

СИЛА и ЖИВОТЪ

БЕСЪДИ

държани отъ ДЖНОВЪ

(ПО СТЕНОГРАФСКИ БЪЛЪЖКИ)

ПЕТА СЕРИЯ

	стр.		стр.
1. Защо творитъ ученици ядатъ и пиятъ	1	13. Вольта на Стца	201
2. Плъвелитъ и пшеницата	19	14. Не бжди невърень, но върень	221
3. Какъ ще ви видя	35	15. Христа разпетъ	240
4. Какво трѣбва да искаме?	46	16. Ще се стопи	260
5. Ядоха и наситиха се	77	17. Ученикътъ не е по-горень отъ учителя си	282
6. Искайте, търсете и хлопайте	89	18. Дъще Сионова	301
7. Царство Божие	95	19. Много плодъ	322
8. Въ дома на Отца	109	20. Неговата заповѣдь	346
9. Слушайте него	125	21. Не правете никому насилие, нито оклеветавайте!	371
10. Твоео Слово	145	22. Както е онъ чистъ	396
11. Които васъ приематъ	162	23. Ако прѣждете въ мене	417
12. „Прави правете неговитъ пътеки	183	24. Гладуватъ и жадуватъ	439
		25. Петъръ го взе на страна	465

С О Ф И Я

Печатарска Производителна Кооперация „Съгласие“

1922.

Защо твоите ученици ядат и пият?

И тъй му рекоха:

„Защо учениците Йоанови често постят и молба правят, така и фарисейските, а твоите ядат и пият?“

Поясненията върху единъ стихъ могат да бждатъ прями и косвени. Прямитъ обяснения сж обяснения за дѣцата, а косвенитъ — за възрастнитъ.

Когато учителятъ въ първо отдѣление разправя на дѣцата за събирането, той взема мамули и казва: „единъ мамулъ и още единъ мамулъ колко ставатъ? — Два мамула“. Дѣтето гледа и казва съ страхъ: „два“.

Сега нѣкои хора иматъ това свойство на ума си, т. е. да казватъ: „дайте ни да го пипнемъ, да видимъ“. И тъй, като малкитъ дѣца, казватъ: „единъ мамулъ и още единъ ставатъ два“. Мислите ли, че като кажемъ: едно зърно мамулъ и още едно ставатъ двѣ, сме разрѣшили цѣлия въпросъ на мамулитъ? Мислите ли, че ако даже съберемъ 100 мамула и още 100 мамула, сме разрѣшили въпроса на мамулитъ? Ако дори знаемъ да дѣлимъ и умножаваме, въпросътъ за царицата, мамулътъ, остава неразрѣшенъ. За да се разрѣши, трѣбва да имаме други познания, да знаемъ при какви условия тази царица расте, кога се сѣе, при каква почва расте, какъ се развива, за какво се употребява и каква може да бжде нейната сила. Сега, по тази аналогия, вие можете да си правите и по-далечни сравнения. За примѣръ, често въ математиката има обяснения за функциитъ.

Функции има и въ физиологията, тѣ сж физиологически функции. Функции има и въ сърцето, функции има и въ ума, и въ обществения животъ, и въ домашния — навсѣкждѣ все има функции. И сега, като се върнете дома си, онѣзи, които знаятъ повече за функциитѣ, нека разправятъ, какво е функция. Каква е функцията на жената? — Да готви. Каква е функцията на учителя? — Да учи. Каква е функцията на свещеника? — Да служи. Каква е функцията на крадеца? — Да краде. Това сж първа степенъ функции, т. е. прями функции. Сега, учителътъ не е роденъ само да учи, свещеникътъ не е роденъ само да служи. Туй е прямото обяснение на стиха. Една царица и една царица правятъ двѣ царици.

Обаче, въ косвеното обяснение на единъ въпросъ или на една идея се съдържа по-дълбоко знание за самия прѣдметъ. Ние можемъ да докажемъ комуто и да е, че човѣкъ има душа, тъй както можемъ да докажемъ, че една царица и още една царица правятъ двѣ царици. Можемъ да поставимъ когото и да е въ магнетически сънъ, да извадимъ двойника му, въ който живѣе душата, и да го сгжстимъ. И ето, отвънъ единъ човѣкъ и още единъ двама сж, но тия двама живѣятъ въ единъ човѣкъ. Възможно ли е това? — Възможно е. Туряме ги единъ въ другъ, събиратъ се и послѣ пакъ изваждаме единиятъ. Значи, правимъ този процесъ. Ние не само трѣбва да знаемъ, какъ да извадимъ този двойникъ, но трѣбва да знаемъ и онѣзи велики закони, при които душата се развива, расте и придобива своитѣ знания. Ние трѣбва да се поучимъ отъ царицата, когато тя пуца своитѣ коренчета въ черната почва. Тя стои на много по-ниска степенъ на развитие отколкото ние, но когато се посади въ почвата, тя умѣе да схване онѣзи елементи, които сж необходими за насъ, и така да ги у-вои, че отъ туй складиране на тѣзи елементи въ царицата да зависи нашия животъ. Ако царевичнитѣ зрънца, житнитѣ зрънца, ечемичнитѣ зрънца не събираха тѣзи елементи за животъ,

какво би станало съ насъ, интеллигентнитѣ хора, които мислимъ, че сме много културни? Ние не владѣемъ още знанието на царевицата, на житото, на крушата, на сливата, а при това казваме: „ябълка е това, круша е това!“ Или: „той е простъ като круша“. Не, крушата по своята специалностъ седи 10 пжти по-високо отъ човѣка въ културно отношение. Турцигѣ казватъ: „персенги олсунъ“, т. е. на калемъ иде. Туй буквално не е вѣрно. Не е вѣрно, че една царевица и една царевица правягѣ двѣ и че крушата седи 10 пжти по-високо отъ човѣка. Това е по косвенитѣ обяснения, а не по прямитѣ: по прямитѣ е обратно.

Сега, тукъ можемъ да се роди цѣлъ споръ. Може да споримъ, колкото искаме по въпроса.

Тѣзи учени хора задаватъ на Христа въпроса: „защо ученицитѣ Иоанови чегто постятъ и молба правятъ, така и фарисейскитѣ, а твоитѣ ядатъ и пиятъ, има гуляй, ядене и пиене?“ Ами че да пости човѣкъ, много наука ли се изисква? Голѣма наука ли е това, човѣкъ да пости и молба да прави? Ни най-малко не е наука. Като ти се сковатъ устата, какво ще правишъ? Постишъ. Стомахътъ ти нищо не взима, казвашъ: „постъ“. Като те биятъ, ще се молишъ и огатѣкъ ще минешъ: „моля ти се, мамо!“ Та нѣкои хора мислятъ, че много нѣщо правятъ, че постили и много се молили. Като има камшикъ, ще се молишъ, и ние знаемъ отъ коя култура си. Съврѣменнитѣ хора казватъ: „лѣкарътъ ми забрани да ямъ, на диета съмъ, ще се пости“. Не, не, не. „До сега ядохъ и пихъ, но отсега ще постя“. Каква култура има въ това? Нима Господъ се нуждае отъ нашия постъ и молитва? Нима Господъ се нуждае отъ нашитѣ сълзи, постоянно да плачемъ и да се оплакваме?

Двама студенти си приказватъ. Единиятъ дава съвѣтъ на другия, който е бѣденъ, да отиде при единъ неговъ богатъ чичо, добъръ, духовенъ човѣкъ, да му иска пари. „Иди при него, поискай му пари, но гледай да започнатъ сълзитѣ ти да капятъ. Ако заплачешъ, ще ти даде пари, ако не запла-

чешъ, нѣма да ти даде. Той е човѣкъ, който само на сълзитѣ вѣрва“. Отива, и опитътъ излиза сполучливъ. Нима днесъ опитътъ не излиза сполучливъ, когато посѣтимъ нѣкои бѣдни? Нѣкой вѣстникарь веднага ни описва състоянието. Така описватъ глада на руснацитѣ. Нима сърцето ни не се отваря? Отваря се. Но ако тази храна не отива до болнитѣ, до гладнитѣ, а отива въ джобоветѣ на здравитѣ? Та и Господъ, когато изпраща толкова много храна, по-вече отколкото трѣбва, не се ли изгубва тя нѣкъждѣ изъ треноветѣ? Господъ изпраща комисия, да види какво става съ тази храна. Хората гладуватъ въ Русия, Англия, Германия, България, всѣкъждѣ се изгубили тѣзи вагони, и храната я нѣма. И всички религиозни хора какво правятъ? „Хайде да се помолимъ на Господа, пакъ да изпрати храна!“ Пакъ му се молятъ. Както виждате, тази година Господъ пакъ изпраща, и пакъ се губи. Всѣка година Господъ изпраща 10 пжти по-вече и хората започватъ да се чудятъ, къждѣ отива тя?

„А, казватъ Иоановитѣ ученици — т. е. тѣзи на старата култура — постѣли и се молили, и фарисейскитѣ сжщо, а онѣзи на Христа само яли, и пили“. Сега намъ ни казватъ: „какъвъ е пжтътъ за спасението?“ Азъ ще ви приведа единъ разказъ и ще ви оставя послѣ математически да си разрѣшите тази велика проблема, какъ да се оправи свѣта. Въ далечното минало, въ прѣдисторическитѣ врѣмена, живѣлъ нѣкой-си прочутъ царъ — Ормуздъ-Дей, който билъ поклонникъ на Единния Богъ, Богъ на вѣчната хармония. Но въ съсѣдното царство, неговъ съсѣденъ събратъ билъ царъ Соломонъ-Ра. Той билъ многобожникъ, но не само многобожникъ, но и поддържалъ жертвоприношенията, принасялъ човѣшки жертви на боговетѣ си. Царъ Ормуздъ-Дей ималъ петъ много красиви дъщери. Първата отъ тѣхъ, Адита, била най-красивата и най-умната въ цѣлото царство. Обаче, въ сърцето на царъ Соломонъ-Ра се заражда едно желание, да може да открадне дъщеритѣ на Ор-

муздъ-Дея. Щомъ се зародила въ него тази идея, той повиква най-вѣщитѣ си мѣдрей и имъ заръчва да направятъ единъ палатъ, който да се отваря и затваря по магически начинъ. Въ този палатъ да се изкопае единъ тунелъ, прѣзъ който да се отива до царството на Ормуздъ-Дея. И по единъ таинственъ начинъ дъщеритѣ на Ормуздъ-Дея започнали да изчезватъ. И тъй, всичкитѣ дъщери на Ормуздъ-Дея били задигнати и затворени въ този палатъ, направенъ по магически начинъ, за да не може да бждатъ освободени. Ще кажете: „каква ли му е била цѣлътa, да се ожени ли за тѣхъ?“ Не, ни най-малко. Понеже той принасялъ жертви, ималъ прѣдъ видъ да ги принесе жертва на своитѣ богове, за да го направятъ най-виденъ царъ въ свѣта. Когато тѣзи петъ сестри се намѣрили затворени въ палата, тамъ прѣкарвали цѣла година. Втората година започнали да разсждаватъ, да търсятъ начинъ за освобождението си. Най-голѣмата дъщеря, Адита, намѣрила една книга въ своята стая, която била оставена отъ мѣдрецитѣ, които правили този палатъ. Тѣ били отъ бѣлата ложа. Адита разбирала тайния езикъ на тази книга, въ която се пишело, че едикждѣ-си имало 4 ключа. Единиятъ билъ обърнатъ къмъ изтокъ, другиятъ — къмъ западъ, третиятъ — къмъ сѣверъ, четвъртиятъ — къмъ югъ. За да си отворишъ, ще завъртишъ единъ пжтъ ключътъ къмъ изтокъ, два пжти — ключътъ къмъ западъ, три пжти — ключътъ къмъ сѣверъ и четири пжти — ключътъ къмъ югъ. Послѣ отново ще ги завъртишъ: източниятъ ключъ ще завъртишъ два пжти, западниятъ три пжти, сѣверниятъ — четири пжти и южниятъ — петъ пжти. Ще завъртишъ пакъ наново ключоветѣ: източниятъ — три пжти, западниятъ — 4 пжти, сѣверниятъ — 5 пжти, южниятъ — 6 пжти. Като ги завъртвашъ тъй, числата ще вървятъ едно слѣдъ друго. Като ги завъртишъ по 3 пжти, ще се образува числото 12. Тъй ще намѣрите по колко пжти ще завъртите източния, по колко пжти западния, по колко пжти сѣверния и южния ключове. Тогава математически ще си направите едно

съотношение и ще работите. Слѣдъ като се завъртятъ тѣй ключоветѣ въ този палатъ, ще се отвори тази врата, отдѣто трѣбвало да излѣзатъ навънка. Тѣй казва мѣдрецътъ въ тази книга: щомъ влѣзешъ, ще завъртишъ вратитѣ по обратенъ пжтъ — източната врата ще завъртишъ 6 пжти, западната — 7 пжти, сѣверната — 8 пжти, южната — 9 пжти. При всѣко ново отваряне постепенно ще намалявашъ. При второто отваряне: източната — 5 пжти, западната — 6 пжти, сѣверната — 7 пжти, южната — 8 пжти. При третото отваряне: източната врата — 4 пжти, западната — 5 пжти, сѣверната — 6 пжти и южната — 7 пжти. Щомъ излѣзешъ вънка, други ключове има. Тсгава ти и сестритѣ ти ще се върнете дома си. И тѣй:

При излизане:

	при I отвар.	при II отвар.	при III отвар.
Източ. врата: . . .	1	2	3
Запад. врата: . . .	2	3	4
Сѣвер. врата: . . .	3	4	5
Южн. врата: . . .	4	5	6

При влизане:

	при I отвар.	при II отвар.,	при III отвар.
Източ. врата: . . .	6	5	4
Запад. врата: . . .	7	6	5
Сѣвер. врата: . . .	8	7	6
Южната „ . . .	9	8	7

Обща табличка при отваряне и затваряне:

Източната врата — 1, 2, 3, 4, 5, 6.
 Западната врата — 2, 3, 4, 5, 6, 7.
 Сѣвер. врата — 3, 4, 5, 6, 7, 8.
 Южната врата — 4, 5, 6, 7, 8, 9.

Сега вие ще ме запитате: „какво трѣбва да правимъ?“ завъртете източниятъ ключъ единъ пжтъ, западниятъ — два пжти, сѣверниятъ — три пжти, южниятъ—четири пжти. Завъртете още единъ пжтъ — източниятъ 2 пжти, западниятъ — 3 пжти, сѣ-

верниятъ 4 пѣти и южняты — 5 пѣти. И като завъртите още единъ пѣтъ източниятъ ключъ 3 пѣти, западниятъ — 4 пѣти, сѣверниятъ — 5 пѣти и южняты — 6 пѣти, тази врата ще се отвори. Коя врата? — Вратата на знанието, да разбирате дълбокитѣ пѣтища, които водятъ къмъ Бога, къмъ спасението, т. е. къмъ вашия домъ.

Сега: ядене и пиене. „Ако не ядете и пиете, казва Христосъ, плътта и кръвта на Сина Человѣчески, нѣмате животъ въ себе си“. Туй ядене и пиене трѣбва да бѣде знание. Нашата душа трѣбва да жадува за знание. Ние прѣпоръчваме яденето въ широкъ смисълъ. Всички онѣзи, които се учатъ и които работятъ, трѣбва да ядатъ и много трѣбва да ядатъ. Само духовнитѣ хора мислятъ, че съ малко ядене може. Тѣ трѣбва да ядатъ. Множко ядене трѣбва. Но многото ядене не подразбира, че трѣбва да напълнишъ стомаха си. То не е ядене. Многото не е въ количеството, многото всѣкога подразбира качество и животъ въ себе си, който трѣбва да се произведе.

Христосъ имъ казва: „можете ли стори свадбаритѣ да постятъ, доклѣ е съ тѣхъ младоженикътъ?“ Той дава туй сравнение, за да покаже, че не могатъ свадбаритѣ да постятъ, доклѣ е младоженикътъ съ тѣхъ. Ще бѣде смѣшно, докато на онѣзи хамбарѣтъ е пълненъ съ жито, тѣ да плачатъ и постятъ. Защо? Когато нѣкой е гладенъ, да плаче, разбирамъ. Когато нѣкой се моли, когато го биятъ, разбирамъ, но когато Господъ му дава всички блага, какво трѣбва да прави? — Да се радва, да учи, да помага на своитѣ ближни и на себе си.

Слѣдователно, намъ искатъ да прѣдставятъ дѣйствителния животъ въ палата на царь Соломонъ-Ра. Ако сме тамъ, ще ни принесатъ жертва на 5-тѣ богове, но ако имаме книгата на онѣзи мждреци, ще намѣримъ тѣзи ключове, които ни водятъ къмъ вратата — изходъ за своята бащиния. Сега нѣкои казватъ: „покажете ни пѣтя!“ Два пѣтя има. Ако азъ отида въ нѣкой богатъ домъ, убия господаря на кжщата, взема паритѣ и стана госпо-

даръ на неговитѣ богатства, какво съмъ спечелилъ? Ако азъ принеса дъщеря му жертва, какво съмъ спечелилъ? — Нищо. Не е въпросътъ тамъ, да убиемъ този богатъ човѣкъ, но живъ да го оставимъ, да отворимъ сърцето му, да внесе своитѣ жертви доброволно, и да остави за себе си колкото му трѣбватъ, а останалото, туй което Богъ е пратилъ, да внесе за своитѣ братя. Мислите ли, че ако днесъ Господъ прати една комисия, нѣма да намѣри житото дѣ е, царевицата дѣ е? За всички българи ще има изобилно жито. Сега всички българи се потриватъ, толкова комисии има назначени, и не могатъ да намѣрятъ дѣ е житото, дѣ е царевицата. И не само въ България, въ цѣлия свѣтъ има такива комисии. И очакватъ дано химицитѣ изнамѣрятъ нѣкакъвъ лекъ начинъ за прѣхранване, нѣкакви хапчета. Но докато изнамѣрятъ тѣ това, какво ще стане съ насъ? Въпросътъ е за туй, готовото. Не е въпросътъ за паритѣ, нека стоятъ въ касата. Това жито, тази царевица трѣбва да се даде на всички хора, да иматъ да ядатъ и пиятъ. Всички ние не искаме пари. „Хлѣбъ нашъ насжщни, дай го намъ днесъ!“ Никждѣ нѣма въ Господнята молитва: и паритѣ дай ги намъ днесъ! Но казва се тамъ за царевицата, за хлѣба. И Христосъ е казалъ, да излѣзе тази царевица на мѣсто.

И азъ бихъ желалъ всички да почнатъ не да се молятъ, а да завъртватъ този ключъ на знанието. Сега да ви кажа, защо и вие не сте завъртѣли този ключъ. Мнозина отъ васъ, които ме слушате толкова години, азъ виждамъ — пакъ ще кажа „виждамъ“ — мислите още, дали това учение е тъй или може да има друго учение. Нѣма друго учение въ свѣта, освѣнъ учението на любовта. Нѣма друго учение въ свѣта, освѣнъ учението за божията мѣдростъ. Азъ не зная друго учение. И ако вие мислите, че има друго нѣкое учение, заблуждавате се отъ Соломонъ-Ра. Помнете, че любовта е само за здравитѣ хора. Любовта не е за болни хора. Болнитѣ не могатъ да любятъ. Туй трѣбва да го знаете! Болнитѣ, мъртвитѣ не любятъ. Само

живитѣ хора, които сж изпълнени съ Божествения Духъ, тѣ сж, на които сърцата сж изпълнени съ любовъ, въ тѣхъ любовта функционира. Нѣма да искамъ любовъ отъ мъртвитѣ хора. Любовта не е достъпна за болнитѣ и невѣжитѣ, нито мждростта е достъпна за тѣхъ. Невѣжитѣ хора нѣматъ любовъ, и онѣзи, на които сърцата сж стиснати, и тѣ нѣматъ любовъ. *Любовта е една постоянна, разумна сила въ свѣта, въ която Богъ прѣбжда и самъ живѣе.* Слѣдователно, когато нѣкой каже: „азъ любя“, питамъ го: ти боленъ ли си? — „Боленъ съмъ“. Не те е озарила любовта още. Нека дойдемъ до положителного. Мислете здраво и не се лъжете! Ако сърцето ви е болно, любовта не е дошла тамъ. Ако умътъ ви е боленъ, мждростта не е дошла тамъ. Ако вашата воля се колебае, вие не знаете да въртите тѣзи 4 ключа на Адита. Адита е тя, знаете ли я? И азъ бихъ желалъ всички вие да бждете Адита. Адита, това значи първоначалната субстанция на мждростта, отъ която произтичатъ всички нѣща.

Запитватъ Христа: „защо твоитѣ ученици ядатъ и пиятъ?“ — Защото сж здрави. Само здравитѣ хора ядатъ и пиятъ. Но, разберете ме, азъ днесъ говоря принципиално. Казвамъ „само здравитѣ“, защото и болнитѣ ядатъ, но това не е ядене. Когато прѣзъ нѣкоя счупена стомна наливатъ съ хиляди килограми вода, тя изтича. Питамъ: яде ли тази стомна? — Не. Болнитѣ ядатъ като счупена стомна, а здравитѣ — като здрава. Нѣкой казва: „ямъ и не мога да се поправа по никой начинъ, като кука съмъ“. Счупена стомна си, пукната стомна си. Но сега, други пкъ възражаватъ: „азъ отъ много ядене надебелѣхъ“. И надебеляването не е ядене. Водата, която е въ стомната, има толкова много утайки, които сж се наспоили около стомната отвжтрѣ, като калъ, загуи става надебеляване. Това надебеляване е калъ. Тѣй щото яденето не седи въ това, нито да си тѣтъхъ, нито да си дебелъ, но срѣденъ. Яденето подразбира всѣкога какво? Онзи, който яде въ правия смисълъ,

той всѣкога свети, като свѣщъ трѣбва да бжде. Неговото сърце трѣбва да бжде изпълнено съ радостъ и благодарностъ къмъ Бога. До тогава, докато вашето сърце е пълно съ радостъ и благодарностъ, вие ядете правилно, но въ момента, въ който изгубите тази радостъ и благодарностъ, вие сте счупена стомна. Не казвамъ „вие“ за васъ. „Вие“, това е граматически. Вие не сте граматическо „вие“. Вие сте друга единица, вие сте извънъ граматиката.

Слѣдователно, въ храненето двѣ нѣща сж необходими: ядене и пиене. „Ядене“ значи твърдата храна да се прѣвърне на каква? — На течна. За да я прѣвърнешъ на течна, трѣбва да пиешъ непрѣмѣнно нѣщо отгорѣ. Значи, двѣ качества сж необходими — да знаешъ тази материя при яденето да я прѣвърнешъ. Сега слѣдъ всѣко ядене, това, което изядешъ, трѣбва да го прѣвърнешъ въ чувство, и то въ най-висшето чувство. То е богатство, то е растежъ на сърцето. И не само тамъ да се спремъ, но тази енергия да я прѣвърнемъ тѣй въ нашия умъ, че да произведе най-висши, най-възвишени мисли. Тогава растежътъ на нашата душа върви правилно, и тия функции постепенно съграждатъ този организъмъ, който ние имаме.

Сега ние постоянно се спираме на Иоановото учение, и фарисейското учение.

Христосъ опрѣдѣля, че когато младоженецътъ е съ тѣхъ, и едното и другото учение си нѣматъ мѣстото. Когато слънцето стопля вашата стая, нѣмате нужда отъ печка, но щомъ това слънце заминне къмъ сѣверния полюсъ, въ тѣзи сѣверни нощи, тогава ще имате нужда отъ вашата печка, тогава ще имате нужда отъ вашата малка свѣщица. Не казвамъ, че тѣзи учения не сж нужни, но Иоановото учение и фарисейското учение, това не е Христовото учение, понеже богатиятъ, който яде и пие, постоянно е недоволенъ. Той казва: „Да, жадува душата ми за нѣщо, иска душата ми нѣщо“. Той е гладенъ. И всички хора сега сж гладни, иматъ едно желание незадоволено, всички

сж болни. Казвате: „болни хора сме ние“. Да, всички сж болни. Че всички хора сж болни, ще познаешъ, ако само бутнешъ нѣкого, и той веднага казва: „не знаешъ ли, че съмъ боленъ човѣкъ, че съмъ нервенъ, че съмъ неразположенъ? Не знаешъ ли, че снощи не можахъ да си отспя?“ Когато бутнешъ, все кипва.

Послѣ пъкъ четемъ, прѣобръщаме Библията, какво казалъ Христосъ. Какво казалъ Христосъ?—Че неговитѣ ученици знаели какъ да ядатъ и пиятъ. Туй ядене трѣбва да го научимъ. Думата „ядене“ е символична, думата „пиене“ е сжщо символична. Ако прѣкараме яденето въ всички области на нашия животъ, ако прѣкараме пиенето въ всички области на нашия животъ, и то не само външно, въ всички хора ще се яви желание да знаятъ да ядатъ и пиятъ, не да прѣяждатъ, да пиянствуватъ, но всички хора да бждатъ радостни, бодри, весели и всички да иматъ за живота необходимото, което Богъ ни е далъ. Слѣдователно, когато Богъ ни е пратилъ на земята, Той е промислилъ за всичко. Знаете ли защо идатъ тѣзи страдания? Господъ по единъ езекутивенъ начинъ иде да възстанови своя законъ. Той пита: „дѣ е царевицата, дѣ е житото? Я викайте главния директоръ на пансиона да каже, дѣ е хлѣбътъ на дѣцата; дѣ е мармаладътъ, дѣ сж ябълкитѣ, крушитѣ, които бѣхъ изпратилъ?“ — „Е, продадохме ги“.—Защо ги продадохте?“ „За да иматъ пари да си купятъ хубави шапки, дрехи, та да излѣзатъ навънъ като нѣкой пуякъ, с вирната опашка — тър-тър-тър!“ А че хората умирали отъ гладъ! „Хайде сега да отидемъ на църква!“ Всички облѣчени, и Господъ ще ги намѣри облѣчени. За обличане, всички сж облѣчени, но има и тѣхни братя, които не сж облѣчени. Господъ ще пита: „защо вашитѣ братя сж гладни и жадни?“ И тогава всичкитѣ тѣзи богати съ хубавитѣ дрехи ще се намѣрятъ въ положението на богатия, който, като умрѣлъ, се намѣрилъ въ мѣстото на мжчението. Нѣкои мислятъ: „ще дойде ли такъвъ день?“ Азъ ви каз-

вамъ, че Господъ всички тѣзи богати, до единъ, ще ги прати на мѣстото на богатия, дѣто има скърцане съ жби. Тогава често разказватъ за смѣхъ този анекдотъ: оплаква се единъ гръцки попъ на слугата си: „ехъ, Стояне, не съмъ служилъ добръ на Господа, ще се скърца на онзи свѣтъ съ жби“.

— „Е, дѣдо попе, ти поне нѣмашъ жби, твоитѣ сж опадали“.

И ние трѣбва да се върнемъ къмъ думитѣ Христови. Яденето и пиенето трѣбва да бжде тѣй, както неговитѣ ученици сж яли и пили. За съвременния християнски свѣтъ — нали всички се наричатъ християни — трѣбва да се приложи Христовото учение и най-малкото благо е туй, което е турено въ Господнята молитва: „хлѣбъ нашъ насѣщни, даждъ намъ днесъ!“

Ако питатъ, какво иска Христосъ днесъ? — Най-малката програма е тази: хлѣбътъ нашъ насѣщни да го дадете на вашитѣ братя. Сега вие ще говорите за спасение, за това-онова, за всичко, а за това, което Господъ иискава тукъ, на земята, за него и дума не става. Ще се цитира какво казалъ еди-кой-си авторъ въ Германия, въ Франция, какво казалъ нѣкой-си проповѣдникъ. Много хубаво, всички тия нѣща ние ги похваляваме; всички тия нѣща, които хората сж казали, ще ги разберемъ само тогава, когато сме се наiali добръ, когато сърцето ни е топло, когато умътъ ни е свѣтълъ, когато волята ни е крѣпка. — Тогава ще разберемъ този свѣтъ, който стои прѣдъ насъ. Слѣдователно, и вие ще ме разберете.

И тѣй, постенето азъ съмъ го кръстилъ почивка. Има право да почива само онзи, който дълго време е работилъ. Това е почивка. И постътъ, въ таквъ случай, ще служи като начинъ за обновление на организма, а молбата ще служи като начинъ да усвоимъ знания и мѣдростъ. Ученикътъ ще се моли на учителя си да го учи, ще се моли за знания.

Ако Иоановото и фарисейското учение се прилага по този начинъ, тѣ сж въ права посока, а ние, съврѣменнитѣ хора, слѣдѣ като скрихме царевицата и житото въ кѣшитѣ си, послѣ отиваме да се молимъ на Господа: „Господи, ние сме голѣми грѣшници, скрихме житото и царевицата, какво да правимъ сега?“ — Е, запали една свѣщъ! Не, Господь казва: „ти скри тази царевица и това жито. Щомъ съзнавашъ грѣховетѣ си, ще отидешъ да върнешъ царевицата и житото на гладнитѣ си братя.“

Та и вие ще върнете царевицата на брата си, защото виждамъ, че въ вашитѣ стаи има много царевица скрита. Въ най-широкъ смисълъ, у васъ, право-вѣрнитѣ, има скрита царевица, но сждбата ще започне отъ васъ. Въ този свѣтъ има сждба за грѣшнитѣ. Ще го питатъ веднага: „какъ се осмѣли ти да говоришъ истината, на какво основание отгорѣ ти се осмѣлявашъ винаги да не лъжешъ, кой ти даде право да бждешъ милосърденъ, кой ти даде право да бждешъ честенъ, защо не си кралъ, защото не си обиралъ другитѣ“ и т. н.? И за всички тѣзи прѣстѣпления, и за много други, по тази процедура сждиитѣ ще издадатъ резолюция, че едикой-си праведникъ на земята се осжжда. И се осжжда на какво? Тукъ на земята се осжжда да плати глоба, а онѣзи, обвиненитѣ по чл. 4 — да платятъ 4 милиарда лева, да се конфискува всичкото имъ имане. А праведнитѣ се осжждатъ да имъ се върне въ двоенъ размѣръ всичкото имане, което имъ е взето, и да имъ се даде възможность, условия, да живѣятъ най-добъръ, най-щастливъ животъ. Тѣй се осжжда на оня свѣтъ.

Запитали Христа: „защо твоитѣ ученици само ядатъ и пиятъ?“ — Какъ да не ядатъ и пиятъ, щомъ сж ме осждили съ такъва резолюция? Щомъ сж ме тѣй осждили, азъ ще дамъ на всички ви едно отлично угощение, единъ банкетъ. Вчера ме осждиха, дадохъ ми една отлична присжда, ще ви дамъ едно угощение, да ядемъ и пиемъ, да се радваме за присждата. Слѣдователно, присждата

въ духовния свѣтъ има точно обратенъ ефектъ отъ този на земята. И небесниятъ животъ е точно обратенъ на земния, въ обратенъ смисълъ. Хората тамъ сж само майстори да говорятъ истината, когато тукъ сж майстори само да лъжатъ. Въ онзи свѣтъ хората сж майстори да ти напълнятъ касата съ пари, когато тукъ сж майстори да ти изпразнятъ касата. Въ онзи свѣтъ хората сж тъй майстори да те облѣкатъ съ нови дрехи, когато тукъ сж най-голѣми майстори да те съблѣкатъ въ Борисовата градина, и да се върнешъ по долни дрехи. Тълкувайте въ обратенъ смисълъ земния животъ и ще намѣрите какъвъ е небесниятъ животъ. Точно тъй е, нѣма никакво изключение. Ако нѣкой ми оспорва, азъ ще му докажа. Какъ ще му докажа? Единъ отъ турскитѣ султани далъ три въпроса на единъ свой ученъ ходжа да ги разрѣши:

- 1) Колко е далечъ слънцето?
- 2) Колко е далечъ онзи свѣтъ и
- 3) Колко има отъ земята до мѣсечината?

Върналъ се ходжата и отговаря: „слънцето е далечъ 12 часа, защото слѣдъ 12 часа изгрѣва пакъ. За онзи свѣтъ е много дълъгъ пѣтя, защото баща ми отъ прѣди 33 години е заминалъ, и още не е стигналъ. А разстоянието отъ мѣсечината до земята е толкова голѣмо, колкото е дълъгъ конецътъ на това кълбо. И ако не вѣрвашъ, дръжъ края му и върви.

Това сж косвени доказателства, а не прями. Сега, туй правило, което ви дадохъ за тѣзи четири ключа: спрете се и направете единъ опитъ, само една манипулация направете. Какъ да прѣведемъ думата „манипулация“ на български? — Да знаешъ какъ да управлявашъ съ ржката си. Намирашъ се въ трудно положение, спри се, завърти източниятъ ключъ единъ пѣтъ, завърти западниятъ 2 пѣти, сѣверниятъ — 3 пѣти, южниятъ — 4 пѣти. Напиши си ги, послѣ пакъ отново: завърти източниятъ ключъ 2 пѣти, западниятъ — 3 пѣти, сѣверниятъ — 4 пѣти, южниятъ — 5 пѣти. Завърти ги и трети пѣтъ, и вижъ послѣ какво ще стане

съ своя умъ. Прѣдставете си, че сте Адита и се намирате въ този затворъ, и когато излѣзете отъ вратата навънъ, не само вие да излѣзете, но да намерите и нашитѣ сестри, и тѣхъ да изведете навънъ.

Запитаха го: „защо твоитѣ ученици не правятъ както ученицитѣ Иоанови и фарисейските?“ — „Всѣки ученикъ си е на мѣстото. Иоановитѣ ученици сж за Иоана, фарисейскитѣ сж за фарисейтъ, а моитѣ сж за мене“, казва Христосъ. Другитѣ се приготвятъ за моето учение, а понеже моитѣ сж минали прѣзъ постъ и молба, затова ще ядатъ и пиятъ. Азъ взимамъ думитѣ „ядене и пиене“ въ смисълъ на процесъ, прѣзъ който е минала душата, за да дойде до любовта и мъдростта. Когато тѣзи двѣ добродѣтели завладѣятъ човѣка напълно, той започва да разрѣшава всички обществени проблеми, и навсѣкждѣ може да помага на хората. На цѣлъ свѣтъ човѣкъ не може да помогне, но, най първо, всѣки отъ насъ трѣбва да знае какъ да помогне на себе си. Скрѣбенъ си, да знаешъ какъ да излѣкувашъ скрѣбъ а си. Въ недоумѣние си, да знаешъ какъ да излѣзешъ отъ това недоумѣние. Безволенъ си, слаба ти е волята, да знаешъ какъ да я калишъ. Както царевицата знае да пуца своитѣ коренчета, за да добие своитѣ елементи, които ѝ сж необходими, така и ние, по сжщия законъ, трѣбва да знаемъ какъ да правимъ нашитѣ опити. Не мислете, че въ този свѣтъ ще минемъ безъ страдания. Не, и тази царевица има хиляди мъжнотии, но тя се бори и ги побѣждава. Когато влагата дойде, царевицата използва всѣки моментъ, и слѣдъ всѣка влага тя прораста и се развива.

И сега Христосъ на всинца ви прѣпорѣчва туй ядене и пиене. Яденето е синонимно съ изучаване на Словото. И ако ние, съврѣменнитѣ хора, сме бѣдни, то е защото не ядемъ. Ние не сме нищи духомъ, но сме бѣдни. Ние не се съзнаваме нищи въ свѣта, а силни въ Бога, но се съзнаваме силни въ свѣта, а нищи въ Бога. Не, трѣбва да се съзнаваме нищи въ свѣта, а силни въ Бога. Туй

е учението Христово. *Всѣки единъ трѣбва да храни много добръ своята душа, много добръ да храни своя умъ, много добръ да храни своето сърце — да яде и да пие.* И тогава вземете този примѣръ на Адита и въртете ключа. Кой е първиятъ ключъ? — Източниятъ. Азъ ще ви кажа. Азъ ще отида малко по-надалечъ, да разрѣша задачата. Завъртете своя първи ключъ, който е къмъ изтокъ — ключътъ на вашия духъ; завъртете свся втори ключъ, който е къмъ западъ — той е въ душата ви; завъртете своя ключъ на сѣверъ, той е вашиятъ умъ; завъртете и четвъртиятъ вашъ ключъ, който е къмъ югъ, той е вашето сърце. Въртете тѣзи ключове, яжте и пийте, не бойте се!.. И ако дойде нѣкой да ви осжда, елате при мене, азъ разрѣшавамъ ядене и пиене въ пълния смисълъ, но не като пукната стомна, не като счупена, а като здрава, тъй щото и главата ви, и сърцето ви, всичко ще бжде свѣтло, да бждете здрави и бодри, и да трептите като сутринната зора, и да носите туй велико благословение.

Нашата воля, душа и духъ да носятъ благословение по цѣлия свѣтъ. Вие, като станете сутринъ, потриете ржцѣтъ си и плачете. Тъй правятъ и малкиятъ дѣца. Дойде майка имъ и казва: „има, мама млѣко“. — „Има ли?“ зарадва се. Най-първо, плаче за ядене. Така и вие, като станете сутринъ, първо за ядене, — завъртете ключътъ на вашия духъ. Какво ще ядете, какво ще пиете? — Завъртете ключътъ на своята душа! „Но туй, което ще ядемъ и приемъ, какъ да го употребимъ?“ Завъртете ключътъ на своя умъ! „Какви ще бждатъ резултатитъ?“ — Завъртете ключътъ на вашето сърце. Така ще имате правилно разрѣшение на всички мжнотии, но не тъй изведнажъ, не бързайте, а полека. Гледамъ, всички религиозни хора искатъ изведнажъ да разрѣшатъ всички въпроси. Дойдатъ нѣкои и ме питатъ: „я ми кажи, отдѣ е произлѣзълъ Господъ?“ Отива единъ вѣрующъ при единъ мисионеръ, хваща Библията, отваря я на края и казва: „кажи ми какво означава това?“ Мисионерътъ му отговаря по сжщия начинъ.

Отваря Библията въ началото и го пита: „я ми кажи, какво означава това?“ Изведнажъ: „какво?“ Отивамъ въ Сливенъ, нѣкои ученици ме запитватъ: „какъвъ е смисълътъ на живота?“ Азъ ги гледамъ, казвамъ имъ: ще ви дамъ едно обяснение: въ слънчевата система има 100,000,000 слънца, прѣзъ всѣки животъ ще минете тѣзи слънца. Върнете се, и послѣ ще ви кажа, какъвъ е смисълътъ на живота.

Чакай, чакай: най-първо, трѣбва да научишъ какъ да ядешъ и да пиешъ. Първото нѣщо е да научишъ да ядешъ и пиешъ въ правия смисълъ, та тогава ще разрѣшавашъ тѣзи велики въпроси за Божествената Мъдростъ, тогава ще можемъ да говоримъ по тѣзи въпроси—за произхода на нѣщата—не прямо и косвено.

„Защо ученицитѣ на Иоана постятъ и молба правятъ, така сжщо и фарисейскитѣ, а твоитѣ ученици ядатъ и пиятъ?“

Яжте и пийте и благодарете на Бога за всичко, което Той ви е далъ! Малкото винаги се благославя.

Бесѣда, държана на 15 януари 1922 година.

Плѣвелитѣ и пшеницата.

„А той рече: Не; да не би като плѣвите плѣвелитѣ, да изтрѣгнете купно съ тѣхъ и пшеницата“¹⁾).

Вѣрвамъ, понеже сега сте възрастни ученици, нѣма да се смутите отъ такъва сложна математическа задача: нали ученицитѣ, които сж вѣщи, не се смуцаватъ, когато учителятъ напише нѣкоя сложна задача на дъската, всички ококорятъ очи и започватъ разрѣшението и гледатъ какъ ще я разрѣши.

Отъ какво произтичатъ противорѣчията въ живота: въ личния животъ — въ живота на сърдцето, на душата, на ума и на духа. Въ всички тия категории се включва съзрѣмениятъ животъ, който се проявява. Ние се натѣкваме на редъ прѣпятствия, недоумѣния. Нашитѣ учени философи иматъ за цѣль да ни утѣшаватъ съ своитѣ обяснения за живота. Лѣкаритѣ ни обясняватъ какъ сж произлѣзли болеститѣ и какъ се лѣкуватъ; психолозитѣ ни обясняватъ произхода на душевнитѣ състояния; служителитѣ на Бога живаго ни обясняватъ нашитѣ правилни отношения къмъ Бога; учителитѣ ни запознаватъ съ живата природа; майкитѣ и бащитѣ ни доставятъ храната, която е необходима за поддържането на този животъ. Но, въпрѣки това, има противорѣчия. Нашето щастие и радостъ на земята постоянно се рушатъ, и ако има нѣкой човѣкъ, на когото щастиего не е разрушено, той е, може-би, изключение.

Нѣма да се спирамъ да аргументирамъ, защото животътъ самъ аргументира.

¹⁾ Ев. Матей — 13; 29.

Слугитѣ казватъ, да идатъ да изхвърлятъ тия плѣвели. — „Не, оставете ги да растатъ“. Въ съвременното общество се заражда мисълта, да се махнатъ тия плѣвели. Но, прѣдставете си, този господарь е билъ много по-уменъ, и слугитѣ му сж били високо интеллигентни, 10 пжти по-интелигентни, отколкото сегашнитѣ културни хора, и този господарь е билъ 10 пжти по-уменъ, отколкото сегашнитѣ господари. Той казва: „не, оставете ги да растатъ до скончанието на вѣка, тогава ще заповѣдамъ на жетваритѣ да отдѣлятъ пшеницата на една страна, а плѣвелитѣ на друга“. И въпросътъ ще се разрѣши. Защото въ процеса на растенето има опасностъ, че слѣдъ като изтрѣгнатъ плѣвелитѣ, може да изхвърлятъ и пшеницата. И въпросътъ ще се разрѣши. Защото въ процеса на растенето има опасностъ, че слѣдъ като изтрѣгнатъ плѣвелитѣ, може да изхвърлятъ и пшеницата. И ако изтрѣгнешъ единъ плѣвелъ, а унищожишъ двѣ пшеници, питамъ, какво добро си внесълъ въ свѣта? Ако затъчешъ двѣ нижки на стана си, а разтъчешъ три, каквъ смисълъ има? Ако научишъ човѣка на една добродѣтелъ, а го научишъ на двѣ злини, пакъ нѣма смисълъ.

Казва: „оставете ги да растатъ!“ Сега туй, което спѣва съвременнитѣ хора е, че тѣ искатъ да се освободятъ отъ злото, тѣ искатъ да се освободятъ отъ всички ония неприятни чувства, отъ всички неприятни мисли, отъ всички неприятни дѣйствия, и всичко да имъ върви като по медъ и масло. Всички искатъ да работятъ тъй както въ Халима на „Хиляда и една нощъ“, — като вдигнатъ пръчицата. Обаче, съвременниятъ космосъ е създаденъ на съвсѣмъ друга основа, на която ние трѣбва да се подчинимъ.

„Оставете ги, казва умниятъ господарь, нека растатъ“. Сега азъ нѣма да аргументирамъ, защо трѣбва да растатъ. Нѣма да обяснявамъ, понеже имамъ единъ силенъ аргументъ. Тази сутринъ съмъ рѣшилъ да говоря много кратко, понеже моята почитаема публика е изложена на студъ. Азъ имамъ

и други аргументи, понеже се засѣгатъ и моитѣ лични интереси: понеже и азъ обѣщахъ, който се простуди да му платя, 10 души ако се простудятъ, ще платя по хилядо лева. и осѣнъ че даромъ трѣбва да проповѣдвамъ, но трѣбва и да платя глоба 10 000 лв.

Трѣбва да растатъ и едниѣ, и другитѣ, т. е. трѣбва да станемъ ние толерантни, възъ основа на този великъ законъ, безъ който не е възможенъ никакъвъ културенъ животъ, никакъвъ умственъ животъ. Всѣки философъ, отъ каквато и да е категория, трѣбва да примири тия двѣ противорѣчия: да остави и доброто и злото, еднакво да иматъ условия да растатъ и да се развиватъ. Туй ни най-малко не показва, че трѣбва да поощряваме злото. Вие казвате: „той поощрява злото и доброто“. Ние не можемъ да поощряваме. Азъ бихъ оборилъ всички философи, че ние не можемъ да поощряваме. Нима като постѣя онзи бодилъ на нивата, азъ го поощрявамъ да расте като бодилъ? Не, той расте, защото е бодилъ и въчъ отъ моето поощрение. Нима онази ябълка, която съмъ постѣлъ, азъ я поощрявамъ? Тя сама е ябълка и се развива сама по себе си. Едно врѣме, когато плодетѣ не сж били обработвани отъ хората, сж расли по-хубаво отколкото сега: тогава е имало много по-хубави плодове отъ днешнитѣ. Не говоря за сегашната епоха, говоря за една далечна епоха. Когато ние казваме „поощряване“, разбирамъ, да оставимъ доброто да расте тъй както неговитѣ закони изискватъ, да оставимъ и злото да расте тъй както изискватъ неговитѣ закони. Защо? Защото тъй е казалъ господарьтъ. Сега нѣкои, които ме слушатъ, ще кажатъ: „ето едно противорѣчие“. Ако е за противорѣчие, азъ ще ви изкарамъ сега 10 противорѣчия. Нима вие когато идете при нѣкоя канара и начупите камънитѣ, най-първо у камънитѣ се явява една голѣма радостъ, че сте ги индивидуализирали, радватъ се; носите ги съ кола въ града, но образувате отъ тѣхъ циментъ и ги турите дълбоко вътрѣ въ земята, градите кжщата

си. Едно врѣме тѣ сж били изложени на слънцето, а сега започвате да градите вашата кжща. Питамъ: каква култура сте принесли на тѣзи камъни? Построили сте кжща. То е култура заради васъ, но не заради тия камъни. А култура въ природата се подразбира такъва, която включва едноврѣменно култура за всички. Когато азъ стана културенъ, съ тази култура да засегна всичкото ви битие. И затуй казва този господаръ: „оставете ги да растатъ едниѣ и другитѣ, и въ края на вѣка, когато дойде деня за жетва, ще отдѣлимъ едното отъ другото, и свѣтътъ ще се оправи.“

Ще си послужи съ единъ примѣръ. Въ старо врѣме въ Египетъ, туй е въ християнската епоха, живѣлъ нѣкой отшелникъ, много благочестивъ човѣкъ. Прѣкарвалъ той живота си само въ молитви, четене и размишление за начинитѣ и методитѣ какъ да се поправи свѣтътъ. 40 год. той прѣкаралъ така и ни единъ човѣкъ не е дошелъ при него. Той ималъ толкова знания, но прѣзъ тия 40 год. никой не отишелъ при него. Станало му много мжчно и казалъ: „Господи, поне одного прати при мене, да му прѣдамъ това знание, оstarѣхъ вече, негоденъ съмъ“. И този старъ отшелникъ мислѣлъ, че ще дойде нѣкой ученикъ способенъ, и какво вижда? — при него иде една блудница. И защо дошла тя при него? Тя била най голѣмата блудница въ оная епоха въ града Александрия, и като чела евангелието, станала християнка и поискала да се кръсти, но нито една църква, нито единъ попъ — не зная дали е имало попове тогава — нито единъ служителъ не се наелъ да я кръсти, да вземе отговорността върху себе си. „Не можемъ да те приемемъ въ нашата църква, ти си една неизправима блудница, ти си единъ въплѣтенъ дяволъ, който искашъ да ни изпитвашъ, но ние сме много учени, чели сме писанието, и ти не можешъ да влѣзнешъ вътрѣ, да прѣкрачишъ прага на нашата църква“. И тя като плакала, плакала, молила се, явява ѝ се Христосъ и ѝ казва: „иди въ пустинята при този отшел-

никъ". А той, като я видѣлъ, казалъ: „О, Господи, тази ли намѣри да ми пратишъ, на края на живота ми, тази ли намѣри да ми пратишъ?" И въздъхналъ дълбоко. Но чулъ единъ гласъ: „ти ще я кръстишъ".—„Да я кръстя ли?" Навелъ глава и се колебаелъ, дали не е нѣкой лошъ духъ, който му говори. — „Ще я кръстя, че каквото ще да става". Кръщава я и слѣдъ нѣколко деня тя умира. Въ деня на погребението, той дошелъ въ екстазъ, въ изтѣпление, и видѣлъ, че отъ тѣлото на тази блудница, като я погребали, излиза единъ крилатъ, свѣтълъ ангелъ. Не била тя блудница, а единъ възвишенъ ангелъ. Слѣдъ нѣколко деня и той умира, но прѣди това, той заръчалъ да го зароватъ при блудницата. Всички се замислили: „въ този гробъ, при нея!" И какво става? Като го заровили и него, всичката околностъ се стичала тамъ и ставали голѣми чудеса и всички се изцѣлявали. Като се събрали грѣшницата и този светия, тогава се оправилъ свѣтътъ, и почнали хората да проучватъ учението на тоя отшелникъ.

Сега вие ще прѣнесете туй въ вашия животъ, защото по нѣкой пжтъ и вие ще се намѣрите въ положението на този отшелникъ. Мислите, че сте много благочестивъ, благоугоденъ на Бога, а при това, нѣкой пжтъ нѣкой вашъ братъ, който е противоположенъ на васъ, повидимому той е единъ плѣвель, може Господъ да го прати при васъ, какъ ще разрѣшите тази задача? Ще я разрѣшите само тогава когато го кръстите, и ви се отворятъ очитѣ да видите какво излиза отъ тѣлото му, свѣтълъ ангелъ ли или нѣкой демонъ, на горѣ ли отива той или надолу? И когато Христосъ казва: „отъ плодоветѣ имъ ще ги познаете", нѣкои мислятъ, отъ сегашнитѣ плодове. Не, то е отъ завръшването на една епоха, той е послѣдниятъ плодъ. Азъ направихъ едно добро дѣло, и казватъ: „той е отличенъ човѣкъ, добъръ". Или ако направя едно лошо дѣло, ще кажатъ: „той е лошъ човѣкъ". Не, отъ сегашнитѣ ми дѣла вие не може да ме сждите, азъ може да бжда сжденъ само отъ

цѣлокупния ми животъ, дѣто всичкитѣ ми дѣла ще бждатъ като единъ плодъ въ единъ или другъ смисълъ. Сега нѣма никаква сждба! Слѣдователно, всѣки единъ трѣбва да бжде оставенъ да изкара започнатото си дѣло. И ако въ вашия умъ се зароди мисълъта да прѣмахнете злото, знаете ли какво ще стане съ васъ? Азъ слушамъ често да казватъ: „това зло азъ искамъ да го прѣмахна, да го изкореня отъ душата си“. Азъ бихъ се радвалъ да го изкорените, но то е другъ въпросъ.

Азъ ще ви приведа другъ примѣръ. Въ единъ манастиръ живѣлъ единъ старъ игуменъ. Манастирътъ билъ богатъ, но той не е български манастиръ. Азъ говоря сега не за българскитѣ манастири: този е единъ манастиръ, който е съществувалъ прѣди 1500 год., тъй щото да не би да мислятъ нѣкои, че докосвамъ сегашното врѣме. Живѣлъ въ него единъ игуменъ, който събиралъ богатствата на този манастиръ. Умира той и смѣткитѣ му останали неоправени: всѣкога въобще смѣткитѣ на манастиритѣ оставатъ все неоправени: И тукъ — по простата причина, понеже много влизатъ да ядатъ и пиятъ, смѣткитѣ останали неоправени. Другиятъ игуменъ, като дошелъ, казалъ „трѣбва да извикаме стария игуменъ, той трѣбва да дойде тукъ да ни разправи смѣткитѣ, защото иначе ще се забатачимъ“. И почнали тѣ да се молятъ. Тѣ мислили, че този игуменъ е горѣ на небето, а той билъ долу въ ада. И дѣйствително, той дошелъ и имъ далъ отчетъ. И знаете ли какво станало? Като стжпилъ кракътъ му въ манастира, този манастиръ станалъ на пухъ и прахъ. Кракътъ му дѣто стжпилъ, образувалъ такъва мизма, че всичкитѣ поклонници избѣгали извънъ манастира. И ако вие рѣшите да унищожите злото, ще подигнете такъва воня, ако е въ София това, че отъ София нищо нѣма да остане, и всички софиянци трѣбва да избѣгатъ.

За туй е казалъ господарьтъ: „оставете ги да растатъ и двѣтъ“, не бутай, има голѣма воня, нека да бждатъ заровени, и коренитѣ на тия два

живота да се хранятъ отъ своитѣ сокове до скончанието на вѣка, и тогава има единъ методъ, съ който злото може да се отдѣли отъ доброто.

И го попитали слугитѣ: „да ги изкоренимъ ли?“ Казва — „не, оставете ги да растатъ“. Имате една лоша мисълъ, не се старайте да корените тази лоша мисълъ. Съврѣменнитѣ психолози казватъ: „махни я“. Не, не, нека растатъ тия мисли въ твой мозъкъ. Тѣ като растатъ, растатъ и хубавитѣ сѣмена. Защото други, много хубави, мисли има въ васъ. Въ васъ се зараждатъ може-би хиляди благородни желания, а между тѣхъ оставете нѣкои плѣвели. Имайте доблестъта да кажете: „между многото нека растатъ и тѣ“. И всѣки, който поиска като този игуменъ да пита: „туй защо е тъй, да дойде да даде смѣтка“, но като стъпи кракътъ на оня игуменъ, който е заминалъ, цѣлиятъ манастиръ фалира вече. И българитѣ казватъ: „прѣкаленъ светецъ и Богу не е драгъ“. Светецъ-който нѣма никакъвъ грѣхъ, и Богу не е драгъ. Защото прѣкалениятъ светецъ не е разбралъ дълбокиятъ смисълъ на живота. Ако такива светци трѣбваха на Господа, Той можеше да прати Христа като единъ свѣтящъ ангелъ, че да изплаши свѣта. Но Христосъ слѣзе като единъ обикновенъ човѣкъ, който работѣше между грѣшнитѣ хора. И казваха му: „ето единъ човѣкъ, който яде и пие, не е като Иованъ, онзи поне постѣше, въ него имаше извѣстно благочестие, не се обличаше, а този живѣе най-широко съ митаритѣ и грѣшнитѣ“. Христосъ, който дава този примѣръ, разбираше философията на тази божествена наука. И казва, като цитира думитѣ на този господарь отъ една велика книга, отъ която той чете, какво е казалъ господарьтъ: „оставете ги да растатъ“. И на друго мѣсто Христосъ често заставаше и казваше: „кой отъ васъ ме изобличава за грѣхъ?“ Защото онзи, който трѣбва да изобличава друго за грѣхъ, трѣбва самъ да е безгрѣшенъ. Често чувамъ нѣкой да казва: „ти, слушай, тази твоя погрѣшка трѣбва да я изправишъ“. Е, хубаво, ти

правиль ли си опитъ да знаешъ какъ се поправятъ грѣшки? И съврѣменнитѣ хора бръснатъ на чужди глави, на сухо, безъ сапунъ, бръснатъ, бръснатъ. Но ще извините, азъ не вземамъ въ лоша смисълъ „бръснене“, тя въ български има малко лошъ смисълъ, и по нѣкой пжтъ азъ се намѣря въ чудо: каква дума да употрѣбя, но Писанието употрѣбява тази дума. Нѣкои казватъ, защо азъ не употрѣбявамъ по-избрани думи? Ако азъ употрѣбявамъ най-избранитѣ думи, отъ васъ нищо нѣма да остане. И вие се благодарете, че въ моитѣ бесѣди има нѣкой плѣвелъ отъ думитѣ да израстне. Има и друго значение: понеже азъ кажа нѣкоя дума и зная колко други значения има тя, може дяволътъ да дойде и да каже: „може и други думи да употрѣбишъ“. Да, може. Когато Христосъ е казалъ: „родъ лукавъ и прѣлюбодѣенъ“, неможеше ли да употрѣби друга дума? Хубава дума ли е тя: „рождби ехидни“? . . . Тѣ сж думитѣ на единъ човѣкъ, на когото устата сж били най-святи. „Вие сте, казва, дѣца на дявола“ и т. н. Моитѣ думи сж такива, които нѣматъ личенъ характеръ. Това сж думи, които означаватъ принципи вътрѣ, който разбира принципиално, защото на човѣкъ, на когото тия думи влияятъ, т. е. плѣвелитѣ, ще родатъ плѣвели въ душата му.

Азъ не привождамъ това, за да се оправдая, а да кажа, че много пжти нѣщата се проявяватъ така, както плѣвелитѣ. Много пжти ще кажешъ туй, което не искашъ. За примѣръ, нѣкой пжтъ вие сте много благочестиви и въ говора и въ всичко, пѣкъ нѣкой день, като ви раздразни нѣкой, викнете и послѣ съжалявате за това. Появилъ се този плѣвелъ. По-хубаво е, че у васъ има плѣвели, и ще кажете: „имамъ ги тия плѣвели“. Какво ще правишъ съ тѣхъ?— „Ще чакамъ края на вѣка и тогава плѣвелитѣ ще идатъ на една страна, а житото ще иде на друга страна“.

И тъй, този е методътъ, който трѣбва да употрѣбимъ—азъ ви навеждамъ на тази мисль—но не се смущавайте: въ всѣки единъ домъ има противо-

рѣчия, въ дѣцата ви, въ дѣщеритѣ ви, въ кжщитѣ ви, всички питатъ, какво да правимъ? Азъ бихъ ви казалъ: оставете ги да растатъ! Дайте имъ условия да растатъ! Който обича пари, ако носи 20 клгр., турете му още 40 клгр. пари, злато му дайте. Който обича книги — дайте му; който обича да яде — дайте му хубаво да се наяде, и не му прѣпоръчвайте постъ, хубаво да се наяде, да му пращи стомахътъ и ще каже: „прѣядохъ, нѣма да ямъ вече толкова“, той самъ да си тури едно правило, а ние сега искаме да морализираме съврѣменнитѣ хора. Свѣтътъ по този начинъ никога нѣма да се поправи. Само единъ начинъ има: *когато приложимъ Божествената Любовь — не тази обикновената любовь, а Божествената Любовь, — която има въ себе си всички елементи за пробуждане на божествения животъ, и тази любовь гради чръвъ методитѣ на Божествената Мждрость; и когато въ тия методи влиза свѣтлината на Божествената Истина, и когато тази свѣтлинка се подкрѣпи съ мърката на Божествената Правда и всичко това се обоснове на Божествената Добродѣтель, тогава ще имаме добра насока на живота. Нѣма да казвате: „не се криви, Иване, моля ти се не се криви“. — Говори на мжжа си постоянно за любовта, да му се проглушатъ ушитѣ. Нали тъй се казва, като му говоришъ, говоришъ, та той да каже: „чухъ вече, разбрахъ“. Като снзи, на когото хлопали и казалъ: „станете, дайте му единъ хлѣбъ, че не мога да спя“. Въ Америка отива единъ музикантъ отъ негритѣ, ималъ една свирка, една фисхармоника, къмъ 10 ч. в. застава той прѣдъ кжщата на единъ богатъ милионеръ и засвирва, не млъква, а богатиятъ му казва: „махни се отъ тукъ, че не мога да спя!“ — Ти не можешъ да спишъ, ама и азъ не мога да спя. „Казвамъ ти, че не мога да спя отъ тебе“. — Ама че и азъ не мога да спя, искамъ да имамъ другаръ. Милионерътъ изважда 100 долари и му ги хвърля. — Аа, благодаря, приятелю, по този начинъ млъквамъ, — взелъ паритѣ, свилъ си фисхармониката и си тръгналъ. Този приятель ще свири,*

ти ще кажешъ: „не мога да спя“, но като извадишъ 100 долари, тѣ сж български 500 златни лева, — „хубаво, приятелю, сега мога да млъкна, спокойна вечеръ, и да имате единъ отличенъ съчъ“.

„Оставете ги, нека да растатъ!“ Казвамъ ви, че туй не е едно насърдчение на грѣха. Когато ние се занимаваме да изкоренимъ злото, изгубваме всички условия, при които нашата душа може да расте; а когато приемемъ тѣзи факти тѣй както сж, ние растемъ правилно. Оставете доброто въ душата ви само да си расте. И ап. Павелъ казва: „дѣто се увеличава грѣхътъ, увеличава се и благодатъта“. Слѣдователно, вѣрвайте въ Бога, тамъ дѣто се увеличаватъ мжченията, тамъ ще се увеличи и благодатъта, която ще ви помага.

Оставете всички нѣща въ васъ да растатъ, и не седете всѣки день да казвате: „чакайте, азъ ще си туря една програма, какво ще правя и какво ще говоря“. Не, не, твоята програма остави, доброто въ твоята душа само по себе си да расте, не мисли за него. Не мисли, че си добъръ, нито че си лошъ. И ако нѣкой ти направи упрѣкъ, кажи тѣй: „азъ съмъ оставилъ доброто и злото да растатъ въ мене, и въ края на вѣка Господъ да отсиди тази работа“. Вие сега казвате: „отлично нѣщо е това“, нали? Този въпросъ мога да го обясня и по другъ начинъ, но ще навлѣза въ друга областъ, въ която има толкова воня, че ако азъ бихъ изнесълъ тия факти да аргументирамъ моята философия, почитаемата публика би изфирясала. Злото е една необходимостъ при сегашнитѣ условия на живота, и доброто е друга необходимостъ за растенето на човѣка. Слѣдователно, ние се намираме при двѣ необходимости — на едно зло и на едно добро, които служатъ за развоя на сегашната наша еволюция, или за развиването на сегашната наша душа. Може въ бждеще този законъ да се измѣни, въ природата нищо не е вѣчно. *Вѣчна е само любовта*, всегдашна е любовта! И доброто, като плодъ на любовта, е включено въ нея. Тя е безконечна, а всички нѣща вънъ отъ нея

сж конечни. Вие ще кажете за мъдростта — тя е методъ на Божията Любовь, слѣдователно, тя е включена въ любовта. Истината, тя е сѣме, но и тя е включена въ любовта. Е какво е Правдата? И тя е включена въ любовта. Слѣдователно, щомъ проявите любовта, всички велики добродѣтели ще се проявятъ, и тогава вие ще бъдете нагласени, както една китара или цигулка, ще дойде великиятъ артистъ да свири на нея. По нѣкой пжтъ може да се скжса една струна, ще опънете нова. Като се скжса нѣкоя струна, има опасностъ да си поврѣдите окото. Ако струната се скжса отъ подбрадника — не, но, ако се скжса отъ ржчката, може окото да почервенѣе. Какъ може отъ свирене да почервенѣе окото? Ее, азъ свирѣхъ тѣй въодушевенъ, че отъ любовъ струната ме удари въ окото. Ще кажете вие: „като е тѣй, не си струва човѣкъ да свири“. Че азъ колко пжти виждамъ вашитѣ очи зачервенени, и като ги видя, казвамъ, струната отъ ржчката се е скжсала. Лѣкаритѣ обясняватъ, че станало нѣкакво възпаление. Азъ казвамъ просто: струната се е скжсала и го ударила по окото. И тѣ сж прави, и азъ съмъ правъ. Послѣ, опасно е човѣкъ да се захласне въ добринитѣ, опасно е. Почнемъ ли ние да мислимъ, че сме много добри, че много знаемъ, ние се намираме на единъ хлъзгавъ пжтъ. Туй, психологически, е вѣрно. Онѣзи хора, които мислятъ, че много знаятъ, не четатъ вече, казватъ: „стига толкозъ, ние свършихме“.

Двама художници, иконописци, влизатъ въ една църква, взематъ подъ наемъ да рисуватъ нѣколко икони въ църквата, най-хубавитѣ. Единиятъ, най-знаменитиятъ, подигналъ една скеля и започналъ да рисува св. Богородица. Ама туй не е въ сегашнитѣ църкви, то е прѣди 1500 г., тогава сж работили тия двама художници. Качилъ се единиятъ и като нарисувалъ св. Богородица, казалъ: „колко е красива!“ и искалъ да се любува на нея и казалъ: „чакай да видя отдалечъ какъ изглежда“. И направилъ нѣколко стѣпки назадъ и още малко оставало да падне отгорѣ. Другиятъ художникъ

взима четката и право на иконата, зацапва цѣлата икона. Този се хваща за главата. — „Ти благодари, защото иначе твоята икона щѣше да се развали“. И често ангели отъ небето слизатъ съ своитѣ четки, и когато ние рисуваме нѣкждѣ, тѣ ни зацапватъ иконата, а ние се повръщаме и казваме: „сърцето ми счупи, отиде ми картината“. Но казвамъ: „благодари, че твоята икона е зацапана, защото иначе ти, живата икона, щѣше да пострадашъ“. Трѣбва да мислимъ едно нѣщо: ние сме дошли на земята да се учимъ, може ли да бждемъ добри ученици, да усвоимъ божие знание, да направимъ своя животъ поносимъ, тъй както сегашнитѣ условия изискватъ туй, което Богъ иска отъ насъ, Богътъ на тази Любовь, да прѣдолѣемъ болкитѣ, мжнотиитѣ? Всѣки день има мжнотиини, съ които трѣбва да се боримъ.

И казва господарътъ: „оставете ги да растатъ, и доброто, и злото“. И не казвай, че ако оставимъ злото, да не се боримъ съ него, то щѣло да се увеличи, — тѣ може и двѣтѣ да се развиватъ. Всѣка една сила има крайния прѣдѣлъ, въ който Богъ е турилъ рамки да се развива. Трѣбва да оставимъ всички недоразумѣния. Остави врѣмето да разрѣши всичкитѣ мжнотиини, а въ врѣмето работи Богъ, въ врѣмето работи човѣшкиягъ духъ. Следователно, ако съврѣменнитѣ културни хора биха запитали: какво трѣбва да правимъ, ще имъ кажемъ: оставете всичко да си върви, дайте условия на всичко, на доброто и на злото, и в края на вѣка, когато дойде новата култура, всички тия нѣща ще се измѣнятъ. Какво трѣбва да правимъ въ домоветѣ? Ще ви кажа пакъ сѣщото правило, защото всѣкога моитѣ думи се взематъ въ двоякъ смисълъ. Когато думитѣ допадатъ на жената, тя казва: „знаете ли какво каза учителътъ? Правъ е той“. И другата страна, когато моитѣ думи допадатъ на мъжа, и той казва: „правъ е учителътъ“? Слугата като чуе, казва: „знаешъ ли какво казва учителътъ?“ Не, не, азъ не говоря на жени и мъже. Въпросътъ е вѣнъ отъ жени и мъже, вѣнъ

отъ господари и слуги, а какъ трѣбва да живѣемъ. Ние сме ученици, а че добриятъ учитель ме е накаралъ да направя една услуга, да очистя обущата на нѣкого, това не значи, че азъ съмъ му слуга, тѣ сж странични работи, но важно е доброто учение, което трѣбва да придобиемъ. Сега често казватъ: да бждемъ търпѣливи. Въ тази философия трѣбва да се разбира така: нетърпѣливъ ли си, още по-нетърпѣливъ стани! Много търпѣливъ ли си, — стани още по-търпѣливъ! „Гнѣвишъ се“, нѣкой казва: нека се гнѣви, не го спирай. Говори ли нѣкой много, нека говори; ако говори $\frac{1}{2}$ ч., дайте му 1 ч. да говори; ако мълчи $\frac{1}{2}$ ч., нека мълчи цѣлъ часъ. Дайте на всѣки одного това, което, той обича.

И тъй, казва господарьтъ: „Оставете ги да растатъ!“ А въ края на вѣка, той ще изпрати своитѣ слуги. Кои са тия слуги? Христосъ подразбира бжлещата култура, когато ще дойдатъ тия, умнитѣ, които ще слѣзнатъ на земята, тѣ ще уредятъ живота по другъ начинъ, който ние не знаемъ. Сега да ви разправамъ за новия животъ какъвъ ще бжде, то знаете ли на какво ще мяза? Ще ви разправя единъ анекдотъ. Явила се една жаба въ едно блато, при единъ голѣмъ чифликъ, дѣто млѣкото се чукало по новия начинъ и разправя за културата. Двѣ жаби, много любопитни, казали: „да видимъ въ какво седи културата на този земледѣлецъ“. Хопъ тропъ, хопъ-тропъ, влизатъ въ двора на земледѣльца, виждагъ единъ котелъ, хопъ-вжтрѣ, а то било млѣко. Скачатъ, но навънъ не може да излѣзатъ. „Какво трѣбва да правимъ?“ Почнали да обикалятъ. Сега отвънъ имали опорна точка. Обикаляли, обикаляли. „Трудна е тази култура на хората, нашата вода е по-приятна, а това нито е вода, нито . . . особена култура е“, казватъ си. „Сестро“, казала едната, тѣ не били братчета, а и двѣтъ били сестричета. „Сестро, какво трѣбва да правимъ, азъ се уморихъ, и мисля да слѣземъ на дъното, да видимъ каква е културата долу“. — Не, ние се излѣгахме веднажъ и нѣма да излѣ-

земъ вече. Слѣзнала едната и тамъ останала, а другата като обикаляла млѣкото, очукала масло, изкачила се по него и казала: „разбрахъ каква е културата — биене на млѣкото“. Явява се земеделецътъ, вижда неговото млѣко очукано и казва: какво природно явление!“ Той повикалъ всичкитѣ свои сжсѣди: „прѣдставете си, млѣкото оставихъ небито, какъ ще си обясните, че е бито млѣкото? Нѣщо невъзможно станало“. Жабитѣ, които искали да опитатъ културата на хората, едната отъ тѣхъ очукала млѣкото. Та ако азъ река да ви обясня каква е новата култура, ще мязамъ на една отъ тия жаби и тогава вие ще обясните биенето на млѣкото по единъ начинъ, а азъ по другъ начинъ.

Какво е казалъ господарьтъ: „не, оставете ги да растатъ до скончанието на вѣка, и тогава ще заповѣдамъ“. И тѣй, за да ликвидирате съ всички смущения, които сега имате, — тѣхъ навсѣкждѣ ги има, не само между васъ — да оставите всичко да расте. А ние да се учимъ и да вършимъ волята Божия.

Нѣма по-хубаво нѣщо да опиташъ, слѣдъ едно страдание, смисъла на несполукитѣ. Може да прѣживѣешъ такива приятни моменти! Прѣживѣли ли сте вие? Да, прѣживѣли сте. Тѣ сж малко, но такъвъ единъ моментъ, едно прѣживѣване на миръ, една тишина, като че ли човѣкъ се разправя съ ангелитѣ, съ всички възвишени сжщества и какъ се подига човѣкъ! И такъвъ единъ моментъ струва повече, отколкото всички богатства.

И тѣй, нѣма защо да се смущаваме, че дяволътъ царува въ този свѣтъ. И дяволътъ царува, и Господъ царува. Сега тѣ, двамата, се разправятъ. Когато господаритѣ се разправятъ, слугитѣ да седатъ и да гледатъ какъ се разправятъ господаритѣ имъ. Когато слугитѣ се биятъ, господаритѣ не се биятъ. Тѣ казватъ: „ти знаешъ ли моятъ господаръ какво е казалъ?“ и другиятъ сжщото ще каже, и започнатъ: „на ти господаръ, на господаръ“, набиятъ се слугитѣ хубаво, и казватъ: „господарю, азъ днесъ те защищавахъ, онзи вагабонтинъ

каза такива работи по твой адресъ". — Хубаво си направилъ, казва господарьтъ.

Този господарь е казалъ: „оставете ги да растатъ“. Не се разправяйте съ тѣхъ, то е правото схващане.

И всѣки, който отъ памти-вѣка се е опиталъ да се бори съ злото, да го изкорени, всѣкога е излизалъ оцапанъ, и хиляди години му трѣбвали, за да се очисти само отъ миризмата на това зло.

Бесѣда, държана на 22. I. 1922 г. въ гр. София.

Лакъ ще ви видя.

„И разумѣ Исусъ, че щѣха да го питатъ.“¹⁾

Цѣлиятъ животъ зависи от редъ питання и въпроси: защо и за какво, защо и за какво и какъ? Върху „защо, за какво и какъ“ почива философията и цѣлата съврѣменна наука. Съврѣменната наука пита: „какъ е станалъ свѣта“, а философията пита: „защо е станалъ свѣта“.

Сега Христосъ схваналъ, че неговитѣ ученици щѣли да му зададатъ нѣкои важни въпроси. Такива важни въпроси се подигатъ въ всички умове. Но въпросътъ е: може ли да се даде единъ правиленъ отговоръ?

При менъ дойде една млада г-ца, висока образувана, седна и ми казва: „когато говоря съ тебе, ти ме заставлявашъ да мисля, а когато говоря съ твоитѣ ученици, тѣ ме заблуждаватъ и сковаватъ мисълта, говорятъ ми за нѣкакви пардесюта и че трѣбвало да ги снемемъ. Азъ не разбирамъ защо трѣбва да снемемъ тия пардесюта. Нали вие казвате, за да влѣзе човѣкъ въ Царството Божие, трѣбва да снесе 5-6 пардесюта?“ — Ако съ снемането на пардесютата може да се влѣзе въ Царството Божие, това е една аналогия неумѣстна и несъвмѣстима съ самата идея. Може да снеса едно пардесю и второ и трето. Какъ може да го снеса? Ако температурата се повишава, азъ мога да снеса пардесюто си. Споредъ повишението на температурата, ще снимамъ и пардесютата си. Слѣдователно, когато дойде най-високата температура, ще остана съ едно пардесю, а ако температурата надмине и тази норма, ще

¹⁾ Ев. Иоанъ — 16; 19.

снима и послѣдното пардесю, и човѣкъ ще се намѣри въ едно естествено положение. И обратното, ако се смали температурата, по сщия законъ, по който си ги снелъ, ще ги облѣчешъ пакъ. Каква философия има тукъ въ снемането и обличането на пардесютата, това показва само повишение и понижение на температурата. Послѣ, за примѣръ, у религиознитѣ хора се заражда едно желание да почнатъ да постятъ, за да смалятъ тѣлото си. Но това трѣбва да бжде обосновано на единъ законъ, на единъ вжтрѣшенъ законъ. Защо, за какво да постишъ, какъ и защо? Всичко това трѣбва да се обоснове много добрѣ. И казватъ ми: „казва ми нѣкой, азъ го слушамъ, единъ духъ ми казва“. Е, тия духове, кому духътъ не говори? Кому не говсрятъ духоветѣ? На философи, на учени, на проповѣдници, кому духътъ не говори? На всички хора духове говорятъ, само че нѣкои признаватъ, че имъ говорятъ духове, а други не признаватъ. Безъ духове не може да се говори. И онзи, който би казалъ, че безъ духъ може да се говори, ние ще му кажемъ, че той е безъ душа. Слѣдователно, хора, на които духоветѣ говорятъ, сж съ душа, а хора, на които духоветѣ не говорятъ, сж безъ душа. Прѣди години идва една сестра, на която духоветѣ много говорѣха, пишеше стихове много хубаво. Казва ми: „искамъ да ги провѣря чрѣзъ тебе.“ Като ги чете, виждамъ, че който и да е поетъ може да ги напише, а тя казва: „особенъ нѣкой духъ е“. Не трѣбва да бждемъ дѣца.

Великитѣ Учители на свѣта заговорватъ на своитѣ ученици, само когато тѣ сж готови да разбератъ тѣхното учение. Онзи великъ учителъ или музикантъ заговорва на своя ученикъ, само когато послѣдниятъ е готовъ да разбере великата математика на музиката, да разбере вжтрѣшния ѝ смисълъ. И ония ученици, които сега едва започватъ съ гамиѣ, при тѣхъ се явяватъ само обикновени учители. И сега, нѣкой пжтъ, тия ученици ще подигнатъ реномето на своитѣ учители. Не,

не, той е единъ обикновенъ учителъ по музика, нищо по-вече.

Сега Исусъ разбра, че ще му зададатъ единъ важенъ въпросъ. И той опрѣдѣля, че една жена, която ражда, на скърбъ е. Защо е на скърбъ? Защото ражда. Защо скърби? Понеже е поискала да има единъ човѣкъ. Може да вземете туй обяснение въ прѣмъ и косвенъ смисълъ. Но и човѣкъ, въ когото мисълта се заражда, и той страда. Я онзи ученикъ, когато се замисли, въ неговия умъ се заражда нѣщо, какъ си държи главата, и той скърби и пжшка. Но щомъ се роди идеята, дойде свѣтлина и веднага ученикътъ забравя скърбта, става веселъ и се радва. И Исусъ казва: като роди жената, забравя своята скърбъ, понеже човѣкъ се е родилъ, който осмисля живота.

И разумъ Исусъ че ще го питатъ, а то много значи. Сега, ако васъ ви запитатъ: защо вѣрвате въ Бога, какъ ще отговорите на тия хора? Ако менъ ме попитатъ, защо ядешъ, ще отговоря: защото съмъ гладенъ. Яденето е една необходимостъ. Гладътъ търси храната, жаждата търси водата. Това е разрѣшението на въпроса. Защо пиешъ? Защото съмъ жаденъ, а водата е една необходимостъ, слѣдователно, трѣбва да пия. Не може ли безъ вода? При условия, при които сега живѣемъ, безъ вода не може, безъ храна не може. Може да постишъ день, два, 3, 4 дня до 40 дня, но все таки най-послѣ ще проядешъ И най-послѣ, славата на Бога не седи въ постене, а въ ядене и въ пиене. „Яжте и пийте и благодарете“, казва Писанието, а не казва, постете. Тогава, азъ ще ви поставя слѣдната аксиома: въ яденето и пиенето е сларата Божия и въ знанието е славата Божия. Да не яде човѣкъ, то значи да нѣма знание, и да е жаденъ човѣкъ, то е пакъ сжщото. *Знание, знание трѣбва!* Но ще каже нѣкой: „а то, знанието, и безъ знание може“. Е, какво трѣбва тогава, невѣжество ли? На Бога не трѣбватъ невѣжи хора! Богъ иска всички негови дѣца да бждатъ тѣй умни, както той е уменъ; тѣй любящи, както той е любящъ; тѣй

истинолюбиви, както той е истинолюбивъ; тъй правдиви, както той е правдивъ; и тъй благи и добри, както той е благъ и добъръ. Тъй, нищо повече! Всѣка друга философия, всѣка друга наука е фалшъ въ живота, нѣма никакъвъ смисълъ. Нѣкой ще каже: „азъ трѣбва да се спася“. Отъ какво да се спасишъ? Азъ разбирамъ едно спасение — отъ своитѣ глупости. Отъ своитѣ глупости да се спаси човѣкъ, отъ своята бѣднотия, отъ своя гладъ, отъ своята жажда, отъ това трѣбва да се спасява човѣкъ. И ако азъ бихъ ималъ врѣме да обясня, защо трѣбва да се спасяваме, азъ вземамъ думата „спасение“ въ косвенъ смисълъ, а не въ прякъ. Послѣ, при отговарянето на такива и други философски въпроси, ние често се заблуждаваме, мислимъ, като че разбираме тайната на битието. Не, не, има нѣща, които разбираме, но има и нѣща, които не разбираме. Есенцията не разбираме, а това трѣбва да учимъ сега. И, слѣдователно, първото нѣщо: човѣкъ трѣбва да схване, че не знае, че е празенъ, или да се изпразни, за да се напълни нансво. Трѣбва да се научимъ да се празнимъ и да се пълнимъ.

Единъ отъ древнитѣ криле, когото придворнитѣ много хвалѣли, като такъвъ, комуто всичко се подчинявало, че дори и природата, казалъ да му занесатъ трона и скиптъра при брѣга на морето, когато щѣло да има единъ голѣмъ приливъ. И седналъ той тамъ съ своя скиптъръ, а приливътъ иде съ голѣми вълни, и той казва: „азъ ви заповѣдвамъ да се върнете назадъ“. Околнитѣ му казали: „Ваше величество“... „Азъ заповѣдвамъ на тия вълни.“ — „И ти и ние ще идемъ, трѣбва да бѣгаме“. — „А, значи има нѣщо по-силно отъ насъ, на което трѣбва да се подчиняваме. Тогава вземете трона и бѣгайте“. Има нѣща въ природата, които сж извънъ нашитѣ сили, извънъ нашия умъ и извънъ нашитѣ схващания. И ние смирено трѣбва да схванемъ този великъ фактъ, да знаемъ, че ние сме дѣца на тази велика природа,

и трѣбва да се учимъ, да бждемъ прилежни и трудолюбиви.

Сега азъ искамъ да ви наведе на мисълта: ако ние вървимъ по единъ пжтъ и мислимъ, че имаме по-голъма свѣтлина, а въ живота ни нѣма разлика между окръжаващитѣ и насъ, питамъ тогава, въ какво седи нашето учение? Нашата сила не трѣбва да се проявява както онѣзи паднали духове, които седятъ въ кафенето или кръчмата и казватъ: „ха, наздравица“ – тѣй, послѣ замислятъ се, не имъ върви въ кжщи и казватъ: „дай $\frac{1}{2}$ кило“ Пакъ мислятъ, дълбоко разрѣшаватъ въпроситѣ. „Силата дойде“, казватъ. „Този въпросъ може да го разрѣша като изпия още $\frac{1}{2}$ кило“ Но това е врѣменно рѣшаване. Съ $\frac{1}{2}$ к. въпроситѣ не се рѣшаватъ. И въ единъ день човѣкъ светия не става, и нѣ една година човѣкъ светия не става. Светия значи, който научилъ великия законъ да поддържа свѣтлината въ себе си, и да дава отъ нея на окръжаващитѣ го. Това значи светия: съ своя умъ и съ своята душа да показва пжтя.

„И разумѣ Исусъ, че ще го питатъ“. Онѣзи, които вървятъ по новия пжтъ, трѣбва да се пазятъ отъ слѣдния неджгъ: една графиня на западъ се влюбва въ единъ прочутъ художникъ, толкова се влюбила въ него, че се зародилъ страхъ у нея и казвала: „ако той много се прочуе, азъ ще загубя неговата любовъ, затова трѣбва да измисля едно изкуство да го лиша отъ славата му“. И почнала да му дава единъ прахъ, но съ това поврѣдила зрѣнието му. Той не могълъ да различава краскитѣ, и картинитѣ му мязали на карикатури. И като направилъ изложение, всички се смѣли, хванали се за корема и се смѣли. Тази графиня може да поврѣди ума на всѣкиго, да не може да разпознава цвѣтоветѣ. То е човѣшкото щеславие. И у сегашнитѣ религиозни хора има по-вече щеславие отколкото религиозностъ. А щеславието не е наука, то е култъ. Щеславниятъ човѣкъ изключва каквото и да е страдание, и по това азъ знамъ, че този човѣкъ е щеславенъ.

Ако питате защо трѣбва да страдаме? Пакъ ще ви приведа примѣра, дѣто англичанитѣ наложили законъ да реформиратъ Цариградъ. Единъ день влиза единъ английски стражаръ въ единъ турски дюкенъ и казалъ на търговеца: „10 лв. глоба“. — Защо? „15 лв.“ Ама защо? „20 лв.“ — защо? „30 лв.“ И тогава търговецътъ отворилъ касата и казалъ: „тукъ има 1500 лири, вземи ги“. И послѣ узналъ причината, коя била; че прѣдъ неговия дюкенъ имало едно малко парченце хартия. Прѣдъ вашия дюкенъ може да има малко парче хартия и ако дойде английскиятъ стражаръ, ще каже: „10 лв. глоба“. И азъ виждамъ не една книжка, и бихъ желалъ да дойде английско управление, за да влѣзе такъвъ стражаръ въ дома ви и да каже: „10 лв. глоба, 15, 20, 30“. — „Ама защо?“ Не само трѣбва ние да започнемъ религиозенъ животъ, духовенъ животъ, но трѣбва и да свършимъ разумно този животъ. Този духовенъ животъ върви по извѣстенъ правилень начинъ.

Прѣди нѣколко врѣме дойде при мене една сестра, която наново се обърнала, тръгнала въ пѣтя на това учение. Като я видѣхъ, хареса ми се начинътъ на говоренето ѝ, тѣй откровена и разумна бѣше, Божествениятъ Духъ бѣ заговорилъ въ нея. Казвамъ си: заговорилъ Господъ на тази душа, такъва красота на духа, виждамъ, че Божиятъ Духъ работи, обаче не се минава единъ мѣсецъ, тази сжщата сестра се измѣнила, дѣтинското го нѣма вече, та ѝ казвамъ: „какъ? защо твоео лице се е измѣнило? — „А, има причини“. Смутила се вжтрѣшно, и защо се смутила? Защото въ единъ мѣсецъ отъ горѣ я изкарали на фронта и я турили въ едно силно сражение. Казвамъ ѝ: ония офицери, които те турили въ сражението, сж сгрѣшили. Ти трѣбва да стоишъ въ тила, а тѣ те турили тамъ, дѣто има картеченъ огънь. Тя се уплашила и казала: „нѣма да я бжде тази работа“. У васъ има желание, щомъ нѣкой се обърне къмъ Бога, хайде на линията да се сражава. За първата линия на сражението се изискватъ духове крѣпки,

възвишени духове. Тамъ само ангелитѣ може да се борятъ. „Хубаво“, казва, „но дяволътъ“ ?

Сега ще ви приведа другъ примѣръ. Единъ нашъ приятель прѣди години сънувалъ единъ сънь, дѣйствителенъ сънь. Вижда той, че се задава една голѣма буря, виелица, но минава тази хала и на изтокъ се показва една джга, а въ джгата Христосъ, подъ нея единъ мостъ, хиляди хора искатъ да минатъ и нѣкой му казва: „ти тамъ не може да тръгнешъ, нагорѣ дрѣжъ“. Той като минава моста, вижда нѣкои юнаци, облѣчени съ бѣли дрехи, водятъ единъ грамаденъ вълкъ, а той казва: „чакай на този вълкъ да ударя една тояга, колко овци е удавилъ“. — „Ти се пази, че като те пипне съ задния кракъ“... И той казалъ: „брей, може ли той да направи нѣщо?“ Нѣма какво да го биешъ, той е въ ржцѣтъ на вашитѣ момци, а вие казвате: „хайде и азъ да му ударя една цѣпеница“. Не, не, това не е никаква философия, никакво разбиране на духовния животъ. Огъ всички васъ се иска да развиете ума и сърцето си, всички благородни чувства и умствени способности, и въ разсужденията, въ анализирането и въ приложението на това учение да намѣрите метода. Друго-яче то нѣма смисълъ.

„И разумѣ Исусъ, че ще го питатъ“. Какво? Сега ние проповѣдваме, че трѣбва да бждемъ добри, а въ живота казваме: „то не може човѣкъ да бжде добъръ“. Въпросътъ не седи тамъ: когато отивамъ въ училището, трѣбва да бжда добъръ, но вънъ отъ доброто, азъ трѣбва и да се уча. Азъ мога да имамъ поведение б, но при това да бжда послѣденъ ученикъ. Казватъ: „много добро дѣте, но не се учи“. Ние смѣсваме двѣ нѣща: нашата добродѣтель съ учението ни. Ти може да бждешъ единъ отъ примѣрнитѣ ученици по успѣха си и да бждешъ най-способенъ ученикъ, а имашъ поведение единица. „Ама защо, Господи, на този, съ поведение единица, си му далъ такива способности?“ Защото той е уменъ—разбралъ Божия законъ прѣди ти да си го разбралъ. Ти мислишъ, че си

добъръ, и той мисли, че е добъръ. Слѣдователно, по-рано трѣбва да бждемъ умни, прѣди да съзнаемъ, че сме добри, а ние искаме да бждемъ добри, прѣди да съзнаемъ че сме умни. И затова у религиознитѣ хора има една мания, захващатъ, щомъ се обърнатъ къмъ Бога, да показватъ смирение. Пардесюта ще се снематъ! Ще се пости! Ако ти си боленъ, ще постишъ, то е една необходимостъ за тебе. Постътъ е необходимъ само въ болезнено състояние. И въ духовния свѣтъ, когато наложимъ постъ нѣкому, подразбира се, че той е боленъ и неговиятъ организъмъ трѣбва да си почине. Това е единъ вжтрѣшенъ законъ. А щомъ човѣкъ е здравъ и сърцето му може да възиграе, ще кажемъ: „ще ядешъ и ще славишъ Бога“. Ясна ли е тази философия? Никаква критика! Другъ начинъ нѣма! Само единъ начинъ има. Нѣкои, които вървятъ въ този пѣтъ, искатъ да бждатъ по-умни отъ мене. Не, ние не можемъ да бждемъ по-умни отъ природата, нито пѣкъ по-умни отъ онзи, който е приложилъ тия закони. Вжтрѣ ние трѣбва да се подчинимъ разумно, не на сила да се подчинимъ, а да съзнаемъ. И като дойдемъ до хората, да имъ дадемъ едно правилно обяснение, да обясняваме всички нѣща. Ако азъ ямъ, то е единъ процесъ. Да ядешъ, това не значи да се учишъ. Ти може да ядешъ много добръ, а да се учишъ много злѣ, и може да се учишъ много добръ, а да ядешъ много злѣ. Едното и другото е възможно. Но онзи, който се храни добръ и се учи добръ и пие добръ, той е уменъ човѣкъ.

Сега на всинца ви, които ме слушате тукъ, все ви липсва по нѣщо. Не е докачение—липсва ви. Единъ отшелникъ, светия, живѣлъ 40 г. въ пустинята. Молилъ се на Господа, молилъ се, молилъ се, той мислилъ, че е готовъ за небето, какво му липсва още? Дохожда единъ ангелъ, взима го и почналъ да го развожда изъ града и му показалъ едно отъ най-хубавитѣ здания. Той му казва: „красиво здание“.—Но тамъ липсва единъ камѣкъ.-- „Да, този е камѣкътъ, който ти трѣбваше да ту-

ришъ отдавна, а не си го турилъ още“. Вие още не сте си турили вашия камъкъ, и ако ви заведатъ горѣ, на небето, ще видите, че въ вашето здание най-важниятъ камъкъ липсва. И за туй, като дойде ангелътъ, ще каже: „този камъкъ трѣбваше да го турите отдавна още“. А този камъкъ, това е Божията мъдростъ—„камъкътъ, който отхвърлиха зидаритѣ“.

И разумѣ Исусъ, че ученицитѣ му ще го питатъ. Азъ подразбирамъ, че всичкитѣ ученици все питатъ, питатъ, кога ще дойде Христосъ, какъ ще царува на земята, какъ ще се оправи този свѣтъ? Българитѣ питатъ, какъ ще се подобри това икономическо положение, какво трѣбва да се прави, ресурси отъ кждѣ да се намѣрятъ. Всички народи все се питатъ, все такива въпроси задаватъ въ училището, въ църквитѣ, въ държавата, между търговцитѣ, навсѣкждѣ: какъ, какво ще се прави съ тази скжпотия. Всички питатъ, и понеже ме питатъ, азъ ще имъ отговоря. Скжпотия има, казватъ яхте само необходимото. Ама пжтувашъ попжтя, срѣщне те единъ твой приятелъ, 3 деня си гладувалъ, а той даде ти единъ сомунъ хлѣбъ. благодари му, пийни си малко водича, подѣвчи хлѣба. Не казвай: „Ее, да имаше кокошчица, да имаше ябълки, орѣхи, па масълце, па туй, онуй“, Не подигай тия въпроси, не си дразни вкуса. Благодарни за хлѣба, той е една необходимостъ. Скжпотия е, задоволи се въ даденъ моментъ съ малко, утрѣ като има по-вече, яжъ колкото искашъ. Ще възразятъ нѣкой: „ама, ако се хранимъ само съ хлѣбъ, ще отслабнемъ“. Азъ мога да ви докажа, че и ония, които се хранятъ съ кокошки, и тѣ отслабватъ. То не е философия: то е отъ начина на яденето: който яде кокошки и благодари на Бога, и той е здравъ, а който яде кокошки и не благодари на Бога—той не е здравъ. Вижте месояднитѣ животни и трѣвопаснитѣ, и еднитѣ и другитѣ все сж здрави. Вие ще прѣнесете тия естествени нѣща и въ духовния свѣтъ. Задоволете се съ ония обяснения, които ще хвърлятъ свѣтли-

на въ вашия умъ. Да кажемъ, имате дѣте, сърди се, недовѣлно е отъ това - онова и казвате: „какъвъ дяволъ е влѣзналъ въ това дѣте“. Какъвъ дяволъ! Това не е обяснение, то не обяснява нищо. Казвате му: „Излѣзъ навънъ“! Не излиза. На какво ще мязате вие? Въ Пловдивъ направили единъ сеансъ, духътъ на единъ турчинъ влиза въ медиума и не иска да излѣзе. И казватъ му: „излѣзъ“.— Нѣма да излѣзна. И започва споръ, не иска да излѣзе. Ако имашъ сила, ще го изпѣдишъ, а ако нѣмашъ сила, нѣма да излѣзе. Ние мислимъ като извадимъ нѣкой дяволъ, въпросътъ е рѣшенъ по-лесно. Азъ зная кждѣ седи този дяволъ: дойде мжжътъ отъ канцеларията, работилъ, нахукалъ го неговиятъ началникъ, пѣкъ и гладътъ се притурилъ и жената малко го закачи и той избухне. Какъвъ дяволъ е влѣзналъ? Колкото по-скоро сложишъ и му намажешъ стомаха, толкова по-скоро дяволътъ ще излѣзе. Тѣй е това. Нищо по-вече. То сж нѣща най-естествени. Като дойдемъ до духовния животъ, всѣко едно отрицателно проявление се дължи на една вжтрѣшна нужда, всѣко недоволство се дължи на една вжтрѣшна нужда. Гладниятъ е недоволенъ, защо? Защото е гладенъ. Жадниятъ, и той е недоволенъ, защо? Липсва му нѣщо. Търовецътъ е недоволенъ отъ живота, защо? Липсватъ му пари. Учителътъ, недоволенъ, защо? Нѣма ученици. Музикантинътъ е недоволенъ, защо? Нѣма кому да свири. Момата е недоволна, защо? Хванала я сипаницата. Липсва ѝ нѣщо... Всѣко недоволство се дължи всѣкога на една вжтрѣшна липса. Когато ни липсва знание, добродѣтель, въ насъ се заражда една нужда, ние трѣбва да си намѣримъ единъ законъ, който да ни удовлетвори тая нужда. За туй казвамъ: който е загубилъ красотата си, да я придобие. На ученицитъ—да придобиятъ знания. На жадния—да пие; болниятъ—да оздравѣе. На всички хора трѣбва да се даватъ положителни отговори за тѣхнитъ нужди. „Добъръ е Господъ“. Азъ зная, че Господъ е добъръ, този Господъ заради менъ е далъ храна и всичко друго, и за туй

азъ искамъ да удовлетвори своитѣ нужди. „Не му е врѣмето“. Споредъ васъ, не му е врѣмето, а споредъ мене, врѣмето е дошло.

„И разумѣ Исусъ, че ще го питатъ“. И ще го питатъ сега: защо, Господи, настанаха тия лоши врѣмена? Защо богатитѣ да иматъ да ядатъ и да пиятъ, а ние, които по три пѣти на день правимъ молитва, да гладуваме, и отвѣнъ ти пѣемъ и треперимъ и ти кадимъ тамянь, а на насъ нищо не си далъ? Господъ казва: „азъ не съмъ ви далъ да кадите тамянь, а да мислите. Не искамъ азъ кадене. И намѣсто да бждете добри, вие ще заколите нѣкое теле и ще го изядете, и ще кажете: „ние служимъ на Господа“. Азъ вземамъ тази дума въ много широкъ смисълъ. Сега, когато дойдѣмъ да разискваме, ще кажете: „ама, че ни калайдисаха днесъ“. Не, това не е калайдисване. Азъ не обичамъ да калайдисвамъ, но приготвлявамъ една пещъ, пещъ, разбирате ли? И въ тази пещъ, като ви туря вжтрѣ, отгорѣ единъ пластъ вжглища, единъ пластъ руда, единъ пластъ вжглища, единъ пластъ руда, че като туря огънь, златото ще падне отдолу, а димътъ ще излѣзе отгорѣ, и вие ще излѣзете чисти навънка. Огънь, и какъвъ огънь! И като се намѣрите въ тази пещъ, ще има плачъ, ревъ, но азъ ще кажа: чакайте, отдолу като излѣзнете, ще бждете чисти, тъй както не сте били.

Сега вие ще ми възразите: „дано да не бжде!“ Дано да бжде. „Дано да не бжде!“ Съ туй „дано да не бжде“ свѣтътъ е дошълъ до това положение. И сега ние казваме: „да бжде!“ Да дойде този огънь, да ни очисти, да тури всичко на мѣстото му, да заживѣемъ тъй, както нѣкога сме живѣли.

И казва Христосъ: „азъ ще ви видя пакъ, и ще се зарадвате“. Кога ще ви види? Когато почнете да мислите, да изпълнявате волята на моя Отецъ, азъ ще дойда, и вие ще се зарадвате, и вашата радостъ никой нѣма да отнеме. Христосъ

е най-силното проявление на Божията Любов, и на Божията Мъдрост, и на Божията Истина. Следователно, вложете сега, пакъ ще кажа, любовта! Любовъ чръзъ мъдростъ, да знаешъ защо обичашъ човѣка. Вие обичали ли сте по този начинъ? Онѣзи отъ васъ, които сте жени, обичате дѣцата си, и казвате: „моето ангелче“. Но туй ангелче като стане на 25-30 г., тогава казвате: „нашиятъ ангелъ не е ангелъ“. Да, не е ангелъ, вие още ангела не сте го познали. Любовта подразбира: да знаешъ защо обичашъ човѣка. Азъ ще ви кажа. Азъ обичамъ човѣка, защото Богъ живѣе въ него. А защо трѣбва да се обичаме? Като обичаме, ние търсимъ Бога. И когато казвамъ, че трѣбва да любимъ, съ това разбирамъ, че трѣбва да търсимъ Бога. Защото Богъ е любовъ, а ние сме паднали, ние още не сме любили. Ти ще идешъ при любовта, за да станешъ Любовъ. Любовъ значи: като Бога да станешъ. А нѣкой мисли, че любилъ! Не, не, ти не си любилъ още. Твоята любовъ... хайде, да не казвамъ една дума. Тя е твоята любовъ, която живѣе день до пладне.

Ние трѣбва да любимъ, за да може да намѣримъ Бога, защото Богъ е любовъ. Да го възприемемъ въ себе си, да го опитаме. А щомъ го възприемемъ, тогава опитваме неговата мъдростъ. По този начинъ трѣбва да разсждавате. Нѣкои отъ васъ казвате: „аа, тази сестра много люби“. Люби? Азъ казвамъ: люби само онзи най-добръ, който люби като Господа. А ти като Господа любилъ ли си? Не. Следователно, ти още се учишъ, на любовъ. „Аа, тя люби!“ Какъ люби? Не, не, да любимъ тъй както Богъ люби — Богъ е Любовъ, — и то е най-великото изкуство, и когато ние намѣримъ това изкуство, тогава Христосъ ще ни отговори разумно на въпроса.

И азъ пакъ ще ви видя, и радостта ви тогава никой нѣма да отнеме.

И тъй, искамъ да бждете умни! Не говорете само за снимане на пардесюта, не говорете само за постъ. Когато си боленъ, ще постишъ и день и два, и три. То е начинъ за лѣкуване. Постъ азъ вземамъ въ много широкъ смисълъ. Постъ има и умственъ, и физически, и духовенъ.

Бесѣда, държана на 29 I. 1922 год. въ София.

Какво трѣбва да искаме?

„А Исусъ отговори и рече: не знаете що искате. Можете ли да пиете чашата, която азъ има да пия, и да се кръстите съ кръщението, съ което азъ се кръщавамъ? Отговарятъ му: можемъ*.)

Въ всѣки животъ изпжкватъ желанія, които сж неестествени, небожествени желанія, защото внасятъ дисхармония вжтрѣ въ свѣта. И цѣлиятъ съврѣмененъ свѣтъ е пѣленъ съ такива дисхармонични желанія. Затова нѣма що да аргументирамъ. Който и вѣстникъ да отворите, която и книга да вземете, въ който домъ и да влѣзете, все такива желанія има. Тѣ не сж отсега, а отдавна сж влѣзли. Слѣдователно, много желанія се явявагъ, които не сж за добро: ние искаме това, което не е за наше добро. Тукъ има единъ примѣръ за ученицитѣ на Христа. Христосъ е проповѣдвалъ едно идеално учение. Явява се майката съ двамата си синове и иска да бждатъ тѣ почетени отъ Христа, да ги тури единъ отъ лѣво, а другъ отъ дѣсно на себе си, да имъ даде мѣсто, което не трѣбва да имъ се даде, едно отъ най-виднитѣ мѣста. Другитѣ 10 ученици, като видѣли това, възнегодували: „какъ тжй, да има привилегія?“ И Христосъ се обръща и казва: „не знаете какво искате“. И тогава запиталъ: „можете ли да пиете чашата, която азъ пия, и да се кръстите съ кръщението, съ което азъ се кръщавамъ?“ Отговарятъ му: „можемъ“. Има чаши, които сж приятни, но има и чаши, които не сж приятни. Има кръщение, което е приятно, но има кръщение, което е неприятно. Христосъ употребява думата „чаша“. Нима онзи затворникъ, който е осж-

день, както Сократа, да изпие чашата съ отрова, нима тази чаша е приятна? Той е длъженъ да я изпие и тази чаша ще бжде пълна, и той ще свърши, слѣдъ като я изпие. Сжщо има и кръщение, съ което като се кръстите, ще свършите.

„Можете ли да пиете чашата, която азъ има да изпия?“ — „Можемъ“. „И да се кръстите съ кръщението, съ което азъ се кръщавамъ?“ — „Можемъ“. „Да пиете отъ чашата и да се кръстите, можете, но да седнете отъ дѣсно и отъ лѣво на менъ, не е мое да дамъ, но на онзи, комуто е опрѣдѣлено, комуто е дадено отъ Отца ми“.

Погрѣшката въобще на всички хора, каквито и да сж, свѣтски или религиозни, седи въ това, че ние мислимъ да разполагаме съ живота си тъй като ние искаме. Това е едно много голѣмо заблуждение. Ние, съврѣменнитѣ хора, сме много ограничени, и най голѣмиятъ герой на бойното поле, слѣдъ като го жегне нѣкое парче отъ граната, веднага почне да плаче и да се моли. Онзи, най голѣмиятъ герой, на който касата е била пълна съ пари, слѣдъ като му я изпразнатъ, като че ли всичката сила му изчезва. Онзи държавникъ, докато е на властъ, е силенъ, но падне ли отъ властъ, силата му изчезва. При умиращия боленъ герой, всички наоколо — лѣкари, роднини — всички плачатъ и всички усѣщатъ туй огорчение. Смыслътъ на живота е, че въ свѣта всички ние сме пратени да служимъ вѣрно на Бога. Сега, какъ ще извършимъ своята длъжностъ? *Първо, ние имаме отношение къмъ Бога, второ, къмъ нашата душа и, трето, къмъ нашитѣ ближни* Ако ние разбираме отношенията си къмъ Бога, ще разберемъ втория законъ и третия ще изпълнимъ. Но не изпълнимъ ли първия законъ, и другитѣ два закона не можемъ да изпълнимъ. Тѣ сж свързани. Ако бихъ ималъ врѣме, бихъ ви обяснилъ, но ще се отклоня. Всички съврѣменни хора трѣбва да почнатъ съ първия законъ, той е, който ще уреди свѣта. Ако ние не сме готови чистосърдечно да изпълнимъ, въ даденъ случай, волята Божия, то всички други усилия сж без-

полезни. Тръбва ли законът да бжде написанъ? Този законъ не е написанъ, а се подразбира отъ самата сжщина на нѣщата. Кой ще разбере туй? Какъ да изпълнимъ задълженията си къмъ Бога? Този законъ е написанъ вжтрѣ въ всѣка душа.

И Христосъ се обръща и казва: „вие можете ли да пиете тази чаша?“ Защото обичѣта се показва въ врѣме на нужда. Жената не трѣбва да обича мжжа си, защото той ѝ купува дрехи, рокли и шапки — то не е любовъ — а когато този мжжъ остане най-бѣденъ, страждущъ, тя само тогава може да покаже своята любовъ къмъ него. Значи, въ врѣме на страдания. Слѣдователно, вашитѣ приятели ще ги познаете въ врѣме на страдание. Кога може да имате приятели, само когато сте богати ли? Тогава всичко може да направите. И най-простиятъ човѣкъ като му напълня касата, той ще има много приятели, но тия приятели не носятъ никакво благо. Но онѣзи приятели, които постжпватъ по този божественъ законъ, тѣ носятъ цѣлителенъ балсамъ. Туй учение не е само на Христа, туй е учение на самия животъ приложимъ ли го, ние сме спокойни, физически сме здрави, изгубимъ ли туй учение, веднага идатъ разни болести върху насъ. И ако нѣкой пита, защо идатъ болеститѣ, азъ казвамъ: понеже ние често губимъ *връзката между душата ни и Бога*. Тази връзка никога не трѣбва да прѣкъсваме. Тази връзка никога не трѣбва да се скжса. Кждѣто и да бждете, въ Австралия, Африка и другадѣ, тя трѣбва да бжде еднаква, *тя не се обусловя отъ никое общество*. Ако единъ човѣкъ е добъръ, защото той е въ едно религиозно общество, това е понятно, споредъ менъ, но, който е въ едно лошо общество добъръ, той е истинскиятъ добъръ човѣкъ. Да си добъръ между добритѣ, то е естествено, но да си добъръ между лошитѣ, това е нѣщо извънредно. И другия законъ пакъ е вѣренъ: да бждешъ лошъ между лошитѣ, то е много естествено, но да си лошъ между добритѣ хора, то е нѣщо извънредно.

Слѣдователно, Христосъ се обръща къмъ своитѣ ученици, къмъ тия двамата, и казва: „можете ли да пиете тази чаша, която азъ пия?“ И тѣ му отговарятъ: „можемъ“. Но въ практическия животъ се указва, че щомъ ни дадатъ тази чаша, мжно се изпива. Виждалъ съмъ често малки дѣца да не могатъ да пиятъ горчиви капки. „Пий, мама, за твоето здраве“, казва майка имъ. „Не може, мамо, горчива е тази чаша“. И азъ бихъ желалъ да нѣма горчиви чаши въ свѣта. И ще дойде день, когато въ човѣшкѣта еволюция тия чаши нѣма да ги има. Не че Богъ иска да ги дава: страданията не се налагатъ отъ Бога. Богъ съизволява, но не благоволява въ тѣхъ. Той казва: „не благоволява душата ми въ смъртта на грѣшника“. Когато ние страдаме, изплащаме, но не изведнажъ, въ сегашното развитие на живота си. Какъ ще примирите: една овца когато я колятъ, казва: „защо Господъ ме създаде? Защо да ме колятъ?“ Каква философия има тукъ? Кажете на тази овца: „една необходимостъ е при сегашното развитие на хората, трѣбва, Господъ това не иска, но хората го искатъ“. Тѣй да разбираме хубаво. Когато този ножъ минава прѣзъ врата на животното, ние не го мислимъ, ни най-малко ние не мислимъ за това. Но когато този ножъ дойде до нашия вратъ, ние казваме: „Защо?“ Е, да, „защо?“ — Защото сме скъсали първата връзка — между Бога и нашата душа. Това е причината. Възстановете вие тази връзка въ душата си, между Бога и васъ, и всичкитѣ ви отношения постепенно ще се изгладятъ. Първо ще почнатъ да се възстановяватъ силитѣ ви по единъ много естественъ пѣтъ. Ще кажете какъ? Ако на вашето тѣло имате рана, прѣвържете я и самото тѣло ще почне да я лѣкува, защото то съдържа тая сила. Каквата рана и да имате, тази рана ще оздравѣе, и нѣма да остане нито поменъ отъ нея. Значи, тѣлото съдържа сили вжтрѣ за лѣкуване, и когато тѣлото изгуби тази сила, никакъвъ лѣкаръ не може да ви помогне. И за душата ни сжшия законъ е: докато нашата душа е свързана съ Бога, тя при-

тежава природни сили и може да лѣкува ранитѣ си. Ранитѣ ще дойдатъ въ свѣта, при сегашния животъ, на всѣка стѣпка може да ви дойдатъ рани. На всѣка стѣпка, на пѣтя когато вървите, въ нѣкой трамвай ако се возите, навсѣкѣждѣ може да прѣтърпите нѣкаква малка авария. И сегашнитѣ страдания сѣществуватъ поради тази необходимостъ, въ каквото и положение да сте. И цѣлиятъ свѣтъ минава прѣзъ една пертурбация. Цѣлиятъ ученъ свѣтъ, въ Америка, въ Англия и др. казва: „какво трѣбва да правимъ?“ Всички се запитватъ, но никой не е далъ едно лѣкарство. Има една панацея, за да се излѣкуватъ тѣзи страдания. Нѣмаме нито единъ ученъ, който да е далъ лѣкъ на тия рани, които разяждатъ обществото и не само домоветѣ, ами и самитѣ насъ. Богатъ си, ученъ си, неспокоенъ си, изгубилъ си смисъла на живота. Сега Христосъ отговоря право: „незнаятъ тѣ, що искатъ“. Ние, сегашнитѣ хора, всичко искаме, но сѣществено не искаме. Всѣки иска да бѣде богатъ, всѣки иска да бѣде силенъ, все материални блага искаме. Идете въ обществото и кажете нѣкому да се свърже съ Бога, колко хора биха пожелали това? Ще ви отговорятъ: „не, не, пари, пари!“ Но паритѣ, това сѣ единъ резултатъ. Прѣди милиарди години Господъ ги е турилъ на земята, туй злато е складирано, прѣди милиони години тукъ е складирано жито, царевича, храни има прѣизобилно, всичко е промислено. Но туй изобилие, което сѣществува въ свѣта, не може да дойде точно на врѣме, защото ние се спъваме не само физически, но и духовно: ние спъваме енергиитѣ на духовния си животъ. Често енергията, която трѣбва да дойде за нашето сърце, не иде на врѣме. Нѣкой пѣтъ станете рано, но не сте разположенъ — нѣмате оная енергия. Както гладниятъ, какъ ще познае, че е намѣрилъ храна — когато се наяде. Ще кажете: „е, какъ ще познае кога съмъ намѣрилъ истината?“ Казвамъ: какъ ще познае гладниятъ — слѣдъ като се наситилъ и жадниятъ знае, че се е напилъ, слѣдъ като ута-

ложи жаждата си. И онзи, който намѣри истината, по сщия законъ и той ще я разбере.

Сега онѣзи, които слѣдватъ въ туй божествено учение, сж тръгнали съ нѣкои свои навици и искатъ да го приложатъ, да направятъ единъ компромисъ между божественото и човѣка. Човѣкъ трѣбва да бжде основа, а градивото, то е само божественото. Хармонията може да произтича само отъ Божествената Любовь, и ако въ едно общество нѣма хармония, Божествената Любовь я нѣма тамъ, Божествената мждрость я нѣма, тѣ не сж заработили въ него. Ако самото общество не се проникне отъ тѣхъ, ние имаме едно механическо натрупване, но не органическо градене.

Питамъ, какъвъ е смисълътъ на земния животъ? Смисълътъ на земния животъ е да познаемъ Бога, понеже ние търсимъ Божествената Любовь. А всички хора, мъже и жени, сме малки частици отъ тази Божествена Любовь, проявена у всѣки човѣкъ. Щомъ разбираме Бога, ние ще разберемъ, че тия малки хора сж частици отъ Бога, и както любимъ Бога, тъй ще любимъ и всички хора. Ако не го любимъ, всѣкога ще правимъ разлика между тоя и другия човѣкъ. Даже най-идеалното състояние, дѣто сжествува въ дома, дѣто казватъ, че майкитѣ обичатъ безпристрастно, и тѣ иматъ обичъ по-вече къмъ нѣкое отъ своитѣ дѣца, отколкото къмъ другитѣ. Бащата има обичъ по-вече къмъ единъ синъ, отколкото къмъ други. Много лесно е да кажемъ: „обичай!“ Но когато дойде да приложимъ закона, тамъ е изкуството. Лесно се казва, но мъчно се изпълнява. Защо? Когато касата ми е пълна, може да дамъ много, щедъръ съмъ, но когато въ касата нѣма нищо петъ пари, каква сума може да дамъ? А нашата каса може да бжде пълна, само при едно условие: когато ние сме свързани съ този великъ изворъ на живота и ще дойдемъ тогава да разрѣшимъ тия въпроси заради Бога, по най-разумния пжтъ.

Сега, въ нашия животъ се раждатъ извѣстни недоволства. Отъ какво произтичатъ тѣ? — Отъ

прѣсищане, Ще ви приведа единъ малъкъ разказъ. Прѣсищането отъ живота ражда много по-страшни болести, отколкото обикновенитѣ.

Единъ американецъ, на когото баща му оставилъ 20 милиона долара и почналъ да яде и пие, ялъ и пилъ, докато най-сетнѣ загубилъ смисъла на живота, станалъ ипохондрикъ, заражда се мисълъ да се самоубие. Отива при единъ лѣкаръ, при втори, трети четвърти, най-сетнѣ отива при единъ виденъ лѣкаръ въ Нюйоркъ и му казва: „ти си послѣдниятъ, ако и ти не ме излѣкувашъ, ще се самоубия“. — Добрѣ, но ще направимъ единъ договоръ, че каквито методи употребя за твоето лѣкуване, ти нѣма да имашъ нищо противъ“. Той се подпксва и плаща 250 хиляди лева за първото лѣкуване. Лѣкарътъ му туря хлороформъ и заповѣдалъ на единъ отъ своитѣ асистенти да му отрѣжа дѣсния кракъ отдолу подъ колѣното. Той като става, гледа кракътъ му го нѣма и казва: „това ли е вашето лѣкуване? 250 хиляди лева да ви дамъ, а сега ме лишихте отъ едно благо“. „Ахъ, да е здравъ моятъ кракъ, всинца ви бихъ изриталъ“. Слѣдъ двѣ седмици, казалъ му лѣкарътъ, когато поутихнешъ, азъ ще дойда пакъ да те видя“. Слѣдъ двѣ седмици болниятъ почналъ да плаче и казалъ: „г-не докторе, или ми кажи единъ пжтъ за спасение, или като си започналъ да ме убивашъ...“. — Ще платишъ още 250 хиляди лева. Направилъ му единъ изкуственъ кракъ, сложилъ го и слѣдъ туй болниятъ не помислилъ да се самоубива — разбралъ смисъла на живота.

Често и ние, съврѣменнитѣ хора, заставаме природата да ни прави такива операции и ги прави, и виждаме навсѣкждѣ, нѣкому окото го боли, ухото, и има стотици и хиляди болести, които лѣкаритѣ не знаятъ съ какви имена да ги кръщаватъ. И всички говоримъ за една култура, за нѣкакви микроби. Туй не е причината. Болеститѣ произлизатъ отъ единствения факторъ, че ние сме скжсали първата връзка съ Бога. Този е законътъ. Азъ правя сравнение и то е слѣдното: тамъ, дѣто прониква

слънцето, дѣто има хубава вода, хората сж най-здрави, а по сѣвернитѣ склонове на планинитѣ, дѣто прониква много малко слънчева свѣтлина, има най-много болести. И, слѣдователно, тамъ, дѣто южнитѣ и източни прозорци сж затворени, а сж отворени само сѣвернитѣ прозорци, има най-много болести. А сѣвернитѣ прозорци, това е човѣшкиятъ егоизъмъ. Нѣкой казва: „искамъ да се осигуря“. Питамъ азъ: кажете ми единъ човѣкъ, който се е осигурилъ. Сега нѣма осигуренъ човѣкъ. *Слѣдователно, осигуряването е законъ да влѣземъ въ хармония и да живѣемъ съ Бога.* Може да правимъ каквото искаме, но всѣко учение трѣбва да има своето проложение. Нѣкой казва: „ти проповѣдвашъ, ама тѣзи, които тѣ слушатъ, не живѣятъ тъй“. Вѣрвамъ, онѣзи, които ме слушатъ, не живѣятъ споредъ моето учение. Но ако не живѣятъ споредъ моето учение, азъ кривъ ли съмъ? Ако съмъ кривъ, азъ съмъ готовъ да се изправа. Ние по единъ новъ начинъ ще изправимъ живота. и тия хора сами ще почувствуватъ, че Богъ живѣе въ тѣхъ. То е велико изкуство и азъ ви казвамъ: ако азъ свържа тия двѣ жици, да прѣкарамъ този божественъ токъ, живогътъ имъ ще се изправа. Азъ правя сега инсталация, но когато я завърша и пусна този токъ, тогава елате и вижте. Сега още трупамъ камъче, дисхармония има, викъ, крѣсъкъ, работници. инсталацията още не е приготвена. Моето учение вие не сте го видѣли, но когато пуснемъ тази инсталация, тогава вашитѣ лица ще просиятъ и вие ще кажете както въ Евангелието: „едно врѣме бѣхъ слѣпъ, но сега виждамъ“. И тогава въ домоветѣ ви нѣма да има споръ, между мжжете и женитѣ нѣма да има раздори, ще има едно надрѣдваряне да проявятъ по-вече любовта си къмъ всѣкиго. Тази, старата инсталация, виждате какво е произвела, отъ хиляди години все сжщото ѣ било. Нова инсталация трѣбва. Ако не туримъ новата инсталация, старата знаете ли какво ще произведе? Трѣбва съвършено ново освѣтление. Имайте търпѣние, туй учение всички ще за-

сегне. И тогава първитѣ ще бждатъ послѣдни. Ще го правимъ отъ любовъ, а не отъ задължение. Ние, най-умнитѣ и най-силнитѣ, ще помогнемъ на по-слабитѣ. И тогава дъщерята ще стане сутринята, ще приготи чай на баща си и всички дѣца ще го цѣлунатъ. А сегашнитѣ дъщери казватъ: „не съмъ разположена да стана“ — то е старата инсталация. Кой е кривъ? Ако нѣкои човѣкъ е боленъ, кой е виновенъ? Та не трѣбва да обвинявате учението и да казвате: „защо не се прилага туй учение“ Трѣбва да бждемъ толкова искрени и честни да го приложимъ. Туй учение не е мое, то е учение божествено и трѣбва да за-сегне всинца ни като братя и сестри. Нищо по-вече.

И Христосъ казва: „не знаете какво искате“. Сега, азъ съмъ изпитвалъ много положения. Тия, горчивитѣ, чаши ние трѣбва да ги прѣмахнемъ вече. Сега, въ съврѣмненната медицина има хомеопати и алопати, които спорятъ по кой начинъ да се лѣкуватъ болеститѣ. Алопатитѣ поддържатъ горчивитѣ цѣрове, а хомеопатитѣ — сладкитѣ, на единъ хомеопатъ цѣла аптека може да изпие и нѣма да ви се причини никакво разстройство. Тамъ има дѣления, до 30 дѣления, знаете ли какво е то? То е такъва микроскопическа частъ! Да кажемъ, правите разтворъ, въ 100 гр. вода ще разтопите 10 гр. захаръ, отъ това ще вземете една капка и ще я турите пакъ въ 100 гр. вода, туй е първото и второто дѣление: отъ тамъ пакъ ще вземете една капка — и така до 30 дѣления, и отъ него като вземете една капка, тя трѣбва да излѣкува болния. Една тридесета частъ само! Хомеопатитѣ казватъ, че тѣхнитѣ лѣкарства дѣйствуватъ право, а алопатитѣ поддържатъ обратното. Има трети методъ между тия два, и едниѣ сж прави и другитѣ сж прави въ туй отношение. Питатъ ме нѣкой пжтъ: трѣбва ли лѣкаритѣ да правятъ операция на тѣлото? Казвамъ, не трѣбва да правятъ, ако тѣлото е здраво, а ако тѣлото е болно, има цирей, лѣкарътъ трѣбва да изтиска този гной, да направи

тази малка операция. Но ако нѣма нагнояване, лѣкарътъ нѣма право да рѣже, нека оставимъ природата да работи, тя може да направи най-голѣмата операция. Глупаво е да се прави операция на здраво тѣло. Сега ще кажете: „може ли или не може?“ Това сж условия, при които ние може да работимъ. Сега въ дома, при сегашнитѣ условия, жената може да употреби крайни мѣрки, и мъжътъ може да употреби крайни мѣрки всѣкога, когато има нѣкой голѣмъ цирей. И нѣкой пжтъ, даже самата природа ни налага такива крути мѣрки.

Ще ви приведа единъ примѣръ. Прѣди години, може би има 5 или 6 години, мъжъ и жена идатъ при мене. На жената ржката подута. Питатъ ме: да си направи ли операция на ржката или не? Казвамъ, идете при единъ хирургъ, нека ви направи операция. Тръгватъ си, но на пжтя, тя се прѣпжва и пада въ единъ трапъ и казва: „ето операцията“. И наистина, отлична операция е станало. И лѣкарътъ ѝ казва: „азъ не мога да направя такъва операция“. И той взелъ, само я изчистилъ и самъ признава: „отлична операция е направена на ржката ви“. И слѣдъ нѣколко деня ржката оздравяла. Слѣдователно, ако въ вашия домъ се прѣпжнете, боли ви ржката, не го считайте за голѣмо нещастие: вземете сами да изтискате цирея. Ако ние сега попитаме, защо азъ да падна? — Трѣбва да паднемъ, за да стане тази хубава операция. При лѣкаря ще легнешъ и ножътъ ще дойде, и природата като прави тази операция, и тя ще те положи да легнешъ. Не трѣбва да питаме, да правимъ ли ние операция или не. Туй, което се случи въ даденъ моментъ, то е въпросътъ, ако мога, да благодаря на Бога, а ако не взема прѣдпазителни мѣрки, да не се случи въ дома ти никога.

Слѣдователно, при тази положителна философия за Бога, азъ не ви казвамъ, че Богъ е скритъ въ небето, а ви проповѣдвамъ за единъ Господъ, който живѣе въ васъ. Вие можете да го намѣрите. Той спи въ васъ, може да го събудите. Да не кажете нѣкои: „какъвъ Господъ?“ Азъ ви прѣ-

поръчвамъ да намѣрите вашия Господь и туй ме радва. И ще кажа тогава: азъ те поздравлявамъ, че си намѣрилъ твоя Господь. Азъ употребявамъ думата „спи“ — но той, Господь, не спи, а вие спите. Когато вие се пробудите, ще чуете Неговия гласъ. И като го чуете, той ще бжде толкова сладъкъ, този гласъ ще произведе цѣлъ прѣвратъ въ живота ви, и вашата работа, каквато и да е, ще се осмисли. Този Господь ще освѣтли всичкитѣ ви работи, Тогава най-малкитѣ работи ще ни бждатъ приятни да ги правимъ. Та казвамъ, нѣкои отъ васъ почватъ да се пробуждатъ: заговорилъ ви е този Господь. Нѣкой пжтъ вие казвате: „не е Той“. Вие се съмнѣвате. Спасението седи само въ вжтрѣшното пробуждане. Който и да ви проповѣдва, ако вие сами не чуете този вжтрѣшенъ гласъ, въпросътъ за васъ ще остане неразрѣшенъ. Но въ деня, въ който вие чуете този гласъ, той ще се разрѣши. То нѣма да бжде едно обикновено слушане, а ще бжде като когато чуете онзи, който донася радостна вѣсть: единъ вашъ роднина ви прави наслѣдникъ на 10 милиона наслѣдство и ви даде съобщението. Нали тази вѣсть ще бжде най-приятната? И когато вие намѣрите Господа, ще бждете човѣкъ на 10 милиона и ще кажете: „сбогомъ, сиромашо!“ Ще бждете щастливи, защото вашиятъ дѣдо ви е оставилъ наслѣдникъ на 10 милиона. И Господь, като чуе гласа му, ще направи такъва промѣна, че вие никога нѣма да се връщате назадъ.

Сега, Христосъ казва: „не знаете какво искате“. А трѣбва искане, трѣбва да искаме. Днесъ азъ съмъ сериозенъ. Въ нашия животъ трѣбва да стане единъ вжтрѣшенъ прѣвратъ, едно прѣобразование, за да докажемъ фактически, че имаме тази любовъ. Ако ние вървимъ по едно учение и нашиятъ животъ се отличава само по форма, тогава нищо не се ползуваме. Трѣбва да бждемъ искрени въ себе си. Нашиятъ животъ трѣбва да бжде чистъ като кристалъ, трѣбва да има такива прѣчупвания, както въ най-чистия диамантъ. Като ни погледне човѣкъ

въ лицето, то да свѣти и да кажатъ: „този човѣкъ нѣма никаква задна мисль“, и да бждемъ готови на всѣки човѣкъ да покажемъ нашето чистосърдечие и незлобие. Да бждемъ като единъ голѣмъ изворъ, които изхвърля нечистотиитѣ навънка. Този свѣтъ е пълень съ неразбории. Вѣстницитѣ, които четемъ, книгитѣ, разговоритѣ, всѣки день оставятъ у насъ утайки. Ние сме поставени на много голѣмъ изпитъ. Не е лесно да се живѣе сега единъ божественъ животъ. Едно врѣме светиитѣ бѣгаха въ горитѣ, а сега и горитѣ сж пълни съ харамии. Не може сега светиитѣ да живѣятъ и въ горитѣ, а сегашнитѣ светии трѣбва да живѣятъ изъ градоветѣ. А щомъ живѣешъ въ градоветѣ, ще обичашъ тѣзи хора, и ако ги обичашъ, и Господъ ще каже: „ти си разбралъ моето учение и ще носишъ моята свѣтлина“. Богъ изпраща свѣтлината на всички еднакво, и на добри и на зли. Даже Господъ къмъ лошитѣ хора сега е по-снизходителень. И вие нали казвате: „той не живѣе добрѣ, а върви му“, а ти, който вървишъ по Бога, постоянно камшикъ има за тебе. На онзи пъкъ дѣтето не заболява, жена му здрава, а ти по три пѣти на день се молишъ, днесъ загубишъ 20 хиляди лева, дъщеря ти умре и пр. защо става това? Какъ ще примирите тази работа? Защо Господъ е снизходителень къмъ тия грѣшници, може ли да отговорите? Вие ще кажете: „Ето, виждашъ Господи, тѣ не те слушатъ, а ние по три пѣти се молимъ на день“... Ее, тамъ е изкуството, а вие трѣбва да се радвате, че той много добрѣ е направиль. Вие трѣбаа да кажете: „този човѣкъ, има парици, пъкъ ние нѣмаме, но си го заслужваме“. Защо тѣй да не кажете? И, слѣдователно, тия хора сж били толкова години на страдания, сега Господъ ги е оставиль на почивка, а вие сте дошли на тѣхното мѣсто да поработите, братъ ти да яде, а ти ще носишъ неговото нещастие. Тия нѣща, обаче, сж привидни, ние не знаемъ кой човѣкъ е добъръ и кой е лошъ. Вие ще кажете: „знаете ли, че Иванъ Драгановъ е единъ разбойникъ?“ Но Иванъ

Драганоеъ познавате ли го вие? Той е съдружие. Ако въ една фирма слугитѣ, въ името на нѣкакъв господарь, сж извършили нѣкакво прѣстѣпление, той не е кривъ, повидимому той може да бжде отговоренъ косвено за своитѣ слуги, но питамъ: той ли е виновникътъ? Слугитѣ ни и слугинитѣ ни грѣшатъ, а ние, господаритѣ имъ, отговаряме. Но често има и между господаритѣ, които грѣшатъ. Азъ говоря за вѣрующитѣ, нито единъ отъ васъ нѣма желание да направи зло, но нѣкой пжтъ кажешъ нѣщо и сгрѣшишъ, и послѣ казвашъ за себе си: „азъ вече нѣма да говоря лошо, сладко ще говоря“, обаче като те турнатъ на изпитъ, освѣнъ че сладко не говоришъ, ами послѣ кажешъ: „прѣкалихъ го“. Да, вие всички го прѣкалявате, защото не знаете какво искате. Господь го е турилъ тукъ, а ти кажешъ: „съ добро нѣма да бжде, ама чакай азъ да му напълня главата“. Какво ще му напълнишъ главата?

И тъй, Божествената Любовь трѣбва да се приложи. Не подразбирамъ, че у васъ нѣма любовь, но въ всѣкиго трѣбва да дойде божественото, да се усили това стремление у васъ, туй съзнание у всинца ви, да имате единъ положителенъ опитъ и тогава ще стане едно коренно прѣобразование. И ще дойде деня на освобождението, деня на свободата въ този свѣтъ. Този день за нѣкои може днесъ да е дошълъ, за нѣкои утрѣ, но днесъ той за всинца ви може да бжде. Всѣки единъ отъ васъ може да бжде добъръ. Донесатъ ви единъ чекъ отъ 10 милиона, и какво по-хубаво състояние отъ туй. Дѣто и да влѣзете, въ църкви, въ домове, навсѣкждѣ ше ви правятъ почести. Единъ градъ, въ който всички хора сж уредени, какъвъ ще бжде живота имъ? — идеаленъ. Може да имаме, значи, на земята единъ идеаленъ животъ. А сега всички казваме: може да бжде, но не сега, а слѣдъ хиляди години, когато човѣкъ се подигне. Но за нѣкои е дошло това врѣме. Какъ е дошло? Онази какавида, която се излюпи и излѣзе изъ пашкула си, не трѣбва да плаче за него, а веднага да отиде въ природата,

да не чака другитѣ. Ние, религиознитѣ хора, докато видимъ дѣ сме, насъ ни оставятъ гладни. Да, докато чакате, гладни ще умрете. Ще се питаме: кждѣ ще се срѣщнемъ? Ще се срѣщнемъ по цвѣ-
тята. И тогава ще си разправяте своята история. Не стойте на пашкулитѣ си отгорѣ, не ти трѣбва този пашкулъ, навънка! А вие държите пашкулитѣ си, за да не влѣзатъ други вжтрѣ. Не, сега ти си свободенъ, хвъркни съ крилцата си, пий отъ този божественъ нектаръ. И тогава ще имашъ сили да извършишъ волята Божия.

Та, казвамъ, намъ ни трѣбва едно нѣщо: силата Божия трѣбва да влѣзе въ насъ, безъ нея и най-сжщественитѣ работи, които трѣбва да разрѣш-
шите, ще останатъ неразрѣшени.

Сега, Христосъ се обръща: „не знаете какво искате“. *Трѣбва ни кръщение на Духа, трѣбва ни чашата на Любовта.* И на брата си дай не отрова, както на Сократа, а ще му дадешъ една чаша съ най-хубавия нектаръ въ името на любовта, и ще му кажешъ: „ти много си пилъ, но като тази чаша не си пилъ“. И ще каже той: „дайте ми тази чаша, не съмъ пилъ отъ нея“. И ще го кръстишъ, ама туй кръщение е особено. Българитѣ казватъ: „да го кръстимъ съ бой, да го направимъ българинъ“. А като те кръстятъ съ такъво кръщение, ще кажешъ: „туй кръщение, което вие ми давате, внася въ съзнанието ми новъ животъ, осмисля моето сърце и умъ“.

Та, казвамъ, събудете вашия Господъ, на туй азъ настоявамъ. И да кажете сега: „нашиятъ Господъ, спасението е тамъ“. Принавате го вие. И споредъ Писанието, Господъ казва: „призовете ме въ день скърбенъ, вие, които скърбите, и азъ ще ви помогна и вие ще ме прославите“. И Христосъ казва: „ако прѣбждете въ мене и думитѣ ми прѣбждатъ въ васъ“ — въ вашитѣ отношения къмъ Него — „тогава, казва той, азъ и Отецъ ми ще дойдемъ и ще направимъ жилище въ васъ, и азъ ще ви се изаявя“. Какъ ще се изяви? — съ любовъ. Първото нѣщо, ние да прѣбждаме въ Бога,

второ — Христосъ въ насъ и, трето положение. Отецъ и Синътъ трѣбва да дойдатъ въ насъ и да направятъ жилище въ насъ. и — Христосъ казва: „азъ ще ви се изявя“, т. е. любовта ще се изяви. Тия три положения трѣбва да дойдатъ, да стане прѣобразованіе въ нашия умъ, въ душата ни, и тогава изявлението ще стане. Но не дойдатъ ли тия положения, животътъ всѣкога ще бѣде безъ основа.

И тъй, трѣбва да се приложи тази любовъ, нея азъ прѣпорѣчвамъ. И най-напрѣдъ женитѣ трѣбва да я приложатъ. Азъ щѣ кажа, дѣ е погрѣшката: мжжътъ изгуби любовта, огрубѣе и съгрѣши, тамъ е грѣшката, че е изгубилъ Божията Любовъ. А свърѣменнитѣ жени изгубиха Божията Мждростъ, и тѣ съгрѣшиха и огрубѣха. И мжже и жени изгубиха два сжществени елемента: мжжътъ е изгубилъ любовта, а жената е изгубила мждростта. И въ оня домъ, въ който мжжътъ нѣма любовъ, а жената нѣма мждростъ, тегли му една клечка кибритъ да изгори. Ще кажете тогава: „може ли да има животъ?“ Не може да има, И, слѣдователно, мжжътъ трѣбва да внесе любовта, Божията Любовъ, въ дома, а жената трѣбва да внесе мждростта, за да се създаде хармония. Туй е учението, което Христосъ е проповѣдвалъ. Семейството е нѣщо божествено, а не както е сега, то е единъ божественъ институтъ, основанъ на любовъ и мждростъ, а дѣцата ще внесатъ истината. И тогава ще имаме законность, правда и истина — едно идеално общество. Внесатъ ли ги, тогава Богъ е въ този домъ, ще имаме единъ домъ споредъ новото учение и ще дадемъ единъ примѣръ на свѣта, какъ трѣбва да се живѣе. Но не трѣбва да си правимъ илюзии: нѣма ли любовъ у мжжа, въпросътъ е свършенъ; нѣма ли мждростъ у жената, въпросътъ е свършенъ; нѣма ли истина у дѣтето, въпросътъ е свършенъ. Бащата и майката се радватъ само на онѣзи дѣца, които иматъ истината въ себе си. Обича ли дѣтето да полъгва, тѣ скърбятъ. Когато мжжътъ види, че у жената нѣма мждростъ — той скърби; когато жената види, че у

мжжа нѣма любовь, тя скърби. Говоря на всинца ви сега, разбирате ли?

Този, стариятъ, дяволъ трѣбва да го изхвърлимъ навънъ, и въ дома ни трѣбва да царува Господъ на Любовьта, Мждростъта и Истината. И като влѣземъ, тогава ще има свѣтлина въ дома, и тогава едно вѣрую ще има — вѣрую на Любовьта, вѣрую на Мждростъта и на Истината, и всинца ще живѣемъ по това вѣрую. И ще бждемъ братя и сестри въ Господа. Е, какво, вие ми казвате: „сега ще те послушаме“. Не да ме послушате — а прилагайте, прилагайте! Или азъ съмъ дошълъ сега, че ще се запрѣтна самъ да приложѣ. Щомъ дойде нѣкой да се оплаква, ще турна халатя си и ще оправя домътъ ви. Нали все нѣкой трѣбва да оправя работитѣ? Не казвайте, че мжжътъ или жената има право, азъ не вземамъ страната на никого. Ще кажа на мжжа: ти любовь имашъ ли? — „Имамъ“. Ще кажа на жената: ти мждростъ имашъ ли? — „Имамъ“. Ще кажа на дѣтето: ти истина имашъ ли? — „Имамъ“. Тогава може да работимъ, и само при тия условия, Господъ ще се събуди. И щомъ се събуди, невъзможнитѣ нѣща ще станатъ възможни. И въ името на вашия Господъ, азъ ви моля, не се заблуждавайте да казвате: „този човѣкъ има едно погрѣшно учение“. Туй учение не е мое, а е ваше. Ако вие имате нѣкое друго учение, азъ съмъ готовъ да ви послушамъ, и ще го приложѣ, ако то е божествено. Ще слушаеме, защото ние сме готови да слушаеме божественото отъ когото и да е. И, слѣдователно, то трѣбва да се приложи. То е вжтрѣ въ васъ, то не е отъ вънка.

И тъй, Христось, този живиятъ Христось, вашиятъ Христось, днесъ ви призовава къмъ Любовь, Мждростъ и Истина, да осветите неговия великъ законъ, и като го приложите, да го прославите, че като видятъ хората дѣлата ви, да прославятъ Отца вашего, — не мене, а Отца — който е горѣ на небето.

И сега ние трѣбва да прославимъ нашиятъ Отецъ, който е горѣ на небето.

Бесѣда, държана на 5. февруари 1922 г. въ София.

Ядоха и наситиха се.

„И ядоха и наситиха се; и вдигнаха остатките отъ укрехитѣ седемъ кошници**).

Този стихъ е единъ отъ обикновенитѣ стихове, мяза на едно малко планинство камъче, но само единъ вѣщъ ученъ човѣкъ, нѣкой минералогъ или геологъ, който разбира строежа или устройството на тия камъни, тѣхното произхождение, може да се произнесе върху стойността имъ.

Много обикновени думи: „ядоха и наситиха се и вдигнаха остатките 7 кошници“. Какво трѣбва да яде човѣкъ на физическото поле?—хлѣбъ, най-важното нѣщо. Въ духовния свѣтъ какво трѣбва да яде човѣкъ? А въ божествения? На двата въпроса отговорете вие. Въ духовния свѣтъ нѣма хлѣбъ като нашия. И тамъ се яде, но какво? Сега за себе си отговорете—ако си отговорите правилно.

Яденето е една необходимостъ на земята. То е най-важното отъ всичките нѣща въ свѣта. Вие ще кажете, че имате нѣкакви идеи, по-други вѣрвания, религии, науки, всичко туй признавамъ, но ако вие сте гладували 6—7 деня и сж ви приготвили единъ отличенъ обѣдъ, и послѣ ви поканятъ да слушате нѣкоя дисертация на нѣкой философъ, или да идете на нѣкой концертъ или прѣдставление, или ви дадатъ хубави дрехи да се облѣчете, кое ще вземете?—яденето, разбира се. Слѣдъ като се наядете, всички други нѣща се нареждатъ съобразно. Тѣй седи законътъ. Добрѣ, сега нѣкои казватъ: „яденето е нѣщо обикновено“— не, то е нѣщо необикновено. Това сж най-великите сили, сгжстени въ такъва видима форма. Съ хиляди го-

*) Ев. Марка — 8; 8.

дини хората ядат, но не сж разбрали смисъла на тази храна. Седналъ нѣкой химикъ и казва: „хлѣбътъ има водородъ, кислородъ“, това били хранителни частици. Хлѣбътъ не се състои отъ никакъв водородъ и кислородъ; той нито е водородъ, нито кислородъ, нито е вжгленъ. Когато нѣкоя есенция е затворена въ нѣкаква форма, това не значи, че тази есенция произтича отъ формата. Слѣдователно; азотътъ, кислородътъ, водородътъ, това сж форми, въ които сж затворени извѣстни сили въ природата, а въ тия сили е затворенъ разнообразниятъ животъ, който се прѣдава. Тѣй че силитѣ сж носители на живота и трѣбва да го прѣдаватъ на хората. И сега въ васъ има желание да се наядете, нали? Но знаете ли на какво мяза вашето положение? То мяза като онази млада мома или младъ момъкъ, който иска да се хареса нѣкому: облѣче се хубаво. Но не трѣбва само за единъ день да те харесатъ. Може да те харесатъ, и корона да ти турнатъ и вѣнецъ, а слѣдъ три мѣсеца тази корона ще падне и вѣнецътъ ще изчезне. Питамъ: защо трѣбва да се харесваме единъ на другъ? Отъ кждѣ се прѣкънало това желание у младия момъкъ да се хареса на момата, и момата да се хареса на момъка? Отъ дѣ се е появило? Защо и за какво? Задали ли сте си тоя въпросъ? „Аа, казвате,“ тѣ сж обикновени работи“. Да, за глупавитѣ хора всички работи сж обикновени, а за умнитѣ хора всички нѣща сж необикновени.

Ще ви приведа единъ смѣшенъ анекдотъ съ единъ знаменитъ художникъ Гарио—азъ го кръщавамъ така, скривамъ му името. Заражда се въ ума му една идея, да може да извае отъ восъкъ една хубава, прѣкрасна женска фигура, на която той самъ да се любува и въодушевява. За себе си той твори. Дълго врѣме се е занимавалъ съ окултнитѣ науки. Избира си стая, 10 години той работилъ на своята восъчна форма, и вече е достигналъ самъ да се любува на нея, но всичко държалъ подъ ключъ. Понеже билъ жененъ наскоро, заинтригувала се неговата възлюблена и си

казала: „какво прави този човѣкъ?“ —искала да се домогне до неговитѣ тайни, какво върши той въ тая стая. За нещастие, единъ день тя взима ключа отъ неговото палто и като отворила вратата на стаята, казва: „аа, видишъ ли какво си правилъ? подъ ключъ се държишъ, а!“ Фигурата била толкова жива, че тя не си прѣдставила, че това е вощъкъ, и започнала да я удря въ носа, тя паднала на пода, мачкала я, натискала я и викала: „ти какъ смѣешъ въ моята кжща да нарушавашъ моето щастие“, и като я набила, излѣзла изъ стаята навънъ, и пакъ турила ключа въ неговия джобъ, но станала сериозна, обидена кръвно, обидена отъ него, и той като влѣзълъ вжтрѣ, вижда и неговата мумия кръвно обидена.

Сега и ние въ този свѣтъ имаме такива спорове, които мязатъ на този случай, и тъй ги разрѣшаваме. Ученитѣ хора разрѣшаватъ въпроситѣ като жената на Гарио, която казала на вощъчната мумия: „ти си причина за моето нещастие“. И често ние си въобразяваме такива нѣща, които не съществуватъ.

Сега яденето не е единъ такъвъ процесъ. Не е въпросътъ само тъй да се отнесемъ къмъ тази храна. Тази жена мисли, че ще даде единъ хубавъ урокъ на мъжа си: какъ смѣе той съ чужди жени да ходи? И често ние даваме такива обяснения за свѣта, каквито не съществуватъ. И знаете ли, че ако напрѣднали същества биха дошли на земята и биха изслушали нашитѣ разрѣшения за онзи свѣтъ, щѣха да се хванатъ за корема и да се кискатъ 100 год. не само съ нашитѣ глупости, но и съ най-виднитѣ наши окултисти, за тѣхнитѣ теории и изяснения за свѣта.

И когато човѣкъ пристѣпя къмъ великото въ свѣта, трѣбва да има онова велико смирение, трѣбва да знае, че той не е разгадалъ свѣта. За да може да разгадае свѣта, той трѣбва да бжде свършенъ като Бога, а веднажъ не е свършенъ, изтича отъ Бога и се учи отъ Него, той никога нѣма да разгадае великата загадка. И философитѣ

твърдятъ, че ще я разгадаятъ — не, никога! Свѣтътъ всѣкога ще остане една загадка неразгадана. Отъ една страна, ще я разгадаватъ, а отъ друга, ще се загатва пакъ; отъ една страна, ще разплитаме, а отъ друга, ще заплитаме. Това ще мяза на единъ параходъ, който отпрѣдъ разцѣпва водата, а отзадъ тя пакъ се слива. И тъй ще ходимъ. Не е въпросътъ, слѣдователно, да разгадаваме свѣта. Ако анализирамъ вашето тѣло и зная колко водородъ и колко азотъ, кислородъ, желѣзо и т. н. т. съдържа, мислите ли, че азъ съмъ намѣрилъ есенцията на вашето битие? А може да не зная нищо за вашето тѣло, отъ колко елементи се състои, а трѣбва да зная елементитѣ на вашата душа. Възможно е и едното и другото.

Слѣдователно, казва: „яли и се наситили“. Човѣкъ трѣбва да се наяде. И Христосъ казва, че сте яли живия хлѣбъ, „азъ съмъ живиятъ хлѣбъ“. Е какъ ще изясните този живъ хлѣбъ? Казва още: „азъ съмъ живата вода“, изворотъ, който ще извира отъ васъ вѣчно, и нѣма да имате нужда да идвате, да черпите отъ този кладенецъ. Слѣдователно, ние трѣбва да се стремимъ да имаме една пряма връзка съ произхода на нашето битие. И често връзките ни се кжсатъ по външни съображения.

Ще ви прѣдставя още единъ примѣръ. Д-ръ Фурио—азъ наричамъ този докторъ Фурио—докторъ медикъ, но сжщеврѣменно талантливъ и ималъ извънредно голѣма обичъ къмъ музиката, до полуда, искалъ да пѣе, но нѣмалъ гласъ. Това му съставяло голѣмо мжчение, защото ималъ едно непрѣодолимо желание да пѣе. Да обясня желанието на докторъ Фурио съ онова на другъ единъ докторъ, англичанинъ, той пъкъ билъ докторъ-адвокатъ—даровитъ механикъ, но станалъ правникъ. Той самъ разправя за себе си. Ще седне да проучава нѣкое дѣло на нѣкой свой клиентъ и изведнажъ вижда прѣдъ себе си колелета, машини, не може да работи, а слѣдъ единъ часъ, като свърши съ тази работа, тогава ще почне своя-

та адвокатска професия. И казва: кога ще ме освободи Господь отъ този дяволъ?“ Не е дяволътъ, но по-силнитѣ способности и стремежи изпжкватъ по-напрѣдъ. Докторъ Фурио намѣрилъ една госпожица Берта, която имала отличенъ гласъ и се заелъ, споредъ своитѣ методи, да развие този талантъ у нея. Въ негово присѣствие Берта пѣла отлично, като ангелъ, и двамата пжтували изъ свѣта, тя пѣла, а той е билъ задъ сцената, и навсѣкждѣ произвеждали фуроръ, но тя пѣла, докато той билъ тамъ, а като излизалъ той, нейниятъ гласъ прѣкжсвалъ. Сила идвала отъ Фурио и тя я изразявала. Обаче, въ нея се влюбва единъ младъ господинъ и казва: „знаменита пѣвица, но отъ онзи дяволъ трѣбва да се освободя азъ“. Въ едно прѣдставление задъ кулисигъ той му тегли единъ куршумъ, но и пѣвицата прѣкжснала да пѣе и нито дума по-вече не произнесла. И ние докато сме свързани съ невидимото, докато сме въ връзка съ Бога, отъ кждѣто иде нашата сила, докато той е наша задна стража, докато неговитѣ сили сж проектирани въ насъ, ние сме отлични пѣвци на сцената, но когато нѣкой грѣхъ се появи и връзката се скжса, тогава всичко се прѣкжсва, всички таланти се свършватъ и моментално всичко изчезва. Тази връзка се скжсва и у всички писатели и поети, у всички учени и прости, всички сж опитали това. Тия хора не сж яли и наситили, защото човѣкъ пѣе, само когато е ситъ. И българитѣ иматъ обичай като викнатъ единъ кавалджия, нахранятъ го най-напрѣдъ и той свири ли свири. Българитѣ иматъ за това една поговорка: „гладна мечка хоро не играе“, и гладенъ кавалджия не свири. Затуй и човѣкъ безъ убѣждение нищо не може да направи. Това е сжщиятъ законъ.

Сега Христосъ казва, че той е живиятъ хлѣбъ. Значи, трѣбва да ядемъ тази храна, която е жива, и отъ яденето трѣбва да остане нѣщо, отъ това изобилие трѣбва да се спести. Азъ вземамъ думате „ядене“ въ широкъ смисълъ, човѣкъ трѣбва да яде и да мисли върху онова, което се съдържа

въ тия елементи. Този животъ е скритъ въ ябълката, въ житото, въ царевицата, въ ржжъта и пр. въ всички тия плодове е скритъ единъ невидимъ животъ, и когато вникнемъ въ неговия дълбокъ смисълъ, ще разберемъ, че съобразно съ тоя животъ се развива и нашия умственъ кръгзоръ. Ще ви приведа още единъ примѣръ, за да обясня своята мисълъ и съ него ще заключа—много кратко ще бжда днесъ.

Синътъ на адитския царъ Зензибо пожелалъ да има една вѣчно горяща свѣщь, която да освѣтлява и да отоплява стаята му. Единъ отъ най-виднитѣ мждреци на царството му, неговъ подданикъ, намѣрилъ една овчарка, която била влюбена въ царския синъ, и прѣвърналъ душата ѝ въ такъва една свѣщь. И отива да му я прѣдстави, но като погледнелъ на тази свѣщь, очитѣ му се напълвали съ сълзи, а той не знаелъ защо. Живитѣ горящи свѣщи—това сж вашитѣ души: вие трѣбва да имате души любящи, души, които да свѣтятъ. Ако вие имате такъва жива свѣщь, такъва млада овчарка, на която душата е прѣвърната на свѣщь и вие я използвате, питамъ, какво дължите на тази свѣщь? Азъ ви оставямъ този примѣръ, вие да си разрѣшавате загадката, която се крие въ него—тя е велика загадка, единъ ключъ.

И, слѣдователно, храната всѣкога е една запалена свѣщь, вѣчно гори тя. А туй, което ядемъ, то е масълцето, което постоянно приижда въ свѣта, то е едно прѣливане отъ единъ свѣтъ въ другъ. А грѣховността на нѣщата седи въ туй, когато ние използваме тия енергии не за благородни дѣла въ свѣта, а живѣемъ само за себе си. Когато велики мисли сж вложени въ умоветѣ и велики желанія въ сърцата, ние само ходимъ постоянно отъ кжща на кжща и се разправяме за туй—за онуй съ дреболии. Влѣзте въ обществото, разгледайте вѣстниците, идете между вѣстникаритѣ, между религиознитѣ хора и само послушайте ги какво говорятъ, за какво приказватъ. Тукъ като дойдете, потривате се, но съ потриване нищо

не става. Знаете ли, азъ съмъ виждалъ нѣкоя майка, на която дѣтето се дави, а тя си чупи ржцѣтъ на брѣга и вика: „удави се дѣтето ми“... И религиознитѣ хора викатъ сега: „удави се дѣтето“... Не, не, съ чупене на ржцѣтъ работа не става, а извади дѣтето отъ водата. И послѣ, всички имате желание да вземете първото мѣсто. Като отидете на небето, искате: „първия столъ да получа азъ“, „обичамъ Христа“. Но за Христа колко косъма сте дали вие? Говоря за този Великия Христосъ, колко косъма отъ вашата глава сте дали за него? Вземамъ думата „косми“ въ живия смисълъ, т. е. каква частъ отъ вашия животъ сте дали за Христа? Какво сте направили заради него? Христосъ за васъ е една горяща свѣщъ. Съ хиляди години той седи на вашата маса и постоянно гори, вие се топлите, разрѣшавате всички въпроси, казвате: „аа, хубава е тази свѣщъ“. Но азъ да ви обърна вашата душа да стане една такъва свѣщъ, да знаете тогава какво значи „горяща свѣщъ“.

„И ядохъ и се наситихъ“. И всички хора все ядатъ и се насищатъ, все сме наситени, но главниятъ въпросъ въ свѣта още не е разрѣшенъ. Той е — мирътъ, великиятъ миръ, който трѣбва да съществува между всички хора, той още не е въдворенъ въ тѣнитѣ сърца. И казвамъ, миръ нѣма въ насъ. Любовта се появява, тъй както въ яденето, но едновременно се появява и недоволство. И мъдростта същѣ така се появява, нѣкога сме много мъдри, но пакъ изгубваме своето равновѣсие.

„Ядохъ и се наситихъ“, казва евангелистътъ. И сега въ вашия умъ ще остане мисълъта: „пакъ има единъ упрътъ“. Не, нѣма никакви упръци, но констатирамъ единъ фактъ: трѣбва да изходите 1000 клм. и казвамъ: колко сте изходили, до кждѣ сте стигнали? — изходили сте 200 клм., оставатъ още 800 клм. „Ама азъ мисля има повече“. — Ти мислишъ, че има повече, но въ картата тъй е турнато. „Ама не може да бжде“. Туй е фактъ, до кждѣ сме достигнали. Ако довечера дойде единъ ангелъ и ви каже: „идѣ, върнете се“, колко ки-

лометра сте изходили вие? Сега мнозина има, които казват: „ние сме готови за онзи свѣтъ.“ Но знаете ли на какво мязате? Азъ ще ви дамъ още единъ малкъ анекдотъ изъ американския животъ. Една негърка, стара християнка, била на 80 г. Живѣла при единъ американски университетъ, и студентитѣ като минавали покрай вратата ѝ, все слушали, че тя все се молѣла: „прибери ме, Господи, прибери ме“. И тѣ си казали: „хайде да направимъ една малка смѣшка“. Прѣобличатъ се, отиватъ при вратата ѝ и хлопатъ. „Кой тамъ?“ — Архангелъ Михаилъ, за да вземе душата ти. — „Кажете на Господа, че тя я нѣма, тя е заминала“. Ние все рѣшаваме въпроси, задачи, но като дойде до насъ, казваме: „моята задача още не е рѣшена, но, въ бждеще, ние имаме велики проекти, когато ги рѣшимъ...“

Ние трѣбва да разрѣшимъ въпроса на Фурио, ние трѣбва да разрѣшимъ въпроса на Гарио, трѣбва да рѣшимъ въпроса на Зензибо — тѣ сж важни въпроси — нашата връзка съ Богъ, онази възсѣчена мумия, туй наше тѣло, което имаме, защо ни е дадено. По нѣкога ние налагаме, биемъ нашето тѣло, тѣй както онази жена е набила възсѣчната мумия. Правимъ грѣхове, грѣхове и послѣ кажемъ: „хайде да набиемъ нашето тѣло“. — „Ти да не грѣшишъ вече“. Господарѣтъ грѣши, а коня си бие.

Минавамъ онзи день тукъ, въ Сория. Натоварилъ единъ колата си, има по-вече тѣ 800 кила, конѣтъ поеме нагорѣ, върне се, би го онзи съ лопатата си, спрѣхъ се, казвамъ: слушай, приятелю, сними $\frac{1}{2}$ отъ товара, за да изкара конѣтъ, защото азъ ще те впрѣгна и тогава ще взема лопатата. Той се спрѣ, изгледа ме — азъ мислено му казахъ това — сне лопатата, послуша ме. Не товарете вашия конь съ 800 клгр! Вашто тѣло не е виновно за нищо! Яденето е едно благословение, което Богъ е далъ, и неговата задача е велика. И той иска да разрѣшимъ тазъ задача. „Яжте и пийте, казва ап. Павелъ, и благодарете.“ Ама какъ

да благодаришъ? Вие отхранвате вашата дъщеря или вашия синъ. Вие служите цѣль единъ животъ на вашия мжжъ. Жената служи цѣль единъ животъ на своя мжжъ. Питамъ, слѣдъ като си заминете за онзи свѣтъ, какво правите тогава? Мжжътъ ви казва: „хубаво стана, че си замина, Господъ я прибра, и тя да е свободна, и азъ да съмъ свободенъ“. Когато мжжътъ умре, жената отвѣнъ плаче, но си казва и тя: „хубаво стана, че си замина“. Питамъ тогава: нима ние сега не сме свободни?

Сега, тази горящата свѣщъ, която ни е дадена тукъ, на земята, защо е тя? Тази восъчна мумия, която я прави Гарио, за какво е? Д-ръ Фурио, който пѣе съ своята пѣвица Бърта, защо пѣе? И ние пѣемъ, но тя защо пѣе? „Да спечели пари“. Не е въпросътъ за пари. Ние разрѣшаваме въпроса точно противоположно като казваме: „ядемъ, за да се наситимъ.“ Да, но и да останатъ 7 кошници пълни. 7 кошници трѣбва да останатъ слѣдъ като се наядете! А знаете ли защо трѣбва да ядете? Слѣдъ като се наситите, да останатъ 7 кошници. Учете, защо? „А, казвате, то е необходимо, учението, за да се прѣживѣе въ този свѣтъ“. — Да прѣживѣешъ въ този свѣтъ ли? Не, защото ако това е философия, има много неучени животни, напр. прасенцата, които, безъ да сж учени, пакъ живѣятъ. И ако азъ сравня животътъ на единъ пияница — на единъ човѣкъ, който постоянно е пиянствувалъ, съ живота на едно прасенце, кой отъ тѣхъ стои по-високо и е извършилъ по-хубава работа? „Наздраве, Иване!“ казва пияницата. А прасето като намѣри нѣщо, изрови го и всѣки ще каже, че туй прасенце изровило орталъка. Не ме разбирайте криво: този Иванъ, за който говоря, е специаленъ, той е първоначалниятъ Иванъ. Знаете кой бѣше Иванъ Кръстителъ? — той бѣ на стария законъ. И ако азъ съмъ произнесълъ 100 пжти, хилядо пжти, името Божие, като казвамъ: „добъръ е Господъ“, съ това принесълъ ли съмъ полза на свѣта или не? Ако азъ вдигна чашата и кажа тѣй: хайде, хаирлия да е,

добъръ е Господъ, наздраве, утрѣ пакъ сжщото: „добъръ е Господъ, добъръ е Господъ“. Питамъ, този Господъ добъръ ли ще бжде? — Не. Този Господъ, когото призовавате по този начинъ, съ пиене, ще се яви, но тогава ще ви побѣлѣятъ космитѣ. Тѣ ще побѣлѣятъ и почернѣятъ 9 пѣти. И ако искате да разберете това, проучете окултната наука и вижте, кои сж причинитѣ за побѣляването и почерняването имъ, въ прѣносенъ смисълъ.

И тъй, ние сме призвани да разрѣшимъ единъ отъ най-важнитѣ въпроси — яденето и насищането. Насищането има смисълъ само тогава когато нашиятъ животъ се облагороди. *Облагородишъ ли се, ти си наситенъ и животътъ ти има смисълъ, а ако не се облагородишъ, въ душата ти ще има вѣченъ гладъ и ти ще изгубишъ смисълътъ на живота си.*

И тъй, яжте и се насищайте! Значи, тази запалена свѣщъ, която имате въ себе си, почнете да я проучавате. Ако по нѣкой пѣтъ поплачете, дайте си отчетъ защо плачете. Ако нѣкой пѣтъ скърбите или сте радостенъ, за всѣко ваше състояние дайте си единъ правиленъ отчетъ, за себе си. Туй е правото разбиране на великото учение, което иде сега, което слиза и прониква долу. Отъ двѣ посоки иде туй учение: отчасти иде отгорѣ, а другата частъ иде отдолу, отъ центъра на земята. Слѣдователно, тия двѣтѣ вълни ще се спсрѣщнатъ.

Ако не ядемъ по този законъ, раждатъ се всички прѣстѣпления, а ако ядемъ и се насищаме споредъ него, раждатъ се всички благородни дѣяния. И казва се, че всички месоядни животни иматъ постояненъ гладъ — трѣвопаснитѣ животни се насищатъ, а месояднитѣ всѣкога ядатъ и всѣкога сж гладни, не се насищатъ. И, слѣдователно, споредъ менъ, месоядството е прѣстѣпване на Божия законъ. Всѣки, който прѣстѣпи великия Божи законъ на Любовта и Мждростъта, е месоядецъ, първокласенъ месоядецъ. — Тъй турямъ азъ. А всѣки, който изпълнява Божия законъ на Любовта, Мждростъта и Истината, е плодоядецъ, не вегета-

рианецъ, а плодоядецъ. Слѣдователно, тъй като поставимъ вегетарианството, ще има смисълъ. Нѣкой казва: „той употребява растителна храна, а не се облагородилъ“. Да, нѣма да се облагороди онзи, който яде растителна храна, ако не изпълнява този законъ. Ако бутнешъ онзи конь по задницата, ще хвъркнешъ. Бутни котката, веднага отъ ноктитъ ѝ ще получишъ дълбоки бразди. Коньтъ е трѣвопасно животно, но докоснешъ ли неговитъ интереси, мисли му. Слѣдователно, месоядството и вегетарианството не седатъ само въ туй, да не ядемъ месо както сега разбиратъ: то е буквата на закона. Месоядецъ е всѣки, който не изпълнява Божия законъ. Приложете това и ще видите, че има смисълъ. Какъ да стана вегетарианецъ? — Ще изпълнявашъ Божия законъ и ще има резултати. И сега, ученитъ доказватъ, че хората не се облагородяватъ отъ храната.

Само въ едно сѣщество, което не изпълнява Божия законъ, има 'такъва жестокость, да гледа страданието на другитъ сѣщества.

„И ядохъ и се наситихъ“. Кои? Ония, които изпълниха великия законъ на Божията Любовь, на Божията Мѣдрость и на Божията Истина.‡

Бесѣда, държана на 12. II. 1922 г. въ София.

—|Искайте, търсете и хлопайте!

„Азъ ви казвамъ : „искайте и ще ви се даде; търсете и ще намерите; хлопайте и ще ви се отвори“¹⁾).

Човѣкъ има три велики нужди на своето естество: искане, търсене и хлопане. Така ги е прѣдалъ Христосъ прѣди 2000 г. на единъ класически езикъ, а прѣведени тия думи на нашия езикъ, ще иматъ другъ смисълъ. За да се породи такъво желание на искане, трѣбва да има извѣстна причина. Причинитѣ могатъ да бждатъ разумни и неразумни. Т. е. причината, която заставя дѣтето да иска хлѣбъ отъ майка си, е разумна. Казва: „хлѣбъ, мамо“. А причината, която кара винопийцата, пияницата, да иска вино, като казва: „винце“ — е неразумна. Ние основаваме нашата философия върху резултатитѣ, които се произвеждатъ въ даденъ моментъ. Защото има единъ великъ законъ въ природата, който опрѣдѣля нѣщата моментално: истината се опрѣдѣля веднага. Не се искатъ вѣкове, за да намеримъ истината. Въ тоя моментъ, моментално, тя влиза въ ума и въ сърцето на човѣка. Слѣдователно, ще каже нѣкой: то е въ условията на еволюцията, за да познаемъ истината. Азъ пъкъ наричамъ това: забавления, прѣдставления, развлѣчения въ театра. Когато покана нѣкой гостъ, който е ситъ, и искамъ да го нагостя, той ще каже: „почакай малко“. Защо? Защото е ситъ. Нека изгладнѣе, тогава. Опитвамъ твоя обѣдъ, има нѣщо, което измѣстя това, което азъ искамъ да дамъ. Слѣдователно, ние отлагаме, казваме: не му е врѣмето сега. Но знаете ли, защо не му

¹⁾ Ев. Лука — 11;9.

е времето? Ако вие имате една тежка раница на гърба си, и азъ искамъ да ви туря друга, ще кажете: „чакай малко, то не е по силитѣ ми“. Слѣдователно, отказътъ е разуменъ, но отлагането никога не е разумно. Когато човѣкъ търси една велика истина, той никога не трѣбва да отлага! Ще каже нѣкой: „има време“. Да, има време, но времето е разпрѣдѣлено. Ако вие влѣзете въ едно съврѣменно училище: въ университета, гимназията, прогимназията или отдѣленията, тамъ времето е сжщо разпрѣдѣлено и всѣки ученикъ трѣбва да бжде точно на време въ своя класъ. Сега, съврѣменнитѣ хора, които сж изгубили тия понятия за реда въ природата, искатъ да се образува единъ новъ редъ на нѣщата и казватъ: „не може ли да се даде другъ редъ?“ — Може. И тогава ще ви приведа единъ примѣръ. Цигуларътъ Паганини давалъ единъ концертъ на 4 струни. Отличенъ концертъ! Питатъ Паганини: „можешъ ли да дадешъ единъ концертъ на три струни?“ — Мога. Явилъ се той, и концертътъ пакъ излѣзълъ отличенъ. „Можешъ ли да ни дадешъ единъ концертъ на двѣ струни?“ — Мога. Най-послѣ тѣ искали и на една струна, той пакъ казалъ — „мога“, но не се явилъ вече. И природата, когато искаме [концертъ съ 4 струни, дава го, съ три, тя го дава, съ двѣ. пакъ го дава, но когато поискаме отъ нея концертъ съ една струна, тя млѣква. А знаете ли какво значи мълчанието? — то е най-лошото нѣщо. Тамъ нѣкой на телефона като натисне слушалката, вика: „ало, ало!“ Другиятъ мълчи, ни гласъ, ни послушание. Току гледашъ, хвърлилъ слушалката, разхожда се. „Какъ тъй?“ Пакъ на телефона: „дррр“ и казва: „тия хора глухи ли сж?“ Именно тия хора свирятъ на една струна. Нищо по-вече! А азъ наричамъ хората съ една струна безидейни. За да има процесъ въ живота, трѣбватъ два елемента, това е необходимо: само съ кислородъ не може да го създадете, защото ще има горение, но то не ще бжде трайно. И само съ водородъ не можемъ да го създадемъ или само съ азотъ, съ

вжглеродъ и т. н. Старитѣ алхимици, както и съвременнитѣ химици, считатъ, че има 4 основни елемента, но има и други.

Сега, Христосъ казва: „искайте и ще ви се даде“, но искайте разумно, съобразно съ ония велики закони, на които почива животътъ. Тѣй както дѣтето, което познава майка си, иска хлѣбъ и тя ще му даде. Обаче, ако това дѣте поиска отрова отъ майка си, тя ще откаже да му даде. Искайте разумни нѣща! Слѣдователно, искането опрѣдѣля степенъта на онази култура, до която е достигналъ умътъ. Защо да иска? Човѣкъ трѣбва да бжде много уменъ, за да иска. Второто положение — Христосъ казва: „търсете и ще намѣрите“. Азъ отнасямъ търсенето къмъ сърцето: то е единъ процесъ на сърцето. Само жадниятъ човѣкъ въ пустинята търси хубавитѣ извори. Само онзи, който е ожаднѣлъ, търси въ планинскитѣ мѣста нѣкъдѣ да намѣри вода, неговитѣ очи сж насочени къмъ нѣкое изворче или малка рѣкичка, той търси. Значи, у него има пробуждане на едно желание, една нужда. Но и пияницата търси кръчмитѣ, и той търси хубавото вино. Има, обаче, граматна разлика между онѣзи хубави планински извори и извора на онази бѣчва. Ако пиете отъ онѣзи извори, вашиятъ умъ ще се освѣжи, ще се избистри, а въ кръчмитѣ ако пиете отъ тѣзи извори, вашиятъ умъ ще се замъгли. И тогава нѣкои питатъ: „по какво ще познаемъ истината?“ Истината мяза на ясенъ день, безъ мъгла, когато цѣлата природа цвѣти и расте, тогава и умътъ се прояснява. А тамъ, дѣто нѣма истина, умоветѣ на хората се помрачаватъ. И отъ това гледище, всѣкога, когато вашиятъ умъ се помрачава, това е единъ признакъ, че вие не пиете отъ онзи балкански изворъ, а отъ кръчмата, отъ бѣчвата. Ще кажете, че условията сж такива. И вашиятъ изворъ може да опрѣдѣли условията на вашия животъ. Азъ приемамъ, че условията сжществуватъ въ свѣта. Но има условия, които сж създадени отъ природата, и такива, които ние сме създали. Ко-

гато природата е дала на рибата водата, тази риба вие не можете да я извадите отъ тамъ, защото ако я извадите, тя ще умре. Културата на водата е опрѣдѣлена. Какво друго може да се проповѣдва на рибитѣ? Каква друга култура може да се насади? Най-първо, трѣбва да се измѣни тѣхната срѣда. Сега прѣнасямъ: единъ човѣкъ, който има понятие на рибешкия животъ — защото има хора, които живѣятъ като рибитѣ — казва така: „Господъ създаде водата за жабитѣ, а виното за хората, водата за жабитѣ, защото тѣ живѣятъ въ водата, а виното за хората, които рѣшаватъ великитѣ въпроси на свѣта, като му теглятъ една чаша, всичко върви на редъ“. Но, именно водата създаде Господъ за хората. Защото ако глупавитѣ жаби сж съумѣли да живѣятъ въ водата, колко по-вече ние, умнитѣ, трѣбва да използваме тая вода: хората сж започнали да използватъ тази вода за електрическото освѣтление, воденичаритѣ въртятъ своето колело и пр., тъй щото водата не е създадена за жабитѣ, а е създадена за много наши потрѣби. Азъ взимамъ водата като емблема на живота. Но нѣкой казва: „защо е животътъ?“ Животътъ е едно велико благо. Ако ти го разбирашъ, отъ него ще изкарашъ и топлина, и свѣтлина, а ако не го разбирашъ, като жабата, ти само ще кречишъ. Но по-добре е креченето, отколкото смъртта.

Третото положение, за което говори Христосъ е: „хлопайте и ще ви се отвори“. Отварянето е завършване. Азъ свързвамъ хлопането съ човѣшката воля. Може да хлопа само онзи, който има здрави мишци. Ще каже нѣкой: „какъ да хлопаме?“ Много лесно, азъ ще ви дамъ единъ примѣръ: когато нѣкой е закъснѣлъ вечерно врѣме и врѣмето е топло, той хлопа, но ако нѣма кой да му отвори, може да се спи и отвѣнъ, а когато е студено и има виелица, той усилва хлопането. Тѣй че хлопането може да е силно. Но има и друго хлопане на свѣта. Хлопане е: като вземешъ мотиката и почнешъ да хлопашъ отъ долния край до другия,

та охлопашъ цѣлото лозе и послѣ идещата година гроздето ще каже: „добръ дошълъ, защото много хлопа и грозде ще имашъ“. А сегашнитѣ хора сж научили да хлопатъ по банкитѣ, по кафенетата и по бирариитѣ. Не, трѣбва хлопане въ природата. Ние трѣбва да имаме една ясна прѣдстава за онѣзи велики закони въ природата, за живия законъ, който може да провѣримъ всѣки день, да го провѣрjваме и прилагаме въ даденъ моментъ. Азъ мисля, че прѣдъ себе си имамъ едно събрание интеллигентно, което може да използва това, което казвамъ. Не говоря на онѣзи, които не разбиратъ, а на онѣзи, които разбиратъ. Задава се въпроса: „какъ, дали туй ще бжде приятно, дали ще бжде работата сполучлива?“ Ние, съврѣменнитѣ хора, искаме всѣко начало да бжде тъй както когато посрѣщнатъ нѣкого съ вѣнци и музика, или когато нѣкого вѣнчаватъ. Но имайте прѣдъ видъ, че на земята, въ съврѣменната култура, животътъ всѣкога започва съ нещастия. Вие, когато повикате вашитѣ гости, щастието на вашитѣ гости ще бжде нещастieto на нѣколко гжски, кокошки и пуйки или агънца. Тия агънца ще бждатъ нещастни. Слѣдователно, щастието въ едно отношение е нещастие въ друго отношение. Едни на бойното поле спечелятъ боя, радватъ се, пиятъ наздравници, а онѣзи, които сж го загубили? Онѣзи, които сж завладѣли нѣкоя страна, радватъ се, че сж побѣдили. А побѣденитѣ? Питамъ тогава какъ ще обясните този фактъ? Хората, които сж създадени по образъ и подобие Божие — тъй казва Писанието, туй е прѣди 2000 години — а слѣдъ 2000 год. народитѣ, които минаватъ за културни, считатъ идването на Христа за благо, считатъ го за Богъ и може да има единъ милионъ църкви въ свѣта, съ нѣколко милиона свещенослужители, които му служатъ и които все произнасятъ, че хората трѣбва да живѣятъ въ любовь. Какъ ще си обясните този фактъ, дѣто тия негови послѣдователи поддържатъ, че единъ народъ трѣбва да завладѣе другъ народъ, единъ човѣкъ трѣбва

да притѣснява другъ? Защо? Тѣ казватъ: „благого го изисквало“. Но не само народитѣ, а и църквата е поддържала това отъ вѣкове и още го поддържа. Сега за менъ е важно, какъ ще обясните психологически, кои сж причинитѣ, които създаватъ туй аномално състояние? Когато нѣкого хване треска — има нѣколко вида трески, но азъ ще взема тази тѣй наречената „трепетница“, какъ я наричатъ вие, отъ която жжитѣ тракатъ и треперятъ ржцѣтѣ и краката — питамъ: този човѣкъ, който екулиуренъ, сдържанъ, никога не си отзаря устата, благороденъ е, но като го хване треската, мърда се, устата му се движи, какво го е хванало? Казвамъ: хванала го е треската. Сега, старитѣ хора си прѣдставятъ, че треската, като нѣкоя жена, суха, която иска да изсмуче кръвчицата, ще му извади грѣховетѣ. Тѣй сж казвали въ срѣднитѣ вѣкове, а сега ученитѣ казватъ, че това сж малки бацили, които се образуватъ въ организма. Както и да е, но тѣзи малки сжщества сж накара да хлопатъ устата на този благороденъ човѣкъ. Въпросътъ е ясенъ. Но какъвъ интересъ иматъ тия малки сжщества да накаратъ моята уста да мърда? Съврѣменната наука на този въпросъ отговаря: „микробитѣ сж причината“. Но причината на микробитѣ? Какъвъ интересъ иматъ да ме заставятъ азъ да си мърдамъ челюститѣ? Азъ си го обяснявамъ малко по друго-яче: тия микроби като влѣзнатъ взематъ нѣщо отъ човѣка. Пъкъ този, като го хванатъ крадци, казва: „брей, какво правишъ тамъ?“ Тамамъ го хване този, послѣ онзи, и този човѣкъ постоянно се разправя съ тия микроби, които грабятъ и крадатъ. Слѣдователно, той ги схваща като разбойници, и тогава съ краката, съ ржцѣтѣ, съ устата си мърда. Но въпросътъ не се свършва тукъ, той не може да наддѣлѣе и тогава казва: „тази работа нѣма да я бжде, скоро да дойде лѣкарьтъ“. И той дойде съ своята инжекция, съ своята аптека и силна доза отъ хининъ. Но слѣдъ 4—5 дня инжекцията подѣйствува и той казва: „слава Богу, освободихъ се отъ тия разбойници“. Е, то е една фигура, лѣ

царьтъ иде съ всичкото свое величие, да спомогне на единъ свой братъ, който е атакуванъ отъ малки микроби. Но има и друга страна, че микробитѣ нападатъ хора, които нѣкога незаконно сж забогатѣли. Микробитѣ никога не нападатъ човѣкъ съ чиста и здрава кръвь, а тамъ, дѣто намѣрятъ нечиста кръвь и нечисти мазнини — нападатъ. И за туй, когато ние обусловяме, защо трѣбва да се живѣе чистъ животъ, казваме: за да не те атакуватъ микробитѣ, защото ако намѣрятъ нечистота въ тебе, ще тракатъ краката ти, ще дойдатъ много лѣкари и послѣ като мине, ще бждешъ малко жълтъ, очитѣ хлътнали.

Сега Христосъ, казва: „искайте, търсете и хлопайте“. Нека изясня сега моята мисль съ единъ малкъ примѣръ. Азъ вземамъ пакъ единъ окултенъ разказъ, понеже тия разкази сж малко по-безопасни. Въ далечното минало, царьтъ на единъ древенъ народъ, нареченъ Амрихори, ималъ двѣ дъщери, едната Азибо, а другата Беноми. Азибо била отлична, на пълна възраст, много красива, една отъ най-виднитѣ царски дъщери въ тия врѣмена. Тя била толкова умна, че за всичкитѣ най-важни дѣла въ държавата, давали ѝ право, тя да ги отсжди и да наложи наказанието. Царскиятъ синъ на Америтѣ искалъ да посѣти царството на Амрихоритѣ, за да се запознае съ царския дворъ, съ държавния строй, съ културата имъ. Той билъ посрѣщнатъ много добръ, запозналъ се съ Азибо, тя го приела много ласкаво и вѣжливо, тѣй както една царска дъщеря може да посрѣщне. Но въ това царство на Амрихоритѣ почитали много славеитѣ, считали ги като божества. Царскиятъ синъ на Америтѣ не знаелъ тия обичаи на Амрихоритѣ и единъ день ударилъ едно славейче въ главата и то паднало. Хващатъ го и го подвеждатъ подъ отговорность за прѣстѣпление, затварятъ го, осждали го и Азибо, трѣбвало да се произнесе, наложила му 15 год. затворъ. Питамъ сега: смъртъта на единъ славей струва ли 15 годишенъ затворъ на единъ царски синъ? Е, каква е връзката?

Слѣдователно, азъ казвамъ, истината, това е тази красива Азибо. И когато въ нейната държава не прѣстѣпишъ закона, отъ нея по-хубава нѣма, а когато прѣстѣпишъ закона вжтрѣ въ природата, Азибо е безпощадна. Слѣдователно, съврѣменнитѣ хора казватъ: „комуто всичко върви тѣй лошо, така става съ него, нещастията дошли, бутналъ си нѣкждѣ нѣкой славей.“ Азъ вземамъ славеятъ въ тоя случай като емблема на човѣшкия умъ. Всѣкога когато ние застрѣляме този славей, т. е. разстроимъ своя умъ, приемаме заслуженото наказание. Нѣма човѣкъ, който, като е бутналъ своя славей, да не е лежалъ 15 години въ затвора. Да опрѣдѣлимъ сега: само онзи човѣкъ може да иска, да търси и да хлопа, у когото има единъ просвѣтенъ умъ и добри разбирания, той не е човѣкъ на случайноститѣ, на щастieto, защото ние на земята търсимъ само щастие. Казвашъ: „дано нѣкой дѣдо да умре, че да ми се падне наслѣдството му.“ Да, може да умре, но може и да не умре. Не мислете, че вашата молитва може да се случи, може малко по-другояче да ви се отговори на молитвата. Покойниятъ Михалаки Георгиевъ разправяше единъ примѣръ за единъ шопъ, който живѣлъ въ Цариградъ. Живѣлъ при единъ турски паша, и искалъ много да си дойде за малко при своитѣ. Той му позволилъ, но му казалъ: „ако слѣдъ 30 дня не се върнешъ, ще те обѣса.“ Той дошълъ въ софийско, но закѣснѣлъ. Тръгналъ и казалъ: „ще ме обѣси този човѣкъ, но дано дойде единъ конъ да се избавя“. Този човѣкъ помолилъ се и гледа единъ турски бирникъ иде на конъ и води едно малко конче, и си казалъ: „хубаво, той ще ми даде коня си и ще стигна на врѣме.“ Но като го настигналъ, бирникътъ му казалъ: „я вземи кончето и го носи“. И той го турилъ на гърба си и казалъ: „Господи, азъ ли криво се молихъ или ти не ме разбра.“ Не, не, молитвата трѣбва да бжде нѣщо разбрано. Нѣщо разбрано трѣбва да бжде! Съврѣмениятъ християнски свѣтъ не разбира какво нѣщо е молитвата. Има едно прозвище: „той е глупакъ, той тамо се моли“.

Азъ не знаятъ, че молитвата е най-великото нѣщо, за което трѣбва да се даде едно много хубаво обяснение. Разумно трѣбва да се обясни на сегашнитѣ учени хора споредъ първоначалния езикъ, какво е молитвата, а не така, както сега го знаятъ. И казва Христосъ: „искайте и ще ви се даде, търсете и ще намерите, хлопайте и ще ви се отвори“. Т. е. Христосъ казва: „развивайте онова благо, което Богъ ви е далъ.“ *Искането* ще провѣри, дали вашиятъ умъ върви въ правилния пѣтъ на своето развитие, *търсенето* ще опрѣдѣли, дали вашето сърце върви правилно по своя пѣтъ, и *хлопането* — дали вашата воля се развива правилно. Защото всѣкога всички неразположения въ свѣта произтичатъ отъ едно вътрѣшно неразумно тълкувание, туй, което сегашнитѣ хора наричатъ „размѣстване на интереси“. Но когато ние се намираме въ единъ божественъ свѣтъ, който е свѣтъ на хармония, дѣто правовитѣ отношения сж върни, нѣма отъ какво да се опасяваме. И тъй, ние трѣбва всѣки денъ да упражняваме ума си. Трѣбва да има упражнения. Умътъ трѣбва да се упражнява, тъй както българинътъ упражнява своето рало. То всѣкога е гладко, и не само гладко, но и свѣтло, а когато остане безъ работа, то рѣждяса. И българитѣ казватъ: „много не трѣбва да се мисли, защото отъ много мислене човѣкъ може да изгуби ума си“. Азъ оспорвамъ тази философия. Въ историята нѣма нито единъ случай, дѣто човѣкъ отъ много мислене да е изгубилъ ума си. Отъ грижи и тревоги, да, но мисълта укрѣпва и освѣжава човѣка. Българитѣ казватъ: „много мислене не му трѣбва.“ Ако българитѣ разбиратъ: „многотревоги не трѣбватъ“, така е, то е правото. Но трѣбва да се прѣведе: много тревоги не трѣбватъ, а не много мисли не трѣбватъ. И прави сж, отъ много тревоги човѣкъ си изгубва ума. И много отъ българскитѣ поговорки сж криво прѣведени, напримѣръ: „Богъ дава, но въ кошара не вкарва.“ „Лозето не иска молитва, а иска мотика.“ Ако азъ се моля, ще имамъ сили, за да прѣкопая лозето, но ако азъ не работя,

а само се моля, не може да има резултатъ. Всѣкога молитвата подразбира законъ на работа.

„Искайте и ще ви се даде, търсете и ще намерите, хлопайте и ще ви се отвори.“ Нашитѣ искания трѣбва да бждатъ разумни. Туй трѣбва да се тури като законъ. И всѣки единъ отъ насъ трѣбва да провѣржава всѣки день, разумно ли е това, което искаме, въ съгласие ли е съ закона, въ който живѣемъ, не законътъ на хората, но законитѣ, които сж поставени въ нашето битие, които ние наричаме божествени. И всички трѣбва да се стремимъ да дойдемъ до туй съгласие. Сега българитѣ иматъ друга една слабостъ: българинътъ когато направи нѣкоя погрѣшка, не отива къмъ цѣлта да изкаже причината, но търси странични фактори, да избие жегъла. Но ако ти избиешъ единъ жегълъ, ще дойде другъ. Трѣбва да разрѣшимъ въпросътъ основно. Жегълътъ не може да се избие. Природата е турила толкова много жегъли, че съ вѣкове да искаме да ги избиемъ, не ще можемъ. Жегълътъ не може да се избие въ никой случай. За примѣръ, азъ съмъ наблюдавалъ, каква е психологията на българитѣ. Че има кражби, пиянства, че се убиватъ, туй го считатъ въ реда на нѣщата, но когато нѣкой момъкъ или мома направи една галка погрѣшка, извикватъ: „да се избиятъ, тѣ сж причина на всички наши нещастия.“ Онзи, който огладнѣлъ и открадналъ, човѣшко е, трѣбва да се наяде, ама да прѣстѣпи другото. . . . Взематъ малкитѣ факти и правятъ капиталъ отъ тѣхъ. Е, хубаво, ако се приложи този законъ, да се приложи къмъ всички. Ние се намираме въ положението, както сегашнитѣ християни изясняватъ мойсеевия законъ. „Вие да се пазите съ духове да не се сношавате“, казватъ тѣ. Но Мойсей писалъ много, а християнитѣ взематъ 25⁰/₁₀₀, което да приляга на кисията имъ. Хубаво, съ духове не се съобщаватъ, но съ кисията ми се съобщаватъ и съ паритѣ ми се съобщаватъ. Съ тоя законъ Мойсей обяснявалъ лихварството. Това не е култура, това не е разсѣждение, това не е разбиране, това не е човѣчество. Върху такива

разбирания ние не можемъ да градимъ. На съврѣ-
менния общественъ строй не може да се гради.
Защото на този общественъ строй, на всички тия
органи на властта, може да разчитаме до тогава,
докато тѣ сж морални и честни. Тѣ иматъ единъ
принципъ, върху който почива тѣхния животъ.
Ако ти туришъ единъ органъ и не е въ съ-
стояние да изпълни закона, на какво ще раз-
читате? Ако той е пьянъ, може ли да разчитате
на него? Ако тия греди изгниятъ, какъвъ строй
може да остане? Христосъ опрѣдѣля: нашитѣ
искания трѣбва да бждатъ разумни. Какво трѣбва
да искаме? — искане на единъ разуменъ животъ.
Първо, въ свѣта трѣбва да има редъ. И слѣдова-
телно, за какво трѣбва да хлопаме? Туй искане
трѣбва да бжде за всички и търсенето трѣбва да
бжде за всички. Постави ли се така, хармония ще
има, щомъ въ свѣта има правда. Право казва единъ
българинъ: „трѣбва днесъ правда и истина“. Всички
български партии трѣбва да иматъ написано какво
трѣбва да искаме днесъ — *правда и истина*. И въ
всѣки единъ домъ да бжде тъй написано, или Хри-
стовитѣ думи: „искайте, търсете и хлопайте.“ Но
за да искаме, търсимъ и хлопаме, трѣбва да има
философия. А сега казвате: „каково ли искалъ да
каже Христосъ: искайте, търсете и хлопайте“. Ако
Христосъ би изяснилъ своята мисль, още на пър-
вия день щѣха да го разпнатъ на кръста. И даже
слѣдъ 2000 години хората немогатъ да търпятъ ис-
тината. А тѣ не знаятъ, но ще се убѣдятъ, че всички
нещастия въ свѣта идатъ отъ това, че не разбиратъ
неговата мисль. Тази истина трѣбва да бжде жива,
да засѣга всинца ни еднакво. Тя трѣбва да ни засѣга
както слънчевата свѣтлина, само тогава тя ще
внесе животъ. Не засѣгане по другъ начинъ, а
както слънчевата свѣтлина ни засѣга. Тѣй и иска-
нето, търсенето и хлопането или знанието, чувството
и волята трѣбва да ни засегнатъ по единъ разу-
менъ начинъ. И слѣдователно, този Азибо ще ви
осжди, вие сте сега въ царството на Амрихоритѣ.
Тия Амрихори сж единъ окултенъ народъ. И ние

сега минаваме прѣзъ това царство и мнозина отъ васъ ще намѣрятъ дрангулника зарадъ славеитѣ. Прѣзъ царството на Амрихоритѣ минаваме, а съврѣменнитѣ хора ги наричатъ Амери. Българинътъ казва: „какво бива едно славейче, да му откъсна главата?“ Но умътъ, това е единъ славей. За онзи, който се осмѣли да откъсне главата на единъ славей, 15 години затворъ има въ царството на Амрихоритѣ. И дълго врѣме ще мине, докато напуснемъ това царство. И тъй, азъ ви моля да мислите здраво, да чувствувате здраво, да въздържате вашитѣ желания. И тогава хлопането: вашата воля да бѣде силна, да имате онова постоянство на онази мравя, която е наблюдавалъ Мохамедъ. Воля се казва това. Когато се обезсърчилъ Мохамедъ за своето учение и мислилъ, че е невъзможно да го прокара, затворилъ се въ една пещера. Умътъ му се насочилъ въ една мравя, която носела единъ товаръ 15 пѣти по-голѣмъ, отколкото била тя. Тя е искала да го прѣнесе отъ едно мѣсто на друго, издигнала го до нѣйдѣ, и товарътъ падаль, и тя пакъ наново започвала да го дига, 99 пѣти товарътъ все падаль, но на 100-ия пѣтъ тя го изнесла на другата страна. И той си казалъ: „брей, ако една мравя може 99 пѣти да слиза и се качва, — разбрахъ тайната“. И азъ казвамъ: това е истината въ живота. Господъ ще те опита 99 пѣти и на 100-ия пѣтъ ще каже: „ти заслужвашъ да ти помогна, да минешъ на другата страна.“ Но двѣ деветорки, трѣбва да има, мъже и жени. Жената е една деветорка, а мъжътъ е друга деветорка. А всѣка деветорка отъ какво е създадена? 3×3 колко прави? — 9. Значи въ една деветорка божественото влиза 3 пѣти. Т. е. три пѣти ще влѣзатъ: искането, търсенето и хлопането. Така ще се образува деветорката.

И тъй, Христосъ казва: искайте разумно, търсете разумно и хлопайте разумно. Това е то великата философия на живота. Не търсете друго щастие.

Бесѣда, държана на 19.II.1922 год. въ София.

Царството Божие.

„Но търсете първомъ Царството Божие и правдата Негова и всичко това ще ви се приложи“¹⁾

Разумният животъ на земята започва съ единъ външенъ обектъ; или, философски казано, съ една външна цѣль; или, окултно казано, съ една външна основа. Всичко, каквото ние говоримъ, обуславяме го съ единъ великъ вътрѣшенъ принципъ на живота. За насъ, въ туй отношение, нѣма разлика между материаленъ животъ, духовенъ животъ и божественъ животъ. Това сж три велики фази на цѣлокупния животъ. И онѣзи, които не сж запознати съ тоя животъ, казватъ: „само съ вѣра не се живѣе“. Тогава думата „вѣра“ не е разбрана. Ако вѣрата е основа на интелигентността, и ако интелигентността е основа на материалния животъ, тогава можемъ да кажемъ: за да можешъ да си устроишъ работитѣ на земята добръ, трѣбва да бждешъ интелигентенъ. Но тази интелигентностъ пакъ може да се обуслови: можешъ да имашъ интелигентността на лисицата, можешъ да имашъ интелигентността на вълка, интелигентността на овцата, на кравата, на вола, на орела, интелигентността на пауна, интелигентността на маймуната, докато стигнешъ до интелигентността на човѣка въ всичкитѣ нейни проявления.

Нѣкога, въ далечното минало, една крава се телила, и понеже вълцитѣ тогава били по-възпитани, два вълка застанали около нея, единъ отъ лѣво, другъ отъ дѣсно, не нападнали кравата, но чакали съ едно скрито намѣрение, тя да се отели

¹⁾ Ев. Матей—6; 33.

и слѣдъ това да взематъ телето. И защо застанали? Понеже не могли да се споразумѣятъ какъ да раздѣлятъ кравата. Двамата били еднакво силни и казали си: „за да не си хабимъ силитѣ напразно, ти стой отъ лѣво, а азъ отъ дѣсно, така по-лесно ще разрѣшимъ въпроса“. Минавалъ единъ овчаръ и попиталъ вълчитѣ: „какво правите тукъ?“ — Бабуваме на тази крава, помагаме ѝ да роди.“

Сега, въ съврѣменитѣ хора, като ги попитате за тѣхния идеалъ, мязатъ на тия два вълка, тѣ седатъ при кравата и като ги питатъ: „какво правите?“ отговарятъ: „бабуваме“, нашата цѣль е благородна“. Но какъ, привидно или по сжщество?

Сега, Христосъ туря единъ обектъ — „търсете“. — не казва: „искайте“ Царството Божие, а търсете. Търсенето е обектъ на сърцето. Какъвъ е обектътъ на майката? — Дѣтето. Какъвъ е обектътъ на учителя? — ученика. Какъвъ е обектътъ на лѣкаря? — болниятъ. По този начинъ азъ мога да ви изреда, че всичкитѣ хора си иматъ по единъ обектъ, т. е. стремежъ, какъвто и да е. Ние не правимъ разлика въ стремежитѣ, но всички стремежи иматъ различни послѣдствия. Не е все едно да се стремишъ въ каквато и да е посока. Нѣкои мислятъ, че свѣтътъ е разуменъ, други мислятъ, че не е разуменъ. Но свѣтътъ е тъй устроенъ, че всѣки обектъ има своитѣ резултати. Тия резултати може да бждатъ близки, може да бждатъ далечни, може да бждатъ индивидуални, може да бждатъ сѣмейни, обществени, народни, може да принадлежатъ и на цѣлото човѣчество. Сега мнозина заставатъ и казватъ: „какъ трѣбва да разбираме живота?“ Разбирамъ: живота тъй както той сега се проявява, а не както се е проявявалъ въ миналото и не както ще се прояви въ бждещето. За туй проявление нѣкой казва: „азъ живѣя“. Живѣешъ, но въ живота има два момента: нѣкои хора живѣятъ съ стария животъ. Вие ще възразите: „какъ е възможно човѣкъ да живѣе въ настоящето своя старъ животъ?“ Ето какъ. Да допуснемъ, че на младини ти си ялъ и пилъ, живѣлъ си разпуснатъ животъ, а на старини

постоянно те боли гръбнака, това—онова. Живѣешъ, ама какъ живѣешъ—разпуснатия животъ на своитѣ младини. Слѣдователно, ти не си единъ старецъ, но живѣешъ своя старъ животъ, разпуснатиятъ животъ. А може да си живѣлъ отличенъ, чистъ животъ, и на старини ти си свѣжъ, бодъръ. Ще кажете: „свѣжъ“?—да, той прѣживява живота на своитѣ младини. Друго изяснение да ви дамъ: ти си взелъ пари на заемъ, стотина полици имашъ, ялъ си, пилъ си, и сега се наредятъ тия кредитори, хлопатъ наврататати. „Побѣлѣ миглавата“, казвашъ. Кой животъ живѣешъ? Тѣ сж приятели на миналото, които те посѣщаватъ. „Тукъ има едно любовно писмо, нѣма ли да устоишъ на твоето обѣщание?“ Полицитѣ, това сж любовни писма, това е фактъ. И когато момъкътъ не иска да се ожени за момата, тя изважда писмата му. Това сж все полици. Въ сжда има законъ, съ който може да се застави длъжника да изплати своя дългъ. Сега, духовнитѣ хора като минаватъ отъ физическия животъ къмъ духовния, казватъ, че нашиятъ животъ се различава отъ физическия. Е, по какво се различава? Ще кажете: „животъ духовенъ“. Тогава духовниятъ животъ трѣбва да се различава по стремежитѣ на своитѣ обекти, по стремежитѣ на своитѣ цѣли, по стремежитѣ на принципитѣ, които сж вложени.

Христосъ казва: „но търсете първомъ Царството Божие и правдата Негова.“ Този стихъ е цитиранъ много пжти. Царството Божие за насъ е единъ великъ обектъ, и въ туй Царство Божие е вложено разумното, разумниятъ животъ е вложенъ, въ туй Царство Божие сж вложени всички ония сили, съ които можемъ да работимъ. То е кредитъ, то е основата, върху която ние можемъ да градимъ. „Търсете, казва Христосъ, Царството Божие, и всичко ще ви се приложи“ т. е. ще дойде само по себе си.

Сега, като дойдемъ до науката, и тя си има свой обектъ. Най-първо, животътъ избира една точка, която не може да се измѣни, колкото и малка да е, основа е тя, но тази точица е жива, дѣто всички сили се концентриратъ въ единъ вжтрѣшенъ

вжзелъ, кръстопжтъ, дѣто всички сили се сливатъ. И въ този кръстопжтъ на божествени сили — висшето, съзнателното, човѣшкиятъ духъ или умътъ — почва да се съгражда нашето тѣло. Азъ искамъ тази сутринъ да хвърля свѣтлина въ ума ви. И когато казвамъ, че този животъ е една илюзия, т. е. не е сжщественото това — онова, казвамъ кое е сжщественото въ свѣта. Когато азъ говоря за живота, подразбирамъ нашитѣ понятия за него — не божествениятъ животъ, той е реаленъ — но нашитѣ схващания за живота: създадемъ си една голѣма илюзия и тъй се отдалечимъ отъ божествения животъ, отдалечимъ се отъ законитѣ на природата и тогава мязаме на ония цариградски кокони: въ Цариградъ, прѣди 40—50 год. единъ попиталъ тия цариградски кокони. по-модерно, тия дами — които нѣмали понятие какъ се пече хлѣбътъ и казвали: „тия сомунѣ какви дървета ги раждатъ? Какво ли дърво е родило тия сомунѣ!“ Сега, съврѣменнитѣ учени хора иматъ такъво понятие, че нѣкои нѣща сж родени, когато тѣ не сж родени. Т. е. сомунитѣ не се раждатъ по нивитѣ, а се пекатъ въ пещъта.

Сега, друго. Казвамъ на хората: трѣбва да се живѣе по Бога, а тѣ казватъ: „по Бога, но човѣкъ трѣбва да живѣе за себе си.“ Ето пакъ една идея не разбрана. Тѣ разбиратъ Бога като единъ съдружникъ отвънъ. Тази идея е лъжлива. Богъ не е нашъ съдружникъ, и всѣки, който мисли така, поддържа една лъжлива философия, върху която сж основани нѣкои религии, които считатъ Бога като нашъ съдружникъ и искатъ да го убѣдятъ съ своитѣ молитви, да го склонятъ, да го взематъ на своя страна. Не, не, всичко въ свѣта е Негово, то е тъй хубаво направено! Богъ е тъй хубаво направилъ свѣта, и знае защо го е направилъ. Ние, които не разбираме далечната цѣль на туй сжщество, казваме: „защо Господъ е направилъ тъй свѣта?“ Той много добръ го е направилъ, а ние не разбираме живота. Христосъ казва: „за да разберете

великия животъ, търсете първомъ Царството Божие и правдата Негова“.

Сега ще си послужи съ едно изяснение — единъ примѣръ, взетъ изъ българския животъ: отъ дѣ се раждатъ противорѣчията. Единъ младъ българинъ въ турско врѣме, който свършилъ, пригответилъ се за учителъ. Повикали го въ едно богато село за учителъ. Той, като разгледалъ селото, видѣлъ, че селянитѣ сж богати — „може да се живѣе“ казалъ си, рѣшилъ да имъ стане даскалъ. Но като тръгналъ, билъ малко цигуларъ, майка му казала: „синко, вземи си и гждулката.“ — „Ее, учителъ съмъ, защо ми е гждулка“. Майка му му я дала: „вземи я синко, да си посвиришъ“. Той послушалъ майка си, взелъ гждулката. Отишълъ въ това село и всички се заинтересували да видятъ какъвъ е той. Тогава прѣцѣнявали учителитѣ по това, какъ пѣятъ въ църквата. Това било на Великъ-денъ. Влѣзълъ той въ църквата и като запѣлъ ония тропари: „Ангелъ вопияше“, всички останали много доволни, всички му стискатъ ржката: „даскале, ние сме много доволни отъ тебе“. Единъ му стиска ржката, другъ му стиска ржката, всички го стискали и поздравявали, но никой не го поканилъ на обѣдъ, и той останалъ на Великъ-денъ безъ да го покани нѣкой. Отишълъ си той въ къщи, но гладенъ не се седи, станалъ взелъ си гждулката и отишълъ въ кръчмата, тамъ всички яли и пили, и започналъ да свири. „Отъ дѣ е дошълъ този гждуларъ? Хайде $\frac{1}{2}$ к. вино и на този гждуларъ“, дали му и хлѣбецъ, месце, наялъ се хубаво. Онѣзи, правовѣрнитѣ, като се разчуло за това, казали: „ба, въ църквата тѣй да пѣе, пѣкъ тука въ кръчмата... какъ да се освободимъ отъ този даскалъ, той ще ни опозори.“ Викатъ го и го питатъ: „защо правишъ това?“ Той имъ казалъ: „азъ ви пѣхъ въ църквата, всички ми стискахте ржката, но никой не ме покани въ дома си да ме нагости, а тия хора разбраха ми цигулката и ме нагостиха.“ Та свѣтскитѣ хора разбиратъ по-добре цигулката на гждуларина, отколкото ние разбираме Словото Божие. Свѣтскитѣ хора ще се събератъ

и ще свършатъ извѣстнаꙋ работа, а религиознитѣ ще се питатъ: „дали е такъва волята Божия?“ И докато ние се намждруваме, други се наиграватъ. Слѣдователно, азъ не правя разлика между духовни и свѣтски хора. *Всѣки човѣкъ, който живѣе разумно, съобразно съ божииѣ закони, азъ го наричамъ уменъ човѣкъ.* Ще кажатъ: „какво лошо е направилъ този гждуларъ?“ Този учителъ много хубаво е направилъ. Ние сега, по нѣкой пѣтъ, мислимъ дали да свиримъ съ цигулката. Щомъ не сж те поканили на Великъ-денъ на обѣдъ, иди въ кръчмата, не бой се. Нѣкой казва: „отъ църквата излѣзналъ и мисли какъ да се оправятъ работитѣ му?“ Гладенъ си, нали?—Иди въ кръчмата. Цигулка имашъ, свири, всички тия приятели ще кажатъ: „дай една чашка на нашия братъ, който е дошълъ“, и веднага работитѣ ще се оправятъ. Всички тия братя ще те познаятъ и ще кажатъ: „идещата седмица пакъ ще те викаме на гости.“ Сега подъ думата „свирене“, разбирамъ всѣкога разумното, проявено въ каквото и да е направление, стига резултатитѣ на проявеното да бждатъ цѣлесъобразни.

И тѣй, Христосъ казва: „търсете първомъ Царството Божие и Неговата правда, и всичко ще ви се приложи.“ Туй Царство Божие трѣбва да го туримъ като основа на сегашния нашъ животъ. Сега се проповѣдватъ двѣ противоположни учения. Има сега майки и бащи, които проповѣдватъ на дѣщеритѣ и синоветѣ си, че като млади, трѣбва да живѣятъ по единъ начинъ, а като остарѣятъ, по другъ начинъ. Не, не, младиятъ и стариятъ трѣбва да живѣятъ по единъ и сжщъ разуменъ начинъ, нищо по-вече! Нѣкои кажатъ: „той е младъ, сега позволява му се да прави каквото иска, но като остарѣе, тогава ще стане благочестивъ“. Азъ прѣпорѣчвамъ *благочестието на младитѣ*, а старитѣ да ядатъ и пиятъ. *Младитѣ да се въздържатъ.* Старитѣ да бѣгатъ, да имъ се развържатъ краката, а *младитѣ никога да не отстѣпватъ.* Но кои сж стари хора? Онѣзи, на които умоветѣ сж рѣждявали съ стари идеи и трѣбва да дойде нѣкоя божествена

сила да тонира умоветъ имъ, новитъ идеи да тониратъ живота имъ. Една госпожа въ Санъ-Франциско, Америка, 17 г. била парализирана. Мжжътъ ѝ, слѣдъ като опиталъ всичкитъ лѣкари, убѣдилъ се, че тя е неизлѣчима. Обаче, въ врѣме на землетресението, което станало тамъ, тази жена забравила, че е парализирана, скочила и избѣгала навънъ, и два часа я убѣждавали да влѣзе въ кѣщи. Какъ е станало излѣкуванетоъ ѝ? Туй землетресение е внесло единъ новъ потикъ. Хората казватъ: „защо трѣбва да дойдатъ нещастия?“ Нѣкой пжгъ сж необходими нещастията, за да тониратъ вашия умъ въ нова посока. И ако въ вашия животъ дойде едно землетресение, а вие сте били парализирани, и послѣ се освободятъ краката ви, землетресението е подѣйствувало на ума ви. И тѣй, въ общия промисълъ или въ законитъ на природата всичко е прѣдвидѣно. Всичкитъ тия малки случки въ живота въ едно или друго направление, всѣкога иматъ за цѣль да тониратъ умоветъ, да тониратъ сърцата ни. Що е човѣкъ вънъ отъ неговия умъ и неговото сърце, я ми кажете? Човѣкъ има умъ, има и сърце, слѣдъ това иде неговата воля, и ако имаме единъ приятелъ, той трѣбва да има свѣтълъ умъ и сърце възвишено и благородно, това е то. И българитъ иматъ една поговорка, тѣ казватъ: „по-добръ единъ уменъ неприятелъ, отколкото единъ глупавъ приятелъ“. Този, умниятъ неприятелъ ще ти даде единъ добръ съвѣтъ, а глупавиятъ приятелъ ще ти създаде нещастие. Слѣдователно, въ живота всички ония, които помагатъ въ нашето развитие въ каквото и да е направление, тѣ сж приятели.

Христосъ казва: „търсете първомъ Царството Божие и правдата Негова.“ Ние почнемъ да правимъ разграничение: „ако търсимъ Царството Божие, дали туй Царство Божие ще бжде въ съгласие съ нашитъ възгледи“. Върху туй Царство Божие почива цѣлия порядъкъ на нѣщата! Не само културата на миналото поколѣние, но върху него ще почиватъ всички култури на бждещето врѣме, когато

ще съграждаме нашия животъ. И тъй, Христосъ се обръща къмъ насъ, да разберемъ отношението на Царството Божие индивидуално къмъ насъ. Какъ ние трѣбва да го разберемъ? И тогава въ моя умъ се заражда слѣдната мисль: ако азъ казвамъ на болния: търси първо слънцето, и всичко друго ще ти се приложи, има ли смисълъ? — Има. Всѣкога търси слънцето и всичко ще ти се приложи. Тъй има смисълъ, но ако азъ ви кажа тъй: търси първомъ винената чашка и тогава всичко ще ти се приложи, ще ви се приложи ли? Ще имате два различни опита, слѣдователно, „търсене“ отъ „търсене“ има разлика. Ако приложимъ първия законъ за Царството Божие, ще имаме единъ резултатъ както отъ слънцето; ако ходишъ само по своитѣ желанія, ще имашъ резултата на чашката и ще ходишъ босъ и боленъ и всички ще бждете болни до четири поколѣния. Понеже когато дойдемъ до Царството Божие, духовнитѣ хора подразбиратъ, че щомъ човѣкъ стане духовенъ, не трѣбва да яде. То е криво схващане. Не, трѣбва да се яде, но какво? Като духовни хора, ние трѣбва да се научимъ, каква храна е най-здравословна за тѣлото. Като духовни хора, трѣбва да знаемъ, какви мисли сж най-здрави за ума ни и какви желанія — за сърцето ни. Не е въпросътъ да не ядемъ, а каква храна трѣбва да избираме. И, слѣдователно, споредъ тази програма духовниятъ човѣкъ трѣбва да яде най-здравословната храна и никога да не прѣяжда. Това сж двѣ правила: да яде най-здравословната храна и никога да не прѣяжда. А най-здравословната храна е най-ефтината храна, особено въ днешно врѣме, и най-хубавата. И туй може на опитъ да се провери. Днесъ животътъ е пакъ ефтинъ. Ако пазишъ двѣтѣ правила въ яденето, ще имашъ единъ отличенъ животъ. Ще кажете: „толкова проста храна, не трѣбва ли малко месце, масълце?“ Това сж излишества въ живота. Сжщественото на една дреха, съ която дамата се облича, е платътъ да бжде здравъ и да прилѣга на тѣлото, а дали има една панделка червена, тукъ или тамъ, тѣ сж нѣща вто-

ростепенни, може и тѣхъ да турите, колкото искате, послѣ ще ги турите. Най-първо, трѣбва да започнемъ живота съ туй, безъ което не може. Разрѣшимъ ли този въпросъ, тогава ще дойдемъ да разрѣшимъ второстепеннитѣ и третостепеннитѣ нѣща. А ние всички започваме съ послѣдното и ние казвате: „ама ние сега да си уредимъ живота.“ А какъ уреждаме този животъ? — гробищата по свѣта показватъ какъ уреждаме живота: „тукъ почива единъ младъ, който е загиналъ на бойното поле“, „тукъ лежи една млада, покосена отъ инфлуенция“. И ние въздъхваме: „ахъ, тия болести, дѣто ги е пратилъ Господъ!“ Тия болести ние ги наредихме, тѣ сж все наши дѣца. И сега нашитѣ дѣца ни измъчватъ. Ами кой уморява майка си? — дъщерята. Кой уморява бащата? — синътъ. Учителътъ, кой го уморява? — ученицитѣ. Свещеникътъ, кой го уморява? — богомолцитѣ. Държавниятъ мжжъ, кой го сменя отгорѣ? — подданицитѣ. Началницитѣ кой ги сменя? — тѣхнитѣ подчинени. Защо страдатъ все тия хора? Защо става тѣй? То е много естествено. Когато тежестъта на единъ стълбъ стане толкова голѣма, че е непонссима за основата, цѣлиятъ стълбъ се срутва. Сега ние казваме: животътъ не е съграденъ разумно, съобразно съ Божиитѣ закони, съ законитѣ, който сега дѣйствуватъ, които и въ бждеще ще дѣйствуватъ. И тия закони като ги приложимъ, ще имаме единъ отличенъ резултатъ. Сега може да се опита стиха. Казва Христосъ: „търсете първомъ Царството Божие и Неговата правда и всичко това ще ви се приложи.“

Сега ще ви приведа другъ примѣръ: при единъ мждъръ светия се явява да се изповѣда единъ младъ момъкъ и му казва: „свети отче, азъ живѣхъ много чистъ животъ, тѣй както може единъ младъ човѣкъ да живѣе, но ако съмъ направилъ нѣкой малъкъ грѣхъ, дойдохъ при тебе, като много святъ, да ми простишъ този малкия грѣхъ.“ Старииятъ светия искалъ да изпита младия момъкъ по слѣдния начинъ — това е една легенда, съчинена въ срѣднитѣ вѣкове, въ вѣмето на рицаритѣ — и казва тѣй:

на единъ рицаръ дъщерята се влюбва въ единъ красивъ момъкъ, но тъй се влюбватъ двамата, че си даватъ дума никога да не си измѣнятъ. Но така се случило, че бащата настоялъ, дъщеря му да се ожени за другъ, и я насилва да се ожени за единъ, когото тя не обича, и тя трѣбва да измѣни на своето обѣщание. Слѣдъ туй казва, че дъщерята дала писмо на баща си, да го прѣдаде на нейния възлюбленъ и въ което тя пише, че държи своето обѣщание, но понеже баща ѝ я насилва, та да не би той да се самоубие — понеже той ѝ е казалъ: „ако ти ми измѣнишъ, ще се самоубия“... Вѣнчава се тя, не изпълнила обѣщанието си, но и бащата не изпълнилъ обѣщанието си — не прѣдалъ писмото. Вѣнчава се тя за другия рицаръ. Въ нейното сърце се заражда голѣма тжга, тя иска да се поправи и казва още вечеръта на възлюбления си: понеже баща ми ме ожени за тебе, азъ искамъ да ми дадешъ позволение да отида при първия си възлюбленъ, да му кажа, защото ще ми остане голѣма тжга, ако той се самоубие. Още вечеръта му казва тя това. Той поседѣлъ, поседѣлъ: „иди“, казва, позволява ѝ. Всички гости чакатъ, тя отива прѣдъ тѣхъ и казва: „вие, гости, яжте и пийте, азъ имамъ свой възлюбленъ, отивамъ при него да го спася, ще се забавя 3—4 часа, но вие повеселете се, азъ ще се върна“. Гоститѣ казали: „ние ще чакаме докато ти се върнешъ“. Срѣща я бащата и казва на дъщеря си: „азъ не дадохъ писмото, ще ми простишъ“. Минава тя въ кухнята, готвачтъ тамъ се занимавалъ съ огъня, развалило му се яденето, пажтъ го набилъ като че той е виноватъ. Тя му казва: „не го бий.“ — „Заради тебе ще му простя.“ И трѣгва тя въ гората, тамъ я срѣща нѣкой разбойникъ и казва: „тази млада булка, като я обера, ще живѣя“, но като я вижда толкова хубава, дава ѝ пжтъ. Дохожда до рѣката, срѣща я нѣкой отшелникъ, който е постилъ 6 деня и въ този день щѣлъ да яде. Взелъ я той на гърба си и я прѣнесълъ отатѣкъ. Отива при своя възлюбленъ, хлопа, хлопа, най-послѣ той ѝ отваря, и тя му разправя своята

история. А той ѝ казва : „понеже твоя мжжъ бѣше доблестенъ и те пусна, азъ не искамъ да останешъ при менъ, ще се върнешъ назадъ.“ Той осѣдлава два коня и я връща при мжжа ѝ.

Сега ще кажатъ всички тия хора : бащата, младоженикътъ, гоститѣ, готвачътъ, разбойникътъ, отшелникътъ и възлюбениятъ и т. н. т. Питамъ : кой отъ тѣхъ извърши най голѣмото самоотричане, най-голѣмата жертва ? Младиятъ момъкъ казва : „нѣма съмнѣние, ти ще се върнешъ“ Нейниятъ мжжъ, който ѝ позволи да излѣзе, гоститѣ, които се отказаха да ядатъ безъ нея, и готвачътъ. А то въ всичкитѣ тия отказвания се крие по единъ грѣхъ. За примѣръ, бащата е символъ на гордостъ : бащата се гордѣе съ дѣцата си. Иска да ожени дъщеря си за единъ рицаръ. Мжжътъ е символъ на ревнивостъ, защото само у мжжа има ревнивостъ. Готвачътъ е емблема на гнѣва, нали той туря огъня, готви. Разбойникътъ е емблема на жажда, да задигне всичко. А този отшелникъ е емблема на лѣнностъ. Въ този разказъ отшелникътъ, богомолецътъ, означава лѣнността : само религиознитѣ хора сж лѣнниви. Тѣ, като служатъ на Бога, забравятъ да работятъ, и тогава тѣ попадатъ отъ този грѣхъ на лѣнностъ въ манастиритѣ и църквитѣ, дѣто казватъ : „подай Господи“. Той е единъ отъ смъртнитѣ грѣхове. Хубаво е да се молимъ, но този грѣхъ трѣбва да се прѣмахне. Добрѣ, а онзи възлюбленъ тамъ, ще кажете : „колко е благороденъ, че той не се самоубилъ.“ Той е емблема на сладострастие. Когато младитѣ се обичатъ, какво е това „обичането ?“ — То е сладострастието. Какво вълнува младитѣ ? — любовта имъ. „Любовъ“, „сърцето ми трепери“ — то е сладострастие. На младата мома тупа сърцето ѝ, отъ какво ? Единъ смъртенъ грѣхъ има вжтрѣ въ душата ти, и ти мислишъ, че този грѣхъ е нѣкое благородно нѣщо.

Да бждешъ баща, значи да развивашъ гордостъта, да си младоженикъ — да развивашъ ревнивостъта, готвачъ — да се гнѣвишъ, да бждешъ

разбойникъ, то е жаждата. И най-послѣ казвашъ: „азъ ще стана богомолецъ“. Този светия позна младия човѣкъ какъвъ е.

И, слѣдователно, вие разглеждайте въ себе си какво искате да бждете, вие ще познаете кждѣ ви е слабата страна на живота. Туй значи да гледаме обективно на нѣщата. Защото всѣка една форма може да роди двѣ нѣща едновременно. Ако този баща нѣма основа въ душата си—Царството Божие—ако той нѣма съзнание, че единъ великъ животъ му е даденъ, а мисли, че е нѣкакъвъ баща — и се възгордѣе, народи дѣца, тогава грѣхътъ въ него се е родилъ. Защото баща въ свѣта е само Богъ. Тѣй седи великата идея! Ти далъ ли си на сина си нѣщо? Ще кажешъ на сина си: „азъ съмъ ти далъ живота“. Ако ти си толкова силенъ, то когато синътъ ти умира, защо не го задържишъ? Казвашъ: „азъ ти дадохъ, синко, живота“. — „Тогава азъ ще умра, ако ти можешъ да ме задържишъ, ти си ми баща, но ако не можешъ да ме задържишъ, ще позная, че ти не ми си баща“. И затова умиратъ дѣцата. Сега тия сж странични работи. За туй казвамъ: трѣбва да мислимъ здраво върху нашия животъ. Трѣбва да го прѣсѣмъ, за да остане божественото, не да се освободимъ, а да се пазимъ да останатъ въ насъ чиститѣ божествени принципи. Сегашниятъ животъ трѣбва да бжде резултатъ на ония велики трептения! И тогава лицето ни, очитѣ ни ще иматъ другъ изразъ, а сега ние седимъ и мждруваме: „нѣкога ще се освободя отъ този грѣхъ“. Сега можешъ да се освободишъ! Моментално може да се освободишъ, моментално! И мнозина ме питатъ: „какъ“? Ще ви дамъ единъ примѣръ. Нѣкой си богатъ човѣкъ го гонили въ живота разбойници, да му взематъ богатството.—Това е единъ разказъ. — И като насъбралъ всичкото си богатство отъ скъпоцѣнни камъни, турилъ го въ единъ санджкъ. И съ санджъка се скрилъ въ дъното на океана та разбойниците не могли да го намѣрятъ. Тамъ седѣлъ година, двѣ, но нищо не става: „богатство имамъ, но то не расте“, казалъ

си той. „Охъ, казва, да бѣхъ имъ далъ нѣщо.“ Той не може да отвори богатството си да го види, богатството му на гърба седи. Тогава иде единъ отъ великитѣ духове и му казва: „защо седишъ тукъ?“ — Този санджкъ, какво да правя? „Азъ мога да те освободя, но готовъ ли си да оставишъ този санджкъ?“ Мнозина ме питатъ: „защо Христосъ казва да се освободимъ отъ богатството си?“ Ако ти си на дъното на океана, не заслужава ли да оставишъ този санджкъ и да излѣзешъ горѣ, на слънцето? Ще имашъ земица, да орешъ. Нѣкой казва: „не е ли по-добрѣ този санджкъ да излѣзе горѣ?“ Не, не. И ние сега сме турили тия фалшиви идеи у дѣцата: „трѣбва да имаме пари за черни дни“. Ти вложи въ ума на сина си идеята да бжде уменъ, смѣлъ, рѣшителенъ, каквото и да се случи, и той е осигуренъ. Не му туряй въ ума, че въ банката си вложилъ 50—60.000 лв. Възможно е утрѣ тази банка да фалира, и този синъ може да се самоубие. Ти накарай своя синъ да уповава на себе си и да вѣрва въ Бога, това е неговиятъ капиталъ!

Вие ще кажете: „той, нашиятъ учитель, говори, но не е опиталъ“. Азъ ли не съмъ опиталъ живота? Азъ зная това, което вие не знаете. „Ти дѣца отгледаль ли си?“ Много дѣца съмъ отгледаль, и други отглеждамъ. „Ти жененъ билъ ли си!“ Чудна работа! „Ти съ жена живѣлъ ли си?“ Азъ разбирамъ, какво значатъ тия нѣща. Всички ние сме имали тия мжнотии: можешъ да прѣживѣшъ мжнотиитѣ на другитѣ. Тия мжнотии азъ ги прѣживявамъ по другъ начинъ. Може да се свѣржешъ съ нѣкой човѣкъ и да му вземешъ всички негови мжнотии. Може да ви дамъ единъ опитъ, че единъ може да вземе мжнотиитѣ на другиго. Може да направите тоя опитъ. Нѣкой човѣкъ е пропадналъ, носи револвера си и казва: „не си струва да се живѣе“. Азъ имамъ 100 хил. лв., питамъ го: „колко борчъ имашъ?“ — 100 хил. лв. подъ лихва. Давамъ му паритѣ, и отгорѣ му дамъ още 10 хил. лв. Ее, питамъ, не вземамъ ли неговитѣ мжнотии? Тѣй че човѣкъ много лесно

може да носи мъжнотиите на хората. Мъжнотиите може да минават от един гърб на друг. Тъ сж общо достойние на всички, тъ не сж специални.

И затуй казва Христосъ: за да разрѣшите всичките мъжноти на живота, „търсете първомъ Царството Божие и правдата Негова, и всичко това ще ви се приложи“. Ама пъкъ, не да бждете горделиви, не да бждете ревниви. Казвате: „той е ревнивъ въ дѣлото Божие“. Често казватъ: „той е горделивъ между народа си“. Но отъ какво страдатъ народите? Друго трѣбва. Намѣсто тази гордостъ, ако бихме внесли любовъ; намѣсто тази ревнивость, ако бихме внесли мъдростъта; ако намѣсто гнѣва бихме внесли въ живота си истината, и вмѣсто тази жажда за грабежи, бихме внесли правдата, и вмѣсто тази лѣнность на онзи светия — отшелникъ, бихме внесли добродѣтелята, какъвъ, мислите, можеше да бжде вашия животъ? Ако всички хора сж чисти, и сега всички отправимъ една колективна, обща молитва? Ама сега ще кажете: „свѣтътъ, общиятъ строй е такъвъ, условията сж такива, слѣдователно, ние трѣбва да се подчинимъ, ще дойде време, въ бждеще, туй щѣло да стане, еволюцията щѣла да се измѣни“. Коя еволюция? Вие тази еволюция виждали ли сте? „Ама биологията“. — Тази биология виждали ли сте? Еволюцията е въ тебе, биологията е въ тебе. Ти можешъ радикално да разрѣшишъ всички въпроси, и да ги разрѣшишъ не по правилата на гордостъта, не по правилата на гнѣва, лѣнностьта, жаждата и сладострастието. Но ще каже нѣкой: „мъчно е“, послѣ: „ее, то човѣкъ святъ животъ не може да живѣе, но поне да не е голѣмъ грѣшникъ, умѣрено да е всичко, да лъже, то безъ лъжа не може, но който лъже, малко да лъже“. Но който малко лъже и много ще лъже. Никакъ не трѣбва да се лъже! „Ама тогава каква ще бжде моята работа?“ Азъ не говоря за твоята стара работа. Когато казвамъ: никога да не лъжешъ, казвамъ старата ти кжща така е направена, че Господъ ще я завлѣче, а новата кжща като направишъ, всичките камъни, които

ще влѣзатъ въ нея, трѣбва да бждатъ здрави. За новото говоримъ, ние искаме да прѣобразимъ живота.

Сега Христосъ се обръща и казва: „търсете съ сърцето си дълбоко.“ Ние се спираме и казваме: „голѣми грѣшници сме“. То е друго заблуждение. Казвате: „голѣма грѣшница съмъ“. Въ какво си грѣшница? „Ама азъ съмъ голѣмъ грѣшникъ“. Я ми кажи голѣмитѣ си грѣхове! Тогава мязаве, знаете ли на какво? Ще ви приведа единъ примѣръ за единъ голѣмъ грѣхъ. Въ Русия отива една бѣдна жена при единъ светия и му казва: „азъ съмъ голѣма грѣшница“. Той си помислилъ и си рекълъ: „кой знае какво е направила, дали е убила нѣкого?“ — Не, по-голѣмъ грѣхъ е. „Да не си откраднала?“ — Не, не, по-голѣмъ е. „Ее, кажи какво си направила?“ Като кърмѣхъ моето дѣте, че падна една капка отъ млѣкото ми на ржката ми и азъ го облизахъ. Тѣ иматъ такъво суевѣрие. Та ние сега изблизали сме малко млѣко. Това не е философия на живота. Голѣмитѣ ни грѣхове не седагъ въ това, нашето нещастие седи не въ голѣмитѣ грѣхове, а въ малкитѣ ни грѣхове. — Първото отклонение отъ тамъ започва. Азъ на младитѣ нѣма да кажа: да си поживѣятъ малко. Не. — Сега, като млади, ще живѣятъ като хората. Ще кажете: „какъ, като хората?“ Ето кое съсипва човѣка. Богъ е създалъ този свѣтъ, и свѣтътъ има други забавления. Ние можемъ да си създадемъ хиляди забавления още по-благородни. Свѣтътъ е създаденъ, ние не сме използвали още природата и онова, което Богъ е вложилъ въ нея; толкова забавления има, а ние още не сме ги изпитали. И сега се проповѣдва, че земята е „юдолъ плачевенъ“. Тази земя е едно велико училище и трѣбва да изучаваме всички блага, които Богъ е внесълъ, и върху тази земя да потърсимъ Неговото Царство. И ако вие можете въ даденъ моментъ да измѣните вашето състояние, въ даденъ моментъ всички, които сте изгубили смисъла на живота—старитѣ да измѣните коренно състоянието си—вие ще извършите коре-

нень прѣвратъ въ вашата душа. И ония, които сж ви били неприатели, ще ви станатъ приятели. А сега имате нужда и казвате: „дай ми 10,000 лв.“ Той казва: „нѣмамъ“. Но ако ти почнешъ да живѣешъ за Господа, той ще каже: „азъ зная защо идвашъ“ и ще ти помогне. Ще се отворятъ сърцата на хората. А сега вратата сж заключени, защото ние живѣемъ за себе си. И казвамъ: днешниятъ вѣкъ е вѣкъ на свещения егоизъмъ, никой не търси Божието Царство. И врѣме е за всинца ни да минемъ отъ свещения егоизъмъ въ Божието Царство, което внася хармония въ всички ни. Азъ не казвамъ лошо за туй, което е въ свѣта: то е много хубаво, може, съ едно малко изключение, всички нѣща да се изправятъ, но трѣбва майсторъ. Когато нѣкому се изкълчи крака, трѣбва ли ние да намѣстимъ този кракъ? Не, майсторътъ трѣбва да дойде да намѣсти крака на мѣстото му. Слѣдователно, на сегашния свѣтъ трѣбва да дойде майстора да намѣсти всичкитъ му членове, умоветъ ни да се намѣстятъ, сърцата ни да се намѣстятъ. А ние започваме отъ външното.

— И тъй, когато ме питатъ нѣкои, азъ казвамъ: ще ядете, кжщи ще имате, ще се жените, дѣца ще имате, общественъ животъ ще имате. Но разумно ще се жените, мъже и жени по любовъ ще живѣятъ, приятели по любовъ ще живѣятъ, по мъдростъ, истина. А сега, жената, като дойде мъжъ, казва: „бива да се произлѣже“. Той я пита: „къдѣ ходи?“ Нѣкой пжтъ става тъй — не искамъ да казвамъ имена, които ги има тукъ — „къдѣ ходи, Вѣнке?“ Онази Невѣнка: „ее, тукъ до една своя приятелка.“ Пжкъ тя не била тамъ. Никждѣ ние не говоримъ истината. Като дойде нѣкой да ти каже: „въ какво вѣрвашъ?“ Той ще започне съ заобикалки: „ее —“ Право на истината, ще кажешъ: „азъ вѣрвамъ въ живата любовъ, която носи животъ въ свѣта, азъ вѣрвамъ въ мъдростъта, която оправя хората, азъ вѣрвамъ въ живата истина, която ни показва пжтя, въ живата правда, която дава правото на всички, вѣрвамъ въ живата добродѣтель, която е основа на всички до-

мове. Има ли смисъл?—Има. Ще кажете: „азъ вѣрвамъ въ това, въ онова“. Отъ 8 хил. год. вѣрваме, и нашето вѣрване свършва съ невѣрие. И сега има сжщитѣ спорове. По голѣма смѣлостъ се иска. Смѣли да бждемъ, да служимъ на Бога, да се застрашимъ, че ние сме лъгали нашия Баща. Ще кажемъ: „татко, ние ще служимъ на тази земя, Ти си я направилъ и отъ днесъ ние за Тебе ще живѣемъ“. Туй е то новото учение! Може ли да го кажете, ще дойде избавление. И тогава нѣма да се скриете въ гората. Пролѣтъ ще има, ще ядатъ и пиятъ хората. но ще ядатъ и пиятъ по любовь. И тогава всинца може да се разбираме, на този езикъ разбрано може да си говоримъ.

И тѣй, „търсете първомъ Царството Божие и правдата Негова; и всичко това ще ви се приложи“. Щомъ туримъ тази основа, тогава ще имаме условия да проучаваме дълбочината на битието, дълбочината на небесата, на звѣздитѣ, на далечнитѣ свѣтове, на другитѣ сжщества, които сж минали на горѣ по тази иерархия. Но ние, въ тази забавачница, трѣбва да минемъ курса си, и добръ да го минемъ. И сега искамъ да не остава въ душиѣ ви, въ умоветѣ ви, че туй учение не е обосновано. Всичко, което ви говоря, азъ съмъ го провѣрилъ, и дѣто не е вѣрно, постоянно коригирамъ. И съмъ намѣрилъ, че туй, което е вложено въ живата природа, е неизмѣняемо, и ако единъ день хората повѣрватъ, само да повѣрватъ въ тази жива природа, ще се измѣни тѣхния животъ.

Българитѣ трѣбва да идатъ въ Англия, да изучатъ вжтрѣшния, интимния животъ на англичанитѣ, а не какъ се управлява: отъ тамъ може да научимъ нѣщо добро. Какъвъ е интимниятъ животъ на американеца, интимниятъ животъ на германеца, гърка: въ всѣки единъ народъ има добри черти. И ако ние искаме да се ползуваме, трѣбва да влѣземъ не въ външния, а вжтрѣ, вжтрѣ, въ интимния животъ, и вие сами запознайте се интимно, и азъ искамъ, и като влѣзешъ въ интимния жи-

вотъ на единъ човѣкъ, ще влѣзешъ съ изути обуца, и ще чакашъ твоя братъ да те покани съ всичкото си почитание. Той е твой братъ, неговата душа е подобна на твоята. И той плаче, страда, и той има сжщитѣ слабости. Всинца ги имаме. Ама той билъ голѣмецъ, царь — всички имаме едни и сжщи нужди, а другитѣ нѣща не сж сжществени. Туй трѣбва да съзнаемъ. Ние имаме нужда въ този свѣтъ, и въ туй свещено здание на нашето битие ние трѣбва да се уважаваме, да знаемъ и прилагаме правилата на Божествената Мждрость.

И сега всинца, казвамъ, да любимъ. Какъ? Ахъ, ако те обича нѣкой, то е, защото парици имашъ, но като бръкне да ги извади, обичъта прѣстава. Обичъта е външна, но туй божественото, вжтрѣ въ насъ, ще ни даде всичкитѣ блага и богатства. Има затруднения, които ни очакватъ отъ сега нататъкъ. И сегашния човѣкъ, тѣй както азъ го гледамъ, неговото тѣло както е направено, то е и хубаво и лошо направено. И когато ние се приближаваме при хората, при съврѣменнитѣ хора, ако вашето обоняние е развито, какъвъ смрадъ има въ тѣлото имъ! Това нѣщо не е божествено, ние не сме изчистили тѣлата си. Азъ сега се радвамъ, че има бани, но бани да има и вжтрѣшни, за умоветѣ ни, за сърцата ни. Азъ харесвамъ, когато подъ ноктитѣ нѣма черничко, отлично е това, но вжтрѣшнитѣ нокти! Гледамъ, космитѣ сж много загладени отвънъ, да, харесвамъ, този, външниягъ, човѣкъ, въ когото е Господъ. Но и когато започнемъ вжтрѣ, така трѣбва да правимъ. И право е казалъ апостолътъ: „да обновимъ вжтрѣшния човѣкъ“. А този човѣкъ само чрѣзъ любовъ, мждрость, истина и добродѣтель може го създадемъ.

И тѣй, основната мисль: търсете Царството Божие! Направете единъ корененъ прѣвратъ въ себе си, да бждете готови на смъртъ и животъ, за Бога. Да кажете: „отъ сега нататъкъ каквото и да ме сполети, азъ ще живѣя за Бога“. Но не да знае цѣлиятъ свѣтъ! Вие въ душата си да знаете. Вжтрѣ въ душата ви да стане единъ прѣвратъ.

Нѣкой казва: „раздай имането си“, да, но разумно ще раздавашъ. Ап. Павелъ казва: „ако раздамъ всичкото си имане, а любовь нѣмамъ, нищо не съмъ“. Разумно ще даваме, разумно ще мислимъ, разумно ще чувствуваме. Разумность трѣбва навсѣкждѣ и въ всичко, което е вложено вжтрѣ въ това Божествено Царство, което трѣбва да търсите съ сърцето си. Сега не говоря само за младитѣ. Младитѣ сж отражение на старитѣ и каквито сж сега старитѣ, такива ще бждатъ младитѣ. Старитѣ сж огледала за васъ, ако се огледате, изтривайте се и считайте старитѣ хора за свещени. Понеже счупи ли се огледалото и вашата работа е свършена.

„Търсете първомъ царството Божие и правдата, Негова и всичко това ще ви се приложи“. Това е то разумното!

Бесѣда, държана на 26.II.1922 г. въ София.

Въ дома на Отца.

„Въ дома на Отца вашего много жилища има¹⁾“.

Има единъ стихъ нѣкъждѣ изъ Евангелието, ще го намѣрите, азъ само ще го цитирамъ, а вие ще си го намѣрите: „въ дома на Отца вашего много жилища има“.

Мисля, това е една интимна бесѣда, която Христосъ е ималъ съ своитѣ ученици. Думата „домъ“ има нѣколко смисъла: нѣкой пжтъ има физически смисълъ, а нѣкой пжтъ духовенъ. Подъ думата „домъ“ всѣкога разбираме нѣщо идейно. На земята най-възвишеното, най-идейното, това е домътъ. Слѣдователно, домътъ, туй възвишеното, трѣбва да бжде съграденъ разумно на земята. Основата на домътъ сж майката и бащата, стѣнитѣ на този домъ сж дѣцата, а покривътъ, керемидитѣ и другитѣ нѣща сж всички ваши приятели, които ви съчувствуватъ. За да се съгради домътъ, човѣкъ най-първо трѣбва да вѣрва въ разумното въ свѣта. Безъ вѣра, интелигентность не може да има. Азъ вземамъ вѣрата не въ смисълъ на вѣрвания: вѣрата, това е основа на интелигентността, а интелигентността е основа на живота, а животътъ е основа на всички радости, които ние изпитваме. Слѣдователно, ако ние не свържемъ по този законъ нѣщата, ако не съградимъ домътъ така, всѣкога може да изпитваме единъ горчивъ животъ и домътъ постоянно ще се руши. Не е въпросъ само да градимъ и събаряме, но онова, което съградимъ, трѣбва да бжде здраво. Нѣкой казва: „трѣбва да вѣрвашъ“. Въ какво? Вѣра може да

¹⁾ Ев. Иоана — 14; 2.

има само въ едно нѣщо; може да вѣрвашъ само въ Любовьта. Нищо по-вече! Тѣй е. Вѣрвашъ ли въ Любовьта? Само въ Любовьта може да се вѣрва, а всѣко друго вѣрване е лъжа. Азъ опрѣдѣлямъ така. Но казватъ: „въ какво трѣбва да вѣрваме?“ — Въ Любовьта! И именно тамъ е слабата страна на съврѣмения свѣтъ, на съврѣмненното общество, на съврѣмненнитѣ религии — слабостта имъ е, че тѣ не вѣрватъ въ Любовьта. Тѣ въ всичко друго вѣрватъ, но не и въ Любовьта. Любовьта не е обектъ за тѣхъ, тѣ само проповѣдватъ за нея.

Христосъ казва на своитѣ ученици: „въ дома на Отца вашего много жилища има“. Христосъ туря единъ специаленъ смисълъ въ думитѣ: „въ дома на Отца вашего много жилища има“. Ако нѣкоя душа дойде на земята и не се облѣче съ такъво тѣло, подобно на вашето, питамъ ви: може ли тя да се прояви? Слѣдователно, тя ще си създаде единъ домъ, съотвѣтствуващъ на нуждитѣ на физическия свѣтъ. Сега онѣзи, които не разбиратъ дълбокия смисълъ, често се оплакватъ отъ своитѣ тѣла, какъ може тѣ да сж домове и жилища на тѣхнитѣ души. За примѣръ: ние се оплакваме често, че не можемъ да ядемъ, т. е. не че не можемъ да ядемъ, но че искаме много да ядемъ, а то е грѣшката. Прѣзъ цѣлия си животъ отъ 100—120 г., три пжти като ядешъ на день, полекичка, по малко ще ядешъ и ще опитвашъ, колко ще ядешъ, все ще се наядешъ единъ день. Не се безспокой, ако единъ день не си ялъ сладко, все-таки единъ день ще се наядешъ сладко. А сега всичкиятъ споръ въ свѣта е за яденето, и яденето разваля всичкото щастие. Не че нѣмаме, ние имаме, но въ насъ всѣкога сжществува едно недоволство, че нашата кжща не е такъва, каквато трѣбва, нашето ядене не е такъво, каквото искаме. Ние мислимъ, че на другитѣ хора яденето е по-хубаво. Влѣземъ въ една кжща, тя е много хубаво мобилирана — съ столове, пружини, плюшсве, и като погледнемъ, казваме: „живѣе се въ тая

кжща“. Но, споредъ мене, тя не е здравословна: азъ като влѣза въ една кжща, гледамъ дали има южни прозорци и прозорцитѣ голѣми ли сж, ако има такива и влиза изобилна свѣтлина, казвамъ: „тази стая е хубава“, а ако нѣма голѣми прозорци и завѣситѣ сж спуснати, казвамъ: „тази кжща не е хигиенична“. Сега за примѣръ, ние, съврѣменнитѣ хора, така сме мобилирали нашитѣ кжщи, че много нѣща трѣбва да се изхвърлятъ навънъ. Прозорцитѣ трѣбва да бждатъ голѣми, трѣбва да влиза прѣзъ тѣхъ изобилна свѣтлина, тя е необходима за дома. И Христосъ казва: „въ дома на Отца вашего много жилища има“, хигиенично направени, първокласни, но, казва, слѣдъ като живѣете въ тия, сегашнитѣ, кжщи, ще влѣзете въ онѣзи жилища и тамъ ще разберете хубостта на живота. Сега ние като кажемъ, че има небесни жилища, казвате: „ще се мре“. Не, то е едно криво схващане. Нѣма никакво умирање! Чудни сж хората! Нима, за да минешъ отъ една стая въ друга, трѣбва да умрешъ? Щомъ се говори за небесна кжща, казватъ: „ще се мре“. То е просто излизане отъ едно нехигиенично жилище въ друго хигиенично, напушане на единъ организъмъ. Когато една душа, която е живѣла въ волска кжща—азъ пакъ ида до едно изкушение да направя едно сравнение, да кажа тоя примѣръ: когато една душа, която е живѣла въ една волска кжща — защото всѣка една кжща си има своя емблема — и е достигнала до едно развитие, нима е нещастие да напусне волската кжща и да мине въ човѣшка? Нѣкой ще пита, възможно ли е? Възможно е. Нѣкой ще каже: „докажи го“. Мога да го докажа, но сега нѣмамъ врѣме. Въ единъ часъ не се доказватъ тия работи. И сегашнитѣ хора иматъ смѣтно понятие затова, като мислятъ, че въ нѣкои отношения човѣкъ седи по-горѣ отъ вола. Но има много волове, които сж по-умни отъ хората. Писанието казва: „волътъ познава господаря си, а Израилъ не познава Бога си“. Питамъ: онзи волъ, който познава господаря си, и онзи

човѣкъ, който не познава Бога си, кой отъ двамата е по-уменъ? — Волътъ е по-уменъ. И, слѣдователно, нашата интелигентность седи само въ това, да познаваме Любовта като основа на живота, която съзижда вѣрата, а вѣрата дава основа на интелигентността, а интелигентността туря основа на сегашния животъ, а чрѣзъ този животъ познаваме Бога по единъ обективенъ начинъ. Нѣкои казватъ: „покажи ми Бога“. Не, не, Богъ не е нѣщо материално, не е външно. Той е нѣщо вътрѣшно. Тогава ние можемъ да го познаемъ и да го опитаме само чрѣзъ закона на Любовта. Какъ дѣтето познава майка си? — чрѣзъ Любовта. Какъ майката познава дѣтето си? — пакъ чрѣзъ Любовта. И кои дѣца сж най-интелигентнитѣ въ дома? Най-интелигентни сж ония дѣца, които майката обича най-много. Нѣкой пжтъ ще каже майката, че обича нѣкои глупави дѣца. Не, туй не е вѣрно. Никога не можете да обичате единъ глупавъ човѣкъ, и когато майката люби своето дѣте, непрѣмѣнно туй дѣте е интелигентно. Сега вие, майкитѣ, ще кажете: „докажи това!“ И на васъ мога да го докажа, но нѣмамъ врѣме. Нѣкои казватъ: „свѣтътъ не ме обича“. Стани интелигентенъ, уменъ и ще те обичатъ. Сега въ какво седи Любовта? Нѣкои казватъ: „мене ме обичатъ“. Но ако вие на земята имате само единъ човѣкъ да ви обича, то е достатъчно. Да ви обича единъ човѣкъ, това значи съзнателно да ви опитва. И азъ ще ви покажа признацитѣ на тази Любовь. Въ присѣтствието на този, който ви обича по божественъ начинъ, каквато скръбъ и разочарование да имате, веднага ще ви олекне, и ще замязате на една птичка въ пролѣтъта, веднага ще изчезне всѣка тъмнина отъ васъ. И затуй благото ни въ Бога е голѣмо, защото Той ни обича. Може грѣховетѣ ни да сж тежки, колкото земята. Но щомъ като идемъ при Бога, всичкитѣ ни грѣхове ще се стопятъ въ Неговата Любовь, и ние ще кажемъ: „слава Богу, освободихъ се отъ грѣховетѣ си, олекна ми“. Достатъчно е единъ пжтъ да видишъ Бога, ама да Го видишъ!

Нѣкой казва: „мжно може да се види“. Веднажъ като го видишъ, всички грѣхове ще се заличатъ, но да Го видите. А за да Го видишъ, трѣбва да Го любишъ. И за да те види нѣкой, трѣбва да го любишъ. Нѣкой казва: „азъ много те обичамъ“, а като направя нѣкоя погрѣшка, той не ме обича.

Любовта не вижда никакви погрѣшки, колкото и да ги направишъ. Ще кажете: „хора сме на земята“. Не е въпросътъ за погрѣшките, но въ благородния човѣкъ, въ любещия човѣкъ има съзнание, той казва: „моята постѣпка е такъва“. Той не чака комисия, не иска адвокати, а веднага казва: „моята постѣпка не е права“, свършена работа. Туря я на божественитѣ възни. Сега и въ много църкви — има евангелски църкви, православни и др. — като влѣзешъ, всички иматъ единъ методъ. Грѣшникътъ ще иде и ще му докажатъ, че е грѣшникъ. По нѣкой пжтъ той отрича, докато най-послѣ признае и каже: „сѣгрѣшихъ“. Туй сѣгрѣшаване е — въ участъка, тамъ ще те питатъ: открадна ли? — „Не“. „Открадна ли?“ — „Не“. Ще кажатъ: „турете го на земята: 1, 2—20“. „Чакайте, ще кажа“, слѣдъ 25 казва: „откраднахъ паритъ“, казва грѣшката си. Сега ние всѣкога очакваме дърво. И затуй казваме, че дървото излѣзе изъ рая, но туй дърво излѣзе изъ рая, не да бие хората, а за да расте. То е божествената прѣчица. Като направишъ една погрѣшка, трѣбва да кажешъ: „туй е погрѣшка, не трѣбва да я правя“.

Сега Христосъ казва: „въ дома на небесния Баща много жилища има“, които приготвява за васъ, и вие като имате тази прѣчица, туй съзнание, той ще ви извади изъ сегашната ви форма и ще ви тури въ тия бждещи жилища. Нѣкой пита: „далечъ ли сж много тѣ?“ Не сж много далече. Азъ пакъ ще си послужи съ аналогия. Колко е далечъ човѣшката форма отъ мравешката форма, отъ формата на единъ микробъ? Но даже въ една мравка нѣма съзнание, че човѣкъ сжествува, даже мравитѣ не мислятъ, че хората сжществуватъ, значи, хората прѣдставятъ за тѣхъ единъ отвлѣченъ свѣтъ.

Мравитѣ нѣматъ способностъ да видятъ тоя свѣтъ. И, слѣдователно, мравята трѣбва да придобие туй съзнание на човѣка, да влѣзе въ неговата форма и като се върне при мравитѣ, да имъ докаже съ формулитѣ имъ, че сжществува човѣкътъ. Сега ние отъ това високо положение — отъ формитѣ на божествения свѣтъ — трѣбва да се смалимъ, да се смалимъ, за да докажемъ на хората, че има небесни жилища, т. е. красиви форми, дѣто болести не сжществуваатъ и дисхармония нѣма: той е единъ свѣтъ на пълно блаженство. „Ее“, вие ще кажете, „какъ тъй, ние мислимъ, че човѣкъ, за да се зарадва, трѣбва да страда“. Тъй е. Но въ небето е точно обратното. Тамъ, ако страдашъ, не може да се радвашъ никога. И скръбъта, това е единъ резултатъ на изопачения човѣшки умъ. И азъ мога да ви докажа това по слѣдния начинъ: майката вземе едно кило ябълки, изважда двѣ и и дава на двѣтѣ си дѣца по една. Едното получило по голѣма ябълка, а другото, като погледне, почне да плаче, недоволено е. Защо е недоволено? Умътъ на това дѣте е изопаченъ. Майката каже: „моето ангелче“, но туй ангелче не мисли добрѣ: Туй е едно ангелче безъ крила. То казва: „ще ми дадешъ толкова, колкото и на другото, двѣ ябълки ще ми дадешъ“. Питамъ: защо е недоволено? То не е опитало вжтрѣшното съдържание на ябълкитѣ. Майкитѣ ще кажатъ: „дѣте е, не разбира“. Ами ние, голѣмитѣ дѣца, разбираме ли? Нѣкой си има малка кжщица, съ 3—4 дѣца, живѣе добрѣ, слава Богу, нѣма дългове. Но мине и види нѣкоя по-голѣма кжща, и въ неговия умъ се заражда мисълъта да вземе пари на заемъ и иска да си направи кжща като оная на баща си. Заборчлява, дойдатъ страдания, и слѣдъ туй този братъ продаде кжщата и той остане безъ кжща. Ее, питамъ, кое съставя щастieto на човѣка? Двоетажната кжща или кжщата съ единъ етажъ, въ която може да се живѣе, да има достатъчно свѣтлина, да бжде суха, да нѣма влага? Сега, въ небето, въ небеснитѣ жилища, атмосфе-

рата, въ която живѣятъ, е Любовьта, защото тя съставлява въздуха на божествения свѣтъ. Вие като влѣзете въ този божественъ свѣтъ, ще дишате само любовь, отвсѣкждѣ ще я възприемате и, слѣдователно, тя ще бжде необходимостъ за живота ви. Тя е атмосферата тамъ. Слѣдователно, всички хора еднакво можемъ да се ползуваме отъ въздуха, и богатиятъ има право и бѣдниятъ, тамъ нѣма разлика. Нѣкой казва: „той е богатъ, Господъ къмъ него е по-добъръ, благословилъ го е“. И тебе е благословилъ Господъ. Ако ти сж здрави краката, можешъ да идешъ на Витоша, да дишашъ въздухъ, а братъ ти ще седи въ кафене Панахъ. Кой е по-уменъ? Значи, благото е дадено на всички хора еднакво. И ако вземемъ проста храна, и тя е изобилна за всички, и водата е дадена за всички. И тъй, ние седимъ и казваме: какви ще бждатъ икономическитѣ условия на свѣта? Но икономическитѣ условия зависятъ отъ любовьта, която хората иматъ. Колкото любовьта се намалява въ свѣта, толкова и икономическитѣ условия ставатъ по-тежки, хората ставатъ егоисти, и тогава всички почватъ да трупатъ кжщи и богатства. И най-послѣ като види Господъ, че тия доброволци не мислятъ да се изправятъ, казва: „съборете имъ кжщитѣ, тия дѣца да не си играятъ, на работа всички! Азъ ви пратихъ на училище да се учите на велики добродѣтели, да живѣете разумно“. А че можете да правите кжщи, можете, но поне едно врѣме хората, като имаха кжщи, можеха да поканятъ нѣкой човѣкъ, а сега можете да имате кжща на два-три етажа, но като дойде нѣкой гостъ, ще кажете: „г-не, хотелъ има, съ тази кжща ние се прѣхранваме“. И сега нашитѣ кжщи сж не да живѣемъ въ тѣхъ, а да се прѣхранваме отъ тѣхъ. Вмѣсто да живѣешъ разумно, ти ще се оплетешъ въ всички грѣхове.

„Въ дома на Отца вашего много жилища има“. Не е както сега, съ жилищна комисия, която стѣснява гражданитѣ, и тѣ се оплакватъ, че комисията ги стѣснила. Чудна работа, стѣснила ги е

комисията! Щомъ като нѣмашъ дърва въ кжщи, студътъ ще те стѣсни отвънка, но щомъ имашъ дърва, ще запалишъ собата и ще се разпуснешъ. Въ свѣта сега се иска любовь, любовь, и всѣки единъ отъ васъ може да бжде проводникъ на Божествената Любовь. Може да бжде, и сегашнитѣ християни не вѣрватъ, че тѣ могатъ да бждатъ проводници на тая любовь. Ако седимъ съ тоя умъ, и слѣдъ 100 години нѣма да дойде любовта. Трѣбва Богъ да живѣе вътрѣ въ насъ, а не да живѣе въ тѣлата ни. Той трѣбва да живѣе въ нашитѣ души, въ разумния ни животъ. И сега ние вѣрваме по-вече на хората, отколкото на Бога. Ако нѣкои вѣстникъ пише — както прѣди врѣме писаха — че нѣкой марсианецъ е слѣзълъ въ Русия съ единъ апаратъ, и до мене дойдоха нѣкои вѣрващи да ме питатъ: „възможно ли е жителитѣ на Марсъ да посѣтятъ земята?“ Толкозъ културни ли сж станали, та сж могли да слѣзатъ тукъ? Казвамъ, марсианцитѣ ако рекатъ да слѣзатъ тѣй както нашитѣ вѣстници описватъ, това не е възможно. Не по този начинъ тѣ слизатъ на земята. Ние трѣбва да вѣрваме, въ какво? Да вѣрваме въ това, което е вложено вътрѣ въ насъ. Сега всички искатъ да ни убѣдятъ, че ние не можемъ да мислимъ и да разбираме. Туй мислене нѣма да дойде изведнажъ. Въ насъ става единъ другъ процесъ. Ние искаме всички нѣща изведнажъ да станатъ, но то е кривъ методъ. Въ природата нѣма такъва бързина, тамъ има други процеси: всички божествени нѣща започватъ микроскопически. Азъ ще обясня, защо е така: когато единъ прѣдметъ се яви отъ далече, той се вижда много малъкъ, послѣ като се движи къмъ насъ, той се увеличава и става все по-голямъ, и обратно, ако вие се приближавате, прѣдметътъ става по-голямъ, а ако вие се отдалечавате, прѣдметътъ става по-малъкъ, намалява се. Слѣдователно, увеличение и намаляние подразбира, че ние се движимъ въ двѣ противоположни посоки, и тогава ние имаме илюзия, че нѣкои нѣща растатъ, а други се смаяватъ. Ако азъ ви кажа, че нѣма

нито растене, нито смаляване, какво ще кажете вие? — „И тази хубава. Нашите учени хора го доказват“. Азъ ще ви кажа, че много нѣща има доказани отъ науката, които не сж вѣрни, и има хиляди нѣща, които не сж доказани, а сж истински. Като казвамъ: „не растатъ и не се смаляватъ“, въ моя умъ има друга идея. Ние схващаме, че има промѣни въ свѣта, промѣни на съзнанието. Чрѣзъ физически промѣни въ съзнанието ти схващашъ, че единъ прѣдметъ е станалъ по-голѣмъ или по-малкъ, съобразно съ твоето съзнание. И нѣкой казва: „азъ го опитахъ съ ржката си“. Ти вѣрвашъ ли на ржката си? Не всички хора схващатъ голѣмината на единъ прѣдметъ еднакво. Попитай единъ селянинъ дѣ се намира еди-кое си мѣсто, той ще ти каже: „като прѣхвърлишъ отъ тукъ $\frac{1}{2}$ ч. ще стигнешъ“. А ти вървишъ 3 ч. и казвашъ: много дълъгъ е този български $\frac{1}{2}$ часъ. Другъ пъкъ ти каже: „много е далечъ, 30 клм. има“. А ти тръгнешъ и слѣдъ единъ часъ стигнешъ и казвашъ: много скоро дойдохъ. Това е схващане на нѣщата. Хората нѣматъ опрѣдѣлено схващане. Инженеритѣ иматъ опрѣдѣлени мѣрки, но когато провѣримъ, дали е вѣрно или не, всѣкога има едно малко заблуждение.

Сега тия небесни „домове“, които сж устроени много хигиенично, иматъ отлични градини — голѣми паркове има всѣки единъ домъ. И въ тия, новитѣ, жилища ще имате всичкитѣ органи, всичкитѣ приспособления, съ които да разбирате великата жива природа, въ която сега живѣете, да разбирате онѣзи процеси, въ които Богъ се проявява. Защото всичко, което живѣе въ свѣта, е едно проявление на Бога. Въ своитѣ мисли и дѣйствия ние можемъ да дойдемъ до много практически схващания. Ще кажете: „ако всичко е Богъ, тогава ние кждѣ сме?“ Дѣ е схващането: Богъ се проявява въ всичко. Той не е вътрѣ въ гроявеното. Когато азъ направя една картина, тѣ мислятъ, че Господъ като направи нѣщо, Той е вътрѣ. Азъ зъ картината ли съмъ? Ако боднете картината, менъ

ще ме заболи ли? Азъ мога да имамъ едно морално страдание, но азъ съмъ вънъ отъ картината. Направля нѣкоя кжща, може да съмъ вънъ отъ кжщата и може да съмъ вжтрѣ въ кжщата. И когато кажемъ: „Богъ е направилъ свѣта“, подразбираме, че Господъ е въ всѣко едно камъче. И ако туй камъче се разруши и Богъ се разрушава, то е лъжливо схващане. Богъ по този начинъ не присжтствува въ нѣщата, Той е извънъ материалния свѣтъ, и ние не можемъ да го засѣгнемъ. Но когато разрушимъ нѣщо хубаво, което Той е направилъ, въ Него се хвърля една сѣнка, и той дойде и те отхвърли съ прѣста си, и ти втори пжтъ нѣма да помислишъ да разрушишъ едно божествено дѣло. Сега много учени хора има, ще напише нѣкой отъ тѣхъ нѣкоя книга да докаже, че нѣмало Господъ, и тогава Господъ какво прави? — Почне да го изсушава докато остане само кости и мозъкъ, и тогава го питатъ: „има ли Господъ или нѣма?“ Той е недоволенъ, ходи насамъ нататъкъ и като го турятъ на огънь, пакъ го питатъ: „има ли Господъ или нѣма?“ Този огънь е любовта. Той скача и казва: „нѣма Господъ“. Хубаво, усилва се този огънь, докато се разтопи тази форма въ него и тогава казва: „има Господъ“. Разбира любовта и казва: „въ какво заблуждение съмъ билъ!“ И сега за Толстой казватъ, че оглупѣлъ, едно врѣме билъ много великъ авторъ, писалъ много книги, но като се обърналъ къмъ Бога, оглупѣлъ. Питамъ: въ какво седи гениалността на неговитѣ книги, прѣди да се обърне? Нека вземемъ „Война и миръ“. Какво е великото въ тоя романъ? Той е описалъ сжщността на нѣщата, но послѣ като проникналъ по-дълбоко, почналъ да говори за любовта. И когато ние почнемъ да говоримъ на хората за небето, всѣкога ни правятъ глупави. И сега достатъчно е единъ ученъ човѣкъ да покаже любовъ и да го считатъ най-голѣмия глупецъ. И когато младитѣ покажатъ любовта си, майката казва: „моятъ синъ оглупѣлъ.“ Сега дъщеря ти, ксято не люби, е дъщеря, а утрѣ като

люби, тя не е твоя дъщеря. „Ама той единъ день ще поумнѣе“. — Ти любишъ ли я? — Любя я. Ще кажете: „ама тя за тебе ли е?“ Коя е за тебе? — Тамъ онази, богатата. Кой е богатъ? — Онзи, който има любовъ. Който нѣма любовъ, той е толкова сиромашъ, като единъ глистъ. Да, като единъ глистъ е сиромашъ. И тия хора, които сж като глисти, пробиватъ тунели. Казватъ: „учени хора сж тѣ“. Учени хора на дупките! Ние искаме отъ ученикъ хора днесъ да турятъ единъ строгъ законъ, такъво възпитание на младежитъ, та да ходимъ безъ детективи. Въ врѣме на войната, вървя по улицата и единъ ми пипа брадата, казвамъ: защо ми пипашъ брадата? — „Искамъ да видя дали е естествена“. Казвамъ: „естествена е“. Ее, питамъ, ние минаваме за едно общество, отлично е нашето общество, но трѣбва ли да пипаме брадата, за да познаемъ естествена ли е или не? Не, не, по този начинъ, извинете, г-не, казвамъ, обръщамъ се къмъ него — „ти за любовта нѣщо училъ ли си?“ — „Аа, да, на младини“. Ами сега? „Сега съмъ единъ детективъ, изкарвамъ прѣхраната си“. Казвамъ: кривъ пжтъ си хваналъ, братко, и много злѣ ще свършишъ. Върни се както си билъ на младини. Турете любовта навсѣкждѣ, и въпросътъ ще се разрѣши.

И Христосъ казва: „въ дома на Отца вашего много жилища има“ — въ този домъ, въ който атмосферата е Любовь. Слѣдователно, да внесемъ въ нашитѣ домове тази атмосфера, да дишаме любовъ. И понѣкога като я опиташъ, мислишъ, че Богъ се е измѣнилъ. Не, той не може да се опетни никога, не може да стане измѣна въ него. Евангелиститѣ казватъ: „повѣрвай въ Исуса Христа и ще се спасишъ“. Азъ казвамъ тъй: влѣзте въ този божественъ домъ и като дишашъ тази любовъ, ще бждешъ спасенъ и ти и домътъ ти, та нѣма нужда отъ второ спасение. Защото, по нѣкой пжтъ, у англичанитѣ го има това, тѣзи, които сж спасени и се подхлъзнатъ, тѣ втори пжтъ трѣбва да се обръщатъ. Че азъ мога на нѣкой човѣкъ да обърна

кисията, и да взема паритъ, това обръщане не е обръщане. Трѣбва да се проповѣдва учението: да живѣемъ въ любовта, всѣко друго учение при сегашнитѣ условия е неестествено. „Повѣрвай въ Исуса Христа“, това се разбира въ този смисълъ: повѣрвай те, бжди уменъ, интелигентенъ, изучвай законитѣ на живата природа, живѣй съобразно съ тия закони, съ онова, което Богъ е положилъ, повѣрвай и ще бждешъ спасенъ, ти и домътъ ти — това е всичко. А тѣ мислятъ, че като повѣрватъ въ Исуса Христа, че той е дошълъ и пострадалъ на земята, съ това се свършва всичко. Той казва: „думитѣ, които ви азъ говоря, сж духъ и животъ“, туй слово като приложите въ живота си, то ще ви спаси.

Азъ ще ви приведа сега единъ малъкъ разказъ за нѣкоя си светица. Тя е изъ католишката църква. Екатерина Сиенска, млада мома, която се рѣшила да се не жени и да живѣе святъ животъ, понеже ѝ се явилъ Христосъ, и тя се е влюбила въ него, и казала: „за никого не искамъ да се жена, азъ отсега натагъкъ сгодиохъ се за Христа“. И започнала да живѣе единъ чистъ и святъ животъ не само въ килията си, но и на сиромаситѣ говорѣла за своя годеникъ и имъ разправяла за своята опитностъ. Сега нѣкой си младъ момъкъ отъ дворянско произхождение — случката е станала въ Италия—посѣтилъ града Сиена. У него се зародила идеята да повдигне селянитѣ. Но гражданитѣ поискали да се освободятъ отъ него, хванали го и рѣшили да му наложатъ смъртно наказание. Той билъ младъ, на 25 год. Отивали католишкитѣ свещеници, говорѣли му за обръщане, но той казалъ: „въ никакъвъ Господъ не вѣрвамъ: ако имаше Господъ, нѣмаше тѣй да ме накаже“. Най-послѣ рѣшили да изпратятъ тази светица при него. Тя като отишла тамъ, казала му: „много съжалявамъ, братко, че ти сж дали само слама за постелка, това не е човѣшко“, и се обърнала да го гали. Вие сега ще кажете: „много човѣшки постъпила“. Но той почувствувалъ, че въ нея имало

любовъ, т. е. любовта ѝ къмъ Христа се прѣдала на него и му казала: „колко съжالياвамъ, че ти дали само слама“. А той казалъ: „ако азъ бѣхъ видѣлъ по-рано тази млада жена, не бихъ влѣзълъ въ този дрангулникъ“, т. е. би прѣдпочелъ да се ожени за нея. Защото слѣдъ 2—3 дѣня рѣшили да му отсѣкатъ главата. А тя му казала: „седни, братко, тури главата си на колѣното ми“, и почнала да го глади и да му говори. Вие ще кажете: „аа, това е грѣшно, не се допирай, ти си единъ голѣмъ грѣшникъ, затуй си влѣзълъ въ този затворъ“. А тя му казала: „такива сж хората, но ако ние обичаме Бога, може да имаме Любовта му, и по-неже ти отивашъ на небето, азъ бихъ желала, ако мога да те замѣстя, да замина по-рано отъ тебе“. И той казалъ: „сега познахъ Бога. Искамъ отъ тебе едно добро да ми направишъ: утрѣ като ми отрѣжатъ главата, да ми я вземешъ и само да ми я похванешъ“. И тя се обѣщала да му вземе главата. И като отишла, прѣди да му я отрѣжатъ, тя му пошушнала: „братко, ти си по-смѣлъ отъ менъ, а азъ съмъ страхлива; ти седишъ по-високо отъ менъ и, като отидешъ на небето, помоли се зарадъ менъ, да се усили моята вѣра“. Тя изпълнила обѣщанието, взела главата му и казала: „сбогомъ, братко!“ А сега колко глави падатъ и ние ги ритаме навсѣкждѣ.

„Въ дома на Отца вашего много жилища има“. И тия жилища сж жилища на любовь. И сега нашиятъ умове и сърца може ли да станатъ жилища на тази любовь? Казватъ: „каква е тайната на тия жилища?“ Тайната е: тази велика любовь—да можешъ да приемешъ главата на този момъкъ и да кажешъ: „братко, тази глава пакъ ще се намѣсти“. И за туй има стихъ въ Писанието, който казва: „тия кости и глави могатъ да останатъ на мѣстото, да оживѣятъ“.

„Въ дома на Отца вашего много жилища има“. И атмосферата на тия жилища, това е Божествената Любовь. Сега, ние ще кажемъ: когато идемъ на онзи свѣтъ. Онзи свѣтъ е вжтрѣ въ насъ. Ако

слѣдъ 2 хил. години не можемъ да разберемъ този стихъ, ако слѣдъ двѣ хиляди години Христосъ не може да ни говори върху Божествената Любовь въ нашитѣ сърца, ако слѣдъ 2 хил. год. не можемъ да жертвуваме всичко за Бога, ние сме закъснѣли, много сме закъснѣли. Не казвамъ само за васъ, всички сж закъснѣли, цѣлия свѣтъ е закъснѣлъ. И тогава, Христосъ, който иде — когато казвамъ азъ, че Христосъ иде, тѣ мислятъ, че иде отъ вѣнка—всичкитѣ тия затвори, всичкитѣ тия форми лъжливи, всичко туй ще се стопи, тѣй както се стопяватъ ледътъ и снѣгътъ, и ще започне новото разбиране, онова, което ще бжде проникнато отъ тази разумна Божествена Любовь.

И казвамъ сега: жената може ли да вземе главата на мъжъ си? Защото всѣки день можете да вземете главата му. Нима когато вашиятъ мъжъ се е развратилъ, не му ли е отрѣзана главата? Отрѣзана е. Именно тогава ще му вземешъ главата, тогава, тогава, когато твоятъ животъ е вжтрѣ въ затвора, тогава има условие, тогава ти ще туришъ главата му на коленѣтъ си, а когато той е богатъ и има всички блага, нѣма нужда отъ тебе. Азъ искамъ тия нѣща да ги разбирате не буквално. Мъчно може да се служи въ свѣта безъ любовь, невъзможно е. Но влѣзе ли тази любовь, всичко е възможно, и само тогава ще имаме една велика култура, дълбоки познания за природата, и ще се внесатъ нови методи за възпитание. Всички ще бждатъ радостни и весели. И дѣцата ни, и дъщеритѣ, и приятели, и братя — навсѣкъждѣ ще има радостъ и веселие.

„Въ дома на Отца вашего много жилища има“, казва Христосъ. И сега тия жилища сж приготвени за васъ. Готови ли сте сега вие, когато тукъ жилищната комисия ви е стѣснила, че нѣма мѣсто да живѣете, готови ли сте? Тамъ имате жилища. Ще кажете: „да ме пази Господъ“. Можете да опитате този великъ законъ. Ако вие вложите любовьта въ сърцата си и въ сърцата на всички, които сж стѣснени, ще се намѣри мѣсто въ София да живѣете. Туй е великото учение въ свѣта!

Азъ искамъ всички вие да бждете герои и да кажете: „ние познаваме любовта“ и въ името на любовта, на този живия Господъ ще придобиете друга форма, този животъ ще се разшири и тогава всички блаженства, които Господъ е опрѣдѣлилъ отъ памти-вѣка, ще влѣзатъ въ насъ и ще бждемъ радостни и весели, понеже знаемъ, че това е така, а не друго-яче. И ще кажемъ като слѣпия: „едно врѣме бѣхъ слѣпъ, не виждахъ, а сега виждамъ“. А виждането става чрѣзъ човѣшкия умъ.

„Въ дома на Отца вашего много жилища има“. И тия жилища ви чакатъ. И тамъ, атмосферата на тия жилища е пълна само съ любовъ. Нея ще дишате. Не само любовта е като атмосфера, но има и живи извори, които постоянно извираатъ. Въ тѣхъ животътъ ще бжде вѣченъ. Влѣзете ли тамъ, любовта е като жива вода, която ще разхлажда вашата жажда, и, както казва Христосъ, „тамъ ще имате и живъ хлѣбъ“.

„Въ дома на Отца вашего много жилища има“. И сега Христосъ ви поканва слѣдъ 2,000 год., готови ли сте вие? Той казва: „отивамъ да ви приготвя мѣсто, и когато ви приготвя, ще дойда да ви взема“. Ние чакаме тукъ да ни вземе Господъ, да ни занесе на небето. Не! Ти ще поканишъ брата си, той пъкъ ще покани другъ, така всички, цѣлиятъ свѣтъ, всинца ще тръгнемъ на горѣ. Всѣки ще иде да покани брата си, вториятъ ще покани третиятъ и т. н., а двадесетиятъ и той ще иде да покани нѣкой. Изведнажъ всички ще тръгнемъ. Нѣкой казва: „азъ да ида, че съ него каквото ще да става.“ Но тебе като повикатъ, ти ще идешъ да поканишъ другъ и тази покана на цѣлия свѣтъ ще се даде, на разумния свѣтъ. И тогава съ пѣсни ще влѣземъ въ новия животъ, за всинца ни е той, тамъ нѣма богати и сиромаси, тамъ всички ще бждатъ братя и сестри на Христа, а Христосъ ще бжде нашия голѣмъ братъ.

Бесѣда, държана на 5. III. 1922 год. въ София.

Слушайте него!

„И когато той още говорѣше, ето облакъ свѣтълъ ги за-
сѣни, и ето гласъ изъ облака,
който казваше: този е Синъ Мой
възлюблени, въ когото бла-
говолехъ: слушайте него !**)

Слушането—това е едно отъ качествата на реалния свѣтъ. Да слушаме реалното, разумното. Въ физическия свѣтъ ние забѣлѣзваме три състояния, прѣзъ които човѣкъ минава: едното състояние, чисто механическо, е състояние само на движение; второто е състояние на чувствуване, а третото е състояние на мисль. Човѣкъ може да си помръдне крака безъ усѣщане, а може да чувствува безъ мисль. Най-хубавото състояние е, когато всѣко движение е придружено съ чувствуване и мисль. Въ тия три състояния се заражда разумното и великото въ живота, азъ го наричамъ божественото, туй, което осмисля живота. Когато съврѣменнитѣ хора говорятъ за реалното, вѣрватъ въ едно, а отричатъ друго. Ние отричаме реалността всѣкога на ония нѣща, които не съдържатъ въ себе си божественото. Сѣмкитѣ сами себе си отричатъ. Туй, което се проявява и изгубва, е прѣходно, слѣдователно, дали ние го поддържаме или не, то само по себе си се явява и изчезва. Вие не можете да разчитате на една ваша мисль, която се появява и изчезва; вие не можете да упоавате на едно ваше дѣяние, което е прѣходно. Защото то ще замяза на слѣдното: често американскитѣ милиардери си правятъ за удоволствие палати отъ ледъ, тамъ на сѣверъ въ Америка, съ стотици хиляди до-

*) Ев. Матей — 17; 5.

мнѣние за себе си, ние мислимъ, че сме близо до ангелитѣ. Даже като се проповѣдва, всѣкому се иска да стане ангелъ. Възможно е въ бъдеще, азъ не отричамъ това, но докато вие станете ангелъ, колко изпити трѣбва да държите!

Тогава „слушайте него!“ Този, който се е домогналъ да стане ангелъ, божественото е вжтрѣ въ него и нѣма раздвояване: дали да постъпи така или не. Въ ума си той има една мисль, едно желание, *една воля, която да извърши великото*, воля, съ която може да свърши всичко. Сега ние, съврѣменнитѣ културни хора, мязаме на ония малки дѣца, които седатъ на брѣга на морето и пишатъ. Азъ често съмъ минавалъ по варненския брѣгъ, и тамъ младежи съ бастунитѣ си пишатъ, и всѣки пише споредъ степенъта на своето развитие. Гледамъ нѣкъдѣ написано: „аа, сладка е любовта!“ но послѣ мине нѣкоя вълна, и писаното изчезне. Другъ е писалъ: „парици трѣбватъ въ този свѣтъ“. Казвамъ: този е по-уменъ, но дойде вълната, и то изчезне. Трети писалъ: „законность трѣбва въ този свѣтъ!“ Мине вълната, и това изчезне. И всички все пишатъ край морето, но и отъ млади и отъ стари, кой каквото е писалъ, нищо не е останало досега. И азъ наричамъ съврѣмения животъ едно бурно море, при което ние пишемъ своето щастие, все любовни писма, обѣщания, туй ще направимъ, онуй ще направимъ, но досега никой не е направилъ това, което е трѣбвало да направи. Като казвамъ „никой“, подразбирамъ оня, който живѣе при брѣга на морето, а не далечъ отъ него. Тѣ пишатъ цѣлиятъ день и казвамъ: не се задържа туй писмо. Когато загубите вашето божествено, не е ли минала тази вълна, че е заличила вашето любовно писмо? Когато е заминала вашата дѣщеря, когато учениятъ е изгубилъ своя умъ, не е ли тази вълна? Навсѣкждѣ тази вълна заличава. Защо? Защото ние не слушаме, кого? — Него. Кое? — това, божественото. Сега на всѣки единъ човѣкъ трѣбва да му доказвамъ, дали има туй божественото, или не. Именно туй, божественото, то

е стабилното, онази любов, която има между двама хора, това е божественото у тях. Докато туй божествено е у тях, има любов, има връзка. Но въ деня, когато дойдатъ близо до морето, и тази вълна мине и го заличи, тѣ не се познаватъ. И какъ бихте обяснили, да кажемъ: единъ г-нъ дойде и ти иска пари на заемъ, казва: „слѣдъ 4—5 мѣсеца ще ти ги върна, азъ съмъ честенъ човѣкъ, баща ми е честенъ, майка ми“... Но слѣдъ 6 мѣсеца го нѣма никждѣ, търсишъ го, търсишъ го, нѣма го. Питамъ: защо този човѣкъ не устоя на думата си? Казвамъ: тази вълна е минала и заличила неговитѣ задължения. Казва: „нѣма да ти ги дамъ, свършена работа, ако искашъ, дай ме въ сждъ“. И сега всички хора се сждятъ въ свѣта, натурали сж сждии, отъ хиляди години се сждятъ, и свѣтътъ още не е оправенъ: всички ние седимъ при морския брѣгъ. Сега азъ ви проповѣдвамъ, нали, и вие искате да възприемете божественото, и тъй както ви гледамъ, красиви сж лицата ви, азъ ви считамъ като наслѣдници, които очакватъ нѣкой бсгатъ роднина, като умре, да се отвори завѣщанието. И всѣки отъ васъ е много сериозенъ: „колко ли ми се пада отъ това наслѣдство?“ И седи сериозенъ, и човѣкъ мисли, каква ли философия има въ него? — Мисли, колко ще вземе. Нищо повече! Казватъ: „велики мисли има той“. Нѣкоя мома седи много сериозна, казватъ: „колко е благородна!“ И тя мисли сжщото: колко струва нейниятъ възлюбленъ. Моралътъ е тамъ: колко струва! Сега, не се обиждайте. Ако ви подложатъ на изпитъ васъ, младитѣ, какъ ще постѣпите? Ето тѣзи, старитѣ, питайте тѣхъ, — да не ме осжждате, че нѣкой пжтъ азъ съмъ пристрастенъ, но ние трѣбва да погледнемъ сериозно на живота, да разрѣшимъ правилно въпроса, споредъ този великъ вжтрѣшенъ законъ. Затова сме дошли на земята.

„Него слушайте!“ Когато туй, божественото, дойде у човѣка, то ще разрѣши въпроса. На гладния не се иска голѣма философия да му доказвамъ, има ли гладъ или нѣма. Нѣкой ме пита:

„Има ли онзи свѣтъ или не“? Тази философия е отрицателна. „Има ли Господъ или не?“ По нѣкой пѣтъ смѣшно е за мене да доказвамъ на гладния, че той е гладенъ. Че това той самъ го знае! Единственото нѣщо е: азъ съмъ гладенъ, можешъ ли да ме нахранишъ? Онзи бѣдниягъ, дойде, нѣма пари, важниятъ въпросъ е: „можешъ ли да ми дадешъ пари?“ Дойде онзи, невѣжиягъ, нѣма какво да му доказвамъ, че е невѣжа: „г-не, знание можешъ ли да ми дадешъ, това е важното въ живота“. Има нѣщо, което ни липсва. Всѣки го знае това, и когато му липсва това, сжщественото, той е недоволенъ, гнѣви се, сърди се, не може да спи, обръща се на лѣвата страна, на дѣсната, недоволенъ е, че не може да спи. Какво има? Липсва му сжщественото. Гладниятъ, който не може да спи, какво му липсва? Хлѣбъ му трѣбва. Дайте му една печена кокошка, ще спи като агънце. Послѣ, азъ прѣпорѣчвамъ печена кокошка, но и 6 годишно вино. И ние по нѣкой пѣтъ употребяваме 6 годишно вино. А знаете ли, кое е нашето шестъ годишно вино? То е врѣлата вода. И ние имаме „печени кокошки“...

„Него слушайте!“ Сега, за да поясня моята мисль, ще ви приведа единъ малъкъ анекдотъ за единъ светия. Нѣкой си отшелникъ, на име Хато, живѣлъ е отдавна, когато свѣтътъ се е намиралъ въ едно по-тежко положение, отколкото днешното. Той е считалъ, че цѣлиятъ свѣтъ отива къмъ погибель и неможалъ да си обясни, какъ е възможно Господъ да търпи този грѣшенъ свѣтъ, защо изведнажъ не го заличи, да направи нѣщо по-хубаво. Всѣки день се молилъ, да дойде Господъ да прѣмахне всички тѣзи грѣшници и да тури редъ и порядъкъ, да не страдатъ хората. Но колкото повече се молѣлъ, толкова свѣтътъ ставалъ по-лошъ. Единъ день той рѣшилъ да излѣзе изъ града, да вдигне ржцѣтъ си къмъ небето и да не ги снее до тогава, докато Господъ не изпълни неговото моление. Вдигналъ си той ржцѣтъ, това било въ началото на пролѣтъта. Нѣкои птици, като го видѣ-

ли тѣй, искали да си направятъ гнѣздо. Почнали да се увиватъ около неговитѣ ржѣ, за да видятъ дали могатъ да си направятъ гнѣздо. Обикаляли, обикаляли и почнали да турятъ сламчица по сламчица, и си направили едно гнѣздо. Цѣлиятъ день правѣли гнѣздото си. Той, като светия, забѣлѣзалъ и казалъ: „какво ли иска Господь да ми каже съ тия птички?“ Направили тѣ своето гнѣздо на ржѣтъ му отгорѣ, и почналъ той да ги наблюдава. Тѣ турили перушина, приготвили се за работа. Съсѣднитѣ селяни, като го видѣли въ туй полсжение, почнали да му правятъ по-голѣмо уважение, за дѣто билъ толкова святъ, че птичкитѣ гнѣздо си свили на ржѣтъ му. А той всѣкога проклиналъ хората. Тѣ идвали, туряли млѣко въ устата му, а той послѣ ги нагрубязалъ: „махнете се, грѣшници, вие само ядете и пиете, свѣтътъ отъ васъ страда“. Птичкитѣ си снесли яйцата и почнали да ги мжатъ. А той започналъ да мисли: „не мяза ли земята на туй гнѣздо въ ржѣтъ на Бога?“ Тѣй разсждавалъ той. Почнало да му идва на умъ по нѣкой пжтъ, да сHEME ржѣтъ си и да захвърли гнѣздото, но послѣ казвалъ: „не, азъ ще устоя на обѣщанието, ще стоя докато малкитѣ се отхранятъ и имъ изникнатъ крилца и си хвъркнатъ“. И, дѣйствително, отъ тѣхъ той много нѣщо научилъ и разбралъ, защо Господь не поправя свѣта. И единъ день тия пиленца изхвъркнали изъ гнѣздото навънъ и нему му станало жалко за тѣхъ.

Сега, нѣкой се притѣснява за оправянето на свѣта, а азъ казвамъ: ти държалъ ли си пиленца въ своитѣ ржѣ, за да видишъ защо Господь търпи? Ние нѣкой пжтъ казваме, че свѣтътъ мяза на лудница. Това сж наши психически схващания. Този свѣтъ не е лудница, нито е единъ отъ лошитѣ свѣтове: и то не е право. Този свѣтъ е едно божествено гнѣздо, дѣто се измжцатъ тия малки пиленца. А знаете ли, какво правятъ тия малки пиленца? Виждали ли сте вие лястовички: майката често ще тури своята човка и ще вземе извержението на малкитѣ и ще го изхвърли навънка. Как-

во себеотрицание! А ние, съвременнитѣ хора, сме само като онѣзи гаржета. Лястовицата седи на едно по-високо развитие, по чистота тя стои по-горѣ отъ насъ. Чистотата е необходима за нашата мисль, и желаніята ни трѣбва да бждатъ чисти, за да не стане нечисто сърцето. Тогава идватъ всички волеви усилия.

„Него слушайте!“ Трѣбва да разбирате, защо е създаденъ свѣта. Той е създаденъ заради насъ. Ние въ туй положение, въ което сега се намираме, не можемъ да бждемъ щастливи: нашето щастие ще дойде въ бждеще, то ще дойде, ако ние вземемъ друга форма. И формитѣ, които сжществуватъ въ свѣта, сж форми, прѣзъ които Божествениятъ Духъ минава. И за всички Божия Промисълъ се грижи. Ако тѣхната кжща, тѣхнитѣ тѣла се промѣнятъ, това не подразбира промѣна на тѣхния духъ, а то е видоизмѣнение на тѣхнитѣ тѣла. Когато една морска звѣзда е дошла да прави тѣлото си, тя употребява всичкитѣ възможности, които сж скрити въ тая форма. Но ако рече да мине въ една по-висока форма, тя ще почне отново да живѣе. Слѣдователно, ако най-учениятъ отъ насъ влѣзе въ ангелския свѣтъ, той ще почне живота на едно бебе и ще бжде толкова невѣжа тамъ, колкото сж невѣжи гаржетата. Слѣдователно, ние трѣбва да имаме търпѣние да се учимъ и да знаемъ въ какво седи истинската наука. Истинската наука се състои само въ това основно начало—да се научимъ да любимъ. Кого?—Оногова, който живѣе въ насъ. Можешъ ли да бждешъ всѣкога готовъ, заради Онзи, който живѣе въ тебе, да не кажешъ обидна дума никому? Можешъ ли, заради Този, който живѣе въ тебе, да не убиешъ никого? Можешъ ли, заради Този, който живѣе въ тебе, да не откраднешъ нищо? Можешъ ли, заради Този, който живѣе вътрѣ въ тебе, да не обезчестишъ никого? Туй е отрицателната страна. А сега: можешъ ли, заради Този, който живѣе въ тебе, да пожертвувашъ всичко? Но „всичко“ като казвамъ, разбирамъ: да дадешъ всичко излишно. И когато

у насъ се родятъ тия желаня, тогава ние ще познаемъ Онзи, който живѣе въ насъ.

Сега, мнозина посѣщаватъ всичкитѣ църкви: и евангелската, и православната, католишката, мохамеданската църква. Но съврѣмненната религия се намира още въ прѣдверието на храма. Ние гледаме само въишната страна. Казвате: „той е евангелистъ“. Въ какво седи туй? Вѣрвали въ евангелието? — „Вѣрва, евангелистъ е“. Но вѣрването въ евангелието не прави човѣка евангелистъ. „Ама той е православенъ, вѣрва въ православието“. Но вѣрването въ православието не прави човѣка православенъ. „Той е мохамеданинъ“, но вѣрването въ Мохамеда не прави човѣка мохамеданинъ. Когато туй, божественото, въ насъ почне да се проявява не само по форма, но и по съдържание и по смисълъ, тогава ние почваме да разбираме какво нѣщо е Божествената Любовь. Когато ние почувствуваме туй състояние, всѣки страхъ ще изчезне у насъ въ този свѣтъ и ще затрептятъ ония вибрации, които досега вие не сте чувствували, и въ васъ ще се създаде най-прозорливиятъ, най-ясниятъ умъ. Сегашнитѣ религиозни хора мислятъ, че за да стане човѣкъ духовенъ, трѣбва да оглупѣе. Кѣи хора оглупяватъ? Хората на еднообразието. И когато искатъ да хипнотизиратъ единъ човѣкъ, по този начинъ го хипнотизирватъ: взематъ единъ свѣтълъ кржгъ и го въртятъ дълго време, и той ще се хипнотизира. И азъ казвамъ: съврѣмненнитѣ хора сж хипнотизирани отъ паритѣ. Паритѣ се въртятъ около тѣхъ. Минава нѣкой банкеръ, ходи, но цѣлъ тевтеръ има около главата му, той си мисли, кой има да му дава. Ходи, върви и все тевтерътъ му е въ главата. Срѣщнешъ нѣкой ученъ и той тевтеръ носи. Срѣщнешъ нѣкой богословъ, писалъ нѣкое съчинение, и той го носи въ главата си. Нѣкой философъ съчинилъ нѣкоя нова теория, проповѣдва, че тя е най-правата, и той си маха главата; другъ направилъ нѣкое ново изобрѣтение и пр. И всички мислятъ, че туй, което тѣ иматъ, като влѣзе въ свѣта, ще се опра-

ви. Но то, като влѣзе, ще развали свѣта. Благодарете, че Господъ не е допусналъ да влѣзе вашето изобрѣтение въ свѣта. Вие имате герсплани, цепелини и казвате: „ее, култура е това“. Но като дойдатъ тия неприятели отгорѣ, всички се криете въ земята, казвате: „отъ дѣ дойде това зло!“ Освѣнъ че тѣ не оправиха свѣта, но го развалиха. Друго нѣщо трѣбва да прѣдшествува.

„Слушайте него“, разумното, то трѣбва да влѣзе въ васъ и тогава ще ви се дадатъ велики блага. Благата изпраща Господъ заради насъ. И Павелъ казва: „това, което не сте сънували и не сте почувствували, това, великото, ви чака“... Когато тази любовъ влѣзе въ васъ, — не да влѣзе, а когато се събуди. И нѣкои ме питатъ, какво нѣщо е любовта? Ее, какъ да ви я обясня? Едно врѣме една овца се влюбила въ единъ вълкъ. Вълкътъ билъ стличенъ кавалеръ, така, съ мустачки: вълцитѣ иматъ и мустачки. Майката-овца казала на дъщеря си: „до колкото ние знаемъ, тия момци отъ тоя родъ злѣ свършватъ съ своитѣ избраници“. — „Но азъ много го обичамъ“. А като се оженила, всѣки день вълкътъ откъсвалъ по малко месце отъ нея, докато тя съвсѣмъ се обезобразила, и питала: защо моятъ възлюбленъ е толкова „жестокъ“? Защото е вълкъ, а щомъ е вълкъ, тсва е крайниятъ егсизъмъ, въ който ние живѣемъ сега. Нашиятъ вѣкъ е вѣкъ на вълцитѣ. Сега може да ти дадатъ угощение, но цѣлъ единъ капанъ ще ти турятъ и всѣкога съ живота си ще платишъ.

Сега азъ говоря за васъ, за вашитѣ домове, ако искате да се реформирате, не трѣбва да си правите илюзии, че ще постигнете това, ако продължавате да живѣете, както сега. Но ще кажете: „ние правимъ усилие“. Не, не, не сте направили още усилие. Ще направите едно велико усилие надъ себе си, ще турите вашата воля въ дѣйствие въ най трудния моментъ. Какъвъ е този моментъ? Единъ американецъ се хваналъ на басъ да пропътува около свѣта, но билъ голъ и безъ пари. Хваща се на басъ и го извършва. Приятелитѣ му го събли-

чатъ голъ и той сполучилъ да намѣри дрехи и пари, и тъй, сполучва да пропжтува цѣлия свѣтъ. Казвамъ: ето единъ човѣкъ, който при най-лошитѣ условия е можалъ да прѣвърне всичко въ една сполука. И, слѣдователно, ние, съврѣменнитѣ хора, не сме герои, ние сме хора безъ воля. Господъ казва: „би ли пропжтувалъ свѣта?“ Има въ човѣка една воля, която може да побѣди всичко, азъ я наричамъ божественото. И азъ казвамъ: вложимъ ли ние божественото въ насъ, всичко можемъ, но въ момента, когато изгубимъ туй, божественото, въ насъ, всичко изгубваме. И ако вие искате една положителна философия, опитайте божественото въ себе си и вижте, може ли божественото да прѣобрази свѣта — да прѣвърне вълка на овца? Може. Туй, божественото, прѣвърща вълка на овца. И Писанието казва: „агнето и вълкътъ заедно ще пасатъ трѣва.“ И когато онзи *Арабишанка*, русинъ, го извикали рускитѣ князе, дали му този стихъ. Повикали го на угщение и го попитали: „какъ ще обяснишъ този стихъ, може ли вълкътъ и агнето да живѣятъ заедно?“ — „Може, може, вие сте вълцитѣ, азъ съмъ агнето, и братски можемъ да живѣемъ“. И право имъ е казалъ. Когато влѣзе божественото, съ васъ, които сте тъй алчни, можемъ да си подадемъ ржка, но когато божественото въ насъ изчезне, ние нѣмаме никаква основа и тогава ще се зароди онуй разединение. И тогава бждещата култура на шестата раса, ние я обусловяме само съ този законъ. Като те срѣщна, ще те погледна и попитамъ: имашъ ли въ себе си туй, божественото? Него ние наричаме *слънцето на живота*. Докато туй, божественото, говори въ насъ, умътъ ни и сърцето ни се намиратъ въ едно прѣкрасно състояние. И, слѣдователно, снѣзи чувства, — въ васъ се зараждатъ нѣкой пжтъ прѣкрасни чувства — не ги унищожавайте. Да кажемъ, имате вие единъ бѣденъ човѣкъ, той има отлично мнѣние за васъ, обича ви, не скжсвайте тази нѣжка съ него, срѣщнете го, той е любвеобиленъ. Но послѣ казвате: „той е бѣденъ, тей е по-малко кул-

турень“. И онази малка вадичка, която минава прѣзъ нѣкоя градина, дава животъ на растенията. Слѣдователно, любовта въ каквато и да е форма, — азъ не говоря за любовта на сѣнкитѣ, да не ме разберете криво, защото има любовъ на сѣнкитѣ — истинската любовъ мяза на една вадичка, която ще внесе нѣщо ново въ живота ти и умътъ ти ще стане свѣтълъ, душата ти свѣжа, а волята ти ще стане мощна.

Кой ви обича? Само онзи човѣкъ, който като се приближи, въ негово присѣствие вашитѣ морални чувства се усилватъ и вие станете и двама радостни, само той ви обича. А ако усѣщате едно неприятно чувство, той ви е подѣйствувалъ въ отрицателенъ смисълъ. Слѣдователно, той върви въ лѣво, а другиятъ — въ дѣсно.

И сега казва Писанието: „него слушайте!“ Огъ 2,000 год., откакъ е слѣзълъ Христосъ на земята, менъ ме очудва не защо свѣтътъ не върва въ Христа, но защо служителитѣ на Христа не проповѣдватъ неговото учение. И днесъ, ако вие влѣзете въ една евангелска църква, ще чуete много по-вече да се говори за разни автори, отколкото за Христа. Христосъ е на трети планъ. А за него тѣ казватъ: „Христосъ е глава на църквата“. Нека имаме една глава, а сега евангелската църква има една глава, православната църква — друга глава, католишката — третя глава. Ее, колко глави трѣбва да има? Една църква съ три глави може ли да успѣва? Не може. И сега казватъ: „църквата трѣбва да има глава“. Но тя има глава, Господъ я е създалъ съ глава, не трѣбва да ѝ туряме нова глава. Новитѣ глави, които ние туряме, развалятъ църквитѣ. И азъ настоявамъ, че въ свѣта има само една глава, тя е божественото. Никаква друга глава нѣма. Всички други глави отрѣжете ги отдолу. Нѣкои, които ме слушатъ, казватъ: „какво ще кажешъ заради мене“? Азъ казвамъ, какво ще каже Господъ слѣдъ 60 год. заради тебе: „колко глави имаше на земята“? И питамъ: вие колко глави имате? Моето учение е учение на

една глава: да направи хората свободни въ всѣко отношение, да разтвори каситѣ на хората, да отвори затворитѣ. Всички хора да живѣятъ като братя. Това не е мое учение, то е, което нашиятъ небесенъ Баща изисква.

И сега, като дойдатъ войни, казватъ: „може ли безъ войни?“ Поне ние, които вѣрваме, можемъ безъ войни. Свѣтътъ нека се бие колкото иска. Двама души се каратъ и се биятъ, единиятъ далъ 10,000 лв., другиятъ не му ги връща, биятъ се, викатъ и менъ. Казвамъ, колко ти дължи? — „10,000 лв.“ Изваждамъ 10,000 лв. Казвамъ: „заповѣдай, не бий този братъ, нѣмалъ човѣка.“ А сега какво ще стане? Най-малко азъ ще се приближа, ще го хвана този нехранимайко, да видя, защо не плаща. Това не е философия на живота. Азъ ще се поставя на неговото мѣсто, ще кажа: „братко, заради него азъ плащамъ, не бий този братъ“. А на другия братъ ще кажа: „като се намѣришь пакъ въ затруднение, ела при менъ“. Питамъ: ако всички тѣй поставимъ въпроса, ще кажете: „като станатъ всички здрави, какъ ще се прѣхранватъ докторитѣ, кой ще плаща зарадъ тѣхъ, въ църква кой ще ходи?“ — „Ама хората сега не ходятъ въ църква“. Ще ме извините, азъ съмъ толкова откровенъ, нека ме извинятъ всички — прѣдставление е това, което хората разправятъ прѣдъ Господа, а не любовъ. Азъ разбирамъ, човѣкъ да бжде искренъ, да бжде искренъ въ душата си, да нѣма задня мисль, това разбирамъ любовъ. Когато се приближа при него, какъвто и да е, мжжъ или жена, да бжда толкова чистъ, да имамъ всичкото благопожелание, да постъпя съ този братъ тѣй, както бихъ постъпилъ съ себе си. И тѣй е великиятъ законъ, който гласи: „както искате хората да постъпватъ съ васъ, тѣй постъпвайте и вие съ тѣхъ“.

И нѣкои казватъ: „хубаво е това учение“. Хубаво е, но може ли да го приложимъ? И сега всѣхъждѣ въ свѣта чакатъ да дойде Христосъ. Въ Америка, Германия, чакатъ да дойде Христосъ, за да оправи свѣта. И тукъ, въ България, почнаха да чакатъ да дойде Христосъ.

Христосъ е дошълъ, той хлопа на всички сърца: „любовь!“ Това е Христосъ, — туй съзнание вжтрѣ. Христосъ е дошълъ, хлопа на вратата и ангелътъ казва: „ти нѣма ли да станешъ?“ — Ще поспя още малко, — „можешъ да поспишъ, но закъснѣлъ си“. Закъснѣли сж хората. И тогава ме питатъ, какво нѣщо е любовта. Любовта е единъ огънь на 35 милиона градуса. И когато този огънь влѣзе, той внася животъ, а не разрушение на живота, и твоята душа ще трепне тъй, както душата на единъ ангелъ трепти, и всички ще бждатъ мощни съ този огънь. Този огънь всичко събаря, и църкви и каси. Този огънь иде въ свѣта! И ако вие не излѣзете, знаете ли какво Господъ ще направи съ васъ? Азъ гледамъ нѣкой пжѣ нѣкой лалугеръ въ дупката си погледне, скрие се отъ дѣцата, погледне, скрие се. Но нѣкой пжѣ тия дѣца се охитряватъ, донасятъ 2–3 кофи вода и я изливатъ въ дупката, и този лалугеръ — прѣзъ водата навънъ. И сега Господъ е рѣшилъ да налива вода въ дупкитѣ на дѣцата си. Изъ дупкитѣ ще излѣзете навънъ! Ако дойде пожаръ, и тогава ще напуснешъ кжшата си. Щомъ дойде пожаръ, и мъже и жени и дѣца, всички бѣгатъ. И тогава ще се намѣрите въ положението на онзи богатъ американецъ: когато е горилъ Чикаго, цѣлиятъ градъ се запалилъ, всички бѣгатъ, единъ богаташъ взелъ касата си и казалъ на единъ работникъ: „25,000 долара ти давамъ да ми изнесешъ касата“. — „Не ти искамъ паритѣ“. Най-послѣ богаташътъ оставилъ касата си и заминалъ. Ще оставишъ касата си и отпатѣкъ ще минешъ, огънь иде отподирѣ!

„Него слушайте!“ Туй, Бсжественото Слово, иде и то ще разтопи и сърцата и умоветѣ на хората и ще внесе новото. И казва Писанието: „ще имъ дамъ ново сърце“. Защо ние да не възприемемъ новото учение? Не само да кажемъ „ново учение“ — мълчишката, а и да грисжпимъ къмъ прилагането на това учение. Онѣзи земледѣлци, когато искатъ да обработватъ нѣкоя култура, започватъ съ малкъ опитъ. И азъ казвамъ на всички:

християни, които сж израстнали въ тази страна: тѣ могатъ да си подадатъ ръка и да влѣзнатъ въ туй божествено учение. „И дошли Мойсей и Илия“, защо дошли? Тѣ сж дошли да се учатъ отъ Христа. И Христосъ, казва тамъ Писанието, е гѣворилъ за страданията, но той прѣдаде на Мойсей и Илия два урока, защо тѣхното учение свѣта не можа да принесе ония резултати, които тѣ очакваха. Защото, зарадъ Илия, на 400 души пророци имъ отрѣзаха главитѣ, а Мойсей тури законодателство и сега то царува въ свѣта. И Христосъ каза на Мойсей и Илия: докато не влѣзе онова велико учение на Великата Божия Любовь, свѣтътъ нѣма да се прѣобрази, и, слѣдователно, той каза: „азъ трѣбва да пострадамъ“, значи, *тази Любовь, която е въ мене, азъ трѣбва да я дамъ на свѣта, да влѣзе въ човѣшкитѣ души и да започнатъ хората да живѣятъ съ Божествената Любовь*“. Катъ казалъ Христосъ това на старозавѣтнитѣ пророци, неговото лице станало свѣтло като слънцето.

Казвамъ, вие сте Мойсей и Илия, а вие казвате: „да се отстѣпи малко за църквата, трѣбватъ пари“, осигурявате се — значи, при васъ сж Илия и Мойсей. Нали вие сте ученъ човѣкъ, вие сте законникъ, какъвто и да сте, поддържате стария завѣтъ на нѣщата, хубаво, Мойсей и Илия сте. Дойде Христосъ и ви казва: „по този начинъ вашиятъ животъ никога нѣма да се оправи“. И ако вие разберете, ще кажете: „както Господъ пожертвува живота си заради хората, тѣй и азъ заради Господъ може да се жертвувамъ“, и тогава вашитѣ лица ще свѣтнатъ като слънцето и дрехитѣ ви ще станатъ бѣли като снѣгъ.

Сега ще дойдатъ да тълкуватъ думитѣ ми. Човѣкъ ще живѣе тѣй както е, че като умремъ, тогава ще се оправи свѣтътъ. Не когато умрешъ, а докато си живъ, трѣбва да направишъ това Тази е смѣшна философия, като казвате: „когато умремъ“. Но като изгубя богатството, какво ще помагамъ на бѣдния? Докато съмъ богатъ, мога да помагамъ — здравиятъ може да помага — а като стана хи-

лавъ, какъ ще помогна. Но душата ми трѣбва да бжде пълна съ любовъ и тази любовъ трѣбва да я жертвувамъ. Туй е учението, което отъ хиляди години се проповѣдва. Това не е учение на насилие, това е учение на абсолютна свобода. И колко е велико Неговото търпѣние! Той постоянно казва: „тия мои дѣца въ гнѣздото ще поумнѣятъ“. Обръща ги, погалва ги, по нѣкой пжтъ му иде на ума да ги захвърли, но казва: „ще поумнѣятъ“. И азъ вѣрвамъ, братя, вие ще поумнѣете, ще станете добри. Азъ вѣрвамъ, че ще израстнатъ вашигъ крилца и ще хвъркнете изъ туй гнѣздо, всички ще отплжувате за Царството Божие, а не за ада. Всинца ви единъ день Господъ ще ви изведе изъ ада — земята е адъ — въ Неговото Царство, дѣто Неговата Любовь цари. Вѣрвайте въ тази Любовь и Царството Божие ще дойде! Всички ние трѣбва да бждемъ спасени и ще бждемъ спасени. Сега може да цитиратъ нѣкои стиха. Но въ Окровението Иоанъ казва тъй: *„И чухъ цѣлото създание да хвали Бога“*. Ако той е чулъ цѣлото създание да хвали Бога, значи, всички ще бждатъ спасени. Но прѣзъ всичкото врѣме ще има страдания, и единъ день всички ние ще излѣземъ изъ този огънь и ще влѣземъ въ Божията Любовь. Нѣкои сте на прага да излѣзете. Излѣзте!

„Слушайте него!“ Този, който е сега въ васъ, слушайте него. И като срѣщнешъ нѣкой проповѣдникъ, свещеникъ, кажи му: „братко, ти слушашъ ли него?“ Ще му кажешъ: ние сме горѣ на планината, при насъ е Мойсей и Илия. А сега казватъ: „той е отлжченъ отъ църквата, той е проклетъ“. А Христосъ казва: „не, любовъ за всички“. „Всички вие сте братя“, тъй казва Христосъ: „всички вие сте братя“, никакви еретици нѣма, Илия и Мойсей сж пълни само съ любовъ, а за Христа има само братя и сестри, макаръ че вие се казвате друго-яче. Единъ день вашето еретичество ще изчезне и ще остане само божественото въ васъ. И защо ние да не заживѣемъ този животъ, този ра-

зуменъ животъ, и да изучаваме великата философия на живота — ние ще станемъ тогава хиляди пжти по-умни, отколкото сме сега. И въ тази земя, ако рекатъ всички българи да слушатъ *Него*, медъ и масло ще потече. Ако всички се спратъ върху този стихъ и рекатъ да слушатъ *Него*, медъ и масло ще потече, и всичкитѣ имъ дългове и нещастия ще изчезнатъ. Ето една реална философия. Всѣки народъ, който отъ хиляди години е слушалъ Господа, е билъ благословенъ. Той е Великиятъ Господъ на Любовта, както сж го проповѣждали досега, който спасява, който се жертвува, който всѣки день ни дава храна и утѣха въ всички положения. Той казва: „не бой се, ще се оправи твоята работа“. Изгубилъ си сина си, дъщеря си, Той казва: „не бой се, ще се оправи тази работа!“

„Него слушайте!“ И азъ желая сега вие да се въодушевите от тази мисълъ: него да слушате въ себе си. Влѣзе ли Той, въпросътъ е разрѣшенъ. Илия и Мойсей ще ви кажатъ: „нашето учение досега бѣше“, но и тѣ ще добавятъ: „него слушайте“. И гласътъ отгорѣ казва — кой гласъ? — божествениятъ: „него слушайте“. — Туй, което азъ съмъ вложилъ вжтрѣ въ васъ, него слушайте, този Духъ, него слушайте! Нѣкой казва: „много просто е туй учение“. Приложете го навсѣкждѣ, ние нѣма да идемъ да отваряме манастири и църкви. Ние ще образуваме една църква въ сърцето си, единъ олтаръ ще има, ние ще вложимъ тази църква въ нашия умъ, и ще ги държимъ чисти, тъй че тѣлата ни ще бждатъ храмове на Бога живаго. Другитѣ външни храмове лесно се съзиждатъ. Сега Бога кждѣ ще го намѣримъ? Ако вие не сте честни и спрямо оня, който би обича, изневѣрите на неговата любовъ, какъ ще се прояви Богъ у васъ? Нали Богъ е, който ви люби? И кого може да обичате? Нали Бога? Слѣдователно, Любовта, която се проявява по единъ или другъ начинъ. И ще ни питатъ дали това е любовъ или не. Любовта зло никому никога не мисли. Първото нѣщо, Любовта е абсолютно добро. Азъ я

наричамъ абсолютно; добро въ свѣта. Богъ се наслаждава като вижда, че всички същества могат да живѣятъ. Азъ минавамъ покрай нѣкоя мравица, правя ѝ път. Може да я стѣпча, не, азъ се радвамъ, и тя има свой животъ. Качва се, слиза. Казвамъ: туй е мое братче, и ако мравята зачитамъ, онзи братъ, голѣмиятъ, по-вече ще го зачитамъ. Вие казвате: „това сж мрави“. Майката каже: „моето дѣтенце кжса главитѣ на мухитѣ“. А послѣ? — и неговата глава отива. „Какво да правимъ, нападатъ кухнята?“ Очистете кухнятъ, и мухитѣ нѣма да ви нападатъ. Турете една двѣ чинии за тия малки братчета. А сега ще турятъ захаръ, а отгорѣ капанъ, и послѣ очистихте мухитѣ. Това не е култура! Огъ тамъ започватъ всичкитѣ прѣстѣпления. И тогава ние се чудимъ, защо Господъ е направилъ така свѣта. Не, и мухитѣ си иматъ своето прѣдназначение. Мухитѣ мравитѣ, всички същества извършватъ отлична длѣжностъ въ свѣта. Тия мрави, които си правятъ дупки, вършатъ велика работа. За насъ всѣко нѣщо си има своето прѣдназначение, дали е добро или зло отъ наше гледище, то си има своето прѣдназначение за насъ, „умнитѣ“ хора на земята.

И тъй, „него слушайте!“ И тогава прѣдъ Неговото лице ще затрепти сърцето ни, и като срѣщнемъ вълка, ще гледаме на него като на овца, и той ще измѣни характера си. И когато вълкътъ ни срѣщне и види, че въ насъ има „него слушайте“, той ще каже: „понеже ти сега слушашъ него, и азъ ще го слушамъ, и двама можемъ да живѣемъ“. А „вълкъ“, както сега се разбира, е отсъствие на божественото у насъ. Нищо по-вече! То е една отрицателна идея.

И казва Матей, който хроникира тази идея: „горѣ, на планината“. Ние сме пакъ горѣ, на планината. Нѣкой казва: „дали съмъ азъ тамъ?“ Днесъ си горѣ, на планината. Казва: „тукъ да направимъ три шатри“. Кои сж тия три шатри? Това сж тритѣ църкви: едната — евангелската, другата — православната и третата — католишката. Тѣй казватъ нѣкои.

И всѣки, казватъ, който не е въ една отъ тия шатри, не е християнинъ. И всички казватъ, католицитѣ напр: „въ нашата шатра е спасението!“ Не, никаква шатра! Петъръ казва туй, а Христосъ казва: „Петре, азъ трѣбва да слѣза долу въ свѣта, да се пожертвувамъ и да дамъ живота си за откупъ на свѣта“. Никакви шатри. И, слѣдователно, ако живѣете въ шатри, вие сте въ учението на Мойсея и Илия, а ако живѣете безъ шатра, вие сте въ учението на Христа, дѣто цѣлиятъ свѣтъ е вашъ домъ, и, слѣдователно, учението Христово не е шатра, а е учение на абсолютна свобода. И анархистътъ, който живѣе въ небето, е въ правия пжтъ. А когато човѣкъ придобие абсолютна свобода на своята мисль, не е анархистъ. Трѣбва да се признае тази свобода на всички хора, и тогава всѣки е въ правия пжтъ. И ние затова сме дошли, да се научимъ, какви сж нашитѣ права, какъ да слушаме и кого да слушаме и само тогава ще се върнемъ на небето и ще бждемъ достойни негови граждани. А докато не приемемъ това, дълго врѣме ще живѣемъ въ пансиона и ще приемаме любовни писма! И ще ви се каже: „синко, ти още не си свършилъ, а като свършишъ, върни се, синко, съ дипломата си.“ На всички васъ, които сж свършили пансиона, азъ ви пожелавамъ „добъръ пжтъ“, да се върнете при Баща си и Майка си и да имате едно отлично угощение.

„Слушайте него!“

Бесѣда, държана на 12.III. 1922 г., въ София.

Твоего Слово.

„Освети ги чрѣзъ твоята Истина, твоего Слово е Истина“¹⁾).

Този стихъ е единъ отъ дълбокитѣ, единъ отъ великитѣ стихове на Евангелието: той съдържа такъва грандиозна истина, която мъчно може да се опише. Само природата е майсторъ, тя има тая възможность—голѣмитѣ работи да ги прави малки и малкитѣ голѣми. Слѣдователно, за да може човѣкъ да разбере този стихъ, неговата душа, или неговиятъ умъ, или неговиятъ духъ трѣбва да бжде въ състояние да разбере, какво е искалъ да каже Христосъ: „освети ги чрѣзъ твоята Истина, твоего Слово е Истина.“ Не че думата „истина“ е вамъ непонятна, но дѣ я употребявате? Казвате: „ти говоришъ ли истината?“ „Туй нѣщо, което казвашъ, истина ли е?“ Но когато дойдемъ въ божествената школа, ние не боравимъ така отвлѣчено съ нѣщата, но трѣбва да ги разбираме конкретно, да разбираме тѣхното отношение. За примѣръ, ако вземемъ думата „вода“, ще кажете: кой не знае какво е вода? Но ако вие попитатъ рибитѣ, които живѣятъ въ водата, какво нѣщо е тя, тѣ ще ви кажатъ: „водата е една течность, въ която ние живѣемъ“, и нищо повече! За какво може да служи тази вода, тѣ не знаятъ. Рибитѣ не знаятъ нищо за пѣрата — че водата може да се прѣвърне въ пѣра. Рибитѣ не знаятъ, че тази вода може да разхлаждава хората и растенията въ тѣхната жажда, това е още непонятно за тѣхъ. Когато нѣкой каже „истина“, ако си риба, разбирашъ истината като риба, и ще кажешъ: ние жи-

¹⁾ Ев. Иоана—17; 17.

вѣмъ въ истината. Павелъ казва: „ние живѣмъ и се движимъ въ Бога“. Какъ? Като рибитѣ ли? Едно врѣме хората сж живѣли като растения и като риби въ Бога, а сега сме по-умни, живѣмъ и се движимъ въ Бога. А има други, които живѣятъ привидно, като рибитѣ въ водата. Които не разбиратъ тази философия, ще кажатъ: „това е отклонение, това е еретичество“. Тѣ мислятъ, че нѣщата въ свѣта може да се изтълкуватъ само по единъ начинъ. Тамъ е заблуждението. Животътъ има критерий или мѣрка за разбиране. Всички сжщества, наредени въ тази лѣствица въ низходяща степенъ, отъ човѣка на долу, всички животни, млѣкопитаещи, риби, мекотѣли, дори до растенията, кристалигѣ и т. н. т. иматъ критерий. И сега мислите, че разбирате живота! Кристалигѣ, казвате, сж мъртви. Знаете ли на какво мяза вашето положение? Кристалигѣ сж толкова далечъ отъ насъ! Отъ чисто астрономическо гледище, нѣкои звѣзди сж толкова далече, че не можемъ да забѣлѣжимъ, че тѣ се движатъ по небето, а онѣзи астрономи, които се занимаватъ съ това, казватъ: тѣ пжтuvatъ съ грамадна бързина, а при това, ние не можемъ да забѣлѣжимъ това движение. И, слѣдователно, отъ наше гледище, казваме: „тѣ сж неподвижни“. Прѣдмети, които се движатъ и сж близо, движението имъ се забѣлѣзва, а прѣдметъ, който се движи, но е по-далече, неговото движение се забѣлѣзва по-мжчно и се показва по-мудно.

Сега, когато ние питаме: какво нѣщо е истината? Е, истина е това: млѣкото ти чисто ли е? Е хубаво, ако млѣкото ми е чисто, това истина ли е? Казва нѣкой: „кажи ми тази дума истина ли е?“ „Тази дума прѣдставлява ли истината?“ Азъ тълкувамъ, когато нѣкой каже: „ти говоришъ ли ми истината?“ Азъ подразбирамъ слѣдного: ето какво е скрито — когато нѣкой човѣкъ ме пита, този плодъ на слънцето ли е узрѣлъ? Ако плодътъ е узрѣлъ на слънцето, подъ силата на слънцето, какво ще стане? Създаването на този плодъ не може да се обясни само съ свѣтлината, съ силата

на слънцето. Е, какво е истината? Узрѣлъ ли е плодътъ въ истината — туй се разбира. Но какво нѣщо е истината? *Истината, това е насока, въ която ние се движимъ, пжтътъ, по който ние се движимъ— това е истината.* Че туй е така, Писанието казва: „глава на твоето Слово е Истината“, а ние знаемъ, че всички движения вървятъ все къмъ главата, и на горѣ, и на долу, ние всѣкога изхождаме отъ главата. Главата ни показва насоката, и когато кажемъ, че нѣкой човѣкъ има глава, разбираме, че той има насока, цѣлъ, къмъ която се стреми. Нѣкой казва: „ти вървашъ ли въ истината?“ Изисква се нѣщо по-вече, отколкото да имашъ цѣлъ, но азъ казвамъ: ти движишъ ли се къмъ истината? — „Движа се“. Но какъ, въ кръгъ ли или въ права линия? Въ градинитѣ има коне, които се движатъ само въ кръгъ. Казва нѣкой: „азъ се движа въ истината“. Какъ, въ кръгъ или въ права линия? Конътъ и той се движи, изважда вода и полива градината. Какво е свършилъ? На другия день пакъ се движи, извършва една сериозна работа. Ако го питаме, какво върти, ще отговори: „едно колело“. Е, туй колело какво отношение има къмъ тебе? — „Азъ не зная, моятъ господарь знае“. И тогава ние, съврѣменнитѣ учени, културни хора, знаете ли на какво мязаме?—на единъ конь, който е служилъ 30 год. въ такъва една градина, бахча я наричатъ, да полива зеле и пиперки и слѣдъ 30 год. господарътъ му билъ тъй благороденъ, че казалъ: „отъ менъ да замине, хайде на стари години, тамъ на ливадата да пасе и тъй да си умре“. Обаче, конътъ не билъ доволенъ, слѣдъ като се напасвалъ и дохождало врѣме, той отивалъ пакъ на туй мѣсто и се въртѣлъ, и слѣдъ туй пакъ се връщалъ на ливадата да пасе. Туй доброволно вече вършилъ конътъ. Та и ние, когато ни освободятъ отъ нашитѣ разбирания, пакъ се въртимъ наоколо и мислимъ, че вършимъ нѣщо. Туй въртене още не е философия. Всичкитѣ нѣща се движатъ въ кръгъ, въ вселената всички нѣща се движатъ само по една вѣчна линия. Ако земята

се движи по единъ кръгъ около слънцето, а слънцето се движи около другъ кръгъ, пъкъ той около трети и т. н., значи, движение въ движение имаме, то е насока на една права линия, а правата линия е насока къмъ истината. Значи, всички се движимъ къмъ Бога. И тогава питатъ хората: „що е Богъ“! За Бога ние имаме двѣ понятия: когато излизаме отъ Бога, ние го разбираме като ограниченъ въ себе си, т. е. безграничното, което се ограничава въ себе си, — тогава разбираме Бога като ограниченъ. А като започнемъ живота си и отиваме къмъ истината, т. е. отиваме къмъ безграничното, вѣчното, слѣдователно, къмъ онуй, което е безъ граници, безъ начало и безъ край. *Слѣдователно, истината е насока къмъ безграничното и безначалното, което има връзка съ ограниченото.* Е, какво разбрахте вие отъ това? „Гранично, безгранично, безначално“, що ни ползува това? Какво е това? И тогава ние се намираме въ положението на онзи козелъ, който се хвърлилъ въ единъ трапъ, подмаменъ отъ една лисица. Лисицата влѣзла въ единъ курникъ, пъкъ като издавила 10-15 кокошки и взела да ги носи, не виждала напредъ си, та паднала въ една голѣма яма. И като паднала, гледала на вънъ и казала: „тази работа е лоша за менъ“. Седѣла 2—3 дня, най-послѣ минава единъ козелъ. „Какво търсишъ тукъ?“ пита я той. — „Аа, какво, горѣ ми бѣше много топло, пъкъ слѣзнахъ тукъ да се поразхладя, тукъ е отлично мѣсто за живѣне“. — „Може ли да слѣзна и азъ?“ — „Какъ не може, може!“ Хопъ, скочилъ козелътъ вжтрѣ. Той ималъ голѣми рога. Лисицата се покачила на гърба му, послѣ на рогата му и изкочила отъ трапа. Тя се освободила, а козелътъ останалъ дежуренъ на нейното мѣсто. Та сегашнитѣ хора, като ни разправятъ за истината, ние влѣземъ въ трапа като козела, а тѣ се качватъ на нашата глава и излизатъ навънъ. Всѣки говори за истината, докато се освободи. За примѣръ, онзи, който заема пари, казва: „вѣрвай ме, азъ съмъ честенъ човѣкъ, ще ти ги платя на врѣме, ти вѣрвай

въ „думитѣ ми“. И той му повѣрва и даде паритѣ, но послѣ онзи го нѣма.

Сега, когато дойдемъ до другитѣ обществени положения, всички ние общаваме: майкитѣ общаватъ, мжжетѣ, женитѣ, учителитѣ, все общаватъ. Казвамъ: общаватъ, но никой не изпълнява, а нѣкои забравятъ. А отъ това забравяне въ свѣта произтичатъ нашитѣ страдания. Защо? Понеже всички ние влизаме въ единъ великъ божественъ организъмъ. Всѣка една душа, всѣки единъ индивидъ въ свѣта играе важна роль въ този божественъ организъмъ и само човѣкътъ, който има истината вътрѣ въ себе си, знае насоката на своя животъ. А тази насока каква е? Тази насока въ религията наричатъ Богъ. И тогава спорятъ за Него. Въ Писанието се казва: „Бога никой никога не е видѣлъ“. Само единородниятъ синъ, който е излѣзълъ отъ пазвата на Отца, той ни го е открилъ. А този единородниятъ синъ, кой е? Това е Любовта, която е излѣзла отъ Бога, тя ни го е изявила, и тази Истина, която е излѣзла отъ безграничното, тя е направила нѣщата ограничени. И граничното, тя го е изявила. Слѣдователно, трѣбва да разбираме, защо главата и сърцето иматъ извѣстни съотношения. Ако питате: защо сърцето постоянно се свива, то е, защото то работи за главата, къмъ което праща кръвта. Защо не главата, а сърцето е мѣстото на любовта? Любовта работи за главата, а тя е глава на истината: „глава на твоето Слово е Истината“. Слѣдователно, всички наши мисли и дѣйствия сж насочени къмъ това — да познаемъ истината. И тогава Писанието казва: „когато познаемъ истината, ние ще бждемъ свободни.“ А въ какво седи свободата? *Свободата седи въ това—да живѣемъ въ безграничното!* Ако ходишъ по земята, ти можешъ да се спънешъ и да паднешъ, но ако хвъркнешъ като една птичка, дали можешъ да се спънешъ? Прѣдстави си, че може да пжтувашъ съ крилата на единъ ангелъ въ пространството, или съ мисълта на единъ ангелъ, въ тази велика, вселена, какви

ще бждатъ вашитѣ понятия (за нея? Ние толкова сме издребнѣли, че мислимъ само, за какво? Сутринъ „истината“ за насъ седи въ това: какво ще ядемъ, и туй, което ще ядемъ, дали ще ни даде сили да свършимъ работата, и работата дали ще ни даде нѣкакъвъ приходъ, парички ще спечелимъ ли, ще можешъ ли да живѣемъ щастливо? Всички хора все планове кроятъ, щастливо да живѣятъ. Ако ние говорѣхме за истината, тѣ ще кажатъ: „не ни говорете сега за тия отвлѣчени нѣща, а като станемъ богати“. Но тѣ не знаятъ, че цѣлото имъ богатство, тия тѣхни пари, се обусловятъ отъ истината, понеже всѣка една частица отъ нашия организъмъ, колкото и да е малка, има своето движение и своята насока. Сега ще ви дамъ едно малко опрѣдѣление: защо не трѣбва да се яде свинско месо или нѣкой меса не трѣбва да се ядатъ, говеждо месо или свинско. Азъ ще се спра на свинското, защо не трѣбва да се яде. Психологически ето какъ седи въпросътъ: понеже клѣтките на свинята сж крайно индивидуализирани, когато тия клѣтки влѣзатъ въ нашия организъмъ, ние трѣбва да харчимъ два пжти по-вече енергия, за да ги запазимъ. И който яде свинско месо, лесно заболява, понеже тия свински клѣтки по нѣкой пжтъ не работятъ, и тогава стомахътъ спира. За туй ние наемаме работници отъ вънъ. Не е ли умно? Ама ако наемешъ стотина работници и нищо не работятъ, струва ли си да ги наемешъ? Защо да ги наемешъ? Ще платишъ, безъ да ти свършатъ работа. Ще кажете: „каково да правимъ тогава?“ Не наемай работници отъ свиня да ти работятъ. Отъ картошките, отъ житцето, отъ морковитѣ, отъ зелето, отъ пипера, отъ магданоза, отъ гулията, отъ крушитѣ, отъ черешките, отъ това-онова, ще наемешъ тия прѣкрасни работници, които, безъ да платишъ, работятъ отлично и безъ стражари. Тѣй седи великата истина! И затуй Писанието казва: „ние трѣбва да живѣемъ много чистъ и святъ животъ“. Сега работницитѣ, които ние наемаме, 10–20 души

работятъ нѣкои, гледамъ, на шосето, ама войници съ байонети седатъ, и тѣ работятъ, но не работятъ отъ любовъ, пушка има. И гледамъ нѣкой пжтъ стражарьтъ като се захласне нѣкждѣ, работникътъ избѣга. И казватъ тогава: „еди-кой-си затворникъ избѣгалъ“. Така е и съ свинскитѣ клѣтки, всѣки день все напушатъ и бѣгатъ и затуй казвамъ: въ нашия организъмъ да нѣма затвори! Въ себе си най-първо вие унищожете затворите, въ своя умъ, стомахъ, и всички клѣтки, които работятъ, понеже сж разумни, ще работятъ по закона на истината, защото всички се движатъ къмъ Бога.

„Освети ги чрѣзъ твоята Истина“, значи, хвърли свѣтлина въ тѣхнитѣ умове, да мислятъ, за да може да познаятъ истината, и понеже истината е глава на твоео Слово — „твоео Слово е Истина“ — само тогава тѣ ще разбератъ истината. И на друго мѣсто се казва: „ослѣпилъ си ги, за да не се обърнатъ къмъ Тебе и се избавятъ“. Кои хора Господъ е ослѣпилъ? Онѣзи, които не разбиратъ Божиия законъ. И въ Писанието има единъ стихъ: „и не введи насъ во изкушение“, но тамъ е криво прѣведено, то е: *давай ни знания и мждрость, да не би съ своитѣ глупости ние да попаднемъ въ изкушение и да страдаме.* Тѣй е мисльта: давай ни знания и мждрость, да не би съ своитѣ глупости да попаднемъ въ изкушение и да страдаме. И, слѣдователно, ние като грѣшимъ, ще се ослѣпимъ. Сами ще се ослѣпимъ и тогава, когато Богъ ни говори истината, нѣма да го разберемъ. Единъ човѣкъ, за да разбере истината, най-първо неговиятъ умъ трѣбва да бжде освободенъ отъ всички заблуждения. Тия заблуждения сж наши. Когато човѣкъ направи нѣкой грѣхъ и не иска да го поправи, той понѣкога се заблуждава, не вижда своята погрѣшка. Е хубаво, днесъ направишъ едно, заблуждавашъ се, утрѣ направишъ второ, трето, четвърто, но тия заблуждения единъ день ще поврѣдятъ самия твой животъ. Е, да допуснемъ, азъ взема една чашка ромецъ или една чашка ракийка, за да може туй да подѣйствува на моето

храносмилане, — тъй съвѣтватъ лѣкаритѣ. Е хубаво, азъ ще видя дали туй мнѣние на лѣкаритѣ съвпада съ мнѣнието на природата. Какво ще каже тя? Като пия винце, стане ми тежко, и казвамъ на лѣкаря. — Слѣдъ врѣме ще стане една промѣна вътрѣ. Каква промѣна става? Днесъ една чашка, утрѣ друга и т. н. Мене ми разправяше единъ, че жена му боледувала отъ неврастения. Лѣкари я лѣкували съ пиене, излѣкували я отъ неврастенията, но тя станала пияница. Туй лѣкуване ли е? Питамъ: какво е спечелила тя? Знаете ли на какво мяза това? Азъ ще ви приведа единъ анекдотъ. Единъ турчинъ въ Цариградъ билъ латкомъ за пари, искалъ много пари да спечели. Отива другъ единъ при него и му казва: „що си туряшъ паритѣ въ касата, дай ми 200 лири, азъ ще ти дамъ 100% лихва.“ Турчинътъ му далъ паритѣ и той почналъ да му дава 100%. 6 мѣсеца му давалъ, и послѣ му казалъ: „ти благодаренъ ли си?“ — „Доволенъ съмъ, хиляди пѣти съмъ доволенъ, ами майката на паритѣ кога ще ми дадешъ?“ — „Майката остави я да си върви“. Та мнозина сега казватъ: „слушай, ние щѣ ти дадемъ 100 %“. Да, 100 ще изядешъ ти, а 100 на мене ще дадешъ. Въ това нѣма никаква философия. И така не се разсждава. И въ свърѣмения строй ние постоянно изоставяме майката на страна, не искаме да знаемъ, че вървимъ по крива посока, та търсимъ, че този е виноватъ или онзи. Не, не! Въ всѣко отношение ние трѣбва да знаемъ пѣтя на своето движение. И това движение не трѣбва да го спираме по никой начинъ. Въ истината не се допуска нито за мигъ абсолютно никакво колебание. Всѣко колебаване е грѣхъ, защото твоего движение е свързано съ друго движение, може да попаднешъ въ нѣкоя катастрофа: прѣсичане има на тия пѣтища въ вселената. И това е великата философия. Божествената наука ще ни научи да живѣемъ, ще ни покаже кое е глава на истината. На този въпросъ само истината може да даде единъ задоволителенъ отговоръ, да ни направи разумни, да знаемъ защо живѣемъ и какъ трѣбва да живѣемъ.

Въ Америка имало единъ знаменитъ проповѣдникъ, много ученъ, докторъ Гордонъ. Тамъ има църкви демократически. Къмъ демократическитѣ църкви спадатъ методическата църква, а този д-ръ Гордонъ е спадалъ къмъ аристократическата църква, епископалната. Проповѣдва, събиратъ се, слушатъ го, но животъ нѣма въ тази църква. Въ неговата църква ставали много инциденти съ този д-ръ Гордонъ. Единъ день влиза единъ бѣднякъ, сполучилъ да влѣзне въ църквата му вжтрѣ — тѣ ги наричатъ: „свободнигѣ хора въ религията“. Тѣ сж такива, че петъ пари не даватъ за хората, когато си изказватъ мнѣнието. Тѣ мислятъ свободно, на никакви правила не се подчиняватъ, и на всѣка църква тѣ сж тръне, и американцитѣ ги наричатъ „крянкс“ — т. е. колелото имъ се върти навсѣкждѣ, тѣ влизатъ въ църквата безъ да плащатъ. Тамъ се плаща за всѣко мѣсто по 1500—2000 долари, столоветѣ сж плюшени, и тамъ „се служи на Бога много хубаво!“ Влиза единъ бѣденъ и сѣда на единъ столъ. Стопанинътъ на стола го гледа, иска да го изкара, но не може. Пита го: „ти знаешъ ли на кого е това мѣсто?“ — Не зная. Казва му: „това мѣсто е мое“. — Радвамъ се. „Знаешъ ли колко съмъ платилъ? — 2,000 долара“. — „Струва си паритѣ“. Сега, спира се тамъ. Иде проповѣдникътъ д-ръ Гордонъ и започва да говори, каже нѣкой пасажъ, този се провикне: „аминъ, гѣй да бжде“. Всички се смущаватъ, този казва: „Господи, помогни му да не се спѣва, хубаво говори“. Сега този д-ръ Гордонъ разправя своята опитностъ въ една книга. Обаче, всички тия инциденти не сж могли да му дадатъ опитностъ да започне единъ новъ животъ. Една вечеръ той сънувалъ единъ живъ сънь, че проповѣдва въ църквата прѣдъ грамадно събрание, всички мѣста пълни. Иде единъ човѣкъ, нѣма мѣсто заради него. Той му направилъ силно впечатление. Като свършилъ проповѣдъта, си, казалъ: „искамъ да зная кой е този човѣкъ“ и пита: „кой е този човѣкъ?“ Единъ отъ неговитѣ хора казва: „той бѣше Христосъ“. И се събужда.

И казва: „Христосъ“ дойде въ моята църква и за него мѣсто нѣмаше! Питамъ ви: въ всички църкви има ли мѣсто за Христа? Той правъ седи!

„Глава на твоето Слово е Истината“. И сега насъ ще ни убѣждаватъ за какво ли не, за всичко друго ще ни убѣждаватъ, обаче, истината, която ще насочи нашия животъ, която ще внесе една нова насока, никой не говори за нея. Всички въпроси, които вълнуватъ обществото, могатъ да се разрѣшаватъ отъ истината. И казва Писанието: „когато ние познаемъ истината, ще бждемъ свободни.“ Много естествено е: когато тръгнешъ съ единъ човѣкъ на пътъ, ти ще дѣлишъ съ него всичко, каквото имашъ. Дѣто седнешъ, ще отворишъ торбата си. Българинътъ е много учтивъ: вървишъ съ него, той те храни, Следователно, всички хора, които вървятъ въ истината, въ една и съща посока, могатъ да си помагатъ и ще иматъ разположение да ядатъ и пиятъ. Защо не се разбиратъ хората сега? Защото не вървятъ въ Бога. Единъ на лѣво, на изтокъ, другъ на западъ, и търсятъ все идеали. Какви идеали? Никакви идеали нѣма. „Ти да бждешъ българинъ!“ Казвамъ: българинътъ остава ли вѣчно да живѣе? Не. „Ама да станешъ професоръ“. Хубаво. Ти като професоръ ще останешъ ли да живѣешъ? „Министъръ да бждешъ“. Ще останешъ ли? — Не. Е, тогава? Сждбата на всинца ни е да отидемъ въ Орландовци, да влѣземъ въ джоба на попа. Това не е разрѣшение. *Никога не влизамъ въ попски джобъ!* Веднажъ излѣзълъ изъ джоба на попа, втори пътъ *не влизамъ вжтръ!* Чудна работа! Какво спасение може да има въ единъ попски джобъ? Но това не сж разсждения, това показва колко леко ние разсждаваме. Това сж поговорки. Българитѣ казватъ тъй: „ще влѣзешъ въ попския джобъ“. Защо ще влѣзатъ хората въ този джобъ? Всѣки единъ човѣкъ, който не слѣдва божествената истина, ще влѣзе въ попския джобъ. И този джобъ е много дълбокъ, той е най-дълбокиятъ, най-опасниятъ джобъ. Нѣма по опасенъ джобъ отъ попския джобъ!

Този джобъ е гробътъ, тъй го разбирамъ азъ—като те заровятъ, може да плачатъ за тебе, но никой не мисли за тебе. „Иване, защо ме остави?“ Иванъ казва: „защо не ме разровишъ“? Съ години идватъ, плачатъ, но жената казва: „въ попския джобъ си, не те откопавамъ“. Нѣкои казватъ: „като умремъ, ще се свърши всичко.“ Е, питамъ азъ хората: ти умирали ли си да знаешъ какво нѣщо е смъртта? Съврѣменнитѣ хора казватъ: „нито единъ не е провѣрилъ, що е смъртъ!“ Азъ оспорвамъ смъртта! Не говорете за нѣща, които не знаете! Умирали ли си, за да знаешъ? И сега всички казватъ: „ще умремъ“. Смъртта подразбира ограничение на живота. Смъртта — това е най-тежкото ограничение, което животътъ може да прѣдстави, единъ абсолютенъ покой, да нѣмашъ съзнание, да не проявявашъ никаква инициатива. Така опрѣдѣлямъ азъ смъртта. Като влѣзешъ въ попския джобъ, ти ще влѣзешъ въ най-тежкото робство. И тогава ние казваме: за да се избавимъ отъ смъртта, трѣбва да се стремимъ къмъ истината, а за да се стремимъ къмъ истината, нашето сърце трѣбва да бже пълно съ любовъ и да познаемъ Бога като любовъ. И тогава Христосъ казва: „*никой не може да дойде при менъ, ако Отецъ ми не го привлече.*“ Значи, Богъ, като истина, ще ни привлече къмъ себе си, а Христосъ ще ни покаже истинския пътъ на туй вжтрѣшно движение. И каква е емблемата на истината? Въ истината всѣки единъ човѣкъ, какво ще почувствува? Вие когато възприемете истината, нѣма да ви говоря много. Ще ви говоря положително върху истината, толкова, колкото можете да ме разберете. Отчаянъ си, мислишъ да се самоубивашъ. Азъ прѣди нѣколко врѣме привождахъ единъ примѣръ: единъ младъ момъкъ, способенъ, талантливъ музикантъ, се влюбва въ една графиня. Туй го изваждамъ изъ единъ ненаписанъ романъ. Обаче, тя му казва тъй: „условията, при които живѣя, сж тъй сложни, баща ми, майка ми по никой начинъ не ми позволяватъ да се оженя, азъ не мога да те

взема.“ Той се отчайва. И единъ день той тръгва, свѣтътъ му потъмнѣлъ, загубилъ всѣкаква цѣлъ въ своя животъ и искалъ да се самоубие. По това време, тя, за да го избави, туря си маска на лицето, стига го на пѣтя и му пришъпва нѣщо — авторътъ не дава тия думи: никой не ги е чулъ. Изведнажъ той става бодъръ. Какво му е казала тази маска? Тя е казала една магическа дума, отъ която веднага лицето му свѣтва, той се връща и казва: „отъ сега нататъкъ азъ ще живѣя“. Какво му е казала? — „Азъ те обичамъ и съ тебе ще сподѣля всичкитѣ мжнотии въ твоя животъ.“ Слѣдователно, тази графиня — той е *Христосъ* — когато въ този животъ си се отчаялъ и кажешъ: „азъ свършихъ“, *Христосъ*, маскиранъ, ще ти пришъпне: „азъ те обичамъ, съ тебе ще сподѣля всичкитѣ мжнотии въ живота. Напрѣдъ!“ Тогава ти казвашъ: „има смисълъ“! Защо? Когато е любовта вжтрѣ въ насъ, тази вѣчната, безгранична любовъ, ти си позналъ истината. Слѣдователно, слѣдъ като познаемъ истината, ражда се въ насъ една вжтрѣшна свѣтлина, става ни леко на душата, ние сме като една свободна птица съ крила и тръгваме въ права посока. Първото нѣщо, което трѣбва да намѣримъ, е истината. Питамъ сега: вашата графиня на пѣтя проговорила ли ви е тази истина, тази тайна дума? Туй е едно вжтрѣшно прѣживѣване, което всички трѣбва да имате. И туй, върху което Господъ настоява, е: абсолютно никаква лъжа на ония, които славятъ истината, не се позволява, абсолютно никаква лъжа! Вѣнка, въ свѣта, можете да лъжете колкото искате. Да лъжете и да ъи лъжатъ, но влѣзете ли въ този пѣтъ, да служите на Бога, абсолютно трѣбва да турите въ ума си истината. А сега какво казватъ българитѣ: „безъ лъжица и безъ лъжа не може“. Лъжица, значи може да се сърба. Лъжа и лъжица нѣкой пѣтъ както въ английски: „lawer“ и „layer“ сж близо. Опасността е, съ тази лъжица, ако се засмѣешъ, яденето ще отиде въ кривото гърло и съ тебе ще се свърши. Никаква лъжица! И азъ не знаа, който е измислилъ тия лъжици, е билъ много

умень! И по нѣкой пжть казваме, че най-силната храна е супата, която хората правятъ, тѣ все супа ядатъ и съ нея започватъ. А природата въ своето меню никждѣ не е прѣдвидѣла супа. Супа нѣма тамъ, щомъ идешъ на нейната трапеза, супа нѣма. А ние, първото нѣщо ще изнесатъ супа отъ кокошка, отъ пуйка, пждпжджчета, съ малко лимонъ, воденичката изрѣзана вжтрѣ, и гълтаме ли гълтаме. Гълташъ, ама болести се раждатъ. И сега всичкитѣ духовни, религиозни хора искатъ да се хранятъ съ супа. А Павелъ казва - съ млѣко. И вие, съврѣменнитѣ хора, искате да се храните съ чорба. Казвамъ: въ моето меню супа нѣма. Ябълки има, твърда храна има, а супа? Може да ви кажа дѣ има най-хубава супа.

„Глава на твоето Слово е Истината.“ Следователно, тази чорбеста храна, то е като нѣкой романъ. Четемъ романа, какво става? Нѣкоя героиня се ожени за поетъ, родятъ се дѣца, скарватъ се, развеждатъ се и казватъ: „отлична супа е този романъ!“ Да, това е една първокачествена супа. Нѣма ли нѣкой да напише единъ романъ по другъ начинъ, безъ супа? Азъ още не съмъ срѣщалъ никой романъ безъ супа? За примѣръ, да напише, да прѣкара героитѣ си въ другия свѣтъ, безъ да умратъ. А сега ще кажатъ: еди-кой-си е живѣлъ 70—80 год., че почтено го погребали, турили дървета, цвѣтя и написали: „тукъ почиватъ два велики герои на свѣта“. Кои сж тия герои на свѣта? — Които обичаха да ядатъ супа съ лъжица. И защо не се оправя свѣта? Докато ядете супа, нѣма да се оправя свѣта. Здрава, твърда храна трѣбва, която да подложимъ на нашитѣ жби, да я дъвчемъ. Ние все чакаме по благодатъ да дойдатъ дарбитѣ. Господъ иска отъ всички сжщества, отъ най-малкитѣ до най-голѣмитѣ, работа и работа. И ако ние страдаме, то е защото не сме работили въ миналото. И Господъ те наказва заради твоята лѣнность. А на този, който е работилъ, Богъ въздава по-вече, понеже въ миналото е билъ трудолюбивъ. Трѣбва да работимъ въ каквото и да сме положение. Туренъ си слуга, извърши своята длъжность. Единъ день

твоего "служуване" ще ти даде по-големи знания. Богъ е прѣдвидѣль за тебе нѣщо по-велико, отколкото ти мислишъ. И ако азъ бихъ написалъ какво ви очаква въ бждещия животъ, знаете ли, какво би станало съ васъ? Вие бихте напуснали всичкитѣ ваши колиби, бихте напуснали всичкитѣ си работи. Но понеже туй врѣме иде, ще напуснете земята. Но за сега има още малко работа, трѣбва да я свършимъ, да приготвимъ почва и условия за бждещото поколѣние, което иде на земята. Пъкъ като се освободите отъ всички тия връзки, ще тръгнете къмъ тази посока, къмъ Истината, и тогава ще разберете какво е казалъ Павелъ: „око не е видѣло и ухо не е чуло, и на човѣкъ на сърцето не е дохождало това, което е приготвилъ Богъ за тѣзи, които го любятъ“. Ще кажатъ нѣкои: „каково е това нѣщо?“ Какво ли? Трѣбва да го видишъ, чуешъ и опитаешъ, то не може да се опише! Нѣкои религиозни хора казватъ: „всичко въ свѣта върви къмъ една цѣль.“ Но ти пишешъ само за да нахранишъ жена си и дѣцата си. И Толстой разсждава тѣй: „ти ще ги нахранишъ, но единъ день тѣ ще умратъ, значи да давашъ по-вече материалъ на смъртта.“ Не. Всѣки единъ баща или майка, братъ, сестра, приятели, всички трѣбва да говорятъ само истината. Тя е нашето спасение. Да излѣземъ изъ рамкитѣ на врѣменното, на смъртта, и да влѣземъ въ вѣчната свобода. Нѣкой казва: „като умремъ“. Не, не, „ние да умремъ, а тѣ да останатъ да ядатъ и пиятъ“. Бащата казва: „азъ да работя, че като умра, синътъ да яде и пие.“ Не! Бащата трѣбва да научи своя синъ да слѣдва истината и да му каже: „синко, азъ нѣма да умра, азъ само отивамъ въ своето старо отечество, но като се върна въ свѣта и не те намѣря въ пѣтя на истината, да му мислишъ“. Туй показва, че на горѣ трѣбва да се движимъ.

„Глава на твоето Слово е Истината.“ И тѣй, всички, които ме слушате, турете истината за основа на живота си—истината, както вие я разбирате. Азъ говоря споредъ вашитѣ разбирания. Ако вие раз-

берете себе си, ще разберете и мене. Азъ казвамъ: този стихъ е много великъ, азъ не искамъ да го засегна въ неговата вжтрѣшна страна, а засѣгамъ само неговия прѣдговоръ. Ако азъ бихъ ималъ време да ви опиша свѣтоветъ, тия иерархии, какъ ще минете отъ една система въ друга, послѣ какъ ще прѣминете въ духовнитъ свѣгове, какви сили ще придобиете . . .

Сега, вие се борите за 1000 метра мѣсто, карате се и се сърдите, а азъ казвамъ: не си трови живота, единъ день Господъ ще ти даде цѣла планета като тази да ти бжде собственостъ. Цѣла земя като тази те очаква въ пространството. Защо си дошълъ тукъ? Учи се, учи се, велико наслѣдство имашъ горѣ, съ цѣла една планета ще разполагашъ и ще ѝ станешъ господарь. Вие ще кажете: „хмъ, но кога?“ — Сега, сега, въ този животъ. Щѣ кажете: „да е сега да го опитаме!“ Туй знаете ли на какво мазя? На вола като му разправяшъ за университетъ, за човѣшка култура, той ще каже: „сламица, сламица, трѣбва да се наямъ.“ Т. е. ние можемъ да минемъ отъ едно състояние на нашето съзнание въ друго. Нашето съзнание не се ограничава отъ нашето тѣло. Нашето съзнание може да мине въ единъ моментъ, да вземе друга посока, и слѣдователно, да минемъ въ съзнанието на ангелите, то е надъ насъ. Като влѣземъ въ туй съзнание, ще се разшири ума ни и ще влѣземъ въ четвъртото измѣрение, което ученитъ сега оспорватъ. Значи, има мѣста, дѣто духоветъ живѣятъ — ученитъ почватъ да признаватъ, че и духоветъ иматъ мѣсто да живѣятъ.

И тѣй, истината има огношения къмъ нашата глава. И като влѣзе въ нашето съзнание, ще направи ума ни свѣтълъ, на сърцето ще даде вжтрѣшенъ миръ, а на мускулитъ сила. И герой въ свѣта може да стане само онзи, който има истината. Той може да има другъ умъ — не другъ умъ, погрѣшно е това, — но той може да се жертвува и като се жертвува, ще влѣзе да живѣе въ душата на своя народъ. И онѣзи, праведнитъ, които заминаватъ,

като "се" жертвуватъ, влизатъ въ душата на своя народъ, и единъ день ние ще обсебимъ свѣта и ще кажемъ: „стига вече тѣзи заблуждения!“ И ще се стремимъ все къмъ великата истина, на която потикъ е любовта. И всички ваши желания сж милиони свѣтове, които се образуватъ и се движатъ, и милиарди системи, които се движатъ къмъ една велика цѣль, а тя е истината. „Освети ги чрѣзъ твоята Истина, твоето Слово е Истина“.

И сега, пазете се отъ супата, яжте твърда храна. Трѣбва правилно разбиране за Бога, че той е истина и любовъ. Всички други нѣща въ свѣта сж второстепенни. Започнете да мислите за истината. Отъ васъ искамъ: спирайте се всѣки день по 5 минути, отправяйте ума си къмъ истината, 5 минути всѣки день, и тогава въ една година отгорѣ вашиятъ умъ ще придобие други трептения. Ние сега потърсимъ истината, усъмнимъ се, потърсимъ я, усъмнимъ се: „нѣма другъ животъ“! Духовнитѣ хора казватъ: „въ този животъ не може, ама въ слѣдния животъ“. Други казватъ: „на земята не може да се живѣе чистъ и святъ животъ.“ Ако на земята не можешъ да живѣешъ чистъ и святъ животъ, и на небето нѣма да живѣешъ такъвъ животъ. Такъвъ е законътъ! Той тукъ не знае да свири, че на небето ли ще свири? Това мяза на слѣдното: въ Варна една баба сънувала, че отива на другия свѣтъ, била е 60 годишна, гледа тамъ, че има зелени маси, хора съ бѣли дрехи седатъ и пишатъ, рѣшаватъ нѣщо. Питатъ бабата: „защо си дошла тука!“ — „Е, синко, дойдохъ отъ онзи свѣтъ тука да си поживѣя“ — „Знаешъ ли да четешъ?“ — „Не зная.“ — „Тогава тукъ само вода ще носишъ.“ Ако вие не знаете да четете и да мислите — вода ще носите. А знаете ли какво нѣщо е вода да носите?

И сега казвате: „Господъ е благъ.“ Благъ е къмъ трудолюбивитѣ, които мислятъ, чувствуватъ и изпълняватъ волята му. Но Богъ е много строгъ къмъ ония мързеливци, които казватъ: „Той е нашъ Баща, ще бъркаме въ джоба му.“ Никакъвъ джобъ нѣма той!

И тъй, азъ ви говоря като на моибратя и сестри. Въ мене нѣма никаква критическа мисълъ.

Истината и Любовта — вложете ги въ живота си и положението ви, каквото и да е, ще се измѣни само чрѣзъ тази Истина и чрѣзъ тази Любовь!

Бесѣда, държана на 19.III.1922 год. въ София.

Които васъ приематъ.

„Който васъ приема, мене
приема, и който приема мене,
приема Тоговъ, Който ме е
проводилъ“. ¹⁾

Въ всѣко учение има основни елементи, основни закони, основни принципи и понятия. Това сж положения, които не могатъ да се мѣнятъ. Извѣстно е, на колко възлизатъ основнитѣ елементи въ химията, мисля, че сж по-вече отъ 70. Нѣкои искатъ да ги сведатъ до по-малко. И едното положение е вѣрно, и другого. Значи, хората на свѣта, ученитѣ хора, искатъ всичко да сведатъ: да сведатъ фактитѣ къмъ извѣстни закони, а законитѣ къмъ извѣстни принципи, за да могатъ да обяснятъ проявленіята въ природата. Религиознитѣ хора, които считатъ, че положенията на свѣтскитѣ хора сж криви, правятъ едно общо заключение, като мислятъ, че всичко, което свѣгътъ учи, е криво. Не е така. Въ свѣта има много криви учения, но има и много прави. И у религиознитѣ хора има много криви учения. Въ туй отношение ние не си правимъ никакви илюзии, т. е. не искаме да се самозаблуждаваме. И знаете ли отъ какво произтича заблуденіето у хората? Заблудата това е една негативна страна на човѣшкия умъ, на низшия умъ на човѣка, на неговия животински умъ. Погледнете кое и да е животно, на което опашката седи на долу. Направете опитъ: като погледнете котката или вола, тѣ си подигнатъ опашката. И ние вземаме това за форма и казваме: „подигналъ си е опашката“. Но защо се подига тази опашка? — Погледнали го. А защо го погледнали? — Похвалили го. А защо го похвалили, за нѣкакво достойнство ли? Казали му: „ти си отличенъ поетъ, като твоитѣ стихове не сме

¹⁾ Ев. Матея — 10; 40.

чели до сега“. — „Аа, така ли?“ И той си подигне опашката на другия ден върви друго яче. Но ти си сжщиятъ. Онзи, който те е похвалилъ, не е внесълъ нѣщо сжщественно въ твоитѣ стихове. Не трѣбва да се самозаблуждавашъ. Сега, азъ не отричамъ похвалата, и тя е на мѣстото, но не всѣкога: по нѣкой пжтъ похвалата заблуждава човѣка. А негативната страна на похвалата е да укоримъ човѣка, за да му отворимъ очитѣ. Нѣкой казва: „защо ме коришъ, защо ме обиждашъ кръзно?“ Ако твоитѣ очи сж затворени или иматъ перде, азъ ще направя една операция съ моя ножъ, за да падне пердето огъ очитѣ ти и да виждашъ по-ясно. Казвашъ: „ама азъ виждамъ“. Да, виждашъ, но мрачно, а като махна пердето, ти ще виждашъ по-ясно. Туй учение, което ние проповѣдваме, е основано на единъ вжтрѣшенъ законъ. Ако азъ направя тази операция и ти казвамъ: ти виждашъ ли по-добрѣ? — „да“. Разбирашъ ли добрѣ? — „да“. Тогава моята обида е на мѣсто. Ако, обаче, те обидя, и ти кажа: виждашъ ли по-добрѣ? — „не“. Разбирашъ ли по-добрѣ? — „не“, тогава обидата ми не е на мѣсто. И тогава ще употрѣбя вториятъ методъ — ще те похваля. Казвамъ тогава: виждашъ ли? — „мно о добрѣ виждамъ“. Разбирашъ ли? — „разбирамъ“. Значи, похвалата ми е на мѣсто. Тѣзи сж общи положения. А когато нѣкой човѣкъ ни похвали или обиди, ние трѣбва да разрѣшаваме въ себѣ си: ако този човѣкъ, който ме обижда, внесе въ менъ една нова идея и изправи една моя погрѣшка, тази обида е на мѣсто; а ако този човѣкъ развали моя миръ и съ години не мога да се примиря, тя не е на мѣсто.

Сега, Христосъ казва: „който васъ приема“, т. е. той започва отдолу нагорѣ. Не казва: „който приема Бога, послѣ менъ да приеме и най-сетнѣ васъ“, а казва: „който васъ приема, менъ приема, а който менъ приема, приема Тогозъ, който ме е проводилъ“.

А вие често казвате: „азъ не искамъ да зная за другитѣ хора, азъ искамъ да зная какво Господъ

е говорилъ“. Е хубаво, ако Господь е говорилъ по-напрѣдъ на единъ твой братъ, на твоитѣ близки, Той два пжти не говори. То е, ако учителътъ е говорилъ веднажъ, а ти си билъ вънъ, той нѣма да дойде два пжти да говори на ученика, който е отсъствувалъ. Ще идешъ при ученика, който е слушалъ бесѣдата на учителя или лекцията на учителя и той ще ти я разправи. Ама ще кажешъ: „какъ, азъ да слушамъ единъ ученикъ. това не мога да го нося“. Щомъ не можешъ да го носишъ, ти невѣжа ще останешъ. Смирение трѣбва. Всѣки трѣбва да бжде на своето мѣсто въ класа, да чуе какво ще му каже Господь. Мнозина хора казватъ, че тѣ сж слушали Господа. Кой Господь? — „Рече Господь на Господа моего“. Значи, има и единъ малъкъ Господь вътрѣ въ насъ, и единъ голѣмъ Господь, който говори на моя малъкъ Господь. Голѣмиятъ Господь ще проговори на този малкия Господь, пъкъ той на тебе ще го каже и ти ще узнаешъ истината. А туй окултната наука го нарича: висшето „азъ“ у човѣка, пробуждането на „аза“, а християнитѣ го наричатъ: „ангелъ хранителъ“. Окултиститѣ наричатъ „богове“ тия, които ни ръководятъ. Има едно божествено начало, съ което ние сме свързани. Туй начало ние го наричаме Христосъ, който е вътрѣ въ насъ. Той е малкиятъ Господь въ насъ. И нѣкои искатъ да прѣдставятъ, че Христосъ е надъ всичко, все и во все. Не е така. Ако вие искате да узнаете философски, не е така. Христосъ е началото, въ което Богъ се изразява най-добрѣ. Той много добрѣ казва: „никой не може да дойде при менъ, ако Отецъ, Великото Начало, не го привлѣче“. Съ какво? — съ любовь. Ако въ вашето сърце не затрепери тази любовь, Той нѣма да ви привлѣче. Азъ искамъ малко да се спрете върху положителната страна на любовта. Докато вие се съмнѣвате, докато вие се тревожите, докато вашето сърце е алчно, докато търсите вънъ славата, всичко въ свѣта е отрицателно. Вашата любовь е негативна, отрицателна, слаба е енергията ви. Това не е Бо-

жествена Любовъ! И цѣлата наша култура се създава на тази отрицателна любовъ.

Ще ви приведа единъ окултенъ разказъ, за да знаете каква е тази любовъ, негативната. Тя е отлична любовъ, но само за чегури деня.

Минава единъ младъ вълкъ, който за пръвъ път дошълъ на земята. Понеже, като се родилъ между вълцитѣ, билъ неблагогороденъ, той пожелалъ да реформира своя родъ и казалъ: „азъ съмъ изпратенъ отъ невидимия свѣтъ, за да се поправите, защото вашитѣ прѣстѣпления сж толкова голѣми, вие толкова много грабите овцетѣ, че е рѣшено да се поправите, трѣбва да се о раничите и азъ ще ви дамъ единъ примѣръ, какво да правите“. Единъ день той срѣща една млада овца, една мома — тѣй: овцитѣ не сж толкозь възрастни — и казва: „азъ много те обичамъ, влюбилъ съмъ се въ тебе, искамъ съ тебе да прѣкарамъ цѣлия си животъ“. — „Цѣлиятъ животъ съ менъ да бждешъ? Но азъ зная, какво зло, какви пакости сте нанесли на нашия родъ“. — Не, не, азъ ида отъ невидимия свѣтъ, да реформирамъ всичкитѣ вълци, и ти ще видишъ това, на опитъ ще го покажа“. — „Е тогава, готова съмъ“. Злюбватъ се, хващатъ новото учение, трѣгватъ по пътя да докажатъ, по новото учение, че между вълцитѣ и овцетѣ настава братство и равенство. Но понеже овцетѣ живѣли много далечъ, трѣбвало да пътуватъ много врѣме. Овцата пасла трѣва, а вълкътъ постилъ. „За любовъ, казва, издържахъ постъ първия день“. Вториятъ день седатъ тя го подканя. — „Не съмъ разположенъ, ти си паси, пъкъ азъ ще походя“. И вториятъ день казва: „издържахъ“. На третия день тя пакъ си пасе и го кани. На четвъртия день той казва: „дѣйствително, азъ много те обичамъ, четири дни съмъ страдалъ за тебе, но ти обичашъ ли ме?“ — „Обичамъ те“. — „Готова ли си да се пожертвувашъ заради мене?“ „Готова съмъ“. — „Гладенъ съмъ, може ли да те изямъ?“ Това е то съврѣмнената наша любовъ. Така е съ всички хора, на всички казвамъ това и

всички тамъ се спъватъ. Четири дѣня може, върви, но послѣ — „тали ме обичашъ?“ — „Обичамъ те.“ — „Може ли да те изямъ?“ До четири дѣня всичко добръ върви. Божествената Любовь, обаче, е обратна на човѣшката. И какво ще остане отъ тази овца? — Само коститѣ всичко то ѝ месце ще изчезне. Тогава ние ще кажемъ: „този вълкъ колко е билъ жестокъ“. Е хубаво, когато вие вземате една жена, която е била чиста и благородна, майка ѝ и баща ѝ и цѣлиятъ родъ сж вложили най-хубавото въ нея, обѣщавашъ ѝ златни планини, обаче, като живѣе тя четири години съ тебе, въ нейната глава нищо не остава отъ онова, което е било вложено въ нея. Питамъ: кой е овцата и кой е вълкътъ? Този законъ се прилага между всички: и за мъже и за жени, и за проповѣдници и за слушатели. Ако азъ само ви проповѣдвамъ четири години и отъ васъ нищо не остане, то значи че учителътъ е вълкътъ, а ученицитѣ — овцитѣ. Безпощаденъ е този принципъ. Азъ го прилагамъ и вие го прилагайте навсѣкждѣ. Първото нѣщо: любовта изисква свобода, свобода, навсѣкждѣ пълна свобода. И не само материална свобода. Има друго робство, по-тежко отъ материалното. Единъ човѣкъ може да работи въ една фабрика, но той е свободенъ да мисли и чувствува каквото иска. А има и умствено робство. Еди-кой-си авторъ е казалъ тъй: ти искашъ да се изкажешъ, но не можешъ да изкажешъ мисълта си. Т. е. ако въ материално отношение слугата не може нищо да каже, а само господарътъ, така и е въ умствено отношение. Хората си иматъ правила. И поетитѣ си иматъ правила, какъ да римуваатъ. И всѣки поетъ говори въ рими, но поезията не се сѣди по римата: то е едно отъ условията въ поезията. Поетитѣ трѣбва да разбиратъ що е поезия: тя е като музиката, хармония трѣбва да има, и думитѣ така трѣбва да сж наредени, че като прочетешъ едно стихотворение на нѣкой поетъ, да почувствувашъ едно трептение въ сърцето и едно разширение, и да станешъ радостенъ и веселъ. Тѣй разбирамъ азъ

кой е истинския поетъ: като прочета стиховетъ му, ако съмъ билъ наскърбенъ, да ми снематъ тжгата, да се утѣша. А онзи поетъ, който казва: „каква сждба настана, да сме роби и двама“, такъва поезия въ окултната наука ние не искаме. Богъ е Любовь, а въ свѣта ние създаваме тази „сждба“. Това робство, това заблуждение, сж чада на нашитѣ изопачени умове, на нашата философия, на нашитѣ управници въ миналото, а не на сегашнитѣ. Отъ хиляди години тѣ създадоха това. Свещеницитѣ, не сегашнитѣ, а на миналото, сж внесли всичкитѣ заблуждения, които сега сжществуватъ. Сегашнитѣ не сж виновни, тѣ носятъ грѣховетѣ на миналитѣ.

И Христосъ казва: „който васъ прие ме.“ Ако ти отъ любовь не можешъ да приемешъ брата си, не можешъ да приемешъ и Христа. Законътъ е много вѣренъ. Ако ти не можешъ да дадешъ на единъ просякъ единъ левъ, какъ ще дадешъ на Христа нѣщо по-вече? Защото Христосъ като дойде, той ще иска по-вече. Ако ти не можешъ да нахранишъ една муха, ако ти е свидно, какъ ще нахранишъ една овца, която ще изяде 1000 обѣда на мухитѣ? Ако ти не приемешъ брата си, какъ ще приемешъ вѣчното — Бога, който ще иска по-вече? И тъй, Христосъ казва: „най-първо ще приемешъ брата си“, понеже ние сега вървимъ по закона на еволюцията, ние ще приемемъ брата си, слѣдъ него ще дойде Христосъ и слѣдъ Христа — Богъ, т. е. пълнотата на Любовьта ще се появи.

Сега ще ви приведа единъ малкъ разказъ, за двѣ сестри. Едната е била учителка, а другата, по-малката, е служела въ кѣщи. Тази мома, сестра ѝ, събирала пари, за да си накупи книги, да помага на бѣднитѣ. Обаче, сестра ѝ се влюбва въ единъ момъкъ, а този момъкъ не билъ хубаво облѣченъ. И какво да направи тя, за да го хареса сестра ѝ — намислила да вземе скритомъ пари отъ сестра си, да се облѣче той хубаво. Дава му паритѣ, направя си той единъ костюмъ хубавъ, взима си ба-стунъ, цилиндъръ, напарфюмира се, влиза въ кѣщи

и тя казва на сестра си: „е, какъ, харесвашъ ли го?“ Много добръ, харесвамъ го, но потърсила паритъ си, нѣма ги. Пита сестра си: „кждѣ сж паритѣ?“ — „Не зная, трѣбва да ги е открадналъ нѣкой“. Туй става сега съ съврѣменнитѣ хора. Ние вземаме тѣхнитѣ богатства и обличае ония, недостойнитѣ. На този момъкъ не му трѣбва цилиндъръ, нито бастунъ, нито парфюмъ. На този момъкъ му трѣбва умъ, сърце и воля. Ти като се оженишъ, цилиндърътъ ще се махне. Цилиндъръ и бастунъ кжща не въртятъ, и парфюмътъ — ни най малко. А при това всички казвагъ: „вижте какъ е облѣченъ“. Прави сте, но трѣбва да вземете туй обличане вжтрѣшно: вжтрѣ той облѣченъ ли е съ едно благородно сърце, съ една силна воля, на която ти всѣкога да можешъ да разчиташъ? Туй е то сжщинското обличане. А ние сега приемаме културата на този свѣтъ, но не и великото, не вървимъ по Христовия законъ. А въ какво седи съврѣменната култура? Тя почива абсолютно на човѣшкия егоизъмъ, който слѣдъ четири дни ще ви озоби и оголи, и вие ще станете само голи кости. Ако туй не е вѣрно, нека излѣзе нѣкой да каже, че не е тъй. Тогава провѣрете го. И азъ имамъ единъ цѣръ за свѣта — единъ законъ, който моятъ Господъ, на когото азъ служа, ми е далъ да го дамъ на свѣта, т. е. не на свѣта, а на васъ. Азъ искамъ, като ида въ свѣта, да постжпя споредъ Христа. Искамъ, най-първо, васъ да приема, своигъ малки братя, на васъ ще го дамъ. Но вие ще кажете: „ние ли сме най-благороднитѣ?“ Азъ не зпочвамъ съ най-благороднитѣ, а съ най-калпавигъ, съ хромитѣ, клоснитѣ, прокаженитѣ, съ всички, които сж изхвърлени. Ако азъ не съмъ въ състояние тѣхъ да приема, да имъ дамъ любовта си, съ менъ въпросътъ е свършенъ. Щомъ приема васъ въ сърцето си и ви дамъ този законъ, тогава ще дойдатъ „по-благороднитѣ“: като свърша съ васъ работата, тогава ме чакатъ другитѣ, „по-благороднитѣ“. Тамъ е Христосъ. И съ благороднитѣ зная какъ да се отнеса. Хвалятъ се ученитѣ хора, че и тѣ имали

наука, но ние можемъ да се разговаряме и съ ученитъ хора, съ професоритѣ и философитѣ — ние и съ тѣхъ имаме начини какъ да постъпваме: съ доказателства и пр. Послѣ ще дойдатъ управляващитѣ, които иматъ силата. И ние имаме сила, и съ тѣхъ ще бждемъ на друга нога, съ другъ езикъ ще говоримъ. Но ако азъ мина и оставя васъ и ида право при тѣхъ, и вашата работа е свършена. И ако тѣ ми кажатъ: „ти защо правишъ това?“ Моятъ Господъ ми е казалъ, най-първо, на най-малки тѣ братя да дамъ дѣлътъ, че послѣ на другитѣ. Ще кажатъ: „ама не знаете ли, че ние сме благородни?“ Зная, зная, но ако вие сте благородни ще се радвате на моята постъпка, и вие ще направите сжщото, напуснете мѣстата си и елате да помагате. И сега седатъ нѣкои въ църквата и казватъ: „отишълъ да говори на простацитѣ, при насъ да дсйде“. — Да, но вие ще ме разберете криво: колкото разбрахте Христа прѣди двѣ хиляди години, толкова и мене ще разберете. Азъ не се лъжа, и ще имъ кажа: когато азъ излѣзохъ отъ небето, Христосъ ми каза: „погледни моитѣ ржцѣ, онѣзи, „благорсдницитъ“, сше не сж измѣнили характера си, тѣ сж все сжщитѣ“. — Защо? — „Защото не сж приложили още моя законъ на Любоборѣта“. И ако тѣ биха приложили закона за Любобовѣта, между всички църкви на християнския свѣтъ трѣбваше да царува миръ и съгласие. Има ли го туй съгласие между всичкитѣ? Нѣма го. Даже между правовѣрнитѣ, дѣто проповѣдватъ едно и сжщо евангелие, каквито сж евангелиститѣ въ Америка, не си ходятъ въ църквитѣ. Единъ проповѣдникъ не може да отиде въ друга църква, защото догмитѣ, възгледитѣ имъ се различаватъ въ нѣкои маловажни точки. Тия хора ксмарѣтъ прѣцѣждатъ, а камилата псгльщатъ. И, слѣдователно, на земята ще започнемъ съ малкото и ще свършимъ съ великото. И Библията казва: „най-първо, Богъ направилъ човѣка по свой образъ и подобие“. Азъ нѣма да се спирамъ, да ви обяснявамъ стиха. Той съдържа една велика окултна истина, която не

може да се разкрие напълно. И второ, казва, Богъ направи човѣка отъ земя и прѣстъ и вдѣхна му живо дихание. Туй показва неговото произхождение, не на неговия духъ, а произхождението на неговитѣ страсти и желания и на неговия низшъ умъ, на животинското въ него. Значи, хората ще иматъ друга еволюция, ще трѣгватъ по реда на минералитѣ и растенията. И, слѣдователно, божественото и животинското сж свързани едно съ друго, и едни почватъ съ стария човѣкъ, а други съ новия човѣкъ. И Павелъ казва: „кой ще ме избави отъ този законъ на плътта?“ Кой законъ? — животинскиятъ законъ. И послѣ казва: „благодаря, че добихъ туй знание“. Какъ? Чрѣзъ зак на на любовта. Защото само любовта може да ви освободи. И само любовта, като влѣзе като една сила въ васъ, вие нѣма да напускате дома си, но ще бждете толкова силни, че всичко подъ тѣзи трепети ще се разтопи: всички тия вжжета, желѣзни вериги, съ които сте обвързани, подъ огъня на тази любовъ ще се стопи, и вие ще бждете свободни. И ако азъ проповѣдвамъ за Любовта, то е, за да може тази Любовъ да стопи вашитѣ вериги. А азъ виждамъ много вериги около васъ. И съмъ правилъ не единъ опитъ, а два, три, четири, петъ, шестъ и пр. и всички сж върни. Нѣкой казва: „защо съ единъ се отнасяшъ любезно, а съ други не?“ Азъ ще ви кажа защо: съ болнитѣ хора се отнасямъ много любезно, ще погледя такъвъ човѣкъ по лицето, послѣ мекичко ще му поговоря, като на приятелъ, и ще му кажа: ти ще оздравѣешъ. Прѣдставете си, че азъ съмъ единъ лѣкарь съ видно обществено положение. Влизамъ въ едно сѣмейство, дъщерята красива, съ завършено образование. Какво бихте помислили заради менъ, ако азъ започна да я гледя, милвамъ и цѣлувамъ, нали ще ме считате за умопобърканъ човѣкъ? Но понеже не бихъ желалъ да ме наричатъ човѣкъ безъ характеръ, ще седна 2-3 метра далечъ и ще кажа: „моите почитания“, а вие ще кажете: „колко официално се държи, виждате ли го този лицемѣръ“. Каввамъ, ако вашата дъщеря

дойде единъ денъ на мѣстото на болната, азъ ще постѣпя по сѣщия начинъ, но понеже сега е здрава, азъ не мога да приложя другъ начинъ. Най-първо трѣбва да направя операция. Кога ще дойде операцията? Болниятъ трѣбва да стане. И Писанието казва: „умнитѣ хора трѣбва да оглупѣятъ съвършено, за да намѣрятъ Бога“. Единствениятъ пѣтъ е и вие да „оглупѣете“, т. е. да повѣрвате въ любовта. Да не вѣрвате въ сегашната култура, че тя ще може да ви спаси. Нѣкой техникъ ще изработи нѣкоя картечница, която може да изхвърля 25,000 куршумчета въ минутата, и тогава казватъ: „туй е за благо на народа“. Нѣкой химикъ измислилъ нѣкоя отрова, отъ която да умиратъ много хора, и казва: „ще ги накарамъ да треперятъ отъ нашето изобрѣтение“. И всичко туй ние похваляваме! Сега има отрицателна философия колкото искате. Нѣкой адвокатъ, който знае законитѣ, може да направи кривия правъ. Други искатъ да убѣдятъ младото поколѣние да влѣзе въ църквата. Въ коя църква? Въ църквата на лъжитѣ? Но това не е църква! Азъ ви говоря искрено: Христовата църква е църква на любовъ, на миръ, на мъдрость, на истина, дѣто хората сѣ братя и сестри. Това е Христовата църква. Има ли го туй, азъ съмъ първиятъ, който ще влѣза въ тази църква и ще коленича, ще се помоля и надъ всѣкиго ще положи рѣцѣтъ си. Но само когато влѣза въ тая църква. Сега искатъ нѣкои да ме сѣдятъ. За какво ще ме сѣдятъ? Въ България свещеницитѣ могатъ ли да ме сѣдятъ? За да ме сѣдятъ, трѣбва да бждатъ почисти отъ менъ и по-умни отъ менъ — не по вашему, казвамъ на тѣхъ, а по Бога, да донесете по-голѣма свѣтлина и въ вашата свѣтлина да видя, че моята свѣтлина не е голѣма. Азъ съмъ готовъ да я приема. Азъ съмъ готовъ да приема всѣко знание, отъ всичко се интересувамъ, азъ не съмъ толкова тѣсногрѣдъ.

„Който васъ приеме“. Опитайте туй учение, приложете го. То може да се приложи въ вашитѣ домове. Вие имате дѣца. Учението е за вашитѣ дѣца, за ученицитѣ, за слугитѣ. Приложете го, ако

нѣма резултатъ, оставете го на страна. „Като приематъ братята си, мене приематъ“. Какво означава този малъкъ братъ? Връзката е слѣдната: когато азъ рѣша да приема моя братъ, то значи, всичко материално, което имамъ въ този свѣтъ, трѣбва да го дамъ на васъ, моитѣ братя. Азъ като дойда при васъ, нѣма да дойда съ голи ржцѣ, моята торба ще бжде пълна, азъ ще ви дамъ материали. Слѣдъ това иде вториятъ процесъ: когато съмъ готовъ туй, материалното да го пожертвувамъ за Бога, тогава ще дойде Христосъ, духовното въ менъ, законътъ на любовта. А когато приема за кона на любовта, тогава ще се прояви Духътъ—Великиятъ Господъ. Това значи, че трѣбва азъ да направя първата жертва въ свѣта. А пъкъ ако държа кжщата за себе си и всичко държа за себе си, нищо не съмъ готовъ да дамъ и при това проповѣдвамъ за любовъ, тогава нищо не може да се постигне. И казвамъ: ако ние не сме готови. Тукъ Христосъ е скрилъ своята мисль. Ще ви кажа единъ анекдотъ изъ българския животъ. Минава единъ богаташъ и гледа на пазаря единъ бѣденъ, който си казва: „нѣмамъ нито 5 пари, да имамъ пари да купя тоя дробъ и черва, жена ми ще ги сготви“. Минава единъ богаташъ и го пита: „какво гледашъ?“—„гледамъ този джигеръ и тия черва“. Богатиятъ изважда кесията си, развързва я, изважда една турска монета и казва: „дайте му този джигеръ, дайте му и червата“. По пжтя питатъ го: „къдѣ ходи, дѣдо Стояне?“—„Ходихъ по пазаря, видѣхъ този бѣденъ човѣкъ, направихъ единъ хаиръ: хайде, рекохъ, да му купя този дробъ и червата“. И сега нашитѣ добрини навсѣкждѣ мязатъ на добринитѣ на дѣдо Стояна. Като направятъ добро, трѣгнатъ съ циганина и червата и казватъ: „ние направихме добро“. Не, не, съ циганина тази работа нѣма да се свърши. Не е това добро, не е това приемане на твоя братъ, а се искава, най първото нѣщо, ние трѣбва да създадемъ условия, да си създадемъ добри тѣла. Тия нши братя трѣбва да прѣмахнатъ всичкитѣ си физиче-

ски недъзи, да поправятъ тия тѣла, които страдатъ, по единъ разуменъ начинъ. И слѣдъ това душитъ да влѣзатъ да живѣятъ въ тѣла хигиенични. А сега ние казваме: „тъй му било рѣшено, такъва му била кармата, тъй му било писано, тъй е рекълъ Господъ, сѣдба“. Не, сѣдбата му не е била такъва, Господъ не е рѣшилъ така, а ние сами пишемъ така. Ние пишемъ и четемъ. Ние сме написали нашитѣ четива и казваме, че Господъ така е писалъ.

Та трѣбва да вложимъ тази любовъ вътрѣ. Азъ като говоря, разберете ме: днесъ нѣмамъ прѣдъ видъ никого отъ васъ, понеже съмъ рѣшилъ да приема всички ви. Да не мислите, че азъ ви критикувамъ. Ни най-малко. Азъ само ви обяснявамъ извѣстни факти, закони и принципи. Тѣ иматъ общо съ васъ, но вие не сте отговорни за тѣхъ. Ако азъ намѣря една въшка на главата ти, ще се погнуся ли отъ тебъ? Ти не си виновенъ, не мисля, че си я създалъ, а пролазила въ главата ти, но като не си билъ толкова чувствителенъ, оставилъ си я. Има цѣръ: ще вземешъ гѣстъ гребенъ, а ако нѣмашъ пари за такъвъ гребенъ, вземи рѣдъкъ, но го стегни съ конци и тъй ще се очистишъ. По-добрѣ да изметешъ въшките отъ главата си, отколкото да ги оставишъ да мѣтатъ тамъ. И сега има такива философи, които искатъ всичкитѣ злини да останатъ въ насъ. Не, не, всичкитѣ злини да излѣзатъ навънъ, всичкитѣ ти лоши мисли—навънъ: това сѣ гниди, въшки. Азъ не укорявамъ тия въшки, тѣ казватъ: „и ние трѣбва да живѣемъ“. Това е тѣхна култура. Ти си единъ голѣмъ човѣкъ, а съ жилото въшката казва: „нали имашъ любовъ, азъ искамъ да взема малко отъ твоята кръвчица, колко ти коштува“. Но като влѣзатъ 2000 въшки въ главата ти, тогава? Азъ нѣмамъ нищо противъ, да дамъ малко отъ кръвчицата, но вие съ вашитѣ хоботи ще ми донесете много отрова. Не че не мога да ви търпя, но азъ имамъ градина, ще ви науча хубаво да работите, ще ви дамъ мотичка и ще ви приготвя една хуба-

ва супица отъ млѣчице и може да ядете колкото искате, но само на главата ми нѣма да се качвате, понеже тази глава е създадена за друго—да мисли и да живѣе въ мъдростѣта, а не да играе по нея.

„А който васъ приеме, мене приема“, казва Христосъ. Ако ние приемемъ този принципъ, какво ще стане? Има извѣстни велики, неизмѣнни закони въ природата, които дѣйствуватъ вжтрѣ въ битието. Ние не можемъ да примиримъ тия закони. Въ вся една мисль, всѣко едно желание е свързано съ извѣстни течения вжтрѣ въ природата. Извѣстни мисли привличатъ атомитѣ на желѣзото. И ако вие живѣете дълго съ тия мисли, вие ще станете нетърпимъ, по-грубъ. Процесътъ става вжтрѣ. Извѣстни мисли като дѣйствуватъ дълго време въ васъ, ще почнатъ да привличатъ атомитѣ на среброто. И когато туй сребро вземе надмошье у васъ, ще се яви желание да вземете всичкото богатство, и мислите, че като натрупате всичкото богатство, ще направите кой знае какво. Не може нищо да направите. Ако свѣтътъ може да се поправи съ пари, милиарди има. Най-богатиятъ човѣкъ не е по-добъръ. Американцитѣ създадоха законъ противъ туй натрупване на богатствата. Тия богатства сж само голѣми лавини отъ снѣгъ, които слизатъ отъ високитѣ планински мѣста, и горко на ония села, върху които ще слѣзатъ, разрушавагъ ги. Ние искаме богатство не материално, а съ сърдце, съ любовъ, че като влѣзе въ дома ти, да донесе благословение. Съ сила външния свѣтъ нѣма какво да го подобримъ. Днесъ трѣбва да се учимъ какъ да оремъ земята, че да даде по-вече жито. Ние имаме по-вече жито, отколкото ни трѣбва, но туй жито е въ Америка и въ Германия, навсѣкждѣ е нагрупано въ хамбаритѣ, и всички богаташи чакатъ да се подигне съ единъ франкъ цѣната му, че тогава да го продадатъ и да спечелятъ, а ако не се подигне, тия малкитѣ братя нека страдатъ. Но туй жито е прѣзено за хората на земята! И ако ние всички бѣхме умни, то

трѣбваше да се раздѣли по равно на всички и да ялемъ и приемъ и да благодаримъ на Бога. А ако нѣкой бѣденъ човѣкъ си позволи да открадне еди-тъ хлѣбъ, веднага ще намѣри участъка. Азъ не казвамъ, че той трѣбва да краде: този човѣкъ отъ неволя е станалъ слабохарактеренъ, той се е принудилъ да краде, и ние не влизаме въ положението му. Но казвамъ: като прилагате този законъ, прилагайте го еднакво—бѣдниятъ въ затвора, и богатитѣ въ затвора. Ако е законъ, нека бжде законъ и за малкиѣ и за голѣмиѣ. Но този законъ да бжде безпощаденъ, да нѣма лицепріятие. А сега постоянно заобикалятъ законитѣ. Единъ богаташъ тукъ, въ България, направилъ едно голѣмо прѣстѣпление и като го сждѣли, най-послѣ го оправдали, и той казва: „азъ се радвамъ, че ме освободиха, скжпо ми излѣзе туй освобождение, много ме обраха—единъ милионъ трѣбваше да платя“. А който нѣма милиони, ще седи въ дрангулника. Питамъ: законъ има ли тогава? Туй е въчшата страна. Ние, които искаме да приемемъ истината въ насъ, и ако ние имаме такива закони, ако азъ поставя нѣкой свой братъ въ това положение, тогава? Трѣбва да бждемъ справедливи. Въ моитѣ постѣпки азъ съмъ билъ по нѣкога различенъ: спрямо нѣкои хора съмъ билъ по-любезенъ, и ще ви кажа причинитѣ защо. Тѣзи, които сж компрометирани прѣдъ мене, извършили нѣкое прѣстѣпление или сж се провинили въ нѣщо, азъ се приближавамъ къмъ тѣхъ. Въ мене има такъвъ стремежъ, да се приближавамъ по вече къмъ слабитѣ, безразлично дали е бѣденъ или богатъ, принципътъ е сжщиятъ. Азъ всѣкога имамъ съчувствие къмъ слабитѣ хора, искамъ да имъ помогна. А нѣкои хора нѣматъ нужда отъ менъ. Казва се за нѣкого: „той е чистъ, той е святъ“. Но други забѣлѣзватъ: „защо съ насъ не постѣпвашъ тъй?“—Нѣмаме нужда отъ менъ. Тѣй е постѣпвалъ и Христосъ. Той не е дошълъ за праведнитѣ, но за страждущитѣ—за болнитѣ, слабитѣ и бѣднитѣ. Единъ де-тъ и съ васъ ще се съберемъ. Азъ друго яче зная: при болнитѣ

ще ида съ аптеката, си, а между васъ ще се нося само цигулката на гърба си и като влѣза въ дома ви, ще свиря, и всичкитѣ ви дѣца и вие ще ме слушате и ще кажете: „много хубави нѣща свиряшъ, отъ Бетховенъ, отъ Моцартъ, отъ Бахъ, я изсвири още едно парче—трѣгналъ да оправя свѣта съ цигулка“. Ако съ цигулка не мога да оправя свѣта, ще взема перото и ще стана поетъ. До тамъ съмъ дошълъ: още веднажъ ако дойда въ свѣта, или музикантъ или поетъ ще стаа. Тѣ сж двѣтѣ нѣща, които ще оправятъ свѣта, тѣ сж останали вече: музиката и поезията. И азъ искамъ, вашия прозаиченъ животъ да изчезне. Двѣ нѣща оставатъ чисти въ свѣта, тѣ сж: музиката и поезията, тѣ сж неопетнени още, всичко друго е оцапано. И, слѣдователно, всички трѣбва да бъдемъ музиканти и поети. Започнешъ една работа, направи единъ опитъ: прѣди да идешъ да орешъ на нивата, изпѣй една пѣсень. Отивашъ на нивата, напиши поне единъ куплетъ, и тогава вземи оралото. Сждия си нѣкъждѣ, искашъ да сждишъ нѣкого, изпѣй една пѣсень и тогава сжди, а ако си поетъ, кажи: „чакайте, присжда нѣма да дамъ“, напиши единъ куплетъ за сжденето, и тогава пригответи присждата. Ако си стражаръ, седни, тѣй и съчинявай стихове. И ако всичкитѣ свещеници, сждии, министри, учители, всички ние държимъ тия двѣ правила — да пѣемъ и да съчиняваме поезия, знаете ли тогава каква хармония ще се създаде? Дойда въ кжщата ви и искамъ да се карамъ, но си попѣя, и слѣдъ това ще кажа: „братко, азъ дойдохъ да се карамъ съ тебе, но като си попѣхъ, моята пѣсень каза, че може и безъ караница, ще ме извинишъ, че имахъ едно лошо желание“. Или дойда като поетъ, искамъ да те обидя, но като напиша една поезия, ще кажа: „братко, мислѣхъ нѣщо да те огорча, но сега туй ще ти дамъ като подарѣкъ, и втори пжтъ нѣма тѣй да мисля“. Азъ самъ прилагамъ това практическо правило: като напиша поезията, горчивото се изоставя. Изведнажъ то неможе да се приложи, но постепенно: веднага светии неможемъ

да станемъ. Всѣки день като прилагаме тази Божия Любовь, ние ще можемъ да подобримъ живота си. Този Христосъ, малкиятъ Господъ, който живѣе въ насъ, въ всинца ви говори сжщото. Когато отивате нѣкъдѣ да направите зло, той казва: „недѣй, потърпи малко“. А животинското въ тебе казва: „не, не може да се търпи, сега направи злото“. Потърпи малко, и ако послушашъ, ще се оправи живота. А ако искашъ да направишъ добро, животинското каже: „не, какво ще стане съ тебе, ако все постъпвашъ добръ“. Слѣдователно, това сж тия два принципа: злото е животинското, а доброто е божественото въ насъ, които постоянно дѣйствуватъ и ние трѣбва да ги различаваме строго. Единиятъ принципъ е на тъмнината, а другиятъ на свѣтлината. Ако ние ги различаваме въ всѣки единъ моментъ, каква поезия, какви божествени стихове можемъ да пишемъ! А знаешъ ли хубаво да пишешъ, ще можешъ и да пѣшъ, а щомъ можемъ добръ да свиримъ, да пѣемъ и да пишемъ, знаете ли какви хубави мисли, желанія и дѣйствия могатъ да дойдатъ у насъ и да се извършатъ отъ насъ? И, слѣдователно, ние трѣбва да приложимъ туй учение, да дадемъ на свѣта единъ образецъ. Всички стремежи на политическите партии сж добри, но на тѣхъ имъ липсва едно — любовь, най-важното. Въ всички религии, които сега сжществуватъ въ свѣта, има отлични нѣща, цѣнни богатства има, но имъ липсва Любовь. Въ всички сждилища не липсва дисциплина, редъ и порядъкъ, но имъ липсва любовь. На всѣкъдѣ липсва любовь! Едно нѣщо: вложете тази Божествена Любовь, която носи музика и поезия! Повѣрвайте вие на този Господъ, който ви говори. „А, казвате, не му е дошло врѣмето“. Закъснѣли сте, закъснѣли сте, отдавна е изгрѣло слънцето, още много ще закъснѣете! Тия музиканти сж като пойнитѣ птички, които, като мине мѣсець юли, прѣставатъ да пѣятъ. И ако още закъснѣете, тия божествени пѣвци ще прѣстанатъ да пѣятъ и ще кажатъ: „ние ще идемъ на друго мѣсто“, и ще ни оставятъ.

Днесъ азъ искамъ да ви приема, искамъ да ви попѣя и да ви съчиня една поезия. Каква гѣѣза да бжде тази новата пѣсень? Тази новата пѣсень за менъ ще бже: *Господи, благодаря ти, че азъ можахъ днесъ да приѣна тия мои малки братя, а Ти, Господи, запѣй сега на моята душа твоята пѣсень на любовта.*

Слѣдъ туй, и вие и азъ ще запѣмъ нѣ голѣми Гос одъ — нѣ Д хъ. А като приемемъ Христа, всички ще запѣмъ, което значи, да славословимъ Великия Госпо ъ.

И казва Христосъ: „който приема менъ, приема Този, който ме е пратилъ“. Ще дойде въ насъ Духътъ, и щомъ дойде Божествениятъ Духъ, ще ождемъ безсмъртни, ще бждемъ свободни отъ великото робство на свѣта — смъртта. И, първото нѣщо: гледай е да освободите вашитѣ умове отъ робство, да освободите вашитѣ сърца отъ робство, да освободите вашата воля отъ робство. И онзи братъ, който ви обича, не трѣбва да ограничава вашия умъ, вашето съзце и вашата воля. Той трѣбва да има вѣра въ васъ. Азъ по нѣкой пжтъ казвамъ на майкитѣ: имай вѣра, дѣтето ти нѣма да падне, за цого, чрѣзъ вѣрата, ти му прѣдавашъ силата си. Тѣ не могатъ да разбератъ, какво може вѣрата да принася. Ако азъ чрѣзъ моята вѣра мога да ви спася безъ да ви гозоря? Азъ, чрѣзъ вѣрата, мога да повдигна вибрациитѣ на ваше о съзнание и ако вие полигнете да паднете, ще запазя равновѣсието ви, вие веднага ще се и правите безъ да паднете. Ако азъ кажа: този братъ, ако така върви по пжтя, ще падне, но той само е покритъ и лъ изъ пжтя и ще стане отличенъ братъ. Сега нѣкои братчета има, които едва сж израснали, други сж цвнали и завързали, а има и такива, кои о сж узрѣли, а нѣкои сж дали и добръ плодъ. Всички до единъ ще станатъ такива. Ни о единъ отъ васъ нѣма да бжде изгубенъ, нит о единъ отъ васъ нѣма да о таче глузавъ или жестокъ, всички ви ще бждете братя и сестри нѣ любовта, мъдростта, истината, правдата, добродѣтельта

и милосърдието, и всички ние ще славимъ Господа. Тъй ще бѣде. И азъ вѣрвамъ въ васъ, че вие каквито погрѣшки имате, сами ще ги изправите и отъ менъ по-добри ще ста ете. Каго казвамъ отъ менъ по-добри ще сѣнете, Христосъ казва на едно мѣсто, има единъ стихъ: „ще правите по-голъми чудеса, отъ оного азъ правя“. Вие ще имате въ бжжестве условия да правите по-голъми чудеса, не че по-добри ще станете, но ще имате условия, вашитѣ добродѣтели да се язатъ по-вече въ свѣта. Азъ сега, не съмъ тол ова добъръ: ако нѣкой човѣкъ се о л че хубаво, а пъкъ този хѣърли отъ го ѣ му кѣ ѣ, онзи хѣжрли калъ, т. гава? И азъ тѣ ѣва да се рѣоблѣка. И като мина изъ вашата улица, лѣд та ме нацѣпатъ и казватъ: „то и човѣкъ ку л у а нѣма“. Незная, азъ ли нѣмамъ култура или вие? А вие когато дойдете да живѣете пакъ въ свѣта, ца та не нѣма да има, вие ще бжжесте отъ чини.

И тъй, когаго вие приемете любовта, ще може да ви говоря единъ езикъ разбранъ и мно о наученъ, да ви науча тѣ факти, закони и принципи какъ съществуватъ и дѣ ствуватъ въ свѣта. Много малко се иска да работимъ въ свѣта. И нашитѣ нужди може да се задоволя ѣ съ много малко. И кжщитѣ ни малки трѣба да бжжятъ, ще ги правимъ по единъ много естественъ и чинъ. Но за да придобиемъ всичкото туй знанѣе, трѣба да дойде Божествената Любовь. Не любовта на оня вѣкъ, но като влѣзешъ въ единъ домъ, да нѣмашъ нито една задня, користолюбива мисль, чистъ и святъ да бжжешъ въ себе си, и да вземешъ послѣдното мѣсто, да не изпжквашъ нагрѣдъ. Изпжквай само тогава, когато твоитѣ братя иматъ нужда, за да се подигнатъ, и нека тѣхната радостъ да бжжде твоя, нека тѣхната любовь да бжжде твоя любовь. Тъй трѣба да живѣете. Сега азъ повишихъ глѣга си като нѣкой моралистъ. Азъ не обичамъ това и прѣдпочитамъ да говоря естествено, не и камъ да заживямъ моитѣ мисли. Азъ се пазя да не говоря силно, за да не кажете, че налагамъ мислитѣ си. Не искамъ да налагамъ своето. Азъ

искамъ да ви прѣдставя какво е любовта. Ако приемете тази любовъ, тя ще ви принесе миръ и радостъ въ дома, дѣцата ви ще бждатъ здрави, работитѣ ви ще се оправятъ, въ живота ще ви върви добръ, ще се спасите, ще намѣрите Царството Божие. Всичко едно подиръ друго ще дойде. А сега хората седатъ и казватъ: „отъ кждѣ ще дойде Христосъ?“ Свещеницитѣ казватъ: „той ще дойде чрѣзъ насъ, защото ние сме ржкоположени“. Да ме извинятъ, но азъ ще имъ кажа, кой е ржкоположенъ. Ржкоположенъ е само снзи, на когото Богъ е положилъ ржцѣтъ си, Духа си. Ржкоположение съ човѣшки ржцѣ не става. Първото ржкоположение Богъ е направилъ на едно мѣсто — когато е направилъ човѣка по образъ и подобие свое, тогава е турилъ ржцѣтъ си върху него. А ако те е направилъ отъ калъ, ще ти кажа: братко, ти си още въ животното царство. Има братя, които сж още въ положението на животни и чакатъ Господъ да дойде, за да се събудятъ. Слѣдователно, ржкополагането е отъ Бога. Туй трѣбва да знаете: така гласи новото учение. Свобода хората не могатъ да ви дадатъ: свободата иде само отъ Духа, чрѣзъ Бога. Ако ние чакаме този или онзи да ни освободи, това е заблуждение. Свободата всѣкога иде чрѣзъ Бога. И второто нѣщо — значieto — идва не отъ хората, защото тѣ сж само негови носители, а отъ Бога. Всички тия велики добродѣтели идатъ отъ Бога. А сега искатъ да ни заблудятъ, че трѣбватъ да чакаме. Азъ не казвамъ, че любовта иде отъ менъ, азъ ви нося тази любовъ, азъ отварямъ душата си да дойде тази любовъ. Отъ единъ великъ източникъ, безграниченъ, на вѣчността иде всичко, отъ ония велики свѣтове на цѣлата вселена, на тия слънца и свѣтове, отъ туй Божествено Съзнание, което ни обгрѣща. Този Великия Господъ работи, за да създаде тая хармония въ свѣта. И сегашнитѣ наши страдания, и всичко, отъ което сме недоволни, ще изчезне единъ день, когато Господъ положи ржката си върху васъ, и вашитѣ лица ще бждатъ кра-

сиви като ангелскитѣ. Вие още не знаете какво е красота! Красиви трѣбва да бждемъ! Красиви като ангели трѣбва да бждете! И сърцата ни да бждатъ красиви, и умоветѣ ни красиви, а не черни. Нѣкои отъ васъ ще кажатъ: „красиви сж тия работи, но условията?“ . . . Условията ли? Знаете ли каква е вашата работа? Майката на едно дѣте му дала една връвъ много дълга, 40—50 метра, то вързало връвътъ за едно дърво и около гашитѣ си, и почнало да обикаля, че най-послѣ забравило на коя страна да се развива, седи и плаче, оплело се. Какво да прави? „Кой те върза?“ питала го тя. То лъже: „ее, другарчега“. Не, то се е завило само, но не му дошло на ума да се развърже. И майка му казва: „по който начинъ си се увилъ, сега ще се и развиешъ“. Сега и вие сте такива братчета, увили сте се и плачете: „условията такива“. Не сж условията такива, я се развий назадъ, като въртелешка! Самъ ще се развържешъ отъ туй вжже, както си билъ майсторъ да се вържешъ. И азъ вѣрвамъ, че вие ще се развържете.

(Една забѣлѣжка: Магдалина — това е пробуждане на човѣшкото съзнание: когато човѣкъ е живѣлъ въ грѣха и се събужда, рѣшава да живѣе по Бога. И всѣки може да бжде Магдалина. Въ момента, когато ние съзнаемъ, че сме живѣли въ грѣха и се обърнемъ да живѣемъ по Бога — това е Магдалина. Въ всинца ви има една Магдалина, която се пробужда: тя търси, има съзнание за божественото).

„Който васъ приема, менъ приема, а който менъ приема, приема този, който ме е проводилъ“. И ние носимъ туй учение за всички, безъ разлика. Сега азъ искамъ и вие да възприемете вашитѣ малки братя, и като излѣзете, да кажете: „заради тебъ, Господи, азъ ще приема всичкитѣ тия мои братчета“. И бждете вѣрни. Тогава Христосъ ще ви отговори: „понеже тѣхъ сте приели, мене сте приели, а понеже мене приехте, приемате и Този, който ме е пратилъ“. Слѣдователно, Христосъ съединява всички въ тази непрѣривна любовь, въ която трѣбва

да живѣемъ като братя и сестри. Ония, които сж роле и отъ Б. г., на които Богъ е положилъ своитѣ ржцѣ, добили сж образи и подобие Негови. Ще бждемъ свободни отъ сегашното робство. И материално ще бждемъ свободни, и духовно, и умствено. С оюда на всѣкждѣ, свобода на Духа!

Желая всички да се въодушевите отъ тази любовъ, и като идете въ домоветѣ си, всички да се разцѣлузате, да вземете цигулкитѣ си, да свирите, да пѣете и да кажете: „отъ сега нататкъ ще пѣемъ и съ поезия ще живѣемъ“.

Бесѣда, държана на 25.III. 1922 г., въ София.

„Прави правете неговитѣ пжтеки!“

„Прави правете неговитѣ пжтеки“¹⁾.

Близо прѣди двѣ хиляди години е изказано туй изречение. Казано е малко по-отдавна, а е грѣ-повторено прѣди двѣ хиляди години. Да се прѣпов-тори нѣщо, значи, да се каже отъ нѣкой великъ ар-тисъ, художникъ. Какво е искалъ да каже пророкътъ, когато е изказалъ тия думи: „гласъ на едного, който вика въ пустинята: пригответе пжтя Госпо-денъ, прави правете неговитѣ пжтеки“. Съврѣмен-ниятъ християнски свѣтъ може да има по-мече отъ 500,000 пророци, като оставимъ на страна мохаме-данскитѣ пророци, будическитѣ и тѣмъ подобни. 500,000 души, които постоянно викатъ: „прави пра-вете божиитѣ пжтища“! А при това тия пжтища прави не ставатъ. Не казвамъ, че между тия про-роци нѣма искрени хора, има, но когато човѣкъ изкаже туй изречение: „прави правете господнитѣ пжтища“, той трѣбва да разбира вътрѣшния сми-сълъ на думитѣ, трѣбва да има знание, знание, зна-ние, знание, знание. Сегашнитѣ хора казватъ: вѣра, вѣра и вѣра, и вѣрата е, която управлява. Но като влѣзешъ въ нѣкоя кръчма, казватъ тъй: „днесъ съ пари, а утрѣ на вѣра“. Тѣй шото днесъ взимане и даваке въ звонкови пари, а утрѣшниятъ день на вѣра. Но вѣрата е като единъ обектъ непостижимъ. Сега насъ не ни интересуватъ какво казватъ тия 500,000 души пророци, насъ не ни интересува даже какво говорятъ мохамеданскитѣ или будическитѣ пророци, насъ не ни интересуватъ и философитѣ на земята. Ще кажете: защо? Ако азъ съмъ боленъ, ако моитѣ очи, моитѣ уши не могатъ да приематъ

¹⁾ Ев. Матей — 3; 3.

благата на този свѣтъ, а всички други ги приематъ, какъза полза има отъ това за менъ? „Ама нека тѣ бждатъ щастливи“. Това не е философия. Въ божествената наука такъва философия нѣма. Въ божественото или всички трѣбва да бждемъ щастливи, или всички трѣбва да бждатъ нещастни. Едно отъ двѣтѣ. Половината щастливи, а половината нещастни, такова нѣщо нѣма. А туй, дѣто едни сж щастливи, а други нещастни, то е наша философия, то е човѣшко. И, слѣдователно, всички искатъ сега да ни кажатъ, че едни трѣбва да бждатъ щастливи, спасени, а другитѣ трѣбва да погинатъ: еднигѣ да бждатъ въ рая, а другитѣ въ пѣкъла; еднигѣ трѣбва да бждатъ невѣжи, а другигѣ учени. Не е така. Тия лъжливи положения сж създадени отъ насъ. Днесъ всички казватъ: „вѣрвашъ ли ти въ религията?“ Нѣма какво да вѣрвамъ, ние съ бждещи опити не ходимъ, а ходимъ съ настоящи. Тѣй както всѣка сутринъ азъ трѣбва да излизамъ да опитвамъ слънцето, да излагамъ гърба си, то да ме грѣе, да опитвамъ неговата сила, по сщия начинъ всѣко сщество, колкото и да е малко, дали е въ формата на единъ чозѣкъ или муха, комаръ и бълха, въ каквато и да е форма — азъ вземамъ тия форми въ първичния имъ смисълъ, — иматъ право да опитатъ тия слънчеви лъчи, за да възприематъ колкото и да е малко животъ отъ тѣхъ, да изпитатъ сладчината на това слънце. И когато нѣкой човѣкъ намѣри нѣкой въшка на главата си, чукне я между двата нокти, като се е покачила тя не знае, че туй е едно културно сщество, тя е единъ голѣмъ простакъ. И като е изслѣдвала свѣта, влѣзнала е въ една философска глава и почнала да я чопли и да разглежда какво е това. И философътъ казва; „на криво мѣсто правишъ своитѣ изслѣдвания, и азъ съмъ изслѣдователъ“, за туй той я чуква, не че въшката трѣбва да умре, но понеже се е качила на тази философска глава, тя се осжда на смъртно наказание, както всѣки прѣстѣпникъ, щомъ прѣстѣпи държавния законъ или го обѣсватъ или го застрѣлватъ. И тогава хората ще кажатъ: „тѣй

било писано въ божествения законъ, понеже го прѣстѣпи“. Въ божествения кодексъ абсолютно нѣма сѣнка отъ смъртно наказание! И смъртното наказание, това е една измама, фалшификация само на човѣшкия умъ. Казватъ: „нѣмаме ли ние право зарадъ народа си да убиемъ нѣкого!“ За народа си можешъ да убиешъ нѣкого, но за Бога нѣмате право да убивате. Слѣдователно, за вашия народъ ще го осждите, а заради Бога ще го оправдаете. И въ бждеще ще кажете: „ние те осждаме за прѣстѣплението, което ти направи спрѣмо нашия народъ, но понеже ние имаме и другъ законъ за нашия Богъ, ще те оправдаемъ и ще те пуснемъ — ти си свободенъ.“

Този пророкъ, като е казалъ: „прави правете божиитѣ пѣтища“, това трѣбва да се разбира, че тѣзи пѣтища трѣбва да ги направимъ прави въ себе си: прави пѣтища въ нашитѣ у ове, въ нашитѣ мисли. Сега ние искаме да оправимъ вънъ свѣта. Слава Богу, ако идете въ Англия или Франция, тамъ има такива хубави пѣтища, че мязатъ на една отлична градина, и хубави автомобили вървятъ по тѣхъ. А българскитѣ пѣтища не сж толкова хубави. Наказанията на Франция и България, въпрѣки че пѣтищата на първата сж гладки, а на българитѣ не сж гладки, сж еднакви. Тѣ еднакво обиратъ и еднакво крадатъ, само че единиятъ ще открадне тъй че нѣма да се забѣлѣжи веднага. По това се отличава западната култура. На западъ като открадне нѣкой нѣщо, слѣдъ 20 години ще го хванатъ, а българитѣ ще го хванатъ слѣдъ една година. Слѣдователно, българинътъ е профанъ, не е толкова културенъ да прикрие своето прѣстѣпление, и затова гърцитѣ казватъ, че е дебелоглавъ. А тази култура азъ я наричамъ византийска култура, това не е божествена култура, т. е. трѣбва да си признаемъ истината. Правото е право въ всички народи. Една благородна черта е такъва въ всички народи, въ всички общества и индивиди. Всички благородни черти иматъ божественъ произходъ, а всички лоши черти иматъ обратенъ произ-

ходъ. Въ свѣта има двѣ велики учения: едното слиза отгорѣ, и другото възлиза отдолу. Едното течение е чисто божествено, а другото течение е човѣшко, то е течение на мисълта. И, слѣдователно, тия двѣ течения влизатъ въ насъ и всѣкога произвеждатъ двѣ противрѣчни влияния. Когато едното течение влѣзе въ насъ, ние станемъ буйни, гѣвимъ се, мразимъ се, и цѣла анархия става въ насъ. Туй течение иде отъ центъра на земята. Другото течение, като дойде, внася миръ, съгласие, чисти мисли, благородни въвишения. Всички велики учители на миналия животъ, които сж разбрали закона на природата, всѣкога сж прокарвали тази велика истина: „прави правите пѣтищата господни“. Тѣй вземете, божественото течение, то е въ съгласие съ природата, като влѣзе, душата има материали, съ които може да работи. Вие ще кажете, защо именно трѣбва да правимъ добро? Защото само въ това добро нашата душа може да намери онѣзи материали, съ които тя може да съгражда своитѣ тѣла; и когато туй земно течение почне да взема надмисли въ насъ, произвежда два противоположни резултати въ човѣшкия организъмъ. Ако дѣйствува на физическото тѣло, човѣкъ почва да съхне, съхне, и стане сухъ като чирозъ и най-послѣ си заминае. А другиятъ резултатъ е обратенъ — човѣкъ почне да тлъстѣе тлъстѣе и послѣ пакъ краятъ е единъ и същъ — пакъ смъртъ. Туй течение е просто едно натрупване отъ вънъ, натрупване на материя, докато човѣкъ се сломи. А другото течение, което иде отгорѣ, организира нѣщата. Тази материя е пластична и остава у човѣка толкова колкото му трѣбва за развитието му. Сега, за да могатъ да останатъ тия двѣ течения, учителитѣ на миналото сж препоръчвали нѣкои методи, а съвременнитѣ християни, мохамедани, будисти и др. сж забравили какъ да регулиратъ тия течения. Постътъ е за регулиране на тия двѣ течения. А сега сж турили поста, за да се спаси човѣкъ. Нѣма какво да се спасява, постътъ никога не спасява! Казватъ: „да

изсърхне човѣкъ". Като изсърхнешъ, ще оглупѣешъ. Чудна расота, човѣкъ трѣбвало да изсърхне, „за да мяза на светия". Е хубаво, ако вашиятъ конь изсърхне и го впрѣгнете въ колата, каква работа може да свърши, ако вашата ябълка изсърхне и т. н., тукъ нѣма никаква философия. Следователно, нѣмате право вие да измѣчвате тѣлото си, нѣмате право да измѣчвате ума си, нѣмате право да измѣчвате сърцето си. Имате право да хармонизирате ума си, имате право да хармонизирате сърцето си, имате право да хармонизирате тѣлото си. И ако този постъ вие си го налагате като една диета само за хармонизиране на душевнитѣ си сили, вие сте въ права посока, т. е. да регулирате теченията въ васъ и да ги използвате. Крайниятъ постъ, крайното въздържание е родило обратниятъ процесъ — лакомството. Крайното лакомство и изеденето сж два протизоположни полюси. Казвате: „човѣкъ се родилъ да яде и да пие". И вие сте на кривата посока: човѣкъ не се е родилъ на земята да яде и да пие. Той трѣбва да яде съ любовъ, и то ава ще знае защо яде. Ние трѣбва да знаемъ защо ядемъ. Азъ и другъ пжъ съмъ запитвалъ днешнитѣ хора, защо трѣбва да ядемъ и защо? 3 пж и на день трѣбва да ядемъ: сутринъ, на обѣдъ и вечеръ. Трѣбва да си обяснимъ защо. Отговарятъ: „е, тъй е останало отъ дѣди и прадѣди". И всичкитѣ наши вѣрвания сж все отъ дѣди и прадѣди. Книги е имало, така билс писано, това, онова. За съвременнитѣ културни хора тия твърдения не важатъ. Ако ние вѣрваме, ние трѣбва да обосновемъ нашата вѣра. Защо вѣрваме? Да сме готови да дадемъ единъ разуменъ отговоръ, на какво се базира вѣрата ни, трѣбва да имаме здрава основа, за да сме готови да дадемъ единъ разуменъ отговоръ. Казватъ: „трѣбва да имаме едно вѣрую". Защо? Новата наука, новото божествено учение поставя всичкитѣ нѣща на единъ великъ вжтрѣшенъ опитъ. Туй, което не можете да опитате, не го приемайте. Туй, което не можете да опитате, не вѣрвайте въ него. Можешъ да вѣрвашъ въ истината, туй, което е опитано, въ

него може да се върва. А сега въ насъ сж натрупани толкова суевѣрия, въ какво ли не върваме? Сега нѣкоя баба върва въ магията, а всички учени се смѣятъ. Но колко учени хора има, които върватъ въ по-вече глупости, отколкото бабата! Ученигѣ върватъ, че човѣкъ ще остарѣе и умре, понеже туй е законъ въ природата. Туй е върване на бабата. Казватъ: „законъ има въ природата, човѣкъ расте, развива се и най-послѣ трѣбва да умре“. Подлежи ли туй умирање на опитъ? Кой отъ тия учени хора е опиталъ какво нѣщо е смъртъта? Опитватъ тѣ, че пулсътъ спира. Но азъ мога да направя да спре човѣшкото сърце и слѣдъ 24 часа пакъ да живѣе човѣкътъ. Тѣ казватъ, че като спре сърцето, човѣкъ умира. Не е така. Може да прѣстане една дѣятелность, а да остане вжирѣ една по-тънка дѣятелность, която дѣйствува. Нека вземемъ единъ простъ примѣръ: вземете една машина, каквато и да е тя, която функционира по желѣзната линия. Най-първо машината е студена, седи като една грамада. Слѣдъ туй една малка топлина се появява въ нея, слѣдъ туй почва едно бухтене, колелетата се въртятъ и гледате прѣзъ цѣлия день тази машина оживѣва. Вечеръта машината умре, а на другия день пакъ оживѣва. Какво показва това? Това е само смѣна на енергията, нищо по-вече! И когато нѣкой говори за смъртъта, ние ще му кажемъ, че смъртъта не е нищо друго освѣнъ смѣняване на енергията въ природата отъ едно състояние въ друго. Когато човѣкъ прѣстане да функционира на физическото поле съ грубата материя и влѣзе да функционира въ другия свѣтъ, дѣто материята е по-ефирна, по-деликатна въ своигѣ трептения, онѣзи, които не разбиратъ закона, казватъ: „заминалъ си, хайде да му занесемъ тѣлото“. И по този начинъ хиляди и хиляди хора има, които сж заровени живи.

„Прави правете божиитѣ пѣтища“ — тия пѣтища, които отъ памети-вѣка, отъ когато Богъ е създалъ настоящия свѣтъ и е вложилъ тия закони, които ние трѣбва да изучаваме. Сега азъ трѣбва

да аргументирамъ, да ви докажа, има ли Господь или не. Азъ ще ви докажа съ два най-силни аргументи, противъ които човѣкъ не може да усгои. Тѣ сж като бомби. Кога човѣкъ трѣбва да яде? — когато е гладенъ. Ами кога не трѣбва да яде? — когато е ситъ. Кога трѣбва да пие? — когато е жаденъ. А кога не трѣбва да пие? — когато се е напилъ. Който не вѣрва въ Бога, е ситъ. Който вѣрва въ Бога, е гладенъ. Слѣдователно, безвѣрниците, това сж хора наситени. Тѣ казватъ: „ние сме сити, този Господь, когото сж ни проповѣдвали до сега, малко умоветъ ни да го смелятъ“. Тия безвѣрници, азъ ги наричамъ — това сж сити хора. „Едно врѣме и ние бѣхме като васъ“ Срѣщатъ се единъ гладенъ човѣкъ и единъ ситъ и спорятъ, за какво? Задавайте въпроса както трѣбва: приятелю, ситъ ли си? — ситъ съмъ. „На работа!“ Гладенъ си, иди на ядене. Прѣвеждамъ: ти си ситъ, нѣмашъ нужда отъ вѣра, азъ съмъ гладенъ, имамъ нужда отъ вѣра. Слѣдователно, всички, които трѣбва да вѣрватъ, сж гладни хора, а които не трѣбва да вѣрватъ, сж сити хора. Но законъ е въ природата, че става смѣна: гладнитѣ ще станатъ сити, а сититѣ ще станатъ гладни. Слѣдователно, слѣдъ врѣме като се завърти това колело, безвѣрниците ще станатъ вѣрващи, а вѣрващитѣ — безвѣрници. Е, каква нужда има сега, тия хора да ги убѣждавамъ, има ли Господь или нѣма. Нѣма какво да ги убѣждавамъ. И всичкитѣ свещеници сега се сърдятъ. Има два вида безвѣрници въ свѣта. Азъ говоря въ прямъ смисълъ. Ще ви обясня, защо не правите прави пѣтищата божии. Има благородни безвѣрници или човѣкъ ялъ и е доволенъ отъ яденето си и казва: „отличенъ обѣдъ!“ А другъ, слѣдъ като се наяде, недоволенъ е, критикува жена си, нѣщо му е лошо на стомаха, ялъ, ама не му е паднало на сърцето. Два вида безвѣрници има: еднитѣ сж вънъ отъ църквата, а другитѣ сж вжтрѣ въ църквата. Външнитѣ сж благородни, а другитѣ безвѣрници, това сж само проповѣдници, ама не казватъ, че сж безвѣрници, тѣ лицемѣрствуватъ.

Цѣла редица отъ данчи има, че тѣ не вѣрвагъ. Азъ имъ казъ амъ: „и вие с е сити, само че не сте яли добрѣ“. Единъ православень попъ веднажъ ми казъа: „отъ този тамянь до тукъ ми е дошло! За 100 години не искамъ да му помириша миризмата: на умрѣло ида, тамянь кади, гѣгъ се роди, пакъ тамъ нъ, водо вѣтъ нѣйцѣ има — г-мянь, и главага ми сенапълни: дѣца се родили, умрѣли, водосвѣти, маслосвѣти, искамъ да се освободя отъ този тамянь“. Ще кажете: „аа, безъ тамянь не може“. Др-го, друго означава този тамянь: безъ една благородна мисъ ъ не м-же, а безъ тамя ъ може. А онзи вжтрѣшенъ тамянь, който означава човѣшката м-сълъ, безъ нея не може. Слѣдователно, тази кандилница означава умъ, тя означава човѣшкото същѣ, въ което горѣ боже твения огънь. Тамяньтъ възлиза на горѣ къмъ Бога, за да отвори цѣлѣта в елена, цѣлия космосъ. Това значи да кадимъ, да знаешъ за цо свѣтътъ е направень, защо вѣрвашъ, и да слушаешъ Бога, то е правото вѣрване. А сега ще кажете: „ела и вижъ какъ хубаво знае нашиягъ свещникъ да кади, той имъ особень начинъ за каде е“. Да, казъахъ, той знае какъ да мърда кандилницата, а не знае какъ да мърда ума си. Това не е упрѣкъ, азъ говоря за една велика истина. Ума си трѣбватъ да знаемъ да мърдаме. И всинца васъ, моитѣ приятели, азъ искамъ да освободя отъ едно заблуждение. Въ този животъ за мене нѣма компромисъ. Или вѣрвашъ или невѣрзъщъ, или ситъ или гладень, срѣдна линия нѣма. И тогава, ако сте безвѣтникъ ще ви хвана за ржката и ще ви питамъ: „доволенъ ли си отъ яде е о?“ — Д-во ень съмъ. — Хуба о добъръ безвѣтникъ си. А другиягъ ще каже: „нядохъ се, ама не съмъ доволенъ“. — Лошъ безвѣтникъ си. Тогава и гладнитѣ хора, и тѣ сж на двѣ категории: к-й о дойде гладень и пакъ е кро-тъ-тъ, смиренъ, очаква да яде, казвамъ: ти си еицѣ отъ добритѣ гладни. А другиягъ стои намръщенъ, казвамъ: лошъ гладень човѣкъ си. Тѣй щото лошитѣ гладни ставатъ лоши сити, тѣй, лошитѣ вѣрващи ставатъ

лоши безвѣрници, добритѣ вѣрващи ставатъ добри безвѣрници. Слѣдочателно, отъ вѣрващитѣ сж излѣзли безвѣрничитѣ, и безвѣрникътъ е плодъ на вѣрвашии. Е о етна философия, нали? И като видя единъ безвѣрникъ, казвамъ, дали е излѣзатъ отъ добритѣ вѣрваши или отъ лошитѣ вѣрваши.

Се а да се посрѣз и да направя една малка диверсия на моятъми тѣлѣ знаея, бѣлг ринѣтъ, изобщо, а о му кажешъ етна мисль, дълбока, философска, той ии щѣ се отвлѣче или ще заспи. Умътъ му не може да излѣжи една силна мисль. Та затъва ще направя една диверсия съ етиъ разказъ изъ римскитѣ врѣмена, пакъ въ врѣмето на Нерона. Тѣкой-си благородень патрций, който се наричалъ Иверций, благородень и високо образовень запознвалъ се съ една вдовца, римлянка, която имала едно малко момиче, но по естество той ималъ голѣмо отвръщение къмъ женитѣ, — обичалъ ж нитѣ, но не обчалъ ж ни да го пиптъ, и при вѣчко докосване отъ жена, ка о че съ огътъ сж го попарвали. Този Иверций се запознвалъ съ учението на тогашнитѣ християни и рѣшавалъ да повети живота си на нѣкѣто учение и сполетъ тогашния обичай рѣшилъ да иде въ пусинята да прѣкара въ съзерцание, въ сърѣдоточение на своя умъ, да наѣбри божественитѣ истини т. е. да оита, има ли такъвъ живъ Господъ или не, и може ли юи Господъ на оти тѣ да го видѣ.

Когато ние кажемъ може ли да видимъ Господа, евангелиститѣ казватъ: „Бога никой никога не го е виждалъ“. Не, не! Слѣпите хора не сж го видѣли, а всички хора, на които очитѣ сж отворени, сж го видѣли поне единъ пѣтъ въ годината. А който е писалъ еванелиею, взелъ е само този стихъ: „Бога никой никога не го е виждалъ“, а е извадилъ тия думи: „Бога никой никога не е виждалъ въ своето невѣжество“, понеже Бо тъ не е на невѣжитѣ, на слѣпитѣ, а Бога вѣки го е видѣлъ, който има знание, божественно знание. Ако е православенъ, ще каже: „Господъ е толкова святъ и чистъ, че ние, грѣшнитѣ хора, сме недостойни да

го видимъ, но чрѣзъ нѣкой правовѣренъ, светия, свещеникъ, той да се помоли заради насъ, че дано Господъ да се смили". И затуй сме дошли до този халъ, защото пращаме при Господа все такива нескопосници. Ще ви приведа единъ примѣръ. Единъ учителъ се влюбва въ една мома, учителка, но за да узнае дали тя ще се ожени заради него, праща единъ свой ученикъ да види, да говори съ нея. Огишълъ ученикътъ, хвалилъ тамъ своя учителъ, хвалилъ го, но тя се влюбила въ ученика и му казала: „защо не ми говоришъ за себе си, ами за своя учителъ?" И ние пращаме все нашитѣ ученици при Господа, да ни уредятъ работата. И най послѣ ученикътъ се оженилъ за момата, а учителътъ останалъ на понедѣлникъ. Това е единъ фактъ. И ние като пращаме сватове, тѣ сж уредили работитѣ си, а ние оставаме съ въпроса, дали има Господъ или не. Самъ ще идешъ, ако искашъ да се женишъ. Иди, срѣщни се съ момата, не ти трѣбва никакъвъ сватъ. Сватоветѣ, това сж най-лошитѣ хора на свѣта. Е, дошли да сватосватъ, ще кажатъ това, ще говорятъ, ксето не е, ще въздигнатъ момъка до небето и ще въздигнатъ момата до небето. И послѣ като не се разбиратъ, ще кажатъ: „е, туй трѣбваше да направимъ и тѣ да се научатъ на нашето учение". И всичкитѣ религиозни учения все тия лъжи ги турятъ на изборъ. Основно задайте вие на единъ религиозенъ човѣкъ въпроса: ти вѣрвашъ ли въ Бога? Той нѣма да ти отговори направо, а ще каже: „чакай да видя, какво е писалъ еди-кой-си". Зная, туй съмъ го училъ, ама ти кажи. „Е, трѣбва да видя окултизмътъ какво казва, какъ говори еди-кой-си". Науката знае тия работи, но ти, твоятъ личенъ опитъ какъвъ е. Имашъ ли личенъ опитъ? Той, за да не се издаде, ще си помисли малко, какво да отговори. Азъ зная, че той нѣма никаква опитность, ако го запитамъ да каже чистосърдечно. Единъ г-нъ дойде при менъ въ моята стая и ми задава единъ такъвъ въпросъ: „слушай, ти като на твоитѣ слушатели да не ми говоришъ, да не мислишъ,

че съмъ такъвъ глупакъ, да ме убѣждавашъ, не искамъ да ме убѣждавашъ, но ти опитностъ имашъ ли, туй ксето проповѣдвашъ, тѣй ли е или само така залъгвашъ хората?“ Казвамъ, азъ ще ти кажа сега: направихъ му единъ опитъ въ какво азъ вѣрвамъ, и като направихъ опита, казвамъ му: „вѣрвашъ ли въ Господа? — Вѣрвамъ. Туй, което проповѣдвамъ, е една велика истина и ти можешъ да я опиташъ, тѣй както азъ съмъ я опиталъ. И като опиташъ тази велика истина, въ ума ти ще стане единъ великъ прѣвратъ, че ти може да слугувашъ на всички хора съ съзнание, и душата ти и сърцето ти ще бждатъ радостни. Казвамъ и на васъ: вие можете да направите този опитъ. Нѣкои сж го направили, но още се спиратъ, мислятъ: „ние сме грѣшници и Господъ нѣма да ни приеме“. Този Господъ, когото азъ проповѣдвамъ, много обича грѣшниците, като ги погледне, Той се усмихне и имъ изпрати своитѣ лжчи. Този Господъ, когото азъ ви проповѣдвамъ, особена слабостъ има къмъ грѣшнитѣ хора, обича ги, разбирате ли? Азъ го наричамъ Господъ не на праведнитѣ, а Господъ на грѣшнитѣ хора, Господъ на безвѣрниците.

„Прави правете пжтищата господни“. Ние оставихме Иверций, той си отиде. Рѣшава се сега да иде той въ пустинята, да изучава туй учение. 20 години живѣлъ тамъ. Но това малкото момиченце като израстнало, имало особена слабостъ къмъ Иверций, и се рѣшава да отиде да го намѣри. Но тази млада мома знаела, че той ималъ голѣмо отвращение къмъ женитѣ, и рѣшава да вземе мъжка форма. Облича се тя като единъ младъ момъкъ, който бѣга отъ свѣта и иска да се посвети на християнството. Макаръ че 20 години служелъ Иверций на Бога, провидѣнието го заслѣпило тсй не можалъ да я познае, че е жена и я считалъ отъ сжщия полъ, както него. Той ѝ казвалъ: „ти трѣбва да се пазишъ отъ женитѣ, понеже тия жени може да ти създадатъ, на тебе, младъ момъкъ, най-голѣмитѣ главоболия“. — Да, да, казвала тя, азъ зная и ще туря учението ти на сърцето си и

ще изпълня твоето учение. Но, очудвалъ се той, когато дохождала нѣкоя жена или мома, той билъ особено веселъ, т. е. тя ще се приближи, ще хване момата за ръка, ще я цѣлуне, ще я прѣгърне. Вечерта Иверций пакъ ще я повика: „ти ме тургашъ въ голѣмо изкушение, такива работи не трѣбва да правишъ, тия хора, които идатъ при менъ, ще видятъ, ти си младъ момъкъ, не трѣбва да цѣлувашъ момитѣ, или трѣбва да изправишъ поведението си, или азъ трѣбва да бѣгамъ“, — „Моля ти се, учителю благи, азъ имамъ една слабостъ къмъ женитѣ, като ги цѣлувамъ, може да изкореня тази слабостъ“. — „Дано Господъ ти помогне да изкоренишъ тази слабостъ“. Питамъ: този Иверций ималъ ли е много право разбиране за човѣшкото естество? Ако този фиктивенъ момъкъ цѣлувалъ тия моми, каква пакостъ прави? Я ми кажете? Никаква пакостъ не прави.

Сега вториятъ примѣръ, който ще ви приведа, той е отъ класическитѣ врѣмена. Азманъ-Тура се наричалъ този великъ учителъ на бѣлата ложа. Азманъ-Тура ималъ двама ученици. Но тукъ и двамата ученици вече сж момци, т. е. не ученици привидни само, жена облѣчена въ мъжки дрехи. Вториятъ се наричалъ Вимерсиде. Той се влюбилъ въ една мома, безъ да знае учителятъ му, а това въ тия врѣмена било забранено, на всички ученици, които слѣдватъ тази школа, влюбване въ този смисълъ, както сега ние разбираме, било забранено. На тия двама ученика той е разчиталъ много, и искалъ да прѣдаде своитѣ знания и да ги направи наслѣдници въ бждеще. Това било въ онази епоха, когато той е искалъ да направи единъ опитъ за подмладяване, възстановяване на своята енергия. Повикалъ двамата си ученика, имало извѣстна стаица, тамъ да направятъ опита, ще влѣзатъ и на двамата дава имъ една течностъ, тѣ трѣбвало да я разреждатъ и да я турятъ въ стаята отъ вѣнъ. Нѣма да ви разправамъ какъ ставатъ тия нѣща. Но той искалъ да ги изпита, той подозиралъ каква е работата. Възлюбената на едного отъ тѣхъ

била болна, и въ ума си той вложилъ да употреби това за благо на своята възлюблена.

Питамъ сега, имате два морала: едно задължение къмъ своя учителъ, а другото — влѣчение къмъ своята възлюблена. Какъ бихте рѣшили въпроса? Има ли право той да излъже своя учителъ за благо на своята възлюблена? И опитътъ на Азманъ-Тура излъзналъ несполучливъ. И съвременнитѣ християни мязатъ на този Вимерсиде. Тѣ сж взели божиео благословение и сега на земята го употребяватъ, ядатъ и пиятъ. Да, ядатъ и пиятъ, но смъртъта, възмездиего на кармическия законъ, постоянно иде. Азманъ-Тура постоянно прилага закона, че всѣки единъ човѣкъ ще пожъне плода на своето върване, плода на своитѣ дѣйствия и казвамъ, че нашитѣ пжтища, най-първо, трѣбза да бждатъ празни. Ако този ученикъ бѣше върень къмъ своя учителъ, добръ щѣше да стори: този учителъ разбра сърцето му. Той не искаше учителятъ да помогне на неговата възлюблена, той искаше да лицемѣрствува, самъ да ѝ помогне и да покаже, че той е единъ великъ авторитетъ.

Сега казватъ: „простъ попъ не искамъ да стана, поне владика“. И майката казва: „расти, синко, владика да станешъ съ патерица“. И ако не попъ, поне архимандритъ да стане. Това е най-долниятъ моралъ, който сжществува въ свѣта. Ако човѣкъ влиза въ църквата, да стане владика, да стане архимандритъ или другъ, той нѣма нищо общо съ божествената истина. Прѣди всичко, той трѣбва да влѣзе въ църквата, за да намѣри Божествената Истина, да служи на Бога, да стане като едно дѣте, и казва Христосъ: „Царството Божие е за дѣцата, ако не станете като дѣцата, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. И днесъ всички питатъ: „защо младитѣ бѣгатъ отъ църквата?“ Защо да не бѣгатъ отъ църквата? И по-вече бѣгане ще има отъ църквата. Сега нѣкои, които ме слушатъ, казватъ: „туй не е за доброто на българския народъ“. Питамъ: вашитѣ възгледи, които имайте до сега, бѣха ли за доброто на вашия на-

родъ? Прѣди хиляди години — азъ прѣди хиляди години не бѣхъ тукъ — сравнете прѣди 1000 г., 800 или 500, ако България е била по-добра отколкото сега, азъ съмъ готовъ да оттегля думитѣ си. Учение, което почива на патриотизма, ще се разруши, то' не почива на здрава основа. Обществениятъ патриотизъмъ трѣбва да почива на абсолютнитѣ истини. Патриотизмътъ трѣбва да почива на Божествената Велика Любовь, трѣбва да почива на Божествената Велика Мъдрость, да бжде обоснованъ на единъ вѣтрѣшенъ законъ. И намъ ще кажатъ: „ние сме българи“. Не! Прѣди всичко ние сме хора, човѣци, които мислятъ, слѣдъ това сме българи. А сега искате да ни убѣдите, че вие сте българи. Е, тогава, ако вие сте българи, България трѣбва да бжде най-великиятъ народъ въ свѣта. Не е така. Азъ нѣмамъ нищо противъ никой народъ, животътъ имъ не намирамъ, че е лошъ, но едно нѣщо липсва на хората: липсва имъ любовь. Пакъ ще ми кажете: „е, тази любовь“. Да, да, азъ ще ви проглуша съ любовта! *Вижъ, като дойде до закона на любовта, азъ ще направя насилие!* Азъ съмъ намислилъ да ви разруша и кжщитѣ. Защото, ако не се разрушатъ вашитѣ кжщи, вие ще измрете въ тѣхъ, а като ги разруша, ще влѣзе слънцето и ще бждете свободни. Гробътъ не е ли една кжща? „И ще се разпукатъ гробищата, и мъртвитѣ ще излѣзатъ навънъ“. Сегашнитѣ кжщи и църкви трѣбва да се разпукатъ, свършено да се разпукатъ, азъ разбирамъ вѣтрѣ, въ вашитѣ убѣждения, които сж напластени отъ хиляди години, вашитѣ теории трѣбва да се разпукатъ и да влѣзе божествената свѣтлина и топлина, да разтопи този ледъ, който ви е сковалъ. Вие есе сте недоволни, и учени и богати. Защо?

И тогава ще кажете: въ свѣта има единъ Господъ, който е милостивъ, всемждъръ, Господъ на Любовта, който обича грѣшнитѣ, великъ учителъ на невѣжитѣ. Когато нѣкой е невѣжа, той е готовъ да го учи. И всѣки единъ, който се нуждае отъ неговата свѣтлина, Господъ му е много приятно,

когато ние излѣземъ, каквито сме, да ни огрѣе. Казва нѣкой: „не те ли оскърбяваме?“ — Не, менъ ми е много приятно, когато се грѣшъ на моята свѣтлина, и менъ ми е приятно, когато те пека. Тѣй чега азъ въ божествената книга. И най-напрѣдналитѣ, като дойдатъ слѣдъ менъ, и когато вие влѣзете въ божествения пѣтъ, ще разберете, че туй е Господъ. А сегашниятъ Господъ, знаешъ ли на какво мяза? Азъ ще ви призеда онзи анекдотъ, дѣто сж направили студентитѣ въ една колегия въ Америка. И кажи да опитатъ единъ професоръ, колко е ученъ, той билъ отличенъ зоологъ. Всички студенти направятъ единъ брѣмбаръ, взиматъ 10—20 части отъ разни бубулечици и направятъ една особена бубулечица. Избиратъ комисия, отиватъ при него и му казватъ: „Г-нъ професоре, намѣрихме единъ особенъ специментъ, молимъ ви, понеже сме невѣжи, да ни кажете, да ни освѣглите върху него“. Той го разгледалъ и казалъ: „хжмбжкъ“! „Момчета, това е ваша измислица, такъво нѣщо Господъ не е направилъ“. Та и ние сега „хжмбжкъ“ правимъ. И който не знае, казва: „особена пеперуда е тя“. Да, за невѣжия е особена, а за учения професоръ е „хжмбжкъ“. Кажете: това не е сжщността. Когато въ вашето сърце влѣзѣ любовта, Божията Любовь, тогава по особенъ начинъ ще разбирате истината. Сегѣ за да обясня, ще ви дамъ какъ можете да намѣрите тази истина. Дѣ се раждатъ противорѣчията? Да кажемъ, азъ имамъ единъ отличенъ палатъ и ви приемамъ, но стаята ми е толкова малка и има само единъ малкъ прозорецъ, който гледа къмъ изтокъ. Може да туря единъ да види слънцето, двама, а другитѣ не може да го видятъ, а вънъ чакатъ 200 души и ще се роди едно съревнование. „Защо този да е при прозореца, а не другъ“, и ще почне едно мушкане: ти ли си правъ или не. Азъ имъ казвамъ: имамъ една нова философия, дѣто нѣма мушкане. Този прозорецъ ще го махна. „Ама безъ прозорецъ не може, ние ще гледаме слънцето отъ прозореца“. Това не е наука! Това е наука на мушкане. Но

ако азъ ви нареди вънъ въ двора на палата и ви нареди на разстояние по 10 метра единъ отъ другъ, всички 200 души може да се наредятъ да го гледатъ, и пакъ ще има достатъчно празно пространство за още толкова. А сега насъ ще ни турятъ въ църквата и ще ни кажатъ: „само отъ тукъ може да гледате слънцето“. Да, „хжмбжкъ“, тия лъжливи теории трѣбва да ги изхвърлите и да знаете, че ние сме чада на живия Господъ. И тъй е писано въ кодекса: „на умнитѣ, на онѣзи, които ме познаватъ, които ме любятъ, азъ ще имъ се изява, и ще имъ дамъ всичкото благословение“. Въ сегашното човѣчество най-силнитѣ души, най-мощнитѣ души сж въплътени въ бѣднитѣ хора. Въ богатитѣ хора сж хилавитѣ души. Между бѣднитѣ има герои, тѣ побѣждаватъ, а богатитѣ, които иматъ всички условия за живота, слизатъ на долу, защото сж слаби души. И нашето учение не е на богатитѣ, не е и на ученитѣ, защото между ученитѣ не се намиратъ най-силнитѣ души. Нѣкой ученъ запитайте го, има ли Господъ или нѣма? Той нѣма доблестъта да каже, знае ли или не, а ще каже: „е, науката това още не го е доказала“. Не науката, а ти си професоръ, учишъ другитѣ хора, този е сжщественъ въпросъ. Най-първо човѣкъ трѣбва да познава Бога! Нищо повече! Всѣко едно сжщество, най-първо, трѣбва да е запознато съ слънцето, за да има свѣжа мисль. А ние можемъ ли да имаме една свѣжа мисль, безъ да познаваме Бога? Не е така. това е една квадратна лъжа, квадратна лъжа! Всѣки единъ отъ насъ може да види Бога, да се разговори съ Него, да живѣе съ Него, да работи, и всички благословения ще дойдатъ, и да тръгне къмъ този великъ свѣтъ. „Кога?“ Цѣлата вѣчностъ е на ваше разположение. Най-първо, ще се освободите отъ мисльта, че има смъртъ. Туй може да бжде днесъ, утрѣ, слѣдъ една година, слѣдъ 10, 20 години, хора, които мѣратъ врѣмето, сж хора смъртни, а ние не мѣримъ врѣмето. Добъръ е Господъ и за насъ, защото, ако не въ този животъ, въ другия, петия, шестия, но нека всѣко нѣщо дойде на своето врѣме.

„Прави правете божиитѣ пѣтища“, тия пѣтища, които Бсгъ е направилъ за насъ. Той ще дойде да освободи нашитѣ души. И азъ искамъ вашитѣ души да бждатъ свободни отъ лъжливата идея за смъртта, свободни отъ лъжливитѣ понятия, че си смъртенъ. Много свободни трѣбва да бждете. Мислете право. Всѣки да каже: „азъ видѣхъ Господа“. И азъ ще питамъ: Господь кога го видѣ, когато изгрѣваше или когато залѣзваше? Сега ще кажете: „тѣзи сж поклонници на слънцето“. Не, не, туй слънце го гледатъ хората и пакъ не се оправятъ. Но който е видѣлъ онова слънце веднажъ, той *никога нѣма да го забрави!* Въ неговото сърце ще трепти такъва свѣтлина и топлина, която ще го прѣобрази. *И той като се върне отъ този изгрѣвъ, вие ще го познаете.* И сега врѣмето наближи, изгрѣвътъ иде. Великъ изгрѣвъ иде! Азъ искамъ вие всички да бждете готови и на мѣстото си. Кога иде слънцето? Сега пакъ нѣкои отъ васъ ще кажатъ: ето една мистификация. Въ насъ мистификация нѣма, тайни нѣма. Тайнитѣ сж за глупавитѣ хора. Ние искаме да направимъ всички нѣща разбираеми за хората. И, слѣдователно, нѣщата, истината е всѣкога една и всѣки може да я узнае. А лъжата всѣкога е тайна и никой не може да я узнае. И тогава казватъ: „да изучаваме тайнитѣ на природата“. Да изучаваме не тайнитѣ на природата, не тайнитѣ на живота, на свѣта, а живитѣ истини въ природата. Азъ твърдя: да изучаваме великия животъ на живата природа, да дойдемъ въ контактъ съ нея, да работимъ съ този Господь, който сега работи. И сега нѣкои ще кажатъ: „дошло ли е врѣмето?“ За умнитѣ врѣмето е дошло, а за глупавия още нѣма да дойде. За гладния врѣмето е дошло, а за сития още нѣма да дойде, за жадния врѣмето е дошло, а за онѣзи, които не сж жадни, слѣдъ хиляди години ще дойде. Който отъ васъ е гладенъ, врѣмето за него е дошло, врѣмето е сега, слѣдъ $1\frac{1}{2}$ ч. ще имате или закуска или обѣдъ. На сититѣ Господь дава лопата и мо-

тика, тамъ далечъ на лозето, по кжщитѣ, всички на работа!

„Прави правете божиитѣ пжтища“. Азъ не правя упрѣкъ, но казвамъ, врѣме е за всички. Всинца попове безъ разлика, евангелисти, да знаятъ, че въ свѣта има единъ Господъ, който призовава всички хора да живѣятъ въ братство. Този е правиятъ пжтъ — въ братство, въ сестринство. Тъй казва божествениятъ гласъ, който идва отгорѣ. И той говори въ вашитѣ сърца тази истина. Азъ не ви говоря нѣкаква мистификация. И азъ виждамъ колко сте доволни. Има ли по хубаво нѣщо отъ това, да срѣщнешъ брата си или сестра си, да те прѣгърне, да ти даде тази братска или сестринска цѣлувка. То е най-великото, най-благородното въ свѣта. И ако азъ прѣведа тия форми на братство и сестринство въ втора и трета степенъ, ще кажете: „ето друга мистификация“. Хайде, ще ги оставя тия степени, ще оставя въ първа степенъ тия братства.

„Прави правете божиитѣ пжтища.“ И кажете: „азъ видѣхъ ли Господа?“ — Не съмъ. Не казвайте: „е, нѣма да го видя“, не! Кажете тъй: „азъ ще направя всичко, всичко ще употрѣбя. но ще видя Господа, ще го видя този Господъ, искамъ да ми прогсвори, една дума да ми каже“.

Ще го видите и ще ви каже тази дума и въ васъ ще стане единъ прѣвратъ. И вие ще минете отъ едно състояние въ друго. И ще придобиете умъ на единъ ангелъ. И ще кажете като слѣпия: „слѣпъ бѣхъ едно врѣме, но сега виждамъ“. Невѣжа бѣхъ едно врѣме, но сега зная, зная, защото ме озари свѣтлината на онзи Богъ, и сега го познавамъ.

Тогава, Той е моятъ възлюбленъ, въ когото живѣя, движа се, съществувамъ и върша всичко.

„Прави правете божиитѣ пжтища“, защото Господъ иде!

Бесѣда, държана на 2. IV. 1922 г., въ София.

Волята на Отца.

„Защото слѣзохъ отъ небето, не моята воля да сторя, но волята на Тогози, който ме е проводилъ“.

Ще прочета частъ отъ 6 гл. отъ Ев. на Йоана. Тукъ се спиратъ мнозина и казватъ: да позѣрваме въ Исуса и ще се свърши работата. Не това. Да повѣрватъ хората въ Любовьта, да я възприематъ и усвоятъ. Не приематъ ли туй учение, всѣко друго учение е нищо. Исусъ Христосъ, това е символъ на Любовьта. Нѣмате ли Любовьта, никого нѣмате въ свѣта.

Воля въ най-простия смисълъ означава актъ, проявенъ на разумния животъ. А въ разумния животъ има 3 основни елемента, три основни проявления, отъ които ние заключаваме: разумниятъ животъ е смисленъ животъ, животъ на разумни жепания и разумни дѣйствия. Значи, влиза мисль, чувствование и дѣйствие. Но тоза е самовъншната страна на живота. защото тия три елемента сж прѣходни, не сж сжществени, макаръ че ние се спираме и казваме, че мисльта е всичко; обаче, нашитѣ мисли постоянно се мѣнятъ: имаме мисли добри, имаме мисли лоши. Слѣдователно, туй, което се мѣни и промѣня въ себе си, не е реално. Като казвамъ не е реално, не че не сжествува, сжествува, но е дисхармонично, а разумниятъ животъ подразбира вѣчна хармония въ себе си.

Сега Христосъ казва: „слѣзнахъ отъ небето, не своята воля да изпълня, но волята на Онзи, който ме е пратилъ“. И най-голѣмото заблуждение, което днесъ сжествува въ свѣта, е, че всички ние мислимъ, че на земята никой не ни е пратилъ. И учени и прости, всички сж подъ единъ знаменателъ. Идете въ гората, попитайте кое и да е птиче: „кой

те е пратилъ“? То само ще подскочи отъ едно мѣсто на друго и ще каже: „азъ“. Попитайте единъ червей: „кой те е пратилъ?“ Той само ще се помръдне отъ едно мѣсто на друго и ще каже: „азъ“. Попитайте всѣки другъ: „кой те е пратилъ?“ — „търъ търъ“ казва: „азъ“, „азъ“. Елате при хората, попитайте проститѣ хора и тѣ ще ви кажатъ сжщото, попитайте ученитѣ, всички казватъ: „азъ“, „азъ“. И знаете ли отъ кждѣ иде заблуддението?

Едно врѣме единъ голѣмъ дяволъ и единъ богъ, двамата се сдружили. Дяволътъ билъ много невѣжа, а богътъ — говсря за старитѣ богове — билъ по-ученъ. Като разсжждавали и изучавали природата, натъкнали се на себе си: „какъ се явихме ние въ свѣта, какъвъ е нашия произходъ?“ Търгватъ тѣ, отиватъ въ гората при единъ великъ мждрецъ и му казватъ: „Учителю, я ни кажи кои сме ние?“ И той имъ казва: „вие сте това, което сте, намѣрете себе си, азътъ, то сте вие“. И двамата казали: „разбрахме живота: ние сме това, което виждаме“. Дяволътъ, като разбралъ това, дошълъ на земята, направилъ кжци, гостилници, кръчми, пече кокошки, гжски и казва: „азътъ, сир. това, което съмъ, трѣбва да го хранимъ, азъ съмъ всичко въ свѣта“. И направилъ всички гостилници, които сега сжществуватъ, тигани, тенджери, паници, лъжици, всичкото това изкуство той го образувалъ за ядене и пиене. Той е първиятъ учителъ по готварството. И той останалъ такъвъ какъвто билъ — невѣжа, той се задоволилъ съ това и казва: „азъ разрѣшихъ философията на живота: яжъ и пий, другото е празна работа, никакво знание не трѣбва на свѣта“. Като попитате нѣкой материалистъ: какво нѣщо е живота, той ще опеche една кокошка и ще каже: това е животътъ. И правъ е до нѣкждѣ, но ако туй положение и туй твърдение бѣше вѣрно въ своята основа, то онѣзи, които ядатъ кокошки, трѣбваше да живѣятъ добръ, да не боледуватъ, да не умиратъ, а виждаме тия господа, които поддържатъ тази философия, слѣдъ 50—60 г. опѣватъ ги и ги оплакватъ. Какво тогава? Лип-

сва на тази философия нѣщо, този животъ не съдържа всичко. Значи, кокошките даватъ една липса на елементитѣ. Дяволътъ не се рѣшилъ да разрѣшава по-нататѣкъ въпроса, но този богъ, като ялъ и пилъ, не го задоволило това, пакъ се върналъ при мждреца, и му казалъ: „какво съмъ азъ?“ Мждрецътъ отговорилъ: „намѣри какво си ти!“ Отишълъ той въ свѣта и разбралъ, че въ човѣка има сили, които дѣйствуватъ при желанията, но видѣлъ, че и въ тия желания пакъ има нѣщо промѣнчиво: нѣкой пжтъ човѣкъ е щастливъ, послѣ е нещастенъ, нѣкой пжтъ е доволенъ, другъ пжтъ е недоволенъ, и разбралъ, че и тукъ има нѣщо. Пакъ отишълъ при мждреца: „Учителю, кажи какво съмъ азъ! Какво е животътъ?“ — „Намѣри го, казалъ мждрецътъ, иди и го търси“. Отишълъ той и почналъ да мисли, че въ живота има и мисълъ. Но разбралъ, че и въ мисълта има нѣщо промѣнчиво. Отишълъ наново при този учителъ и го попиталъ пакъ за сжщото. „Иди, казалъ мждриятъ, и търси живота не въ промѣнчивостта на нѣщата, но въ всички онѣзи нѣща, които не се промѣнятъ“. И този богъ намѣрилъ и разбралъ, че истинскиятъ животъ нито се ражда, нито умира. Сега нѣкой ще каже: „какъ може туй, да не се ражда? Нали трѣбва човѣкъ да се роди и да умира“. Ние разбираме „раждане“ и „умиране“, това сж само една фаза, ограничение на живота. Защо и за какво, нѣма да се спирамъ да разправямъ, а ще ви кажа само това: животътъ, това е кржгъ, единъ конеченъ кржгъ, направенъ отъ конечни прави линии, а безконечниятъ животъ, това е една безконечна окржжностъ, а безконечната окржжностъ, това е единъ спиралъ. Слѣдователно, този спиралъ, гледанъ отъ горѣ на долу, се показва като окржжностъ. Но човѣкъ трѣбва да излѣзе извънъ тази философия, да разгледа и да види, че животътъ не се състои само отъ единъ кржгъ, но отъ много кржгове, които вървятъ нагорѣ и се издигатъ все по-високо и по-високо. Сега всички, които ме слушате, намирате се въ единъ кржгъ и казвате: „ние сме хора:

мислимъ“. Но знаете ли прѣди 100 г., 1000 год., какви сте били? А прѣди 100 милиона год.? „Аа, ще кажете, преди 100,000,000 год. ние не съществувахме“. Азъ ще ви задамъ другъ въпросъ: слѣдъ като заспите и вашето съзнание се изгуби и пробуди и нищо не помните, питамъ, кждѣ бѣхте снощи? Защото, ако бѣхте въ тѣлото си, трѣбва да помните? „Незная кждѣ бѣхъ“. Ее, може ли туй съзнание тъй да изчезне и да се връща? Кждѣ е било туй съзнание? Материалистите ще кажатъ, че нашето съзнание се произвежда отъ мозъчните клѣтки. Е добръ, ако мозъкътъ е единъ факторъ на съзнанието, той трѣбва да седи по-горѣ отъ съзнанието, а въ сжщностъ ние виждаме, че не е така. Когато заболѣе мозъкътъ, съзнанието го лѣкува, а когато те заболи ржката, кой я лѣкува? Съзнанието е, което лѣкува. И доколкото съзнанието е ясно, доголкова човѣкъ е здравъ! Колкото съзнанието по-вече се замъглява, толкова и по-вече налитатъ болѣсти. Значи, всичко зависи отъ свѣтлината на съзнанието, отъ тази вжтрѣшна свѣтлина. Слѣдователно, носителитѣ на туй божествено учение трѣбва да пробудятъ въ себе си съзнанието си. Може да направите единъ малъкъ опитъ. Не ви питамъ отъ коя вѣра сте, а отъ кое вѣроизповѣдание — евангелистъ или православенъ, или будистъ или мохамеданинъ, за насъ тия нѣща не важатъ, вие може да приемете каквото искате вѣрую, ние сме хора на живия опитъ и на малките опити — ние не правимъ голѣми опити. И всѣко нѣщо при насъ е строго математически опрѣдѣлено, всичко подлагаме на опитъ. И всѣкога може да направимъ единъ малъкъ опитъ, да ви докажемъ, че туй, което ние твърдимъ, е една истина, такъва истина, както единъ машинистъ би казалъ за своята машина: тази машина е направена отъ това и това. Този човѣкъ има едно положително знание. Сега, въ математиката има такива задачи, че нѣкои пжтъ елементитѣ сж неопрѣдѣлени, но все-таки въ математиката трѣбва да има единъ или два елемента, върху които да се гради другото. Може ли

да се гради то, ако има все неизвѣстни? Сега, съврѣменнитѣ хора искатъ да разрѣшатъ, какъвъ е смисълътъ на живота. Бога не познаватъ, свѣтлината не познаватъ, а искатъ ангели да станатъ. Да, свѣтлина липсва у хората. И слѣдъ това седатъ и питатъ: „какво нѣщо е Господъ?“ Започватъ съ това: „я ми кажи, какво нѣщо е Господъ?“ И мислятъ, че този е единъ отъ най важнитѣ въпроси. Азъ казвамъ: това е най глупавиятъ въпросъ, по-глупавъ въпросъ отъ тоя нѣма — да питашъ какво нѣщо е Господъ. И онзи който задава този въпросъ, е побѣденъ отъ фасулъ. За да запиташъ ти, какво нѣщо е Богъ, ти трѣбва да учишъ, да учишъ, да учишъ, и слѣдъ като свършишъ всичкитѣ науки на земята и на небето, само тогава ще зададешъ въпроса, какво нѣщо е Богъ. И знаете ли какъ ще ви отговорятъ? *Богъ е Любовь, която трѣбва да опиташи вътрѣ въ себе си.* Това е прямия отговоръ! И тогава, казва: „е какво сега като намѣришъ Господа?“ Ако си мъртавъ, като го намѣришъ, ще оживѣешъ, ако си бѣденъ, ще станешъ богатъ, ако си глупавъ, ще поумнѣешъ — тѣзи сж резултатитѣ. И тогава обратнитѣ резултати сж: като намѣришъ Господа, ще излѣзешъ изъ православната црѣква, ще излѣзешъ изъ евангелската црѣква, ще излѣзешъ изъ мохамеданската црѣква, ще излѣзешъ изъ будистката црѣква, ще излѣзешъ изъ българския народъ, английския, френския и др. И какво ще остане тогава? Ще остане само човѣкътъ, тъй както го е направилъ Господъ първоначално, тъй както майка ти те е родила. Това сж все пелени, въ които майка ти те е повила. Азъ не казвамъ, че тия пелени сж лоши нѣща, прѣкрасни сж, имате ги, докато сте дѣца на 6 мѣсеца, прѣкрасни сж, този повой е необходимъ, така ще те повиятъ съ него. Но като станешъ на 20 г. момъкъ или мома и да те повие майка ти съ тия пелени, то е смѣшно. Въ сегашнитѣ вѣкове да се говори за пелени е смѣшно. Не се нуждаемъ отъ пелени, а отъ хубави гащи, направени отъ най-хубавъ платъ, и отъ дълги палта, пакъ направени

отъ вълненъ платъ, или лененъ или конопенъ здравъ платъ, и този платъ да бжде тъй широкъ, че да можемъ свободно да се движимъ, а не майкитъ да казватъ: „чакай, мама, ти не знаешъ, може да ти се прѣвиятъ крачката“. Когато нѣкой проповѣдва: „търси Господа въ православната църква, тамъ има вѣрую“, или, като дойдешъ при евангелиститѣ — да не мислягъ тия мои братя и приятели, че ги подигравамъ, ще ме извинятъ — казвамъ, колко сж смѣшни. Тамъ казва нѣкой: „вѣрвашъ ли въ Господа Исуса Христа“? Казвамъ: ти този Господъ виждалъ ли си го? „Тѣй е писано въ Евангелиею, а то е православно, тѣй сж писали Св. Отци“. Питамъ жабата, защо крѣчи въ блатото? — „Ее, едно врѣме тѣй крѣчеха и дѣдо ми, и баба ми, туй е единъ обичай у насъ“. Туй нѣма никакъвъ смисълъ, ако азъ намѣря онзи впрѣгнатъ воля въ ралото, да го попитамъ какъ си турилъ врата си въ тоя хомоть, и той казва: „незная“. Трѣбва да го е впрѣгналъ нѣкой, и той казва: „впрѣгнатъ съмъ, ще работя, има една естествена сила, впримчила ме е за врата, нѣщо усѣщамъ и трѣбва да ора, необходимо е, неволя е това“. Да, неволя е човѣшкия остень. А ние таква хомоти и остени не искаме. Господъ не ги е създалъ. Първоначално Господъ е създалъ единъ животъ на любовь и хармония, а ние, когато развалихме тази любовь и хармония, направихме всички хомоти и остени, и казахме: „този хомоть е необходимъ, този остень е необходимъ“. Необходимъ е за воловетъ, но ако и тебъ турнатъ въ този хомоть като човѣкъ, тогава ще кажешъ: „може и безъ хомоть“.

Христосъ казва: „азъ дойдохъ да сторя не своята воля, но волята на Оногова, който ме е пратилъ“. Значи, пратилъ го е да каже, да изяви неговата воля. И казва въ Писанието: „Богъ *привлѣклъ ви съ нижкитъ на Любовьта си*“. И единствената главна цѣль, за която Богъ е създалъ свѣтъ, е тази: *той иска да ви покаже, че е Любовь!* И ако вие ме питате: какъ трѣбва да живѣете, ще ви отговоря, цѣлиятъ ви животъ трѣбва да

бжде едно изявление на тази безконечна и безгранична Любовъ, която дѣйствува въ цѣлия космосъ, и всички ваши мисли, чувствувания и дѣйствия трѣбва да бждатъ проявление на тази Велика Божия Любовъ. Това е смисълътъ! Вънъ отъ тази Любовъ, животътъ нѣма никакъвъ смисълъ. И може съ възъ, които ме слушате, да направя единъ опитъ. Единъ опитъ мога да направя, и той е слѣдующиятъ: да ви докажа Любовта. Когато азъ гозоря, не се шегувамъ, и което съмъ говорилъ, азъ го подлагамъ на опитъ. На ония които вѣрватъ, имъ казвамъ: опитайте, ние правимъ опитъ. Да вземемъ единъ 80 годишенъ старецъ, и една мома на 21 година, най-жизнерадостна, и да направимъ опитъ, да вложимъ туй *учение*, което казвамъ, въ ума на стария, и старото учение въ ума на младата мома; слѣдъ 5 год., азъ ви казвамъ, че стариятъ човѣкъ, съ туй учение, ще се подмлади, а младата мома ще остарѣе. Е, питамъ едно учение, което ви остарява и обезсмисля живота ви, има ли смисълъ да го носите на гърба си? Не! Слѣдователно, ние проповѣдваме едно учение, което вие можете да го опитате. При насъ заблуждение нѣма. При насъ като дойдете, всички заблуждения ще изчезнатъ. Ние не казваме: тъй е искалъ Господъ. Като дойде гладниятъ при менъ, азъ не казвамъ, че Господъ му е рекълъ да бжде гладенъ, а ще му кажа: братко, ела, азъ днесъ имамъ случай да ти покажа моята любовъ. Най-първо ще попѣемъ малко съ тебе, вземи моята арфа на 32 струни, и двама ще пѣемъ: той пѣе, азъ пѣя, той пѣе, азъ пѣя. Слѣдъ $\frac{1}{2}$ ч. казвамъ: отлично „парче“ е това! Може туй „парче“ да е направено отъ зеле, отъ празъ, пшениченъ хлѣбъ, и той казва: „благодаря ти“. А сега ние, съврѣменнитѣ философи, като дойде нѣкой гладенъ човѣкъ, ще започнемъ философски и ще кажемъ: „ти знаешъ ли, че си единъ голѣмъ грѣшникъ, затуй си изпадналъ до туй дередже, ако бѣше прокопсанъ, майка ти такъва, баща ти, това, онова“ — ще му четете молитви и той ще търси друго мѣсто, и послѣ ще

му разправятъ закона за кармата. Законътъ за кармата се проповѣдва само на сити хора, а на гладни хора нѣма да проповѣдватъ тоя законъ. На бѣдния не му разправяй, защо е бѣденъ. На глупавитѣ хора не разправяй какъ е създаденъ свѣта, то е само за ученитѣ, а на глупавия друго ще кажешъ. На гладния, имате едно добро условие, да му покажете любовта си. На жадния, имате единъ случай, да му покажете, че го обичате. Не питайте защо е жаденъ. И сега мнозина казватъ: да се превъзпитаеме тъй, че като дойде Духътъ въ насъ и като излѣзе навънъ, ще направимъ нѣщо. И колко сж смѣшни! Тѣ мислятъ, че Духътъ изведнажъ ще дойде. Българитѣ като повикатъ единъ гайдаръ, той като извади гайдата си и я надуе, започва да свири. И казватъ тъй: „да ме надуе Духътъ, ще свиря“. Това е физическо разбиране, това не е разумно свирене. Ти си една гайда, която сама може да се надуе. И какъ ще се надуешъ? Трѣбва да вложишъ Любовь въ себе си и тогава ще свиришъ хубаво. Не вложишъ ли любовь, чакай Духа. Ами че проявлението на Духа, това е Любовта. Ако ти не приемешъ любовта, никога Духътъ не може да дойде. Ние не вървимъ по единъ правилень пжтъ. Не приемемъ ли Духътъ, и Богъ нѣма да дойде. Така вървятъ тия нѣща. Туй велико, вжтрѣшно просвѣтление на ума става послѣдователно. Първото и необходимо нѣщо въ живота е: всички искате да живѣете единъ щастливъ животъ на земята. Но не по земному. Можемъ да живѣемъ тъй. Сега, нѣкой пжтъ, азъ съмъ казвалъ, че на земята нѣма щастие. При какви условия? При това разбиране, при тази философия, при това знание, при тѣзи религиозни вѣрвания, при тия традиции вѣрно е това — щастие не може да има. Двама души или два народа се скарватъ, почнатъ „данъ—дунъ“. Хубаво, направятъ една каша, и слѣдъ туй съ музика се връщатъ и казватъ: „побѣдихме!“ Трѣвога е, сега единъ побѣди, другъ побѣди и цѣлата земя е покрита съ кости и отгорѣ написано: „еди-кой-си побѣдиха“. Кога побѣжда-

вате вие? Да побѣди може човѣкъ само тогава, когато знае да владѣе своя умъ, своето сърце и своята воля. Това е велика побѣда въ живота! Не мислете, че въ свѣта нѣма и други сили, които може да употребимъ за своето въздигане. Има. Ние, съврѣменнитѣ културни хора, ако ни попитатъ, може ли свѣтътъ да се оправи, ще кажемъ: не може да се оправи. Ако идете по-надолу и попитате по-низшитѣ животни, може ли да ви отговорятъ? Ще си подигнатъ раменѣтъ. Защо? Туй е невъзможно за животнитѣ. И, слѣдователно, много културни животни не могатъ да направятъ единъ желѣзенъ пѣтъ или една кѣща, но единъ поетъ, професоръ, единъ съврѣмененъ медикъ могатъ да построятъ такъва кѣща. Животнитѣ и да искатъ, не могатъ, казватъ: „туй нѣщо е невъзможно за насъ“. Но невъзможното за животнитѣ е възможно за хората. Слѣдователно, има нѣща, които сж невъзможни за насъ, а сж възможни за други същества, които седятъ една степенъ по-високо отъ насъ. Пакъ сж човѣшки същества. Има и други хора, които вие не виждате. Материални хора сж. И по-нѣкой пѣтъ българитѣ казватъ; „отъ тия голѣмитѣ хора се урочасва“. Ама че на нѣкого отъ тѣхъ може да му се е схваналъ грѣбнака, което показва, че, при извѣстни условия, този голѣмиятъ човѣкъ го е натисналъ малко. Урокитѣ сж именно тия натискания отъ по-горнитѣ хора отъ насъ. Като имашъ такъвъ човѣкъ, ти трѣбва да го държишъ да не си отива. Ами ако нѣкоя муха кацне горѣ на главата ми, и азъ ѝ кажа: „не ме безпокой“, единъ пѣтъ, два пѣти, три пѣти и послѣ я натисна съ крака, та катъ се върне при мухитѣ, ще каже: нѣкакъвъ елементъ ме притисна. Не, не, притисна я единъ разуменъ човѣкъ, който е хиляди пѣти по-горѣ отъ нея, нищо друго. Не е добръ да безпокоимъ главата на нѣкой уменъ човѣкъ.

Христосъ казва: „азъ дойдохъ на свѣта, не моята воля да сторя, но волята на Тогози, който ме е проводилъ“. Е, какъ тълкуваме ние работитѣ въ свѣта? Азъ ще ви дамъ единъ малкъ анекдотъ.

Докторъ Мерилъ, единъ знаменитъ докторъ, младъ и красивъ, високо интелигентенъ и благороденъ момъкъ, оженва се за една хубава мома, графиня, отъ високо произхождение. Но тя била толкова ревнива, понеже той билъ много хубавъ, и като лѣкаръ, приемалъ болни. Хубави дами съ пръстени, съ капели, сж идвали, а тя казвала: „хм, тия болни, тя е тъй здраза, но за доктора идатъ, зная какви болни сте вие“. Първата, която иде, ще я приеме той въ стаята си, въ кабинета си ще я приеме. Жена му слуша. Седи първата дама, казва: „г-нъ докторе, имамъ разстройство на сърцето...“ А жена му: „зная, зная, и моето сърце едно врѣме трепереше“. — „Нѣщо ме стѣга въ гърдитѣ“... „Да, зная, зная, стѣга те въ гърдитѣ“... тя тълкува, че и нея стѣгало едно врѣме така. Послѣ казва: „и главата ме боли“ — „И менъ едно врѣме ме болѣше“. Едната разправя за болестъта си, а другата седи въ стаята и философствува, тя не вѣрва: „знаемъ тази болестъ, все искашъ да те попипа докторътъ, нѣмашъ никаква болестъ“. Ислѣдъ 10 години клиентелата на докторъ Мерилъ съвсѣмъ намалѣла. Кабинетътъ му съвсѣмъ запустѣлъ. И ние, въ съврѣмения ни животъ, така постъпваме каквато и благородна черта да прояви нѣкой, той казва: „знаемъ ги ние тия, виждали сме ги“. И въ цѣлия Балкански полуостровъ нѣма по-нечастенъ народъ отъ българския. Той мяза на жената на доктора Мерилъ, красивъ е, отличенъ е, но неговата ревнивостъ и щѣстлавие сж голѣми. У българина има любопитство, крайно любопитство. Българинътъ си туря ухото на всѣкъждѣ да подслушва, какво се говори. Но дойде ли нѣкъждѣ да философствува, да знае, то не му трѣбва, а поприказвайте му за магия, за нѣща, за работи невъзможни, той ще даде ухо. И българскиятъ учени хора и музиканти-тъ все сж такива. Единъ музикантъ ми се оплакваше: „ние сме толкова много въ София, но не можемъ да се срѣщнемъ“. Всички музиканти се кри-тикуватъ. И българитѣ сега се намиратъ при най-добритѣ условия на своето развитие. Двама музи-

канти не могат да се срѣщнатъ и да свирятъ. Този не свири хубаво, онзи хубаво — това е една лоша черта, това е неразбиране на живота. Лошевината знаете ли кждѣ седи? — въ погрѣшнитѣ разбирания. Ако този български музикантъ бѣше повѣрвалъ, че той е единъ грѣшникъ, единъ великъ, голѣмъ грѣшникъ, който иска да учи и като учи музика, го очаква единъ великъ животъ, той друго-яче щѣше живѣе, и всѣкждѣ можеше да прояви своята дарба. Но той, щомъ свърши музикалното училище, иска да свири за пари, свещеникъ да стане за пари, навсѣкждѣ само за пари. Не казвамъ, че само българитѣ сж прости. Всички народи въ свѣрѣмения културенъ свѣтъ сж хора само за пари. Има само единъ народъ, съ който ние си мязаме, тѣ сж американцитѣ. Тѣ казватъ тѣй: всесилниятъ доларъ. И Славейковъ е казалъ тѣй: „парице, парице, всесилна царице, съ тебе въ рая, безъ тебе на края. Простиятъ за могика, направили сж го владика“. Българитѣ си мязатъ съ американцитѣ. Тѣ казватъ, че съ парата всичко може. Азъ казвамъ: не, не, владика съ пари може да станешъ, но съ пари братъ не може да станешъ! И дѣто казва той: „и простиятъ съ тебе въ рая отива“, да, въ земния рай може, но въ небесния рай — никога!

Христосъ казва: „азъ дойдохъ не своята воля да сторя, но да изявя разумната воля“. Въ днешния вѣкъ всички казватъ: „християнинъ мога да бжда, ще изпълня волята на онзи, който ме е пратилъ“. А тази воля е воля любовна!

Сега, по нѣкой пжтъ, азъ искамъ да бжда много ясенъ, откровенъ, чистосърдеченъ, прямъ. Нѣкой пжтъ никакъ не мисля за послѣдствията. Всички трѣбва да се научимъ на този великъ законъ на любовта. И понеже вие остарявате, азъ ви казвамъ: правиятъ пжтъ, по койго можете да направите живота си щастливъ, е този. Недоволенъ си, това е липса на нѣкакъвъ елементъ въ тебе. Гладътъ на какво е липса? Гладътъ е липса на храна. Гладътъ подразбира храната. Жаждата подразбира водата. Недоволството подразбира липса на нѣкакви

чувства. Лошата мисъл — липса пакъ на благородна мисъл. Ние казваме: отъ кждѣ сж тия лоши мисли? Тия лоши мисли не питай отъ кждѣ сж, а въ даденъ моментъ, може ли тази празнина да я изпълнишъ, тъй както гладътъ съ храната, жаждата съ водата, твоето недоволство съ доволство? Може ли да го задържишъ? Може. Ако ти си недоволенъ, намѣри нѣкое бѣдно сжщество да го обичашъ. И сега азъ ще ви прѣдставя, че въ свѣта има два вида любовъ. И въ двата си вида тя е благородна. Ето какъ ще я прѣдставя въ двѣ фигури.

Прѣдставете си двама благородни момци, възпитани отъ родителитѣ си, които трѣбва да проявятъ чувството на любовъ. Единиятъ момъкъ намира една 80 годишна баба, изоставена, взема я гри себѣ си, завежда я въ кѣщи, измива ѝ краката, лицето, нахранва я, услужва ѝ, оправя ѝ леглото, гледа я, докато умре. Другиятъ момъкъ намѣрилъ едно бѣдно момиче, хубаво, красиво, той го завежда въ кѣщи, и той го храни, облича. Питамъ, коя отъ тия два вида любовъ е по-благородна? Първата е по-благородна, понеже е безкористна. А вториятъ момъкъ ще има изкушение. Но ето какво се случва: тази бѣдната мома се влюбва въ другиго, и той остава недоволенъ. Както бабата на първия умира, така и младата мома на втория се оженва за другиго, само че първиятъ момъкъ останалъ доволенъ морално, вториятъ казва: „не си струва човѣкъ да отхранва млади моми: тѣ сж неблагодарни сжщества“. Поне тази мисълъ ще му мине.

И тъй, великиятъ законъ е: да се яви въ насъ онази безкористна любовъ. И двата вида любовъ сж хубави. И сега всички ние трѣбва да се стремимъ къмъ този законъ. Азъ виждамъ хората, всѣки день ги наблюдавамъ. Правилъ съмъ опити, не единъ опитъ два, три, четири, хиляди опити съмъ правилъ. Отъ 20 години насамъ провѣрявамъ дали ще има изключение. Вземете вие двѣ малки момиченца, ако еднакво имъ давате ябълки, еднакво се отнасяте къмъ тѣхъ и двѣтѣ се поправятъ, щомъ

виждатъ, че ти си справедливъ, и тѣ слѣдятъ какъ ще постъпишъ, дрешките имъ сж еднакви. Като имъ давашъ храната, тѣ иматъ вѣра въ тебе, но направишъ ли едно малко отклонение, покажешъ даже само привидно едно пристрастие, веднага ще се измѣни лицето на едното. Едното ще стане похубаво, другото ще погрознѣе. Срѣщне го нѣкой и го пита: „какво ти липсва, момиченце?“ Казвамъ, ябълката е била по-малка, дрехите не сж тъй хубави, яденето е по малко. Туй сж психически причини. Туй може да е привидно. Измѣнете тогава условията и приложете обратниятъ законъ. Обърнете вниманието си къмъ туй момиченце, другото ще почне да погрознява. И вашите лица сж погрознѣли отъ този законъ. Остарѣли сте по този законъ. И нѣкои казватъ: „сега ти като проповѣдвашъ, не искашъ ли да оставишъ това име всрѣдъ този народъ?“ Не. То ще бжде най-големото нещастие. То ще бжде младата мома. Азъ бихъ желалъ да оставя само спомена за старата баба, отколкото за една млада мома. И на българите искамъ да оставя любовта къмъ старата баба на 80 години. То е философия. Безкористие трѣбва да има. Ако приемете любовта и живѣете въ името на тая любовъ, то е Божието име, великото име, което трѣбва да остане. Ако вие приемете любовта, страдания нѣма да има. Този свѣтъ страда все отъ имена. Доста имена има. Сега казвамъ: за моето име нѣма мѣсто въ свѣта. Защо нѣма? Всичките имена, които трѣбваше да се напишатъ на този свѣтъ, сж написани, и за моето име нѣма мѣсто, азъ го задържамъ за другия свѣтъ. Като се върна на небето, тамъ ще напишатъ моето име. То ще бжде името на любовта! Разбирате ли? Питатъ ме нѣкои: „ще ли тѣ срѣщнемъ?“ — Никждѣ нѣма да ме срѣщнете! „Нѣма ли да те видимъ?“ — Никждѣ нѣма да ме видите. „Тогавъ?“ Азъ искамъ вие да срѣщнете Бога, който ви е далъ тази любовъ: Той е тази Любовъ. Не се заблуждавайте, ако вие сами себе си неможете да любите, ако си невѣренъ къмъ самото себе си, ако вие не сте се научили себе си

да любите, вие не мислите вашето добро. А понеже не мислите доброто на себе си, не можете да мислите доброто и на другитѣ хора. И първото нѣщо: ние трѣбва да направимъ единъ опитъ съ себе си. Азъ не проповѣдвамъ: ти бжди добъръ, а казвамъ: направи опитъ. Казвамъ: мога ли азъ да бжда добъръ и при какви условия. А какъ мога да бжда добъръ? Опити: единъ, два, три и като науча това изкуство, ще кажа: братко, моитѣ опити излѣзоха сполучливи по този начинъ, и туй е добро.

И тъй, Христосъ е дошълъ на земята да стори волята на Тогози, който го е пратилъ. И вие казвате: „колко е блаженъ Христосъ, че го е пратилъ Господъ да изпълни неговата воля“, а вие сте нещастни, че васъ не е пратилъ. Но това е една квадратна лъжа! И васъ Господъ е изпратилъ да извършите неговата воля, но вие като дойдохте, изпооженихте се, направихте си кжщи и сте забравили защо сте дошли, и послѣ трѣбва да дойде Христосъ да ви намѣри. И казва нѣкой: „азъ ще направя като Христа“. Да, „като Христа“ въ туй отношение, че той не забравя, че не е двоумень като васъ. Единъ умъ има той, едно сърце има, което не забравя. *Любовта е, която не забравя при всичкитѣ условия на живота!* Разбирате ли? И Христосъ иде да ни научи и да ни каже: „братя, толкова забавления сж достатъчни на земята, проливане на толкова кръвъ, изпочупване на толкова глави, смазване на толкова сърца, смазване на толкова дробове, стига, върнете се сега; азъ дойдохъ да сторя не моята воля, и вие сте погрѣшили, че правите вашата воля; азъ дойдохъ да ви покажа, че трѣбва да правимъ волята, на кого? — На Оногова, който ни е пратилъ.“ А сега казватъ: „повѣрвай въ Господа Исуса Христа и ти ще бждешъ спасень“. И въ какво ще повѣрвашъ? Ще повѣрвашъ, че ти си пратень отъ Бога на земята и да направишъ неговата воля. Ти ще кажешъ: „ще сторя Неговата воля, на Тогова, който ме е пратилъ, а не моята воля“. И ти ще бждешъ едно съ Христа. Духътъ

Христовъ и нашиятъ Духъ сж едни и сжщи духове по произхождение. Нашата душа и Христовата душа сж едни и сжщи души, отъ едно и сжщо произхождение. И когато ние кажемъ, може ли да бждемъ като Христа, ние поставяме въпросътъ на една не логическа почва. А като кажемъ, че Христосъ билъ отъ царско произхождение, а нѣкой е роденъ отъ проста селянка, то е все едно. Каква е разликата? Онази земледѣлска жена е много по-благородна по нѣкога, седи много по-горѣ отъ тази царица. И обратното, благородството не е въ знанието на човѣка, а е вжтрѣ въ съзнанието. Когато ти съзнаешъ, че си пратенъ отъ Бога да изпълнишъ неговата воля, когато ти си спомнишъ, че си благороденъ човѣкъ, ще разберешъ своето произхождение. А когато те питатъ: „кой е баща ти!“ и вие отговорите — „не зная кой ми е баща“, значи, вие сте едно захвърлено дѣте. Ама вие напуснахте вашия домъ на небето, тръгнахте по земята, ядохте и пихте, и сега се чешете по главата и се чудите какъ сте дошли въ това положение. И всѣки, който не чувствува, не мисли, този му е краятъ. Младъ е, яде, пие, остарява. Когато искашъ да разрѣшишъ въпросътъ правилно, отвори очитѣ си, погледни нагорѣ, поеми дълбоко въздухъ и обърни се къмъ слънцето, за да те проникне тази свѣтлина навсѣкждѣ. Разширявай се, а не се свивай въ себе си, нагорѣ подигай ума си. И така всички ние трѣбва да бждемъ свѣжи. Ние сме пратени да изпълнимъ Волята, не само азъ, но и вие. Вие ще ми кажете: „можемъ ли да бждемъ като тебе?“ Азъ питамъ: мога ли да бжда като васъ? Мога. Щомъ като взема вашия умъ, и точно да мисля като васъ, да дѣйствувамъ като васъ, азъ ще стана като васъ; и щомъ вие носите моя умъ и вие ще станете като менъ. Но кога може? Сега азъ не съмъ се проявилъ още, азъ даже отъ себе си не съмъ проявилъ една 100-на частъ. Азъ ви занимавамъ съ една философия, която е още едно прѣдисловие. Има нѣщо велико въ свѣта, има единъ живъ опитъ, единъ великъ живъ опитъ, който можъ

да проникне не слѣдъ 100 години, а днесъ може да проникне. Нѣщата въ свѣта може да станатъ само по единъ начинъ! Като внесемъ този огънь на любовта, всичко можемъ да направимъ, още днесъ всичко можемъ да направимъ. И тогава ще се приготвятъ условия за втория, третия и т. н. т. дни. И ще разберемъ, че въ живота има единъ вжтрѣшенъ смисълъ.

Казвамъ: философията на живота е тази, да познаете, че вие сте изпратени отгорѣ, да изпълните волята на Онзи, който ви е пратилъ прѣди милиони години на земята. И, слѣдователно, за това е дошълъ Христосъ—да донесе закона на любовта, и казва: само по закона на любовта, вие можете да изпълните тази Негова воля, понеже Той е любовъ. И тамъ, дѣто е любовта, тамъ е и Духътъ, туй, което движи силитѣ. А туй, въ индуската философия, го замѣстватъ съ думата прана. Праната въ всички нейни проявления е материя, която прониква въ всичко и вѣчно се движи. Има нѣколко имена: „прана“ „акаша“, това сж сили, които сж въ потенциално състояние. Нѣкои я наричатъ „татвасъ“. Но акаша е първото проявление на тази татвическа материя въ свѣта. Туй сж пакъ отвлѣчени думи. Индуситѣ иматъ своя дума, тѣ трѣбва да измѣнятъ своята философия. И съврѣменнитѣ християнски философи трѣбва да почерпятъ опитностъ отъ източнитѣ и да почнатъ отъ тамъ, дѣто тѣ сж спрѣли. Не казвамъ, че онова което проповѣдватъ църквитѣ, е лъжливо, всичко, което е вѣрно въ православната църква, въ евангелската, ние го приемаме, но всичко, което е лъжливо, ние го изоставяме. Ние не признаваме ония църкви, които носятъ остенъ и юларъ. Ние имаме уважение къмъ всички хора, но на всѣки човѣкъ, който не говори истината, казваме: братко, туй, което говоришъ, не е вѣрно, азъ виждамъ твоето лице, очитѣ ти показватъ, че ти не говоришъ истината, не е искрено, свѣжо, сърцето ти, ти нѣмашъ този божественъ пламъкъ, умътъ ти нѣма свѣтлина, той е потъмнѣлъ. Ще каже нѣкой: „ама отъ дѣ знаешъ

това да говоришъ за менъ?" Тъй е, домътъ ви не е уреденъ, въ кжщи има неразбиране, работата, дѣлата, нивитѣ, всѣчко, биете се, карате се, това не е любовъ. А когато влѣзе любовта въ единъ домъ, мжжътъ ще отстѣпи, жената ще отстѣпи, синътъ ще отстѣпи, дъщерята ще отстѣпи, всѣки отстѣпва, не само отстѣпление, но всѣки дава и всѣки иска да покаже услуга. Ако ние нѣмаме туй разположение, да вършимъ тѣзи малки услуги, какъ ще вършимъ по-голѣми? Господъ не иска голѣми работи отъ насъ, много малки работи иска. А ако азъ се спра, да свържа общата на единъ старецъ, то е една благородна черта. Ако азъ се спра при нѣкоя стара баба, да ѝ дамъ една чашка водица, това е велико дѣло, то струва много по-вече отъ нѣколко милиони лева, дадени за бѣднитѣ. То струва по-вече прѣдъ Бога на любовта, понеже го правя съзнателно. Добро е, когато самиятъ азъ влагамъ сили отъ себе си, а не когато баща ми е оставилъ 10 мил. и съ тѣхъ правя добрини. Това не е никакво добро. Азъ разбирамъ добро — да дойда на лозето ти съ мотиката, да покопая единъ часъ. Единъ часъ да ти жъна или да ти шѣтамъ — това е добро. Ти си бѣденъ човѣкъ, единъ часъ да дойда въ кжщата ти, да ти посочистя, туй е добро, но отъ готовото да дамъ, то не е добро. Никакво добро не си направилъ. Не се лъжете, не се самоизмамвайте. Старото учение почива на една лъжлива философия. Въ новото учение всѣко дѣйствие, всѣка мисль, всѣко чувство, всѣко проявление на нашия духъ трѣбва да излиза отъ дълбочината на нашата душа, отъ дълбочината на нашето сърце. Отъ всѣкиго да приемете туй благословение.

Сега има едно заблуждение въ свѣта. Ние въ петъкъ направихме единъ малъкъ опитъ. Казвамъ на моитѣ ученици, ще направимъ единъ опитъ, ще идемъ на екскурзия и тѣ мислятъ, че „ние като тръгнемъ съ Учителя, врѣмето му се подчинява“, и казватъ: „врѣмето ще бѣде много хубаво“. Азъ имъ казвамъ: слушайте, не се заблуждавайте, ще турите дебели фанели, палта, хубави обуца, и имъ

казвамъ, какво ще бжде врѣмето. Чудятъ се. Послѣ ще разберете, въ бури, въ дъждъ, кой може да прави разходка.

Тѣй трѣбва да ги правимъ, и тогава трѣбва да започнемъ въ най-лоши условия и да ги побѣдимъ. А като дойде доброто, ще повикаме и млади и стари, а въ буритѣ най-силнитѣ трѣбва да дойдатъ. За примѣръ, тѣ сж малки опити. А ние искаме всички да започнемъ съ цѣлия свѣтъ. Не, не, вие тръгнете въ този пѣтъ на Божествената Любовь и ще разберете, че въ сжщностъ зло нѣма въ свѣта, то е само привидно. Но всичко въ свѣта си има своятъ добъръ смисълъ, всичко е отлично въ този свѣтъ. И това, дѣто казваме, че вѣтрѣтъ е лошъ, че студѣтъ, че врѣмето е лошо. Не, не, студѣтъ си е на мѣсто, той е отличенъ, вѣтрѣтъ е на мѣсто. Болеститѣ сж отлични. Тѣ сж едно отлично състояние. Ще кажете: какъ? — За болеститѣ нѣкой пѣтъ давамъ 100 хиляди лева. Нѣкой е намислилъ да убие нѣкого, хваща го нѣкоя треска или епидемическа болестъ, наоколо казватъ: „горкия човѣкъ“. Но тия микроби сж донесли едно благословение. Тѣ казватъ: „братко, ти имашъ много енергия въ запасъ, чакай, дѣто ще убивашъ другитѣ, ние да почерпимъ малко.“ Казвате: „какви ли е направилъ?“ Болестъта го е спасила отъ едно лошо състояние. И тѣй, болеститѣ сжществуватъ като една спирачка. И като се научатъ хората да живѣятъ правилно, по закона на Любовта, нѣма да има никакви болести, бѣднотия и сиромашия нѣма да има. И казва Христосъ: „азъ дойдохъ да сторя не своята воля, но волята на Оногози, който Ме е пратилъ“. Каква е тази воля? *Тя е воля на любовта.*

И тѣй, когато волята на любовта дойде, ти пакъ ще опитаашъ неприятности, но тия неприятности ще ги прѣвръщашъ, както скулпторѣтъ прѣвръща калта: ще я вземешъ и отъ нея ще направишъ най-хубавитѣ грѣнци или като онзи градинаръ, ще направишъ най-хубава градина. Като дойде разума, най-лошитѣ условия въ свѣта ще ги подобримъ. А сега ние търсимъ нѣкой да уреди свѣта.

Момата трѣбва да бжде учена, момъкътъ трѣбва да бжде ученъ, богатъ. Не, не, въ бждеще момъкътъ трѣбва да търси най-бѣдната мома, и момата да търси най-бѣдния момъкъ; послѣ, момъкътъ да търси най-глупавата мома, и момата да търси най-глупавия момъкъ. Ами, слушайте да ви кажа, защо сегашнитѣ хора сж много глупави. Когато нѣкой извърши нѣкое прѣстѣпление, докторитѣ казватъ: да се прѣстори на умсѣпобърканъ, за да се освободи отъ затвора. Не такъва глупостъ, а безъ да си извършилъ прѣстѣпление, да бждешъ глупавъ. Тѣй да ме разбирате. По закона на любовта, ние ще слизае, ще слизае и ще започнемъ тази велика работа, да повдигаме нашитѣ братя. И цѣлиятъ свѣтъ може да се повдигне чрѣзъ закона на любовта. Може да дойде нѣкоя критика, но този камъкъ, тази мисль хвани я и я подчини, направи нѣщо хубаво. Азъ критикувамъ нѣкого, че не постѣпва добръ. Бѣдниятъ казва: „гледамъ онзи богатъ, защо не ми даде пари?“ Защо да го критикувамъ и азъ? Азъ мога да му дамъ пари и ще кажа: той не е длъженъ да даде на този бѣденъ пари, а азъ съмъ длъженъ, то е моя работа, нѣма какво да го сжда. Ще взема този човѣкъ, да го заведа дома. Длъжността е моя. Тамъ, дѣто се пробужда нашето съзнание, ние сме длъжни да вършимъ волята Божия. Нѣкой казва: „азъ ли ще оправа свѣта?“ Ти не си пратенъ да оправашъ свѣта, но да изпълнишъ волята Божия. А волята е: този човѣкъ ще го вземешъ въ дома си и ще му говоришъ научно. Ти ще кажешъ: „братко, не се заблуждавай въ хората. Богъ е любовь. Добръ дошелъ въ моя домъ. Господъ ме е пратилъ да ти покажа, че той е любовь.“ А сега ще ти кажатъ: „повѣрвай въ Господа Исуса Христа, и той ще уреди твоитѣ работи.“ Идете въ нѣкоя кжща, тамъ се каратъ, вие казвате: „повѣрвай въ Господа Исуса“ . . . Не, не, вие ще внесете вашата любовь. На тѣхъ имъ липсва нѣщо. Какво имъ липсва? Биятъ се двама. Мжжътъ е внесълъ малко въ кжщи, жената да каже: „нищо, Господъ ще промисли“. Донася хлѣбъ, лучецъ, рѣ-

пички, ябълки, да каже: „елате, братя, Господъ е любовъ“, и всички се усмихнатъ отъ любовъ, че Господъ е дошълъ, и тѣ повѣрватъ въ Христа. Слѣтъ това тя каже: „хайде да попѣемъ“. А сега ще кажатъ: „да колѣничимъ, да се помолимъ“. Но гладни хора не се молятъ, и българитѣ казватъ: „гладна мечка хоро не играе“. И много сжъ прави. А насъ искатъ да ни накаратъ хоро да играемъ. Та молбата е едно състояние на благодарностъ, тя е любовъ, и заради тази любовъ ще играя. Като се нахранимъ, ще играемъ. И азъ удобрявамъ тия хора на любовта: като се нахранятъ, играятъ

И бихъ желалъ всички така да играете. Слѣтъ като се наядете, да си потропате, а сега ако видятъ, ще кажатъ: „пощурѣли, стари хора, всички да играятъ, въ тия врѣмена почнали да играятъ, не ги е срамъ, стари хора на 45 год., пъкъ и дѣцата, не бива да играете“. Щомъ сте гладни, ще бждете замислени като философи и ще кажете: „голѣмо е това нещастие, което Господъ ни е изпратилъ“.

„Азъ дойдохъ не своята воля да изпълня, но волята на Онзи, който ме е изпратилъ“. Кой „Онзи“? Нашиятъ Баща, който е любовъ. И той ни призовава на тоя любовенъ актъ. Ние можемъ да разберемъ, че всинца сме изпратени за работа. И врѣме е да извършимъ тази велика работа, едни по-рано, други по-късно.

Бесѣда, държана на 9.IV. 1922 г. въ София.

Не бжди невѣренъ, но вѣренъ!

Постъ казва на Тома: „дай си тука пръста и вижъ ржцѣтъ ми; и дай ржката си и тури въ ребрата ми; и не бжди невѣренъ, но вѣренъ“.¹⁾

Съврѣменнитѣ културни хора запитватъ: „какъвъ е смисълътъ или каква е цѣльта на живота?“ Този въпросъ е зададенъ не само отъ съврѣменната култура, не само отъ съврѣменнитѣ философи, не само отъ съврѣменнитѣ религиозни хора, но и всѣки човѣкъ си го задава и всѣки по своему си дава единъ отговоръ, добъръ или лошъ. Гладниятъ, когато се приближава при трапезата, какво запитва? Запитва какво има за ядене, хлѣбъ или нѣщо друго сготвено, добръ сготвено ли ще бжде или да ли тази храна ще бжде приятна? Туй е важното за него. Неговата философия не отива по-далечъ. Когато нѣкой отива на концертъ, иска да знае, какви парчета ще бждатъ изпълнени, да ли хубаво ще бждатъ изпълнени и да ли нему ще допаднатъ на сърцето. Когато нѣкой свещеникъ отива на църква, иска да знае какъ ще изпълни своята работа и да ли богомолцитѣ ще бждатъ доволни, да ли ще го слушатъ тоя день, защото туй служене е само една часть отъ цѣлата му служба. Когато ученикътъ отива на училище, той се запитва, да ли ще може да се учи, да ли ще може да свърши. Туй е въпросътъ.

Сега, съврѣменниятъ християнски свѣтъ си задава въпросъ, задаватъ си въпросъ по-вечето отъ езичниците, по-вечето отъ невѣрващитѣ и искатъ да покажатъ, че тѣ иматъ една философия, която почива на по-здрава основа, но резултатитѣ на вѣр-

¹⁾ Ев. Иоана — 20; 27.

вашитѣ и невѣрващитѣ сж едни и сжщи. И азъ ще ви го докажа, че сж едни и сжщи. Единъ човѣкъ, който не вѣрва въ Бога, но има закони отъ държавата, по тѣхъ постѣпва и дава пари съ лихва. Има другъ човѣкъ, който вѣрва въ Бога и дава пакъ пари съ лихва. Но вѣрващиятъ ще каже: „азъ вѣрвамъ, но давамъ съ единъ грошъ по-долу“. Тѣй че всичката негова доброта е въ единия грошъ. Невѣрващиятъ като го обидишъ и той ще те нахука най-добрѣ, а ако му ударишъ една плѣсница, той ще ви удари двѣ. Вѣрващиятъ ще ти удари една плѣсница и ще ти каже: „благодари, че не ти ударихъ двѣ“. Разликата е, че не ти ударилъ двѣ плѣсници, но „око за око, зжбъ за зжбъ“.

 Ако дойдемъ да говоримъ за истината, свѣтскитѣ хора обичатъ малко да поизвѣртватъ истината, религиознитѣ и тѣ я извѣртватъ, а при това тѣ казватъ: „ние нѣмаме намѣрение да лъжемъ“. Да, вѣрвамъ, че нѣмате намѣрение да лъжете, но при това употребявате тази лъжлива монета. Защо? — „Дадоха ни я, трѣбва да я прокараме“. Сега религиознитѣ хора сж напълнили джобоветѣ си съ фалшиви монети и казватъ: „дадоха ни ги, ще ги прокараме нѣкакъ“. И заставатъ сега хората, искатъ да намѣрятъ истината. Истината по този начинъ не може да се намѣри. За да можемъ да намѣримъ истината, трѣбва да знаемъ най-първо какви качества тя ще ни придаде, какви качества ще вземемъ отъ нея и какво ще ѝ прѣдадемъ. Когато приемаме истината, има една обмѣна между насъ и истината. Когато приемемъ любовта, пакъ има обмѣна. Когато намѣримъ Бога, пакъ има обмѣна.

Сега, има една сжществена философия, едно вжтрѣшно разграничение, което всѣки вѣрващъ трѣбва да прави: идеалното, неизмѣнното, постоянното трѣбва всѣкога да бжде далечъ отъ насъ, ние да не може да го достигаме нито съ своитѣ ржцѣ, нито съ своя умъ, защото всѣко нѣщо, което ние пипаме съ ржцѣ, разваляме го. Бждете увѣрени, че всѣко нѣщо, което ние можемъ да докоснемъ съ нашия умъ, и то се разваля. Материалнитѣ

работи съ ума не се развалят, а съ ржцѣ се развалят, но има други форми, които се развалят отъ ума. Ако вие се грѣте на слънцето, нѣма никаква опасност, слънцето досега никому зло не е направило. Но ако имате свѣтлината на слънцето, концентрирана въ една свѣщъ, съ тази свѣщъ може да направите хиляди злини. Съ тази свѣщъ може да прочетете една хубава книга, но може и да запалите цѣлъ градъ. 100 плѣвни и хиляди кжщи. Та нѣкои казватъ: „да имамъ свѣтлината на слънцето“. На кое слънце? Кое то запалва ли? И то какъ? Огдалечъ или отблизко? И споредъ мене, всѣки, който носи свѣщъ, който носи свѣтлината на слънцето отблизко, той е опасенъ човѣкъ. Това е мое заключение, това сж мои умозрѣния, обосновани на единъ вжтрѣшенъ великъ законъ. Азъ не казвамъ да ги приеме. Тѣй е въ живота. Съ свѣщъта може да запалиш една плѣвня, но съ слънцето не можете да запалите никаква плѣвня.

И тѣй: ако въ чашитѣ умове прѣобладава божествената свѣтлина, съ тази свѣтлина не можемъ да направимъ никому зло. Но ако въ нашия умъ тази свѣтлина е концентрирана и прѣминала отъ другъ нѣкой човѣкъ въ насъ, тази свѣтлина е опасна. Тази свѣтлина е безопасна, докато не е минала прѣзъ насъ. Затуй трѣбва да бждемъ внимателни. И ако туришъ свѣщъта на пода и ти четешъ и заспишъ, а подътъ е направенъ отъ дъски, тя може и тебе да изгори. Като казвамъ, че човѣшкиятъ умъ може да изгори всичко, азъ подразбирамъ, че неговиятъ подъ е направенъ отъ дъски, паднала е свѣщъта, запалила цѣлата кжща и тя изгорѣла. Да се спремъ на 27-я стихъ отъ прочетената глава: „дай си тука прѣста и вижъ ржцѣтъ ми; и дай ржката си и тури въ ребрата ми; и не бжди невѣренъ, но вѣренъ“. Значи, човѣкъ, който иска да изпита нѣщо, трѣбва да има воля. „Дай си прѣста!“ Ржката е изразъ на човѣшката воля. Тази воля трѣбва да бжде добръ оформена и всички прѣсти трѣбва да бждатъ подчинени на нея. Защото ако твоятъ прѣстъ не би се подчинявалъ на

твоята воля, какъ би си турилъ ржката, какъ би си турилъ пръста? И тогава какъ ще изпиташъ нѣщата?

Сега, съвременниятъ свѣтъ проповѣдва спокойствие и миръ, никакво движение, т. е. ние сме се устремили къмъ единъ животъ на едно вѣчно спокойствие, и вслѣдствие на това въ нашия мозъкъ много органи сж атрофирани, останали сж въ бездѣйствие; много органи вжтрѣ въ нашето тѣло сж останали сжщо въ бездѣйствие, и вслѣдствие на това въ насъ се забѣлѣзва една аномалностъ. Запримѣръ, ние не сме способни да изкажемъ една права мисль. Искашъ да изкажешъ една права мисль, но си казвашъ: „ще ми коштува“ и се спирашъ, послѣ, като започнешъ да я изказвашъ, помислювашъ: „да прочета еди кой си авторъ и ще разбира“. Този авторъ пъкъ те изпраща при другъ. Хванете единъ авторъ, послѣ другъ, трети, освѣтлятъ ви малко, но най-послѣ ви казватъ: „има нѣщо, което ние не знаемъ.“ А това нѣщо, което ние не знаемъ, това сме самитѣ ние. Ние себе си не познаваме. Тогава ние мязаме на онѣзи двама българи отъ старо врѣме, за които говори една поговорка, че тръгнали тия двама млади за война. Въ римско врѣме било тогѣ. Тѣ били млади, но слѣдъ като отсъствували дълго врѣме, около 40 години, израстнали имъ дълги бради и мустаци. Като се видѣли единъ день въ огледалото, не се познали и се запитали: „дали сме ние? Ще провѣримъ този фактъ, ще отидемъ при нашитѣ жени.“ Отишли при женитѣ си и ги запитали: „вашитѣ мъже имаха ли бради?“ Не, нашитѣ мъже бѣха млади, безъ бради и мустаци. „Тогава не сме ние“. Сега нѣкой се върне, дойде съ мустаци и брада и казва: „я ми кажи дѣ съмъ билъ!“ Казвамъ: въ римскитѣ легиони, да воювашъ. Обрѣсни мустацитъ си и хвърли брадата! Но все пакъ има нѣщо, което се е измѣнило, ржцѣтъ огрубѣли, лицето не е тъй гладко и тогава женитѣ казватъ: „това не сж нашитѣ мъже, нашитѣ мъже бѣха млади, а тия сж стари“. Тогава какъ ще познаемъ истината?

Христосъ казва: „дай си пръста тукъ!“ То е външната страна. „Положи го!“ — Дѣ? — „Вижъ ржцѣтъ ми! Ржцѣтъ ми вижъ най-първо!“

Сега, свърѣмненитѣ хора, като се срѣщнемъ, казваме: „дай си ржката тукъ!“ Питаме се: „какъ сж баща ти, майка ти.“ Слѣдъ като се ржкуваме, казваме си името, и като си туримъ пръста въ тази рана, на нишо не обръщаме внимание и пакъ не се познаваме. Ние не обръщаме внимание, запри-мѣръ, като хванешъ ржката на нѣкой човѣкъ да се ржкувашъ, каква е тя. „Ама ржкуването е обичай“, казвате. Ти като хванешъ този човѣкъ, ще видишъ неговата ржка мека ли е или е корава, топла или студена, влажна или суха. Това сж отличителни качества на човѣка. А ти, слѣдъ като се ржкувашъ съ нѣкого, питатъ те: „каква му бѣше ржката?“ Не зная, ржкувахъ се съ него. Слѣдъ туй не можешъ да го познаешъ. Ти ще вложишъ ржката си въ тази рана, за да го познаешъ. Попитай го: „кой си ти?“ — Азъ съмъ този. Кой? — „който бѣхъ горѣ на кръста“. — „А отъ тази дупка има малко кръвчица“. Въ тази дупка азъ влагамъ закона, че като близнешъ кръвчицата на човѣка, тя дава сила. Нали? Нали е казалъ Христосъ на едно мѣсто въ Пиането: „ако не пиете кръвта ми и не ядете плътта ми, нѣма да имате животъ вѣченъ“. Ако днесъ би дошълъ Христосъ и би изказалъ нѣзи думи, биха го затворили и нашитѣ психиатри кой знае какъ биха се изразили за нашето ново гледище. А когато лѣкаритѣ чрѣзъ своитѣ помпи изкарватъ кръвта на хората наизлика, затова и не се мисли.

„Дай ржката си тукъ и тури я въ ребрата ми, и не бжди невѣренъ, но вѣренъ“. Значи, тури ржката си при сърцето ми.

Важнитѣ думи тукъ сж: „невѣренъ и вѣренъ“. Има два вида невѣрие или безвѣрие, има и два вида вѣра. Може да вѣрвашъ въ доброто и да не вѣрзашъ въ злото, а може да вѣрвашъ въ злото и да не вѣрвашъ въ доброто. И слѣдова елно, ако те убѣждавамъ сега да не вѣрвашъ въ злото, тогава

невѣрието е положително; ако нѣкой сега те убѣждава да не вѣрвашъ въ доброто, да имашъ невѣрие къмъ доброто, а вѣра въ злото, тази вѣра е отрицателна. Следователно, нѣкои казватъ да вѣрвашъ и да не вѣрвашъ. Зависи: нѣкой пжтъ невѣрието е полезно, а нѣкой пжтъ вѣрата е вредна; нѣкой пжтъ вѣрата е полезна, а невѣрието — вредно. Тоза сж пакъ мои заключения, тоза сж аргументации. Азъ не правя разлика между вѣра и невѣрие. За мене важи частицата „не“. Тя е единъ елементъ, който носи въ себе си киселина. Следователно, отъ невѣрието като извадишъ киселината („не“), всички други елементи сж на мѣстото си. Каго извадишъ отъ невѣрието не то, то остава безопасно, а като туришъ не-то, то става опасно. И ние винаги казваме: „не, да“. Защо като казваме „не“, не разбираме „да“, и защо като казваме „да“, не разбираме „не“? — Защото вибрациитѣ на „не то“ означаватъ чистот отрицателни качества. Думата „не“ означава двѣ противоположни величини, двѣ противоположни истини, на които трѣбва едно мѣсто, или трѣбва единъ умъ, за да минешъ отъ едно състояние въ друго и да примиришъ тѣзи двѣ противорѣчиви истини, които нѣматъ допирни точки. „Не“ означава два брѣга, между които тече вода, и следователно, онзи, който не знае да плува, той всѣкога щѣ се удави въ тази рѣка, затова трѣбва да има мостъ. Онѣзи, които се занимаватъ съ отрицателни мисли, трѣбва да бждатъ здрави хора и да иматъ свѣгли умове.

Сега Христосъ казва: „не бжди невѣренъ, но вѣренъ, слѣдъ като си направилъ опита“. Значи, трѣбва да направишъ опита. Азъ искамъ да направя едно разграничение въ днешната си бестѣза. Мнозина се спиратъ и казватъ: „това е едно заблуждение което се проповѣдва днесъ тамъ“. Заблуждение? Ако азъ посѣя на нивата моето жито по това „глупаво“ учение и то израстне и даде една педя класове съ сготина зърна всѣки класъ, а ако „по-хубавото“ ваше учение израстне единъ класъ съ голѣмина 5 с.м. и въ всѣки класъ има само по

20 зърна, питамъ тогава, отъ чисто икономическо глед ще, кой е на правата страна? Но ще каже нѣкой: „тъй, нашиятъ житень класъ дава 20 зърнца, но тѣ сж пълни, хубави, а вашитѣ сж хилави“. Добръ, и на този опитъ съмъ съгласенъ. Ще направимъ хлѣбъ, и съ този хлѣбъ ще хранимъ болнитѣ хора, най-хилавитѣ хора, и ще видимъ съ кой хлѣбъ ще оздравѣятъ най-скоро хората. На опитъ ще подложимъ това. Ако тѣхниятъ хлѣбъ изцѣрва хората по бързо, тѣ сж на правата страна, отъ това ще признаемъ правотата на учението имъ но ако нашиятъ хлѣбъ изцѣрва болнитѣ по-скоро, ние сме на правата страна. Тѣй седи въпросътъ. Ние ще провѣримъ това, а нѣма да се остазимъ на вѣрвания. Въ насъ нѣма вѣрвания.

Христосъ казва: „тури сега прѣста си въ ребрата ми и не бѣди незѣренъ, а вѣренъ“. Слѣдъ като си напразилъ опитъ, бѣди вѣренъ и не поддържай вече своето невѣрие. Сега, отъ противоположния лагеръ ни казватъ: „вие вѣрвайте въ това, което светитѣ отци сж писали“. Ние ще повикаме светитѣ отци, ще туримъ прѣста си въ раниитѣ имъ и тогава ще повѣрваме. Врѣме е вече всички свеги отци и апостоли да дойдатъ въ този свѣтъ и да засвидѣтелствуватъ истината тѣй, както Христосъ я засвидѣтелствувалъ. И всѣки отъ васъ, който се каже, че е християнинъ, нека дойде да тури прѣста си и да засвидѣтелствува. Ако дойде нѣкой невѣрникъ Тома и ви запита: „вѣрвашъ ли въ Христа?“ Не, това е второстепененъ въпросъ. Той трѣбва да ви запита: „въ твоята душа живѣе ли Божествениятъ Духъ, и Божествената Любовь проявява ли се? Какъ ще обяснишъ на този човѣкъ? Ще му кажешъ: „дай си тукъ прѣста въ ржцѣтъ ми и въ ребрата ми, и ще познаешъ!“

Има едно прѣдание, то е мое, не е провѣрено и за пръвъ пътъ ще го чуете сега. Ще кажете: „какво ли е туй прѣдание? Чудно трѣбва да е!“ Много просто прѣдание. То е слѣдното: една чужденка, бѣдна жена, дълго врѣме търсила Христа, за да я излѣкува, но не могла да го намѣри. Ко-

гато приковавали Христа на кръста, тя чула това отишла на мѣстото, дѣто ставало приковането и започнала да плаче, че било късно и нѣма да може да я изцѣри. Като я видѣлъ, Христосъ помолить войницитѣ да освободятъ едната му рѣка положилъ я на главата на жената и я изцѣрилъ като ѝ казалъ: „иди и живѣй, споредъ вѣрата въ любовта“.

Сега, вие всичко направяте, но туй не може да направите, на ли? Че не можете да го направите, всѣки денъ фактитѣ ще свидѣтелствуватъ противъ васъ. Вие сте неразположени, дълго време сте го търсили, намѣрите го, но той ви казва: „не видишъ ли, че азъ съмъ прикованъ на кръста, дълго време страдахъ“. Не, ще кажете на войницитѣ: „освободете ми едната рѣка!“ Ще кажешъ: „тури си прѣста между ребрата ми, да познешъ, че азъ съмъ тозъ“. Въ това има една велика философия. Когато започнете да разбирате живота тъй умно само тогава съвременниятъ християнски свѣтъ ще се видоизмѣни, ще се видоизмѣнятъ и сърцата и умоветѣ на хората. Съ сегашнитѣ вѣрвания, съ сегашнитѣ начини не може. Азъ чета една брошура на евангелистигъ, въ какво стои правотата на Христовото учение. Слѣдъ като прочетохъ брошурата, казвамъ: „всичко сж казали, но не и истината“. Не сж казали: „отковете ми ржката да излѣкувамъ тази болна жена“. Тамъ се казва какъ сж гонили вѣрващитѣ, какъ сж прѣслѣдвали църквата. Всичко туй разбирамъ. Ами кого не гонятъ въ този свѣтъ

Сега ние нѣма какво да се хвалимъ, защото има свѣтъ ки хора, които сж страдали повече отъ религиознитѣ. Колко души има въ затворитѣ! Ти страдашъ и азъ страдамъ. По какво можемъ да се отличимъ? По това ли, че ти си затворенъ заради Христа? Това е въпросъ, да ли ти си затворенъ заради Христа. Може да се провери това. Ако ти, като си закованъ, помолишъ войницитѣ да ти освободятъ едната рѣка, за да излѣкувашъ жената, и послѣ пакъ туришъ ржката си горѣ, да изтър-

пишъ до край твоитѣ мжчения, ти си затворенъ заради Христа.

Ние, съвременнитѣ хора, — турямъ и себе си съ васъ заедно, защото, ако кажа „вие“, ще кажете: „а, вие, а пъкъ ти?“ е, ние, — ние нѣмаме тази доблестъ въ себе си, искаме Господъ да слѣзе при насъ. И евангелиститѣ пѣятъ една пѣенъ: дохожда единъ ангелъ, взима една душа, пригърне я и я носи на ржцѣ ѣ си горѣ на небето. Но знаете ли каква е тази душа, която ангелътъ носи горѣ на небето? Тя е една страждуща душа, която е измила своитѣ грѣхове чрѣзь страдания. Само нея, само чисти души носи ангелътъ. А онѣзи души, които сж грѣшни и не сж измити, стоятъ още съ хиляди въкове като чернеи въ земята. Ангелътъ дойде и имъ казва: „не си чистѣ, не мога да те взема още на небето.“ — „Ахъ, да има единъ ангелъ да ме пригърне!“ Да, но и ти трѣбва да имашъ чистота. И ти трѣбва да имашъ ржцѣ да пригърнешъ този ангелъ. Ангелитѣ сж опитали нашето изкуство. Знаяте ли въ какво положение се намираме? Въ положението на единъ змиеукротителъ, който често правилъ опити съ една огъ своитѣ змии — боза. Каралъ я често да се завива около него, и когато ѣ заповѣдалъ да се развие. Единъ день тя се обвила около него и той започналъ да ѣ заповѣдва да се развие, но тя не го послушала, стиснала го добрѣ, и всичкитѣ му кости станали на парченца. Та често и ние, въ името на любовта, строшаваме много кости. Азъ съмъ опиталъ хората, зная ги сега, и като ги срѣщна, зная ги отъ кой чешитъ сж. За нищо не мога да се излъжа. Опиталъ съмъ и мжже и жени, опиталъ съмъ всички горчиви нѣща и виждамъ, че, въ името на Бога, сж извършени хиляди прѣстѣпления. Никой ангелъ не може да се излъже. Азъ казвамъ: „ако искашъ да ме опитвашъ, нѣма защо да ме пипашъ. Ако ти трѣбва кръзчица, азъ ще ти дамъ колкото искашъ“. Ти си намислилъ да направишъ едно прѣстѣпление, по-хубаво го кажи, а не да направишъ двѣ прѣстѣпления. Искашъ да ме изядешъ, кажи го

това, а не като искашъ да го направишъ, мислишъ какъ да го скриешъ. Но да ми казвашъ, че нѣма да ме изядешъ и да ме изядешъ, това сж двѣ прѣтѣвления, които никога не се прѣщаватъ. Като изядатъ и тебе, и като прѣминешъ на другата страна на жирота, Господъ ще ти каже: „сега ти прощавамъ“. Тогава и двамата, и този, който те изяде, и ти, когото изядоха, като двама фалирали търговци ще започнете живота наново. Като направишъ едно зло, по добръ си кажи. Тогава Господъ ще ти прости. А сегашнитѣ хора 100 души изяли, и искатъ Господъ да ги прости. Искатъ Христосъ да ги прости. Христосъ е вѣчна любовъ, той не прощава! Той казва: „този братъ дайте да го изядатъ“. Ами по-раншитѣ християни въ рим ката арена не ги ли разкъсваха звѣрове, кучета? Какви ли не страдания прѣтърпѣха тѣ! ➤ Защото бѣха грѣшници. Христосъ имъ каза: „по кой начинъ искате да изкутите вашитѣ грѣхове?“ Разкъсваха ги звѣрове. Тежко, но тия светии заслужиша тия страдания, дадохъ добъръ примѣръ. Казваха, че „кой каквото прави, такива послѣдствия ще нси“. Тѣ си изплатиха кармата по този начинъ.

А сега ние проповѣдваме едно учение на любовъ. И казвамъ: „азъ проповѣдвамъ любовъ.“ За кои? — Не за ония, за които има любовъ, а за онѣзи, за които нѣма любовъ въ свѣта, които сж въ дисхармония съ нея. Нѣма по-страшна сила отъ любовта, когато си въ дисхармония съ нея. Слѣдователно, животътъ въ свѣта не е нищо друго, освѣнъ да вършимъ всичко въ една и сжща посока съ своитѣ стремежи и цѣли и тогава ние нѣма да си противодѣйствуваме. Но когато въ насъ цѣлитѣ се различаватъ и сж диаметрално противоположни, тогава ще има насилие, постоянно ще има борба, единъ пътъ ще излъже другия, вториятъ — третиятъ, третиятъ — четвъртиятъ, нѣма да говорятъ истината. Щомъ двама християни не могатъ да се примирятъ заради Бога, това показва, че тѣхнитѣ цѣли сж различни. Щомъ двама души не могатъ да се разбератъ, тѣхнитѣ цѣли сж различни, между тѣхъ

не е Господь. Тѣхниятъ Господь е свещеніята̀ егоизъмъ. Евангелската и католишката църква не могатъ да се примирятъ. Народътъ се примирява, но свещеницитѣ, служителитѣ, които водятъ пасторото, не могатъ да се примирятъ. Единъ евангелски проповѣдникъ не бѣше допуснатъ да служи въ една правовѣрна църква, защото трѣбвало да горжкополсжатъ. И единъ православенъ свещеникъ, ако отиде въ нѣкоя евангелска църква да служи, нѣма да бжде допуснатъ, защото трѣбва да мине прѣзъ сжшата процедура. Нѣмамъ нищо противъ това, но казвамъ, че всичко се е материализирало, Христосъ се е обърналъ на златни кръстове, на златни одежди, всичко отвѣтрѣ е излѣзло навънка. Одежди, кръстове, светии, всичко е златно. Ако отидете въ нѣкоя евангелска църква, съ стиховетѣ на библията е облѣчена цѣлата църква, но като погледнешъ въ сърцата на хората, стиховетѣ ги нѣма тамъ. Казватъ: „ти вѣрвашъ ли въ златния кръстъ?“ Вѣрвамъ, какъ не! „Той е златенъ, знаешъ ли колко струва?“ — Какъ да не вѣрвамъ, за $\frac{1}{2}$ година може да ме осигурѣ. Е, хубаво, елате при мене безъ този златенъ кръстъ! Ела при мене и ми кажи: „вѣрвашъ ли?“ Защо да вѣрвамъ въ тебе, ти гарантъ можешъ ли да ми станешъ? „Не“, — не вѣрвамъ тогазъ.

И ние, съврѣменнитѣ християни, искаме сега да приложимъ какво е искалъ да каже Христосъ. Христосъ искалъ да каже слѣдното: въ съѣта има само една цѣль—да се приближатъ хората къмъ Бога, отъ когото излиза Духътъ, който дава животъ. И този Богъ е любовъ, а тази любовъ съдържа въ себе си всички методи, всички начини, всички условия, чрѣзъ които чсвѣшката душа може да се развие, за да бждемъ щастливи и радостни. Слѣдователно, Христосъ казва: само любовта съдържа въ себе си всичката велика наука да направи хората щастливи, да се обичатъ. Когато казвамъ да се обичаме, вие отговаряте: „нима не знаемъ обичѣта и че трѣбва да се обичаме“?—Не, я знаете. Трѣбва да се научите какъ

да обичате. Това сж методи. Азъ казвамъ: какъ ще обичашъ човѣка, ти научи ли го да не лъже? Ние казваме на дѣцата: „нѣма да лъжешъ“, и тамъ си остава, „нѣма да крадешъ“, и тамъ си остава. Но по кой начинъ да не краде, да не лъже? Методитъ трѣбва да научи! Ние казваме: да се обичае.— „Какъ?“—Какъ ли? Е, хубаво, ето какво изисква любовта: допуснете, че азъ съмъ писателъ или единъ проповѣдникъ, животътъ ми е много добръ уреденъ, кжщата ми много добръ мобил рана, леглото ми е добро, удобно, искамъ самъ да спя на него, да нѣма никой другъ при мене, флуидитъ ни да не се смѣсватъ, за да не изгубвамъ силата си и казвамъ: въ моята стая никой не може да влѣзе, и пропозѣдвамъ на хората за любовь отвѣнка. Това е старото учение. Е, хубаво, една сестра, която вѣрза въ старото учение, дошла на гарата отъ нѣкъдѣ, никой не я приема, а въчка дѣждъ, снѣгъ, и тя похлопа на моята стая, ако азъ ѝ кажа: не ме безпокой, ела утрѣ, за утрѣ имамъ важна тема, готвя проповѣлъ, това любовь ли е? Азъ ще оставя бесѣдата си, ще оставя всичко друго, ще я приема, ще ѝ стопля вода, ще я нахраня, ще ѝ дамъ моего легло, а азъ ще дежуря и ще ѝ кажа: „сесгичко, нѣма нищо, азъ се радвамъ, че ти отъ толкова години не си дошла, сега те намѣрихъ, изгубана бѣше“. И обуца ще ѝ дамъ, ще ѝ дамъ дрехи да се облѣче. Ако ѝ е нужно учение, на училище ще я пратя. Щѣ кажете: „можемъ ли да направимъ всичко това ние“?—Можемъ, можемъ. Това е новото учение, това е учението, което Христосъ проповѣдва. Казвате: „само майкитъ могатъ да направятъ това за своитѣ дѣца, които тѣ сж родили“. Азъ виждамъ много майки, които това не въшаты. Една майка ще отхрани днесъ дѣщеря си и послѣ ще ѝ каже: „слушай, ти гледай да се хранишъ добръ, да се харесашъ“. Послѣ ще гледа да дойде нѣкой късметлия да я продаде нѣкакъ си. Той ще гледа здрава ли е, пълничка ли е, ще може ли да готви, има ли прикя, има ли повече пари,

това-онова, най-послѣ ще прати сватове и ще гледать ла се оженятъ.

Оженятъ се, но слѣдъ 2-3 мѣсеца виждашъ я нещастна, върне се при майка си, която казва: „непрокопсана е“. Когато майката роди една дъщеря, тя не я ражда да се жени, разбираете ли? Споредъ Христовото учение, тя ражда една дъщеря и я учи да обича Господа, да изпълнява волята Божия, а само Господъ жени хората въ свѣта, нито владици, нито попове иматъ това право. Никой нѣма право да жени дъщеря си, освѣнъ Онзи, кой о я изпратилъ на земята. Само Той има право. Тѣй говори новото учение. Вслѣствие на това, понеже ние вършимъ извѣстни прѣстѣпления, които Богъ не е санкциониралъ, затова идатъ и тѣзи страдания. Ние постоянно вѣнчаваме и развѣнчаваме, обаче, ние нѣмаме право нито да вѣнчаваме, нито да развѣнчаваме, а имаме право само да санкционираме туй; което Богъ е прѣдвидѣлъ. И когато Христосъ казва на Тома: „ела и тури прѣста си въ ржѣтъ ми, ела и тури ржката си въ ребрата ми и не бѣди невѣренъ, но вѣренъ, и знай, че азъ съмъ този, който бѣхъ горѣ на кръста и пострадахъ“, заради кого? — Заради тѣзи, които не вѣрваха. Тогавашнитѣ християни, които сж заминали на небето, вече сж оправени и мислятъ като насъ, но тѣзи, които сж на земята, не сж оправени. И вие ще се оправите. Азъ не казвамъ специално за васъ. Нѣкои отъ васъ сѣте оправени, нѣкои отъ васъ не ви достига още малко, една стѣпка. Вие седите и казвате: „по кой начинъ да се изпълни волята Божия?“ Чакате и си казвате: „азъ нѣмамъ разположение“. Не, волята Божия не се изпълнява само съ разположение. И при разположение и при неразположение трѣбва да се върши волята Божия. Казвате: „азъ не мога да правя добро, защото не го усѣщамъ въ душата си“. Е. хубаво, когато вълкътъ има едно усѣщаніе, какво прави? — хване овцата и я изяде. Когато имаме едно усѣщаніе, то не е доказателство, че трѣбва да се извърши нѣщо. Когато пъкъ имаме неразположение, то не е дока-

зателство, че не трѣбва да се извърши нѣщо. Нѣкога неразпознанието може да е негативно. Нѣкой казва: „не съмъ разположенъ да говоря истината“. Именно когато ти си неразположенъ за истината, изкажи я, направи я. Нѣкой казва: „азъ не мога да любя; не е въ естеството ми, азъ съмъ човѣкъ, който мисли“. А именно, че любовта минава прѣзъ ума. Който има умъ, трѣбва да люби. Ако мислишъ безъ да любишъ, азъ бихъ казалъ, че ти не си отъ най-умнитѣ хора, не мислишъ. Най-великиятъ аргументъ за това, че Богъ, който е най-умното сѣщество въ свѣта, който е родилъ всички други сѣщества е, че за Него се казва, че е Богъ на любовта, защото най-много люби. Слѣдователно, най-великото, най-мъдрото нѣщо въ свѣта е любовта. А ние казваме: „азъ съмъ сѣщество интелигентно, което не трѣбва да люби“. Извинете ме, ще ви кажа, че вие не сте интелигентни, нѣмате никакъвъ умъ. Защото онзи, който е създалъ свѣтоветѣ, който е направилъ всичко, той е Богъ на любовта, далъ е всички жертви, а ти единъ пигмей съ своя умъ казвашъ, че не можешъ да любишъ. Защо? — Защото си ималъ умъ. Владиката не могълъ да люби. Защо? — Защото сѣдѣлъ много високо, не могълъ да слиза долу. Да, ти си единъ владика, голѣмъ човѣкъ, не можешъ да любишъ. Го подъ отгорѣ, отъ небето, е слѣзълъ, въплътилъ се е долу на земята, приковали сж го на кръста като слуга, а ти като единъ владика, като господаръ, сгърнешъ ржцѣ и казвашъ, че не можешъ да се занимавашъ съ дребнавости. Не е право туй. Въ туй нѣма никаква философия. Друго е, ако не можешъ да обичашъ. Това твое учение принадлежи на лѣвата страна.

„Тури прѣста си на раната!“ — Кждѣ? — Въ волята Божия, въ сърцето Божие, да знаешъ, че Богъ е Любовь, да видишъ тия ржцѣ, които пострадаха, да пипнешъ тия ребра, които пострадаха за любовта. Нѣкой казва: „азъ се въодушевлявамъ отъ тая любовь“. Тия рани на ржцѣтъ ми защо сж? — Защото се въодушевихъ отъ тази

любовь. Казваме : „колко великъ е Христосъ!“ Да, въодушеви се отъ тази любовь. Да, въ любовта си трѣбва да бждемъ велики. По какво можемъ да бждемъ велики? Ние по умъ не можемъ да бждемъ велики, но по сърце и по душа всички можемъ да бждемъ велики.

Разправятъ за единъ древенъ царь Ида-Мури, че ималъ синъ много ученъ и даровитъ. Синътъ започналъ да пише една велчка книга на живота, защо сж създадени мъжетъ и женитъ и какво е тѣхното прѣдзначение. Спсредъ обичая на това царство, бащата, когато оженилъ своя синъ, далъ му една свѣщъ, съ която дълги години могълъ да си свѣти, но мъжътъ и жената трѣбвало да употребяватъ само една свѣщъ. Единъ мѣсецъ слѣдъ като се оженилъ царскиятъ синъ, запалилъ тази свѣщъ, отворилъ книгата си да чете първитъ думи на своята любима, но вижда единъ пасажъ не написанъ, искалъ да го допише. Въ туй врѣме дохожда една гостенка на жена му тя влѣзла въ стаята, вземала свѣщъта и мъжътъ ѝ остава на тъмно. Тази нейна другарка гостенка донесла една своя книга и взела да ѝ чете. Минава часъ, два, не донесли свѣщъта. На царскиятъ синъ домъжчѣло и започналъ да плаче. Дохожда при него една негова другарка отъ дѣтинство и го пита : „защо плачешъ?“ — Безъ свѣщъ съмъ, не мога да допиша това, което ми трѣбва, въ тъмнината. „Дѣ е свѣщъта ти?“ — „У жена ми, тя се разговаря съ своята другарка“.

Сега схващате ли дѣ отива тази философия?

Една свѣщъ е далъ Господъ и на мъжа и на жената, единъ свѣтилникъ. Сега между мъже и жени има борба въ свѣта. Свѣтилникътъ е единъ, но ако женитъ взематъ свѣтилникътъ и отидатъ въ своята стая, мъжътъ остава на тъмно. Ако мъжете взематъ свѣтилникътъ и отидатъ въ своята стая, женитъ оставатъ на тъмно. И до сега този свѣтилникъ е ходилъ ту въ стаята на мъжа, ту въ стаята на жената : и когато този свѣтилникъ е при мъжѣтъ, тѣ сж въодушевени, тѣ сж културни, драс-

кагъ ли, драскатъ, а когато женитъ го взематъ, тѣ пишатъ, и тѣ сж културни. Но въ бждеше мжжегъ и женитъ ще си турятъ тази свѣщъ на една маса и въ една стая заедно ще пишатъ и ще четатъ, каквото сж пидали.

Слѣлователно, Христось е слѣзълъ на земята и казалъ на Тома и на жена му: „тури си прѣста въ ржцѣгъ ми, тури си ржката въ ребрата ми и не бжди невѣренъ, но вѣренъ“. Тома ималъ и жена, защото Христось мжжъ безъ жена и жена безъ мжжъ не приема. Понеже викнатъ Томз, казва му: „тури си прѣста! Ти вѣрвашъ ли?“ — Вѣрвамъ. Бждете сигурни, че само една свѣщъ има, тя е запалена отъ Божията Любовь. Нѣма друга запалена свѣщъ!

Слѣлователно, всички вие, мои братя, трѣбва да запалите тази свѣщъ съ великата Божествена Любовь, но да е близо до васъ тази свѣщъ. И мжже и жени трѣбва да четете тази свещена книга, но трѣбаа да я четете само при свѣщъ, запалена чрѣзъ любовта, и тогава ще я разберете; дълбокия смисълъ на всѣка една дума ще се разцѣпти, тъй както въ едно едно житно зрънце, и както всѣко едно цвѣте. И тогава ще видите този красивъ свѣтъ.

Къмъ тѣзи мжже и жени се обръща Христось и казва: „елате вие, невѣрващи!“ Казвамъ и на васъ сега: днесъ Христось Ви приканза, мжже и жени, на ли и кате да служите на Христовото учение, т. е. да снемете ржката отъ кръста и да изцѣрите жената и слѣдъ това пакъ да ви приковатъ? Да турите прѣста си въ ржцѣгъ му и да ви пита: „отъ сега нататкъ ти готовъ ли си да живѣешъ по любовь съ своята възлюблена?“ — Готовъ съмъ, Господи. „Извикай и жена си, нека дойде твоята възлюблена, тури си прѣста въ моето сърце; ти готова ли си отъ сега нататкъ да живѣешъ въ тази велика Божия Любовь?“ — Гото за съмъ. „Бждете, благословени отъ мене, идете и проповѣдайте това ново учение и носете тази свѣщъ, за да могагъ всички чрѣзъ нея да дойдагъ до истинското познание на Божията Любовь!“

Сега вие ще се въодушевите, но мене въодушевляването не ме радва. Когато богатият отъ имането си дава, това не ме очудва ни най-малко, но когато онзи бѣденъ човѣкъ, който си вземалъ мотиката и отива на работа, като ме срѣшне, веднага напуска работата си и идва да ми послужи, мене това ме оудва. Ние именно трѣбва да бждемъ като този послѣдния. Азъ често съмъ виждалъ прости работници, взели мотиката, отиватъ на работа, но на уштитъ работата си и отиватъ да разправятъ нѣкому нѣщо, услужватъ му, а съ това изгубватъ нѣколко часа. По-богатиятъ човѣкъ казва: „мене вѣрмето ми е скъпо“. А вѣрмето въ свѣта е създадено само за Бога. Петъ минути прѣкарани въ любовъ, струватъ повече, отколкото хиляди години безъ нея и отколкото всичко друго въ живота. Разбира е ли? Петъ минути прѣкарани въ Божията Любовъ струватъ хиляди години. Слѣдователно, вие тѣзи петъ минути готови ли сте да ги прѣкарате въ любовъ? Азъ бихъ прѣдпочелъ да прѣкарамъ петъ минути въ Божията Любовъ, отколкото да ме коронясватъ като царъ и да получа наслѣдството на цѣлия свѣтъ. Защо ми е това наслѣдство, защо ми е тази корона? Какво ще направя като царъ? — Ще обѣся хиляди души. Какво ще направя като богатъ? Ще изнасямъ 100—200 души и ще отида като вѣшникъ на онзи свѣтъ. Ако прѣкарамъ 5 минути въ Божията Любовъ, ще туря брата си на моето легло въ стаята ми. Той ще стане свѣжъ, бодъръ и като ме види, ще каже: „вѣрвамъ, Господи, въ сърцето ти, въ ржцѣтъ ти, въ любовта ти, защото ти си дѣлата си го доказвашъ.“

Сега вие си казвате: „дѣ е Христосъ, сега да ни се яви!“ Да се яви сега Христосъ съ ангели, ще има треперене и ще повѣрвате. Какъ да не повѣрвате!

Ще кажете: „сега въ затвори ще ни турятъ“, Христосъ нѣма да постъпи тъй. Ако е за затвори. Христосъ си има тукъ свои ангели и закони, тѣ ще изпълнятъ това, ще ви турятъ въ затвори, а ако иска да покаже новото учение, Христосъ нѣма да

се яви съ ангели, съ корона, а ще го приковатъ на кръста, ще слусне ржката си отъ кръста и ще каже: „ела по-близо!“ Щѣ положи ржката си отгорѣ, и послѣ пакъ ще я дигне. Ако разберешъ смисъла на тази любовъ, ти ще тръгнешъ. На кждѣ? — Въ прѣвия пжтъ. А тоя правъ пжтъ наричамъ пжтя на Божествената Любовь. Тои пжтъ е вжтрѣ. Вие ще кажете: „а, не, горѣ е.“ Вжтрѣ, вжтрѣ е този пжтъ. Когато го намѣримъ, той дава най-голѣмиятъ миръ, най-голѣмата радостъ, каквато нѣкога човѣкъ може да почувствува. И казвамъ сега на всинца ви, на кждѣ трѣбва да вървите.

Казвате: „какво учите вие?“ — азъ уча, въ резюме, слѣдното: че всички хора трѣбва да иматъ по една свѣщъ, запалена отъ Божията Любовь. Тази свѣщъ трѣбва да бжде тѣй високо, да свѣти на всички ви, и безъ да я засѣгаме, безъ да пипаме фитила ѝ, да видимъ отъ какво вещество е направена. Да свѣти и всички да се радваме! На такъва свѣщъ може да проповѣдваме. А свѣщи, които всѣки може да носи, да пали плѣзници съ тѣхъ, това не сж божествени свѣци, тоза сж свѣци, изобрѣтени само отъ вашия умъ. Слѣдователно, Божествената Любовь приканва всинца ви къмъ туй здраво учение. Когато ние го приложимъ, щѣ бждемъ всички здрави, а сега има опасностъ. Азъ даже не си правя илюзия, виждамъ, че когато проповѣдвамъ на хората любовъ, мнозина страдатъ, не разбиратъ учението, а само се въодушевляватъ. Най първо, твоятъ умъ трѣбва да е на мѣстото си, и Божията Любовь трѣбва да минава прѣзъ ума ти. Минава ли отвѣнка, заобикаляли го, ти си на опасенъ пжтъ. Божията Любовь трѣбва да мине прѣзъ човѣшкия умъ, прѣзъ него да се прояви. И тѣй: ако Богъ, най-умното, най-великото сщѣство, казва, че е любовъ, то ние, които искаме да го слѣдваме, и ние трѣбва да прѣдставяваме тази любовъ.

„Дай си тука прѣста и вижъ ржцѣтъ ми; и дай ржката си и тури въ ребрата ми; и не бжди невѣренъно вѣренъ!“

Сега, азъ днесъ ви пожелавамъ, като се върнете дома, да ви повика Христосъ и да ви каже: „Тома (защото по-вечето отъ всъхъ сте томовци), ела самъ тукъ, положи ржката си въ ребрата Ми и не бжди невѣренъ, но вѣренъ!“ „Хайде и Томовата жена нека дойде“, „хайде и ти сега тури ржката си въ ребрата Ми и не бжди невѣрна, но вѣрна!“ Бждете сега вѣрни! Вѣрвате ли? — „Вѣрваме, Господи, вѣрваме“.

Оставете вѣшето невѣрие, приемоте вѣрата на любовта и живѣйте, и „азъ ще бжда съ васъ отъ сега до скончанието на вѣка“.

Една малка забѣлжка.

Искамъ да ви прѣпозая отъ едно заблуждение, като казвамъ: „Христосъ да дойде“, вие ще кажете: „нима Христа ние до сега не го познаваме“?

Тома три години вървеше съ Христа Въ познаването на Христа имаше нови фази. Тома познаваше Христа, но не познаваше този Христосъ на любовта. Когато го позна, той каза: „Господъ мой, Боже мой!“ Не да познаваме историческия Христосъ, но да познаваме този Христосъ, който сега се проявява, Христосъ на великата любовъ, която дѣйствува вжгрѣ въ насъ, вжгрѣ въ свѣта.

Това не е единъ упрѣкъ, да кажемъ, че не познаваме Христа, но Христосъ като любовъ малцина го познаватъ. Слѣдователно, туй е необходимо—да познаемъ този Христосъ като любовъ и да имаме смѣлостта на Тома, да си туримъ прѣста въ ржцѣтъ Му и ржката въ ребрата Му и да кажемъ:

„Господъ мой, Богъ мой!“

Бесѣда, държана на 16 априль 1922 г. въ гр. София

Христа разпетъ.

„Защото рѣшили бѣхъ да не знаа между васъ нищо друго освѣнъ Исуса Христа и него разпетъ“.

Стихътъ, повидимому, самъ по себе си е ясенъ. Кой не знае разпятието Христово? Въ православната църква, прѣвъ страстната седмица, постоянно изнасятъ Христа разпетъ, цвѣтя хвърлятъ, китки хвърлятъ; евагелистите говорятъ за Христа разпетъ; всички знаятъ, че Христосъ е разпнатъ. Но туй знание за Христа мяза на онзи гладенъ българинъ, който, каго минавалъ покрай една турка гостинница, ималъ само сухъ хлѣбъ, турялъ го на пѣрата на вѣка една тенджера, и казвалъ: „слава Богу, похапнахъ си отъ всичко“.

Ние сме достигнали до една фаза на развитие, въ която ни трѣбва нѣщо по-сжществено. Не трѣбва да си правимъ илюзия, че храната, която имаме, е сжществена. Съврѣменнитѣ културни хора, ако ги питате ще кажатъ, че тѣ живѣятъ най-културенъ животъ. Обаче, ако разгънете тоя животъ и сравните тази култура, ще видите, че това не е култура: нито въ яденето има култура, нито въ жилищата, нито въ философията. Туй не е много казано. Азъ сега принципално говоря по въпроса. Че не е култура, туй показватъ старанията и болеститѣ, които сжществуватъ. Днесъ има толкова много болести въ свѣта, че лѣкаритѣ не знаятъ какъ да ги кръщаватъ, болести, които разяждатъ удъветъ на човѣшкия организъмъ. Едва ли ще намиѣрите въ съврѣмения свѣтъ човѣкъ здравъ, на когою или бѣлитѣ дробове, или мускулитѣ, или

¹⁾ I посл. къмъ Коринтянитѣ—2: 2

стомаха, или мозъка, или нервната система, да не сж заболѣли. И всички тия болни хора сж професори, проповѣдници, министри, началници, всички тѣ управляватъ свѣта. И питамъ: може ли болни хора да управляватъ, да даватъ тонъ и направление на културата? А насъ, на първо мѣсто, ни трѣбватъ хора здрави.

Сега Павѣлъ казва, че той рѣшилъ да не знае нищо друго, освѣнъ Христа разпетъ. Той употрѣбява тази дума въ малко по-друго значение. Когато човекъ разпже въ себе си всички ония низши прояви на своето естество и ограничи всички низши чувства, низши желанія, низши дѣйствия и даде ходъ на всичко възвишено и благородно въ най-високъ смисълъ — това е да познаемъ Христа разпятаго. А споредъ менъ, това значи, да туримъ любовта въ нейната нова форма, както сега се е появила, като единъ новъ, великъ законъ въ живота, който иде да изправи всички недъзи на хората. До сега любовта е сжщесувала въ аптекитѣ, въ църквитѣ, въ манастиритѣ, като панацея, и хората сж я вземали въ малки хапчета, само когато ги е болѣлъ корема, туряли сж я като едно лѣкарство на краката, при нѣкои малки болести се е прилагала. Но до сега хората не сж приложили любовта. Казватъ: „тази любовъ е неприложима“. Че е неприложима, старитѣ казватъ на младитѣ: „едно врѣме ние имаме любовъ като васъ, идеалисти бѣхме, идеално мислѣхме, идеално любѣхме, но видѣхме, че свѣтътъ не може да бжде идеаленъ, туй, „идеалната любовъ“, е за другия свѣтъ, въ този свѣтъ ще живѣемъ материалистически“. А материалистическото разбиране какво е? Материалистическото разбиране на нѣщата е това, отъ което сега се зараждатъ всички страдания, и когато и да питате, всички съзнаватъ, че страдатъ отъ нѣщо, всички сж недоволни: въ мислитѣ имъ има недоволство, въ желаніята имъ има недоволство, въ дѣйствията — сжщо. И ако попитате съврѣменнитѣ хора за това, ще ви дадатъ много отговори. Нѣкои ще кажатъ, че причинитѣ имъ сж чисто со-

циални: хлѣбъ нѣма. Хлѣбъ нѣма, но защо нѣма? — Понеже хората не сж го разпрѣдѣлили по равно. Огъ невидимия свѣтъ има изпратенъ достатъчно хлѣбъ. Нѣкои казватъ: „въздухътъ е нечистъ“. Въздухъ има достатъчно, но ние сме затворени въ такива тъмни и задушни здания! Богатитѣ хора сж добръ въ това отношение, тѣ дишатъ много въздухъ, но има кантори, дѣто никаква свѣтлина не прониква. Такива здания има въ голѣмитѣ европейски градове, даже и тукъ, въ София. И ако единъ човѣкъ живѣе въ такъво здание 10-на год., той ще почувствува влиянието на тази атмосфера. Туй е въ физическо отношение. Като дойдемъ до религиозната култура, и въ нашигѣ религиозни стаи има такива, дѣто слънчева свѣтлина не влиза, дѣто свѣтлина н какъ не прониква. И тамъ има свѣтлина — на свѣци, но свѣтлината на свѣцитѣ не е идеална. Е, питамъ, на тази светлина може ли да зрѣятъ плодоветѣ? — Не. Тѣ не зрѣятъ! Плодоветѣ и всичко на земята зрѣе само на слънчевата свѣтлина. И всичко възвишено и благородно въ човѣшката душа може да зрѣе само при лжчигѣ, при божествената свѣтлина на великата любовъ, която се проявява отъ този великъ законъ! Любовта на това велико слънце, което озарява цѣлия космосъ, трѣбва да грѣе и въ насъ. Понеже Господъ е заповѣдалъ на всички ангели да разтворятъ всички прозорци на невидимия свѣтъ, тази свѣтлина ще блѣсне, и всички хора трѣбва да излѣзатъ на това слънце. А сегашнитѣ хора казватъ: „не излизайте, ще слънчасате — не ви трѣбва това учение, не му е дошло врѣмето!“ — Каго излѣзете на това ново слънце, най-първо ще се разболѣете. Питамъ ви азъ: коя жена, като чисти, не вдига прахъ? Коя жена, като пере своитѣ дрехи, не размжтва водата? Кой е онзи, който, като бсядишва кжщата, не си напръсква малко дрехитѣ? Но какво показва това? — Това показва, че той работи. Трѣбва ли тия външни спънки да ни спънатъ, за да не вървимъ къмъ цѣльта? Но нима на онзи пжтникъ, който върви по пжтя, нѣма да се

скжсатъ обущата? Той по пжтя ще срѣщне много мжчнотии, но цѣльта трѣбва да се постигне!

Павелъ казва: когато говоря между васъ, азъ не искамъ да зная нищо друго, освѣнъ Христа разпетъ — тази е моята цѣль. Като служатъ всички на този Христосъ, надпрѣварзатъ се да казватъ: „у насъ е правото учение“. Но ако влѣзете, ще намѣрите Христовата любовь, турена въ стѣкленица като панацея: „ако си при насъ, ти можешъ да имашъ тази любовь, но ако си вѣнъ отъ насъ, ни капка не даваме“. — Любовьта държатъ въ тия малки ш шета. Православната църква казва: „ако дойдете при насъ, ще имате всичката любовь въ тия шишета“. Евангелиститѣ казватъ сжщото, мохамеданитѣ — сжщото. Всички си иматъ шишета. Божията любовь въ шишета не се държи! Тази любовь, както ние я разбираме, прониква цѣлото пространство, защото пространството и врѣмето, споредъ нашето схващание — това е нѣщо живо. Цѣлиятъ космосъ е едно живо сжщество, въ което ние живѣмъ и се движимъ. И тогава този космосъ може да бжде и безграниченъ и граниченъ, и великъ и малкъ: туй е свойство на вѣчното, да произвежда каквито форми иска. Сега за тия разсжждения, ние трѣбва да имаме единъ свѣтълъ умъ, за да схванемъ божественото. Често ученицитѣ отъ по-горнитѣ класове, когато дойде учителътъ и казва: „ a^1 , a^2 , a^3 “, тия три степени може да ги обяснимъ по три разни начини. Какво означава a въ първа степенъ? Да допуснемъ, че то е едно живо сжщество, а въ първа степенъ е единъ човѣкъ, който се движи по права линия — правата линия, която има само дължина безъ никаква ширина и дебелина. Питамъ, какъ ще опрѣдѣлите такъва една линия? Тя е математическа линия, има само дължина. А пъкъ a въ втора степенъ означава: туй сжщество е намѣрило друго сжщество, и двѣтѣ се движатъ въ правъ жгълъ на себе си и образуватъ плоскосъ. Слѣдователно, на тази линия се прилага и широчина. Послѣ има дължина и широчина, но нѣма дебелина. Е, какъ ще си прѣдставите единъ свѣтъ,

който има дължина и широчина, но нѣма дебелина? И тогава *a*³ показва, че цѣлата плоскостъ, движена пакъ въ правъ жгълъ на себе си, образува куба. Това *a* е минало пакъ прѣзъ три степени: по права линия, то е придобило дължина въ правъ жгълъ на себе си и е образувало плоскостъта — придобило широчина; по правъ жгълъ на плоскостъта е образувало куба, придобило е дебелина. И така сегашнитѣ хора сж *a*³ — сж единъ кубъ. Като разтворите куба, вие ще образувате човѣшкия кръстъ. Слѣдователно, кръстътъ не е нищо друго освѣнъ разтворенъ кубъ, за да стане провѣтрение. А разтварянето на куба означава цвѣтене въ природата. Всѣка пжпка е разтворенъ кубъ, за да се прояви новото съдържание, а като се прояви новото съдържание отъ вжтрѣ, да може то да приеме и небесното съдържание, понеже въ свѣта има двѣ течения: едното отъ центъра на земята, а другото отъ центъра на слънцето.

Павелъ казва: „искахъ да зная само Христа разпетъ между васъ“. Какъ бихте си го прѣдставили вие този Христосъ? Въ една тукашна школа и на западъ често казватъ: „Богъ е свѣтлина“. Азъ казвамъ: *Богъ не е свѣтлина!* И на пръвъ погледъ, като казвамъ, че Богъ не е свѣтлина, ще кажатъ: „той отрича Бога“. *Когато нѣкой ваятель извае нѣкоя статуя, той статуята ли е?* И когато нѣкой богомолецъ запали една свѣщъ, той свѣщъта ли е? Писанието казва тъй: „и рече Богъ — и стана свѣтлина“. Значи, Словото изказано, произвело свѣтлина. Слѣдователно, Богъ може ли да бжде свѣтлина? Не! Свѣтлината е проявлението на Бога. И вие като казвате: „Богъ е свѣтлина“, въ вашия умъ тя ще произведе съвсѣмъ другъ резултатъ. Тази свѣтлина, която иде отгорѣ, е минала прѣзъ нѣколко степени. За да разберете правия смисълъ на свѣтлината, трѣбва да я върнете назадъ до онова сжщество, която я е създало, т. е. до първоначалното Слово, което е казало: „да бжде свѣтлина“. И законътъ е вѣренъ: когато нѣкой ученикъ се е занимавалъ съ нѣкоя трудна за-

дача, първоначално има смътни понятия за нея, тази задача му е трудна, но слѣдъ като помисли дълго врѣме и разбере съотношението на елементитѣ въ задачата, една малка свѣтлина се появява. Слѣдователно, всѣкога, когато Словото стане разумно вжтрѣ въ нашия мозъкъ, когато Словото стане разумно въ нашето сърце и въ нашата душа — свѣтлината се явява като единъ резултатъ. Значи, Богъ е казалъ: свѣтлина да бжде въ този умъ, свѣтлина да бжде въ това сърце, свѣтлина да бжде въ тази душа, и бива свѣтлина. И какви сж резултатитѣ на свѣтлината? Най-първо тази свѣтлина ще произведе буря, вѣтрове, дъждъ, ураганъ, цѣлъ единъ катаклизъмъ, и слѣдъ като образува своя почва, тази свѣтлина ще произведе златни плодове, рѣки, извори, а чрѣзъ тия плодове ние ще познаемъ качества на свѣтлината. Защото всичкитѣ плодове еднакви ли сж? Азъ бихъ попиталъ който и да е ботаникъ: ако свѣтлината, която произтича отъ своя изворъ, е една и сжща, ако вибрациитѣ ѝ сж едни и сжщи, какъ тѣй ябълката да има единъ вкусъ, а крушата другъ? Какъ става това? Ще кажете: „тѣй го наредилъ Господъ“. Тѣй гсворятъ религиознитѣ хора, но ученитѣ хора не могатъ да говорятъ тѣй. Този Господъ, за Когото ние говоримъ, той е Господъ на Любовта. И като произнесемъ думата „любовъ“, цѣлото ни битие трѣбва да почувствува едно трептение, една велика радостъ да се появи въ сърцата. А като кажемъ: „Богъ е мъдростъ“, въ твоя умъ пакъ по сжщия начинъ трѣбва да изпжкнатъ най-великитѣ мисли.

Каква е била задачата на Христа на земята? Задачата му е била да изяви Бога като Любовъ и като Мъдростъ. Да го изяви външно и, освѣнъ това, да даде методитѣ и начинитѣ, какъ да се приложатъ любовта и мъдростта. Всичкитѣ растения си иматъ методи, а ние, съврѣменнитѣ хора, които искаме да подобримъ своя животъ, нѣмаме такива методи. Ще изучаваме тѣхнитѣ методи, съ които тѣ създаватъ своитѣ сладки плодове, и само тогава ще подобримъ живота си, ще изучаваме

какъ употрѣбаватъ тѣ и свѣтлината, за сжщата цѣль. Нѣкой казва: „искамъ да бжда добъръ“. — Изучавай черешата, изучавай гроздето, смокинята и много други растения, да видишъ по кой начинъ тѣ правятъ плодоветѣ си сладки. А ние, хората, казваме тъй: „Господь ще ги направи“. Не се самозаблуждавайте! Бащата всичко може да даде на своя синъ, и учителътъ всичко може да даде, но учителътъ и бащата за своя синъ не могатъ да учатъ. Бащата и учителътъ всичко могатъ да дадатъ на своя синъ, но не могатъ да ядатъ за него. Ако азъ ямъ за сина си, азъ ще взема силата, а вие нищо нѣма да се ползувате. Когато се храните, вие сами ще ядете, това е необходимъ законъ! И сегашнитѣ хора искатъ да ни научатъ да мислимъ за други умове. Не, не! Грѣхота е за насъ да не мислимъ, грѣхота е за насъ да не дѣйствуваме. Но когато кажемъ, че трѣбва да ядемъ, трѣбва да знаемъ какво да ядемъ; когато кажемъ, че трѣбва да мислимъ, трѣбва да знаемъ какво да мислимъ; когато кажемъ, че трѣбва да чувствуваме, трѣбва да знаемъ какво да чувствуваме.

Сега азъ ще ви приведа единъ разказъ, който съмъ разправялъ на нѣкои свои приятели, но сега ще изясня вжтрѣшното съдържание на разказа. Той се отнася за единъ индуски адептъ или учителъ въ Индия. Тѣй го наричамъ азъ: Тагоръ Билъ Ра, знаменитъ учителъ на една школа, служителъ на единъ отъ виднитѣ индуски храмове. Посветенъ, споредъ своето звание, той трѣбвало да прѣкара живота си въ дѣвственостъ, за да завърши напълно цикъла на своето самоусъвършенствуване — т. е. да се не жени. Обаче, една млада мома, жрица на храма, се влюбва въ него. Той не обръщаль внимание на нея, но слѣдъ дълги години тя му казала така: ако азъ дойда при тебе, и приложамъ любовта съ тебе заедно, ти по-скоро ще завършишъ своето самоусъвършенствуване. Най-послѣ той повѣдалъ на това и се влюбилъ въ нея, но въ момента, когато той се влюбилъ, тя го разлюбила.

Сега ще оставя втората половина на разказа, послѣ ще го разпра-я. Въ гнѣва си, че тя го спира въ пѣтя на неговата еволюция, той я проклева и тя се прѣвръща въ змия, и той ѝ казалъ: „и като змия отъ този храмъ никога да не излѣзешъ вече“. Защо тя го е разлюбила? Тя се е влюбила въ одного отъ ученицитѣ на Тагоръ-Билъ-Ра. Този адептъ се спира въ своя животъ. умира, 500 години се минаватъ. — Сега туй е разказъ, легенда, не го вземайте буквално, разсждавайте върху него, то е само единъ разказъ, за да обясня единъ принципъ. Той се прѣражда като лордъ въ Англия — името му като лордъ нѣма да кажа какво е, ще го замълча, казвамъ само първото име — обаче, този първиятъ ученикъ, който е съблазнилъ и едноврѣменно изпиталъ тази жрица, и той се прѣражда като англичанка, и така става, че Тагоръ-Билъ-Ра се оженва за този ученикъ. Отива слѣдъ 500 год. на разходка въ Индия и въ него се заражда желание да изучава индускитѣ храмове, да изслѣдва нѣкои възпоминания. И като идва въ този храмъ, въ който той прѣтърпѣлъ своето нещастие, усѣща, че го побиватъ нѣкакви трѣпки и когато се разхождалъ въ зданието, отъ невидено идва една змия, ухапва жена му и тя моментално умира. Питамъ ви сега: защо змията ухапала жена му? Тази змия е сжщата жрица! Таза жена казва: „ти спѣна и менъ, спѣна и него“. Той разбралъ закона, снелъ проклятието си и тя приела своята първа форма, и започнала наново своята еволюция.

Мнозина отъ васъ тръгватъ като тази жрица да намѣрите Христа, влюбватъ се въ него и казватъ: „Господи, ако ти ни позволишъ да влѣземъ въ твоето царство, ще успѣе учението ти“. Но слѣдъ като влѣзете, съблазнятъ ви ученицитѣ на Тагоръ-Билъ-Ра. Нѣма днесъ проповѣдникъ или свещеникъ, който да не е съблазненъ отъ одного отъ ученицитѣ на Тагоръ-Билъ-Ра. Като казвамъ „нѣма нито единъ“, не го считайте, че е крайностъ, то е хиперболично твърдение. Българитѣ казватъ тъй: „яйце да хвърлишъ, нѣма мѣсто кждѣ да падне“.

То е изразъ. Не го вземайте въ математически смисълъ, за хиляди яйца има мѣсто кждѣ да паднатъ, ама думата е тъй. Турцитѣ казватъ: „персинги лафъ гелсжнъ“, т. е. на думата ни прилѣга, тъй да дойде. Слѣдователно, когато вие тръгнете въ този пжтъ, не трѣбва да се съблазнявате. Съблазните ли се, 500 год. ще бждете затворени, като змията въ нѣкой храмъ. Нѣкои казватъ: „да умра въ цръквата“. Тази жрица, и тя е умрѣла въ тази пагода, но като змия. Нѣкои казватъ: „да го затворятъ въ храма“. Може да ви затворятъ като змия, но не си правете иллюзия, че ако те заровятъ въ цръква, ще бждешъ въ рай. Тукъ се иска единъ святъ животъ, на Божията Любовь, въодушевенъ отъ тази велика Божия Любовь, да знаешъ, че въ всѣки даденъ моментъ ти изпълнявашъ волята Божия. И сегашнитѣ хора като почнатъ да умиратъ, нареждатъ: „еди-какъ ще ме облѣчете, еди-кой-си свещеникъ, еди-какъвъ-си ковчегъ, еди-кое-си мѣсто!!...“ Много хубаво, отлично е това, но това не е Христовото учение, това не е учение на Любовта. Това е единъ старъ езически култъ. Тогава и още по-великолѣпно сж се погребвали. Тогава по какво се отличаваме ние отъ езичниците? „Тѣ сж езичници“. Много добръ, езическитѣ народи се погребвали по този начинъ, ама ние, християнитѣ, по кой начинъ се погребваме? — По сжшия начинъ. „Ние вѣрваме въ Христа“. — Да, вие сте хора, които вѣрвате въ гробища, въ паметници, казвате: „хемъ като умра, да ми четете много молитви, да не ме оставите безъ помощъ“. Тѣй сж го празили езическитѣ народи, и тия обичаи сж минали въ съврѣмения свѣтъ. Не сж лоши тия работи, тѣ сж добри, но ще бжде смѣшно за онази пеперуда, която се е прѣвърнала отъ гжсеница въ пеперуда, да спазва своитѣ навици на гжсеница. Нейниятъ начинъ за ходене, нейниятъ начинъ за ядене е диаметрално противоположенъ на този на единъ червей. И когато рибата се прѣвърне на човѣкъ, този човѣкъ ще се различава диаметрално отъ рибата. Сега не трѣбва да казваме: „ти си христи-

янинъ, прѣвърналъ ли си се, имашъ ли хриле, отъ риба си станалъ човѣкъ, имашъ ли дихателни дробове? — Нѣмамъ. „Ама азъ мисля, че съмъ човѣкъ“. Тогава пакъ ще ви приведа онзи смѣшенъ разказъ за американеца, който излѣкувалъ единъ боленъ. — Въ Америка ставатъ чудесии: може да лѣкуватъ хората отъ далече, безъ никакви цѣрове. Тѣй, само съ мисълъ ги лѣкуватъ. Нѣкой богатъ човѣкъ си счупилъ крака, явява се единъ докторъ и му казва: „ще мислишъ, че твоятъ кракъ не е счупенъ, ще мислишъ день, два, три и твоятъ кракъ ще се намѣсти“, далъ му всички правила. И дѣйствително, кракътъ му се намѣстилъ. Явява се докторътъ и казва: „г-не, азъ ти направихъ една голѣма услуга, ще ми платишъ, и богато ще ми платишъ“. „Да, г-не, колко искашъ, ще ти платя, 500 долари ще ти платя. Мисли, че имашъ 500 долара, мисли, мисли, и ще имашъ всичкитѣ долари“. Има разлика между „мислене“ и „мислене“. Ако мисля за 500,000 долари, нѣма да дойдатъ така. Въ любовта има единъ начинъ, за който ще ви говоря. Има начини, по които растенията прѣвърщатъ свѣтлината въ сокове. Има методи, чрѣзъ които може да прѣвърщаме соковетъ на тази Божествена Любовъ, да произведатъ сжщественитѣ качества въ нашия умъ и сърце. Тия методи не се прѣподаватъ тукъ. Азъ общо говоря, но за християнския свѣтъ трѣбва да има училища, като сегашнитѣ, въ които да се прѣподаватъ тия методи. И най-малкитѣ дѣца да знаятъ по кой начинъ се прѣвърща Божествената Любовъ въ милосърдие, по кой начинъ се прѣвърща тя въ вѣра, въ надежда, въ радостъ, въ смирение, знание и т. н. т. Това сж методи, които трѣбва да знаете! И тогава ще дойде нѣкой и ще каже: „има по-лесенъ начинъ отъ този. — Повѣрвай въ Господа Исуса Христа и ще бждешъ спасенъ, ти и домътъ ти“. Сирѣчъ, като този американецъ: „повѣрвай и ще имашъ паритъ“. Повѣрвай? Трѣбва да имашъ начини, за да повѣрвашъ. Трѣбва да стане въ тебе единъ вжтрѣшенъ прѣвратъ. Не можешъ да повѣрвашъ до като нѣмашъ

любовь! Първото нѣщо е любовта! Първиятъ законъ, съ който започва живота, е любовта. Слѣдователно, малкитѣ дѣца, животнитѣ, знаятъ до известна степенъ какъ да прѣвърнатъ тази любовь. И нѣкои ученици Христови казваха: „придай ни вѣра“. Има начини, чрѣзъ които може да се прѣвърне любовта въ вѣра, и слѣдъ като се прѣвърне и дойде истината, вѣрата ще се прѣвърне въ знание, а като дойде знанието, ще дойде разумното слово, ще дойде свѣтлината. А дойде ли тя въ физическия свѣтъ, ще ви помогне. Защото има двѣ течения: когато дойде Божията Любовь отгорѣ, непрѣмѣнно ще дойде противоположното течение отдолу. И слѣдователно, споредъ тази наука, която поддържаеме, има двѣ течения: едното отъ безграничното, което постоянно се смалѣва и слиза къмъ човѣка; а другото, както съвременната наука казва, човѣкъ е произлѣзълъ отъ малка микроскопична клѣтка. Едното — малкото течение, което се възраства, става велико, а другото — великото става малко. Тия двѣ течения като дойдатъ въ съприкосновение, въ туй вжтрѣшно налѣгане, тогава — който разбира този законъ — се зараждатъ всички велики добродѣтели и способности на човѣшката душа. Сега, въ вашия умъ, ще кажете: „тази работа е необяснима“. Необяснима е, разбира се. Само онзи, който дълго е проучавалъ, който е правилъ хиляди опити, той може да разбере дълбокото значение на онѣзи велики стихове и изречения въ Писанието, дѣто Христосъ казва: „ако думитѣ ми прѣбждатъ въ васъ и вие прѣбждете въ мене, каквото поискате, ще ви бжде, азъ и Отецъ ми ще дойдемъ и ще направимъ жилище въ васъ и тогава ще ви се изявя“. Едно сѣменце, което е паднало на земята, слѣдъ врѣме то се проявява, цѣвнува и завързва.

Сега Павелъ казва: „рѣшихъ да не зная нищо друго, освѣнъ Христа распетъ“. А на новъ езикъ казано, това значи: той рѣшилъ да знае само великия законъ на любовта, който внася всичко вжтрѣ въ човѣшката душа. Защото Христосъ прѣд-

ставява този великия законъ на любовта. Само онзи, който е пълненъ съ Божествена Любовь, той може да бжде разпетъ. Вашиятъ идеалъ е да се жертвувате. Само богатиятъ може да се жертвува. И Павелъ казва на друго мѣсто: „този, който бѣше богатъ горѣ, рѣши да осиромашѣе и слѣзе между насъ, да вземе човѣшки образъ, за да помогне на своитѣ братя, чрѣзъ онази любовь, която имаше, да имъ даде тази любовь, да ги свърже съ Бога, т. е. съ любовта. И Христосъ спасява хората само по този начинъ, като ги свързва съ любовта. Сегашнитѣ хора казватъ: „да се любимъ“. Е, хубаво, знаешъ ли да правишъ вжзли отъ любовта? Вземете тѣзи, които правятъ електрически инсталации, нѣкой пѣтъ като изгори шнура въ инсталацията, който не разбира, не знае дѣ е поврѣдата. Азъ видѣхъ, единъ когато поправяше една такъва поврѣда, изведнажъ намѣри погрѣшката, взе едната жичка и другата, съедини двата тока. Значи, трѣбва да има една малка жичка, която да съедини твоето сърце съ Божието сърце, или една жица, която да съедини твоето сърце съ Христовото сърце. И кой може да направи тази инсталация? Само Христосъ е, който може да я направи. Разбирате ли? Само Христосъ е, който може да тури тия жички, да свърже хората съ Бога. Само той знае туй изкуство. И дълго врѣме вие трѣбва да се учите при него. И азъ слѣдя сега хората, които вървятъ въ новото учение и въ старото учение, и въ всички църкви, много добрѣ започватъ. Започватъ съ любовта, а свършватъ безъ любовь. И съмъ забѣлѣзалъ това като фактъ въ църквитѣ: въ една евангелска църква единъ проповѣдникъ като проповѣдвалъ 10 год. все върху едни и сжщи въпроси: спасение, покаяние, това, онова, и всички слушатели почнали да спатъ вече, и той усѣтилъ, че тѣ сж разбрали всичко. И когато идвалъ нѣкой другъ, проповѣдникътъ съсредоточавалъ цѣлото си внимание върху него, като че публиката е той. А другитѣ не го слушатъ, защото сж прѣситени отъ безсмислени работи. Проповѣдникътъ говори за

спасение, а той самъ не е спасенъ; говори за милосърдие, а той самъ не е милосърдъ; говори за самопожертвуване, а той самъ не се жертвува; говори, че когато нѣкой умре, — не трѣбва да се плаче, но като умре жена му или дѣтето му, той прѣвъ заплаква. Хората проповѣдватъ нѣща, които не прилагатъ. И казватъ: „опасно е новото учение, то разрушава обществото“. Онѣзи войници, които отиватъ на бойното поле, какъ се връщатъ? Отиватъ съ китки, съ музика и цвѣтя, но се връщатъ кой съ счупена ржка, кой съ счупени крака, и на всички тия хора имъ турнатъ по единъ кръстъ, защото за отечеството сж дали жертва. И отъ тази жертва вашиятъ народъ колко се е повдигналъ?

И всички ще кажатъ: „извършиха волята Божия“. Не извършиха нищо! Отъ 8 хиляди години насамъ човѣкъ върши своята воля, и за това Богъ казва на смъртѣта: „ти постоянно ще възпитавашъ тия непослушни дѣца“. И какво прави тя? Тя ни възпитава днесъ. И ако вие ме питате: до кога ще умираме? — Въ деня, въ който рѣшите да приложите закона на Божията Любовь, смъртѣта ще остави вси-ца ви и ще каже: „оставямъ ви свободни да идете при баща си“. И като ме срѣщнете, нѣма да ме питате: „може ли това да бжде“? — Може, може. Има хора, които вече не умиратъ. И въ България има прѣдание, че като сж заразяли нѣкои, послѣ потърсятъ ги въ гроба, нѣма ги. Казватъ: „той не седи въ гроба, понеже е възкръсналъ“. Ще каже нѣкой: „това е мистификация“. Може да бжде мистификация, излѣзълъ е отъ гроба. Има хора, които не умиратъ. И ако вие всички повѣрвате, нѣма да умираете. Ангелъ Божи ще слѣзе, ще отвали камъка и ще ви извади, но се изисква вѣра въ живата любовь, иска се вѣра, непрѣодолима вѣра въ любовта, която да погълне всичката наша умраза. Разбирате ли какво значи умраза? Ние ще се боримъ съ нея. Азъ говоря за любовта, която може да стопи всичкитѣ прѣгради, които днесъ сжществуватъ въ насъ. Това е любовь. Ако твоята любовь не може да разруши всичкитѣ

прѣгради, ако ти не си въ състояние за Бога да повдигнешъ, съ единъ замахъ да отрѣжешъ седемтъ глави на този демонъ, нѣма да се проникнешъ отъ Божествената Любовь. Чакашъ и казвашъ: „дъщеря ми да се нареди, мжжъ ми да се нареди, и тогава ще служа на Господа“. Никога нѣма да се наредите вие! Отъ 8,00 години все по този начинъ се нареждате, *но вжтръ въ насъ, въ нашия умъ, въ нашето сърце, въ нашата душа трѣбва да стане единъ прѣломъ, таенъ прѣломъ, да приложимъ туй учение за себе си, и като го приложимъ и опитае неговата сила, тогава всички ще почнемъ правилно да живѣемъ.*

„Рѣшилъ бѣхъ — казва Павелъ, — между васъ“, между кои? — между васъ, които се карате, вие, които враждувате, които спорите и всѣки единъ отъ васъ иска да бжде първъ, рѣшилъ бѣхъ нищо друго да не слушамъ, да не зная вашитѣ спорове, а само едно искамъ да зная — само Христа разпетъ, само любовта искамъ да зная. Ако идете въ съврѣмenna нѣкоя църква, дѣто проповѣдникътъ е даровитъ, той, като слѣзе отъ амвона и ако вие сте единъ интелигентенъ човѣкъ, ще ви каже: „жалко ми е, че тия хора не сж интелигентни, не ме разбиратъ“. Ако нѣкой съврѣмененъ музикантъ свири, и ако вие сте музикантъ като него, той ще ви каже: „публиката не разбира отъ моето свирене, не разбира отъ музика, но нѣма какво да се прави, ще се свири, ще внасяме култура“. Ако е нѣкой свещеникъ, който хубаво е служилъ, а публиката е вдигала шумъ, и ако има другъ нѣкой свещеникъ, който знае да служи като него, той ще каже: „употрѣбихъ най-голѣмитѣ усилия, но не разбиратъ“. Защо не разбиратъ? — Любовь нѣматъ. И дѣйствително, любовта контролира ума на човѣка. Да ви го докажа ли туй? Азъ ще ви го докажа съ много силни аргументи. Най-слабиятъ аргументъ ще взема: имате дъщеря, която много говори и казвате: „дъщеря ми много бѣбри“. Но тя се влюби въ нѣкого и веднага става мълчалива. Казвате: „дъщеря ми поумнѣла“. Казвамъ:

радвамъ се, че е поумнѣла. Новото слънце я стоплило, и тя почнала да мисли, и ако никой не откъсне това божествено цвѣте, тя може да се домогне до нѣкои божествени знания. Но когато младото момиче намѣри божественото слънце, ще дойде нѣкоя стара баба, ще бутне тази пжпка, ще дойде друга баба и тя ще бутне, и тъй, една по една, капватъ пжпките, и тогава любовта нѣма дѣ да дѣйствува, капне и тази пжпка и бабата казва: „нищо, нищо и ти стана като насъ, едно врѣме и ние бѣхме като тебе, но сега и ти живѣй като насъ“. Това е свърѣменното учение. На никоя баба не се позволява да бута тази пжпка, която ще цвѣне, то е свещено мѣсто, не може никой да бута тамъ, само божествениятъ лжчи ще бутатъ въ всѣка пжпка, докато тя се разцвѣти и приеме свѣтлината и даде този плодъ, който вие сами трѣбва да вкусите. Това казва Павелъ: „рѣшилъ бѣхъ да не зная нищо отъ тия спорове, които ставатъ“. Сега за примѣръ, менъ ме питатъ: „защо тъй говоришъ“, т. е. за начина, по който се тра сформиратъ енергиитѣ. Единъ го схваналъ по единъ начинъ, другъ се обидилъ, че съмъ казалъ: операции не трѣбва да се правятъ. Принципно говоря. Тамъ, дѣто природата не е разрѣшила да се прави операция, не правете. Когато искате да правите една операция, питайте природата, ако тя позволи, направете я, но тамъ, дѣто тя не е дала разрѣшение, никой лѣкаръ нѣма право да прави операция. Най-великиятъ лѣкаръ е природата, а лѣкаритѣ сж асистенти, тѣ трѣбва да слушатъ своя главенъ лѣкаръ, и ако той позволи, нека правятъ операции. Азъ съмъ за разумнитѣ операции, а не за безумнитѣ. За всѣко учение и за всѣка църква, която прилага своето учение, казвамъ: туй учение съгласно ли е съ Бога? Ако е съгласно, приложете го. Туй учение опитахте ли го? „Ама то е останало отъ нашитѣ дѣди и прадѣди“. Опитахте ли го? Ако на единъ човѣкъ остане жито отъ дѣдо му, нали той трѣбва да го посѣе, за да го опита, да го занесе на воденица, да го смели, да опита ка-

чеството на брашното? А ние го държимъ като една светиня и кой какъ дойде, кажемъ: „това остана за възпоминание, ще го туримъ като муска и като идемъ на бойното поле, ще го носимъ, и докато е муската съ насъ, слава Богу, нѣма никаква опасностъ“. Обаче, единъ день смъртъта те задигне, въпрѣки муската. Я ми кажете: кой чо ѣкъ съ муска не е умрѣлъ? Спасението не е въ това.

„Рѣшилъ бѣхъ, казва Павелъ, да не зная нищо друго, освѣнъ Христа разпетъ“, Христосъ, който внася животъ, радостъ и веселие въ душата, Христосъ, който ще ни научи, какъ да живѣемъ, какъ да се отнасяме. Голѣмо изкуство е да знаемъ какъ да се отнасяме. Не е лесна работа да се живѣе братски. Като казвамъ: живѣйте братски и сестрински, не е лесно туй учение. Мжчно е, но е учение, което може да се приложи. И приложи ли се веднажъ, ще имаме едно общество, единъ народъ, едно човѣчество. Тогава човѣкъ ще живѣе подъ своята смокиня и ще може да каже: „добъръ е Господъ, заслужва да се живѣе“. А сега всѣки отъ насъ, като прѣживѣе 50 60 г., ще каже: „дотегна ми живота, нѣма ли да идемъ при Господа“? Синътъ не е доволенъ, не е благодаренъ. Защо? — Бащата не е богатъ. И обратно, бащата е сиромасъ, той е недоволенъ отъ синоветъ. Всички сж недоволни, защото всички схващатъ живота само материално. Всичко търсимъ, само не Христа разпятаго! Всичко търсимъ, но не и любовта, а трѣбва да потърсимъ любовта.

А сега, като проповѣдвамъ за любовта, мжжътъ казва: „тѣй трѣбва да живѣе моята жена,“ а жената каже: „тѣй трѣбва да живѣе моятъ мжжъ.“ Не прилагайте туй учение тѣй. Азъ проповѣдвамъ, но като ме слушате, да кажете: „азъ тѣй ще живѣя.“ Мжжътъ да каже въ себе си дълбоко: „отъ сега натагтъ, азъ тѣй ще живѣя, ще направя този опитъ.“ Жената да каже: „азъ тѣй ще живѣя.“ Синътъ: „азъ тѣй ще живѣя,“ дъщерята, приятелитъ, всички да кажатъ: „азъ тѣй ще живѣя,“ а не трѣбва да натякваме на другитъ,

като че ние сме на правия път, а другитѣ на кривия. Не, не, а трѣбва да казваме: „азъ, азъ.“ Съвършени трѣбва да бждемъ. А съвършени ще бждемъ само тогава, когато усвоимъ методитѣ на тази любовъ. Едва сега започваме съ великитѣ методи на Христовото учение. Има нѣкои християни, които сж добили тия методи. Но онѣзи, които сж сега на земята, не трѣбва да си правятъ илюзии: „за насъ светиитѣ ще се молятъ.“ Тѣ ще се молятъ и безъ да искаме, но ние трѣбва да ядемъ, да се учимъ и да работимъ сами. Питамъ: ние за Христа какво сме направили? За себе си какво сме направили? Грѣхота е, при туй благословение, което сега иде въ свѣта, единъ човѣкъ да остави своята душа да страда. Грѣхота е човѣкъ да остави своя умъ, своето сърце и душа да се терзаятъ, да остави своята воля да се атрофира. Сега е врѣме благоприятно и сгодно вече за нова култура. Условието на земята сж трудни, азъ го признавамъ, но ще живѣете въ тия условия, тъй както растението живѣе и постоянно се трансформира. Така и ние хората ще живѣемъ при най-лошитѣ условия и пакъ ще се трансформираме. Искамъ да ви кажа: вложете вѣра въ любовта! Въ деня, въ който вие повѣрвате, че любовта всичко може да направи заради васъ — не сегашната любовъ: вие тази любовъ не сте опитвали, вие сте опитвали прѣдисловието, сѣнката само — но въ деня, въ който вие повѣрвате въ Божията Любовъ, въ васъ ще стане едно велико прѣобразование и вие ще кажете като слѣпия: „слѣпъ бѣхъ едно врѣме, не-виждахъ, но сега виждамъ: тази любовъ въ мене произведе онова, което азъ искамъ“. И азъ не искамъ да останете като онзи американецъ: двама души учени американци пътували съ единъ тренъ. Единиятъ билъ вѣрващъ, а другиятъ безвѣренъ. И двамата спорятъ: единиятъ доказва, че има Господъ, а другия доказва, че нѣма Господъ, и привеждатъ най-силни аргументи, да се покажатъ, кой е по-ученъ. Като минавали прѣзъ единъ мостъ, мостътъ пада и двамата се удавятъ. Питамъ: рѣ-

шиха ли въпроса? Въпросътъ по този начинъ не се разрѣшава. Когато разрѣшаваме този въпросъ: има ли Богъ или не, въ тренъ не трѣбва да пжтуваме, а пѣшъ трѣбва да ходимъ, на краката си, сир. трѣбва да бждемъ въ нашата добродѣтель. И единиятъ и другиятъ трѣбва да седатъ върху добродѣтеля, и двамата трѣбва да бждатъ искрени. Ето отличителнитѣ качества на любовта, която азъ проповѣдвамъ: всѣка една дума трѣбва да има само единъ смисълъ. И когато азъ казвамъ: „обичамъ“ — да нѣма „по-вече обичамъ“ и „по малко обичамъ“, думата „обичамъ“ да има само едно значение и като кажешъ: „обичамъ“, да бждешъ готовъ, туй, което е вложено въ думата „обичъ“ — въ дадения случай, да го изпълнишъ, тъй както единъ чиновникъ изпълнява своята длъжностъ. И като погледнешъ човѣка, твоятъ погледъ да бжде установенъ, да знаешъ, че въ душата си ти си искренъ, честенъ и нѣмашъ никаква задня мисълъ и си готовъ да направишъ услуга. Това значи любовъ. Този погледъ трѣбва да бжде чистъ, лазуренъ, тъй както небето. То е любовъ! Въ ржкуването ни и въ всичкитѣ ни обходи тази любовъ трѣбва да вдѣхне на всинца ни довѣрие, че ние сме, които ходимъ по новото учение на любовта. Още не сме го приложили, но, казвамъ, това сж качествата. Щомъ приложимъ любовта, нашитѣ лица ще сияятъ и ние ще бждемъ доволни отъ себе си. И когато тази любовъ проникне въ васъ, вие ще почувствувате една радостъ, тя ще ви направи силни и мощни. Тогава всички да произнесатъ думитѣ: *всичко бива чръзъ Христа*. Кой Христосъ? Не историческия Христосъ и не Христосъ на плътта, а Христосъ, въ когото обитаваше Божиятъ Духъ, Духътъ на Любовта! Чръзъ този Духъ на Любовта всичко можемъ да направимъ. И тогава ние ще кажемъ като него: „извършихъ всичко, за което Отецъ ми е пратилъ да извърша, изпълнихъ Неговата воля.“ Изисква се най-първо, отъ всинца ви, да изучите методитѣ на любовта, да изучавате любовта, тъй както съврѣменнитѣ

учени хора изучават свѣтлината, нейното проявление и разлагане.

По сѣщия начинъ трѣбва да почнемъ да изучаваме любовта. Ако говоримъ за любовта въ сегашния ѝ смисълъ, раждатъ се много противорѣчия; а тази любовъ има едно отлично качество: като влѣзе въ сърцата, тя ще направи всинца ни интелигентни. Когато любовта не се приложи правилно, тя внася тъмнина. А човѣкъ, който върви по Бога, той те обича, и щомъ дойде при тебе, най-първо ще внесе свѣтлина въ ума ти — това трѣбва да бѣде едно отъ качествата. Не внесе ли това качество: това не е любовъ. И ако вие всички бѣхте нагласени тъй както азъ говоря, знаете ли каква аура щѣше да има тукъ? Но колко сж далече вашитѣ мисли, вашитѣ желания! Като излѣзете отъ тукъ, ще кажете, както турцитѣ: „я има, я нѣма“. Ще кажете като онзи циганинъ: „въ онзи долъ я има вода, я нѣма. Но азъ казвамъ положително: въ онзи долъ има вода, има единъ богатъ изворъ, идете и вижте, единъ отличенъ изворъ, какъвто никога не сте виждали и като пиете отъ този изворъ, всички болести ще изчезнатъ въ свѣта. И Христосъ е единъ такъвъ великъ изворъ! Великъ изворъ е той, който изтича отъ Бога. И казва той: „жива вода ще има.“ Сега този Христосъ нѣкои отъ васъ сте го намѣрили, слушайте го, приложете учението му. Азъ не казвамъ, че не познавате Христа, но казвамъ, че вие още не сте приложили учението на вашия Учителъ. 2000 години откакъ е дошълъ той, не че не го знаете, знаете го, гозорилъ ви е, но вие не сте имали достатъчно вѣра и доблестъ да приложите неговото учение. Вие сте казвали: „Учителю, почакай малко.“ 2000 години все сте отлагали. И понеже иде послѣдниятъ цикълъ на този животъ, Христосъ ще каже: „затварямъ училището.“ Тогава?

И Павелъ казва: „защото бѣхъ рѣшилъ да не зная между васъ нищо друго, освѣнъ Исуса Христа и него разпетъ.“

Започнете да проучавате любовта научно, строго научно. Прилагайте всички нейни методи и всички ония отрицателни условия, които спъват нейното дѣйствие, отстранявайте ги.

И азъ ви казвамъ, че вашиятъ Учителъ Христосъ ще ви помогне, но трѣбва да сте готови. Има нѣща добри, заложили въ васъ, и вие можете да успѣете.

. Бесѣда, държана на 23.IV.1922 год. въ София.

Ще се стопи!

„И тъй, понеже всичко това ще се стопи, какви трѣбва да сте вие въ свята обхода и въ благочестие?“¹⁾)

Съврѣмнениятъ свѣтъ е свикналъ да му се говори само за похвали, за обѣщания, за награди. По тоя начинъ можете да говорите колкото искате, всички ще ви слушатъ. Но когато изкажете нѣкоя трѣзва истина, всички се озадачаватъ и казватъ: „това не е вѣрно“. Когато се каже, че съврѣмениятъ свѣтъ ще се стопи, казватъ: „какъ може да бжде това? Ние не виждаме никакви признаци“. Но като казваме „сѣврѣмения свѣтъ“, ние не разбираме онѣзи тѣла въ пространството, а нашиятъ свѣтъ, земниятъ. Нѣкой може да възрази: „нашите учени хора още не сж го доказали“. Не сж го доказали, но почватъ да го доказватъ. Има възможности. Туй, върху което стоимъ сега, не е така прочно и стабилно, както мислимъ. Много пжти сж ставали измѣнения на земята. Сега се готви друго измѣнение, и то ще дойде, нѣма да закъснѣе, ще дойде на своето врѣме. То ще бжде нова земя и ново небе, въ които правдата ще царува. Сега нѣкои отъ васъ може да разбератъ, па и всички хора изобщо разбиратъ, само физическата страна. Когато нѣкой човѣкъ умира казватъ: „какъ ще умре?“ Тѣ подразбиратъ излизане отъ тѣлото. Но да излѣзе човѣкъ отъ тѣлото си, да се прости съ тѣлото си, това не е голѣмо нещастие. Питатъ: „може ли човѣкъ да живѣе безъ тѣло?“ — може, тъй както може да излѣзешъ отъ своята хубава кжща, отъ своя палатъ, и да живѣешъ въ нѣкоя колиба, подъ

¹⁾ II-ро Петрово послание — 3; 11.

нѣкоя шатра — подъ тѣхъ даже по-добрѣ можешъ да живѣшъ, защото има чистъ въздухъ. Душата и тѣлото сж двѣ нѣща различни. Хубаво е човѣкъ да има кжща, но азъ бихъ прѣдпочелъ чистия въздухъ, съ слънчевитѣ лжчи и хубава храна, отколкото онази хубава кжща. Азъ бихъ прѣдпочелъ чистия въздухъ, слънчевитѣ лжчи и добрата храна, отколкото оня замъкъ, въ който чистиятъ въздухъ и слънчевата свѣтлина рѣдко проникватъ.

Сега, този свѣтъ има двѣ вжтрѣшни страни. Ние говоримъ не само за физическия свѣтъ, но за онзи свѣтъ на възгледи и теории, който ние сме създали. За примѣръ, у всички народи по земното кълбо, езически или християнски, всички считатъ за свещено да се б'ятъ за своя народъ. Само чрѣзъ воюване, само чрѣзъ унищожение на своитѣ врагове, мислятъ да въздигнатъ своя народъ, да донесатъ неговото благо. И всички се стремятъ за слава, като казватъ: „нашиятъ народъ трѣбва да се прослави“. Нѣма по-глупаво нѣщо отъ тази слава. Кажете ми, въ историята кой народъ се е прославилъ чрѣзъ воюване? Дѣ е стариятъ Египетъ? Дѣ е старата Сирия? Дѣ е стариятъ Вавилонъ? Дѣ е Римъ? Всички сж мислили, както ние, съврѣменнитѣ хора, помислихме. И съврѣменнитѣ европейски народи помислиха, че ако отворятъ войната, ще се прославятъ и ще подобрятъ икономическото положение си. Обаче, какво излѣзе? Намѣриха се на една хлѣзгава почва, защото не постигнаха съобразно съ закона на божествената правда и на онава благочестие, които сж заложени въ човѣшката душа. Всѣко разумно същество знае кое е правото. Сега не остава да се учатъ хората кое е правото. И да отричаме това, значи да отречемъ същността на живота.

„И тъй, понеже всичко това ще се стопи, какви трѣбва да сте вие въ свята обхода и благочестие?“ Каква е нашата цѣль на земята? Каква е задачата, която имаме? — Вашата цѣль може да бжде много близка или много далечна; вашата задача може да бжде много лесна и много трудна

за разрѣшение; задачата ви може да бжде отъ събиране и изваждане, може да бжде отъ умножение и дѣление, може да бжде нѣкакво уравнение съ едно неизвѣстно, съ двѣ, три, четири и т. н. Но всички вие искате да бждете щастливи на земята. Първото нѣщо, което съврѣменнитѣ хора търсятъ, то е щастieto. Защо трѣбва да бждемъ щастливи? Раждаме се, защото искаме да бждемъ щастливи, учимъ се, защото искаме да бждемъ щастливи, хранимъ се, защото искаме да бждемъ щастливи и т. н. Въ всички положения на живота ние търсимъ щастieto, а при това ни казватъ: „щастieto е непостижимо, нѣма го, въ свѣта нѣма щастие“. Защо го нѣма? Щастieto нѣщо физическо ли е? — Не е физическо, то е божествено. Ако двама души могатъ да се любятъ, и въ душитѣ имъ нѣма абсолютно никаква лъжа, тия двама могатъ да бждатъ щастливи. Ако тѣзи двамата могатъ да любятъ други двама, въ душитѣ на които да нѣма абсолютно никаква лъжа, никакво користолюбие, тѣзи четирима души могатъ да бждатъ щастливи. Ами че азъ мога да направя всѣкиго нещастенъ: ако вие сте работили прѣзъ цѣлия день, и не сте яли, сложена ви е трапеза и чакате да ядете, а азъ взема и изямъ всичко и за васъ не оставя нищо, питамъ: нѣма ли да се ямали, да се наруши вашето щастие? Ако ви сж приготвени хубави и топли дрешки, а вѣнъ е студено, и азъ ви взема дрехитѣ и ви оставя голъ, нѣма ли да наруша вашето щастие? — ще го наруша. Ако запаля кжщата, въ която живѣете, и ви накарамъ да бѣгате навѣнъ, нѣма ли да наруша вашето щастие? Ако дойда при васъ, които имате извѣстни убѣждения и вѣрвания, съ които живѣете, и разруша вашитѣ вѣрвания и нищо не ви дамъ, нѣма ли да ви направя нещастенъ? — да, ще ви направя нещастенъ. Не само ние трѣбва да говоримъ извѣстно учение, да обѣщаваме на хората, но туй обѣщание трѣбва да се реализира. Всѣко обѣщание трѣбва да се реализира, да е истинно. Всѣка дума, която казваме, трѣбва да бжде абсолютно вѣрна и реална въ своето изпълнение.

Когато азъ ви казвамъ, че има невидимъ свѣтъ, този невидимъ свѣтъ трѣбва да бжде хиляди пѣти по-реаленъ, по-неизмѣнчивъ, отъ този свѣтъ. Този свѣтъ, за който говоримъ, ще дойде на земята. Но не на тази земя — на тази земя щастие не може да има, — азъ разбирамъ подъ тази дума условията, въ които хората сега живѣятъ. Сегашнитѣ хора, като те срѣщнатъ, ще те погледнатъ отъ главата до краката — снематъ ти мѣрка. А кому снематъ мѣрка? — изобщо, когато нѣкой умре, снематъ му мѣрка, за да му направятъ ковчегъ. „Трѣбва, казватъ, да се прѣмѣри този човѣкъ“. И ние имаме философията на умрѣлитѣ хора. „Да го видимъ, казватъ, мораленъ човѣкъ ли е?“ Изнесете го на слънчевата свѣтлина и ще познаете мораленъ ли е или не. Ако почне да мирише, той е немораленъ, а ако не мирише, той е мораленъ. Ако се разлага, немораленъ е. Изнесете го на слънчевата топлина, ако се топи, немораленъ е, ако не се топи, мораленъ е. Ако е отъ вода направенъ, той ще се стопи. Добрѣ. Изнесете го на слънцето, ако е направенъ отъ твърда материя и ако тази материя изсъхва — немораленъ е, а ако остава тя пластична, разтеглива, — мораленъ е, този човѣкъ.

Сега ние опрѣдѣляме, какво е моралъ. Моралътъ е единъ вжтрѣшенъ процесъ, божествено растение на човѣшката душа, за да реализира всичкитѣ идеи, вложени отъ Божеството. Това е правилото. Значи, всѣка една душа има заложени въ себе си сѣменцата на добродѣтелитѣ, и този, който я е пратилъ, далъ ѝ условия да реализира тя благата. Тя блага ще бждатъ щастieto. *И слѣдователно, ние въ свѣта нѣмаме право да спираме когото и да е въ неговия божественъ пѣтъ.* И когато ние, християнитѣ, отъ каквото вѣрую и да сме, съзнаемъ, че въ насъ има заложени извѣстни добродѣтели, извѣстни сили, извѣстни способности, извѣстни божествени чувства, които трѣбва да се реализиратъ, трѣбва да имъ дадемъ условия, при които тѣ трѣбва да се развиятъ — това е моралъ. Не е моралъ да проповѣдвашъ на единъ човѣкъ,

че има пъкълъ. Пъкълъ ние знаемъ какво е, сега сме въ пъкъла. Проповѣдватъ ни пъкъла. Азъ не съмъ виждалъ, по-голѣмъ пъкълъ отъ земния, сега азъ съмъ въ пъкъла и изпитвамъ неговия огънь. Най-голѣмиятъ пъкълъ е тукъ, на земята. И моето положение често мяза на онова на малкото ангелче, което, като слушало за хората, казало на единъ голѣмъ ангелъ: „я ме занеси при онѣзи, които Богъ създалъ по свой образъ и подобие, да видя какво нѣщо е земята“. Голѣмиятъ ангелъ го донесълъ на ржцѣ на земята. Хората се биели, навсѣкждѣ само страдания. „Нали ти казахъ, рекло ангелчето, да ме занесешъ при човѣцитѣ, които иматъ образъ и подобие на Бога, а ти ме заведе въ пъкъла“. „Това сж, казалъ голѣмиятъ ангелъ, хората въ сегашното тѣхно състояние“. Тогава нѣкой казва, че огъньтъ е ограниченъ. Този огънь не е ограниченъ, навсѣкждѣ го има: между учители, свещеници, вѣрващи, навсѣкждѣ гори този огънь. Двама отъ васъ не могатъ да се събератъ на едно мѣсто, да се обичатъ, и пламъци има около тѣхъ, не може да се ходи. Ние сме като кокошки, които пекатъ на пирустия, обръщатъ ги на едната страна и на другата.

Най-първо, трѣбва да се освободите отъ стария дяволъ на заблуждението, дяволтъ на тия лъжливи нѣща, въ които животътъ не може да бжде щастливъ. Какво ще бжде вашето положение, ако на гърба ви турятъ петдесетъ килограма злато и двама стражари вървятъ съ васъ, но като дойдете дома, вие мислите, че сте се осигурили, пристигате и ви ударятъ единъ камшикъ и ви казватъ: „вървете си, безъ злато“. Питамъ, какво сте спечелили вие? Питамъ, какво е спечелила онази млада мома, която убѣждаватъ: „ти него като вземешъ, ще бждешъ щастлива: той има такива кжщи, ниви, майка му е такъва, че братята му и пр“. И тя, горката, казва: „слава Богу, най-послѣ страданията ми прѣстанаха“, и се оженва за него. Но слѣдъ четири мѣсеца, гледатъ, че ѝ текатъ четири реда сълзи, и тя казва: „плача отъ радостъ, плача

отъ щастие“. Все отъ щастие въздишатъ. Понеже е благородна, ще мълчи. Възлѣзла е тя на тази пирустия, пече се, ама мълчи. Защо? Защото старитѣ казватъ: „не казвайте на младитѣ, че ние се печемъ, нека дойдатъ и тѣ да видятъ какво нѣщо е пирустия“. Старитѣ, които сж вѣрвали, не вѣрватъ вече, а искатъ да убѣдятъ и младитѣ да влѣзатъ въ туй вѣрую: „имало дѣйствително онзи свѣтъ, имало Господь“. Азъ противъ тѣзи твърдения нѣмамъ нищо, не оспорвамъ това, има хлѣбъ, има вода, слѣдователно, има едно отношение къмъ насъ... Когато кажа: има хлѣбъ, който мога да възприема, да ми послужи въ моя животъ, идеята е друга вече. Богъ е вжтрѣ въ насъ и вънъ отъ насъ — това сж двѣ понятия различни. Богъ, който сжществува нѣкъждѣ, който е направилъ цѣлата вселена и азъ нѣмамъ никакво отношение къмъ него, нѣмамъ връзка — Той е вънка, това подразбира една идея. Но ако мога да участвувамъ въ благата, които е създалъ и съмъ вжтрѣ — идеята е друга. Ние не проповѣдваме единъ Господь отвлѣченъ. Не, не, ние проповѣдваме единъ Господь, една любовъ, която иде да уреди живота и да покаже, че щастieto е възможно на земята, ама не на тази земя. И каго казва Петъръ, че земята ще изгори, азъ се радвамъ: ще има нова земя и ново небе. А споредъ моитѣ схващания, всѣка една болница слѣдъ четиридесетъ години трѣбва да се изгори. Защо? — Въ тази болница има толкозъ хращения, пѣшкания, тя е просмукана съ тѣзи болезнени мисли, съ миязмитѣ, че който влѣзе, здравъ не излиза. И лѣкаритѣ напраздно се мжчатъ да лѣкуватъ болнитѣ: тѣ се заразяватъ отъ самитѣ мисли на другитѣ болни и азъ казвамъ: слѣдъ четиридесетъ години драконте единъ кибритъ, да изгори тази болница, за да създадете нова. За прѣдпочитане е новата прѣдъ старата болница. И, слѣдователно, по сжщия законъ и формитѣ — не принципитѣ — на религииитѣ се мѣнятъ. Слѣдъ всѣки хиляда, двѣ хиляди години Господь праща отъ небето хора на земята да направятъ нова болница. И когато се язятъ такива

благодѣтели, нѣкои казватъ: „какъ, ние си имаме стара болница, нѣмаме кредитъ“. Азъ казвамъ: изгорете тия болници, азъ ще ви създамъ нова болница, въ която вие трѣбва да се лѣкувате по-рационално. Менъ ми разправяше единъ православенъ свещеникъ, единъ братъ, който сега е заминалъ въ другия свѣтъ, — имамъ право да ви разправа една негова опитностъ. Той челъ евангелието и дошълъ до едно дълбоко разбиране на Христовото учение и казваше: „туй учение не трѣбва да го прилагамъ по попки, но искамъ да го приложамъ, както Христосъ е училъ. Трѣбва да бжде за примѣръ. Виждамъ, че трѣбва да се измѣнятъ нѣщата, но не почвамъ, чакамъ година, двѣ, три Дойдоха руситѣ, напълниха ми се хамбаритѣ съ жито, имаше ядене и пиене. Но отъ вжтрѣ ми казва: „ти всичко това трѣбва да го раздадешъ, трѣбва да бждешъ православенъ свещеникъ, за примѣръ“. Все се колебаехъ. Една вечеръ гледамъ, че се намирамъ на едно голѣмо поле. Тамъ имаше много свѣтъ, народъ, хиляди, хиляди хора минаватъ прѣзъ единъ тѣсенъ проходъ, а отъ двѣтъ страни двѣ голѣми пещи. И като приближихъ, гледамъ, нѣкакви черни хора взематъ ги и хайде въ пещъта ги хвърлятъ. Казвамъ на себе си: ще намѣря и азъ туй. Като приближавамъ къмъ тази пещъ и менъ ме хващатъ да ме хвърлятъ. Но идва Христосъ и казва: „този човѣкъ е мой, не го хвърляйте“. Щомъ се събужда отъ този сънъ, рѣшава се да живѣе за Христа и съ тази вѣра замина той за другия свѣтъ и вѣрвамъ, че той сега е съ Христа. Той не е само на небето, но и между насъ. Въ този човѣкъ имаше една реална опитностъ, на която той посвети живота си. И всѣкога имаше у него нѣщо младенческо, чудѣха се на неговата старостъ, живѣеше като младъ, прѣживѣваше една велика истина, вѣрую имаше въ душата му, не на теория само. И днесъ, когато Христосъ се приближава, казва тъй: „вие сте на полето, пещъта гори и хората отиватъ въ нея“.

Какво ви казва този стихъ на Петра: „въ свято благочестие?“ Благочестивъ човѣкъ е само

онзи, който разбира великия божественъ законъ на любовта, човѣкъ, който разбира, че всѣко сжщество може да страда, че всѣко сжщество, колкото и мѣничко да е, и то си има извѣстенъ стремежъ. Когато ние дойдемъ да разберемъ, че всички сжщества искатъ да бждатъ щастливи и не искатъ да страдатъ, ние сме на пжтя къмъ божествения животъ. Сега мислимъ, че само ние страдаме, а другитѣ не страдатъ. Ние трѣбва, по възможность, да не обиждаме никого, да бждемъ тѣй искрени и да не искаме да причинимъ врѣда и страдание никому. Не само да ви кажа една сладка дума, но когато изкажѣ нѣщо, да го изкажа отъ дълбочината на душата си. И когато ви правя едно добро, да го направя тѣй както на себе си. Вие сте тжженъ, а азъ съмъ челъ една хубава книга, която ми е причинила добро, давамъ ти я и казвамъ: братко, прочети я, искамъ да си кажешъ мнѣнието. Ще я прочетешъ и ще станешъ щастливъ. Туй значи, че азъ съмъ на хубаво мѣсто, имамъ хубавъ обѣдъ, и азъ казвамъ: ела при мене, азъ намѣрихъ една фурна, дѣто хлѣбътъ е много хубавъ. Вземамъ този сомунъ на трапезата, половината отъ яденето, което съмъ приготвилъ, давамъ на моя братъ, а половината вземамъ, и имаме отличенъ обѣдъ. Това значи да имаме еднакви чувства. Когато намѣришъ твоя братъ въ страдание, въ нѣмотия, бѣднотия, да сподѣлишъ съ него залька си. Това е не само физически, а и духовно. Това е учението, което Христосъ е проповѣдвалъ. Той казва: „болень бѣхъ и не дойдохте, гладень бѣхъ и не ме нахранихте, жадень бѣхъ и не ме напоихте, въ тъмница бѣхъ и не ме посѣтихте.“ Никой не отиде да го види. Четири нѣща има, за които Христосъ ще сжди съврѣмения християнски свѣтъ. Питамъ: сегашнитѣ християнски народи приложили ли сж туй учение? — Не сж го приложили. А какъ постжпиха християнскитѣ народи прѣзъ тази война? Мисля, че отъ Германия искатъ сто милиарда, но ако биха употрѣбили петдесетъ милиарда за Европа, тя щѣше да мяза на райска градина. Нѣмаха ли

възможностъ? — Имаха, но нѣмаха знание: тѣ поддържаха принципа на щеславието, а не принципа на любовта, и затова не го направиха.

И, слѣдователно, сега съвременниятъ свѣтъ го очаква друго. Сега искамъ вие да бждете спокойни, да не мислите че азъ прѣдсказвамъ, азъ не говоря отъ себе си, но ви казвамъ, другитѣ какво сж прѣдrekli. Туй прѣдсказва нѣкой американски ученъ, че Европа щѣла да пострада. За менъ физическитѣ страдания на хората не сж важни, тѣ сж резултатъ на тѣхния духовенъ животъ. Огъ наше гледище, споредъ схващането на окултната наука, съвременната земя, понеже е разразена, трѣбва да даде мѣсто на единъ новъ свѣтъ, на една нова материя, новъ животъ трѣбва да се влѣе, тѣй като този животъ е опороченъ. Ако вкарате единъ вълкъ въ каква да е форма, въ формата на една овца или въ човѣкъ, волъ, конь и пр., този вълкъ при всички форми ще остане пакъ вълкъ. Ако вие поставите тази интелигентностъ на вълка въ човѣшка форма, той ще стане ученъ човѣкъ, но всѣкога ще употребява навицитѣ, които вълкътъ има. Вие не можете да го измѣните по никой начинъ. Слѣдователно, въ тази човѣшка форма трѣбва да вложите новъ животъ. Съ нашия старъ животъ сега нищо не можемъ ние да направимъ. И затуй Христосъ казва: „ако не се родите изново“ — т. е. ако не дойде новъ животъ, новата божествена струя, въ тая форма нищо не можете да направите. Туй е единъ великъ законъ въ свѣта: новото трѣбва да дойде въ васъ. Направете слѣдния малъкъ опитъ: прѣккхнете съобщенията на едно благо съ рѣкитѣ, да нѣма рѣкички да се вливатъ, ще видите, че нѣма да се мине много врѣме и туй благо ще се развали. Посадете каквото и да е растение, оставете го безъ въздухъ и свѣтлина, и то ще се развали. Постоянно трѣбва да има едно вливане на свѣтлина и въздухъ, вичаче на новия животъ: свѣтлината носи животъ, и влагата носи животъ.

Да, постоянно трѣбва да има едно втичане на този новъ животъ въ нашата душа. Сега, азъ нѣмамъ за цѣль да укорявамъ никого, не съмъ пратенъ да укорявамъ, но имамъ едно право — имамъ право, като влѣза въ дома ви, да ви кажа тъй: братко, вашата кжца е направена по всичкитѣ правила на божествения законъ, отвори само прозорцитѣ да влѣзе по-вече свѣтлина. И ако вие не ги отворите, ще ви наложимъ глоба, ще ви наложимъ наказание. Ще кажете: „толкозъ врѣме не сме отваряли“. По причина, че толкозъ врѣме не сте отваряли, досегашниятъ ви животъ не е билъ естественъ, вашитѣ лица сж се измѣнили и вие сте станали хилави. Отворете всички прозорци, всички завѣси, по-вече свѣтлина и по-вече въздухъ да влѣзе. И когато се прѣчисти съвършено, пакъ затворете прозорцитѣ си. И този малъкъ опитъ можете да направите. Сега вие, съврѣменнитѣ хора, страдате отъ една илюзия. Отива единъ старъ вълкъ въ овча кожа при една млада овца, която се обягвила и имала синъ. Явява се тази „овца“ и казва: „азъ искамъ да възпитама твоя синъ. Както виждашъ ние, старитѣ овци, имаме особена култура, не сме глупави като васъ. Вие имате копита, а нашитѣ крака сж направени по особенъ начинъ. Азъ съмъ овца, както виждашъ, но ще видишъ, че краката ми сж меки отъ долу. Но въ тия меки крака — показва си ноктитѣ — имаме си оржие, да се пазимъ. Отъ дълга опитностъ разбрахме, че трѣбва да се бранимъ. Вашия синъ, като дойде при менъ, ще му дамъ това изкуство, И нашитѣ уста сж като вашитѣ, но ние се научихме не само трѣва да пасемъ, а имаме зжби по-остри, за да кажемъ на своитѣ неприятели, че не трѣбва да нибутатъ“. Младата овца се убѣдила и каза: „ако моя синъ може да стане такъвъ, давамъ ти го, учителю, да го вземешъ“. — „Ще го взема и като го върна, ще видишъ, какъвъ юнакъ ще бжде“. Взема го той, прѣметналъ го на врата си и го понася. Овцата казва: „на добъръ часъ, синко, азъ вѣрвамъ, че ти ще се върнешъ“. Срѣща го човѣкъ и го пита:

„кждѣ“?—„Дадохъ ми го даромъ, ще видя какво ще направя съ него“. Е, какъ мислите, какъ ще го възпита?—Тѣй както сега, когато Св. Георги иде, нали? Тѣхнитѣ кожи ще ги продадатъ на кожаритѣ и слѣдъ туй ще бждатъ на вашитѣ гърбове, кожуси ще ги направите. Слѣдователно, тѣй ще върнете синоветѣ на овцитѣ. Това е вѣрно не само по отношение на агнетата, а и по отношение на хората. И ние така развращаваме душитѣ. Като вземемъ една душа, която е невинна като овца, слѣдъ време я одираме и остава отъ нея само една кожа. Направете единъ опитъ. Кой сж днесъ тия християни—ако дойдеше Христосъ — готови да пожертвуватъ всичкото си имане за Христовото учение и да не мислятъ за угръ? Колко християни има, които да подарятъ всичко? Ще кажатъ: „ние не трѣбва да бждемъ глупави“. Тогава другъ въпросъ: вие, които сте толкова умни, колцина досега сте се осигурили? Колцина християни има, които биха пожертвували всичко—разумно да го пожертвуватъ, защото и въ пожертвуването има щеславие. Ако рече нѣкой да плати на българитѣ единъ два милиарда, казва: „въ историята на вѣковетѣ ще запишете името ми, вие може да се биеге, да вършите всички прѣстѣпления, но моето име да бжде записано въ книгитѣ, че съмъ платилъ два милиарда за България“. Такъво учение не проповѣдвамъ. Азъ казвамъ така: азъ ще ви платя всичкитѣ дългове, по-вече ще платя за васъ, но само съ едно условие: да изпѣдите абсолютно лъжата изъ живота си, и въ домоветѣ ви да царува миръ и любовъ, свобода и правда, мъже и жени да бждатъ радостни. Всичкитѣ ви дългове ще платя, ето, обзалагамъ се съ българитѣ, искамъ единъ опитъ да направя съ тѣхъ като народъ. И ако азъ не устоя на своята дума, да плюятъ огорѣ ми. Но искамъ и тѣ да устоятъ на думата си: въ българския домъ да нѣма сълзи, редъ и правда да има навсѣкждѣ, никждѣ да нѣма нещастия. За думата си да умратъ и да се жертвуватъ за ближния. Нека се съгласятъ българитѣ, да видятъ дали туй учение е право или не. Ето

Господь иска да ви направи едно добро. Вие ще кажете: „сега ще си помислимъ, каква е тази философия, той говори символично, отвлъчено, трѣбва да разберемъ точно, математически“. Дѣйствително има нѣща тайни, отвлъчени, азъ противъ това нѣмамъ нищо. Но има нѣща, които не сж тайни, не сж отвлъчени.

„Въ благочестие“. Сега, на всинца ни трѣбва благочестие. Не само на насъ, но и на цѣлия български народъ трѣбва благочестие, на неговитѣ управници, на свещеницитѣ, на майки, бащи, търговци и пр., отъ всички се иска благочестие. Като влѣзешъ въ единъ дюкянъ и ти кажатъ: това е вълненъ платъ, да знаешъ, че това е наистина вълненъ платъ. Огидешъ въ нѣкоя фурна и ти кажатъ: „този хлѣбъ е чистъ“, да знаешъ, че е чистъ. Като идешъ да искашъ пари на заемъ, да знаешъ, че нѣма да ти смъкнатъ кожата. Да не мязашъ на онзи българинъ отъ Провадия, който е взелъ жито на заемъ отъ единъ турчинъ и слѣдъ като плащалъ 8 години, ималъ да му плаща още 80 крини жито. При такива условия може ли единъ народъ да успѣва? Съврѣменнитѣ европейски народи направиха войната и сега побѣденитѣ трѣбва да плащатъ 80 крини жито и мислятъ, че този Господь, който е на небето, ще имъ прости. Не, нѣма да имъ прости никога! Не изнасилвай ближния си. Сега нѣкои отъ васъ ще възразятъ: „но ние вече сме си уредили работитѣ, и ако тоя свѣтъ се развали, ние ще ядемъ и пиемъ“? Не, не, този свѣтъ отъ една страна ще се развали, а отъ друга, ще се прѣсздаде. Тѣй подразбира оня, който създава нови форми, въ които новъ животъ ще се вложи, ще започне божественото. То ще започне тѣй, както рибата може да излѣзе отъ водата и да живѣе на суша, така и ние можемъ и при други условия да живѣемъ. Не е това невъзможно. Не е този единствениятъ начинъ, единствениятъ методъ, при който човѣшкиятъ животъ може да се развива. За съврѣменнитѣ хора има и други условия, при които могатъ да живѣятъ. Не трѣбва чрѣзъ своето въобра-

жение да си създаваме лъжливи понятия. И затова не съмъ азъ. Азъ съмъ за онзи чистъ опитъ: ела и вижъ. Ще те заведе при извора и ще пиешъ. Ще питамъ: какъ намирашъ този изворъ? Или ще те заведе при хлѣба, ще те нахраня, ще ти дамъ врѣме, день, два, три, и ще те питамъ: какъ го оцѣнявашъ? Ще ти дамъ книга, и като я прочетешъ, всичко самъ трѣбва да прѣцѣнишъ и твоятъ умъ, твоеото сърце да бжде въ съгласие, тъй, както Богъ е вложилъ истината въ самия тебе. Ще ви туря при тия условия. И ако азъ се осмѣля да ви говоря лъжа, азъ ще излъжа Бога и Той ще ми каже: „не говоришъ истината“. На Бога ще говоришъ истината, защото въ сжщото врѣме, азъ като говоря, и вие като ме слушате, провѣрявайте. Азъ като говоря за истината, ще провѣрявамъ сърцата ви, какъ приемате тая истина. Сега вие ще кажете: защо единъ трѣбва да говори. Такъвъ е законътъ: единъ ще говори, а мнозина ще слушатъ. Туй не е противорѣчие. Мнозина сж хората, които работятъ. И вие ще вземете тази истина и ще я разработите. Отъ васъ се очаква великата работа въ свѣта. Вие въ дадения случай може да извършите по-вече отъ мене, при условията, при които живѣте. Туй сѣменце ще вземете да го посѣете. Сега вие заставате на една почва и казвате: „какво мога азъ да направя въ свѣта?“ — Много можете да направите. Много не седи въ записването името ви тукъ, на земята. Много не седи въ това: Онзи, който ви е пратилъ на земята, великата тази любовъ—Богъ—да е доволенъ: като посѣете доброто, той ще го възрасти. Слѣдъ като направите това, той ще ви каже: „много добръ постъпихте, радвамъ се, азъ ще го възрастя“. Щомъ посѣешъ сѣмето, Господъ ще каже: „азъ ще възрастя доброто, което сте посѣли“. Туй дърво, което посадите, е ваше и вие ще му вземете плода. Азъ нѣма да дойда да взема плода. И Павелъ казва: „азъ посадохъ, а Богъ е, който възраства“.

И сега благочестието трѣбва да възрастне въ насъ, но не механически. И не да раздадемъ имането си, а най-първо трѣбва да се яви прѣдразположение у всички. Нѣкой казва: „азъ ще дамъ кжщата си.“ Но онзи влѣзе въ кжщи и не излиза. Вземешъ единъ кираджия и той казва: „азъ съмъ честенъ човѣкъ, ще си плащамъ наема“. Трѣбва да вѣрвашъ на думата му, но влѣзе и не плаща — значи, не е честенъ, и послѣ се карашъ. И господарьтъ казва: „азъ съмъ честенъ човѣкъ“, но постоянно увеличава наема. Този господарь иска половината отъ заплагата на наемателя си за наемъ. Но питамъ: ако получава 400 л., тогава съ 200 л. този човѣкъ може ли да живѣе? — Неможе. И хората търсятъ други ресурси. Отъ кждѣ ще ги взематъ? — отъ кожата на овцитѣ. Горитѣ може да изчезнатъ, животнитѣ може да намалятъ, отъ кждѣ ще дойдатъ тѣзи ресурси? И въ съврѣмения животъ ние трѣбва да бждемъ разумни, да ядемъ толкова, колкото ни е дадено. Ние ядемъ по-вече, отколкото ни трѣбва. Ние правимъ по-голямъ кжщи, отколкото ни трѣбватъ. На всѣки човѣкъ трѣбва само една хубава стая, изложена на слънце, а нѣкои хора иматъ по четири-петъ стаи, когато други пъкъ нѣматъ нито една. Ако дойдемъ да разгледаме нашия вжтрѣшенъ животъ, сжщата аномалия сжществува навсѣкждѣ и все отъ тия лъжливи учения. Чете нѣкой българинъ библията и ще каже: „всичко това не е вѣрно.“ Най-послѣ, ти трѣбва да обосновешъ живота си върху туй, което е вѣрно. Но кое е вѣрно? — Единственото вѣрно въ свѣта е разумната любовъ. Не тази, сегашната, която кара хората да плачатъ, това не е любовъ. Любовта е онази, която създава, която възраства. Въ Писанието за Господа се казва, че е благоутробенъ, милостивъ и дълготърпѣливъ. И когато ние разрушаваме тѣзи форми постоянно въ свѣта, тѣзи малкитѣ сжщества плачатъ. Той постоянно твори. Защо? Защото ние постоянно разваляме. Богъ е принуденъ да твори, да имъ създава нови форми, праща ги при други

условия. Дойде едно агне, ние го убиемъ, дойде втори пжтъ, трети и четвърти пжтъ и пр., а ние постоянно произвеждаме все нови страдания. И тогава чакаме отъ небето единъ день да бждемъ щастливи. Небето трѣбва да започне тукъ, отъ земята, отъ сегашния животъ. И всички вие, които ме слушате, не само вие, но и цѣлиятъ български народъ, нѣма човѣкъ, който да не разбира любовта, всѣки я разбира. Какъ нѣма да я разбере човѣкъ? Не се иска дълго врѣме, да ме познаете, честенъ ли съмъ или не. Единъ день е достатъченъ. Два, три или седемъ дня, като живѣете при мене, може да ме познаете честенъ човѣкъ ли съмъ или не. Ако живѣемъ въ една стая, ако за една седмица на този приятелъ, който влезе въ стаята ми, азъ му донеса вода и му полвамъ, напращамъ му леглото — азъ съмъ добриятъ човѣкъ. Ако той ми направи л глото и ми полѣе — той е добриятъ човѣкъ. Споредъ мене, който работи, той е добриятъ. Христосъ не е дошълъ да почива, а да работи, да послужи. И всѣки човѣкъ, който работи и послужва на ближния си, е добъръ. Туй е моето правило. Не работишъ ли за другитѣ, не си добъръ човѣкъ. Ако азъ всѣки день мисля за себе си, какъ да подобра своето положение, не съмъ добъръ човѣкъ. Но ако азъ една прѣзъ дня и мисля за страдащитѣ, постоянно мисля, какъ да прѣмахна страданията — може да не направя нищо — но въ мислитѣ си, че искамъ да помогна, вжтрѣшно азъ съмъ добъръ човѣкъ. Ако и вие дѣйствувате по сжщия начинъ, добри хора сте. Добриятъ трѣбва да запази само вжтрѣшното условие. Туй ни най-малко нѣма да ми прѣпятствува да ора на нивата съ воловетѣ, и при това пакъ да мисля, по кой начинъ да помогна на ближния.

При всички условия трѣбва да сме заняти съ една важна идея: да помогнемъ на ближнитѣ си. Казвате: „азъ съмъ благочестивъ“. Азъ може да имамъ най-доброто условие: да бжда свещеникъ или нѣкой владика и да мисля, че вѣстницитѣ ще пишатъ за мене, че бесѣдата ми е била отлична

и да ме похвалятъ,—който и да е този човѣкъ, споредъ менъ, е лошъ човѣкъ, щомъ чака вѣстници-тъ да кажатъ, че бесѣдата е била добра. Тогава тежко и горко на този народъ. Не, сърцата и умо-ветъ на хората трѣбва да кажатъ, че този владика е добъръ. Сега туй ще го приложимъ: ние не осждаме владицитѣ, защото всѣки човѣкъ на мѣ-стото имъ би се изложилъ на голѣмо изкушение — благодарение, че Господъ не ви е направилъ вла-дици когато дойдатъ да ви кажатъ: „владико све-ти“. Святъ въ свѣта е само единъ Богъ. И ако чо-вѣкъ не мисли така въ душата си, заблуждава се. Святъ съмъ до тогава, до когато Богъ живѣе въ мене, т. е. докато тази любовъ живѣе въ мене. Докато се жертвувамъ за ближния и мисля за другитѣ, азъ съмъ святъ човѣкъ. Прѣстане ли човѣкъ да мисли за другитѣ, а мисли за себе си, той е по-тъмнялъ. Тѣй виждатъ на небето. „Живѣйте въ святостъ и благочестие“. И въ туй отношение ние трѣбва да се окуражаваме. Азъ похвалявамъ нѣ-кой комунистъ, когато кажатъ: „той не е вѣрващъ, но върши добро“. И свещеникъ да е, но щомъ ми-сли за брата си и върши добро, азъ го похваля-вамъ. Този човѣкъ, макаръ и комунистъ, безъ Бога мисли за ближния си, и азъ го похвалявамъ. Ако той безъ Бога прави добро, а другъ съ Бога не прави добро, кой стои по-горѣ?—Първиятъ има Господа въ душата си, а вториятъ има Господа отвънъ. Всички ония хора, които се жертвуватъ за своитѣ близни, които и да сж, каквито и да сж, тѣ сж благо на единъ народъ, а всички, които не се жертвуватъ, тѣ не съставляватъ това благо. И за да люби нѣкой човѣкъ себе си, той трѣбва да люби ближния си, понеже тѣзи три закона за свързани: любовъ къмъ Бога, любовъ къмъ душа-та си и любовъ къмъ ближния. Тѣ сж единъ за-конъ, които се проявява. Който люби Бога, това показва, че той е въ чисто божествения свѣтъ, а който люби душата си —това значи, че не трѣбва да я изнасилвамъ — той живѣе въ духов-ния свѣтъ, и най-сетнѣ, който люби ближния си,

това е външната страна, физическия свѣтъ. Тѣ сж три велики закона: ближния, моята душа и Бога—това е св. троица. И отъ това гледище, когато видя този братъ, ще го цѣлуна. Въ бждеще праведнитѣ трѣбва да цѣлуватъ грѣшнитѣ, а не грѣшнитѣ праведнитѣ. Защото праведниятъ, като цѣлува грѣшния, ще внесе своитѣ вибрации, потици и желанія, и грѣшниятъ ще се повдигне. И въ природата е така. Слънцето е, което иде отгорѣ и постоянно ни цѣлува, а не чака ние да го цѣлуваме. Следователно, божественото е, което постоянно дѣйствува въ насъ. И често нѣкой пита: „дали Господъ ме люби“. Ако нѣкой човѣкъ би ви казалъ, че Богъ не ви люби, той говори една, квадрaгнa лъжа. Единственото сжщество, което ви люби, то е Богъ. И когато страдате и когато се радвате, Той е сжщиятъ. Когато вие страдате, Той казва: „съжалявамъ, вие не сте постъпили по моя законъ, изправете поведението си“. И като го изправете, вие почувствувате радостъ и Господъ казва: „и азъ се радвамъ, че ме послушахте“. И въ страдание и въ радостъ Богъ е, който ви говори. Туй е една отъ великитѣ истини. И когато казвамъ: радвайте се и въ страданието и въ радостта, то е затуй, защото Господъ ви говори. Въ страданието вие Господа не разбирате, а въ радостта го разбирате, но и въ единия случай и въ другия Богъ е, който ви говори вжтрѣ, въ вашитѣ сърца. И единственото сжщество, което може да ви направи културни и разумни, да развие умоветѣ, ви е Той. Туй сжщество, като възприемемъ въ себе си, ще възвиши умоветѣ и сърцата ни. Въ този живъ Господъ ние трѣбва да вѣрваме, да го възприемемъ въ насъ всинца ни. Той е, който работи въ сърцето на всѣкиго. Дойдатъ нѣкои и ме питатъ: „има ли Господъ въ свѣта“? Казвамъ: „има, има Господъ, братко, Той е въ тебе“. — „Азъ до сега не съмъ Го видѣлъ, досега все страдания съмъ ималъ“. Радвамъ се на твоитѣ страдания, защото Господъ е въ тебъ. Ти, като страдашъ, Господъ е въ тебе, значи, не те е оставилъ, обича те.

Тъй и Писанието казва: „когото Господь обича, на него дава страдания“, значи, учи го. И тогава въ насъ се явяватъ тия, старитѣ, възгледи, че трѣбва да се отдалечимъ отъ свѣта, но отъ кой свѣтъ?—отъ свѣта на лъжитѣ, на неправдата, на нечисто-сърдечието, отъ всичко, което ни спѣва, отъ него трѣбва да се отдалечимъ. И този свѣтъ, за примѣръ, въ който вие се радвате, може би слѣдъ хиляда години, като се върнете пакъ на земята, само ще има нѣкакви останки отъ него, както въ музеитѣ отъ нѣкое прѣдпотопно сщество. И черепитѣ на сегашнитѣ хора, азъ съмъ казалъ на ученитѣ, ще бждатъ въ музеитѣ. Отъ тия типове, които ще изслѣдвате, ще отличаваме новитѣ типове. И ще питате: защо еднитѣ трѣбва да живѣятъ по единъ начинъ, а другитѣ по други? Азъ ще обясня защо: ако на единъ виденъ цигуларь дадете една пропукана цигулка, какво може да изкара? — нищо. На този цигуларь се иска инструментъ съобразно неговия гений, а и на другия, ако му я дадете, не ще изкара нищо. Тъй че дайте на способния човѣкъ единъ отличенъ инструментъ, а онази пѣкъ, пропуканата, дайте на онзи, невѣжия, да се упражнява. Сега, и въ бждеще всички лоши инструменти ще се дадатъ на тѣзи, които не сж се научили да свирятъ.

И тъй, Петъръ казва: „понеже всичко това ще се стопи, какви трѣбва да бждете въ свята обхода и въ благочестие“. Бждещата култура, която иде сега, е само на благочестие. Говоря на вашия езикъ: трѣбва да имате умъ, изпълненъ съ свѣтлина, гъвкавъ, пластиченъ и схватливъ умъ, който изведнажъ да схваща истината. Да имате едно сърце тъй чисто, че всѣки въ това сърце да може да се огледа. Да имате една душа, обсебена съ истината, въ която абсолютно никаква лъжа да не сществува. И когато тази истина дойде въ нашитѣ души, нѣма да има врѣзване, нѣма да ви казватъ: „ти ми обѣща, трѣбва да го направишъ“. Азъ ще кажа: братко, ако обичашъ, ако твоята любовъ, въ която живѣешъ, ти позволява, каквото искашъ да напра-

вишъ, направи го. Туй ще бжде законътъ. И азъ, каквото моята любовъ ми казва, ще го направя. Нѣма да казвамъ: „ти си длъженъ, обѣща ми, срамота е“. Но въ името на любовта ще става. Ще имаме единъ свѣтъ отличенъ и нашитѣ лица ще бждатъ свѣтли и красиви. Мжжътъ нѣма да дойде да каже на проповѣдника: „посплаши малко жена ми, проповѣдвай ѝ една такъва бесѣда“. Дойде жената и казва: „проповѣдвай на мжжа ми, защото е малко грубъ“. Сега мжжетъ учатъ проповѣдника какъ да проповѣдва на женитѣ и женитѣ—какъ да проповѣдва на мжжетъ. Послѣ бащата дойде и казва: „проповѣдвай на сина ми, посплаши го“. Дойде майката и тя учи какъ да се проповѣдва на дъщерята. Господарьтъ дойде и казва: „посплаши моя слуга, трѣбва да се подчинява на господаря си“. Дойде слугата: „посплаши моя господарь“. И тъй, проповѣдникътъ има толкозъ съвѣтници и той, горкия, като седне, почеше се: какво ми каза онази жена? — и почне да плаши мжжетъ. Дойде тя и благодари. Но дойде мжжътъ и казва: „ти на тия жени знаешъ ли какво направи, кждѣ отиде?“ Вториятъ пжтъ той проповѣдва за мжжетъ. Дойде бащата и той учи. Проповѣдникътъ пакъ се почеса, мисли какъ да сплаши сина. Не съ такива сплашвания, ами трѣбва да се проповѣдва искрено, честно и откровенно, на сина да каже: „баща ти на тебе е далъ живота, той те обича и ти трѣбва да го обичашъ. Благородно е да бждешъ синъ“. Дъщерята какво ще я плаша. На дъщерята ще кажа: „отлично нѣщо е дъщерята, да обича майка си, майка ти ти е дала животъ. Нѣма по-благородно отъ това да обичашъ майка си съ всичкото си сърце“. На майката пъкъ ще кажа: „ти, която си ѝ дала животъ, нѣма по-благородно нѣщо отъ това да обичашъ дъщеря си! Не я ограничавай, не я туряй въ своята пешъ“. Но оставете дъщерята, тя да си избере своя пжтъ, какъвто тя иска, оставете и вашия благороденъ синъ и вашата благородна дъщеря, въ които умътъ е на мѣсто, сърцето е на мѣсто, душата е на мѣсто, оставете да вървятъ

както Богъ ги ръководи. Оставете мъжътъ и жената, но кой мъжъ? — на който умътъ е на мѣсто, сърцето е на мѣсто, душата е на мѣсто; коя жена? — на която умътъ е на мѣсто, сърцето е на мѣсто, душата е на мѣсто. Туй е то, което азъ говоря на хората. Нѣкой казва: „Учителтъ тъй казва“. Какво съмъ казалъ азъ? — Азъ съмъ казалъ: мъжа, на който умътъ е на мѣсто, сърцето е на мѣсто, душата е на мѣсто, жена му трѣбва да го обича и всичко да върши за него, да го държи като писано яйце. Азъ казвамъ: онзи жена, на която умътъ е на мѣсто, сърцето е на мѣсто, душата е на мѣсто, мъжътъ да я държи като писано яйце, като цвѣте, да трепери надъ нея. Азъ казвамъ: онзи синъ, на когото умътъ е на мѣсто, сърцето е на мѣсто, душата е на мѣсто, баща му да го държи като писано яйце, той е неговото бждеще. Азъ казвамъ: дъщерята, на която умътъ е на мѣсто, сърцето е на мѣсто, душата е на мѣсто, въ правата смисълъ, майка ѝ да я пази като писано яйце. Азъ казвамъ: онзи слуга, на който умътъ е на мѣсто, сърцето е на мѣсто, душата е на мѣсто, господарьтъ да го пази като писано яйце. Той е единъ отличенъ слуга. И обратно: онзи господарь, на който умътъ е на мѣсто, сърцето е на мѣсто, душата е на мѣсто, слугата да го пази като писано яйце. Туй е то, което азъ говоря на хората: господарьтъ да обича слугата си като себе си, мъжътъ да обича жена си като себе си, жената да обича мъжа си като себе си, бащата да обича сина си като себе си, всички да се обичатъ тъй както себе си и да приложатъ този великъ законъ вжтрѣ въ свѣта, да дѣйствува. Изведнажъ може да не дойде, но да туримъ този принципъ, това е благочестието. И този день, който иде, да ни намѣри Господъ, че сме приготвени.

Той иде, господниятъ день. И ако дойде Божия день и ние сме приготвени, ще видимъ туй лице на Господа усмихнато и Той ще каже: „елате вие, благословени отъ Отца, които повѣрвахте, и наслѣдете новото небе и новата земя, живѣйте

въ миръ и радостъ! Живѣйте и се радвайте на всичкитѣ блага, защото старото прѣмина и въ новото съ пѣсни да служите на истината“. А вие ще ми зададете въпроса: „сега, ти говоришъ за новото небе и новата земя, но сега какво трѣбва да правимъ?“ „Сега“—това е едно уравнение, което вие ще разрѣшите. „Сега“, какво значи „сега“? — ако вие възприемете този законъ сегашното мигновено може да се измѣни. Какъ ще се измѣни? — нѣкой падналъ въ летаргически сънъ или го хипнотизирали, дойдатъ, плѣската го, но не става, не може да се събуди. Дойде онзи, който разбира закона и почне обратни паси на хипнотизма, потегли ржката по извѣстни правила, той изведнажъ стане, повърне се съзнанието. Щомъ приемете любовта, Господъ ще почне отгорѣ да тегли ржката си и послѣ като вдигне и свали двѣтѣ си ржцѣ, ще каже: „стани и излѣзъ навънъ и живѣй въ великия свѣтъ на свободата, който съмъ създалъ и не мисли вече за старото“. И ако вие повѣрвате въ тази любовъ, днесъ, въ васъ ще стане едно велико промѣнение: то е вжтрѣшенъ законъ. А вие, рѣшите да живѣете въ любовта, но има нѣщо, което ви спѣва. Казвате: „отлично учение, азъ ще живея за Господа“. Но като приближите къмъ кжщата си, слушате, дѣцата плечатъ, мжжътъ малко разгнѣвенъ, усъмните се: „то не му е дошло врѣмето“. Влѣзъ вжтрѣ и кажи на мжжа си: „въ името на любовта“ прѣгърни го, цѣлуни го. Той почне да се смущава, но вие още веднажъ го прѣгърнете и му кажете: „ела, азъ ти нося нѣщо много хубаво“.—„Какво?“ Той е жаденъ или гладенъ и вие щомъ го напоите и нагостите, той ще каже: „тъй, разбирамъ сега Царството Божие“. Съмнѣнието: „може ли туй“, то е, което ви спѣва. Единъ приятелъ ми казва: много хубаво учение, и когато го слушамъ, като че ли съмъ хипнотизиранъ, но като влѣза въ свѣта, казвамъ: „може ли туй да се приложи, ние сме остарѣли, то е за младитѣ“. А младитѣ казватъ: „ние като станемъ стари, тогава ще го приложимъ“. Не, не, речено, казано и свършено: приложете закона. Той работи.

„Въ благочестие“, а благочестието произтича отъ този великъ законъ на любовта. Абсолютно никога не се съмнѣвайте въ божественото, което е въ васъ имайте вѣра въ вашия умъ, който е на мѣсто, въ вашето сърце, което е на мѣсто, въ вашата душа, която е на мѣсто, и не чакайте спасението си отъ никждѣ, а отъ самитѣ васъ, отъ себе си. А вие казвате: „азъ за другитѣ не се грижа“. То е едно схващане, но у всички хора едно е началото. Като казвамъ това, азъ подразбирамъ, че всѣки човѣкъ може да мисли като другитѣ. Когато чуя моя братъ да каже тъй, радвамъ се, че той може да мисли като менъ. Можемъ всички да живѣемъ по закона на великата, божествена любовъ, да туримъ редъ и порядъкъ и да възстановимъ божествената хармония. И въ бждеше остава да бждемъ свободни, да не ограничаваме никого. Свѣтътъ може да се ограничи, ако почнемъ да учимъ хората какво трѣбва да правятъ, т. е. ако азъ дойда да ви уча, когато страдате, какъ да се молите, да колѣничите или не.

Вие знаете какъ да търсите Господа. Отъ васъ се изисква да нѣмате никакво съмнѣние. Благочестие — това трѣбва на всинца ви.

Бесѣда, държана на 30,IV, 1922 г. въ София.

Ученикътъ не е по-горенъ отъ учителя си.

„Не е ученикътъ по-горенъ отъ учителя си“¹⁾).

Всички философски системи сж учения за изяснение на живота. Ние изучаваме природата, понеже тя има съотношение спрѣмо нашия животъ. Лѣкаритѣ изучаватъ качествата и свойствата на вреднитѣ микроби, за да могатъ да лѣкуватъ по-успѣшно своитѣ пациенти. Послѣ тѣ изучаватъ други нѣкои отъ тия микроби, които сж по-благосклонни и разположени къмъ човѣка, за да знаятъ, какъ да ги употребяватъ. Химицитѣ, техницитѣ и т. н. всички изучаватъ природата, понеже всичкитѣ ѝ сили иматъ съотношение къмъ човѣшкия животъ. И каквото и да е учението, каквото и да е положението, ние трѣбва да го отнесемъ къмъ извѣстна областъ и да опрѣдѣлимъ точно неговото мѣсто и прѣдназначение. Това е задачата на съзнателния животъ. Вземете, за примѣръ, религиознитѣ учения. Религията, това е система, това сж методи за направление или отправление на по-висшия човѣшки животъ въ права насока. Не е религията, която създава човѣка, но човѣкъ създава религията; не е човѣкъ, който създава природата, но природата създава човѣка, т. е. въ обикновенъ смисълъ. Азъ често се изразявамъ, като казвамъ: „да почерпимъ нѣщо отъ природата“. Туй изречение е, само по себе си, наполовина разбрано. Когато нѣкой великъ цигуларъ иска да изрази това, което е скрито въ него, нему какво трѣбва? — една цигулка. Тая цигулка и този лжкъ — това е природата, слѣдователно, чрѣзъ нея, чрѣзъ

¹⁾ Ев. Матей — 10:24.

тази цигулка той може да изрази своето вдъхновение. Тази цигулка, като влѣзе въ ржцѣтъ на цигуларя, говори отлично, тя оживява въ ржцѣтъ му, но сложи ли я на земята, тя пакъ заспива. Следователно, азъ казвамъ: природата нѣкой пжтъ е жива, а по нѣкой пжтъ е спеща. Казвамъ: трѣбва да идемъ въ природата. Но кога да идемъ? — само когато великиятъ цигуларь свирѣ въ нея, когато Божествениятъ Духъ я взелъ въ ржката си и всички сили дѣйстваватъ както тази цигулка — тогава трѣбва да идемъ, а не когато цигуларьтъ почива или Божествениятъ Духъ се е оттеглилъ. Тогава и тя почива. Защото и тази цигулка, природата, се нуждае отъ почивка, всичко въ свѣта се нуждае отъ почивка. Сега мнозина иматъ криво схващане за живота, напримѣръ, искатъ да ги обичатъ хората, нали? Нѣкому е жално, че нѣма кой да го цѣлуне, жално му е, че нѣма кой да му каже нѣкоя блага дума, жално му е, че нѣма кой да му помогне, да го нахрани и т. н. Но вземете за примѣръ цѣлувката. Да имашъ хиляда души приятели, срѣщне те единъ, цѣлуне те, втори, трети, всички тия хиляди души те цѣлунатъ, питамъ: крайниятъ като те цѣлуне, въ какво положение ще се намирашъ? Ще кажешъ въ себе си: не искамъ приятелски цѣлувки. Когато човѣкъ казва „цѣлувка“, подразбира само една цѣлузка, а не хиляди. А тия хиляди души приятели трѣбва да дойдатъ всѣки по единъ пжтъ да те цѣлуне, а не да трѣгнатъ всички въ единъ и сжщи день — всѣки да си опрѣдѣли единъ день. Но цѣлувката сама по себе си и тя е нѣщо неопрѣдѣлено: отъ кждѣ е дошло туй желание у човѣка, това цѣлуване, ядене, пиене, тия процеси какъ сж се явили? Тѣ си иматъ свой произходъ. Сега нѣма да се спираме, защото, ако се спремъ на произхода на цѣлувката, мнозина може да кажатъ: „не искаме да знаемъ за цѣлувката, не е много важно“. Цѣлувката е толкозъ важна, както онзи, който подписва нѣкоя полица. Казватъ ти: „искамъ тукъ да си сложишъ подписа“. Защо? — защото тази полица е валидна само съ подписа ти.

„Трѣбва да цѣлунешъ полицата ми тъй, че твоята цѣлувка да остане, да се знае, че твоето име е тамъ, та единъ день, кждѣто и да прѣдставя полицата, да знаа, че ти си я цѣлуналъ, и въ която и да е банка, да може да се шконтира. Ако ти туришъ само три бѣлѣга: Г. Т. Ц., никой нѣма да я шконтира, тѣлукува се, че не си я подписалъ хубаво: щомъ не не може да се шконтира тази полица, значи не си я подписалъ, не си я цѣлуналъ. Слѣдователно, въ всѣко желание на хората се крие една користолоубива мисль. Когато нѣкой ми каже: „подпиши ми тази полица“, каквото и да ми говори послѣ: ама „азъ те обичамъ, ти си ми приятель, ти ми направи една услуга“, азъ знаа, че задъ тази полица се крие нѣщо, едно користолоубиво желание. Ако азъ обичамъ нѣкого, защо ми трѣбва полица? Ще му кажа, колко искашъ отъ мене? „10 хиляди лева“. Вземи ги и нищо по-вече. Никаква полица, никаква цѣлувка: и безъ цѣлувка може да дамъ паритѣ. Сега туй е прѣмото учение на нѣщата.

Христосъ казва: „не е ученикътъ по-горенъ отъ учителя си“. Какво е искалъ да каже той съ тия думи?—Въ ума на ученика не трѣбва да се яви туй желание, да стане по-горенъ отъ учителя си. Защо?—Азъ ще ви кажа: водата не може да се подигне по-горѣ отъ уровня на своя източникъ—това е законъ. Слънчевата свѣтлина не може да се подигне по-горѣ отъ слънцето. Човѣкъ не може да се подигне по-горѣ отъ Бога. Той може да стигне до Бога. Ученикътъ трѣбва да бжде като учителя си, до сжщия уровень, нито по-долу, нито по-горѣ, той тамъ като достигне, по-нагорѣ не може да се подигне. Като своя учитель да бжде и по тѣло—да има сжщия строежъ на тѣлото, и по сърце—да има сърцето на своя учитель, и по умъ—да има ума на учителя си, и волята му да е както волята на неговия учитель. Тогава какво е искалъ да каже Христосъ: „не е ученикътъ по-горенъ отъ учителя си“? Той поставя два принципа. Ученикътъ иска ли да бжде учитель, той е изгубилъ своето прѣдназначение, той не е разбралъ

основния божественъ законъ въ свѣта. Искать ли човѣкъ да стане като Бога, той е изгубилъ своето прѣдназначеніе. Ученикътъ е една бѣла книга, върху която може да се пишеть хубави нѣща. Ако тази книга е написана, нѣма какво да се пише отгорѣ.

Учителътъ е написана книга, на която хората се учать, а отъ ненаписаната книга никой не може да се учи, но всѣки може да слага своитѣ забѣлѣжки. Питамъ сега: ако онова, което сте научили отъ вашия учителъ, нѣма кждѣ да го сложите на тази книга, какво ще ви ползува вашето знание? Единъ простъ примѣръ: ако идите при нѣкой земледѣлецъ и се нуждаете отъ жито, той е готовъ да ви даде двѣ крини, но вие нѣмате торба и той нѣма торба, какъ може да го използвате? Съ една шепя не може да се храните, трѣбва човаль. Този човаль е ученикътъ. Житото, като се изсипе вжтрѣ, ще бжде учителътъ. А двамата—учителътъ и ученикътъ, като идать на нивата и изтърсятъ житото въ нея, ще дойде растежа. Сега ние встѣпваме вече въ една нова областъ, която е малко неразбрана, но казвамъ: подъ думата „учителъ“ Христосъ разбира единъ завършенъ процесъ, а подъ думата „ученикъ“—единъ процесъ, който сега се започва. Слѣдователно, когато вие слушате какво да е друго учение, трѣбва да имате желание да възприемете всичко онова, което е принципално, което е вѣрно, и да го приложите. Вие се нуждаете да подобрите живота си и всички нѣща въ живата природа сж създадени за живитѣ души, които сж въплътени тукъ, на земята. Чрѣзъ кого и какъ Богъ изпраща нѣщата, то не е толкова важно. Когато слънцето изпраща своето благословение, когато Богъ изпраща своето благословение чрѣзъ слънчевитѣ лъчи, всичкитѣ тѣ идать съединени като бѣла свѣтлина. Сегашната наука ни казва, че бѣлата свѣтлина не е само една, но има нѣколко свѣтлини събрани, обаче, между тия свѣтлини нѣма споръ, коя да си тури име. Напримѣръ, има червена,

жълта, зелена, ясно-синя, тъмно-синя, виолетова и други още има, но нито една отъ тѣхъ не си туря името да каже: „моето име трѣбва да фигурира тукъ“. Но щомъ минатъ прѣзъ призмата, раздѣлятъ се и всички се нареждатъ въ една цвѣтна гама. Обаче, като прѣкараме тѣзи лъчи прѣзъ втора призма, пакъ се събиратъ. Сега често въ живота ставатъ разни спорове. Тия спорове произтичатъ отъ разни призми. За примѣръ, азъ ще ви дамъ, какво ми разправяше единъ приятелъ, каква е призмата на съврѣмненото общество. Единъ вѣрващъ, спиритистъ, който вѣрва въ прѣбраждането, и единъ евангелски проповѣдникъ, сами двамата се разговарятъ въ стаята и се разбиратъ. Казва евангелскиятъ проповѣдникъ: „и азъ вѣрвамъ, че има духове, че има прѣбраждане, туй и въ Писанието го има“. Излизатъ, обаче, и отидатъ въ евангелската църква, тамъ пастирътъ казва: „не е вѣрно, такива духове нѣма“. Тамъ не могатъ да се разбератъ, защото евангелскиятъ проповѣдникъ е миналъ прѣзъ една призма, свѣтлината вече не е цѣла, вжтрѣ вече има личенъ интересъ, въ него е заговорилъ потокаления цвѣтъ. „Азъ съмъ проповѣдникъ, ако азъ поддържамъ такъво учение, съ което моитѣ слушатели не сж фамилиярни, може да изгубя репутацията си, слѣдователно, духове не сжществуватъ и прѣбраждане не сжествува“. Защо не сжествува? — „понеже сж вѣрни за моя интересъ.“ Събиратъ се на третия день, единиятъ казва: „какъ тѣй, защо не поддържашъ това, за което бѣхме съгласни?“ а другиятъ отговаря: „е, ти си човѣкъ свободенъ, безъ законъ си, а азъ съмъ подъ законъ; единъ день като махна юларя и остена отзадъ, и азъ ще говоря като тебъ.“ Слѣдователно, той счита своитѣ пасоми, слушатели, за юларь на главата си и за остень отзадъ и затуй не може, не му даватъ да говори, както той иска, но ще говори и даже ще мисли, както тѣ искатъ. Смѣшно е тогава, ако ученицитѣ заставятъ учителя си да мисли тѣй, както тѣ искатъ. Смѣшно е, ако слугитѣ заставятъ господаритѣ си да дѣйствуватъ, тѣй както тѣ искатъ

да дѣйствуватъ. Учителѣтъ ще мисли по правилата, по които той е длъженъ да мисли, и ученикѣтъ ще възприема това знание, споредъ правилата, на които животѣтъ му е подчиненъ. Учителѣтъ има извѣстно задължение, а ученикѣтъ има друго задължение. Но не мислете, че тия отношения се раждатъ сега. За да бжде човѣкъ въ духовенъ смисълъ ученикъ, го е опрѣдѣлено отъ хиляди години, то сѣществувало отъ хиляди години. Сега, когато нѣкой ученикъ постѣпи въ едно учебно заведение, гимназия, университетъ, тамъ все си има извѣстни правила, но въпросѣтъ е: отъ кѣдѣ тази мисълъ въ главата на тия професори или учители да турятъ тия правила? Защо и за какво? Безъ правила не може ли? — не може. Тѣ прилагатъ ония правила, на които сѣ се подчинявали въ далечното минало. Всички ученици трѣбва да се подчиняватъ на тия правила. Слѣдователно, първото нѣщо: всички вие трѣбва да съзнаете отношението си като ученици. И злото въ сегашния свѣтъ е, че всички искатъ да бждатъ учители. Нѣмамъ нищо противъ това, стига да сте една книга, не само написана, но хубаво написана. И тази написана книга, като я прочете който и да е, да може да изправи и подобри своя животъ. Въ свѣта има хиляди извори, но тия извори иматъ своята цѣнностъ съ лѣчебната си сила. Всичко туй вземете като символи: извори, гори, планини, долини, рѣки и т. н., това сѣ все символи, уподобления на духовния свѣтъ. И ако вие не знаете какъ да четете тази книга, природата, да се научите на тази азбука на земята, не мислете, че, като идете на небето, ще ви научатъ на тѣзи работи, на тѣзи елементарни работи: ще ви върнатъ на земята, за да се научите. Прѣбраждането е законъ, вие ще се прѣродите въ тая забавачница, земята. На всички невѣжи, които сѣ мислили на земята, че сѣ много знаещи, като идатъ на небето, ще имъ кажатъ: „каково? ние тукъ нѣмаме такива заведения, такъвъ курсъ, такива забавачници, върнете го да си довърши своето учение.“ Единъ българинъ при освобождението на България,

който свършилъ въ Америка, ималъ голѣма претенция, билъ много щестлавенъ. Като се върналъ тукъ, явява се при княза Батенбергъ, който му дава отличенъ приемъ, и казва му: „азъ съмъ готовъ да ви услужа, каквато служба поискате, прѣвъ министъръ или друга нѣкоя длѣжностъ искате да ви дамъ?“ Той се понадулъ: „трѣбва да си помисля малко, азъ искамъ да бжда директоръ на една гимназия.“ — „Е тогава,“ казва, „ще се отнесете до министра на просвѣщението.“ Той мисли, че директоръ на гимназия е много важна длѣжностъ. Сега, когато Господъ ни повика и каже: „поискайте нѣщо отъ мене,“ ние се изпжчиме. „Какво искашъ?“ — „искамъ да бжда директоръ.“ Господъ казва: „иди при министра на просвѣщението.“ И всички сега сж пратени при този министъръ на просвѣщението тукъ, на земята. Този министъръ на просвѣщението, това е въплѣщението, и този министъръ, като дойде, той ще те назначи, ще подпише указа и тогава ще го прати при Бога, Той ще го санкционира и ти ще станешъ директоръ. Ама ония ученици, на които си директоръ, тѣй ще те посрѣщнатъ, че ще ги помнишъ за дълго врѣме.

Сега ще се поспра малко, ще ви разправя една легенда. Единъ отъ великитѣ ангели на небето, — азъ го наричамъ Орифилъ — дошълъ да посѣти хората и да види, какъ живѣятъ, да се позанимае малко съ своитѣ изслѣдвания. Като минавалъ прѣзъ една улица, чулъ да се вдига голѣмъ шумъ, гледа въ една люлка едно малко дѣте и му казва: „братко, защо плачешъ?“ — „нѣма кой да ми помогне, тия хора не ме разбиратъ, тѣ сж ме оставили въ тази люлка, малъкъ съмъ, не мога да се проявя, пкъ и не разбирамъ закона“. — Какво искашъ? — „Гладенъ съмъ“. Взема ангелътъ биберончето, туря го въ устата му. Това било едно малко момиченце на една година. Ходилъ той, изслѣдвалъ. Слѣдъ четири, петъ години минава, гледа на пжтя друго момиченце, пакъ въ неволя, плаче, плаче. „Защо плачешъ?“ пита го. — „Изгубихъ майка си, не зная какъ да се върна дома“. Взема

той това момиченце, завежда го въ кжщи и забѣлѣзва, че то е сжщото, на което той далъ биберончето. Първиятъ пжтъ плачеше, че нѣмало кой да му даде храна, а втория пжтъ плаче, че изгубило майка си. Ходилъ той, изучвалъ управлението на хората, наукитѣ имъ. Слѣдъ 19 години минава тамъ при една рѣка и вижда една мома на 19 год., която се готвела да се хвърли въ водата, спира се той ъ казва: „какво искашъ да направишъ?“ — „Отчаяна съмъ отъ живота, менъ не ми се живѣе, защото имахъ единъ, който ме обичаше, излъга ме, и сега за менъ живота нѣма смисълъ“. — „Мислишъ ли, че че този, когото обичашъ, може да ти даде това, което желаешъ?“ „Азъ самс съ него мога да бжда щастлива“. Пакъ плаче тя. Първиятъ пжтъ плаче за хлѣбецъ, за млѣчице, втория пжтъ плаче, че е изгубила майка си, а третиятъ пжтъ, че е изгубила своя възлюбенъ. „Ще чакашъ, ти ще намѣришъ твоя възлюбенъ, ти си се излъгала, твоя възлюбенъ никога не лъже, тебъ е излъгалъ нѣкой въ името на твоя възлюбенъ и ти искашъ да се хвърлишъ сега въ рѣката“.

И съврѣменнитѣ хора сж се отчаяли: нѣкой плаче за хлѣбецъ, други за баща и майка, а трети — че сж изгубили смисъла на своя животъ. Защо сж изгубили смисъла на своя животъ? — Тѣ не сж намѣрили още тоя смисълъ, не сж го намѣрили. А когато вие намѣрите вашия възлюбенъ, какво ще ви даде той? Сега мнозина говорятъ за възлюбения и казватъ: „да има нѣкой да ме обича“. Азъ казвамъ, ако турятъ една въшка на главата ви, и тя ви обича, тя чопли, вие почнете да се дращите, тя казва: „азъ искамъ да посмуча отъ твоята кръвчица, за да стана благородна като тебъ“. Е, колко години трѣбватъ на една въшка да смуче, за да стане като тебъ?

Силата не седи въ това да те любятъ. И казвамъ една велика истина: нѣма човѣкъ въ свѣта, който да ви люби. И ако нѣкой ви казва, че човѣкъ може да ви люби, азъ съмъ на противното мнѣние. Човѣкъ може да бжде проводникъ на лю-

бовъта, но да ви любя, не може. Любавъта въ свѣта, това е Богъ въ своята цѣлокупность. И да искашъ да те любя нѣкой, значи, трѣбва да искашъ да те любя Господъ. И този Господъ, за да ви любя, трѣба да избере единъ човѣкъ, който да е проводникъ, за да го познаете. Заблудите ли се вие, да помислите за онзи, чрѣзъ когото любавъта иде, да кажете. че отъ него излиза, вие ще бждете при рѣката, да се хвърлите вътрѣ, за да се удавите. Ама ако на този прозорецъ, прѣзъ който минава тази любавъ, тури нѣкой своитѣ кепенци и не може да прѣмине любавъта и тя остава на вѣнъ, кой е кривъ? Първото положение трѣбва да схванете. И за себе си нѣкой казва: „трѣбва да ме обичатъ“. Ще отговоришъ тъй: „когато Господъ менъ обикне, азъ ще му кажа и тебъ да обикне; когато Господъ дойде и прояви своята любавъ къмъ мене, азъ ще му спомена и за тебе. Той може всинца ни да обича“. Какъвъ е законътъ за любавъта? Нека направимъ едно опрѣдѣление. Когато слънцето грѣе, изпраща своитѣ лъчи отъ далечнитѣ пространства, изпраща свѣтлина и топлина, какво се иска отъ насъ? Всѣки да опрѣдѣли една малка площъ на земята да я изкопае, посѣе и ще израсте нѣщо. Туй слънце не може да го приближите да го цѣлунете, да го прѣгърнете, но отъ неговата цѣлувка ние можемъ да направимъ едно благо за себе си. Слънцето казва: изори нивата и посѣй нѣщо, азъ ще проявя любавъта ми, азъ ще изкарамъ нѣщо, каквото посадишъ: ябълки, сливи, круши, дини, тикви, рѣпи — всичко туй азъ ще го възрастя. Ти ще опиташъ сладчината на моята любавъ въ динитѣ, въ ябълкитѣ и пр. Слѣдователно, когато Богъ се прояви въ насъ и сегашнитѣ хора искатъ да го прѣгърнатъ, Той нѣма нужда отъ прѣгръщания, а казва: „изори сърцето си, слѣдъ това посѣй най-хубавитѣ сѣмена и когато тѣ израстнатъ и плодоветѣ узрѣятъ, ти ще вкусишъ отъ благата на великата любавъ“. Сега какво ни учатъ съврѣменнитѣ учени хора?—Много хубаво учатъ, не намирамъ нищо лошо нито въ

химицитѣ, нито въ техницитѣ, нито въ физицитѣ, астрономитѣ, биолозитѣ, всичко, каквото учатъ, е право, но то е външната страна на живота. Свѣтлината имала седемъ цвѣта, но ако ние не знаемъ, какъ да използваме всѣки единъ цвѣтъ, какво отъ това? Онзи художникъ, който разбира закона, като вземе четката, знае какъ да съчетава тѣзи бои, ще направи нѣкой образъ. И онзи земледѣлецъ, който разбира закона на тази свѣтлина, ще я използва по другъ начинъ и, въобще, който разбира закона на тази свѣтлина, той ще използва свѣтлината по единъ или други начинъ. И ако ние не знаемъ какъ да използваме Божията Любовь, всичко е напраздно. И тя си има не само свои цвѣтове. Пакъ ще каже: любовта нѣма само седемъ цвѣта. Единъ английски ученъ и проповѣдникъ, уподобява, че и любовта има седемъ цвѣта, но азъ се различавамъ, азъ мисля друго за любовта: тя има по-вече цвѣтове, много по-вече цвѣтове. И отъ всѣки единъ цвѣтъ на любовта се раждатъ особени плодове. Съврѣмнената наука още не е изучавала при какви условия се раждатъ ябълкитѣ, крушитѣ, защо соковетѣ на ябълката се отличаватъ отъ соковетѣ на крушата или сливата, по какъвъ законъ се различаватъ? Въ сливата има нѣщо особено, въ ябълката има нѣщо особено, въ крушага има нѣщо особено, портокала, лимона, въ всички тия плодове има нѣщо особено. Това сж съчетания на тази свѣтлина по особень начинъ. Въ нѣкои плодове прѣобладаватъ извѣстни цвѣтове по-вече, въ други по-малко. За примѣръ, вземете черешата—въ нея прѣобладава повече червения цвѣтъ. И, слѣдователно, ако нѣкой е малокръвенъ, и ако той разбира закона при яденето на черешитѣ, ако той има туй разположение, ако яде по новия начинъ, ядене чрѣзъ разбиране, а не механически—че е дошло врѣмето: 12 часа—ако има туй вжтрѣшно разбиране, тъй както природата е създадена и както ние сме създадени, непрѣмѣнно той ще възприеме всичко онова, което е необходимо за неговия организъмъ.

Тъй, въ всѣка една наша дума, въ всѣка една наша мисль прѣобладава различенъ цвѣтъ отъ цвѣтоветѣ на любовта. Нѣкой казва: „ние можемъ, лесно е, да се живѣе въ християнството“. Ако бѣше лесно, защо християнитѣ не сж сполучили въ приложението на Христовото учение?—То е наука, дълбока наука. И Христосъ казва: „само по единъ начинъ може да се прѣдаде истината: този духъ на истината, когато дойде, той ще ви я прѣдаде“. Ако ние учимъ християнството безъ Божествения Духъ, въпросътъ е свършенъ. Ние ще научимъ само външната страна, че Христосъ билъ великъ човѣкъ, реформаторъ, но сега не можело да се приложи неговото учение на земята, не му е дошло врѣмето. Въ бждеше, когато човѣкъ еволюира по този или оъзи начинъ... Христовото учение трѣбва да се разбере, то е основано на единъ великъ божественъ законъ, законъ надъ всички закони, неотмѣнния законъ на любовта. И ние казваме, че тази любовъ може да се приложи навсѣкждѣ. Любовта изисква само, да нахранишъ гладния, голия да облѣчешъ, невѣжия да научишъ. Любовта не изисква да правишъ на хората палати, да правишъ по десетъ костюма, по десетъ чифти чепици, но любовта изисква да му дадешъ само това, което му е необходимо, а другото и дѣцата даже могатъ да направятъ. И азъ забѣлѣзвамъ, че съврѣменнитѣ хора, когато дойде нѣкой приятель, много готвятъ заради него и въ самото ядене влагатъ нѣщо много лошо. Ние искаме да го задоволимъ съ ядене, сложимъ му едно ядене, двѣ, три, четири, и му казваме: „хапни си отъ това, отъ онава“ и на стомаха му стане тежко, а сетнѣ му кажатъ: „е, кажи ни нѣщо важно“. Какво ще ви каже? Казва: „нѣмамъ разположение, прѣядохъ, ще чакате“. И погледнете, той се разболѣлъ и си заминалъ. Като дойде вашиятъ приятель и искаме да научите нѣщо отъ него, не го гощавайте. Малко му дай, но съ любовъ му дай. И българинътъ казва: „не гощавайте много“.

„Ученикът—казва Христос,—не е по-горенъ отъ учителя си“, т.е. изявената любовъ не може да бжде по-голѣма отъ не-изявената любовъ, граничната любовъ не може да бжде по-голѣма отъ безграничната. И чудни сж хората, като казватъ: „ти не ме обичашъ“. Защо да те обичамъ? На какво основание съмъ длъженъ да те обичамъ? Или ако азъ кажа: ти на какво основание, защо си длъженъ да ме обичашъ? Ако азъ съмъ подписалъ единъ записъ, взелъ съмъ пари на заемъ, ще кажешъ: „господине, ти си цѣлуналъ този записъ, готовъ ли си сега да седишъ на думата си?“ „—Да, признавамъ.“ А ти дойдешъ, прѣдставятъ ти единъ записъ и кажешъ: „не е мой, не го познавамъ, другъ го е подписалъ“. Любовта, това е законъ на свободни отношения. Отношенията на учителя и ученика абсолютно сж свободни. Учителътъ нѣма право да вика, да казва на ученика: „ти трѣбва да се учишъ, ти знаешъ ли, че си въ моята школа?“ Не, не, въ божествената школа учителътъ е абсолютно свободенъ и ученикътъ е абсолютно свободенъ. Ученикътъ може да каже: „ако искамъ, ще се уча, а ако не искамъ нѣма да се уча“. Той може да стане ученъ, а може да стане и невѣжа. Сега вие може да го морализирате или не. Той е избралъ едно положение, за да придобие извѣстна опитностъ, нека я придобие. И учителътъ нека си избере: и той има свое разположение. Слѣдователно, и двамата, ако сж въ тази велика свобода, нѣма да има никаква дисхармония. И всичката съврѣменна дисхармония сега отъ какво произтича? Ти любишъ нѣкого, но почнешъ да ревнувашъ. Какво показва ревността? Ревността — това е една любовъ, проявена чисто на физическия свѣтъ. Ревността — това е първото съмнѣние, че ти нѣмашъ вѣра въ моралния престижъ или уровеньъ на твоята жена или мжжъ. И учителътъ може да ревнува своя ученикъ, ако е изгубилъ довѣрие въ него. И ученикътъ може да ревнува своя учителъ: той е изгубилъ довѣрие въ учителя си — проявление чисто на физическото поле. Е, питамъ: ако ревнувашъ, какво ще спечелишъ? Ревностъ за

истината е друго, а ревностъ за любовта е друго. — когато съ тази ревностъ ти отслабвашъ и ограничавашъ човѣка въ всичкитѣ негови постѣпки, то е безразсѣдство, то е чисто физическо. Това съ полици: ти ме слѣдишъ, азъ съмъ подписалъ десетъ полици и ти ме слѣдишъ, дѣто отида, да не би да избѣгамъ нѣкъдѣ. Може да питашъ: „една кой господинъ въ Ссфия ли е?“ — Защо? питамъ — „азъ се много интересувамъ за него, защото имамъ вземане-даване“ или „не искамъ да излѣза отъ България, защото десетѣтъ полици. . .“ Като вземешъ полицитѣ, да отива кждѣто иска. Правъ е човѣкътъ. Слѣдователно, ако ти ревнувашъ човѣка, разбирамъ, че имашъ да му плащашъ, а ако той те ревнува, има да ти плаща. Питатъ нѣкои: „какъ да махнемъ ревността?“ — Ще си изплатите полицитѣ, ще влѣзете въ положението на учители и ученици, т. е. сѣщитѣ принципи ще усвоите; ще влѣзете въ положението на слуги и господари, защото, за да подобримъ този животъ на земята, ние трѣбва да разберемъ великия божественъ законъ и да уредимъ сегашния си животъ. Нѣкои казватъ: „ще се уреди.“ Да, но въ този животъ, днесъ трѣбва да уредимъ този въпросъ Нѣкои казватъ: „въ бж-деще.“ Всѣки въпросъ сега може да се уреди, отъ чисто божествено гледище. Ако ти не си готовъ сега, въ този моментъ, да го уредишъ, то и въ бж-деще нѣма да си готовъ. Казватъ: „въ слѣдното прѣраждане“ Ако въ слѣдното прѣраждане този цикълъ се завърши, ще изгубите послѣдниятъ тренъ. Нали треноветѣ иматъ разписание и когато идешъ и изгубишъ послѣдниятъ тренъ, тогава тамъ кой тренъ ще вземете? Нѣкои казватъ: „има врѣме“. Да, има врѣме, но ако има десетъ трена и вие сте изпуснали първия, втория, третия, ако сте изгубили и деветѣтъхъ, а остава само единъ тренъ, тогава питамъ, какво ще бжде вашето положение?

И Христосъ казва: „ученикътъ не е по-горенъ отъ своя учитель“. Доста е на ученика да бжде като своя учитель. Не е ли достатъчно за насъ да бждемъ като Христа? Не е ли за всинца ни доста-

тъчно да бждемъ тъй доблестни, тъй самоотвержени, както е той доблестенъ и самоотверженъ? Не е ли достатъчно да имаме неговия умъ, неговитѣ стремежи, неговото далечно схващане? Но ние ще кажемъ: „той е Христосъ, Синъ Божи“. Тоя учителъ подразбира, че всички вие сте ученици. Нали онѣзи, които искатъ да бждатъ ученици, онѣзи, които въздишатъ и казватъ: „да има нѣкой да ме обича“, трѣбва да иматъ тия качества?

Само ученикътъ, който е разбралъ своя учителъ, може да има тази любовъ. Любовта — това е едно разумно проявление и само между двѣ възвишени и разумни същества. И всѣкога, когато любовта се проявява, има разумностъ. Даже тази любовъ се проявява въ кристалитѣ. Любовта трѣбва да бжде разумна. Прѣстане ли тази разумностъ, любовъ нѣма. И когато говоримъ за любовъ, разбираме двѣ същества еднакво развити по умъ и сърце: еднакво умни, повдигнати културно, съ благородни души и силна воля, само такива двѣ същества могатъ да се разбератъ. Ако твоя приятелъ ти каже една дума и ти я разберешъ по единъ начинъ, а той по други, каква любовъ може да има? А ако се скарать, каква любовъ е тя? Когато се карать, каква любовъ може да има? Любовта е като музиката, само двама велики музиканти, като се събератъ, единиятъ вземе първата цигулка, другиятъ — втората, обичать се. Защо? — двамата ходять заедно и даватъ концерти. Ако дойде третиятъ, ще каже: „и азъ ще дойда“, но него може да взематъ да имъ варди цигулкитѣ, а на сцената сами ще свирять двамата. Това значи да се обичать. Казватъ, какъ ще се свири това нѣщо, провѣрять, любовъ иматъ. А други казватъ: „да се обичаме“. Можешъ ли да свиришъ на тази цигулка? Тогава може да се обичаме, а ако не можешъ, ще пазишъ кутията на цигулката. Ще пазишъ тази кутия на любовта, защото тамъ, на сцената, ще бжде много трудно. Нѣкой пжтъ ще слушашъ, но и то е благодать. А като знаешъ самъ да свиришъ, друго нѣщо е съ единъ свой приятелъ да свиришъ, друго

нѣщо е да вземешъ тази цигулка на любовта заедно съ Христа — само че азъ вземамъ Христа въ прѣносенъ смисълъ, и ти съ него да свиришъ а друго е нѣкой да свири за Христа, а ти да слушашъ отвънъ. Има разлика между свирене и свирене.

Ще ви приведа пакъ онзи анекдотъ за единъ българинъ. Това е било въ Москва. Единъ българинъ по небомисленостъ взема подъ наемъ една квартира, но скъпа, далъ толкозъ пари, че не му достигнали до края на годината да свърши. Казва на единъ приятель: „да знаехъ, не бихъ влѣзълъ, дадохъ пари напразно“. Другиятъ му отговаря: „лесно, азъ ще накарамъ тая руския да ти върне паритѣ назадъ“. — „Какъ?“ — „Мълчи“. Единъ день той идва съ единъ свой приятель, донася си гайдата въ стаята, като засвирилъ цѣлия день, на втория, на третия день рускията току идва и казва: „моля, вземи си паритѣ, пъкъ напусни стаята“. Българинътъ е изобрѣтателенъ, употребилъ една хитрина, не иска да се кара, а свири. Казалъ: „праздникъ имаме ние, българитѣ, обичаме тъй да свиримъ“ — „И ние пѣмъ, но вие повече свирите отъ насъ и пѣте, не ви искаме тукъ, защото не можемъ да работимъ“.

Достатъчно е на ученика да бжде като своя учителъ. И както тая малка хитрина, и ние често се освобождаваме съ хитрини. Въ християнството, въ нозото учение, никакви хитрини не се допускатъ. Изисква се единъ животъ чистъ, абсолютно чистъ и святъ. Този животъ трѣбва да има всичкитѣ стремежи тъй, както сж излѣзли отъ Бога, въ всичкитѣ си дѣйствия трѣбва да бждемъ тъй безкористни, както Богъ е безкористенъ, тъй любещи като него. Да не въздѣйствуваме на Божията Любовь, да я не използваме, т. е. тая любовь да минава прѣзъ мене и нито едно зръчце да не вземаме, всѣко да отиде по своето прѣдназначение. Чуждото нека си върви. Отъ невидимия свѣтъ слѣдятъ, свѣтлината е опрѣдѣлена за насъ. Нѣкой казва: „може да се грѣешъ кждѣто искашъ“. Не е тъй. Има дни,

когато е опрѣдѣлено за васъ да се грѣте, а има дни, когато не е опрѣдѣлено, и шомъ се грѣте, то, понеже не трѣбва да се грѣте, ще ви затворятъ. Щомъ не е опрѣдѣлено, вие ще бждете болни. Нѣкой казва: „ще се грѣя“. Не, не, ще се грѣешъ, когато е опрѣдѣлено и трѣбва да използвашъ врѣмето. А сега ми лятъ, че всѣкога може да се грѣешъ. Сега насъ ни учатъ, но вие казвате: „добъръ е Господъ“. Азъ нѣмамъ съмнѣние, че Господъ е много добъръ, но ние не сме добри, Господъ е всевъдщъ, да, но ние не сме такива още, т. е. ние, като не знаемъ, ще прѣсѣжпимъ закона, ще съгрѣшимъ и ще дойдатъ лошитѣ послѣдствия. И тогава ще дойдатъ да ни уѣшаватъ. Счупи ми нѣкой крака и казва: „такъва е била волята Божия“. Такъва не е Неговата воля. — Защо Господъ ще ми направи крака, а послѣ да ми го счупи? Защо той ще ми даде умъ и послѣ ще ми го вземе, да ме направи идиотъ? Не е волята му такъва. Нѣкой другъ те е хлопналъ — и казвашъ: „Господъ е казалъ тъй“. Не, не, всички тѣзи аномалности сж произлѣзли отъ неразбиране на неговитѣ закони.

И затуй Христосъ казва: „ученикътъ трѣбва да бжде като своя учитель“. Тогава има друго, заблуждение: ако не може да бжде като своя учитель, какъвъ трѣбва да бжде? Търговецъ, напримеръ, не може да бжде, а какъвъ трѣбва да бжде? „Проповѣдникъ трѣбва да бжде, свещеникъ, владика“ — нѣкое високо положение, да бжде осигуренъ. Ами въ природата нѣма ли търговски сдѣлки? — Има търговски сдѣлки и въ природата. Човѣкъ всичко може да бжде и да изпълни волята Божия, всичко може да бжде въ свѣта. И ние можемъ да бждемъ такива, само когато разберемъ тъй дълбоко смисъла на живота — когато Богъ е съ насъ, всичко може да направимъ, когато любовта е въ единъ човѣкъ, той може да се подигне надъ своя уровень. Но любовъ ни трѣбва. Учителъ ли си, свещеникъ ли си, какво то звание и да имашъ, но безъ любовъ, ти не можешъ да свър-

шишъ работата си, както трѣбва. Обратно: имашъ ли любовта, можешъ да заемашъ най-низкото положение въ свѣта, метачъ може да бждешъ, но ще извършишъ всичко отлично. Ако си метачъ, съ любовта може да извършишъ много повече. Въ Америка единъ американецъ получилъ 15 милиона наследство. Той раздалъ всичкитѣ тѣзи пари на бѣднитѣ и взелъ една метла и почналъ да мете въ Ню-Йоркъ. Питатъ го: „защо?“ — „Прѣдпочитамъ, казва, съ трудъ да си изкарамъ прѣхраната, отколкото да живѣя съ тѣзи пари, които не съмъ заслужилъ“. И наистина, съ трудъ и съ своя примѣръ той е направилъ повече, отколкото съ тия пари.

И тъй, моята бесѣда тази сутринъ има за цѣль само ученицитѣ ми, а не онѣзи нѣкои външни слушатели: тѣ много късно сж дошли, азъ съмъ много напредналъ, не мога да се повръщамъ назадъ, говоря за ученицитѣ, за малцината говоря. Пакъ казвамъ: какви философски разбирания трѣбва да имате? Вие не трѣбва да си правите илюзии. Врѣме е за васъ, да си зададете единъ въпросъ: разбирате ли Христа, мислите ли като Христа, чувствувате ли като Христа, дѣйствувате ли като Христа? Вие ще кажете: „приблизително“. На, не приблизително, а абсолютно еднакво съ него. Подразбирамъ принципно, трѣбва да имате сжщитѣ желания, които сж движили Духътъ Христовъ, сжщитѣ побуждения. Единиятъ този Духъ трѣбва да прониква и въ Учителя, и въ ученика—не два духа, а единъ великъ духъ трѣбва да прониква. И тогава, споредъ неговата мждрость, той ще опредѣли положението и на ученика и на учителя, отношенията имъ на физическото поле. Нѣкой ще попита: „какво иска да каже учительтъ?“ Какво искамъ да кажа ли? Ако този духъ е въ васъ, той ще ви научи и припомни какво искамъ да ви кажа азъ. И като казвамъ „азъ“, подразбирамъ онова, божественото, великото, което е създадо всичко въ свѣта. Едно „азъ“ и: а въ свѣта, само Богъ е азъ, онзи, първиятъ, койго е създалъ всичко въ

свѣта. „Азъ“ подразбира Бога, който е създалъ цѣлия космосъ. Само Той може да каже: „Азъ създадохъ всичко това, всичко това е мое, Азъ съмъ и освѣнъ Мене нѣма другъ“. А сега ние се изпжчваме и казваме: „азъ съмъ, знаешъ ли?“—Да, ти си единъ „азъ“, който нищо не си направилъ; ти си единъ „азъ“, който даже 100 килограма не можешъ да носишъ на гърба си; ти си единъ „азъ“, който не можешъ да прѣтърпишъ една малка обида, единъ „азъ“, който не можешъ да живѣешъ съ никого. не си уредилъ смѣткитѣ си и т. н. Трѣбва да съзнаешъ кой е тоя „Азъ“. Това е Богъ, Любовта. Тѣй трѣбва да мислимъ и само по този единственъ начинъ ние можемъ да урегулируме живота си. Само единъ мораль има въ свѣта Ще каже нѣкой: „да живѣемъ въ любовта“—това сж празни работи. „Да си кажемъ една сладка дума“. „Ама ученикътъ не се учи“. Ама ти ли ще го морализирашъ? Ако иска, да се учи. Ти ли ще го учишъ? Всѣки единъ, който е влѣзълъ въ божественото училище, трѣбва доброволно да се учи. Ако иска да седи, ако иска да се учи, той е абсолютно свободенъ. Учи ли се, той е съ насъ, не се ли учи, не е съ насъ; люби ли, обича ли, съ насъ е, не люби ли той е вънъ отъ насъ, нѣма какво да се безпокоимъ. Сега вие се спирате и казвате: „учителю, кажи ни нѣкоя тайна“. Повелика тайна отъ любовта нѣма въ свѣта. И ако вие бихте разбрали тая дума, щѣха да се отворятъ очитѣ ви и щѣхте да видите това, което никога не сте виждали. И тогава вие ще мязате на онази мома, която, като седи, гледа да минава единъ много богатъ момъкъ и казва: „да е Господъ толкозъ добъръ, че съ него да живѣя“. — Ама какъ ще живѣешъ съ него, като не знаешъ да свиришъ? Туй е желание, всинца ние искаме да живѣемъ съ Христа и можемъ да живѣемъ. Какъ? Въ насъ трѣбва да тупти сжщото благородно сърце, вземете го не само въ прѣносенъ смисълъ, туй благородно сърце, както въ него е туптѣло прѣди двѣ хиляди години, и този умъ тѣй да мисли, както прѣди двѣ хиляди години. А знаете ли сега Хри-

стосъ какъ мисли? — Двѣ хиляди пжти по-добръ отколкото едно врѣме е мислилъ. Сега като казвамъ тъй, вие ще дойдете до философски разбирания. И Христосъ се е разширилъ сега. Въ какво отношение? Най първо, въ началото, майката повива своето дѣтенце въ пеленитѣ, и говори като него, мжчи се като него да говори. Дѣтето говори криво, и майката говори криво, и тя се мжчи да говори като него. Но слѣдъ десетъ години майката казва: „не така, мама, едно врѣме азъ говорѣхъ като тебе, а сега ти ще говоришъ като насъ“. Едно врѣме Христосъ говорѣше като насъ, а сега иска ние да говоримъ като него. Това „едно врѣме“ се мина вече. Едно врѣме Христосъ говорѣше като насъ, сега се е измѣнилъ законътъ и Христосъ казва: „сега вие ще говорите като мене“. — „Едно врѣме азъ чувствувахъ като васъ, но сега вие ще чувствувате като мене“. — „Едно врѣме азъ мислѣхъ като васъ, а сега вие ще мислите като мене“. Не е ли правдоподобно това? И слѣдователно, ако вие, слѣдъ двѣ хиляди години, не сте въ състояние да мислите, чувствувате и дѣйствувате, както Христосъ мисли, чувствува и дѣйствува, вие не можете да бждете ученици.

„Не е ученикътъ по горенъ отъ учителя си“. И тъй, на тия малкото ученици, които сж, казвамъ: като се върнете дома, турете ржката си на сърцето и се вслушайте дълбоко. И кажете тъй: „тупти ли това сърце както сърцето на Христа?“ Толкозъ хиляди години то е туптѣло за праздни работи, почна ли да тупти като сърцето на Христа? Подържете дълго врѣме ржката си и си дайте единъ положителенъ отговоръ. Послѣ турете си ржката на главата и кажете: този умъ хиляди години е мислилъ за праздни работи, почна ли вече да мисли като умътъ на Христа? Слѣдъ това погледнете на ржцѣтъ си и кажете: тия ржцѣ хиляди години сж работили, всичко сж вършили, почнаха ли да вършатъ това, което Христосъ върши, да дѣйствуватъ, както Христосъ е дѣйствувалъ?

Ето важниятъ въпросъ, който ученицитѣ трѣбва днесъ да разрѣшатъ.

Бесѣда, държана на 7. V. 1922 г. въ София.

Дъще Сионова.

А Исусъ намѣри осле и възседна на него, споредъ както е писано: „не бой се, дъще Сионова, ето, твоятъ царь иде възседналъ на жребие ослично“.¹⁾

Потрѣбенъ е смисълъ въ живота. Когато първосвещеникътъ или съврѣмененъ нѣкой архиерей се облѣче съ всичкия си накитъ въ църквата, питамъ, каква е цѣльта на туй обличане? Ще ми отговорите: „служение на Бога“, т. е. когато този архиерей се накітва съ своята прѣмѣна, той е като онази мома, която се кани да се жени или годява, то е сѣщото положение. Защо се облича момата? Попитайте всѣка българска мома, която отива на хорото — тя ще се вчеши, ще се облѣче хубаво, цвѣтя ще тури на ушитѣ си, на главата си — защо мисли тя: иска да се ожени. Но защо трѣбва да се ожени? — Ще ми отговорятъ: „човѣшкия родъ трѣбва да се поддържа“. Защо трѣбва да се поддържа човѣшкиятъ родъ? — „За да се самоусвършенствуватъ хората“. Защо трѣбва да се самоусвършенствуватъ хората? — „Е, това е законъ въ природата“. Всички тия разсждения ние ги туряме подъ единъ знаменателъ — да познаемъ Бога. Туй не е само до младата мома. И въ ония цвѣтя и въ ония дървета, и въ тѣхъ има туй съзнание: като посрѣщнатъ своя любовникъ — слънцето и тѣ турятъ най-хубавата прѣмѣна, ония хубави, шарени цвѣтя — най-хубавата прѣмѣна, съ която идатъ да го посрѣщнатъ, и цвѣтята иматъ много по-добри познания за слънцето, отколкото сегашнитѣ хора. Сегашнитѣ образовани хора, когато слън-

¹⁾ Ев. Иоана - 12; 14 и 15 ст.

цето ги напече, турятъ си голѣми дъждобрани, омбреди или голѣми шапки, турятъ голѣми завѣси да не влиза въ стаята свѣтлината прѣзъ ония малки прозорчета, и всички проповѣдватъ да не би да слѣнчасатъ хората. Така учатъ гражданитѣ, а селянитѣ иматъ друго учение: тѣ само когато дойде обѣдъ, тогава ще се скриятъ подъ нѣкоя круша. Питамъ тогава, дѣ е смисълътъ на живота? Смесълътъ на живота не седи въ частноститѣ, въ нашитѣ разбирания, смисълътъ на живота не седи въ една теория, въ едно разбиране, смисълътъ на живота не седи въ религията. Даже религията не е изразъ на онзи смисленъ животъ, защото религията, това сж форми, начини, чрѣзъ които трѣбва да служимъ. Нима онази мома, която може да играе всички хора, всички игри на хорото, нима тя е научила смисъла на живота? Тя на хорото може да играе много хубаво, а да не знае да готви; тя може да играе прѣкрасно, а да не знае да шиє; тя може да играе отлично, а да е много устата. На хорото е отлична, първата мома, тя води хорото, като го завърти, като нея нѣма втора на хорото, но идете вие въ дома вжтрѣ, ще видите, че тя върти хорото по другъ начинъ: на хорото всички ѣ се радватъ, а въ кжщи като върти хорото, всички плачатъ. Питамъ, защо? Свекървата плаче отъ нея, свекърътъ плаче отъ нея, деверътъ плаче отъ нея, зълвата, наоколо съѣдитѣ, всички плачатъ и казватъ: „тя бѣше първата мома на хорото“. Какъ тъй? Първа мома на хорото, а въ кжщи всички плачатъ отъ нея. Туй сжждение, че тя е лоша, че всички плачатъ отъ нея, то е частично, туй ни най-малко не показва, че нейниятъ характеръ е лошъ, тя частично се проявява. Азъ мога да обясня туй, отъ какво произтича: ако вие имате едно отлично гладко шише, може да го носите, безопасно е това шише, но ако го счупите на нѣколко парчета, всѣка една частъ е опасна, тя може да се натъкне на кой да е кракъ. Казвамъ: тази мома на хорото бѣше цѣла, а въ кжщи е на парчета. Е, какво трѣбва да се прави? — събе-

рете всички части на мѣсто, залѣпете ги и тя ще бжде отлична, тъй както е.

Сега, нека дойдемъ до извѣстни разсжждения. Да кажемъ, ние проповѣдваме извѣстно учение, туй учение не само ние го проповѣдваме, туй учение всички разумни хора го проповѣдватъ. Проповѣдва Христосъ едно учение и азъ изнасямъ сега учението Христово. Въ негово врѣме Христосъ говорѣше много логически, говорѣше едно отъ най-трѣзвитѣ учения, най-трѣзвото учение въ свѣта, а неговитѣ съврѣменници намѣриха, че това учение е неподходяще за тогавашната култура. Даже сега, слѣдъ 2 хиляди години, намиратъ учението Христово неподходяще, не можело да се приложи. Ако нѣкоя жена днесъ вземе и приложи учението Христово, мжжътъ ще я изпѣди навѣнка; ако нѣкой мжжъ приложи учението Христово, жената ще го изпѣди; ако дѣщерята приложи учението Христово, бащата и майката ще я изпѣдятъ, веднага ще се раздѣлятъ тѣзи хора. Казватъ: „ние такива набожни хора не искаме“, защото всички иматъ понятие, че като стане човѣкъ набоженъ, ще хлѣтнатъ очитѣ му, лицето му ще се измѣни, и мислятъ, че въ тия хлѣтнатини има набожностъ. Азъ се чудя, отъ дѣ дошла, отъ кждѣ се е появила тази идея за хлѣтнатинитѣ! Ако туй е набожностъ, тогава ония хора въ болницата сж най-набожнитѣ. Ако тъй разсжждаваме, тогава какво ще кажемъ за ония свещеници отъ гледището на тази логика? Като сждимъ по това, ще кажемъ, че у тѣхъ нѣма набожностъ, всички сж оправени и тъй, както никой другъ. Това сж крайности въ разсжжденията. Това не е никаква логика. Нашата рѣчь може да е логична, безъ да съдържа тази необходима истина за ума, т. е. азъ наричамъ истина въ прякъ смисълъ. Вземете храната, която дава сила на организма, тя съдържа въ себе си истината. „Истината ще ви направи свободни“. Ако азъ, който съмъ пжтувалъ, слѣдъ три-четири деня краката ми сж се откжснали отъ умора и ми е невъзможно да свѣрша своя пжтъ, онази малко храна, която приема, ми е прѣ-

дала истината и тази храна ме е направила свободен да пжтувамъ по-нататък. Слѣдователно, нѣкой ще каже: „по какво да познаемъ истината?“ — Истината ще ви даде сила да довършите своя пжтъ — ще ви направи свободни, ще ви даде сила да довършите наченатия пжтъ и наченатата работа. Тогава каква е цѣльта на рѣлигията? — Да ни даде истина, да ни покаже пжтя къмъ Бога. Нѣщо по-вече: не само да ни покаже пжтя къмъ Бога, но да ни съедини съ Бога. По кой начинъ? — чрѣзъ закона на любовта. Тѣ казватъ: „самата църква трѣбва да бжде любовь“.

Ще ви приведа единъ примѣръ: ще го нарека „за набѣдения благодѣтель“. Ще ви дамъ единъ новъ начинъ за мислене, да видимъ, какъ ще го приложите Той е слѣдния: нѣкоя графиня Бероза осиромашява съвършено и попада въ такъва бѣднотия, въ невидена бѣднотия. Тя е дъщерята Бероза Нѣкой си поетъ на име Самусали, азъ го наричамъ така, искалъ да ѝ помогне, но понеже знаелъ, че тя е толкова честолюбива, толкова горделива, избира начинъ. Минава день, два, три, всѣка вечеръ той мисли, по кой начинъ да ѝ помогне, за да може да я повдигне, да ѝ помогне, безъ тя да усѣти, че той ще извърши какво да е благодѣяние. Рѣшава и свършва. Изучава той нейнитѣ навици, какъ ходи, и като знаелъ, че нейния портфейлъ е празенъ, той си наумява да тури десетъ хиляди франка въ това портмоне, по такъвъ начинъ да ги тури, безъ тя да усѣти. Но случва се така, че като взема портмонето и туря тия златни монети вжтрѣхвашатъ го стражаригѣ, въ града е било, и казватъ: „госпожице, туй портмоне твое ли е?“ — „Мое“. „Ами паритѣ твои ли сж?“ — „И тѣ сж мои“ — Е тогава този господинъ, този благодѣтель иска да обере тази графиня и хайде Самусали въ затвора. Слѣдъ това се образува сждъ, сждятъ го, идатъ адвокати, пледиратъ и най-послѣ доказватъ, че той е виноватъ и го осжждатъ на десетъ години затворъ. Питамъ: вие слѣдъ като излѣзете отъ този затворъ, втори пжтъ ще се опитате ли

да турите въ кесията пари? Вие ще се обърнете и кажете: „колко нѣпризнателна е тя“. Да, туй е една гордостъ, да се не каже, че тя нищо е нѣмала вътѣ, гордостъ е—„нашата гордостъ“. Съвръменнитѣ хора не искатъ да признаятъ, че въ тѣхната кесия е нѣмало нищо. Всички свещеници, проповѣдници, сѣдии, благородници, всички днесъ не искатъ да признаятъ, а казватъ: „туй въ кесията е мое“, и всѣки благодѣтель трѣбва да иде въ затвора. Питамъ тогава тия свещеници, които държатъ днесъ тази истина, отъ кождѣ я взеха, тѣхна ли е? Църквата тѣхна ли е? Тѣ казватъ: „нашата църква“. И Бероза казва: мои сж тия пари. „Нашата“ църква, „българската“ църква, „английската“ църква! „Нашата“ църква, символътъ на „нашата“ църква, на „нашата“ кесия. Горко ономува, който казва, че тия пари азъ ги ту чихъ вътрѣ. Питамъ ви: каква логика има въ такъво учение? И нека да ми докажатъ, кой гений въ свѣта, кой великъ гений е вложилъ нѣщо ново въ свѣта? То е едно заблуждение. Онзи, който влага всичко вътрѣ въ нашата душа, ние никога още не сме го видѣли въ неговата красота. Той седи още въ затвора, Самусали е той, тѣй го наричамъ азъ. Вашиятъ Самусали е сега въ затвора, затворенъ е той заради васъ, а вие ходите като графиня Бероза. „Ние сме хора благочестиви, никакво зло не сме направили“. Казвамъ: едно зло сте направили: вашиятъ Самусали е затворенъ. За кого? — заради васъ.

Питамъ: дѣ е „вашиятъ“ Христосъ? Дѣ е Христосъ на свещеницитѣ, дѣ е Христосъ на проповѣдницитѣ, дѣ е Христосъ на българския народъ, дѣ е Христосъ на английския народъ или на американския, дѣ е на руския народъ, има ли го? Не само да говоримъ, че Христосъ прѣди двѣ хиляди години дошълъ. Този Христосъ сега живъ ли е? Т. е. ние нѣмаме нужда отъ единъ Христосъ, който е умрѣлъ,—историческия Христосъ. Нѣмаме нужда отъ тия реликви на прѣдпотопнитѣ сѣщества, на мамонтитѣ, да имъ пазимъ скелетитѣ, какви сж

били грамадни. Хубави нѣща сж тѣ, но ние искаме единъ животъ божественъ, животъ, въ който сега можемъ да живѣемъ, сега! Може ли този животъ да влѣзе въ насъ, може ли този животъ да излѣкува всички наши недъзи, да изправи нашитѣ умове, нашитѣ сърца, да ни даде единъ благороденъ потикъ въ свѣта? Сега нѣкои като ме слушатъ, ще кажатъ: „ето, той осжда пакъ“. Не, азъ не осждамъ, азъ говоря истината. Истината ще говоря тѣй, както никой не е говорилъ, и ако тази истина сторчава нѣкого, азъ не съмъ виновенъ. „Да не осждаме“, казва Христосъ. Съгласенъ съмъ съ него да не сѣдимъ. Но той казва: „азъ съмъ пжтъ, истината и животътъ“, и казва: „идете и кажете тази истина на моитѣ братя да дойдатъ по пжтя за Галилея да ме видятъ, да се разговарятъ съ менъ“. И азъ днесъ ви казвамъ на васъ: „а Исусъ намѣри осле и възседна на него, както е писано“. Защо възседна Христосъ на осле? — Ослето е емблема на едно същество, което е и горделиво и щеславно. Христосъ най-първо възседна на магаре, искаше да покаже, че той трѣбва да подчини човѣшката гордостъ и щеславие чрѣзъ своето слово, да я тури на работа, на велика работа. И възседна на туй муле отгорѣ. Нали знаете, азъ имамъ единъ окултенъ разказъ за магарето, какъ е станало магаре. Понеже като видѣло първи пжтъ жената, която Господъ създаде, у него се появило грамадно щеславие, особенопонятие за жената и послѣ казалъ: „тази жена, която Господъ създаде, нищо не струва“. Затова станало осле. Защото казалъ магарето, че жената не струва, тя не е по-хубава отъ менъ, не е по-красива отъ менъ, и затова станало магаре, осле. И Христосъ седна на това осле, да подчини това щеславие. Този оселъ символически е туй щеславие и тази гордостъ, която спира не само цѣлата култура, не само народа, но индивидуално и насъ спира. Всички спорове въ домоветѣ ставатъ все за такива работи.

И казва се: „а Исусъ намѣри осле и възседна на него, споредъ както е писано. Не бой се

дъще Сионова, ето твоятъ царь иде възседналъ на жребие ослично“. „Не бой се“. Какво имаме, когато се боимъ? — онзи, който е изгубилъ своята любовъ, той се бои, а онази, която е изгубила любовта на своя възлюбленъ, сърцето ѝ трепери, краката ѝ треперятъ, поблѣднѣла е, пожълтѣла е, не може да яде вече. Защо е изгубила своята любовъ? Сега вие ще ми възразите: „е, хубаво, за онѣзи, които не могатъ да ядатъ, така е, а за онѣзи, които ядатъ?“ — Докато тя съзнава, че е изгубила своята любовъ, нейнитѣ крака треперятъ. Най-послѣ казва: „и безъ него може“, тя го зарязва, казва: „и безъ любовъ може“ и тогава започва да яде и да пие. Жълтитѣ хора сж по-близо до Царството Божие, отколкото огоенитѣ хора: послѣднитѣ сж съвсѣмъ потънали въ материалния животъ, толкозъ дълбоко, че за да ги извадишъ, изискватъ се хиляди години, — за да ги извадимъ отъ тази дълбочина на живота, отъ океана на живота. Тогава се поражда въпроса: какво трѣбва да се прави? — Не че трѣбва да се откъснемъ отъ живота, но трѣбва да го разберемъ, за да го живѣемъ въ неговата пълнота. Трѣбва да се замислимъ дълбоко върху него. Ако азъ видя моя баща, който е живѣлъ 50, 60 или 80 години и не е ученъ човѣкътъ, виждамъ го, че умира, и слѣдъ десетъ години го извадя отъ гроба, всичко изчезнало, вземамъ главата му, черепа му само костъ, а мозъкътъ му го нѣма и казвамъ: „татко, татко!“ Какъвъ татко? Взема този черепъ и казвамъ: „баща ми“. Тѣй, да, баща на кости, „тази свещена глава“ „татко мой“ и ние ще плачемъ: „кждѣ е моятъ татко“ . . . Но можешъ ли да се разговоришъ съ него? Тогава ще викате свещеникъ, ще му чете молитви, ще полива съ вода, масло, но не става „татко“. Това ли е божественото учение? И казва Христосъ: „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, а Богъ на живитѣ“. Ако нашето сърце не може да се затрогне при страданията, които съврѣмненното човѣчество има: ако нашата мисль не може да се затрогне отъ мислитѣ, които съсипватъ цѣлото човѣчество, тогава пи-

тамъ: не сме ли ония мъртавци, онѣзи глави, на които мозъцитѣ сж изчезнали, а сж останали само мъртви кости? И ако днесъ нѣкой се опита да говори истината, първото нѣщо, което ще кажатъ, е: „той е еретикъ“. Какво нѣщо е еретикъ? — Еретикъ значи отцѣпникъ отъ църквата, който не поддържа това учение на църквата. Хубаво, приемамъ го. Да допуснемъ сега, че азъ съмъ единъ еретикъ. Православната църква, католишката църква въ свѣтлината на еврейската църква не е ли единъ отцѣпникъ? Казвамъ: братко, и вие сте еретикъ, и азъ съмъ еретикъ, безъ разлика. И азъ съмъ толкова правъ като васъ. Какво гражданство имате вие, отъ дѣ нахждѣ се смѣтате, че вие сте прави, а пъкъ азъ не, евреитѣ ви считатъ за еретици. Ако се сждимъ, слѣдователно, по адвокатски, моитѣ повѣреници, които ще ме защитава въ основание на библията, ще кажатъ, че вие, „православниѣ“, сте еретици. Ние трѣбва да бждемъ послѣдователни. Но казватъ: „нашето учение е право“. Азъ казвамъ, че и моето учение е право, но да твърдимъ безъ доказателства, не може. Азъ поставямъ работата малко на по друга почва. Азъ поставямъ моето учение на единъ великъ опитъ, на социална основа. Може да го направя съ свещеницитѣ по единъ мекъ начинъ: на-примѣръ, да вземемъ по сто души ученици, отъ най-бѣднитѣ — азъ ще ги избира не изъ богатитѣ, изъ най-бѣднитѣ фамилии, и свещеницитѣ да избератъ сто ученици и ще ги възпитаваме. Въ края, слѣдъ четири години, ще поставимъ на изпитъ тия ученици и споредъ тѣхното учение и споредъ моето учение, за да видимъ по кое отъ тѣхъ ще се постигнатъ по-добри резултати. Не е ли това единъ добъръ опитъ? — Ако вашето учение даде по-добри резултати, азъ ще го приема а ако моето учение даде по-добри резултати, вие да приемете моитѣ методи. Какво може да пострада? Този е опита. Вѣко учение трѣбва да се постави на нозѣтъ си. И чудно е, когато нѣкой каже, че туй учение щѣло да завладѣе свѣта. Само едно божествено уче-

ние, учение на истината, може да завлада свѣта, а животътъ на всѣко учение на лъжата е кратковрѣмененъ. Казано е тамъ нѣкъждѣ: „всѣко растение — подразбира учение — което Отецъ мой не е посадилъ, ще се изкорени“. Питамъ тогава: ако азъ проповѣдвамъ едно учение, което е отъ Бога, ако това дърво, което садя азъ, е отъ Бога, знаете ли отъ какво българитѣ могатъ да пострадатъ? Прѣди петъ години ме глобиха съ 25 лева, че съмъ проповѣдвалъ безъ позволение, безъ да взема позволение отъ началството. И моя повѣреникъ каза, да заведемъ дѣло. Не, казвамъ, да платимъ. Два милиарда и половина наложиха на България глоба, заради тия 25 лева. Ще кажете, една случайностъ, съвпадение. Да, едно „съвпадение“, но нека направимъ още единъ опитъ, пакъ същото съвпадение ще дойде. Сетнѣ, ме интернираха незаконно и несправедливо. Азъ не казвамъ, че може да има бждещъ животъ или може да нѣма бждещъ животъ Въ менъ нѣма „може да има“, азъ разбирамъ друго-яче живота. „Има ли Господъ или не?“

този въпросъ азъ не разрѣшавамъ, тѣй, както тѣ го разрѣшаватъ. Имаме ние и другъ начинъ за разрѣшение. За менъ логиката на съврѣменнитѣ хора е логика на слѣпитѣ Хората казватъ: „да разсъждаваме логически“. Туй азъ го наричамъ слѣпота. Хубавъ е и този начинъ, но има и другъ начинъ, не е този единствениятъ пѣтъ. Когато си слѣпъ, ще аргументирашъ съ чувствата си, ще пишешъ и като намѣришъ съотношението на съществата, ще си поставишъ извѣстно понятие за туй същество, което изслѣдвашъ. И понеже тия хора не виждатъ Бога, тѣ го набарватъ. Цѣли томове има, азъ ги чета и казвамъ: много хубаво аргументирашъ, но не е този единствения и най-правия начинъ да намѣримъ Бога. Тѣ казватъ: „да разсъждаваме отъ слѣдствието къмъ причинитѣ и отъ причинитѣ къмъ слѣдствието“. Да, не го оспорвамъ. „Прѣди хиляди години нѣкой пророкъ е казалъ така“, но, казвамъ, този пророкъ, който прѣди хиляда години е говорилъ, днесъ се е въплѣ-

тилъ и пакъ говори. Азъ го намирамъ въ Европа и му казвамъ: приятелю, ти прѣди двѣ хиляди години си писалъ една книга, апостолъ си билъ, Йоанъ, Петъръ, но какво си искалъ да кажешъ? И почва човѣкътъ да ми разправя. А другитѣ коментатори, които не отиватъ при Бога, взематъ сега да разсждаватъ, ще го теглятъ. За примѣръ: за посланието на апостола Павла — на грѣцки има за неопрѣдѣлителния членъ цѣли дисертации, защо Павелъ туря неопрѣдѣлителния членъ и защо нѣкъждѣ опрѣдѣлителния членъ. Защо апостолъ Павелъ е казалъ тъй? Казвамъ: Павелъ, когато е писалъ, не е мислилъ за членове, той искалъ да изкаже една велика идея, а членовѣтъ сж дошли безъ да мисли. Седятъ сега и казватъ: „какво ли е ималъ въ ума си Павелъ да тури този, а не онзи членъ“, и като намѣрятъ, казватъ: „колко ученъ богословъ“. Защо Павелъ туря неопрѣдѣлителния членъ? — Азъ казвамъ, че разговарямъ съ апостолъ Павелъ, но той ни най-малко не е мислилъ за тия членове, апостолъ Павелъ казва друго нѣщо: „много работи, които азъ писахъ, не сж изнесени, моитѣ писания сж осакатени, всичко не е изнесено“. Азъ питамъ и Христа. Нѣкои ме обвиняватъ, че не се отнасямъ благочестиво къмъ Христа — азъ не се отнасямъ „благочестиво“, но имамъ любовь къмъ Христа, обичамъ го, какво по-вече отъ това? Казвамъ му: нѣкои хора казватъ, това си казалъ, еди-какво си казалъ, а той ми отговаря: „азъ толкова много работи говорихъ, моето учение не е изнесено, сж-ществени нѣща сж изхвърлени, всичко туй е окастрено и оставатъ само сѣмкитѣ на учението ми“. И съврѣменната църква е съградена само върху сѣмкитѣ на Христовото учение. Него го нѣма тамъ, любовта я нѣма тамъ, въ църквата я нѣма. Азъ бихъ желалъ да видя подъ този филонъ на всѣки свещеникъ тази жива любовь, азъ бихъ желалъ подъ всѣка дреха да видя живота, любовь на Христа, това живо учение. Да не мисли нѣкой да каже за менъ: „той говори каквото му скимне“.

Не, азъ не говоря каквото ми скимне, а говоря такива велики истини, които азъ съмъ опиталъ, опиталъ. За менъ свѣтътъ не е мъртавъ, за менъ цѣлиятъ свѣтъ е живъ и въ всѣко същество — въ единъ волъ, въ една муха и пр. — виждамъ туй, което свѣтътъ не вижда. И азъ казвамъ тъй: ние знаемъ, защо воловетъ сж волове; ние знаемъ, защо мухитъ сж мухи; ние знаемъ, защо рибитъ сж риби; ние знаемъ, защо растенията сж растения; ние знаемъ, защо минералитъ сж минерали; ние знаемъ причинитъ, защо това е така и го разбираме. Сегашнитъ физиолози и ботаници може да пишатъ още съ хиляди години, противъ това нѣмамъ нищо, ние се радваме на тѣхнитъ усилия, но ние сме разрѣшили този въпросъ и сега се занимаваме съ съвсѣмъ други въпроси. Ние знаемъ, защо сж се родили мъжетъ и женитъ, знаемъ причинитъ. А сега се спорятъ дали жената е излѣзла отъ мъжа, отъ кое ребро, отъ дѣсното или отъ лѣвото. Но Господъ взелъ едно ребро, отъ дѣсно или отъ лѣво, или двѣ ребра“. И най-послѣ човѣкъ има сега дванадесетъ ребра, значи ако е взелъ едно, тогава ималъ тринадесетъ ребра. „Едно ли е взелъ или двѣ ребра, защо? — По този начинъ хората разсждаватъ, и затуй не могатъ да дойдатъ до никакво заключение.

Възседна Христосъ на туй осле, значи подчинилъ той въ себе си щеславието и гордостъта, а туй показва: „отсега нататкъ азъ ще служа на Бога съ любовъ, съ всичкото си сърце, съ всичкия си умъ, съ всичката си душа, съ всичката се сила, всичко, което имамъ, подчинявамъ го на негово служене — туй показва „възседна на осле“. И тогава, като се приближи, казва: „не бой се ти, дъще Сионова, едно врѣме азъ бѣхъ, който те измжчвахъ, азъ бѣхъ, който те държехъ въ затвори, не бой се, дъще, твоятъ царъ иде, царътъ на любовта, той иде да отвори тѣзи затвори“. Когато вие влѣзете въ нѣкой царски дворъ, вие трѣбва да цѣлунете ржка на царя. А едно врѣме сж цѣлували краката на царя, голѣмия прѣстъ, тамъ сж го цѣлували и

колѣничели отъ 10, 12 крачки, пѣплели при него. Какъ пѣплятъ нѣкой пжтъ коткитѣ? Ще пѣплишъ на прѣдъ, нѣкой пжтъ ще се оттеглишъ назадъ, пакъ ще пѣплишъ, и ако царѣтъ простре своя жезлъ, тогава имашъ право да станешъ и да искажешъ своята мисль. Колко пжти вие сте пѣплели по този начинъ, и като виждамъ вашата история, какви неприятни картини виждамъ на туй пѣплене и туй цѣлуване! Сега всичкото туй щеславие вие сте забравили и казвате: „ние сме разрѣшили една велика задача“. Но азъ ви отговарямъ: не сте разрѣшили основната задача на вашиятъ животъ. Трѣбва да се качите на туй осле отгорѣ и да кажете на вашата Сионова дѣщеря: „не бой се, твоятъ царъ иде“. Тогава нѣма да пѣплете. Тогава е било по този начинъ, ще цѣлунешъ малкия прѣстъ, а сега при новия царъ като идешъ, той ще те посрѣщне и ще те цѣлуне, като братъ ще те посрѣщне. Ако е царица, тя ще те посрѣщне като сестра, нѣма да чака ти да я цѣлунешъ, а ще каже: „сестро, всичко което азъ имамъ, е на твое разположение“. Сега азъ зная, защо се плашатъ отъ мене, азъ да ви кажа. Има нѣкои свещеници и владици, които мислятъ, че азъ ще ги накарамъ да ми цѣлуватъ крачето. Казвамъ: такъво пѣплене ние не искаме. Казвамъ: не, не, това е учение противоположно на божественото, това е учение човѣшко. Азъ искамъ да ги науча не да цѣлуватъ краката ми, а друго-яче ще се цѣлуваме, както ви казахъ сега. Въ широкъ смисълъ говоря, ние трѣбва да изпитаме себе си. Когато дойдатъ нѣкои, искатъ да кажатъ, че моята рѣчь не била свързана. Хм, ами че азъ мога да покажа, у колцина отъ васъ музикалното чувство е развито. Ако ви дамъ единъ тонъ отъ 40 до 50 билиона вибрации, до 32 билиона имате най-високи вълни, ако азъ повдигна гласа си, до 32 хиляди вълнения, ще чуете ли нѣщо? — Нищо нѣма да чуете. Ако сваля трептенията отъ 16 хиляди вълни по долу, ще чуете ли нѣщо? — Нищо нѣма да чуете. Но подъ тѣзи трептения има

друга гама въ свѣта. Ние още не сме дошли до онази божествена логика, нашата логика е безлогичностъ горѣ на небето. Когато ние говоримъ най-логично, небеснитѣ жители се хващатъ за корема. И азъ често прѣдставлявамъ единъ ангелъ, който посѣтилъ земята и искалъ да изучава живота на конетѣ. И като взелъ тѣхната форма, понеже при тѣхъ слѣзълъ да ги изучава, става конъ. Като се молѣлъ, всички коне му сж смѣли, че не може да произнася както тѣ, не може да цвили. Всички му се смѣли и казвали: „колко невѣжа е, той не може да цвили както ние цвилимъ“. Сега понеже и азъ не мога да цвия, признавамъ погрѣшката си, и ми трѣбватъ още хиляди години да живѣя между тия коне, за да мога да произведа едно такъво цвилене, както тѣхното. Ще се уча. Но казвамъ: ако азъ трѣбва да се уча на вашето цвилене, и вие трѣбва да се учите на моята наука. Защо?—въ бждеще не азъ ще слизамъ при васъ, а вие ще дойдете при насъ. Сега съмъ азъ при васъ, азъ ще се уча, но когато напуснете вашитѣ форми, тогава ние ще ви се смѣемъ, че не може да говорите като насъ, тъй че взаимнообразно трѣбва да учимъ уроцитѣ си, езика си.

И Павелъ казва: „ако говоря на ангелски езици, а любовъ нѣмамъ, нищо не съмъ“. Не го турямъ туй за упрѣкъ. Хубаво е да бжде човѣкъ ученъ, но учението не е крайната цѣль на живота. „Отчасти знаемъ“, казва тамъ сжщо Павелъ, „и отчасти мждруваме и отчасти познаваме, а когато дойде съвършеното, ще знаемъ“, какъ?—тъй както изисква истината, великата любовъ въ свѣта. Та мойто желание е, всички вие да почнете да мислите по единъ начинъ и по този истински начинъ, който поставямъ въ себе си, азъ опитвамъ своята рѣчь. Когато нѣкой ме е обидилъ, азъ се възбудя. Ако разсжждавамъ и моитѣ разсжждения внесатъ миръ въ душата ми, казвамъ: азъ право разсжждавамъ. Ако разсжждавамъ и моитѣ разсжждения не донесатъ миръ въ душата ми, казвамъ: не разсжждавамъ добръ. Вие казвате, че

обичате Христа, а васъ мжжътъ ви е обидилъ и Христосъ казва: „заради мене, прости му“. „Какъ, да му простя ли, не искамъ да го видя“. Питамъ: е, кжлѣ е вашата любовь? Христосъ сега казва на българскитѣ свещеници — азъ много пжти съмъ срѣщалъ Христа, той казва: „азъ имъ казахъ да бждатъ по-осторожни“. Ако азъ имъ кажа, че Христосъ е казалъ така, тѣ ще възразятъ: „ти искашъ да ни лъжешъ“. Христосъ казва: „бждете внимателни, учението на този човѣкъ ще се сжди по неговитѣ резултати, чакайте, какво ще покаже, нѣма скрито-покрито, ще видите, каква е цѣльта“.

Ще ви приведа една поговорка: Настрадайнъ Ходжа живѣлъ честенъ животъ, но не му вървѣло. И единъ день той казалъ: „съ честность не се живѣе“. Най-послѣ рѣшилъ да извърши една кражба. Отива вечеръта. Намира си една пила и почва да рѣже: трака—трака—трака. Питатъ го: „каково правишъ тамъ Настрадайнъ Ходжа“? — „свиря на цигулка“. „Ами дѣ е гласа?“ — „Гласътъ ѝ утрѣ ще го чуете“. Слѣдъ като свирите, слѣдъ като извършите едно дѣйствие, то само по себе си ще даде своитѣ резултати. Смѣшна е тази приказка, но така е: всички наши думи, всички наши вѣрвания, въ каквото и да е направление, ще дадатъ резултати. И въ бждеще всѣко дърво отъ своя плодъ ще се познава. Сега ще ви приведа другъ единъ примѣръ, за да обясня по-добрѣ моята мисль. Азъ вземамъ този митически разказъ изъ историята на Вавилонъ. Аземфо, синътъ на Авузадаръ, влюбва се. Като казвамъ „влюбва се“, тази идея ви е вече понятна: всички все сте се влюбвали. Въ по-широкъ смисль, човѣкъ може да се влюби въ науката, но казвамъ, че той се влюбилъ тѣй, както младитѣ се в л ю б в а т ъ. Вземамъ младитѣ за идеалъ, понеже тѣ, като се влюбватъ, по-безкористни сж, нѣматъ користолюбива цѣль, — влюбва се въ своята възлюбена, но тя не била красива, не била отъ високо произхождение. Този Аземфо се влюбва тѣй силно, че иска да застави баща си да приематъ момата въ двореца, но тѣ не

искать да я приематъ, понеже била грозна. Тогава, споредъ то авашния обичай на магитѣ на черната лежа, казватъ, че, за да станела красива, трѣбвало да изваждатъ сърцата на малки дѣца, красиви момиченца, да изваждатъ сърцата имъ тъй, че по особенъ начинъ да ги варятъ и отъ соковетѣ имъ да пие, за да стане красива. И започва царския синъ Аземфо, току погледнешъ днесъ едно красиво момиченце изчезне, утрѣ друго изчезне. Чудили сж се хората, кждѣ изчезватъ Казвамъ: за възлюбената на Аземфо, понеже била грозна, да стане красива и да влѣзе въ царския палатъ. Но какво става въ края на краищата? Бѣлото Братство въ Вавилонъ осжда тази възлюбена на наказание. а така сжщо и Аземфо — той е принадлежащъ къмъ тази тайна школа и искалъ да използва своето изкуство — и тя се обобразила още по-вече, десетъ пжти по-вече, отколкото по-рано. Тогава Аземфо се молилъ на боговетѣ и рѣшилъ да стане магаре, но черно магаре. Понеже думата „магаре“ е малко не красива, груба, казвамъ осле, черно осле. И на английски има двѣ имени., както въ български, казватъ „данке“ и „еа“. Употрѣбаватъ повече „данке“, отколкото „еас“ — е като магаре. А той станалъ черно осле, защо? — Черното братство имало нужда отъ едно черно осле и го намиратъ, за да го купятъ. Тѣ не знаели, че то е Аземфо. А той е станалъ, такъвъ, за да може да изслѣдва тайната на неговата възлюбена, кои сж причинитѣ, че тя е придобила тази грозота, и дали има начинъ, окултенъ начинъ, да я излѣкува. Дълго врѣме той носилъ товаръ съ дърва и се вслушвалъ въ всички разговори. Ако питате, защо служило това осле на туй братство? — де спаси своята възлюбена. Нѣкои често сж ме питали, когато нѣкое осле носи дърва; „виждашъ ли какъ Господъ е направилъ тѣва осле?“ — казвамъ: това осле Господъ не го е направилъ, това осле има съвсѣмъ друга задача, която вие не подозирате. Онова, което съврѣменнитѣ хора схващатъ и онова, което е, въ сжщностъ, живота, не е едно и сжщо. За примѣръ,

вие какво схващате? Азъ сега говоря и послѣ бещдвамъ съ васъ, но интимниятъ ми животъ, това, което азъ мисля, вие не го знаете. Туй, което съмъ прѣдъ васъ, не съмъ още всичко въ тази рѣчь, която сега ви говоря. Може да я критикувате, както искате — че съмъ говорилъ истината или не — но това менъ не ме засѣга ни най малко. Това е единъ малкъ опитъ, който азъ гравя. Моя животъ се изразява въ друго направление, а че трѣбза да ви говоря, туй е само едно задължение. Тъй както едно осле да изнася дървата отъ едно мѣсто на друго, азъ не го считамъ за нѣщо велико, за който знае какво. Не, не, азъ глѣдамъ много скромно на тази работа. Казватъ: „той е отличенъ проповѣдникъ“. Казвамъ: то е едно отлично осле, което знае много хубаво да реве. Но тъй ако ви говоря, вие ще се обидите: „какъ тъй разумно същество, човѣкъ, реве ли? Ами ако азъ не казвамъ истината въ името Божие, не е ли това безобразенъ ревъ? Ако азъ въ името Божие изговарямъ най-големата лъжа, не е ли безобразенъ ревъ? Ако азъ искамъ да ви отдѣлята, отъ църква, да ви отдалеча отъ баща ви, отъ майка ви, питамъ, не е ли това единъ безобразенъ ревъ? Мислите ли, че моята рѣчь ще бжде възвишена? Не, ни най малко! Азъ казвамъ: когато магарето реве десетъ пѣти на день, този ревъ има много по-вече смисълъ, отколкото моята рѣчь, ако е такъва. Но азъ казвамъ на свѣта слѣдното: ако вие не възприемете Божията Любовь и не приложите този великъ законъ на любовта, като това магаре ще ревете десетъ пѣти на день и ще носите дърва отъ едно мѣсто на друго, нѣма да имате ржцѣ, а копита, и тогава по сто пѣти на день ще те биятъ по задницата. Ще кажатъ: „тжпанъ бие въ долна махала, а се чуе въ горня“. Ако ме биятъ по задницата не съмъ ли азъ, който страдамъ? Смѣятъ се, че като е по задницата, помалко е биенето, да не дойде само до главата, на задницата не е нищо това. Но не е това философия на живота, бой не трѣбва да има нито по задницата, нито по главата.

Слѣдователно, нашиятъ животъ въ свѣта трѣбва да бжде разуменъ, и Христосъ се обръща къмъ Сионовата дъщеря — вие сте тия сионовци дъщери и ви казва: „не бойте се“. Сега нѣкои отъ васъ, които ме слушате, казвате: „хубаво е туй учение, да го приемемъ, но послѣ какво ще каже общественото мнѣние“. Какво ще каже общественото мнѣние заради насъ? — Тукъ вие искате да правите едно сравнение между Божията Любовь и общественото мнѣние. Азъ не се спирамъ да направя сравнение, защото ще обидя както Божията Любовь, така и туй общество. Всички тия общества трѣбва да бждатъ внимателни: и аристократи, и владици, архиереи, когато ние говоримъ за Божията Любовь, безъ разлика отъ най-висшия българинъ до най-низшия, всички сж длъжни да обърнатъ лица, да паднатъ на колѣни, да погледнатъ къмъ Бога и да кажатъ: „Господи, да се възцари Твоята Любовь въ насъ“. Туй иска сега Христосъ отъ насъ. И азъ искамъ сега отъ васъ по-голѣма смѣлость — не смѣлость да говорите, а смѣлость въ любовта, да почнатъ да туптятъ вашитѣ сърца, вашитѣ умове да взематъ друго направление, да сте готови да се жертвувате, *ако ще умре нѣкой, да умре за тази велика Божия Любовь, и като ви питатъ на небето, защо умрѣхте, да кажете: умрѣхме, за да се възцари тази Божия Любовь на земята.* Ако всички ония българи, които измрѣха на бойното поле, бѣха умрѣли заради тази любовь, България нещѣше ли да се въздигне? — Щѣше. Туй е учението, което азъ проповѣдвамъ и то е истинно. Всички ние трѣбва да бждемъ братя, а не страхливци. Безъ разлика, за менъ имената не важатъ, но всички трѣбва да изпълнимъ своя дългъ. И азъ искамъ всѣки да изпълни своя дългъ както го разбира, но да го изпълни въ името на тази велика Божия Любовь. Ясно ли е това? Това е великата логика, живата божествена логика. И ако ние приложимъ всичко това, ще възкрѣснемъ въ свѣта и тогава нѣма да плачемъ за умрѣлитѣ, за мъртвитѣ глави на нашия

баща и майка — за коститѣ, а всичко туй ще оживѣе и тогава онѣзи, които ще дойдатъ, ще разбератъ истината. Сега нѣкой тукъ го оженятъ, но докато го оженятъ, какви ли не сватове турятъ, да го убѣждаватъ. Дойде нѣкого да взема пари на заемъ, ще те убѣждава, докато ти вземе паритѣ и си замине нѣкжлѣ. Значи, за да му върви, туря лъжата. Защо? Нѣкои искатъ да ме лъжатъ. Едно нѣщо има, което азъ мразя, на всичко азъ се поддавамъ, но никога не на лъжата. Въ историята на моя животъ не е било моментъ, въ който нѣкой да е могълъ да ме излъже. Нито съмъ лъгалъ, нито нѣкой може да ме излъже. Лъжата — това е едно отрицание на Божията Любовь, лъжата — това е едно отрицание на великата Божия Истина, лъжата — това е едно отрицание на правдата, лъжата — това е едно отрицание на Божията Добродѣтель, лъжата е отрицание на всичко снова, което е положително, велико, благородно възвишено, лъжата е тази, която ни е докарала до туй положение. Сега азъ говоря принципно за лъжата, не говоря за вашитѣ понятия, не, не, онази лъжа, която съсипе, която въ името на благочестието казва: „Господъ ме е пратилъ“, ама не го е пратилъ Господъ: „менъ духътъ ми говори“ — ама духътъ не му говори; „азъ съмъ еди кой си“ — той не е, той се е дегизиралъ — Иванъ Стояновъ — като му хванешъ брадата, виждашъ, че той е другъ. Ако Господъ прати единъ ангелъ на земята, само да погледне брадитѣ на всички владици, проповѣдници, свещеници, и моята да погледне, знаете ли каква дегизация ще излѣзе тукъ прѣдъ васъ? И тъй ще бжде Божията Истина, тя нѣма да се наруши заради никого, Господъ нѣма да отстъпи заради никого. Той поруга мѣ не може да бжде. И ние говоримъ въ името на тази истина, и искаме отъ България да излѣзе истината. Нѣма да говоримъ, защо е потребна или не е, а въ вашия животъ ще турите тази велика истина, никаква лъжа! Когато дойдемъ до любовта, абсолютно никаква лъжа не се позволява. Нека сърцата ви да вибриратъ, нека

тази любовъ вибрира въ васъ Туй не казвамъ, за да я изповѣдвате, но като идете прѣдъ Бога, трѣбва да кажете цѣлата истина. Ние сме казвали лъжата, когато сме далечъ отъ Бога. Казватъ: „да се любимъ“. Азъ не поддържамъ да се любимъ по човѣшки. Не, не, азъ казвамъ: ще се любимъ съ всичкото си сърце, съ всичката си душа, съ всички си умъ, т. е. съ всичкото битие, ще проявимъ цѣлата Божия Любовъ. Може ли това да бжде? — може. Ако не любишъ тѣй, ти ще кажешъ една лъжа. Нѣкой казва: „може, но съ малка любовъ“. Азъ отъ малка любовъ умирамъ. Но въ менъ има два полюса: или да ме любятъ както трѣбва, или да ме мразятъ както трѣбва. Гѣй, по срѣдата, не. Ако е любовъ, да е любовъ, ако е умраза, да е умраза. Нѣкой казва: „азъ те мразя“ — той говори една отрицателна истина. Отрицателната истина — умразата разрушава, а положителната истина — любовта съгражда. Вие ще кажете: „заслужа ли моята любовъ?“ Всѣки единъ братъ, всѣка една сестра заслужава моята любовъ. Нѣкой пжтъ нѣкоя сестра или братъ м' срѣщнатъ и казватъ: „най-сърдечниятъ човѣкъ е той“ или по нѣкога: „много студенъ човѣкъ е той“. — Не че не мога да изразя моята любовъ. — Други казватъ: „студенъ е“. За да ви цѣлуна, азъ трѣбва да бжда чистъ, устата ми сж кални, понеже се намирамъ между хората. За да ви цѣлуна, трѣбва да бжда чистъ, а не като онзи негръ въ Америка, който платилъ 50 хиляди долара за една цѣлувка. Работникъ билъ въ една мина, излиза една вечеръ, намира една американка и въ мрачината я цѣлува, но остава пятно на лицето ѝ. Тя е мислила, че е билъ красивъ, приказвали заедно, но като идватъ до единъ постъ и вижда че е черенъ, извиква, засвидѣтелствува, че я е цѣлуналъ, хващатъ го и го осжждатъ на 50 хиляди долара за една цѣлувка. Оставилъ чернo на лицето ѝ. Азъ не искамъ да ви цѣлуна въ мрачината, т. е. подразбирамъ лъжата, азъ не искамъ на вашето лице да оставя пятно. Но когато цѣлунешъ нѣкого, ще го цѣлунешъ съ она-

зи велика Божествена Любовъ, и тогава цѣлото небе да се възрадва и ще кажатъ: „днесъ тѣзи братя се цѣлунаха съ божествена цѣлувка“, и Павелъ казва: „цѣлунете се съ цѣлуване свято“.

И казва Христосъ: „не бой се, дъще Сионова“ Защо да не се бои? — Защото отъ сега нататъкъ азъ ида, моето учение на любовта иде, иде любовта, иде правдата, иде истината, иде добродѣтельта, иде милосърдието—всичко добро, което Богъ е приготвилъ отъ памти-вѣка, всичко туй ще бжде единъ накитъ за тебъ, ти ще се накичишъ, ще бждешъ красивъ прѣдъ свѣта, както никога не си билъ накиченъ.

Е, сега, какъ да ви кажа, да ви кажа ли „братя и сестри“? Вие нѣма да ме повѣрвате, не може да ме повѣрвате, защо? защото у васъ имате толкова бащи! За да ви кажа „братя и сестри“, трѣбва да признаемъ само единъ баща, може да ви кажа братя, ама утрѣ другиятъ вашъ братъ... Само единъ баща трѣбва да имаме и този нашъ баща се нарича *баща на любовта*. Ясно ли е туй учение? Опитайте го вжтрѣ въ себе си, положете го на единъ опитъ. Ако ти си боленъ, грѣй се на слънцето и туй слънце ще те излѣкува, и О ецъ ще те научи на истината. Ще кажете: „Господъ е далечъ нѣкждѣ“. Това сж философски разсѣждения. Мислете за Бога като една всеобемна любовъ, въ него нѣма противорѣчие. Каквото и да ви дойде, кавайте: „Богъ е Любовъ“, изгубите пари, казвайте: „Богъ е Любовъ“, безпокойства, баща ви умрѣлъ — „Богъ е Любовъ“, дѣцата умрѣли — „Богъ е Любовъ“, нещастия — „Богъ е Любовъ“, поддържайте това до послѣдния изпитъ и въ послѣдния изпитъ всичко у васъ изгубено ще се повърне назадъ: баща ви, майка ви, и любовта като възвърне баща ви, майка ви, ще се яви и вашата сестра и тогава ще видите вашия баща и той ще ви даде една отлична цѣлувка, каквато никога не сте имали, и тази цѣлувка ще бжде толкова топла, толкова приятна, толкова велика ще бжде, тя ще внесе този вѣченъ животъ и вие ще станете

безсмъртни — това е второто възкресение. И азъ бихъ желалъ да се приготвите за този день, за да може този вашъ Баща, който ви даде тази цѣлувка, да направи всички да оживѣете, и катосе срѣщнемъ, да знаемъ, че ние сме въ новия животъ и да кажемъ, че всичко старо прѣмина, а новото остана. Само тогава ще можемъ да си дадемъ по една братска цѣлувка и ще знаемъ, че сме братя и сестри.

Бесѣда, държана на 14. V. 1922 г. въ София.

Много плодъ.

„Въ това се прослави Отецъ ми, да приносите много плодъ; и така ще бждете мои ученици“¹⁾

Въ какво се изразява разумниятъ животъ на човѣка? Природата отговаря на тази задача — съ плода. Тамъ, дѣто има плодъ, има разуменъ животъ, а тамъ, дѣто нѣма плодъ, нѣма разуменъ животъ. Сега тия плодове въ природата се различаватъ по качеството, различаватъ се по състава, различаватъ се и по силата, която съдържа въ себе си. Върху тази философия на живота съвременните хора не мислятъ. Съвременната култура е замязала на културата на ония картоиграчи или таблоиграчи или шахъматограчи или билиардоиграчи, цѣлото внимание на които е съсредоточено върху топката съ пръчката, и цѣла нощъ си играятъ, като че свѣтътъ седи само въ тия топки, отъ единия край до другия. И като ги въртятъ, ще кажатъ: „играхме и азъ побѣдихъ!“ Какво е побѣдилъ? Отъ единия край до другия съ топката. Има нѣкои пъкъ съ кегълбанъ, съ куклички, прѣкатурва ги, исправя ги, прѣкатурия, исправя и казва: „побѣдихъ азъ“. После казва: „азъ го побѣдихъ като играхъ на карти“, дамата му взелъ, това — онова взелъ, вземане все отъ книги. „Сражавалъ“ се и „побѣдилъ“! Азъ не виждамъ никаква побѣда, никаква култура. То е едно приятно забавление, но не е никаква наука. Съвременните културни и религиозни хора и тѣ играятъ на карти и на билиардъ. Богословцитѣ иматъ такива дълги щегии. Топките отъ единия край до другия си игра-

¹⁾ Ев. Иоана—15; 8.

ятъ и наоколо има други, които слушатъ, разискватъ тѣ и казватъ, че добръ изтълкували еди-кой си стихъ на Писанието. Азъ казвамъ: приложихте ли го добръ? — Не, не го приложихме, но само го изтълкувахме. Природата не търпи никакво тълкувание, тя признава само приложение, приложение! И всички нещастия въ свѣта произтичатъ отъ неприлагане на нейнитѣ закони. Всичкитѣ съвременни нещастия, сегашнитѣ, прѣди и ония, които ще дойдатъ, произтичатъ отъ този фактъ — неприложението. Туй неприложение, кждѣто и да е, дали е въ политическия животъ на една държава, дали е въ физическия животъ или въ културния или вътрѣшния животъ, който и да е, щомъ има нарушение на този законъ, непрѣмѣчно ще дойдатъ лоши послѣдствия. Нѣма изключение. И всички съвременни учени хора искатъ да ни убѣдятъ, че има изключение, че по извѣстни начини: единъ день тѣ ми казватъ, че щѣли да направятъ малки пилюлча, да се хранимъ безъ да работимъ. Турцитѣ казватъ: „гелъ кузумъ гелъ“, а българитѣ казватъ: „зѣй, коню, за зелена трѣва“. Има утѣшения, които сж вѣрни, а има утѣшения, които не сж вѣрни. Ще бжде смѣшно, кѣгато завеждатъ нѣкой човѣкъ да го бѣсятъ на вжжето и да му кажатъ: „нѣма нищо, добъръ е Господъ“. Твоятъ Господъ е добъръ, но вжжето не е добро. Пакъ ще ни убѣдятъ, ще кажатъ: „е, тѣй е писано“. Не, не е тѣй писано. Хората написаха този законъ. Защо трѣбва ние постоянно да извиняваме своето прѣгрѣшение, че Господъ е писалъ? Въ великата божествена книга, която азъ съмъ разлеждалъ, не съмъ срѣщналъ до сега Господъ да е написалъ нѣщо подобно въ нея. Срѣщалъ съмъ много коментатори, които сж писали много. Но въ неговата книга е писано тѣй: всѣки, който е изпълнявалъ моя законъ, е благословенъ, а всѣки, който не е изпълнявалъ моя законъ, е наказанъ. Тѣй пише въ книгата, и тогава законътъ гласи така. Когато азъ говоря за Любовта, криво ме разбирате. Абсолютната Любовь на Бога разбира абсолютна правда.

Тамъ, дѣто нѣма правда, нѣма любовъ. Слѣдователно, физическата страна на любовта е правдата. За да се изяви любовта на физическото поле, за да имате любовъ, непрѣмѣнно трѣбва да имате правда. Нѣма ли правда, най-сладкитѣ ви думи, най-сладкитѣ ви увѣщания, че туй било, че небе имало, че ангели имало, че църквата била такъва, че оня билъ правъ, това сж празни забавления. Намъ ни трѣбва, въ дадения случай, правда, абсолютна правда. Тази правда трѣбва да се приложи спрѣмо всички еднакво, безъ никакво изключение! Правда, която трѣбва еднаква да бжде и спрѣмо вола, и спрѣмо човѣка. И въ божествената книга азъ чета тъй: човѣкъ седи по-горѣ отъ вола по интелигентностъ, но по правда-волътъ и човѣкътъ иматъ еднакви права прѣдъ Бога. И ако вие не отдавате това право на вола, то е ваше разбиране, но единъ день Богъ ще ви докара въ сжда и ще ви каже, че вие трѣбваше да бждете справедливи спрѣмо този волъ, който ви е оралъ 10—15 год. на нивата, а вие сте му давали малко сламица и мислите, че сте му заплатили, и слѣдъ туй ти го заколвашъ, и жена му, кравата, сте взели и дѣте-то му сте взели и казвате: „Господъ така е рѣшилъ“. Не е рѣшилъ така Господъ. Азъ говоря сега на разумнитѣ хора, на васъ, като мисля, че сте разумни. За разумнитѣ хора е така, а за глупавитѣ е друго-яче.

Сега може да се спра и да обясня какво разбирамъ азъ подъ думата „волъ“. Въ божествената книга воловетѣ иматъ съвсѣмъ друго значение, отколкото вие знаете. Вие като намѣрите единъ волъ, ще го впрѣгнете да ви работи, нали? А въ божественния свѣтъ тия същества извършватъ съвсѣмъ друга длъжностъ. И воловетѣ на небето сж много по интелигентни, отколкото най-великиятъ философъ тукъ, на земята. Знаете ли вие туй? Духътъ на единъ волъ горѣ, въ божественния свѣтъ, е 10 пжти по-интелигентенъ отъ най-гениалния човѣкъ тукъ, на земята. И благодарение на тази гениалностъ на тия волове, тѣ съ търпѣние носятъ боден-

него на остена и клането, и казватъ: „нѣма нищо, ние ще се жертвуваме за тия „интелигентнитѣ“, „умнитѣ“, направени „по образъ и подобие Божие“. Слѣдователно, воловетѣ изпитватъ интелигентността на хората. Но единъ день тѣ ще застанатъ прѣдъ Бога и ще кажатъ: „ние имаме рога, орахме нивитѣ, а тия хора безъ рога и съ най-хубави ржѣ и крака, какво направиха?“ И тогава ще се наредятъ, отъ една страна, машини, топове, счупени крака, хора, които ще прѣдстави човѣкътъ „по образъ и подобие Божие“. Отъ дѣлата на хората какъвъ плодъ има? Човѣкъ е направилъ банки, каси, турилъ е пари, това, онова, взима лихва 10%, 20%, 30%, и като се изнесе всичката тази култура, не зная, колко плодъ ще излѣзе отъ нея. И вие сега, всичкитѣ съврѣмenni хора, и религиознитѣ въ това число, съ единъ гласъ казвате, като онѣзи 400 пророци въ врѣмето на израилския царь, които викаха да има война, да идатъ на война. Всичкитѣ съ единъ гласъ викаха Идва Иеремия, но му казватъ: „ти лъжешъ, не те е пратилъ Господъ, ние каквото казваме, това е вѣрно“. И съврѣмennитѣ хора казватъ: „кой те е пратилъ тебе, да ни говоришъ тука, да ни смущавашъ?“ Азъ ще имъ отговоря тъй: вашата кола скоро тукъ, на пѣтя, ще се забатачи и ще се счупи, а тамъ нѣкъждѣ има другъ пѣтъ, много по-удобенъ. Азъ съмъ се явилъ да ви прѣдпазя. Слѣдъ като извърша моята длъжностъ, ако ме послушате, добръ, а ако ли не, вие отъ собствената си опитностъ ще се научите.

Сега азъ ще ви приведа единъ малкъ примѣръ. Има хора въ свѣта, които сж умни. Двама неприятели, единиятъ е графъ, а другиятъ е единъ обикновенъ господинъ. Графътъ се нарича Кенигсбергъ, а другиятъ господинъ — Бругсонъ. И двамата сж ужасни неприятели. Нѣкой пѣтъ се дуелирали, не могли да се примирятъ. Графъ Кенигсбергъ ималъ красива дъщеря. На Бругсона идва една свѣтла мисль, да се примири. Подкупва той единъ работникъ, дава му около 4—5 хиляди лв., та дъщерята на първия като се разхожда до нѣ-

коя рѣка, да я бутне вжтрѣ и да не мисли за послѣдствията. И работникътъ, като взелъ тия 4—5 хиляди лева, единъ день когато графътъ се разхождалъ съ дъщеря си, взима той и бутва дъщерята. Графътъ не можелъ да плава. Бругсонъ се хвърля въ рѣката и изважда дъщеря му. Тѣзи хора, които 4—5 пжти се дуелирали и не могли да се примирятъ, въ този случай, графътъ отива, хваща му ржката и казва: „азъ ти благодаря, сега те познахъ, че си благороденъ“.

И азъ казвамъ на съврѣменнитѣ хора: трѣбва нѣкой да дойде да бутне дъщеря ви въ водата, за да се примирите.

Вториятъ примѣръ, който ще ви приведа, е отъ съвсѣмъ друго естество. „Отворениятъ мостъ“ азъ го наричамъ. То се случи въ Америка. Господинъ Браунъ и Мелби, млада мома. Обичатъ се двамата. Ще кажете: „какво лошо има въ тази обичъ?“ Нищо лошо нѣма, отлично нѣщо. Браунъ е чиновникъ при единъ въртящъ се мостъ: да отваря и затваря моста, да отваря моста, когато морскитѣ кораби минаватъ, и да го затваря слѣдъ като тѣ отминатъ. Обаче, при единъ случай той отваря моста, идва неговата възлюблена и той забравилъ да затвори моста. Експреса идва, тѣ се любоватъ двамата, разправятъ си за щастливи дни, а цѣлиятъ експресъ пада въ рѣката долу.

И азъ казвамъ сега, че всички съврѣменни религиозни хора сж отворили този мостъ и си правятъ забавления като тѣзи двамата, Браунъ и Мелби, и експресътъ ще падне въ рѣката. Умишлено не сте направили това прѣстѣпление, а отъ любовъ. Не можехте ли да затворите моста? И тази Мелби трѣбваше да каже: затвори моста и тогава да се разговаряме. И сега всички съврѣменни хора разрѣшаватъ най-труднитѣ и спорни въпроси при отворенъ мостъ. Казвамъ: този мостъ трѣбва да се затвори. Кой е отворения мостъ? Това е умразата. Затворете моста, това е скачаване съ любовта. Вложете тази правда. Азъ съмъ готовъ да ида въ коя да е църква да говоря, но искамъ едно нѣщо —

безъ патрахили и одежди, а по Бога. Господь е ситъ на нашитѣ хвалебни пѣсни съ отворени мостове. Най-първо ще застанемъ всички да се попитаме, отъ толкова хиляди години на земята, какво сме извършили за любовта? Има ли любовъ за да я признаемъ като единъ фактъ? Никакви извинения! „Ами ти какво мислишъ?“ Отговарямъ: отъ дѣлата ми ще ме познаете. „Вие какво мислите?“ — отъ дѣлата ви ще ви познаятъ. Туй много ясно е казано. И когато нѣкой пжтъ азъ съмъ малко рѣзкъ въ своитѣ бесѣди, казвате, че искамъ да ви нападамъ. Не, азъ говоря истината. Азъ обичамъ да говоря на мекъ езикъ, и съжалявамъ, защото съмъ принуденъ да кажа истината и когато я кажа, тя едновременно влиза въ стълкновение съ интереситѣ на хората, понеже тѣ не съвпадатъ. И азъ съмъ поставенъ прѣдъ дилемата: на Бога ли да угодя или на хората. Ако угодя на хората, Богъ ще ме отхвърли, а ако угодя на Бога, хората ще ме отхвърлятъ. Тогава казвамъ: прѣдпочитамъ помалкото зло — да ме отхвърлятъ хората, защото да ме отхвърли Богъ е голѣмо зло. При това азъ излагамъ туй учение принципално. Не само на теория, а бихъ посочилъ на всички бащи и майки начини за възпитание, които трѣбва да приложите. Ама кога? — когато вие съблѣчете вашитѣ одежди. На всинца ви казвамъ това, защото вие сте свещеници съ филони, но никога нѣма да ви повѣря цѣлата истина, защото е свещена, а вие може да злоупотрѣбите съ нея. Само когато смъкнете филонитѣ си, когато смъкнете вашитѣ одежди и приложите правдата, само тогава азъ ще ви посоча правила вжтрѣ въ природата, и въ една година вие ще имате такива резултати, както за хиляда години. Сега нѣкои ще питатъ: „има ли Господь, нѣма ли Господь“. Тази е една лъжлива философия. Господь въ свѣта е изчезналъ по причина на нашата неправда. Ако азъ извадя на нѣкого очитѣ и го питамъ: има ли свѣтлина? Но защо очитѣ му сж издадени? И ако на много хора очитѣ сж издадени, не сж намѣсто, тѣ казватъ: „нѣма Господь“. Кой

е причина, кой е виноватъ за това? Обаче, азъ съмъ готовъ да ви намѣстя очитѣ. Вие казвате: може ли, като Христа, да ни отворишъ очитѣ? Мога, мога на всинца ви. Не да намѣстя физическитѣ ви очи: то е най-лесното заради менъ. Мога да ви ги отворя на всинца ви. Сега виждамъ по лицата ви, вие схващате материалната страна и казвате: дали туй нѣщо ще дойде? Не, не, въ туй учение, което азъ проповѣдвамъ, пжтътъ е най-лесенъ, но методитѣ сж най-мжчни. Тия опити, които ще ги направя, нѣма да бждатъ тѣй сполучливи. Ще си зададете голѣмъ трудъ. Учение трѣбва, учение, учение, учение! То нѣма да дойде лесно. Най-голѣмото заблуждение е, че тѣ казватъ сега: Господъ изведнажъ щѣлъ да го научи. Е, хубаво, покажете ми единъ човѣкъ, който се е родилъ ученъ. Той се ражда съ извѣстни дарби, но Духътъ не може всичко да даде. Най-ученитѣ хора сж минали прѣзъ такива страдания, мжчения, изпитания, за да добиятъ туй зѣние! Сега искатъ да ни убѣдятъ, че то лесно може да се даде. Това е лъжлива философия. Богъ обича прилежнитѣ, трудолюбивитѣ, искрени хора, които обичатъ да работятъ. Честно и почтено трѣбва да се работи.

Сега Христосъ казва: „за да приносятъ плодъ, въ туй се прослави Отецъ“. Кой се прослави въ това? — Любовта се прослави. Коя е онази сила, която може сега да ни сближи? Защо ние не се разбираме? А можемъ да се разбираме. Свѣтътъ е толкова широкъ! Въ него има вложени за всички толкова блага! Вие можете да бждегѣ щастливи, но още не сте живѣли, не сте живѣли. И вашиятъ животъ, сегашниятъ ви животъ азъ го намирамъ, че не е отъ много щастливитѣ. Той е единъ животъ само на мжчение. Малко медецъ ще ви дадатъ . . . Вие сте почти въ туй положение: въ Ямболъ българитѣ иматъ такива дараца, че площъта, въ която конътъ върви, е подвижна, и турятъ малко сѣнце на този конъ. И той като отива къмъ сѣното, се движи цѣлъ день, гледа сѣното и върти дарака, вълната се разчепква и конътъ казва: „все ще стигна“.

И като свърши работата, казватъ : „хайде да му дадемъ малко сѣнце“. И за васъ сега дяволътъ е поставилъ малко сѣнце, и вие казвате : „имаме идеалъ“. И най-послѣ, като му свършите работата, дяволътъ каже : „хайде да му дамъ това сѣнце.“ И вие казвате : „много съмъ спечелилъ“. А пъкъ азъ казвамъ : много загубихте. И питамъ сега : като напуснете земята, на какво ще се обърнете ? Когато дойде послѣдниятъ часъ да идете на небето, каквъ е ефективъ ще има въ вашия умъ ? Нали плодътъ на дървото е, който завършва всичко ? Който е работилъ, отъ този плодъ ще се оцѣни. Слѣдователно, и цѣлокупниятъ ни животъ, който ще се завърши въ една школа, е плодътъ, който Богъ ще откъсне, да види какъ се е развивалъ. И ако въ този плодъ има 10 червея, питамъ, вашиягъ животъ постигналъ ли е цѣльта ? Сега ние, съврѣменнитѣ хора, сме заети само съ отрицателната страна на живота. И каквото и да ни се каже, ние сме толкова чувствителни, понеже сме болни, нищо не можемъ да вземемъ въ добъръ смисълъ. Всѣко докосване, всѣко говорене за правдата, напимѣръ, ако азъ говоря за правдата, нѣкои ще кажатъ : „заради менъ се говори.“

Правдата е единъ великъ законъ въ свѣта. Навсѣкждѣ и въ духовния, и въ политическия животъ, и въ домоветѣ, навсѣкждѣ, тази правда трѣбва да съществува и тя ще даде своя плодъ, туй, което е необходимо. Ако синътъ е справедливъ, ако бащата е справедливъ, ако дъщерята е справедлива, майката справедлива, ще дадатъ своя плодъ, ще има миръ. Тѣ ще знаятъ да изпълнятъ своитѣ задължения.

Ако бащата е несправедливъ, и синътъ ще бжде несправедливъ ; ако майката е несправедлива, и дъщерята ще бжде несправедлива. Ако майката люби, и дъщерята ще люби ; ако бащата люби, и синътъ ще люби. Законътъ въ природата е таквъ : подобното отъ подобното се ражда. А съврѣменнитѣ хора искатъ да докажатъ, че отъ любовъ умраза се ражда. Това е невъзможно. Любовта ум-

раза не може да роди, и правдата неправда не може да роди. Ако тя нѣща се раждатъ, тѣ се дължатъ на съвсѣмъ други причини. Единъ външенъ човѣкъ може лесно да скара двама души отъ васъ. И двама души отъ васъ лесно може да се примирятъ. Но и въ единия и въ другия случай трѣбва жертва. И когато смразяваме хората, даваме жертва и когато примиряваме хората, пакъ даваме жертва. Нима мислите, ако вие смразите двама души, ще бъдете щастливи? Не. Вие ще мязате на онзи писателъ, за който разказватъ единъ анекдотъ. Нѣкой отишълъ да посѣти другия свѣтъ, идва въ чистилището и забѣлѣзалъ подъ единъ писателъ отдолу турили една пирустия, съ малко огънецъ да го грѣе, като че ли е измръзналъ. Защо го турили на тази пирустия? Огънътъ е малъкъ, но слѣдъ 100 години тоя огънь е голѣмъ, огроменъ. Каква е работата? Неговата книга, когато я писа, даде малъкъ огънь, малъкъ резултатъ, но слѣдъ 100 години произведе толкова голѣмо зло, затова и огънътъ ще се увеличи. И когато представимъ такива примѣри, тѣ казватъ: „това сж празни работи, да ядемъ и да пиемъ, всичко е тукъ“. Кое „всичко“? Азъ да ви кажа: най ужасното не е въ другия свѣтъ, въ ада, а въ гроба: тамъ душата на грѣшника не излиза отъ тѣлото, а остава въ него и като те заравятъ, ще слушашъ, че плачатъ, ще почне да гние тѣлото ти, всичко туй ще виждашъ, докато послѣдната частица месо се вземе, и ти ще почнешъ да плачешъ надъ своята съборена кжца. Туй е положението, което очаква въ бъдеще всички ви. Това е единъ фактъ, който ще проверите. Нѣма никаква измѣна. Нѣкой казва: излѣзнала му е душата. Душата само на праведника излиза, а душата на грѣшника не излиза. Кой излиза отъ затвора? Който го е излежалъ. А който не го е излежалъ, може ли да излѣзе? Кого кредиторитѣ освобождаватъ? Който е платилъ. А който не е платилъ, не го освобождаватъ. Сега вие мислите, че лесно ще се освободите отъ грѣховетѣ си, безъ да сте платили. Христосъ е казалъ

тъй: „небето и земята ще прѣминатъ, но нито една рѣзка отъ закона нѣма да прѣмине. Сега не казвамъ за васъ, вие които ме слушате, туй не се отнася за васъ, азъ ще съжалявамъ, ако помислите, че васъ визирамъ: азъ само констатирамъ единъ фактъ, който съврѣмениятъ свѣтъ ще го опита. Туй е за свѣта, а за васъ не е. Вашитѣ души ще излѣзатъ и свободни ще бждете. Но ви казвамъ, ако въ васъ, въ единъ ученикъ, който е въ туй учение, дойде най-малкото съмнѣние или колебание и каже: „хайде и азъ да си поживѣя като хората“, и вие ще останете вжтрѣ като грѣшника. Внимавайте: на ученика мжно се прощава! Не мислите, че е лесно. Богъ е милостивъ, но абсолютната любовъ изисква абсолютна правда. Ако Богъ ни прости, то е по причина на своята любовъ. Любовта не позволява никакво прощаване, не отъ умраза, защото любовта изисква да се изпълни всѣка правда.

Тази любовъ да бжде общо достояние на всички. И ние, съврѣменнитѣ културни хора, които живѣемъ въ божествения организъмъ, причиняваме на Бога най-големитѣ страдания. И мислите ли, че Богъ нѣма да ни се отплати? Ще ни се отплати и то по закона на правдата. И сега въ васъ нѣма такива голѣми грѣхове, но има друго. За примѣръ, вие седите, критикувате нѣкого, нали? Но не го критикувате отъ любовъ, отъ онази вѣчна правда да го оправите, а понеже васъ ви е докачилъ, вие го критикувате, когато е съгрѣшилъ. Ще го критикувате, споредъ този великъ законъ, тъй, като застанете на онова становище, което е божествено, ще говорите меко и съзнателно, и нѣма да има никакви изопачения, а ще поставите истината тъй както си е, нито да я увеличите, нито да я намалите. И сега гледамъ на мнозина лица, ви сж измѣнени. Защо? Двама души седатъ, недоволни единъ отъ другъ. Щомъ си недоволенъ, вдигнешъ вѣждитѣ. Извадете дъщерята отъ водата! Имашъ нѣкой, който те мрази, този човѣкъ е бѣденъ. Иди му помогни, направи му едно добро и ще се

примиришъ. Господь ти е далъ единъ случай да помогнешъ на единъ бѣденъ, благодари. Всѣкога, когато туряме желанието да направимъ добро, ние очакваме да станемъ по-напрѣдъ много добри и така да работимъ за свѣта. Такъво учение не съществува. Богъ никога нѣма да ти напълни така хамбаря. Той по-малко ще ти даде. Земледѣлецътъ като отива да сѣе, взема ли цѣлия хамбаръ на колата си? — Не. Той ще вземе 3, 4, 5 или 6 крини и ще посѣе, а ние сега искаме да вземемъ цѣлия хамбаръ, да се покажемъ, че сме много богати. Не, ще вземешъ 2 крини. 3, 4, ще ги посѣешъ по всичкитѣ правила, послѣ върни се дома да си дадешъ отчетъ.

Сега, този Господь, когото търсите отъ толкова години, е вжтрѣ въ васъ. И бихъ желалъ да говоря съ него, съ вашия Господь. Вие имате ли намѣрение да бждете честни хора? Ще кажете: „какъ тѣй, ние сме честни хора“. Вие имате ли намѣрение да бждете абсолютно справедливи хора? — „Да“. Радвамъ се. Ама азъ ще дойда, менъ ме много интересува да посѣтя дома ви, да се порадвамъ на вашата справелливостъ. Ако дойда въ двора ви и чуя нѣкоя кокошка, че крѣчи; ако дойда въ кѣщата ви и видя че слугинята ви плаче; ако дойда въ двора ви и видя вашитѣ длъжници, които ви молятъ, а вие сте ги изнудили и сте имъ турили 30% лихви — тогава вие сте все отъ „справедливитѣ“ хора. Ще кажете: „законитѣ сж такива“. Тия закони сж ваши, а въ божествената банка такъва лихва нѣма. То е за онзи, който съзнава. Сега при обяснение на живота има други фактори, които ние вземаме прѣдъ видъ. Сегашното общество е вече на края си. Този цикълъ е на края си, той свършва вече. И всички хора сж поставени на единъ голѣмъ изпитъ. Вие не можете да знаете кой ви е приятель и кой ви е неприятель, но азъ ще ви дамъ една диагноза да познавате вашитѣ приятели и вашитѣ неприятели: онзи, който ви е приятель, той започва съ грубостъ, той ще ви оскърби, но въ душата си, той има да ви направи

добро; а онзи, който иска да ви направи зло, съ него политиката е такъва: той ще започне съ много голѣми нѣща, ще ви угощава, но неговата цѣль е лоша — да ви направи зло. Сега въ абсолютната правда ние започваме съ добро и свършваме съ добро. Бѣлото и черното братство употребяватъ два различни методи. И азъ ще ви опиша такъвъ примѣръ: въ село излиза стопанката съ цѣла крина жито и казва: „кжти, кжти, кжти“. И всички кокошки казватъ: „колко е хубава нашата господарка“. После пакъ: „кжти, кжти, кжти“ — „крѣкъ“, докато туй „кжти, кжти“ влѣзе въ тенджерата. Не само това е единъ фактъ, но и съ младежитѣ е така. Дойде нѣкой младежъ въ дома ви и вие: „кжти, кжти“, той носи, хвърля своитѣ блага; и майката и бащата казватъ: „какъвъ зетъ Господь ни изпрати, да ни го поживи, кжти, кжти, кжти“. Но нѣма да се минатъ 3—4 години, той ще я заколи и тя ще се измѣни, — и отъ туй „кжти“ ще останатъ само кокалчета: той е единъ зетъ, пратенъ отъ черната ложа, той нѣма нищо общо съ човѣчеството. Дойде другъ, който е бѣденъ, казва: „отъ мене не очаквайте много, азъ съмъ бѣденъ“, но въ края излиза отличенъ. Той е благороденъ, пратенъ е отъ бѣлото братство. Краятъ на всѣка една работа ще покаже какви сме ние. Всички трѣбва да бждемъ благородни въ своитѣ побуждения. Вървамъ, че вие, които ме слушате, сте такива. Трѣбва да се отдѣлятъ козитѣ отъ овцитѣ. Трѣбва да се отдѣлятъ сега. Моето желание е, не да ви говоря красиво, не, азъ нѣмамъ това за цѣль, моето желание е да ви туря въ контактъ съ Бога сега, а не слѣдъ хиляди години. Не че вие не сте въ контактъ съ Бога, но азъ искамъ да увелича вашата свѣтлина, да ви помогна на дѣло. Слѣдователно, на нѣкой колата се е спънала, той се мжчи, коньтъ е слабъ, казвамъ: чакай, братко, азъ ще туря всичкитѣ мои усилия, да тръгне колата. Срѣщамъ другъ и неговата кола се е спрѣла тамъ. Когато върви вашата каруца и менъ ще ми бжде приятно да говоря съ

васъ. Та сега азъ ви говоря, защото вашата каруца е спрѣла.

И казва Христосъ: „да приносяте плодъ“. Въ какво седи този плодъ? — Той е плода на любовта! Готови ли сме ние всѣки единъ часъ, всѣка една минута да принасяме този плодъ на Бога, който живѣе въ насъ? Да кажемъ: Господи, работи сега ти, ние сме готови, ти ще ни ръководишъ, и ние можемъ да работимъ и каквото кажешъ, ние ще те слушаме. Вие ще ми възразите: „туй учение е много опасно“. Да, казвамъ, когато Господъ каже на умния: напусни жена си или напусни мъжа си. Ще кажете: „е, втасахме я, какво ще кажатъ въ обществото?“ Когато Господъ ти казва нѣщо, каквото и да бжде, не прави думата му на двѣ. Ами ако Господъ прати Архангелъ Михаилъ да вземе душата ти, какъ ще напуснешъ жена си? Ако доброволно не я напуснешъ, тогава Архангелъ Михаилъ ще дойде и всички ще плачатъ. Ако ти доброволно напуснешъ жена си и дѣцата си, тѣ ще останатъ живи, и жена ти и ти ще се благословите. И когато ти тръгнешъ, дѣцата ти да не казватъ: „къдѣ отивашъ, татко?“ ами да кажатъ: „татко, ние се радваме, че Господъ те е призовалъ“. И бащата ще се очуди и ще каже: „азъ ви много благодаря, че ми дадохте свобода“. А сега казватъ: „какъ? Ти ни отхрани, че като ни уредишъ, тогава иди и върши волята Божия“. Трай, коню, за зелена трѣва! Хоратиотъ съврѣменната култура страдатъ отъ това: когато потрѣбва да се отиде на бойното поле и стане мобилизация, женитѣ пускатъ мъжетѣ, а когато мъжътъ за Бога иска да напусне домътъ, казватъ: „то не е умно“. А за бойното поле умно ли е? Слѣдователно, на онази мобилизация, която сега ви призовава и иска да воювате, всички трѣбва да се подчинявате. За глупавия ще провѣрятъ 7 пжти, за да му дадатъ доказателства, а за разумното, което е вжтрѣ, ще направятъ единъ опитъ, втори, трети, седемъ пжти и ти ще имашъ такива доказателства, и ще започнешъ да извършвашъ божие дѣло. И ако всички ние бихме се подчи-

нили на този великъ вжтрѣшенъ законъ, на Божията Любовь, и ако приложимъ тази абсолютна правда, цѣлиятъ съврѣмененъ строй веднага би се промѣнилъ. Менъ ми се оплаква една сестра за единъ случай и азъ ще ви го приведа. Една млада сестра живѣе при една друга сестра и двѣтъ сж отъ едно и сжщо учение, вѣрватъ въ едно и сжщо, четатъ едни и сжщи молитви, подвизаватъ се и двѣтъ, но старата сестра постоянно соль троши на младата въ кухнята. „Какво да мисля, слугиня съмъ вече, и не е седнала съ менъ вжтрѣ да ми каже една сладка дума, да говори за Господа, а все въ кухнята: ти си такъва, глупава, това не си направила, онова, и при това казва: „Господи, да дойде Божия Духъ вжтрѣ въ мене“, но пакъ: „чесънъ да счукашъ“. Благодородство се изисква отъ насъ. Нѣма по-отвратително нѣщо за единъ християнинъ, за единъ ученикъ, ако прави туй, което казахъ, съзнателно. Ако го прави съзнателно като учителя, съ цѣль да изпита, то е благородно, но ако съ това се удовлетвува, понеже, онзи, другия, е послушенъ, това не е благородно. Има примѣри, азъ съмъ виждалъ такъвъ случай, нѣкое по-голѣмо куче дави по-малко куче, то бѣга, срѣщне друго куче и то се нахвърли и го дави. Казвамъ: „учатъ си занаята“. Туй куче, което е давено, не е научило изкуството още, по голѣмото куче му казва: „ти не давишъ като менъ“, а малкото куче разбира: „да давишъ като менъ“. Господъ ти дава страдания и казва, да не правишъ неправда, а ти казвашъ: „то безъ неправда не може“. И тогава има двѣ възможности или два метода, съ които можемъ да изправимъ живота си. Единиятъ е на графъ Кенигсбергъ или на Бургсонъ, а вториятъ методъ е на благочестивия християнинъ, а не на Браунъ и Мелби. И всички съврѣменни окултисти, даже на западъ, иматъ една слабостъ, че показватъ на сегашнитѣ младежи, какъ да развиятъ своята сила и какъ да се повдигнатъ надъ съврѣменното общество. Че туй не е нѣщо ново, то е едно старо учение. Туй не е плодъ, а едно дѣло. И за това казва

Христосъ: „да приносяте плодъ“, плодътъ на нашия Баща, който живѣе въ насъ. И нѣма да се мине дълго време, той ще прати своитѣ служители да ни повикатъ, за да видятъ плодътъ, който ние сме изработили на неговата нива. Сега азъ бихъ ви задалъ друга задача, да обмисляте дълбоко, не да напускате живота си, но да бждете внимателни къмъ малкитѣ нѣща въ живота. Не се старайте да раздадете хиляди левове на бѣднитѣ, но поста-
райте се единъ день като излѣзнете, да кажете на единъ човѣкъ по една блага дума. На нѣкоя про-
сякиня, бѣдна жена, може нѣщо да ѝ дадете, но кажете ѝ една блага дума: „сестро, ти довечера като се напросишъ, ела ми на гости у дома“. Не ѝ давайте пари, то е въ нѣкои случаи прѣстѣп-
ление, а кажете ѝ: „азъ бихъ желалъ да те нагостя, да си поприказваме“. Срѣщнете нѣкои бѣдни, дайте имъ покана, еди-кой день да дойдатъ на обѣдъ у васъ. Единъ да дойде въ понеделникъ, другъ въ вторникъ и т. н. Ето отъ кждѣ трѣбва да започ-
немъ всички. И ако всички бихме приложили туй правило, много отъ тѣзи души щѣха да се утѣ-
шатъ. Сега ние седимъ и казваме, че Христосъ е пострадалъ на кръста: „горкиятъ Христосъ, какъ пострадалъ на кръста!“ И плачатъ съ сълзи. И като минаватъ хората край нѣкои бѣдни, не ми-
слятъ, че Христосъ живѣе въ тѣхъ, нито за Хри-
стовитѣ страдания, а казватъ: „кармата имъ е та-
къва“. И послѣ: „о, Господи, какъ си страдалъ на кръста!“ Това е едно заблуждение на черното братство. Туй мяза на нашитѣ съвременни театри. Нѣкой авторъ написалъ нѣкоя трагедия. Всички благородни дами плачатъ, сълзитѣ имъ текатъ за онзи герой тамъ, на сцената. Това е актьорство! Тѣ плачатъ, а като излѣзатъ вънка, дѣто други умиратъ, нито една сълза! Казвамъ: за тѣхъ пла-
чете, а за вжтрѣшнитѣ се смѣйте.

Нѣкой день, азъ съмъ намислилъ, имамъ една дума да ви кажа. Една дума ще ви кажа, една бѣлѣжка, ще направя единъ малкъ психологически опитъ. И тя ще бже толкова силна и такъва ек-

сплозия ще направи, че нито единъ отъ васъ нѣма да се намѣри въ този салонъ. „Ахъ, ще кажете, чудна дума, трѣбва да бжде много силна дума, каква дума ще каже той?“ Ние, съврѣменнитѣ хора, мязаме на онзи евангелски проповѣдникъ, който проповѣдва въ църквата върху страданията на Христа, и цѣлата публика плаче. Една бѣдна жена влиза вжтрѣ и казва: „помогнете ми“, отговарятъ ѝ: „не ни смущавай“. Сега сж бѣднитѣ отъ вжтрѣ, а Христосъ е отъ вѣнка, той страда, а вжтрѣ го нѣма Христосъ. Слѣдователно, тази дума, когато я изкажешъ, да произведе цѣлъ единъ прѣвратъ, да кажешъ: „отъ сега нататкъ азъ ще живѣя по Бога“, не калугерски животъ, не святъ животъ, не. Святиятъ животъ ще дойде слѣдъ като прѣкарашъ цѣлия си животъ само въ добри дѣла, и послѣ ще станешъ светия — като изпълнишъ волята Божия. За примѣръ, азъ зададохъ такъва задача на моитѣ ученици: ще ми кажете единъ отъ най-голѣмитѣ ваши недостатъци, но зная, че тѣ ще кажатъ най-малкия си недостатъкъ. Най-голѣмиятъ недостатъкъ, това е главата на змията, а най-малкиятъ е опашката. Тѣ ще ми дадатъ опашката, а ако хвана опашката, тя ще се обърне и ще ме ухапе. Не разбиратъ закона. Дайте ми главата на змията, най-голѣмото зло е въ главата, като хвана змията за шията, тогава съ опашката лесно може да се справя. И ние, съврѣменнитѣ хора, трѣбва най-голѣмия грѣхъ, най-голѣмия си недостатъкъ да го хванемъ за гушата и тогава тази опашка ще се прѣдаде. И тази дума знаете ли коя е? Да ви я кажа ли или вие сами ще си я кажете? Азъ може да ви я кажа, ама има особенъ начинъ за казване. За примѣръ, единъ може да пѣе една пѣсенъ и втори може да я пѣе и трети, но като я изпѣе нѣкой пѣвецъ, ще кажете: „ахъ!“ И единиятъ пѣе и другиятъ пѣе. И сега какво положение е, ако ви кажа тази дума? Вие ще кажете: „ние знаемъ това.“ Тази дума трѣбва да се каже при голѣма свѣтлина! На видѣло, а не въ тъмното. Когато ви я кажа, вие трѣбва да ме познавате, и азъ трѣбва да ви познавамъ;

тази дума, когато ви я кажа, вие трѣбва да ме обичате, и азъ трѣбва да ви обичамъ; когато ви я кажа, азъ трѣбва да жертвувамъ всичко за васъ, и вие трѣбва да жертвувате всичко за мене; когато ви я кажа, вие трѣбва да виждате въ моето лице Бога, и азъ трѣбва да виждамъ лицето Божие въ васъ. Имате ли тия усѣти, тогава азъ ще ви я кажа. Имате ли ги? То сж условия. Сега азъ ще ви я кажа. И тази дума знаете ли какво ще произведе? Тази дума вие никога не сте я чували. Една нова дума ще чуετε, която ще произведе цѣлъ прѣвратъ въ вашата душа. *Живъ е Господъ, който е днесъ въ свѣта!* Знаете ли вие това? Не да се афектирате, азъ не искамъ да се афектирате, а да впрѣгнете вашия умъ, вашето сърце и вашата воля въ една интензивна мисълъ. Единъ великъ опитъ на провѣрка е това, единъ опитъ, който ще произведе цѣлъ прѣвратъ въ обществения строй. Тази дума може да прѣсъздаде цѣлото общество и да накара всички хора да живѣятъ като братя, и да направи цѣлата земя рай, но ние сега ще оставимъ всичкитѣ тия аргументи. Азъ въ миналата бесѣда казахъ: има и другъ начинъ, чрѣзъ който ние можемъ да познаемъ истината, ние не сме отъ ония пеперуди, да напускаме живота. Не, ние сме отъ ония, които искатъ да използватъ сегашния животъ въ най-добъръ смисълъ, да го използваме тъй че да произведе най-добрия резултатъ. Азъ бихъ желалъ вашитѣ лица да бждатъ свѣтли, сърцата ви да не сж тжжни, да имате една малка тжга, но да не се енервирате въ дома си, да имате постоянно разположение, и тогава животътъ ще има смисълъ. И казвамъ: ако ние можемъ да произнесемъ думата любовъ тъй добръ, тази дума ще ни открие всичко. Ама щомъ се произнесе „любовъ“ на земята, тя има и низходяща и възходяща степенъ. По нѣкога ти искашъ доброто само за тебе да е. Тъй е, правъ си. Малкитѣ извори сж само за малки хора, а голѣмитѣ извори за голѣми хора. Като дойде голѣмия изворъ, той е за всички. Седишъ при чучурката по $1\frac{1}{2}$ часъ и не давашъ на другитѣ да пи-

ятъ. Но ако азъ ида и пусна крана и туря най-го-
 лѣмия кюнецъ, тогава ти ще седишъ на срѣща. Слѣ-
 дователно, азъ съмъ рѣшилъ да направя голѣми кюн-
 ци, да пусна такъво голѣмо течение, че всички ще
 помните. Бисгра вода ще протече. Азъ казвамъ:
 Господъ ме е прагилъ, този кранъ като го отворя
 и като мине прѣзъ обществото, всичко ще очисти
 и омие. И азъ съмъ рѣшилъ да пусна този кранъ.
 Най-първо ще има калъ, но слѣдъ това ще се
 очисти, всички ще бждатъ доволни и ще има изобилие.
 Азъ искамъ, тази вълна, като иде, да бждете готови,
 да не се уплашите, че ще се удавите, защото иделъ
 голѣмъ порой и да бѣгате, но да застанете на краката
 си и да кажете: „слава Богу, че тази вълна иде“. А сега
 казвате: „бѣгайте да бѣгаме, голѣмъ порой иде“. И
 всички говорятъ противъ менъ: „бѣгайте да го не спущате“. Мене
 нѣма да слушате, но Онзи, който говори, ще слушате.
 Въпросътъ не е личенъ, а принципиаленъ. Азъ, като
 вашъ братъ, съмъ длъженъ да ви кажа истината. И ви
 казвамъ, вие сте мои братя и сестри, не е позволено да
 живѣемъ по старому. Ние сме длъжни, въ името на тази
 любовъ, да живѣемъ на свѣта братски и ще живѣемъ,
 и залъка си можемъ да дѣлимъ, единъ като работи,
 другъ ще почива, но всинца да си носимъ брѣмето,
 и на всички ще бжде леко. Като срѣщнешъ нѣкого,
 да кажешъ: „я ми дай малко отъ брѣмето си“, да има
 едно състезание, че животътъ да е красивъ. А сега
 ще кажатъ: „тѣй е наредилъ Господъ“, „тѣй е писалъ
 Господъ“. Не е писалъ така Господъ. Господъ е писалъ
 всички хора да бждатъ разумни и щастливи на земята
 и всички да иматъ да ядатъ и пиятъ, да бждатъ доволни
 и да благодарятъ на Бога. Като се качвамъ на една каруца,
 то е за да ме заведе до моя домъ, и като ме заведе,
 ще цѣлуна коня. Какво е прѣдзначението на яденето?
 Туй ядене е една сила, да ни приведе по-близо до Бога.
 Дѣто ядемъ всѣки день, то е като единъ тренъ,
 въ който постоянно турятъ вжглища. И ние трѣбва да туряме
 енергия. Нѣкои

казватъ : да не ядемъ. Не, ще ядешъ, за да можешъ да идешъ при Бога. Другояче душата не може да отиде при Бога. Яжте и пийте и всичко вършете за славата Божия. Не мислете, че само единъ човекъ може да оправи тоя свѣтъ. Всинца цѣлокупно ще го оправимъ и ще казваме тъй : „ние знаемъ, че Той е, който ни е създалъ, че Той е нашиятъ Баща, който ни е родилъ, който е създалъ земята и небето заради насъ, ние знаемъ, че Той е и Неговата воля ще изпълнимъ“. И този Господъ не е горѣ на небето. Нѣкои казватъ, че Господъ е на небето. Лъжатъ ви Кждѣ е това небе ? „На небето е той“ ! Но това небе прониква всинца ни. Туй небе всичко прониква. И казва Писанието, че въ началото Богъ създаде небето и земята. Небето държи земята. Това е направено отъ такива сили, които държатъ цѣлия космосъ. Тѣ не сж горѣ надъ насъ, тѣ сж навсѣкждѣ, вжтрѣ въ насъ, и подъ насъ, и надъ насъ. Ние сме все въ небето. И въ деня, въ който ние съзнаемъ, че въ него живѣе нашиятъ Отецъ на любовта, туй небе ще ни се усмихне и всички цвѣтя ще ни се усмихнатъ, и животнитѣ ще ни проговорятъ. Когато ние го познаемъ, като срѣщнемъ вола, той ще каже : „братко, понеже ти позна Бога, азъ мога да ти говоря“. До сега воловетѣ защо мълчатъ ? „Че какво ще каже единъ волъ ?“ Той не се оплаква, волъ е той, върви, мълчи и ние му казваме : „дий“. Но когато приложимъ любовта и снемемъ хомота и тия остени, ще идемъ заедно съ воловетѣ да работимъ на нивата и тѣ ще кажатъ : „братко, азъ те познавамъ“. Тѣ познаватъ ония, които живѣятъ въ любовта, и всички знаятъ да работятъ на нивата. И тогава волътъ нѣма да работи 8 часа, а само 2 часа ; и тѣзи два часа ще дадатъ толкова, колкото 8-тѣ часа. Една круша, която сега ви ражда стотина круши, тогава ще роди хиляди и хубави круши ще бждатъ. Нивитѣ ще раждатъ изобилень плодъ. По цѣлото лице на земята ще има благословение.

Сега готови ли сте да приемете туй учение и да го приложите? Щомъ го приложите, който го приложи първи, тъй както ви казвамъ, азъ ще го цѣлуна. Тогава сами ние ще се разбираме. Но знаете ли какво значи цѣлувка? Когато Господь цѣлуналъ човѣка, създалъ го. „И направилъ Богъ човѣка и вдъхналъ му въ носа“. Най-първо Богъ направи човѣка чрѣзъ една цѣлувка. Има единъ разказъ: направилъ Богъ човѣка, но безъ душа го направилъ и той дълго време викалъ и казвалъ: „Господи, ти ме направи като животно, дай ми душа!“ Викалъ го, викалъ, съ години го търсилъ. Най-послѣ Господь го цѣлуналъ и човѣкътъ станалъ жива душа. И, слѣдователно, когато Господь ни цѣлуне, ние ще оживѣемъ. Сега сме безъ душа. Много хора има безъ душа. Минава тамъ единъ бѣденъ, нѣкой го гледа и отминава: нѣма душа! Ако той имаше душа, щѣше да каже: „братко, ела“. Не говори само на тѣлото, а ще съзнаешъ, че тукъ има жива душа като тебе. Може да бжде той отъ високо положение въ обществото, нищо не значи, душа съ душа ще се разговарятъ.

И сега азъ желая на всинца ви, на моитѣ ученици — азъ ви наричамъ сега ученици — да ви цѣлуне Господь, моятъ Господь, на когото азъ служа, и като ви цѣлуне, въ васъ ще има една по-велика душа, отколкото сегашната, вие ще се изпълните съ този великъ Духъ, и тогава ще бждете свободни. И тогава, казвамъ, ще дойде правилото: истината въ душата ще ви даде свобода, свѣтлината ще дойде въ ума ви, а чистотата въ сърцето. Истината ще ви даде свобода, свѣтлината ви даде знание божествено, а чистотата ще ви даде сила. И чрѣзъ тази сила, всичко ще направимъ въ този свѣтъ. Сега азъ ви пращамъ въ домоветѣ ви — не само ви пращамъ, но ще посѣщавамъ лично домоветѣ ви. Вие казвате, че имате правда, ще почна да ви посѣщавамъ, нѣма да оставя никого непосѣтенъ, никой нѣма да ми се сърди, и като ви посѣтя, имамъ си дневникъ, каквото видя, ще си забѣлжа въ него. То ще бжде

едно красиво възпоминание, всичко ще бжде красиво.

Сега ще завърша своята бесѣда съ единъ малъкъ разказъ изъ персийския животъ. Синътъ на единъ персийски шахъ, Сабусадинъ, попада плѣнникъ въ едно номадско племе, и понеже баща му искалъ да го пуснатъ, князътъ на това племе се съгласилъ на това, само съ едно условие: да му дадатъ толкова човѣшки очи отъ неговия народъ, колкото тежи синътъ му — човѣшки очи да му дадатъ, да ги тури на терезия и колкото тежи синътъ му, толкова очи! Е знаете ли колко хиляди хора сж се жертвували за този Сабусадинъ? Туй е жертва! Тогава азъ питамъ: знаете ли колко очи сж дадени заради васъ? И ако за този персийски синъ, Сабусадинъ, гражданитѣ на неговото царство сж дали очитѣ си, какъ, мислите, е живѣлъ той? Той е живѣлъ най-благочестивия животъ. На всички ония, които сж дали очитѣ си за него, тѣй дължалъ цѣлия си животъ и работилъ заради тѣхъ и плакалъ заради тѣхъ, разбирате ли? Отъ домъ на домъ е ходилъ да казва, че вашето нещастие се дължи на моето невнимание. Знаете ли колко има, които сж изгубили очитѣ си заради насъ? Знаете ли колко наши братя и сестри има, които плачатъ сега заради насъ? И ние нѣма ли да бждемъ толкова доблестни, колкото този царски синъ? Той е билъ много по-благороденъ! Ние ще задържимъ ли сълзитѣ си?

Това е, което изисква сега Божествената Любовъ. Азъ бихъ желалъ всинца да заплачите, поне веднажъ да заплачите за очитѣ на онѣзи, които ги изгубиха, за да ви изкупятъ отъ това невѣжество. Тѣ заслужватъ този плачъ. Азъ не искамъ никой да се афектира. Ако вие ще плачете както въ театра, задръжте си вашитѣ сълзи. Ако вие заплачете, защото баща ви е умрѣлъ, задръжте вашитѣ сълзи. Но ако вие заплачете, тѣй както когато сте избавили нѣкой вашъ приятелъ и вие го прѣгръщате, този плачъ е благословение. Или ако вие заплачете, когато нѣкоя бѣдна жена дойде и вие

я прѣгръщате, че тя се зарадва, или когато си спомните за страждущитѣ: плачѣтъ, който носи радостъ и веселие на нѣкоя душа, той е истински плачѣ.

И азъ бихъ желалъ всички християни да заплачатъ, за да може този страждущъ свѣтъ да се утѣши. Всички трѣбва да плачемъ, да плачемъ, а другиятъ плачѣ, за умрѣли или за изгубено имане, този плачѣ не ни трѣбва, доста сме плакали заради него.

Сега вие ще се пригответе за онази дума, азъ съмъ приготвилъ тази дума да ви я кажа. И ще я произнесемъ заедно, азъ ще я произнеса и вие ще я произнесете, и ще направимъ единъ опитъ, и вие ще проверите: има ли истина или не, има ли Богъ или не. живъ ли е свѣтътъ или мъртавъ. Онзи Господъ, за когото проповѣзвамъ. е ли или не. Ще опитвате. Ще разберете смисъла на живота. Но по-смѣлитѣ ще започнатъ новата наука — науката на любовта, мъжростта и на истината. Сега бждете доблестни съ вашитѣ най-големъ грѣхове. Казвайте ми ги. Тази змия хванете я за врата и ми я дайте. Едно е: ще бждете смѣли и нѣма да мълчите. Когато ви питатъ, какво съмъ ви казалъ, ще кажете: да си кажемъ най-големитѣ погрѣшки, какъ да си ги изправимъ. Ето какво ви проповѣдвамъ. Не е „онзи свѣтъ“ за живѣние, свѣтътъ е тукъ, единъ е свѣтътъ. Ние сме въ божия свѣтъ, въ рая, а сме болни, но като оздравѣете, ще видите, че свѣтътъ е единъ. Онѣзи искатъ да ни заблудятъ като казватъ: „ама ние не сме го виждали божия свѣтъ“.

„Въ това се прогласи Отецъ ми, да приносяте, тоя плодъ на любовта“. Тѣй, въ това се изявява Божията Любовь, да принасяме тия плодове. Азъ искамъ да принасяме този плодъ, и трѣбва да започнемъ тази работа смѣло и рѣшително. И ако вие започнете съ любовта, нито косьмъ нѣма да падне отъ главата ви. Бждете увѣрени, прѣзъ този огънь ще минете, прѣзъ вода ще минете, но неу-

язвими ще бждете, нѣма да пострадате. Туй е казалъ Христосъ. Ако ние служимъ на закона на любовта, всичко е ясно. Ние нѣмаме нищо противъ никоя църква, никакви лоши намѣрения. Азъ бихъ желалъ на тия църкви да се увеличи заплатата на свещеницитѣ, проповѣдниците, но то не е важното, а друго, друго се иска: животъ чистъ и святъ вътрѣ, животъ на правда. И слѣдъ като разберемъ това, ние ще дойдемъ до другата страна на науката, отъ чисто научно гледище, ще излизаме въ природата, да изучаваме начинитѣ и методитѣ, за да подобримъ обществения строй. А обществения строй съ такива примѣри като оня, който ви приведохъ, не се подобрява. Ние ще възприемемъ всички примѣри отъ природата и ще видимъ какъ може да се подобри животътъ. И слѣдъ като направимъ този опитъ, тогава ще започнемъ съ великото учение на новата култура, която иде въ свѣта. Свѣтътъ прѣминава вече тази стара култура. Всичко туй ще се стопи, и този день на стопяване трѣбва да ни намѣри готови! Азъ похвалявамъ всички ония, които работятъ въ това направление. Ние трѣбва да служимъ на Бога на Любовта. Кждѣто и да сме, ние можемъ всички да се съгласимъ: и бѣдни и богати, отъ всички партии въ тази страна, всички можемъ да се съгласимъ. Любовта ни може да бжде обща, беззавѣтна и да дадемъ право и свобода на всички народи и индивиди да живѣятъ тъй както тази любовъ е прѣдначертала, споредъ Божията вѣчна правда.

Сега моитѣ най добри пожелания за всинца ви, да бждете бодри и весели. И като се върнете, онѣзи, които сж наскърбени, половината отъ скръбта ви да се прѣмахне; онѣзи, които сж много заборчлели, половината отъ борча имъ да се заплаги; онѣзи, които сж болни, половина здрави да се върнете, а онѣзи, които сж гладни, половината да се нахранятъ. Все по половина! Онѣзи, които нѣматъ кжща, по-е една малка колибка да имъ се даде и да иматъ по едно юрганче да се покриятъ. На всинца да се даде по нѣщо, всинца да

сте доволни, докато дойде оноза великото, което свѣтътъ очаква.

Тази Любовь да прѣбжда съ васъ и тя да ви въодушеви, да ви направи всинца герои за новия подвигъ, за който сме призовани въ този свѣтъ да извършимъ.

Бесѣда, държана на 21. V. 1922 год. въ София.

Неговата заповѣдь.

„И знаемъ, че неговата заповѣдь е животъ вѣченъ“. ¹⁾

Законътъ — това е първото ограничение на разумния животъ. За да се изяви великиятъ принципъ на живота, той трѣбва да приеме каквато и да е форма, съотвѣтна на неговия стремежъ и на неговото движение. Подъ думитѣ „движение“ и „стремежъ“ подразбирамъ двѣ различни идеи: стремежътъ — това е вжтрѣшенъ разуменъ потикъ, а движението — това е физическата страна на нѣщата.

Христосъ казва: „и знаемъ, че неговата заповѣдь е животъ вѣченъ“, значи, обусловя: вѣчниятъ животъ почива върху тази заповѣдь. Когато нѣкой изобрѣтателъ започне своето изобрѣтение, той най-първо установява принципа, т. е. като намѣри принципа, върху който има да работи, той търси онзи законъ, чрѣзъ който този принципъ може да се изяви и, слѣдъ като намѣри закона, той има вѣра въ себе си, че принципътъ ще работи. Слѣдователно, сжщото е и съ всички онѣзи, които търсятъ Бога: Богъ е великъ принципъ, той е нѣщо по-вече отъ принципъ, и ние трѣбва да познаваме неговия законъ. Ние, за примѣръ, нѣкой пжтъ говоримъ за Бога така несвързано, неразбрано, ние го уподобяваме на свѣтлина, на разумъ, това — онова. Богъ не е нито свѣтлина, нито разумъ, той не е нищо: ние не можемъ да го опрѣдѣлимъ. Ако единъ критикъ може да опрѣдѣли художника отъ неговата картина, ще бжде смѣшно, понеже художникътъ ще нацапа съ маслени бои

1) Ев. Иоана — 12; 50

картината си и въ този идеалъ, който той е нарисувалъ, може ли да мисли, че той е въ боитѣ? Не. Тия бои и цвѣтове сж само сѣнки, които изразяватъ реалността, която сама по себе си е неизразима. Когато пиша думата любовъ, любовта вжтрѣ въ думата ли се съдържа? — Ни най-малко. Вие можете да напишете цѣла бесѣда върху любовта и любовта не е вжтрѣ въ бесѣдата. Но тази любовъ почива, проявява се по извѣстни закони. Когато знаемъ законитѣ, ще знаемъ да работимъ. И музикантъ сжщо ще намѣри закона на музиката и върху този законъ на музиката той трѣбва да гради. Така е и съ писателя, така дѣйствува той, когато изучава граматиката, най-първо има закони, правила, съ които започва да пише, така правятъ и дѣцата, когато се учатъ да пишатъ. Само съвършеннитѣ религиозни хора правятъ изключение. Тѣ казватъ: „ние и безъ законъ можемъ да живѣемъ“. Не отричамъ, че и безъ законъ може да се живѣе, но разумниятъ животъ започва съ законъ. И въ гората има шумолене и свирене, тамъ безъ законъ шумятъ и свирятъ листата и тамъ безъ законъ сж наредени тия листа. Но каква е голѣма разликата, когато нѣкое пиано свири или нѣкой органъ, когато нѣкой свири на цигулка, знаемъ каква голѣма разлика има между шумоленето на листата и свиренето на цигулката. Има грамадна разлика. Въ цигулката е вложенъ законътъ на човѣшката интелигентностъ. Сега, по нѣкой пжтъ азъ се изразявамъ и казвамъ: и въ природата има музика, но не въ тази природа, която ние виждаме. Трѣбва да имате особени сѣтива, особени чувства, малко да бждете досѣтливи, да схванете тази музика. И то при особени случаи: не всѣкога пѣе природата, не всѣкога свири, не всѣкога говори, и тя мълчи, по нѣкога има грубо мълчание, и въ туй мълчание се разбира единъ великъ вжтрѣшенъ смисълъ, единъ смисълъ, който се заражда въ нейнитѣ недра — затуй тя мълчи, докато тази мисълъ вземе своята форма и се изрази въ този великъ божественъ законъ. И често нѣкои сж ми

задавали въпроса: защо съвременнитѣ общества не вирѣятъ както би трѣбвало? — защото не сж намѣрили онзи великѣ законъ, чрѣзъ който животътъ може да се изрази. Кой нѣма желание да живѣе? — въ всѣкиго има такъво желание. Кой не обича да е музикантъ, да си посвири? Ама като вземе инструмента, не може да свири, а само дрънка, и му казватъ: „я остави, не прави шумъ“. Сега мнозина като дойдатъ въ това божествено учение, казватъ: „ние ще живѣемъ единъ чистъ и святъ животъ“. Попитамъ ги: какво подразбирашъ подъ „чистъ и святъ животъ?“ Слѣдъ като живѣятъ 1—2 години, казватъ: „това не е за насъ“. Идатъ въ свѣта и почватъ да живѣятъ по старому. Защо? — Защото не сж намѣрили онзи законъ, за който казва Христосъ: „и знаемъ, че неговата заповѣдь е животъ вѣченъ“. За да може тази заповѣдь да я разберемъ и да се възстановимъ, има да се боримъ съ много мжнотии въ себе си. Всички изобрѣтатели нѣкой пжтъ прѣкарватъ 10, 15, 20 години, докато сполучатъ. Нѣкои даже не сполучватъ. Нѣкои художници има, както и нѣкои музиканти, които съ години сж прѣкарвали редъ мжнотии, докато дадатъ нѣщо хубаво, за да изразятъ великия законъ на живота. Какъвъ е той, какъ трѣбва да се изрази? Да кажемъ, имашъ очи. Защо сж тия очи? Котката е приспособила очитѣ си и казва: „Господъ ми създаде очитѣ само за мишките и за птичките, да си намирамъ храната“. И всѣки день търси, гледа дали има мишка или птичка. Ако попиташъ онзи търговецъ, той ще каже: „Господъ ми създаде очитѣ само за платоветѣ“, и всѣки день ходи да гледа платоветѣ, пише смѣтка, казва: „за това сж моитѣ очи“. Гледашъ онзи писателъ, седи съ перото и казва: „Господъ ми създаде очитѣ да пиша“, и той драще, пише нѣщо. Художникътъ казва: „Господъ ми създаде очитѣ да рисувамъ“, музикантъ казва: „Господъ ми създаде очитѣ да гледамъ своитѣ ноти“ и т. н. Всички хора присвояватъ зпѣнието за своята професия. Въ сжщностъ, защо сж създадени очитѣ? Като дойдемъ до ушитѣ пакъ сж-

щия законъ. Да попитаме, защо сж създадени ушитѣ? Нѣкой казва: „да мога да усѣтя отъ дѣ иде моя неприятелъ, опасността отъ дѣ иде“. И всички животни най-първо упражняватъ своя слухъ за тая цѣль, затога е създаденъ слухътъ. До известна степенъ, тѣ сж прави, но слушането има по-дълбокъ смисълъ. Нека вземемъ нашитѣ чувства, защо сж създадени. Като казвамъ, защо сж създадени, не че тѣ не сж съществували, а защо сж се появили: тѣ иматъ свое прѣд-назначение. Нѣкой пѣтъ ние се оплакваме отъ тия чувствувания и казваме: по-добрѣ човѣкъ да не чувствува. Знаете ли на какво би замязалъ човѣкъ, ако не би чувствувалъ? Прѣдставете си едно човѣшко око, турнато въ единъ камъкъ и оттамъ да наблюдава свѣта, безъ да чувствува. Какви ще бждатъ понятията на туй око за свѣта, ако кажемъ, че човѣкъ гледаше свѣта само съ окото, безъ да чувствува? Допуснете се а обратното — че вашата ржка е турена въ този камъкъ безъ окото и че само чувствува нѣщата, тогава какво щѣше да бжде вашето схващане за свѣта? Щѣхте да познаете, че едни прѣдмети сж топли, други студени, трети гладки, грапави и пр. — ще знаете промѣнитѣ. И сега вие можете да схванете, че нѣкой хора почти живѣятъ като ржката въ нѣкой камъкъ, тѣ само усѣщатъ промѣнитѣ. Казватъ: „днесъ нѣмамъ никакво разположение“, но не си задаватъ въпроса, защо е туй неразположение. „Еди-кой-си ме обиди“. Но и той не си задава въпроса: „защо ме обиди?“ „Днесъ съмъ радостенъ, защото еди-кой-си приятелъ ми каза една блага дума“. Защо тази дума произведе такъвъ ефектъ? Ще се спрете и ще кажете: „така е устроенъ животътъ“. Не. Това подразбира, че тази божествена душа иска да даде изразъ на всички свои мисли и желания. И, слѣдователно, Богъ живѣе въ насъ и се проявява чрѣзъ насъ, и всѣки, който му противодѣйствува, слѣдъ като употреби хиляди години, всички условия, да застави този индивидъ да го слуша, да върви въ хармония, най-послѣ, като не се подчини,

заличава го. И Писанието казва, че грѣшнитѣ ще погинатъ. Азъ не говоря за праведнитѣ: праведни разбирамъ ония, които разбиратъ този великъ божественъ законъ. Сега съ това схващане трѣбва да приложимъ туй божествено учение, има ли то приложение при сегашната фаза на нашето развитие? — Има. Нима ние трѣбва да останемъ въ тази форма, въ която сме сега? Нима нашето лице, нашитѣ очи, уши, рѣцѣ трѣбва да останатъ такива, каквито сж? — Не, трѣбва да се измѣнятъ. И Павелъ казва: „всички нѣма да умремъ, но всички ще се измѣнимъ“. И чудното е, че мнозина, които вървятъ въ този пѣтъ, новия пѣтъ, искатъ да влѣзатъ много лесно въ Царството Божие. И вие лесно можете да влѣзете и сега можете, но ние не разбираме туй Царство Божие. И сега Господъ говори, но не го чуваме, и сега ангелитѣ ни пѣятъ, но не разбираме тѣхната пѣсенъ. Защо? — защото ние имаме такъво възпитание, че очакваме баща ни или нѣкой богатъ дѣдо да умре и да ни остави наслѣдство единъ, два милиона наслѣдство и послѣ да почнемъ да разполагаме безъ никакъвъ трудъ. Съврѣменнитѣ хора искатъ да живѣятъ много икономически по отношение на Бога, безъ трудъ. Ако питашъ кого и да е сега, всѣки ще каже: „да ми е оставилъ баща ми, парички да имаме, парички, парички, парички, пъкъ да имаме знания и сила, да се наживѣемъ“. Но какъ да се наживѣемъ? Азъ нѣма да ви описвамъ, азъ съмъ ситъ отъ това живѣене, което хората иматъ, много хубаво е за тѣхъ, но туй живѣене, отъ сега нататкъ, нѣма да ви придаде нито една стомилионна частъ на вашия растежъ. Ако вие затворите една свиня въ една кочина и редъ години я храните по всички правила на науката, вие ще имате само една много цивилизована свиня, но все ще остане свиня, никога не може муцуната ѝ да се измѣни и щомъ я пуснете вънъ отъ кочината, пакъ ще почне да рови и да бѣчка — макаръ че въ кочината не рови. Ще мяза, значи, на една възпитана свиня, но пуснете ли я вънъ отъ кочината, пакъ си е старата свиня.

И когато ние, съвременнитѣ хора, говоримъ за възпитание, азъ казвамъ, че това не е възпитание, а нашитѣ съвременни методи сж методи само за дресиране: въ съвременната култура нѣмаме още истински методи за възпитание. Азъ казвамъ „възпитание“ на слѣдното: когато вземешъ едно дѣте въ училището, въ първо, второ, трето, четвърто отдѣления и послѣ въ университета, ако работишъ една година върху него съ сжщитѣ закони, какго единъ градинарь, ще можешъ да имашъ резултати, а не само дресировка. Възпитание трѣбва, не само привидно, но сжществено, да се прояви онова божествено съзнание, че този индивидъ или това дѣте само себе си да познае, да се регулира безъ контрола. А когато едно ваше дѣте е направило погрѣшка, а не я признава веднага, вие вземате прѣчката и тогава то казва истината. Най-първо ще каже: „Мамо, не бутнахъ захарьта“. Бутна ли?— Не бутнахъ. Втори пжть пакъ не бутна, трети пжть— „бутнахъ“ друго казва на единъ пжть „бутнахъ“, второ, втори пжть: „бутнахъ“. Значи, нѣкои дѣца казвагъ истината при три, нѣкои при четири, а нѣкои при петъ, шестъ удари. Тѣй щото математически може да опрѣдѣлимъ, кое дѣте при кой ударъ ще каже истината. Сега нѣкои хора ме питать: „защо има въ свѣта много страдания?“ Азъ казвамъ: вие сте дѣца и нѣкои отъ ония, които страватъ, още при първата прѣчка казвагъ истината, други при втората и т. н. Много страдания, много тояги природата ти е сложила, много тояги, за да кажешъ истината. Сега не въ този обикновенъ смисълъ да кажемъ истината, а да разберемъ истината защо сме дошли на земята.

Ако васъ ви запитать: „имате баща, но защо ви е този баща; имате майка, защо ви е тази майка; имате братя, защо ви сж тѣзи братя, имате сестра, защо ви е тази сестра?“ А вие ще кажете, че знаете, защо: „така е наредилъ Господь.“ Наредилъ добръ, законитѣ знаете ли ги, знаете ли се вие по този законъ, който Господь е наредилъ, почитате ли вие бащи и майки, по тозъ законъ,

който Господь е наредилъ, братя и сестри почитате ли се по този законъ, знаете ли, че този законъ носи животъ вѣченъ? — Не. И въ свѣта единиятъ братъ е богатъ, а другиятъ осиромашава, и първиятъ казва: „да си търси чайрето на главата“. Всѣки братъ тегли чергата по-вече къмъ себе си, отколкото къмъ брата си. Азъ казвамъ: тѣзи двамата братя не сж разбрали този божественъ законъ и тѣ се усѣщатъ като отдѣлни индивиди. Ние мислимъ, че свѣтътъ е създаденъ само заради насъ. Това е най-голѣмото заблуждение — да мислимъ, че свѣтътъ е създаденъ само заради насъ. Не е създаденъ заради насъ. Богъ създаде свѣта не заради насъ, а за себе си, Той да се прояви, а ние сме случайни сжщества въ този свѣтъ, да, случайни сжщества сме ние. Моята коса може да, расте, азъ я подстригвамъ за това, частъ отъ нея минава, заминава, тя не прѣдставлява нѣщо сжщественно. Нѣкои отъ васъ, като опадатъ космитѣ имъ, турятъ перука. Дѣйствително, природата знае, като оголѣе главата на човѣка, той се простудява, а при това по-хубаво е да има косми на главата: космитѣ иматъ и друга добра страна. Знаете ли защо опадатъ космитѣ? — Ученитѣ казватъ: „отъ наслояване на пикочна киселина“. Туй е вѣрно, но има и редъ други, психологически причини, които отъ миналото сж дѣйствували, за да оголятъ главата. Когато нѣкоя мѣстность се оголи — въ България сж оголѣли много мѣстности — коя е причината? Самитѣ жители изсѣкатъ горитѣ и пороищата дойдатъ да оголятъ тия могили. Всѣка година като става наводнение, хората казватъ: „не знаемъ какво стана у насъ, но отъ нѣколко години много порои имаме“. Азъ разбирамъ, че тѣхнитѣ могили сж изсѣчени. Никой не взема грижа за горитѣ, не съзнава тѣхната важность. Сега ние, съврѣменнитѣ хора, сме оголили всички божествени баири. — И у насъ днесъ не можешъ да намѣришъ двама души на едно мнѣние. Всички казватъ, че свѣтътъ е лошъ. Тѣй е, но въ какво отношение свѣтътъ е лошъ? Лошъ е въ това отношение, че всѣки иска

да живѣе за себе си, безъ да познава и зачита този божественъ законъ. Сждията те сжди по другъ законъ. Ние говоримъ за истината, но сме забравили правиятъ божественъ законъ, за който Христосъ казва: „и знаемъ, че неговата заповѣдъ е животъ вѣченъ“. Вѣчниятъ животъ какво съдържа въ себе си? — *Вѣчниятъ животъ съдържа всички условия за разумното растение* — животъ, въ който нашата мисль може да се изрази въ най-висока степенъ. Само въ този законъ ние можемъ да търсимъ и да намѣримъ нашето благо. Този законъ е написанъ вжтрѣ въ насъ. Той е много пжти писанъ, тамъ казва Господъ — ще цитирамъ Писанието: „ще отнема каменнитѣ имъ сърца, ще имъ дамъ плътски сърца и ще напиша въ тѣхъ закона“. Въ анализъ на природата има, че много пжти Господъ е писалъ своя законъ въ човѣшкитѣ сърца, но хората сж го заличавали. И азъ правя слѣдното заключение: ние, съврѣменнитѣ хора, сме като малкитѣ дѣца, като намѣрятъ нѣкоя монета непочистена, не гледатъ какво е написано, ами я турятъ на единъ камъкъ, изглаждатъ я хубаво. Така и ние: всичко правимъ по единъ методъ. Тѣй се е родилъ национализмътъ: той не е нищо друго, освѣнъ изглаждане на това, което Богъ е написалъ. Германцитѣ сж изгладени, българитѣ сж изгладени, англичанитѣ и пр., всички сж изгладени, нѣма нищо написано на тѣхъ отъ туй, което Богъ е написалъ. За своя народъ тѣ знаятъ много, биятъ се за своята честъ, но нѣматъ единъ методъ да застанатъ на правата страна. Ще се яви нѣкой великъ човѣкъ по-достоеенъ, нѣкой Гладстонъ, но и неговиятъ гласъ за правата кауза на човѣчеството ще прозвучи като гласъ въ пустиня. Всѣки народъ дѣйствува споредъ своитѣ закони. И ако ви попитатъ, защо? — Защото великитѣ хора въ тия народи не съзнаватъ още, че „неговата заповѣдъ е животъ вѣченъ“ и че ако приложатъ тази заповѣдъ, ще иматъ по-голѣмо благо. И мисията на Христа не е била никоя друга, освѣнъ да дойде и да примири тия народи. Тия народи сж членове

на това велико божествено тѣло. Не е лошо човѣкъ да бжде националистъ, но всѣки народъ трѣбва да се съзнава като удѣ въ божественото тѣло, да знае дѣ му е мѣстото и да функционира правилно въ божественото тѣло, за да може да приложи божественитѣ идеи. А сега всѣки народъ мисли, че свѣтътъ е създаденъ само заради него, и всѣко общество мисли, че свѣтътъ е създаденъ само заради него, и всѣки индивидъ мисли, че свѣтътъ е създаденъ само заради него. Но Богъ ни доказва, че свѣтътъ е създаденъ само заради Него. И ще дойде денъ, когато Той ще помете всинца ни, ще заличи всичкитѣ ни форми и слѣдъ хиляда, милиони години, ако потърсите въ архивата, ще има само едни жалки остатъци отъ сегашната култура. Всички тия настоящи форми ще бждатъ въ забрава, тъй както много форми и отъ миналото сж заличени. Слѣдователно, Божествениятъ Духъ се стреми да създаде най-възвишената форма, въ която да се прояви той, и всѣки отъ насъ, който възприеме такъва мисълъ, да познае, както казва Христосъ „Неговия законъ“, ще се сподоби съ вѣченъ животъ. Само при такъва форма, при такъвъ законъ, силитѣ на природата ще ни дойдатъ на помощъ. Сега ние седимъ и мислимъ, правимъ си планове, мислимъ, че всичко можемъ да рѣшаваме. Но нашата мисълъ е ограничена отъ по-високо мѣсто. За примѣръ, ония сжщества, ангелитѣ, които сж минали прѣди хората и които седятъ на по-висока степенъ, контролиратъ нашитѣ мисли чрѣзъ растителното царство. Тѣ сж въ състояние винаги да измѣнятъ живота ви, когато искатъ и както искатъ. Като не ви дадатъ хлѣбецъ, бузитѣ ви поспадатъ, коремтъ ви хлѣтне, нѣма шкембенце, благоутробие нѣма. Отъ какво излиза благоутrobiето? — Днесъ едно прасенце, утрѣ една пуйка, кокошчица, гжска, намазана съ масълце и пр. Казвагъ тогава: „Господъ загова е създалъ тия прасета, заради насъ, ние, благороднитѣ сжщества, трѣбва да ядемъ, само така ще бждемъ хора“. И тъй, ние разбираме, че Господъ е създалъ

човѣка само да яде. Не, човѣкъ не е създаденъ за това. Днешната култура върви въ съвсѣмъ крива посока. Яденето е нѣщо случайно. Има нѣща похубави отъ него, то е само единъ символъ на нѣщата. Е какъ ще разберемъ дълбокия смисълъ на думитѣ на Христа, който казва: „азъ съмъ живия хлѣбъ, слѣзълъ отъ небето“? Водата и хлѣбътъ сж живи. Но азъ питамъ: ти хванешъ прасето — това не го вземайте за обида, азъ констатирамъ само единъ фактъ, съобразно този законъ — ти хванешъ едно прасе или една пуйка, тя ти се моли, споредъ езика на пуйкитѣ: „моля ти се, остави ме,“ а ти ѝ казвашъ: „какъ ще те оставя, азъ гладенъ ли ще стоя“ и „кржцъ“, отрѣжешъ ѝ главата. Но утрѣ дойде нѣкоя болестъ и кръцне дѣтето ти. И ти казвашъ: „Господь да го прости.“ Нѣма какво да го прости Господь, но ти изяде пуйката, а болестъта изяде дѣтето ти. Ти трѣбваше да кажешъ: „Господи, понеже азъ изядохъ пуйката, болестъта изяде дѣтето ми“. А ние казваме: Господь да прости дѣтето. Нѣма какво да прощава, то не е грѣшно. Твѣето дѣте ли стана причина за твоитѣ грѣхове? Азъ ще ви приведа единъ примѣръ: единъ българинъ, касапинъ който 25 години клалъ все говеда, забогатѣлъ и казалъ: слава Богу, поуредихъ живота си, отъ сега нататкъ ще напусна касаплъка и ще живѣя като човѣкъ — както хората живѣятъ. Но имамъ още десетина ягнета да ги заколя и тогава ще ликвидирамъ съ смѣткитѣ си“. Ималъ три дѣца, двѣтъ отъ които били братчета. Едното казва на другото: „ще ти кажа какъ тате коли ягнетата.“ Тегли ножа и му отрѣзва гръцмуля, закаля го. Слѣдъ като вижда това, взема ножа, бѣга, пада и се натъква на него. Майката кълѣла третото дѣте, но като чула, оставила го въ коритото и то се удавило. Едното заклано, другото натъкнато върху ножа, третото умрѣло въ коритото. И съ тритѣ дѣца този българинъ ликвидиралъ, „уредилъ“ живота си. Ще кажете: „такъва му е била сждбата, така му е било писано.“ Всѣкому, който коли, така е писано.

Сега ние искаме божие то благословение, но ако ти си такъв единъ касапинъ — ще вземете туй въ по-тънъкъ смисълъ: примѣрътъ е грубъ — ще разберешъ тази заповѣдъ, както Христосъ е разбиралъ вѣчния животъ. За да я познаемъ, ние трѣбва да се освободимъ отъ всички грѣхове. Божиятъ законъ не търпи никакво изключение, той не прощава и не извинява. Той не е грубъ. Ще бжде смѣшно, когато нѣкой ученикъ като свирѣ при нѣкой учителъ музикантъ, сгрѣши и иска да го простятъ. Казва: „не съмъ грѣшенъ.“ Не си грѣшенъ, но трѣбва да свиришъ, или правилно да рисуашъ. Всѣка работа трѣбва да се върши тъй както законътъ изисква. Животътъ на земята трѣбва да бжде съвършенъ. Може ли? — Може. Който се труди, може. Да бжде животътъ ни съвършенъ, това е смисъла на нашето съществуване. Съвършени бждете! Ама ние постоянно, като видимъ погрѣшките на хората, казваме: „ти сгрѣши“. Не, не, спри се, когато направишъ първата грѣшка, кажи на себе си, ако ти е името Стоянъ, кажи: „Стояне, ти и азъ сме братя, заедно си свързахме живота, въ съдружие живѣемъ“, — на себе си тъй говори — „тъй както вървишъ, нашата работа на добръ нѣма да излѣзе“. А ние, щомъ направимъ нѣкоя погрѣшка, казваме: „тегли платното на лъжата отгорѣ.“ Така създаваме най-благочестивитѣ хора. И най-лъжливитѣ хора сж най-благочестиви въ този свѣтъ. Ония хора, които най-много лъжатъ, най-много говорятъ за истината. По нѣкой пътъ и азъ се опасявамъ да говоря много за истината. Но въ този смисълъ човѣкъ когато говори, трѣбва съзнанието му да присѣтствува, понеже не сте само вие, които ме слушате. Моята мисълъ и чувства произвеждатъ извѣстни пертурбации вжтрѣ въ самата природа, могатъ да вървятъ или въ хармония или въ дисхармония съ нея, могатъ да вървятъ или къмъ Бога или вѣнка отъ Бога и, слѣдователно, можемъ да образуваме два процеса: единиятъ процесъ, който разрушава, а другиятъ, който гради. А про-

цесът на разрушението води към смърт, въ него нѣма никаква култура. Само процесът, който съгражда, е божественъ процесъ. И слѣдователно, ако вие не сте готови да зачитате божествениятъ законъ, въ васъ сж заработили тѣзи сили, които ще разрушатъ не само васъ, но и отъ вашитѣ дѣца, пари, кжщи ни поменъ нѣма да остане слѣдъ нѣколко поколѣния. Защо? Защото не сте разбрали живота си, не сте го съградили върху този великъ законъ, който опрѣдѣля каква може да бжде истинската форма на онзи животъ, който е вѣченъ. Сега вие ще вземете само отрицателната страна. Това не е догма, но показва, какъ законътъ работи. Този законъ, божествениятъ, може да се изяви по три начина: като единъ механически законъ — като колело, щомъ те хване съ единъ зббецъ, ще те разкжса. Може да му се молишъ, но той нѣма съзнание. Обаче, по нѣкой пжтъ при това колело може да има нѣкое разумно същество, което го регулира, и ти като му се помолишъ, щомъ те хване зббеца, спира. То ще ти каже: „по далечъ стой отъ колелото!“ Ние, съврѣменнитѣ хора, сме нахълтали въ единъ свѣтъ, дѣто всички колелета сж механически, безъ да има кой да ги пази. И слѣдователно, всѣки единъ който минава покрай тия колелета, очитѣ му трѣбва да бждатъ отворени на четири страни. Излизашъ отъ дома си, ти трѣбва веднага да бждешъ скаченъ съ невидимия свѣтъ, умътъ ти да бжде скаченъ съ Бога, въ душата си да бждешъ изправенъ. Нѣкои хора казватъ: „нѣма нужда да сме скачени“. Но на съврѣменнитѣ народи, които отстѣпиха отъ този законъ на разумность, подобри ли се живота? Всички започнаха да подобряватъ живота, какво ли не говориха, какви ли не комбинации правиха, какво ли не писаха, но не намѣриха онзи законъ, чрѣзъ който този великъ принципъ би могълъ да се изрази. Този принципъ вжтрѣ въ себе си не търпи насилие. Когато се изрази въ всички форми, той ще дѣйствува по всички начини, но не може да има дисхармония. Сега ние се спираме и казваме:

„Господь ще уреди свѣта“. Хората отъ свѣта казватъ: „ние ще уредимъ свѣта“. Други казватъ: „управляващитѣ ще уредятъ свѣта“. Ние все чакаме да се уреди свѣта. Той се урежда постепенно, не че не се урежда, азъ зная това, само че нашиятъ животъ, сегашниятъ, индивидуалниятъ животъ до извѣсна степенъ остава неуреденъ. Най-важното при сегашнитѣ условия е душата на човѣка. Ти, като едно разумно същество, какъ очаквашъ да живѣешъ въ бъдеще? Сега мнозина отъ васъ познавате Бога, нали? Нѣкои отъ васъ ще кажатъ, че тѣ любятъ Бога. Признавамъ това, че го познавате, че го любите. Но азъ ще ви кажа, познаването, любенето ви Бога ето на какво го уподобявамъ: имате отлична дъщеря, благородна, красива, възпитана, много нѣжна, запознава се, дойде единъ възлюбленъ, тя го срѣща нѣжно, милва го, толкова внимателна и търпелива е. А той говори сладичко на момата, да я не обиди. Отъ друга страна и надъ него всички треперятъ, прѣдъ него казватъ: „имате благородство“. Но щомъ се оженятъ, спре се този листъ: посрѣщане нѣма, треперене нѣма, сега се образува другъ единъ листъ, езикътъ става малко форте, най-първо върви пианисимо, а послѣ фортисимо. Казвате: „какъ тъй?“ Само музиката се измѣнила. Защо? — Въ дъното на тази мома се е криелъ не единъ идеалъ, а единъ материалистиченъ егоизъмъ: да се осигури. Туй е вѣрно и за момъка; туй е вѣрно и за учителя — навсѣкждѣ ние виждаме, че хората сж много любезни и най-послѣ си разкриватъ картитѣ. Питамъ: какво спечелва тази мома? Не е Господь, който може така да се лъже. Той допуска да бъде излъганъ, но всѣки, който го е излъгалъ, записва го въ книгата си и казва какъ билъ посрѣщнатъ и приетъ. Той пише отъ хиляди години, все пише нашитѣ посрѣщания и изпращания. И като идемъ при Него, Той казва: „много добръ зная какъ ме посрѣщнахте и изпратихте“. Религиознитѣ хора, търговцитѣ, всички му палятъ свѣщи и се молятъ, когато не имъ върви. А

щомъ имъ провърви работата, казватъ: „човѣкъ на себе си трѣбва да уповава“. И военнитѣ на бойното поле, щомъ се намѣратъ въ мѣжнотии, колѣнничатъ и казватъ: „Господи!“ а щомъ побѣдатъ: „виждашъ ли нашитѣ мишци, гледашъ ли тия топове?“ Тѣй посрѣщаме и изпращаме Господа. Но какъвъ е смисъла на воюванетоъ? — Добръ започваме, но и добръ трѣбва да свършимъ. А ще свършимъ добръ само когато ние признаемъ този законъ. Сега причината азъ намирамъ въ това, че ние познаваме закона само отчасти, идеално го познаваме. Да кажемъ нѣкой изобрѣтателъ слѣдъ като скицира плановѣтъ, намира, че сж много хубави, много добръ започналъ, много идеално, но като приложи този чертежъ на работа, нищо не излиза. Чертежи отлични, но като се приложатъ, фалиратъ. Сега ние теоретически сме почти на правия пѣтъ, говоримъ добръ, но като дойде да приложимъ любовта и мѣдростъта, както и всички други принципи, на края фалираме и казваме: „сѣдбата ни е такъва“. А астролозитѣ казватъ, че нѣкоя звѣзда е причината. Какво общо има звѣздата съ твоя животъ, какво ще ти прѣпятствува тя? Не, твоя умъ е, който не е разбралъ този великъ законъ, той те е спъналъ въ твоя пѣтъ. Сега за насъ се изисква единъ развитъ, просвѣтенъ умъ и да обръщаме внимание на малкитѣ нѣща. Има единъ малкъ разказъ за Христа: като пѣтувалъ съ своитѣ ученици, видѣлъ на едно мѣсто едно петало (подкова) и казалъ на Петра: „вземи това петало“. Но Петъръ не го взелъ, а си казалъ: „защо ми е, опитва ме! Господъ? Не, азъ се отказвамъ отъ това петало, азъ ще служа на Бога“. Миналъ, заминалъ. Христосъ се връща, взема петалото и трѣгва. Миналъ покрай единъ човѣкъ, който продавалъ череши, и му казалъ: „дай ми за петалото череши“. Взема ги, туря ги въ джоба си — Христосъ ималъ джобъ — и като вървѣли, понеже ученицитѣ му изгладнѣли, почналъ да пуца по една череша. Всички вървѣли слѣдъ него и се навождали. Той дълго време пуцалъ череши

и тѣ все се навождали. И Петъръ, който не искалъ единъ пжтъ да се наведе за петалото, навелъ се десетъ пжти за черешитѣ. Сега и намъ, на съврѣ-
меннитѣ хора, ни се казва, че трѣбва да се наве-
демъ, да разберемъ и изпълнимъ Божия законъ,
но ние отговаряме: „какъ, може ли да се изпъл-
ни? Какъвъ е този законъ, какво е вѣченъ жи-
вотъ? Философски разбирания!“ Казвамъ: прияте-
лю, ти ще вземешъ ли петалото? Ако не го взе-
мешъ, учителътъ ти ще го вземе и ти послѣ десетъ
пжти ще се наведешъ, докато разберешъ, че за прѣд-
почитане е да вземешъ петалото, отколкото десетъ
пжти да се наведешъ за черешитѣ. Този законъ
ние можемъ да го изпълнимъ. Какъ? — Нека се
спремъ на слѣдния фактъ: не може ли искрено да
постъпимъ тѣй спрѣмо другитѣ, както искаме да
постъпятъ тѣ спрѣмо насъ? Ако азъ разсждавамъ
тѣй: нѣкои казалъ нѣщо грубичко, азъ почувству-
вамъ нѣкоя болка, тогава и азъ повиша гласа си.
Но нали по-рано ти усѣти, що значи да повишишъ
гласа, защо го повишавашъ сега? Нѣкой те излъ-
галъ и ти го излъжешъ. Казвашъ: „туй минава“.
Когато азъ лъжа, туй минава, а когато другитѣ
лъжатъ, не минава. Защото ако минава въ единъ
случай, минава и въ другъ, ако не минава въ единъ
случай, не минава и въ другъ. Погрѣшката, ако е
моя, не е погрѣшка, но тя нито менъ оправдава,
нито васъ. Доброто дали е въ васъ или въ менъ, е
все добро. То е едно благородно качество, което съ-
зижда, съгражда живота. И не е ли по-добръ като се
срѣщнемъ, да се познаваме? Нѣкой казва: „искамъ
да зная“. — Какво искашъ да знаешъ? — „Искамъ
да зная, какво се крие въ менъ“. — Братко, много
лоши работи се криятъ въ тебъ и много добри
работи се криятъ. Ако азъ зная твоитѣ лоши ра-
боти, пакъ нищо нѣма да ме ползува. Ако азъ
зная, че въ твоята каса има десетъ хиляди златни
монети, какво ме ползува? — Нищо не ме пол-
зува. И ако зная, че ти дължишъ десетъ хиляди
златни монети, какво ме ползува, че ти си ималъ
да давашъ или да вземашъ? То е само едно

брѣме за моя мозъкъ. Туй, отъ което ние трѣбва да се интересуваме, сж нашитѣ отношѣния. То е въ дадения случай постѣпката, може ли азъ да се огнеса добръ съ васъ; да ви интересува само думата, която ви казвамъ, то е най-важното въ дадения случай. Думитѣ, които ви азъ говоря, това съмъ азъ. А вие ще мислите какво съмъ искалъ да кажа. Азъ съмъ толкова откровенъ, че ви казвамъ една велика истина, която съмъ приложилъ и съмъ ималъ отлични резултати. Нѣкои отъ васъ още не могатъ да се убѣдятъ, че туй е вѣрно, и мязате на онзи българинъ, който се паучилъ да пиянствува, но се молѣлъ на Господа да го освободи отъ пиянството. И ржката му почнала да трепери: рече да пие, излива се, не може да пие, но му се пие. Мислилъ той день, два, не може да пие. Казва на жена си: „ще ми осучишъ една връвь“. Съ връввта искалъ да пие. Господъ искалъ да го избави по единъ начинъ, той ще свърже ржката си и казва: „не ме обичашъ Господи“. Сега азъ виждамъ васъ съ много върви вързани, виждамъ ви и ви казвамъ: долу вървитѣ! Не че сте лоши хора, но кажете: „нѣма да пиемъ, ще изпълнимъ Божия законъ, въ насъ има воля, воля, воля! Ние сме живи същества, не сме роби, ще служимъ на Бога“. Но ще ми отговорите: „при по благоприятни условия, въ бждеще, въ нѣкое друго прѣбраждане, когато ни праги Богъ отново на земята“ — това сж разсѣждения на онази свиня въ кочината, която казва: „азъ сега ровя, но като дойде нѣкой по-добъръ господарь, ще ме храни по-добръ и ще се отуча да ровя“. Турцитѣ казватъ: „бошъ лафъ“. Сто хиляди пѣти по-добри господари да дойдатъ, тя ще си остане все свиня, докато нейниятъ умъ не се прочѣни. Тя трѣбва да остави кочината, да дѣйствува по другъ начинъ, защото, иначе, ще остане въ сжщата форма. Слѣдователно, и ние можемъ да живѣемъ въ Бога, но само ако възприемемъ неговия законъ, ако почнемъ да мислимъ както трѣбва, и да чувствуваме, както трѣбва. Въ противенъ случай ние ще си останемъ въ кочината.

Но казвате: „Господь ще ни промѣни“. Ще те промѣни Господь, ако ти се промѣнишъ. Господь има друго едно промѣняване, но азъ казвамъ: да ви пази Господь отъ туй промѣняване. А вие казвате: „нѣма да се подчинимъ“. Господь има и пещъ за хората, като ги хвърли вътрѣ, стопява ги, а когато се стопятъ, не се познаватъ. „Нима ние не сме индивиди — казвате — азъ съмъ Стоянъ, знаешъ ли кой е баща ми?“ — Може, ама като ви тури Господь въ пещъта, нищо не ще остане и нѣма да се познавате. За какво ще се разправяте въ неговата пещъ, какъ ще се разправяте?

Сега да се повърна къмъ съществената мисль: „и знаемъ че неговата заповѣдь е животъ въ ченъ.“ Този великъ законъ е изгжение на Божията любовъ. Чрѣзъ този законъ вие можете да промѣните вашия личенъ животъ: искате да бждете щастливи, можете да бждете щастливи, съобразно закона; искате да бждете учени, можете да бждете учени; искате да бждете силни, можете да бждете силни. Всичко, което пожелаете, можете да го имате въ името на този законъ, въ който любовта дѣйствува, но ще приложите този законъ тъй че, както дѣйствувате спрѣмо себе си, така ще дѣйствувате и спрѣмо ближнитѣ си. Нѣма да ви смущава обществото, то не може да ви прѣчи. Нищо не значи това: когато човѣкъ иска да приложи божествения законъ, че обществото живѣло по единъ начинъ, а ние по другъ, ние не трѣбва да обръщаме внимание на това, не трѣбва да си правимъ илюзии, че обществото живѣе по другъ начинъ, защото всички хора живѣятъ споредъ своитѣ разбирания. Сега въ туй разбиране ние можемъ да поправимъ своя пжтъ въ този свѣтъ, можемъ да го поправимъ. Това, което единъ конецъ не може да направи, десетъ конци могатъ, това, което единъ човѣкъ не може, двама, трима, десетъ, сто, хиляда души могатъ да го направятъ. Вие разговаряли ли сте съ вашия Господь вътрѣ въ васъ, казвали ли сте: „Господи, каква е твоята воля? Господи, може ли да изпълня твоя законъ?“ Вие ще кажете: „трѣбва ни нѣкой добъръ“.

човѣкъ да ни каже“, да, трѣбва ви добѣръ човѣкъ да ви каже, но какъ трѣбва да разбирате този добѣръ човѣкъ?

Ще ви приведа единъ старъ разказъ изъ египетската история. Тацинъ, единъ великъ учителъ на бѣлата лежа, човѣкъ на 70 години, търсилъ единъ ржкописъ, написанъ отъ създание мира, въ който били написани всички основни тайни, какъ да се живѣе и какъ да се използва живота. Този папирусъ е билъ написанъ на особенъ езикъ и той се намиралъ въ ржцѣтъ на най-красивата, но най бѣдна мома, Изисъ. Споредъ тогавашнитѣ правила на Бѣлото Братство, изобщо женитѣ напълно се изключвали, понеже не сж били повдигнати до тази висока култура. Имало едно правило за ученицитѣ, да не дружатъ много съ женитѣ. Започналъ Тацинъ да посѣщава тази младата мома, а окржаващитѣ почнали да обсъждатъ какви сж неговитѣ намѣрения. Тѣ не сж подозирали, че въ нея се криелъ този скжпъ папирусъ. Тя трѣбвало само да тури папируса прѣдъ него, а дълго врѣме слѣдъ като четѣлъ той, ставалъ отъ масата, връщалъ се въ неговото светилище, а тя пакъ го завивала и го туряла въ нейното хранилище. Така, день слѣдъ день той ходѣлъ да чете и младата мома се чудѣла, каква любовъ има той къмъ тази книга. Когато пипалъ книгата, у него се зараждалъ единъ свещенъ трепетъ, лицето му се измѣняло, но тя не могла да си обясни. А външнитѣ хора мислѣли: навѣрно той се е влюбилъ въ тази мома. Тя се чудѣла, кои сж причинитѣ, поради които той челъ тази книга, а външнитѣ хора се чудѣли, кои сж причинитѣ, които го заставяли да посѣщава нейния домъ. Когато нѣкой съврѣмененъ човѣкъ почне да изучава Божието слово, хората почватъ да мислятъ, защо този човѣкъ почналъ да трепери. Нѣкой медиумъ, потреперва, а хората казватъ: „смахнатъ е“. Ама вие на хоро играете, не треперите ли? На балъ сте, реверансъ правите. Има ли нѣкой човѣкъ, който да не се друса? Ако нѣкой се раздруса, казватъ: „този човѣкъ е подлудѣлъ.“ — Това не е въ реда на нѣщата, а когато мж-

жътъ се разсърди, друга жена си — то било въ реда на нѣщата, когато началникътъ или министрътъ се разсърди, сжщо. И тогава казватъ: „то е въ реда на нѣщата, нѣщо прѣдизвикало човѣка“. А щомъ нѣкой религиозенъ човѣкъ, който търси Бога, се разтърси, казватъ: „нѣщо му липсва, дъската му хлопа“. Не, на този човѣкъ дъската му се намѣства. Друга е причината на туй друсане: той търси Бога. Това е единъ процесъ на ума, раздрусване става вътрѣ, докато тия движения станатъ похубави, по-музикални, по хармонични, тогава ние ги считаме нормални. Медиумътъ дълго врѣме се друса, понеже срѣща прѣпятствие. И всички хора, когато почватъ да мислятъ и да дѣйствуватъ, все се разтрѣсватъ. Но въ това трѣсене тѣ търсятъ закона. Щомъ го намѣрите, спрете се и не философствувайте. Вие ще кажете: „може ли да се приложи закона?“ — Може, сега може да го приложите. Нѣкои отъ васъ сж тъй назрѣли, че могатъ да го приложатъ „Но какви ще бждатъ резултатитѣ?“ — Резултатитѣ ще бждатъ отлични. „Ще стане ли човѣкъ добъръ?“ — Ти нѣма да станешъ добъръ човѣкъ, но ти ще знаешъ какъ да живѣешъ. Добро и зло — това не сж сжществени нѣща въ живота; доброто и злото — това сж слуги, които те упжтватъ къмъ Бога и едното и другото те упжтватъ, тѣ сж живи сжщества — злото те упжтва по единъ начинъ, доброто по другъ начинъ. Тѣ сж служители, за да те отправятъ къмъ вѣчното начало, отъ което си излѣзълъ. Злото казва: „слушай, ако ти не изпълнишъ Божия законъ, ще мязашъ на менъ, желашъ ли това? Ако ти търсишъ другъ смисълъ на живота, върни се!“ А като минешъ при доброто, то казва: „ако търсишъ смисълътъ на живота, работи, както азъ работя, и ще намѣришъ този пътъ“. Тия сжщества сж толкова искрени: едното казва: не бжди като менъ, но ако искашъ, ела, да работимъ заедно на едно поле. Но най-първо, единъ духъ, колкото и да е лошъ, ще ти каже: „говори истината, не бжди като насъ, защото ние не обичаме страхливитѣ хора“.

Слѣдователно, и доброто, и злото ни упжтватъ къмъ Бога. Затуй Павелъ казва: „когато завършимъ своята еволюция, ще остане само любовта“. Ще кажете: „само едно чувство“. Не, не, ние ще влѣземъ въ такъвъ животъ, който не може да се опише, нашиятъ езикъ не може да опише даже сѣнкитѣ, прѣдисловието на туй, което има да се разкрие. Този животъ, който иде, е толкова великъ, толкова славенъ въ всички възможности, толкова великъ въ своитѣ изявления — въ наука, музика, поезия, общественъ животъ, въ любовъ и въ истина. че заслужа човѣкъ да прѣкара хиляда години въ страдание, за да може да живѣе една минута въ този животъ! Единъ моментъ въ тоя животъ се равнява на хиляда години наши страдания!

И Христосъ казва: „и знаемъ, че неговата заповѣдъ е животъ вѣченъ“. И сега, Христосъ ви казва, — т. е. той казва на себе си — „и знаемъ, че неговата заповѣдъ заради менъ е животъ вѣченъ“. Ако и вие съ Христа кажете същото: „и знаемъ, че неговата заповѣдъ е животъ вѣченъ“, ще влѣзете въ тази заповѣдъ. Не питайте: „сега дошло ли е врѣмето?“ — то е отъ лукавия. Ще бжде смѣшно, когато нѣкой ученикъ дойде при учителя си и пита: „дошло ли е врѣме да се уча?“ Ами че той е на двадесетъ години, значи, отдавна е дошло това врѣме. На седемъ години трѣбваше да дойдешъ. Нѣкой дошълъ на четиридесетъ години и пита: прѣминалъ ли е? Два пжти е прѣминалъ. Другъ дойде на шестдесетъ години и пита: дали ще мога да разбера? — Чудна работа, значи ти на 60 години ако не разберешъ, кога ще разберешъ? Казва: „нашето се свърши, защото остарѣхме“. Остарѣхте ли? Онзи, който търси истината, колкото е по-старъ; толкова по-добръ е заради него. Ако започне като младъ, добръ е, казвамъ: добръ е за васъ да учите, да си не губите врѣмето съ речено-казано. Да изучаваме религиитѣ и тѣхната история, историята на земята, прѣзъ какви геологически периоди е минала тя, всичко туй е хубаво. Когато разберете този великъ

божественъ законъ, ще изучите историята на земята въ единъ день, като, въ кинематографъ, въ картини, ще видите какъ се е създала земята. Но въ тая земя има други съкровища, които трѣбва да се учатъ. Но сега за тия велики съкровища нѣкои отъ васъ ще кажатъ тъй: „покажи ни ги“. Опасно е да се покажатъ тия съкровища! Въ миналото една красива мома отъ бѣлата раса попаднала въ чернитѣ, и за да избѣгне, турила си една маска, два пѣти по-черна отъ тѣхъ. Тѣ я считали като герой. Дохожда при нея единъ и ѝ казва: „вдигни си маската, да те видимъ“. Опасно е да се покаже сжщността. Нѣкой казва: „вдигни си маската“. Не, не, при чернитѣ опасно е да се вдига маската, черно трѣбва за тѣхъ. Туй учение, което азъ проповѣдвамъ въ днешната бесѣда, не е за свѣта, а е заради васъ. То е единъ вжтрѣшенъ психически моментъ за прѣживяване — такъво прѣживяване, което никому не трѣбва да казвате. Такива моменти сж свещени, толкова свещени, че трѣбва да ги запазите като рѣдкостъ. Знаете ли колко е красиво за самитѣ васъ, какво значи да ви проговори единъ вашъ братъ, единъ братъ отъ невидимия свѣтъ, колко е сладко да ви проговори Христосъ! Но не този Христосъ, за когото всички говорятъ! Има единъ разказъ за единъ проповѣдникъ, който дълго врѣме е училъ за Божията Любовъ и за истината. Той попадналъ веднажъ между разбойници и тѣ му счупили и двата крака. Минали неговитѣ събратя край него и всѣки му казвалъ: „хайде, твоята работа е свършена, само да не дойде и до насъ“. Минавали и заминавали, а той плакалъ и всички го изоставили. Най-накрая идѣлъ Христосъ като единъ бѣденъ човѣкъ. „Понеже ти, послѣдниятъ, си толкова дрипавъ, неблагороденъ, не вѣрвамъ въ тебъ да е останало нѣщо добро, но може ли ти да ми послужишъ?“ Спира се Христосъ при него и го пита: „какъвъ си, приятелю?“ — Проповѣдникъ съмъ азъ. „Проповѣдникъ? Ами какво проповѣдвашъ? Азъ съмъ толкова простъ човѣкъ, но имамъ едно изкуство да

поправямъ крака. Хайде, ти ще ми проповѣдвашъ, пъкъ азъ ще ти поправа крака, ама хубаво ще ми проповѣдвашъ“. Започва той и казва: „кракътъ ти е на много мѣста строшенъ, ако не говоришъ истината, костъта ще иде на криво мѣсто. Ще ми държишъ най-красивата, най-хубавата проповѣдь. Поправянето на твоитъ крака ще зависи отъ твоята проповѣдь“. Спрѣлъ се проповѣдникътъ: трѣбвало да говори истината, защото тази истина засѣга неговия кракъ, неговитъ кости. Събралъ мислитъ си, погледналъ Христа, искалъ да излъже. Казва му Христосъ: „помисли, помисли добръ, защото тукъ забѣлзвамъ, че едната ржка започва да шава“. И той започналъ да изповѣдва своитъ прѣгрѣшения и казва: „ще ме извинишъ, братко, ама моитъ проповѣди не бѣха много добри“, започва обратно да разказва. „Много добръ“. Христосъ започва да му намѣства крака, намѣства, намѣства и по едно врѣме казва: „ти си здравъ, стани и иди си, втори пътъ да проповѣдвашъ добръ“. Сега азъ виждамъ, Христосъ ще дойде, много ваши крака сж строшени, сърцето е строшено и за да оздравѣе вашето сърце, Христосъ ще каже: „дръжте ми най-хубавата проповѣдь, най-хубавата рѣчь и ще започна да нареждамъ частицитъ, и ще зависи отъ онова, което ще говорите“. Мжно е да се говори истината, мжно е. Но най-благородно и най-доблестно е, ние да изкажемъ истината. Христосъ е послѣдниятъ, който ще дойде, послѣдниятъ, но той ще намѣсти всичко на своето мѣсто. Имате ли вие вѣра, да повѣрвате туй? Вѣрвате, ама сега кракътъ ви е счупенъ, и ако не говорите истината, нѣма да се намѣсти. Не само да говорите: „вѣрваме“. Ако дойде довечера единъ и каже: „братко, дайте за Христа сто хиляди лева, за да се намѣсти кракътъ ми“. — „Чакай да си помисля по-добръ, да поразгледамъ смѣткитъ си, да попитамъ жена си, дѣцата си“, ще кажете. А нѣкому ще каже: „може ли да посветишъ единъ мѣсець отъ живота си?“ — „Да, но само че дѣцата ми“. . . Не, не, нѣма отлагане, като дойде този моментъ,

краката ти сж счупени, всичко трѣбва да жертвувашъ доброволно. Върху този великъ божественъ законъ ние всичко трѣбва да съградимъ доброволно. Азъ не ви казвамъ да се измѣните, а да бждете искрени спрѣмо себе си, да имате добрата воля. Търговецътъ да е търговецъ, но пакъ да е честенъ човѣкъ; лѣкарьтъ да е лѣкарь, но пакъ да е честенъ човѣкъ. Нима единъ лѣкарь не може да посвети единъ мѣсець отъ цѣлата година, безъ да взема пари? Нима адвокатътъ не може да посвети единъ мѣсець да разглежда дѣла даромъ? Нима една майка, единъ синъ, една дъщеря, всинца не можемъ да посветимъ по единъ мѣсець отъ годината за Бога? А ние спираме тамъ: „какво ще каже този, онзи“. Мжжътъ казва: „какво ще каже жена ми.“ Господъ казва: „твоята жена казва да не работишъ“, но слѣдъ нѣкой мѣсець той ще я уволни — тя ще си заmine. Той почне да я оплаква. Слѣдъ това той пита: „може ли да се ожения втори пжтъ?“ Оженва се за втора. Господъ пита: „готовъ ли си?“ Сега казва: „какво ще каже жената“. Замине и тя и той вземе третя. Третята жена дойде и Господъ пита, а тя: „какво ще каже мжжа“. Господъ го уволни. „Какво да кажа, чакай да намѣря другъ“. Господъ чака, като дойде втория мжжъ и той я туря въ коша. И се извиняваме: мжжътъ съ жената, жената съ мжжа, братътъ съ сестрата, а водята Божия не е изпълнена. И казваме: „ще дойде Христосъ отъ небето съ ангели и той ще оправи свѣта“. Не е тъй. Христосъ хлопа на вашитѣ врата и ви казва: „вие можете ли да посветите единъ день заради мене?“ Ама ще ми кажете сега, че това съмъ ви казвалъ много пжти. Да, но като днесъ, не съмъ ви говорилъ. Днесъ може да нѣма такъво въодушевление. Ще кажете: „ние не усѣщаме такъво въодушевление“. Не, не, днесъ казвамъ: въодушевление не искамъ, паритѣ, паритѣ тукъ! Досега азъ давахъ, а вие кавахте: „о-хо!“ Единъ приятель ми разправяше слѣдния анекдотъ: нѣкой отишълъ въ една гостинница, почналъ да яде и казва: „кебапчета и винце,

охо-хо!“ Но като дошълъ да плаща, казва на хазяйна: „плащай сега!“ — „Вай-вай“. До сега бѣше „охо-хо“, а отсега „вай-вай“, защото казвамъ: „дай тукъ ти сто хиляди лева, плати“. Ти казвашъ: „чакай.“ Първо, на работа всички. Ще кажешъ: „ама дѣ е философията ни“. Оставете вашитѣ философии. имаме по-голѣма философия, и на опитъ ще я приложимъ. Вие казвате: „да си помислимъ сега“. Нѣма време да си мислимъ. „Ще дадешъ или не?“ Ако дадешъ, заповѣдай, влѣзъ, а ако ли не върви си, не те спирамъ. Искашъ нѣщо, заповѣдай, вземи си. Изисква се доблестъ отъ наша страна, да изпълнимъ нашитѣ задължения, които сме дали, като сме тръгнали отъ небето. Знаете ли колко задължения имате? И когато държа послѣдната си бесѣда въ България, ще донесе пълната си архива, на всички ученици, ще ви я прочета и ще ви питамъ: готови ли сте или не? Ако ли не сте готови, ще затворя архивата си и ще ви оставя да се разправяте сами съ себе си. Чисто и ясно! На ученика не се позволява да има двѣ мнѣния. Туй е учението, което трѣбва да приложите на опитъ. И тѣй ще го опитате: ако е върно, добрѣ, и ако не е върно, поне ще знаете самата истина. Нали нѣма да имате никакво задължение? Ще знаете самата истина, тѣй както си е. Сега седите и казвате: „може да е“. Тази архива ще ви изнеса и въ единъ моментъ ще я прѣживѣте, а като я прѣживѣте, знаете ли какво ще стане съ васъ? — Нѣкои отъ васъ ще се скумите като восъкъ. Като я донеса, отъ васъ ще останатъ само коститѣ ви, голи кости, а мозъкътъ и пр. — всичко туй ще изчезне тѣй, както въ нѣкоя лаборатория—щомъ се двоумите. А щомъ видите вашата архива и въздигнете душата си къмъ Бога, въздѣхнете дълбоко и кажете: „да дойде великото съзнание“, ще се почувствувате и ще прѣминете отъ смъртта въ живота. Това не е шега, но ви казвамъ: иде единъ великъ моментъ въ живота, най-великиятъ, най-славниятъ моментъ — или кости ще останете или жива запалена свѣщъ, да

свѣти въ вѣковетѣ, като ония звѣзди на небето, да показвате пѣтя на ония ваши братя, които идатъ по този пѣтъ. Азъ говоря на ученицитѣ, а не на вѣрващитѣ и на оглашенитѣ: свободни сж тѣ.

Тази истина ще се провѣри, и за васъ е послѣдната секунда въ живота ви, послѣдната секунда е тя. Отсега на гатѣкъ, ако вие не използвате тази секунда, изгубени сте за всѣкога. Туй да го знаете, всичко е изгубено за всѣкога. Но ако я използвате, вие сте спасени, бждещето е ваше, славата Божия е ваша и Богъ ще бжде съ васъ. Изгубени, като казвамъ, то е едно наклонение. Ще дойде нѣкой да каже, какво е казалъ Павелъ. Оставете Павла, не си играйте съ Бога, вие грѣшите. Тѣй ще кажете както Христосъ е казалъ: „и познавамъ, че твоя законъ е вѣченъ животъ“. Да, този законъ е вѣченъ животъ. И, като видя този законъ, всичкитѣ мои погрѣшки трѣбва да слѣзатъ въ съзнанието ми и трѣбва да кажа: „Господи, въ менъ двѣ мисли нѣма да има, ще има само единъ свещенъ умъ, само едно сърце чисто и свещено, само една свещена душа, единъ духъ, да извърша Твоята велика воля и прѣзъ всичкитѣ вѣкове на бждещето да бжда съработникъ съ Тебе и да служи съ Тебъ заедно“. Слѣдователно, ще бжде съработници и ще влѣзете въ великото училище. Казвамъ: изгубени сте. Разбирамъ: ще изгубите всичкитѣ условия да се запознаете съ онази велика истина, съ онази велика мждростъ, за която вашата душа отъ хиляди години е копнѣла. Това копнѣте вие, и сега е моментътъ, не се колебайте, единъ на другъ не гледайте, сега всички ученици съсрѣдоточете се и кажете: безъ страхъ и безъ тъмнина въ безграничната любовъ на вѣчността!

Бесѣда, държана на 28 май 1922 г. въ София.

Не правете никому насилie, нито оклеветявайте!

„Питаха го и военнитѣ и говорѣха:
а ние що да правимъ? И рече имъ:
не правете никому насилство, нито
оклеветявайте, и доволни бждете
отъ заплатитѣ си“.)

Военнитѣ — това сж силнитѣ хора на земята, които управляватъ. И сега трѣбва да се говори на силнитѣ, а не на слабитѣ, на богатитѣ, а не на сиромаситѣ; на ученитѣ, а не на невѣжитѣ; на добритѣ, а не на лошитѣ. Всѣко учение трѣбва да бжде строго оформено въ себе си съ математическа точностъ, оформено въ съзнанието ни, а не вънъ, не по форма. Мога да ви изкажа едно знание въ поетическа форма или въ проза, това не е знание, оформено вжтрѣ въ съзнанието ви. И, слѣдователно, цѣлиятъ споръ, който въ съврѣменната култура сжществува, е по отношение на външното оформяване на знанието. Въ външното оформяване има всѣкога споръ — кой е на правата страна — а въ вжтрѣшното оформяване нѣма абсолютно никакъвъ споръ. На двама цигулари, които сж завършили своето изкуство, оформили сж своето знание, дайте каквото и да е музикално произведение, като взематъ цигулката, могатъ да го изпълнятъ — нѣма никакъвъ споръ. Но цигулкитѣ имъ трѣбва да бждатъ еднакво нагласени, и тѣ еднакво да сж слѣдвали, еднакво знание да сж придобили, еднакви правила. Обаче, ако единъ цигуларъ, единъ български гайдарджия вземе да изпълни това музикално съчинение, какъ мислите, че ще го изпълни? Клавишитѣ, тъй да кажемъ, на

.) Ев. Лука — 3; 14.

българската гайда липсватъ, на пискулника липсватъ известни дупчици, съ които може да се създадатъ тия тонове. Даже въ едно модерно пиано липсватъ много клавиши и на съвременния органъ липсватъ, и той има много недостатъци. Пианото не може да вземе една четвъртъ тонъ, една втора взема, но една осма не може да вземе, а една шестнайсетина никакъ. А съвременнитъ християни сж се научили да пѣятъ тъй, както онзи, който започва съ цѣла нота на четири четвърти, като почне цѣла една нота. Азъ не казвамъ, че това е лошо, но то е само наченване на музиката, а музиката има за цѣлъ повдигането на човѣшката душа. Ако вие ме попитате: защо сжествува музиката, ще ви отговоря, че тя е едно сръдство отъ духовния свѣтъ за повдигане на падналата душа на човѣка, която е слѣзла на земята. Всички музикални тонове иматъ повдигане и когато човѣкъ почне да пѣе, по който и да е начинъ, нему поотлеква на душата, а когато не пѣе, неговата душа се стѣснява, става му тѣжно. Слѣдователно, музикалниятъ човѣкъ може да мисли и да чувствува музикално съ музика, а може да чувствува и мисли музикално и безъ музика — и едното, и другото — но единиятъ процесъ ще бжде на възлизане, а другиятъ — процесъ на слизане. Сега за примѣръ, когато развивамъ тази бесѣда, вие можете да бждете съгласни съ мене като кажете: „право е туй“. Азъ не искамъ вие да констатируете правото, отъ това нѣмамъ нужда. Да констатируете моитъ думи да сж прави или не, това не е философия, защото азъ полагамъ това учение на единъ великъ опитъ, не искамъ вие да констатируете, то е въпросъ на опитъ. Не питамъ: право ли е или не. Ако азъ дойда при васъ и ви донеса въ двѣ сънджчета сѣмена, въ двѣ златни сънджчета, еднакво изработени, напѣстрени, нашарени и казвамъ, че въ едното сънджче има такива и такива сѣмена, тия сѣмена вие ще ги посѣете въ вашата градина при такива и такива условия и ви давамъ всички наставления, и казвамъ: и въ другото сънджче има

сѣмена, но тѣ сж прѣстъ, златенъ пѣсъкъ — вие не знаете още, но ви казвамъ, — другото е съ сѣмена, но азъ зная, че то е златенъ пѣсъкъ. Казвамъ ви: другото е съ златни сѣмена, тѣ сж особени сѣмки, при които ще излѣзатъ особени резултати. Ако вие посѣете сѣмената отъ двѣтъ сѣнджчета, какви ще бждатъ резултатитѣ? Едно учение може да бжде златно и безплодно, едно учение може да се състои отъ сѣмена, и ако ги посѣете, тия дръвчета да об азуватъ своитѣ плодове. Слѣдователно, азъ искамъ всички да вкусите плодетѣ на туй божествено учение, което проповѣдвамъ. И тогава, когато вкусите тия плодове, на менъ ще бжде приятно. Туй божествено учение не зависи, не се обусловя отъ златното сѣнджче, понеже послѣдното е случайно. Може тия сѣмена да ги туря въ нѣкое просто сѣнджче, може да изкажа една велика истина въ прѣкрасна поетическа форма, мога да говоря и поетически, азъ съмъ способенъ да говоря поетически: по природа съмъ поетъ; и музикално мога да говоря: по природа съмъ музикантъ; и философски мога да говоря, защото по природа съмъ философъ, но, нѣкой пѣтъ прѣдпочитамъ да говоря съ грѣшки като дѣцата: по-хубаво е това, защото да се говори на земята съ грѣшки, е по добрѣ, а на небето да се говори съвършено, е по добрѣ. На земята съвършено да говоришъ, значи, да правишъ грѣшки, а на небето съ погрѣшки да говоришъ, значи да бждешъ несъвършенъ. Ще ви кажа сега, защо на земята трѣбва съ погрѣшки да говоримъ: на земята, като направишъ една кѣща, не трѣбва да я направишъ херметически затворена, безъ аралжкѣ, а съ голѣми дупки, че вечерно врѣме, като дойде нѣкой бѣденъ човѣкъ, да може да влѣзе. Понеже си заспалъ, като чука, не може да влѣзе, но като намѣри тази пукнатина, да каже: „слава Богу, намѣрихъ“. Затуй въ моитѣ бесѣди оставамъ голѣми пукнатини, за да може да влѣзе нѣкой човѣкъ въ кѣщи, защото нѣкой пѣтъ не съмъ въ кѣщи, а слугитѣ сж заспали, тъй че, за

да влѣзе, оставямъ пукнатини. Разбирате ли тази философия? Туй е фигура на рѣчта, отъ ония фигури изъ „Хиляда и една нощъ“. Впрочемъ, такива кжщи въ България поне нѣма направени, нито въ Англия, нито въ Индия, никждѣ по свѣта нѣма направена такъва кжща, за каквато ви говоря, съ пукнатини, никждѣ по свѣта. Слѣдователно, като единъ фактъ тя не съществува, но съществува като една вѣроятностъ, математическа вѣроятностъ. А пъкъ когато тази математическа вѣроятностъ може да се изпълни, става математическа надежда. Защото има математическа вѣроятностъ, математическа вѣра и математическа надежда. Математицигѣ казватъ: „когато всички условия сж тъй благоприятни, вѣрни, и нѣма изключение, то можешъ вече въ азансъ да вземешъ печалбата“ — това значи математическа надежда. А когато тази математическа вѣроятностъ е малко проблематична и единъ отъ елементигѣ е несигуренъ, тогава ще чакашъ да се получи, за да вземешъ, колкото ти се пада.

Сега питатъ Йоана — той е стариятъ животъ, който имаме сега — „какво трѣбва да правимъ ние, силнитѣ хора въ свѣта? Ти си дошълъ пророкъ отъ Бога, какво трѣбва да правимъ?“ На едни той казалъ да не събиратъ по-вече, отколкото имъ е позволено, а на други казалъ: двѣ дрехи ако иматъ, да дадатъ едната, и отъ хлѣба си да дадатъ. На военнитѣ пъкъ казалъ: насилие да не правятъ никому и никого да не оклеветаватъ. И дѣйствително, ако въ съврѣмения строй насилството би се изключило, сжщо и оклеветаването ако би се изключило отъ коя и да е държава, поне най-малко 50% държавниятъ строй би се подобрилъ и злинитѣ биха се отстранили. И ако отъ всички общества биха се изключили насилството и оклеветаването, сжщиятъ резултатъ би се постигналъ. Сега този грѣхъ у всички го има. Да изнасилите човѣка, можете, и то да го изнасилите по нѣколко начина. Има чисто прямо насилство, въ своята груба форма, което се дължи на физическата сила, тъй

както животните могат да изнасят други животни; има правово изнасилване, изнасилване чрез закона, употребен във своята лоша форма, има и духовно изнасилване, когато казваме това, което не е, т. е. изопачаваме и лъжем хората. Прѣдставете си сега, питат нѣкои: какъ ще познаете вие дали единъ човѣкъ е отъ Бога или не? Ще кажете: той е сладкодуменъ, разумно говори, отъ Писанието говори, цитира Исайя, цитира Исуса Христа, говори за вѣрата. Всичко това, споредъ менъ, не е едно доказателство, че той е пратенъ отъ Бога. Азъ засѣгамъ основата на нѣщата, подлагамъ и себе си и другитѣ на сжщата критика. И тогава питамъ: защо единъ пророкъ ще мисли, че е това, което не е? Или защо единъ християнинъ ще мисли за себе си това, което не е? Защо въ себе си ние да не признаемъ великата истина тъй, както се схваща въ даденъ моментъ въ нашето съзнание, туй, което дълбоко съзнаваме и чувствуваме? Ние трѣбва да бждемъ искрени къмъ себе си, а не само да разгледаме живота си отъ ония благоприятни моменти на живота, отъ онова приятно настроение, когато има повишение на температурата, защото то може да е случайно. Сега, дѣдо ти оставилъ единъ милионъ или 2 милиона лева наследство, но то е случайно, а слѣдъ като изгубишъ капитала, паритѣ си, богатството си, туй знание, което имашъ, формата вече не ти помага. И ние, съврѣменнитѣ хора, сме се заблудили да мислимъ за културата, че е нѣщо сжществено. Е. питамъ: каква полза има за невидимия свѣтъ, за Бога, ако нѣкой машинистъ въ България измисли нѣкоя машина да хвърка извъздуха? Сега Господъ ще вземе ли моделъ отъ тази машина? Прѣди този българинъ да я направи, прѣди милиони години, Господъ си ималъ такива хвърчащи машини и то живи. Сега казватъ нѣкои: „култура“, каква култура имаме? Какво ще се ползува невидимия свѣтъ отъ туй изобрѣтение, че той турналъ електричеството въ полза на културата? Туй електричество природата го е впрѣгнала прѣди милиони години. Прѣди той да го впрѣгне въ жици

тя си е служила съ него. Той казва: „азъ мисля“. Прѣди милиони години той се е изправилъ на двата крака. Умъ има, можелъ да мисли. Като мисли, какво може да прѣдаде на свѣта? Нима прѣди него хората не сж мислили? Тогава въ какво седи сжщността на нѣщата? Трѣбва да дойдемъ до единъ великъ принципъ, върху който можемъ да поставимъ своята душа и да се познаемъ: азъ ли съмъ или не съмъ азъ. Азъ ще ви приведа пакъ онзи анекдотъ, защото е български, и трѣбва да го помните. Азъ ще измѣня името, Стоянь бѣше по рано, стояновци има, ако туря Иванъ, ивановци има, ако туря Петко, петковци има, ще му туря името Манго, за да не се обидите. Единъ Манго, циганинъ, отъ циганското племе, ималъ само едно магаренце, но му трѣбвали парици, искалъ да го изкара на пазаря, да го продаде и да направи на жена си ново фередже за байрама, подкаралъ магарето въ града съ юлара му и запѣлъ своята пѣсенъ. Поуморилъ се, спрѣлъ се подъ една круша, да си почине, свързалъ юлара за ржката си и заспалъ. Двѣ дѣца изваждатъ юлара, възсѣдатъ магарето и избѣгватъ. Събужда се Манго и гледа, магарето го нѣма, а юлара тамъ. Какво е станало, какъ тъй магарето е могло да си извади главата изъ този юларъ и си казва: чудно, изгубилъ съмъ туй магаре! Ако азъ съмъ Мзнго, магарето се изгуби, отиде магарето, а ако азъ не съмъ Манго, ще кажа на жена си, че този юларъ го спечелихъ, значи, имамъ единъ юларъ. И ние, съврѣменнитѣ хора, носимъ по единъ юларъ съ себе си и се питаме тъй: „изгубено ли е магарето, или юларътъ е спечеленъ?“ И хората казватъ: спасени ли сме? Тогава нѣкои ще ни убѣждаватъ, че слѣдъ като се спасѣлъ човѣкъ, какво щѣлъ да спечели въ оня свѣтъ. То е юларътъ, магарето си изгубилъ. Щомъ си изгубилъ магарето, въ онзи свѣтъ нищо нѣма да спечелишъ Положително ти казвамъ: нищо нѣма да спечелишъ, но, ако твоето магаре е съ тебе, много ще спечелишъ. И, споредъ менъ, Манго не трѣбваше да продава това магаре.

Всѣко учение трѣбва да бжде строго опрѣдѣлено въ нашитѣ умове, за да не се зараждатъ тия противорѣчия. Кое е правото учение? Правото учение е само божественото учение, което може да се приложи, учение, което може въ една година да видоизмѣни човѣка и по форма, и по сждържание, и по сжщество. Нѣкъй пжть символически говоря, защото материята е много отвлѣчена. Символическиятъ пжть е най лесния: това значи, да съкратя врѣмето, пестя врѣмето. Ако река да се впусна тѣй, както вие говорите, за една моя символическа рѣчь трѣбва цѣла година. Една година трѣбва вие да говорите: върху единъ символъ. Всѣки символъ или уподобление сж свързани, тѣ иматъ свои съотношения, съчетания, какъ сж възникнали, даватъ обяснения зашо и за какво. Тия опрѣдѣления не сж само турени тѣй, тѣ вървятъ по извѣстни закони, има извѣстни съчетания, то е цѣла музика. И природата така говори. Той е особенъ езикъ, който въ бждеще ще изучавате. Всѣко учение трѣбва да бжде строго, математически, опрѣдѣлено—не механически, а строго математически опрѣдѣлено—да имаме тази увѣреностъ, че туй учение е чисто божествено и всѣкога да можемъ да го използваме въ живота си. За примѣръ, вие имате твърдението, че Богъ е любовъ. Хубаво, проверили ли сте туй учение? Всички говорятъ, че проповѣдватъ това, идете въ една православна църква, идете въ една евангелска църква, въ една мохамеданска църква, всѣка църква, всички религии казватъ: „Богъ е любовъ“. Но колцина отъ богомолцитѣ сж проверили, че Богъ е любовъ? Нека да си послужи съ една аналогия. Азъ вземамъ за сравнение човѣшкитѣ петъ чувства. Нека започнемъ съ човѣшкия езикъ. Да допуснемъ, че човѣкъ чрѣзъ езика трѣбва да схване какво нѣщо е свѣтлината. И той си изплѣзва езика, ако е слѣпъ и глухъ, и прави наблюдения. Какво ще стане, какъ ще опрѣдѣли, дали има свѣтлина или топлина? Само по едно нѣщо ще сполучи това—че неговиятъ езикъ ще изсѣхне. Като го дър-

жи на слънце, неговиятъ езикъ ще изсъхне, ще почне да се сбръчква, а това ще бжде единъ признакъ, че слънцето го е грѣло. Ако не изсъхне, ако остане влаженъ, значи, слънцето не е грѣло езика. И затова природата е скрила езика вжтрѣ, понеже езикътъ не трѣбва да съхне. Разбирате ли? По аналогия сжда сега: ако нѣщата въ свѣта съхнатъ—азъ правя своето заключение, мога да го обусловя и докажа математически—ако съхнатъ, ако не прогресиратъ, ако става повръщане, дегенериране (израждане) на хората, развращение, тѣхниятъ езикъ е въ аномално състояние, отвѣнъ се грѣе на слънцето. Слѣдователно, механическата топлина и свѣтлина за езика е едноврѣдно срѣдство. Добрѣ. Да допуснемъ сега другото, че вие бихте опитали тази свѣтлина само съ вашето ухо. Свѣтлината и топлината какъ щѣхте да ги чувствувате? Ухото ви щѣше да изгори и по нѣкой пжтъ голѣми горещина щѣхте да усѣщате. Вжтрѣ, на тжпанчето, щѣхте за усѣтите двѣ аномалности: повишение на температурата въ тжпанчето и изгаряне. Слѣдователно, когато сегашнитѣ болести се явятъ и се повишава температурата, азъ казвамъ: хората възприематъ свѣтлината и топлината чрѣзъ тжпанчето си. Т. е. разумното възприемане на свѣтлината и топлината не е нито чрѣзъ езика, нито чрѣзъ ухото. Сега мога да направя една аналогия и чрѣзъ носа, но я оставямъ. Единствениятъ органъ, чрѣзъ който възприемаме свѣтлината и имаме едно истинско понятие за нея, сж очитѣ. Чрѣзъ очитѣ човѣкъ изпитва извѣстна приятностъ. Въ какво седи тази приятностъ? Ако свѣтлината дойде чрѣзъ ухото, никакво разширение нѣма, ако свѣтлината дойде чрѣзъ езика, никакво разширение нѣма, но ако тази свѣтлина дойде и влѣзе чрѣзъ твоитѣ очи, веднага прѣдъ тебъ се отваря една цѣла нова областъ. Всички тия прѣдмети, които сж били неясни, неопрѣдѣлени и стоятъ въ тайно, сега се разкриватъ прѣдъ твоето око. Слѣдователно, всѣко едно учение е вѣрно, само когато то може да разкрие божествения свѣтъ прѣдъ

насъ по форма, съдържание и смисъл. Сега туй можете да приложите върху себе си. Не прилагайте за другитѣ туй учение, което възприемате. Нѣкои правятъ разлика какво искалъ, какво училъ Христосъ и какво съмъ училъ азъ. *Азъ и Христосъ учимъ едно и сѣщо нѣщо, нищо повече.* Но нѣкой питатъ: „ти кой си?“ Не е въпросъ азъ кой съмъ. Други питатъ: „кой е Христосъ?“ Не е въпросътъ и Христосъ кой е. *Въ свѣта има само единъ, и Той е Богъ на любовта, който се проявява кокто иска и чрѣзъ когото иска.* И всѣка слава, и всѣка мъдрость, и всѣко знание въ свѣта е негово: и всѣки единъ, колкото и да е високъ пророкъ, учителъ или нѣкой отъ боговетъ — който се осмѣли само да вземе тази титла върху себе си, да усвои туй, което Богъ има въ себе си, той е една фалирала личностъ. Ние не сме заблудени, нито искаме слава отъ нѣкждѣ, за да отговаряме какви сме. Не, не за насъ. За насъ е важно, въ това Слово на великия Господъ на Любовта, всички хора да иматъ Неговото благоволение, неговата свѣтлина и топлина и не чрѣзъ ушитѣ, не чрѣзъ езика, не чрѣзъ носа, но чрѣзъ очитѣ си. Не е въпросъ сега какви трѣбва да бждемъ ние — православни или евангелисти или католици. Нѣкои сега ни кръщаватъ: „джновисти“. Най-голѣмата пакостъ, най-голѣмиятъ позоръ за мене е туй име „джновисти“. „Джновистъ“ — това е псевдонимъ, азъ самъ не съмъ „джновистъ“. Нѣкому може да е много приятно да се нарича „джновистъ“, но за менъ думата „джновистъ“ или когато споменатъ думата „Джновъ“, то е забиване единъ гвоздей въ ржката ми. Не е въпросътъ за това, ние всички страдаме отъ „джновисти“, павелисти, апостолисти, петровисти и tutti quanti: отъ тази неразбранщина страда днешниятъ свѣтъ, отъ имена като „каравелисти“, „тончевисти“, „драгиевисти“. „стамболовисти“ и т. н. Никой отъ тѣхъ — нито „стамболовисти“, нито „каравелисти“ оправиха България. Всѣко нѣщо, което обосновано на човѣшки умъ, не е истинно. И

християнството, като му туриха това име, изгуби. Азъ нѣмамъ нищо противъ християнството, но силата му не е въ името. Ако мислимъ противното, т. е. че силата е въ името, ние се лъжемъ. Азъ принципиално тълкувамъ този законъ. Силата на едно учение зависи само отъ любовта, която прониква въ туй учение. Само тази любовъ, която прониква въ човѣшката душа, въ човѣшкия умъ, въ човѣшкото сърце, въ човѣшкия духъ, тя е, която повдига. Вие можете да турите моето име въ вѣнци, но и тогава не само нищо нѣма да ви придаде, а съвсѣмъ ще избѣднѣете и изсѣхнете. Не трѣбва да идете на другата страна. Не ви казвамъ кой е Джновъ, не искамъ да знаете. Това: азъ съмъ като васъ. Като разглеждамъ Христовото учение, азъ не се дѣля отъ васъ. А защо съмъ единъ отъ васъ? Защото зная, че Богъ е любовъ, не мога да правя разлика между неговитѣ същества. Тѣй, както ви гледамъ вѣнка отъ Бога, нищо не сте, но отъ гледището на любовта. въ този организъмъ, въ туй съзнание, азъ имамъ почитание и любовъ къмъ васъ, като зная, че вие сте проявление на Бога. Да ви питамъ ли сега, вие какво мислите заради мене? И едно врѣме Христосъ попита ученицитѣ: „какво мислятъ за мене, кой съмъ азъ“. Отговорили му: „едни мислятъ, че ти си Исайя, други, че си нѣкой отъ пророцитѣ“. — „А вие какво мислите?“ Единъ се осмѣлил да каже: „ти си Христосъ. Синъ на Бога живаго“. Но той не изказалъ още истината, а Христосъ го коригиралъ като му казалъ: „плътъ и кръвъ съмъ“. И добавилъ: „хората не сж ти открили това, но Отецъ мой“. Туй, което му е казалъ, когато го е коригиралъ, то не е писано въ евангелието. Ще ме запитате: „какво е писано?“ Ще ви го кажа, но когато любовта заживѣе въ васъ. Готови ли сте вие да пожертвувате цѣлия си животъ, всичкото си имане за Бога? Нѣкои отъ васъ искатъ да ви разкрия нѣщо. Нищо нѣма да ви разкрия! Но готови ли сте да пожертвувате всичко? — „На половина“. Не, не. Когато ще разкриемъ една божествена истина, ние искаме

отъ хората да пожертвуватъ цѣлия си животъ, безъ никакви резерви, безъ никакви клаузи. Азъ съмъ много ясенъ въ това. „Да напусна жена си“, казвашъ, не си доволенъ отъ нея, но — да ѝ оставишъ всичкото си имане, ще я осигуришъ и ако спечелишъ нѣщо, пакъ ще ѝ го дадешъ, за себе си нищо не задържай. Ще ѝ кажешъ: „всичко ти давамъ, но само да ме оставишъ свободенъ“. Сегашниятъ мъжъ продаде имането си, тури паритѣ въ касата и отиде да служи на Бога. То е отлично „служение“! Казва: „тѣй е рекълъ духътъ!“ Не, не, тѣй никога не е рекълъ духътъ. Па и жена, която иска да я осигурява мъжътъ ѝ, е последната измѣнница въ свѣта! Нѣма нищо по-скверно въ свѣта отъ това — жени, които се женятъ, да правятъ това съ цѣлъ да ги гледатъ мъжете, да ги осигурятъ. Това ли е женидба? Слѣдователно, вие не уповавате на Бога, а сте направили отъ мъжа си единъ кумиръ да ви гледа. И затова се яви смъртта. Затова умиратъ мъжете, които направиха жените си кумири на себе си, затова умиратъ и женитѣ. И когато идете при мъжа, гледате дали е оставилъ нѣщо. Това сж търговски сдѣлки, но защо не си направите договоръ тогава? „Тѣй казалъ Господъ“, — не е казалъ това Господъ, това сж вашитѣ казвания. Трѣбва да различимъ божественото отъ човѣшкото, ако искаме да имаме въ бждеще една култура не само на думи. И не само да кажатъ, че това учение е въ облацитѣ, а туй, за което азъ говоря, може да се приложи въ обществото, навсѣкждѣ. Има начини, има и методи, за да ме разберете право. На всѣкждѣ трѣбва да се тури правда. Сега на нѣкоя жена е натегналъ мъжътъ и си казва: „Учителътъ право говори, азъ ще го напусна“. Не, не, азъ не говоря за това. И нѣкой мъжъ, като му дотегнала жената, и той иска да я напусне. Азъ не поддържамъ това, а говоря по този въпросъ принципално, вжтрѣшно. Ти самъ си дошълъ въ свѣта и самъ трѣбва да живѣешъ. А самъ да живѣешъ, какво значи? | За Бога да живѣешъ самъ, значи за всички да жи-

вѣшъ и всички въ тебе да живѣятъ. Това значи самъ. И сега питатъ: „ние какво трѣбва да правимъ?“ — Да не изнасилваме. Ние се изнасилваме всички. Дойде нѣкой при мене иска по нѣкой пжтъ, забѣлѣзвамъ, познавамъ хората — да му кажа нѣщо — „не мога да ви кажа“. „Нима нѣмашъ довѣрие“, значи, не съмъ ли азъ толкова достоенъ да ми кажешъ нѣщо? Сега хората не разбиратъ: въ туй учение, нѣкой пжтъ трѣбва да изясня нѣкой великъ законъ нѣкому, но не разбиратъ, че има опасностъ. Ще ви дамъ една аналогия, едно сравнение, защо е опасно. Да допуснемъ, че сте бѣденъ човѣкъ, идвате при мене, нахранвамъ ви, обличамъ ви и слѣдъ това ви давамъ една торба съ злато, тамъ, на пжтя, има десетъ банди отъ разбойници, които чакатъ. Ако ви пратя съ тази торба, какъ мислите, ще минете ли живъ и здравъ? Ще платите съ живота си! По-добрѣ да минете съ здрави гащи, отколкото да имате тази торба съ злато. Ако пжтътъ е сигуренъ, обществото уредено, и двѣ торби да ви дамъ, безопасно е. Отъ окултно гледище, това значи: единъ човѣкъ да е подчинилъ материалното, да е повдигнатъ морално високо, да нѣма разбойници въ него. Тогава може тази велика истина да му се повѣри. Но нѣма ли тази материална стабилностъ, има ли разбойници въ него, щомъ се яви тази торба, той ще плати съ живота си. Азъ не искамъ сега да бжде тѣй. Старото е старо вече, тѣй не може. Какви трѣбва да бждатъ новитѣ форми въ живота, новитѣ разбирания, какъвъ трѣбва да бжде новия моралъ? — За примѣръ, казватъ: не лъжи! Право трѣбва да се говори, една максима е да нѣма лъжа, но не е въпросътъ въ туй. Лъжата, то е отрицание на истината.

Любовъта трѣбва да бжде съвършена, безкористна, безъ граници, безъ никакви изисквания вжтрѣ, въ човѣшката душа. Първиятъ принципъ — любовъта въ насъ трѣбва да бжде пълна и съвършена. Тази любовъ трѣбва, при туй схващане, да бжде не само въ ума ни, но и по сжщество и по съдържание трѣбва да бжде въ сърцето ни, и

по сила трѣбва да бжде въ нашитѣ души или въ нашата воля, за да можемъ въ даденъ моментъ да я приложимъ. Любовта сама за себе си ще я приложимъ, ще я опитае. Дѣ се показва силниятъ човѣкъ? Човѣкъ може да покаже своята сила по два начина: той може да се бори съ другъ силенъ човѣкъ, да покаже силата си, както пехливанитѣ се боятъ. И слѣдъ като побѣди своя протопникъ, даватъ му награди, укичватъ го съ вѣнци и той казва: „като мене такъвъ пехливанинъ нѣма, който ме бутне, като го мушна, карамболъ ще стане“. И казватъ: „той е единъ герой на нашето отечество“. Свѣтътъ е пъленъ съ такива герои. Вториятъ герой, силниятъ човѣкъ, е онзи, който като срѣщне нѣкоя стара баба — или млада, безразлично — той, като силенъ, взема я на гърба си, приказва съ нея: „бабо, кждѣ може да те занесе?“ Занесе я дома, оставя я, прислужва ѝ и заминава. Види нѣкой ще се дави, хваща го за ржка, извади го и му помогне. Този юнакъ, отъ кждѣто мине, услуги прави на всички. Кое е по-хубаво: да си мѣримъ силата или да правимъ услуги на слабитѣ? Силенъ е само онзи, който може да помага на слабитѣ. Да помагаме на слабитѣ! Вие всички тукъ, които ме слушате, все сте силни хора, герои сте. Кой отъ васъ нѣма такъва идея за себе си, не мисли да стане първъ министъръ въ България? Коя измежду женитѣ нѣма такъва идея, да стане графиня? Самото общество е такъво, всички имате това качество, но криете, не го изказвате. Ако прѣмо ви задамъ въпроса, ще кажете: „не е вѣрно“. Азъ не искамъ да задамъ въпроса, да попитамъ, понеже ще ме излъжете, а не искамъ да причинявамъ врѣда и на себе си, и на васъ. У всички има това, ако е въпроса за графинство, вие сте по-вече отъ графиня; ако е въпроса за министеруване, вие сте по-вече отъ това. Ама да бждешъ единъ графъ въ България, значи въ небето да бждешъ единъ метачъ; на най-голъмия графъ на земята, на небето нѣма да му дадатъ послѣдната служба, разбирате ли туй? Тогава ще ви приведа анекдота за онзи

великъ волъ: въ врѣме на тѣхната култура, на волската култура — култура сж имали воловетъ тази, сегашната имъ култура е остатъкъ отъ миналата — този волъ е изходилъ цѣлия свѣтъ и го побѣдилъ съ своитѣ рога, нѣмалъ противникъ. Научилъ се за хората и казалъ: „ще ида тамъ, трѣбва да знаятъ, че азъ имамъ рога“. Това е великиятъ волъ въ свѣта, той не е срѣщалъ противникъ, който да може да му противостои. Отива при хората да побѣждава и тѣ го хванали и впрегнали на работа. Показали му, че има по-силни отъ вола. И той сега, и неговитѣ домашни, оратъ нивитѣ имъ. Ние, съврѣменнитѣ хора, религиознитѣ, мислимъ, че сме набожни, силни. „Туй е направилъ Христосъ заради насъ“. Христосъ заради насъ може да направи нѣщо само при едно условие — *само при закона на пълната Божия Любовь*. Той е казалъ тия думи. Ама вие седите въ нѣкоя църква и казвате тѣй: „обичамъ азъ Христа и готовъ съмъ заради него да пожертвувамъ живота си“. Но вие сте свързани за църквата, седите и казвате: „какво ще кажатъ нашитѣ въ църквата, какво ще каже баща ми, какво ще каже майка ми, какво ще каже народа, какво ще каже този—онзи; обичамъ Христа, но не му е дошло още врѣмето, нѣкога може, въ далечно бждеще“. Нѣкои, които вѣрватъ въ прѣбраждането, могатъ да кажатъ: „въ туй прѣбраждане не, но въ слѣдното прѣбраждане“. Религиознитѣ пъкъ ще кажатъ: „ка-то идемъ на небето, Господъ ще ни научи, да го правимъ, а на земята не можахме“. Не, не, който не може да служи на Христа тукъ, на земята, не може да му служи и на небето, а който може да му служи на земята, може и на небето, знаете ли вие това? Сега всички проповѣдватъ, че въ небето всичко може. То е въ символистиченъ смисълъ, значи: при по благоприятни условия на земята, които съществуватъ на небето, когато се тури този редъ и порядъкъ, когато законитѣ на невидимия, далечния свѣтъ... — не че той е далеченъ по врѣме и пространство, но е далеченъ, понеже ние

нѣмаме тия сѣтива, не можемъ да влѣземъ въ съобщение съ него — когато тия закони на невидимия свѣтъ станатъ достѣпни за нашитѣ умове, за нашитѣ сърца и се приложатъ на земята, ще има по-благоприятни условия, да може да се приложи тази божествена любовъ на земята. Туй значи, слѣдователно, че ние трѣбва да напущаме земята и да се повръщаме, за да можемъ да прѣработимъ тия материали, да вземемъ тия нови форми, чрѣзъ които да се внесе новото учение, че да може въ свѣта безъ насилие.

Сега ще се спра, ще ви приведа единъ окултенъ разказъ за едно племе наречено Финуси. Не казвамъ сжщинското му окултно име, понеже не е позволено. Туй име е измислено отъ мене, то е мое, говоря ви истината. И името на героинята не давамъ, азъ я кръщавамъ Квистиния или Квистина, както искате. Въ нея се пробудило съзнанието и поискала да постѣпи въ Бѣлото Братство, за да може да ускори своето развитие. И тръгнала тя по свѣта да търси начинъ и методи, чрѣзъ които да се домогне до това знание, като минавала прѣзъ разни братства, съ които не била запозната. На едно мѣсто трѣбвало да заложи своя умъ, за да ѝ дадатъ знание — заложила го; на второ мѣсто трѣбвало да заложи сърцето си, за да ѝ дадатъ любовъ — заложила го; на трето мѣсто, за да добие сила, трѣбвало да заложи своята воля — заложила я, и на четвъртото мѣсто заложила душата си. Като заложила душата си, тя разбрала, че изгубила всичко, а не придобила нищо. Сега азъ ще направя своето сравнение, ще преведа този далеченъ разказъ. Ако ние зложимъ, своя умъ, който Богъ ни е далъ, ако зложимъ своето сърце, което Богъ ни е далъ, своята воля, която Богъ ни е далъ, и своята душа, ние ще усетимъ, че всичко сме изгубили: това се нарича грѣхопадение. Това е онзи великъ разказъ отъ Библията за райската градина, това е залагане на всичко, за да придобиешъ знание и любовъ. Но като зложишъ всичко, ти ще усѣтишъ, че

всичко си изгубилъ, а нищо не си придобилъ. Питамъ тогава: какъ трѣбва да се намѣри тази истина въ свѣта? Е, знаете ли, кога се е явилъ брака? Сега ще зачекна единъ въпросъ — историята на брака. Единъ отъ adeptитѣ или отъ учителитѣ на великото Бѣло Братство, като паднала тя въ отчаяние, обърналъ се съ молитва къмъ Бога и казва, че погрѣшно е направила всичко туй, и да ѝ покаже Богъ единъ път. Тогава трѣбвало единъ отъ братята на Бѣлото Братство да се ожени, за да я спаси, да отдѣли половината отъ своя умъ, да ѝ даде половината отъ своето сърце. Това е онзи разказъ за излизането на Ева отъ Адама. Тя е другата история. А сега вие се жените, но за какво? Женидбата, това е единъ законъ за спасяване на хората, то е една отъ великитѣ жертви, които човѣкъ може да направи. А сега, когато женятъ нѣкого, какъ го женятъ? Поне българитѣ какъ се женятъ? — Ще се явятъ най първо стари баби, не знаая какъ ги наричатъ — сватитѣ, ще почнатъ отдалече да посѣщаватъ дъщерята, казватъ: „не мислите ли да я задомите, има красивъ момъкъ, че той е такъвъ-онакъвъ, тя ще живѣе щастливо, тѣ сж богатички хора, заможни хора, ще бже гледана като писано яйце“. Все сж „писани яйца“, и той ще бже „писано яйце“. И майката нѣма да каже на дъщерята истината, а казва: „ти ще живѣешъ животъ!“ Щомъ се оженятъ, дъщерята казва: „мамо, ти каза тѣй, ама ние не живѣемъ, както каза ти“. Майката казва: „мама, и ние съ баща ти така живѣемъ, тѣй се мжчимъ“. И тази дъщеря ще проповѣдва на своята дъщеря, че ще живѣе щастливо. Така се жените вие. Но ще кажете: „тѣй е направенъ свѣта“. Не женете никого, никого, не женете, разбирате ли! Онзи, който е готовъ да пожертвува своя животъ, да избави тази Квистиния, нека се ожени и, като се ожени, тази женидба трѣбва да бже между нея, него и Бога. Ако той може да влѣзе въ тази областъ, той трѣбва да бже герой, кждѣто и да бже, да се качи въ невидимия свѣтъ, въ менталното поле, и тамъ да се сра-

жава, да вземе нейното богатство, слѣдъ туй да слѣзе въ астралния свѣтъ, тамъ да има друго сражение, да освободи сърцето на своята възлюблена, тогава да слѣзе въ физическото поле, да освободи нейната воля, тогава да се качи въ причинния свѣтъ, да освободи нейната душа, и слѣдъ като ѝ възвърне всичкитѣ богатства, да каже: „възлюблена, азъ свършихъ твоето избавление, вземи си всичко, ние сме свободни и можемъ да служимъ на Бога, както искаме“. Това значи женидба, а сега е обратното: сега мжжътъ ще заложи ума на жена си, ще заложи сърцето ѝ, всичко ще заложи, ще я опрости, пъкъ и жената ще заложи нѣкой път... Азъ не засѣгамъ сега никого лично, азъ засѣгамъ въпроса много принципално, какви сж сегашнитѣ ваши погрѣшки не ме интересува. Въ бждеще, ако искате да изправите вашия животъ, да нѣма насилие, трѣбва да приложите Божествената Любовь въ себе си. Вие трѣбва да кажете: „Господи, ние ще работимъ отъ сега нататъкъ точно, както ти искашъ отъ насъ. Първо, никога нѣма да измѣнимъ твоя законъ, а ще го изпълнимъ, твоята дума двѣ нѣма да направимъ, всѣка твоя дума ще бжде свещена заради насъ, свещена, свещена ще бжде“. И тогава знаете ли каква радостъ ще блика, когато нѣкоя божествена дума влѣзе, когато тя проникне въ васъ, каква радостъ иде, каква свѣтлина прониква въ душата ви? Вие ще имате ли тази опитностъ? Всички можете да я имате. Питатъ ме нѣкои: „трѣбва ли да се женимъ?“ Азъ ще опрѣдѣля. Вие казвате: нашиятъ учителъ казва, че не трѣбва да се женимъ. Ако ще продавашъ ума на твоята жена, сърцето, волята, душата ѝ, не се жени, кракътъ ти да не стѣпи въ нейната кѣща. И ако ти, като жена, ще постѣпишъ така, не се жени. Но ако ти, като герой или героиня, идешъ да я освободишъ, ожени се за нея, ожени се безъ сватове, безъ попове, безъ ничия друга сила, освѣнъ само едната Божествена Сила, Божествена Любовь, която те прониква. Туй трѣбва да бжде новото схващане за брака. А за сегашния бракъ

Павелъ казва: „слѣдъ като умре женага, ти можешъ да се оженишъ за друга“, въ този бракъ, който е до 60 години, той може да се ожени десетъ пжти. Не, той като се ожени, ще тръгне на далечно пжтуване и слѣдъ като придобие всичкото богатство, ще се върне и ще ѝ го прѣдаде, ще ѝ даде една свещена цѣлувка, която ще струва сто хиляди пжти по-вече, отколкото всички ваши сегашни удоволствия. Тогава и сто пжти може да се жените, ако искате, но ще ходите като герои. Азъ говоря за бждещия бракъ, за истинския, а за сегашния бракъ не говоря, вие се женете, живѣйте както искате, ни най-малко не се мѣся тамъ, вие имате сдѣлки като двама търговци, които се сговарятъ, всѣки трѣбва, споредъ както е обѣщалъ, да изпълни своето обѣщание, право или криво, трѣбва да го изпълни.

„Насилие да нѣма“. Сега, казвамъ, ние имаме отношение къмъ тази велика истина въ свѣта. Е какъ може да стане единъ народъ герой? Мислите ли, че българскиятъ народъ съ този моралъ може да се повдигне въ бждеще, да стане нѣщо по-вече? Не, по-хилавъ ще стане. Мислите ли, че английскиятъ, германскиятъ или американскиятъ народи съ този моралъ могатъ да се повдигнатъ? — Ни най-малко нѣматъ идеалъ вече. Това не е укоръ, не може да се повдигнатъ по-вече. Тия форми, въ които живѣятъ, не могатъ да дадатъ растежъ на човѣшкото сжщество. Всички тия хора, въ сегашната култура, иматъ само единъ идеалъ: тѣ мислятъ само за пари. Парата не е цѣлъ въ живота, тя е само едно срѣдство, едно условие. Нима само едно срѣдство има за живѣене? Че срѣдствата не сж само паритѣ. Срѣдства има: земята, нивитѣ, градинитѣ, плодоветѣ, зърната, слънцето, всичко туй може да служи. Но единъ ли е начинътъ, по който може да се повдигнемъ? Сега вие, религиознитѣ хора, казвате: „свѣтскитѣ хора живѣятъ по единъ начинъ, а ние по другъ, насъ пари не ни трѣбватъ“. При все това съ пари работите, казвате: „не искамъ“, а пари носите въ джоба си. Той

не носи пари, а ще кара други да носят пари, хлѣбъ, тогава каква разлика има? По буква говорите. Не, не, друго-яче засѣгамъ този въпросъ. Ако азъ имамъ вѣра въ паритѣ, а не въ душата си, то е едно прѣстѣпление; отъ вѣнка можемъ да ги употребяваме, не е въпросътъ външно да ги не употребяваме, а вътрѣшно, вътрѣшно, туй чувство за паритѣ да не засѣга душата ти. Ако азъ имамъ ножъ, отвѣнъ може да го употребявамъ, но ако имамъ за цѣль съ този ножъ да прѣрѣжа гърлото нѣкому — тамъ е въпросътъ. Ако този ножъ е свързанъ съ едно порочно чувство на прѣстѣпление, туй чувство на прѣстѣпление трѣбва съвършено да изчезне. Когато говоря за паритѣ, подразбирамъ, че тѣ сж едно зло — то е ножъ съ една заразителна идея вътрѣ въ човѣшкия умъ, вътрѣ въ човѣшката душа, слѣдователно, тази идея не трѣбва да сжествува въ свѣта. Ножътъ като ножъ, нека си е ножъ, можемъ да си служимъ съ него.

И тогава спорите: този пророкъ отъ Бога ли е или не. Че колко пророци има въ България, които сж отъ Бога? — Като вземете Библията, ще видите, че еврейскитѣ пророци сж канонизирани. Европейскитѣ народи нѣматъ канонизирани пророци. Но питамъ: тия пророци, като дойдоха въ израилския народъ, донесоха ли му избавление? Нѣма народъ по-нещастенъ отъ еврейския народъ, народъ, който отъ двѣ хиляди години е на всѣкждѣ постоянно гоненъ, гоненъ, гоненъ. Защо? — Защото този народъ не е изпълнилъ своитѣ задължения и обѣщания, които е далъ на Бога; служи на Бога, но по форма, а по любовь не служи; прѣстѣпи закона на любовта и, вслѣдствие на туй, дойдоха страданията и нещастията върху него. И сегашнитѣ християнски народи по любовь не служатъ на Бога, въ църквитѣ имъ сжщитѣ проповѣди, службата става отлична, Писанието разбиратъ, молитви отлични, на пръвъ погледъ, всичко това е хубаво, даже и азъ самъ го харесвамъ, но сжщественото — онази Христова

любовь — нѣма между тѣхъ, т. е: има любовь, но обикновената. Ще кажете: нѣкой християнинъ далъ сто хиляди лева. Има и свѣтски хора, които не сж християни и тѣ сж дали единъ милионъ. Героя на християнството трѣбва да се отличава съ нѣщо отъ свѣтскитѣ хора. Той трѣбва да бжде герой, който трѣбва да се качи горѣ, да повърне ума на брата си — да внесе свѣтлина въ него, да му повърне сърцето — да даде свобода на чувствата му, да освободи волята — да му даде сила, и да развърже онѣзи ремъци на душата му, за да може и тя да расте и да се развива, да почувствува пълна свобода въ душата си — туй наричамъ любовь въ свѣта, то е любовь. То е любовь, която не заробва, която те освобождава, ти почнешъ да дишашъ и почвашъ да растешъ и тогава, като мине втори пжтъ, ще кажешъ: „азъ много ти благодаря, ела въ моята градина, ще ти откъсна тия плодове, вземи отъ тѣхъ“. Тогава и двамата ще бждете радостни.

Сега, ще ви приведа още единъ примѣръ за нѣщата, които сж по-сжществени, а не за такива, които сж само по съдържание и по форма. Азъ ви подарявамъ една градина, която трѣбва добръ да обработвате. Но въ тази градина нѣма вода. Вие почнете разработване, правите пжтечки, окръжности, набивате колове, правите хубави площи, но въ градината нищо не посѣвате, правите шадравани, статуи туряте навсѣкждѣ, но градината е мъртва: вода нѣма. Питамъ: какво ще ви ползуватъ тия статуи, тия шадравани? Кое е сжществено на тази градина? Сжществено е, ако вие прѣкарате една малка вадичка въ градината и ако въ вашата градина посадите хубави плодни дървчета, ябълки и зеленчукъ. Употрѣбете тази вода и ще бждете полезни на вашитѣ близни, ще се задоволите — това е най-сжществено. Ние можемъ да имаме единъ прѣкрасенъ характеръ, направенъ отъ мраморъ, като статуя, ние можемъ да имаме отлични знания, които се съдържатъ въ Библията, но то е мъртво знание. А важното е да имаме ха-

рактера на една жива градина, на една жива рѣчка, туй е, което Христосъ изисква. И той казва: „азъ ще ви покажа това“. Той хлопа на сърцето ви и пита: „имате ли водица отъ моята рѣка, отбихте ли една малка вадичка да мине прѣзъ вашата градина?“ — „Господи, нѣма кой да ни я прокара“. — „Азъ ще ви я прокарамъ, готови ли сте?“ Стига вие да искате да отбиете една вадичка. Вие ще зададете въпроса: отъ далече ли ще бжде? Колко ще бжде дълга вадичката, не важи, отъ сто хиляди километра, единъ милионъ километра, но водата е потрѣбна. *Единъ живъ изворъ трѣбва да има вжтрѣ въ васъ.*

И казва Иоанъ: „не правете насилие“. Божествениятъ принципъ на любовта, като влѣзе въ васъ, първото нѣщо, съ което ще укрѣпне характера ви, ако вие сте силенъ, въ васъ нѣма да има желание вече да изнасилвате. А ако искате да знаете второто нѣщо, то е: нѣма да наклеветявате никого. Азъ съмъ поразенъ отъ подозрѣнието, което хората иматъ. Азъ правя опити, турямъ въ изкушение хората, които иматъ такъво подозрѣние, каквото съврѣменнитѣ хора иматъ. Турете въ една стая мжжъ и жена и попитайте хората какво правятъ тия двамата. Сто души турете да си дадатъ мнѣнието, да ви кажатъ какво правятъ този мжжъ и тази жена, безъ да се виждатъ, при спуснати пердета. Нека напишатъ сто души, какво мислятъ за тѣхъ. Какво ще напишатъ? Колко души ще бжпатъ близо до истината, да я кажатъ. Тия двама души, мжжъ и жена, могатъ да разискватъ най-свещенитѣ идеи, но на тѣхъ ще припишатъ най-калпави и порочни постѣпки. При такъво състояние на нашигъ умове, какъ можемъ да служимъ на Бога? Ще бжде интересно, когато минавамъ покрай нѣкой умрѣлъ воть и кучетата се давятъ за него и нѣкой ме гледа, почне да се блѣщи и казва: и ти ли искашъ да ядешъ? Не, не, отговарямъ, туй е ваша привилегия.

Да, братя, отъ всички насъ се иска единъ идеалъ! Всички трѣбва да се боримъ съ тия по-

рочни чувства. Чистота, абсолютна чистота по Бога, е необходима. Не само външна, не по форма — всинца сте чисти по форма, — а вътрѣшна, вътрѣшна чистота е нужна. Азъ бихъ искалъ да ви опитамъ като една вада, която може да очисти нѣкого или да го опорочи, всѣки отъ васъ може да опита. Споредъ менъ, чистотата или опорочването ето въ какво седи: вие сте единъ младъ учителъ, азъ имамъ една дъщеря, повѣрявамъ я на васъ, вие да ѝ прѣподавате по музика, или по каквото да е, нѣщо да я учите въ дома ви. Да кажемъ вие сте нежененъ, младъ учителъ, имамъ довѣрие въ васъ. Ако характерътъ ѝ, слѣдъ като дойде тази моя дъщеря, се измѣни въ благоприятенъ смисълъ, или е станала умна, вие сте ѝ придали нѣщо, вашитѣ влияния сж били благотворни. А пъкъ ако, слѣдъ като е била при васъ, е станала леко-нравна, хилава, тогава казвамъ: вие сте ѝ повлияли въ лошъ смисълъ. Отъ туй гледище всѣкога можемъ да покажемъ какви сж нашитѣ влияния, не иска голѣма философия, досга е нѣкой да живѣе единъ или два, три мѣсеца съ мене. Нѣкои питатъ, какъвъ съмъ? Азъ често казвамъ: живѣйте съ менъ единъ мѣсець и ще ме познаете. На опитъ, и ще видите. Туй е живиятъ опитъ, има и други, но този е единъ опитъ, който трѣбва да се приложи на земята. Ние трѣбва да бждемъ доблестни, понеже който опорочава другитѣ, опорочава и себе си. Всичко въ свѣта ние вършимъ за себе си. Следователно, въ името на тази велика любовъ, ние трѣбва да служимъ, за да освободимъ божествения организъмъ, да дадемъ свобода на всички тия души, които служатъ въ божественото тѣло, но свобода не както сегашната. Азъ искамъ у всинца ви да блика любовъ, като се видите, да се индивидуализирате, да имате почитание единъ къмъ другъ.

Сега нѣкои питатъ: отъ всичко туй, което се каза, кое е правото? Азъ ще бжда много категориченъ, ще го кажа, толкова прѣмо, че да не остане никакво съмнѣние. Едно велико право има въ свѣта и когато туй право влѣзе въ свѣта, ще

царува редъ и порядъкъ по всички краища на земята. Вратитѣ ще бждатъ отворени и градинитѣ незаградени, цѣлата земя ще замяза на райска градина, и тогава и вашата дъщеря може да ходи съ когото и да е, нито единъ косъмъ отъ главата ѝ нѣма да падне, дъщеря ви съ каквито дрехи излѣзе, ще се върне при васъ съ още по-чисти. Тѣй ще бжде, но кога? Вие ще кажете: „тия идеали сж далечни“. Не, братя, тѣ могатъ още сега да приложимъ. Имате ли вие характеръ? Или трѣбва да ви доказваме, дали имате душа? Нѣма какво да ви доказваме, дали имате душа или не. Имате ли единъ вжтрѣшенъ стремежъ? Вие отговаряте: „ще видимъ кой ученъ какво писалъ.“ Той не е дописалъ нѣщата. И едноврѣмешнитѣ пророци не сж знаели всичко, има нѣща въ свѣта, които и пророцитѣ не сж знаели, има нѣща, които и великитѣ учители не знаятъ, туй да го знаете. Онази велика Божествена Мждросѣ, която се изявява, ония тайни въ Бога, които сж скрити, само врѣмето изявява. И тия учители, понеже разбиратъ законитѣ, и тѣ се учатъ, но за тѣхъ взематъ милиони вѣкове, за да провѣрятъ една велика божествена истина. А сега ние сме заети съ дребнитѣ работи, да ги изправимъ, и сме оставили сжщественото. Казва нѣкой: „азъ искамъ да обичамъ“. Хубаво е да обичашъ, но намѣри ли ти начина, какъ и кого да обичашъ? Мислите ли, че ако вземете една змия въ себе си като я храните, ще ви даде нѣщо, мислите ли, че като стоплите малката змия, ще ви даде любовь? Не, тя само ще смучи, ще става по-голѣма, като боа, и единъ день тя ще се навие около васъ, ще ви стисне ребрата и вашиятъ животъ ще влѣзе въ змията. Казватъ: „да се любимъ“. Какъ? Да хранимъ малкото змийче? Вие, младитѣ тукъ, по кой начинъ искате да любите? А вие, старитѣ, по начинъ искате да любите? Въ името на Христа, ви задавамъ въпроса: по кой начинъ искате да любите? Прѣзъ колко отъ вашитѣ сжществувания на земята тази змия е строшила вашия организъмъ,

знаете ли? Казватъ: „добъръ е Господъ“. Ако не храните тази змия въ васъ, какъ може да строши организма ви? „Клетниците“ отъ Викторъ Хюго — нали сте чели този романъ? — той туря тамъ единъ герой, Жанъ Валжана, и една героиня Козета. Той я взема като едно бѣдно момиченце, нали така? — а сжщеврѣменно той се влюбва въ нея, но не е въ състояние да се ожени. Когато тя се влюбва въ друго, въ единъ младъ, него обзема дълбока тѣга и става ексцентриченъ. И ние всички, когато се влюбимъ въ свѣта и не можемъ да го придобиемъ, ставаме ексцентрични. И питатъ: защо се влюбваме въ туй, което не можемъ вземемъ? Козета има чувства, тя е признателна на Жанъ Валжана, но любовта е отъ другъ характеръ. Вие сте обикнали свѣта, но тоя свѣтъ ви не иска, защото свѣтътъ е една сила, която взема, а нищо не дава. Свѣтътъ дчесь мяза на онзи турчинъ, който нѣмалъ пари, па си турилъ кюлафа въ кѣщи, запалилъ една свѣщъ на кюлафа и казалъ: „който види ще съжالياва и който не види, пакъ ще съжالياва“. Събиратъ се всички, искатъ да видятъ. Влиза единъ въ стаята вижда, единъ кюлафъ и една запалена свѣщъ върху него, плаща му, излиза навънка: „какво видѣ?“ — „Влѣзъ че вижъ“. Той пакъ вика: „който види, ще съжالياва и който не види, пакъ ще съжالياва“. — „Какъ, какво има?“ Влиза другъ, вижда да гори свѣщъ на кюлафъ. Единъ слѣдъ другъ влизатъ, гледатъ изложението на този дервишинъ и капиталтъ му се увеличава. А който излиза, не казва, че той билъ толкова глупавъ, да гледа една запалена свѣщъ върху единъ кюлафъ. Сега и вие виждате въ свѣта, въ туй изложение на дервиша, и казвате: „отлично е тамъ“, но като излѣзете, казвате: „влѣзъ че го вижъ“. Въ този свѣтъ има единъ кюлафъ и една свѣщъ запалена, всичката истина е тамъ. Който е видѣлъ казва: „влѣзъ го вижъ“. Азъ зная вече какво има: на този кюлафъ отгорѣ никаква култура не може да сжществува. Че не може да сжществува такъва култура, каквато ние очак-

ваме, че не можемъ да бждемъ щастливи въ този животъ. да живѣемъ братски, защо да не признаемъ тази истина? Ако не може, има причини. А може да се създаде тази нова култура въ свѣта, даже двама, трима души могатъ да дадатъ примѣръ на истинско разбиране за Бога, а не туй, физическото разбиране, което е сега. И тѣ ще иматъ право. Трѣбва ни онова сжщинско разбиране, че Богъ е единъ великъ принципъ на съзнателната любовъ, която прониква въ насъ. Всѣки човѣкъ може да има моментъ въ живота си, да има една микроскопическа опитностъ. Ако отъ тази микроскопическа опитностъ може да извади закона: туй, което микроскопическо е вѣрно, и по-голъмо да стане, пакъ е вѣрно. Трѣбва да се домогне изобрѣтателътъ до онзи великъ законъ, да познае, че любовта работи.

Сега тъй говори Йоанъ прѣди двѣ хиляди години: „безъ насилие и безъ оклеветяване“. Двѣ нѣща искамъ да останатъ въ вашитѣ умове отъ тази бесѣда: не изнасилвайте никого и не оклеветявайте никого въ душата си. Можете ли да приложите тѣзи двѣ елементарни нѣща? Слѣдъ тѣхъ ще послѣдватъ и други блага, които ще опитате. И когато говоримъ въ този смисълъ, защото Йоанъ тъй говорѣлъ, слѣдъ тия двѣ положения — ако бждете вѣрни — ще дойде вече Христовия законъ на любовта, той иде вече въ свѣта и носи други два елемента: духа и огъня. Духътъ — това е прѣчистването на мисълта, а огънятъ — това е прѣчистването на нѣщата. Като дойдатъ тия два елемента — на духа и на огъня — тѣ ще прѣчистятъ съврѣмения свѣтъ и ще внесатъ въ живота ни една нова мисълъ, една нова философия и ще турятъ основата на великия законъ, който трѣбва да се прояви. Слѣдователно, ние трѣбва да имаме туй широко разбиране въ душата си, широко, широко разбиране!

Какво да ви кажа сега? — Азъ ще ви кажа: „моятъ миръ да бжде съ васъ“.

Бесѣда, държана на 4.VI. 1922 г. въ София.

Както е онъ чистъ.

„И всѣки, който има тази надежда на него, очиства себе си, както е онъ чистъ“¹⁾).

Сега азъ ще говоря върху положителната страна на живота. Ще влѣза малко по-обективно, безъ много философия, т. е. нѣма да говоря много отвлѣчено, но близко до самитѣ факти.

„И всѣки, който има тази надежда на него, очиства себе си, както е онъ чистъ“. Всѣки, който има надежда, на кого? — На Христа Надеждата, казвамъ, подразбира физическия свѣтъ, божественото, ограничено, проявено тъй, както ние го разбираме. Когато вие искате да изкажете вашитѣ чувства н. нѣкой вашъ приятель, и ако той е слѣпъ, какъ ще му изкажете чувствата си? За да ги изразите, ще го стиснете съ ржцѣтъ си и колкото по-вече го стискате, толкова по-вече ще ви разбере. Може ржцѣтъ ви да сж топлички или студени, тогава онзи, когото стискате, ще получи двѣ идеи: ако ржцѣтъ ви сж топли, ще си състави една идея, а ако ржцѣтъ ви сж студени, друга. Сега нѣщата не само трѣбва да се създадатъ, но и да се поддържатъ. Животътъ трѣбва да се развива. Защото каква полза, ако вземете едно платно и само го свивате и развивате? Въ туй развитие има другъ, по-дълбокъ смисълъ. Въ какво трѣбва да се развива и да се очисти човѣкъ? Вземете въ практическия животъ: да кажемъ, че вие сте много интелигентенъ човѣкъ, но нѣмате самообладание. И влѣзе единъ малъкъ трънъ въ крака ви -- ако вие ходите босъ — дѣто стѣпите, не можете да гледате природата: щомъ стѣпите съ крака, този трънъ

¹⁾ 1 посл. Иоаново — 3; 3

се налага и върху ума, и върху сърцето, и всичкото ви внимание е насочено въ този трънъ. Нѣкой ще каже: „ще мине“. Ще минатъ день, два, три или десетъ, и природата ще го изхвърли по единъ начинъ, но ще страдате. Другиятъ начинъ е: сами да извадите тръна и да освободите крака си.

Ако вие се движите въ умствения свѣтъ, и тамъ има тръница, нѣкоя мисль ще се забие като трънъ и около тази мисль почватъ да се групиратъ всички други мисли. Ние казваме: врѣмето цѣри. Да, но и ние можемъ да се цѣримъ, ще извадимъ тази мисль. Като слѣземъ въ астралния свѣтъ, и тамъ има тръница: нѣкое желание може, като единъ трънъ, да влѣзе вжтрѣ въ сърцето. Като слѣземъ на физическото поле, и тамъ има тръница. Въ какво седатъ тия тръне? Вие сте търговецъ, изгубите, напримѣръ, сто хиляди лева и все за тая загуба мислите. Имате кжща, изгори кжщата ви, имате жена, умре, и като умре, все за нея мислите. изъ ума ви не излиза, кждѣто ходите, все за нея приказвате, и спѣва се вашето развитие. Формата и жена ви — това сж двѣ нѣща различни, самитѣ пари и онова, което тѣ вършатъ, сж двѣ различни нѣща. Сега казва: „който има тази надежда на него“, съ това се подразбира, че той вжтрѣшно, органически, е свързанъ съ Бога. Въ живата природа има нѣща, които сж изхвърлени отъ божествения организъмъ, а има клѣтки, които сж вжтрѣ въ божествения организъмъ. Той съзнава, че е вжтрѣ въ Бога, ние съзнаваме, че живѣемъ въ Бога, туй се отнася не за другитѣ, но за насъ, които съзнаваме, че живѣемъ въ Бога. Тогава Йоанъ, който има тази дълбока опитность, казва: „който има тази надежда, очиства себе си, както е онъ чистъ“. Сега въ опитността на всинца ви има двѣ схващания: едни мислятъ, че Богъ всичко може да направи, слѣдователно, той всичко трѣбва да направи заради насъ, а другото схващане е, че ние можемъ да направимъ всичко. Въ туй отношение Богъ не прави всичко заради насъ, защото, ако го прави, прави го заради себе си и

тогава нѣма нужда да съществуваме, нашето съществуване е излишно. Ние едновременно съзнаваме, че Богъ работи въ насъ и че ние работимъ заедно съ него. Иначе, има раздвояване въ нашето съзнание. За примѣръ: направишъ извѣстна погрѣшка, разкайвашъ се, но има нѣщо, което те утѣшава. Питамъ: човѣкъ самъ себе си може ли да утѣшава? — не може. Не може двѣ болни рѣцѣ да се лѣкуватъ една друга, защо? — защото едната ако бутне другата, и двѣтъ ще страдатъ. Въ нашето съзнание има и друго, божествено съзнание и, като направимъ погрѣшка, божественото съзнание казва: „не бойте се, азъ ще изгладя работата, вървете по пѣтищата ми“. Духътъ говори вътрѣ въ насъ. Сега върху туй говорене мнозина попадатъ въ заблуждение, т. е. тѣ даватъ по нѣкой пѣтъ на туй говорене на духа изключително прѣимущество, като тѣхно качество и, слѣдователно, само на тѣхъ е говорилъ духътъ по особенъ начинъ. Не, азъ ще ви докажа практически. Вземете момата, на която момъкътъ е проговорилъ първата любовна дума — тя понеже не е чувала такъва дума, казва: „като тази дума нѣма“. Но попитайте кой и да е момъкъ, и той ще каже същото, попитайте коя и да е мома, и тя е чула все същата дума: и момата е казала същата дума, и момъкътъ е казалъ същата дума, обаче, тѣ не събрали тия думи. Ние, съвременнитѣ хора, разбираме, когато нѣкой каже: „обичашъ ли ме?“ — „хубаво, обичамъ те“. — Азъ имамъ нужда, дай ми три хиляди лева въ заемъ. „Обичашъ ли ме?“ — „обичамъ те.“ — „Дѣца имамъ, искатъ да слѣдватъ, не може ли да ми дадешъ въ заемъ?“ Братъ ако си или сестра, щомъ изповѣдвашъ, че имашъ любовъ, казвамъ: покажи любовта си. Да допуснемъ, че азъ покажа любовта си, раздамъ всичкитѣ си пари и тия дѣца свършатъ учението си, дойдатъ въ България и станатъ първи министри. Какво ще направятъ? — Ще направятъ туй, което всички министри досега събрали, слѣдователно, цѣльта не съ постигнали. Сега за да можемъ да разбе-

ремъ този великъ божественъ законъ, най-първото нѣщо е, че ние трѣбва да бждемъ чисти, „както е той чистъ“, т. е. организмътъ ни да бжде тъй създаденъ, тѣлото ни, мозъкътъ ни така организирани и филтрирани, сърцето ни и всичкитѣ други органи сжщо, че мислитѣ, чувствата, желанията и дѣйствиата ни да могатъ правилно да се изразяватъ. Сега въ нашия организмъ има дисхармония: нѣкой пжтъ искаме да проявимъ воля, но не можемъ да я проявимъ. Нѣкой човѣкъ се разгнѣви, ударя ти два юмрука и казва: азъ ще проява волята ти. Дойде по-силенъ ударъ, два юмрука, онзи казва: ще простишъ, ще извинишъ и свършва съ неговата воля. Слѣдователно, волята не се показва чрѣзъ юмручното право, силата значи не е тамъ. То ава въ какво седи силата на вашия животъ? Всички вие, моитѣ приятели тукъ, казвате, че познавате Христа, нали? право е, познавате го, туй не го отричамъ, че го познавате; но познаване отъ познаване има разлика. Вие можете да познавате Христа тъй, както цвѣтята, или както слънцето, вие можете да познавате Христа тъй, както кристалътъ познава слънцето, вие можете да познавате Христа тъй, както една жаба познава слънцето, както нѣкоя птица, нѣкое млѣкопитаеще, нѣкой обикновенъ човѣкъ и най-послѣ, нѣкой светия — тѣ сж все различни познавания на Христа. Като кажемъ: „познавамъ Христа“, трѣбва да знаемъ, какъ го познаваме. Азъ познавамъ Христа, обичамъ го, заради него проповѣдвамъ, но животътъ ми не е изправенъ, въ живота ми има много дефекти, нѣкой пжтъ не мога да обуздавамъ езика си. Нѣкои, като не могатъ да обуздаятъ езика си, отиватъ до тамъ и казватъ, че и Христосъ не можелъ да обуздае езика си, като сж нетърпѣливи, казватъ: и той бѣше нетърпѣливъ или се гнѣвилъ: съ камшикъ изгонилъ търговцитѣ отъ храма. Защо бѣдятъ? — за да се оправдаятъ, налагатъ и на Христа. Но това не е философия. Дали е така или не, нѣма какво да аргументираме, тѣ сж други доказателства. Но щомъ се каже „чистота“, тя подраз-

бира, че никакъв дефект въ живота не трѣбва да съществува. Когато една мисъл е напълно чиста, тя е силна. Всѣкога чистата мисъл дава сила; всѣкога чистото желание дава сила. Чистата мисъл и чистото желание, двѣтѣ заедно, усилватъ волята. Когато дойдемъ до свѣтлината на ума, тя ни показва пѣтя, прѣзъ който трѣбва да минемъ; свѣтлината показва най-късия пѣтъ, прѣзъ който трѣбва да минемъ. А когато говоримъ за истината, тя ни показва начина, по който ние можемъ да използваме силата, която Богъ е вложилъ въ насъ. Истината е о-чисти есенция, чрѣзъ която човѣшкиятъ духъ може да използва силата, която Богъ е вложилъ въ свѣта. Истината е, която ще покаже методитѣ, тя ще ни освободи, истината ще покаже по кой начинъ да се освободишъ и да се примиришъ съ хората. Е, какъ? Ти си обралъ нѣкого, мъчишъ се, той те подозира, не ти говори нищо. Дойде истината и ти се изповѣдашъ: „братко, азъ ти откраднахъ паритѣ“. Тогава трѣбва да постъпите като онзи благочестивъ американецъ, който открадналъ. Човѣкъ може да бѣде религиозенъ, и пакъ да открадне. Отъ теологическо гледище, туй е вѣрно, нѣма да го доказвамъ. Тоя американецъ ходилъ по два пѣти прѣзъ седмицата на събрание и дълго врѣме се е молилъ, обаче, една вечеръ, като минавалъ, гледа единъ богатъ човѣкъ, който оставилъ торба съ пари на прозореца, задига паритѣ, туря торбата на масата и отива пакъ да се моли. Като рече да се моли и торбата се изпрѣчи прѣдъ него: молитвата му отива до торбата и се връща. День, два, три, четири, молитвата не отива по-далече. И тогава казва: „този дяволъ прѣчи на молитвата ми“ и — връща торбата съ паритѣ. И ти вземешъ нѣкоя дяволска торба отъ нѣкъдѣ и тогава общението между Бога и душата ти се прѣкрътява. Слѣдователно, истината ще ни покаже начина, по който ще се освободимъ отъ всички такива торби или дефекти, които ни спъватъ, да имаме правилно отношение къмъ Бога. Може да сѣ много малки, но и най-малката погрѣшка спрѣмо

Бога ни спъва отъ пътя ни къмъ него. Малкитѣ грѣхове, малкитѣ нѣща ни спъватъ въ пътя на живота. За голѣмитѣ грѣхове Господь не обръща внимание, а за малкитѣ. Сега тия недостатъци седатъ въ нашето съзнание като извѣстна добродѣтель, много наши грѣхове седатъ като добродѣтели. Нѣкой мисли, че е честенъ човѣкъ, че е почтенъ, но баща му е оставилъ едно наслѣдство, спечелено все съ кражби, и той казва: „азъ не съмъ го кралъ, азъ съмъ честенъ и почтенъ човѣкъ“, но той е наслѣдникъ на едно незаконно спечелено богатство. Баща ти и майка ти сж оставили такъва мисълъ, едно нечестно богатство въ ума ти, туй богатство трѣбва да го изхвърлишъ навънъ. Всички непотрѣбни мисли изхвърли навънка, да останатъ само два милиона, сир. само двѣ мисли, на които ти можешъ да разчитаешъ. Сега, когато говоря по този начинъ, не разбирамъ, че трѣбва да се оставите отъ свѣта. Сега нѣкои братя и сестри изпадатъ въ двѣ крайности: ако нѣкой рече да дойде при мене да ми говори, другитѣ казватъ: „защо трѣбва да занимава и да безпокои учителя“. Азъ пъкъ питамъ: защо пъкъ да не ме занимава? Той е свободенъ да дойде при мене, азъ му давамъ пълно право, но и азъ съмъ абсолютно свободенъ, да му говоря или не. Той като се обърне, казватъ: „хайде, той отива при учителя, какво ще го безпокои“. Не се спъвайте единъ другъ. При това, когато вие идвате, не очаквайте отъ мене всѣкога да ви кажа нѣщо, но вие можете да дойдете при мене съ вашето желание и да ви се отговори на мисълта и желанието мислено. Когато ти пожелаешъ нѣкъдѣ да отидешъ, ти си отишълъ вжтрѣшно, отишълъ си мислено, слѣдъ туй съ чувствата, послѣ съ волята. Най-първо, трѣба да отидешъ въ умствения свѣтъ, послѣ трѣбва да отидешъ въ астралния свѣтъ и най-послѣ да отидешъ въ физическия свѣтъ — въ тритѣ свѣта. Нѣкой казва: „отишълъ при учителя“, но какъ е отишълъ, горѣ отиде ли? Азъ тукъ го виждамъ. Най-първо, горѣ ще идемъ, въ духовното поле, а послѣ на физи-

ческия свѣтъ. Трима души сж учителитѣ, и тримата сж единъ. Нали казва тамъ, че сж трима? Отецъ — азъ сега развивамъ принципално думата „учителъ“ — Отецъ, който е горѣ, Духътъ, който е въ духовния свѣтъ, и Синътъ, който е въплътень въ физическия свѣтъ, тримата тѣ сж едно. Единиятъ обединява формата, другиятъ обединява съдържанieto, а третиятъ — Отецъ ми, отъ който произтича цѣлиятъ животъ. Сега, най-първо, вие трѣбва да имате общение, съ кого? Съ Отца на свѣтлината, отъ Когото произтича животътъ и Него трѣбва да познавате. Най-първо, трѣбва да познавате живота, и щомъ имате животъ, ще имате движение, — движението е Духътъ. Щомъ имате движение, ще образувате форма. И тъй, психологически, ето кждѣ се ражда опасността: да кажемъ нѣкой мжжъ или жена — сега разкривамъ какво казватъ мжжетѣ — нѣкои отъ мжжетѣ почватъ да се безпокоятъ за женигѣ си и женитѣ за мжжетѣ си, казватъ: „увлѣкла се или увлѣкълъ се подиръ учителя“. Въ какво седи туй „увличане“? — Увличането може да бжде съзнателно и несъзнателно. Вземете единъ пияница, увлѣкълъ се въ кръчмата, стои единъ, два, три, четири, петъ часа, увлѣкълъ се, по цѣли дни. Питамъ, разсждавамъ сега, отъ чисто практическо гледище: туй увличане принася ли извѣстенъ практически резултатъ? Най-първо, се изпразва кесията на онзи, който се е увлѣкълъ; второ, излага се неговото сѣмейство, руши се неговото здраве, слѣдователно туй увличане не е на мѣсто. Но „увлѣкълъ се“: този човѣкъ е простъ, нѣма занаятъ минава единъ день, гледа дърводѣлница, отива да се учи и направя нѣщо. Питамъ: туй увличане умѣстно ли е? — Разбира се. Единъ день той се повдига, почва да работи, подобрява своето положение и онова на сѣмейството си, и живѣе разумно. Слѣдователно, ако вашето увличане ви разваля като този пияница, азъ ви казвамъ: въ кръчмата не стѣпвайте. Но ако увличането ви дава занаятъ, съ който вие подобрявате живота си, като дърводѣлеца, стойте въ дърводѣлницата ми,

свършете занаята си. Не мислете, че ако мжжът ви или жена ви се увлече подиръ учителя, то вашиятъ домъ ще се развали, не. Ако той е единъ истински учителъ, той ще внесе въ душата на мжжа ви по-вече любовъ, по-вече разумностъ, по-вече воля, той ще се отнася по-добрѣ съ жена си, а ако ти си жена, ще внесе въ душата ти по-вече любовъ, по-вече разумностъ и ще се отнасятъ по-добрѣ съ мжжа си. Туй е законъ. Ще правите разлика, кждѣ е увличането : въ работилницата или въ кръчмата. Ако е въ кръчма, казвамъ : излѣзъ внѣ, а ако е работилница — стойте и свършете занаята. Тѣзи, които сж се увлѣкли, не бързайте да ги критикувате : Духътъ, Божествениятъ Духъ ще ги събуди. Има души, които сж се събудили. Мжжътъ иска да спре жена си. Не спирай жена си ! Ако Богъ е събудилъ едно сърце, една душа, ти спри се и повѣрвай, слѣдъ туй ще имашъ отлична жена. Спрешъ ли я, ще спрешъ и нейното развитие и своето. Спрешъ ли развитието на жена си, и цѣлиятъ домъ се разваля. Нѣма въ окултната история единъ примѣръ, ако жената е спрѣла мжжа си, и цѣлиятъ домъ да не бжде съсипанъ, или мжжътъ да е спрѣлъ жената, и цѣлиятъ домъ да не бжде съсипанъ. Това значи казаното въ Писанието : „който съсипе Божия храмъ“. — Ако Богъ е дошълъ да съгради нѣщо въ жена ти, или въ дѣцата ти, въ дѣщерята ти, не спъвайте никого. Спънешъ ли го, по сжщия законъ ще дойде съсипването. Искамъ отъ всинца ви да разсждавате. Вие имате много добри желания, азъ виждамъ добрата страна, вършите всичко отъ любовъ, и азъ се радвамъ на тази любовъ. Но нѣкой пжтъ, нѣкой силенъ човѣкъ, като вземе въ ръцѣтъ си нѣкой слабъ човѣкъ, стисне толкова силно своя приятель, че му счупи дѣтъ ребра отъ любовъ. Не искамъ човѣкътъ, отъ любовъ, но билъ толкова силенъ, че като стисналъ приятеля си, припръщѣли ребрата му. Ще се пазимъ, да не стискаме много. Любовта трѣбва да дѣйствува много меко, много меко. Сега има опасностъ въ всички окултни об-

щества, тъй както сме събрани, като една фамилия, има опасност да си причинимъ много голѣмо добро, но и много голѣмо зло — и едното, и другото. Ако единъ човѣкъ ходи изъ гората и си върти ножа далечъ отъ тебъ, малко ти струва, нека си маха ножа, но ако влѣзе въ кѣщи, дѣто хората сж влѣзли, и почне да върти ножа, какво мислите, на мѣстото ли е този ножъ? Нѣкой казва: „азъ съмъ свободенъ да мисля, каквото искамъ“. Не си свободенъ, вашиятъ ножъ ще седи вжтрѣ въ ножницата, а когато излѣзете изъ гората, можете да го въртите колкото искате, — въ кѣщи, между вашитѣ приятели, ножътъ ще бжде въ ножницата, нѣма да има никакъвъ ножъ, ако искате да бждете чисти. Извадите ли го, вие показвате вашето изкуство; работата злѣ ще свърши. Сега тия нѣща вие ги съзнавате, знаете, имате всички желание, но ако вие любите Христа, трѣбва ли, като влѣзете въ неговата градина, да си опитвате ножа на лѣво и дѣсно — по цвѣтята му и на неговитѣ дръвчета? И като влѣзе Христосъ да види дръвчетата постѣчени, какво ще каже заради васъ? Ако една крѣпка душа, младо момиче, току-що тръгнало и вие му кажете: „що си тръгнала по тия глупости, ти си още млада, чакай да си поживѣешъ“. Веднага спирате духа. Какво ще каже Христосъ, като види това? Ще ви похвали ли? — Нѣма да ви похвали. Вие на това дѣте ще кажете: „върви напредъ, много добрѣ си започнала“. Дойде ли туй пробуждане, никого не спирай. И послѣ: тамъ, дѣто духътъ работи, не се намѣсвайте въ работитѣ на Божия Духъ. Прѣди по-вече отъ 15 години бѣхъ въ Новопазарско, тамъ имаше единъ евангелистъ грѣкъ, цѣлъ день четете евангелието и го тълкува, а е кръчмаръ въ селото и продава ракия, но е толкова съвѣстенъ, че като дойде нѣкой, казва му: „слушай, азъ не искамъ да се напивашъ, трѣбва малко да пиешъ“. Питатъ го: „защо тогава продавашъ ракия?“ „Само така може да ви намѣря“, отговаря имъ. Песимиститѣ казватъ: „нѣма хора, какъ ще се

обърне свѣтътъ“. Казвамъ: човѣкъ може да се обърне къмъ Бога и безъ да му проповѣдва нѣкой. Но онзи евангелистъ проповѣлвалъ съ слѣдния примѣръ: една селянка се обърнала, безъ да ѝ проповѣдва нѣкой. — Когато била момиче на 16 години, дѣдо ѝ ѝ далъ едно евангелие. Тази мома турнала евангелието на дъното на сънджка. турила си тамъ и дрехи — чеизъ за женитба. Оженва се, ражда дѣте, но като станало на 16 години, умрѣло. Тя пада въ голѣма скърбъ за него, почва да разтърсва сънджка и намира евангелието, почнала да чете и така да говори, че почнали да се събиратъ всички жени. Дѣдо ѝ отива да провѣри и казва: „тя десетъ пѣти по-добрѣ отъ менъ знае евангелието и по хубаво го тълкува“. Казалъ ѝ тогава да се прѣмѣсти въ нѣкоя църква. Не е твоя работа, недѣй я туря въ никоя църква, остави я да работи тѣй, както е разбрала истината. Нея Господъ я обърналъ. Та, първото нѣщо, отъ всинца ви се изисква като ученици: не се спъвайте. Ако нѣкой има познания, радвайте се, изслушвайте го, когато говори, пѣкъ и онѣзи, които говорятъ, трѣбва да бждатъ благоразумни да не взематъ всичкото врѣме, да не говорятъ много. Всички трѣбва да бждете досѣтливи, много досѣтливи. И тѣй, трѣбва да разбираме човѣшката душа, като говоримъ да знаемъ. По нѣкога азъ забѣлѣзвамъ, нѣкой човѣкъ казва: „говори ми малко“. Ама азъ го виждамъ, че той е гладенъ, не е ялъ. Докато дойде врѣме за обѣдъ, почвашъ да му разправяшъ, но той усѣща гладъ и казва: „нѣма ли да свърши?“ Кажи му само единъ стихъ. Слѣдъ това остави човѣка да поработи: едното сѣме паднало на добра почва, принася плодъ колкого хиляда, паднали на неплодна почва. Повтарямъ, отъ всинца ви се изисква да се изслушвате. Учете се да се търпите, азъ съ години съмъ далъ примѣръ за това, но вие не сте имали моята опитность. Дойде нѣкой и той почне да ми разправя историята на болестъта си дълго, ще минатъ десетъ, петнадесетъ минути, единъ часъ, все за болестъта си разправя. Излѣзе си, дамъ

му наставления. Дойде другъ, и той вземе да раз-
 правя. Трѣбва и него да слушамъ единъ часъ. Из-
 лѣзе той - трети, четвърти. Нима трѣбва да имъ
 кажа: не говори сега? Не, ще се научишъ да тър-
 пишъ хората, да се изкаже човѣкътъ. Така ще се
 учишъ на търпѣние. По този начинъ съмъ опиталъ
 колко мога да търпя. Ще дойде нѣкой, изслушай
 го. Всѣкога съмъ забѣлѣзалъ, че тамъ, дѣто при-
 бързватъ, все грѣшатъ, лично азъ съмъ забѣлѣ-
 залъ, прѣвилъ съмъ опити. Нѣкой пжтъ азъ като
 разговарямъ съ духа, казва ми: „не прави бѣлѣж-
 ка на ученицитѣ, тѣхната погрѣшка ще се изправи
 сама по себе си“. Азъ казвамъ да, ще се изправи
 сама по себе си, но дълго врѣме ще мине. И азъ
 разсждавамъ като васъ. Слѣдователно, азъ ще
 имъ кажа по единъ деликатенъ начинъ, да си из-
 правятъ погрѣшката. Но освѣнъ че не се изправя
 тя, а и работата се обърква съвсѣмъ. Не че всѣкога
 трѣбва да мълчимъ, но има врѣме, когато Господъ
 казва: „не говори сега, мълчй“. Ама азъ искамъ
 да му кажа, защото ние сме съдружници, той
 харчи по-вече пари, ще изѣде и моитѣ пари. То-
 гава ще му четатъ моралъ: „ти не правишъ доб-
 рѣ“. Не, казвамъ азъ, по-добрѣ да ми изѣде па-
 ритѣ, отколкото да си наруша мира, за прѣдпочи-
 тание е, защото изгубишъ ли си мира, паритѣ сж
 отишли вече. Та въ извѣстни случаи ние трѣбва
 да търпимъ. Трѣбва да бждемъ умни. Когато пра-
 вимъ условие, трѣбва да познаваме онзи човѣкъ,
 съ когото се сдружаваме. Мнозина измежду васъ
 виждатъ нѣкой човѣкъ и казватъ: „да го привлѣ-
 чемъ, той е високо образованъ“. Той е единъ го-
 лѣмъ сомъ, щомъ го турите въ своята малка мрѣ-
 жа, ще я съдере, и малкитѣ риби ще излѣзатъ.
 Питамъ: защо ви е този сомъ? На васъ не ви
 трѣбватъ такива голѣми сомове. Я ми кажете единъ
 голѣмъ сомъ, който да е свършилъ нѣщо, той иска
 свобода, а малкитѣ риби сж за прѣдпочитане, въ
 туй отношение, практически сж за прѣдпочитане.
 Да обясня мисълта си. Два малки вола сж за прѣд-
 почитане, отколкото два слона. Въ България какво

ще правишъ съ тѣхъ? Всѣки слонъ ще изяде по петъ крини оризъ на день, десетъ крини оризъ на день, е, какво ще правишъ тогава, както е скжпъ оризътъ сега? За прѣдпочитане сж двѣ малки волчета, отколкото два слона, за прѣдпочитане сж двѣ малки идеи, които ще свършатъ голѣма работа въ ума, отколкото двѣ голѣми идеи, като слонове, само да ядатъ оризъ. Послѣ ще задължнѣете. Въ нѣкои хора има голѣми идеи. Има единъ приятель, който 30 години бѣ като *perpetuum mobile* и той дошълъ да разрѣши, да направи ли единъ заемъ, за да му помогне и да повдигне едного или не. Обаче, усъмнилъ се, повикалъ нѣкои приятели и единъ почналъ да го подпитва. „Виждашъ ли ги, искатъ да ме подпитватъ, да взематъ моето изкуство, да подкрѣпя тѣхната работа, но този въпросъ надали ще се разрѣши“. Защо? — защото той се усъмнилъ, че нѣкои отъ приятелитѣ искатъ да отнематъ изкуството му, да му взематъ паритѣ, за да повдигнатъ работата си.

.И всѣки, който има тази надежда на него, очиства себе си, както е онъ чистъ“. Първото нѣщо — трѣбва да започнете съ чистотата. Както Христосъ е чистъ, така и ние можемъ да бъдемъ чисти. Чистота — това е единъ постояненъ процесъ, това е една необходимостъ въ живота ни. Тя не може да се даде изведнажъ. Всѣки день ще се чистите, всѣка вечеръ, всѣки часъ, всѣкога когато ви дойде на умъ, не се спирайте, никога не се огчайвате отъ нѣкоя мисль, желание или постѣпки. Направили сте една погрѣшка, оцапаното оцапано, погрѣшкитѣ трѣбва да се поправятъ, всичко туй трѣбва да се очисти. Сега тази чистота има връзка съ Христа и само тя може да даде почва, за да дойде Христосъ да работи въ васъ. Нѣкои се сърдятъ, че не посѣщавамъ дома имъ. Ами че слушайте: азъ като дойда въ дома ви, ще ви попитамъ: вие повикали ли сте Главниятъ Учитель въ дома си? Повикахте ли Отца? — „Не“. Повикахте ли Сина? — „Не“. Ами мене защо ме викате, азъ съмъ третото колелѣ. Ако сте повикали първитѣ двама, да. Азъ ще ви кажа: повикайте

тѣхъ, когато тѣ дойдатъ, азъ ще дойда, да имъ прислужвамъ. Та у всинца ви трѣбва да легне тази мисълъ, както азъ я вземамъ: любовта турямъ за синонимъ на Отца, любовта така да проникне въ васъ. Сега азъ правя опитъ, колко е мъчно ние, съвременнитѣ културни хора, да приложимъ любовта! Много мъчно е. И когато обикнешъ нѣкого, онзи, когато обикнешъ, става крайно претенциозенъ. Докато не го обичашъ, той на всичко е съгласенъ, но обикнешъ ли го отведнажъ става крайно възискателенъ. И знаете ли защо? Понеже любовта вече развива аурата, развива чувствителността, човѣкъ става гордъ. Възлюбишъ ли го, става тѣй чувствителенъ, всичко оживява въ него, даже и най малката обида. По-рано той не е обръщалъ внимание, какъ си го поглеждалъ или че не си го поздравилъ, но обикнешъ ли го, той е вече възискателенъ, ти трѣбва да го погледнешъ, да му се усмихнешъ. да му направишъ услуга, а не си ли внимателенъ, ще изложишъ любовта си на критика. Не само той може да критикува, и други може да критикуватъ твоята любовъ. И тогава, ако се критикуваме, на кого трѣбва да туримъ 6 по любовта?

Нѣкой ще каже: „моето сърце гори“. Но въ любовта има друго едно чувство: когато обикнешъ нѣкого, ти го съжелявашъ и къмъ него се отнасяшъ тѣй, както къмъ себе си. имашъ извѣстно съжаление, да му не направишъ нѣкоя пакостъ. Туй чувство трѣбва да се проявява, не се ли проявява, то любовта още не се е проявила въ своето практическо приложение. Послѣ, въ любовта има друго чувство: да извинявате. Ти ще извинявашъ, каквато погрѣшка и да се направи. То е едно качество на тази любовъ. Вашата любовъ не прави ли тѣзи двѣ изключения, тя не е още любовъ. тя не е на Отца, защото Отецъ не сѣди никого, въ никого не вижда погрѣшки, той като погледне всички същества, все добро вижда въ тѣхъ. Ние виждаме зло, но Той не вижда зло. Нѣкой ти взелъ пари. Той ще каже: „братъ ти много

добрѣ направи, твоя товаръ билъ голѣмъ, тежъкъ, улеснилъ товара ти“. „Изялъ ми ястието“. — „Нѣма нищо: ти щѣше да прѣядешъ“. Той вижда само добрата страна. обаче, ние на земята друго-яче мислимъ, заинтересувани сме и, вслѣдствие на това, криво тълкуваме и критикуваме. Сега като говоря така, азъ влизамъ въ вашето положение, не мислете, че азъ не правя изключение. Ако накарамъ нѣкого да мине прѣзъ нѣкоя нива, насадена само съ цигански трѣне, може да има най-хубавото разположение на духа, но слѣдъ като прѣмине съ боси крака, нѣма да остане нищо отъ разположението му, лицето му ще бжде вкиснато вече. Сега, вечерята, дошълъ мжжътъ, прѣминалъ прѣзъ ниви съ цигански трѣне и казва на жена си: „я прѣмини прѣзъ тия цигански трѣни“. Жената, като прѣмине прѣзъ тия цигански трѣни, казва на мжжа си: „вижъ ми краката“. Сега всѣка жена, щомъ дойде, показва краката си, убодени отъ трѣни. И тѣй, ние постоянно газимъ трѣни. Нѣма какво да опитваме нашата любовъ съ цигански трѣни. То не е философия на живота. Сега въ една школа яие, ученицитѣ, които сте толкова близо, правите сжщата погрѣшка. Вие, когато и да е, все ще научите това нѣщо и безъ да ви го казвамъ азъ. Защото ако ви прѣкарать десетъ пѣти прѣзъ цигански трѣни, единадесетиятъ пѣтъ ще кажете: „азъ не минавамъ вече съ боси крака“. Ще намѣрите чехли за краката си. Сега щомъ се свѣржемъ съ Христа, който е на земята — Христосъ е на земята! — по единъ особенъ начинъ той прониква всички сжщества, живѣе въ тѣхнитѣ умове, въ тѣхнитѣ сѣрца, и можемъ да кажемъ, че ако всички хора, всички ние имаме тази дълбока вѣра въ него, той е готовъ да ни помогне. Той е толкова внимателенъ! Но когато види, че ние сме упорити, той мълчи. Ти можешъ десетъ пѣти да го питашъ за нѣщо, Великиятъ Учителъ на мълчанието вижда всичко, но мълчи. Тѣй казва окултната наука на познанието: Великиятъ Учителъ мълчи. Ако той намѣри, че ти трѣбва да минешъ прѣзъ

тази опитностъ, ще те остави да минешъ, погрѣшка ли ще направишъ, ще паднешъ ли, той ще прѣдпочете ти да паднешъ, отколкото да те лиши отъ тази опитностъ. Ще опиташъ това малко падение. Единъ день, ако ти се повдигнешъ безъ тази опитностъ, ще се яви много по-голъмо падение отъ сегашното. За прѣдпочитане е, слѣдовъ, малкото падение прѣдъ голѣмото. Ако тси по нѣкой пжтъ те оставя, има си дълбоки причини вжтрѣ въ самото битие, въ естеството на самитѣ нѣща, отъ дѣто иде падението. Та ако нѣкои нѣща се случватъ, вие ще кажете: „това сж кармически причини, за тѣхъ нѣма да се спирамъ“. Най-първо, въпросътъ ще разрѣшите така: „има важни причини за това, което ни се случва, Господъ ме обича“. А ако речемъ: „защо Господъ така постѣпва спрѣмо менъ“, и да мислимъ, че той несправедливо постѣпва, ние измѣняваме реда на нѣщата, въ насъ се е загнуздилъ онзи духъ на падението лукавия. „Азъ ли съмъ най-грѣшниятъ човѣкъ, на менъ ли тѣзи страдания, азъ не съмъ си отдѣхналъ“. Всѣкога ние можемъ да си отдѣхваме, всѣки единъ отъ васъ може да си отдѣхне, всѣкога, когато вие се очистите окултно. Сега туй очистване е потрѣбно за вашия физически животъ, за домоветѣ ви. Най-първо, окултния ученикъ има прѣдъ видъ да съгради дома си, сѣмейството си по единъ новъ начинъ, да създаде нови отношения между мъжа и жената, между братята и сестритѣ. Старото ние не го отхвърляме. Старото е старо, но новото се съгражда въ свѣта, него ние трѣбва да възприемемъ и приложимъ, а туй ново докато го приложимъ, ще станатъ доста погрѣшки. Сега въ туй отношение женитѣ може да направятъ много за мъжетѣ. Само женитѣ сж въ състояние да изправятъ мъжетѣ. Азъ съмъ казалъ и другъ пжтъ, казалъ съмъ това: мъжъ мъжа не може да изправи, жена не може да изправи жена. Мъжътъ може да изправи жената — но не съ тояга — и жената може да изправи мъжа, но не съ думи. Жената може да изправи мъжа съ

любовь, а мъжът може да изправи жената с мъдрост, жената с любов, мъжът с мъдрост. Турете тия методи, и ако вие, мъжете, не можете да изправите жените, казвам: вие не употребявате мъдростта, а ако вие, жените, не можете да изправите мъжете, казвам: не употребявате любовта. Един трябва да започне изправлението, двамата не могат да го почнат. И тогава, ако този метод е несполучлив, ще кажа, че не сте приложили Божествената Любов. Тъй, както законите на съзнателния живот изискват. Сега вие имате такива горещи желания, вие сте пълни с пара и ви уподобявам на един младеж в Търново, който каквато работа вземе, бърза, прокопава известно място за един-два часа, а след два часа ще се умори и целия ден ще почива. Друг един приятел, той ще вземе да изкопае същото място в един ден, но след туй няколко седмици трябвало да боледува. Вие сте от тия българи, които седите, седите и казвате: „като започна тая работа, отгоръ за един месец ще я свърша“. Но живота който сега сте започнали, не мислете да го свършите за пет — десет години, изисква се цялото ваше съществуване, докрай, за да създадете нещо. И то всеки ден като работите по-малко, не по-много, целият си живот трябва да посветите в разумна работа. Пък ако свършите по-рано, това ще бъде печалбата. Сега нкой пък виждам, че моите беседи са символични, искам да ви обясня, но нкой нещо не смее да обясня, защото ще влезете в по-дълбока вода. Аз държа правилото: нкой е заболел, има да дава сто хиляди лева, иска от мен десет хиляди лева, но те ще паднат в дъното на неговите борчове, подобря нека фалира той, а моите пари да седат, не да идат в ръцете на другото: няма да му помогнат. Ако можеш да платиш целия дълг, плати го, но десет хиляди, то е без полза. Когато ще правиш добро, напрази го както никой не го е правил. Да хвърлиш едно камъче в

една дълбока яма, туй ни най-малко не значи, че цѣлата яма може да се затрупа. Та сега, като ученици на окултизма, вие трѣбва да разглеждате природата. Този законъ е вѣренъ въ слѣдното: когато обикнемъ нѣкого, ние сме въ сила да направимъ всичко заради него. Когато обикнемъ Христа така благородно, ние сме въ състояние всичко да направимъ, а когато не можемъ да направимъ нѣщо, туй показва, че не сме го обикнали, т. е. не че не го обичаме, но че тази любовъ е слаба, не може да даде импулсъ, потикъ. Когато обичашъ нѣкого, хичъ не мислишъ, готовъ си на всички жертви, а когато малко го обичашъ, философствувашъ. Когато обикнешъ, казвашъ: „всичко ще направя“. Когато не го обичашъ казвашъ: „законъ има, това — онова“, а когато го обикнешъ, казвашъ: „готовъ съмъ всичко да жертвувамъ всичко давамъ“. Тѣй седи правилото. Само ако го обичате, тогава го правете. Ако идете да правите нѣщо безъ любовъ, работитѣ ще ви се забъркатъ още по-вече, а ако идете съ любовъ, успешно ще бжде всичко. И за туй старитѣ жени казватъ на нѣкоя млада мома: „ти не обичашъ момъка, но ожени се, любовта послѣ ще дойде, ще го обикнешъ“. Ако любовта дойде, влѣзъ съ нея, не дойде ли, не влизай никждѣ, не давай задължения. Съ куче въ човалъ не влизай. Влѣзте съ любовта, ако искате всичко въ живота ви да върви добрѣ. Сега ние говоримъ за тази велика, обширна любовъ, която засѣга всинца ни. Тя е именно, която ще прѣустрои домоветѣ, тя ще смекчи нашигѣ чувства, тя ще внесе нови мисли и ще ни покаже какъ да постѣпваме, тя ще ни даде работа и всички ще работятъ за насъ. Когато имаме любовъ, цѣлиятъ свѣтъ работи заради насъ, а когато нѣмаме, ние сами работимъ, и затова работитѣ ни не вървятъ. Та, първото нѣщо, ще се запитате: обикнали ли сте Христа? Нѣкой ще каже: „какъ?“ Не е обикнала Христа онази жена, която не се свърта въ кѣщи, това не е доказателство, че тя люби Христа, ни най-малко. Тя казва: „моя

мжжъ е такъвъ — онакъвъ, азъ ще го напусна“. Тя не е обикнала Христа. Христосъ казва на жената: „ти, жена, заради менъ ще обикнешъ мжжа си, понеже азъ го обичамъ“ — „Ама той е лошъ“. И мжжътъ казва: „ще напусна жена си“. Христосъ казва: „азъ обичамъ твоята жена, ще е обикнешъ и ти заради менъ“. — „Но не мога да я нося“... Тъй седи въпросътъ. Ако твоятъ мжжъ те изпжди, ти си свободна, но ако не те пжди и Богъ не съизволява, нищо не може да ви развърже отъ ония връзки, които Богъ е поставилъ. Сега вие казвате: „много сж връзкитъ“, Не искамъ да ви връзвамъ, а ви обяснявамъ връзкитъ, които сж-ществуватъ. Тия връзки не можемъ да ги измѣнимъ, туй, което Богъ гради въ насъ, не може да се съсипе. Отъ васъ искатъ това: пазете се да съсипвате онова, което Богъ гради въ васъ. Ако Богъ е събудилъ едно божествено чувство, туй чувство пазете го като едно цвѣтенце, не го съсипвайте, а щомъ го съсипете, ще съсипете най-благородното нѣщо въ душата си. Не само на васъ, но единъ на другъ не трѣбва да съсипвате, а като ученици отвънъ, трѣбва постоянно да работите: и отвънка можемъ да създадемъ тази хармония. У всинца ви има стремежъ, вие сте герои, юнаци сте, и мисля, че на васъ ви трѣбва нива и орало, лозе и мотика ви трѣбва. Доколкото азъ съмъ разбралъ, вие страдате отъ безработица, но сте готови за работа. За примѣръ: всѣки иска да говори, но казва: „Учителътъ да отстѣпи“. София е толкозъ голѣма, двама, трима души идете, образувайте кржжоци, почнете да говорите. „Ама да бжде на мѣстото на Учителя, съ хоръ да почне“. Ами че вашиятъ Учителъ кога започна, съ хоръ ли започна? Знаете ли какъ започнахъ азъ моята работа? Азъ говорѣхъ на единъ, на двама десетина години, а вие искате изведнажъ. Българитъ казватъ: „забий пръчка и пий винце“. Та сега за васъ има отлична работа. Разпрѣдѣлете се да говорите на други мѣста въ София, на единъ, двама, трима говорете, не бойте се. Не мислете че вашата дума

казана, ще пропадне, защото онова, което вие ще сторите за онзи живъ Христосъ, който прѣбжда на земята — азъ говоря въ широкъ смисълъ — Христосъ, който прѣбжда по форма, съдържание и смисълъ въ цѣлото човѣчество, въ умоветъ, сърцата, душитъ имъ, за този Христосъ ние ще работимъ. И сме турили толкози широки рамки, такъвъ масщабъ, никакви ограничения не сме турили. Има три закона, на които ние по нѣкой път се подчиняваме. Първиятъ е: любовъ къмъ Бога — въ тоя законъ изключение у насъ нѣма: Бога ще обичашъ съ сърцето си, съ ума си, съ душата си, съ силата си. Какъ? — Ти ще се научишъ. Вториятъ законъ е: ще обичашъ ближния си, а третиятъ законъ: всички трѣбва да бждете съвършени. Нищо по-вече. Можели или не? Туй сж закони: любовъ къмъ Бога, любовъ къмъ ближния и съвършенство, нищо по-вече. Можемъ ли, не можемъ ли — това сж условия, върху това ние не говоримъ. Това сж три закона неизмѣнни. Съвършенство трѣбва на всинца ви. Кога ще бжде, сега или слѣдъ хиляда години, то е другъ въпросъ. Можемъ да бждемъ съвършени и сега. Съвършенството пъкъ е нѣщо не абсолютно, то е нѣщо относително. Азъ съмъ говорилъ, че ние можемъ да бждемъ съвършени въ дребнитъ постѣпки. Срѣщна ви, обидили сте ме, намислилъ съмъ да ви ухапя и азъ да ви огорча. Духътъ казва: „внимавай, не го прави“. Срѣщна ви, и като помисля, казвамъ: азъ ще постѣпя тѣй, както Господъ казва. Една сладка дума кажа ли тѣй, както Господъ би я казалъ — въ този моментъ азъ съмъ съвършенъ. Дойдете при мене, вие сте ме обидили, азъ ви направя една услуга безъ никаква користна цѣль, услуга, тѣй както Богъ изисква — моята постѣпка е съвършена. Въ малкитъ си постѣпки ние можемъ да бждемъ съвършени. Отъ васъ искамъ съвършенство въ малкитъ думи, въ малкитъ дѣла, въ малкитъ дѣйствия, навсѣкждѣ въ дреболиитъ, въ това трѣбва да бжде всѣки единъ съвършенъ, тогава ще дойде другото съвършенство. По този на-

чинъ ние ще можемъ да освободимъ себе си отъ ония дебри на миналото, тамъ има остатъци, остатъци! Само врѣмето може да ни покаже какво ни недостига. За примѣръ, азъ често забѣлѣзвамъ хората, слѣдя нѣкой младежъ, духовенъ е, ако ти кажешъ нѣкоя дума непрѣдпазливо, току изведнажъ се появява единъ цвѣтъ, цѣль единъ прѣвратъ става въ него. Та ние трѣбва бждемъ внимателни, азъ виждамъ лошитѣ послѣдствия отъ лошитѣ думи. Нѣкой пжтъ трѣбва да работишъ много врѣме върху една лоша дума, докато поправишъ нейнитѣ лоши послѣдствия.

Та сега зарадъ този живъ Христосъ, ние ще приложимъ тия три велики закона: любовь къмъ Бога, любовь къмъ ближния и закона на съвършенството—за да бждемъ чисти. А другитѣ нѣща, бждете увѣрени, всички други нѣща може да се разрѣшатъ, има правила, но когато ние приложимъ въ живота си първия, втория и третия законъ. Казвамъ: така ще живѣемъ, всичко друго ще тръгне въ своя нормаленъ пжтъ. Азъ вървамъ въ васъ, и нѣкои ваши недъзи отдавамъ на слѣдното: нѣкой човѣкъ му се изкжлчи кракътъ, дойде другъ, намѣсти го криво и той, като рече да ходи, завърта се, кракътъ, но дойде другъ, намѣсти го право, и върви право. Мнозина отъ васъ сж ония, на които изкривили крака и наново трѣбва да се намѣсти. Не че нѣмате добро желание, имате, но мнозина изповѣдватъ и казватъ: искамъ да бжда кроткъ. Една сестра постоянно се оплаква, че не е кротка, не е смирена, иска да бжде, всичкото желание има, изкаже се, но обиди нѣкого и послѣ плаче, моли се, Господъ да ѝ прости погрѣшката, общава да бжде по-добра. Но на другия день пакъ ще извърши сжщото. Всѣки день сжщото. Казвамъ: кракътъ ѝ трѣбва да се намѣсти. Всѣки день обижда, плаче, бори се, има желание. Нѣкой ще каже: тя може туй да иска. Казвамъ: имате желание, но има нѣща въ насъ, които ни куцатъ, извѣстни дефекти, недостатъци, които трѣбва да се изправятъ. Та е потрѣбно отъ всички ни колек-

тивно дѣйствие, да помогнемъ да се оправятъ краката на мѣсто: по нѣкой пжтъ колективната добродѣтель трѣбва да дойде, за да помогне.

И тъй, чистота ни е потрѣбна, да бждемъ чисти, както Христосъ е чистъ. Тогава ще разберемъ добрата воля на нашия небесенъ Баща, който ни е събралъ днесъ на това хубаво мѣсто, да се радваме на неговата хубава градина, на птичките, при хубавата водица, на хлѣба, който имаме, на обѣда. И сега Господъ ни е теглилъ отгорѣ единъ покривъ, една завѣса, вижте колко е внимателенъ, казва: „нѣма да те разбератъ при това мое слънце“. Но туй вършатъ нашиѣ приятели, съзнаватъ, че друго-яче щѣхте да слънчасате. Понеже азъ говоря такъва важна бесѣда, казватъ: „теглете тази завѣса малко, да не слънчасатъ“. Иначе, нѣмаше да ме разберете. Тѣ иматъ доброто желание да разберете Словото и да го приложите. И тъй какво ми казватъ тѣ? Ето какво ми казватъ (ще кажете вие духоветъ говорятъ на нашия учител!), ето какво говорятъ небеснитѣ жители, онѣзи, които искатъ да ви направятъ добро: „кажи имъ, че ние ще имъ окажемъ всичкото си съдѣйствие, нека започнатъ работа, стига да приложатъ тритѣ закона, и домоветѣ имъ ще изправимъ, нѣма да остане нѣщо, което да не изправимъ, всичко ще оправимъ, но да приложатъ законитѣ: любовъ къмъ Бога, любовъ къмъ ближния и съвършенство.

Ще се учите, тѣ ще ви учатъ. Послѣ казватъ: „този Духъ, когато дойде, ще ви научи, дълго време ще ви учи и ще се научите“. Тѣ казватъ отгорѣ, ще имате всичкото имъ съдѣйствие. А нашиятъ Баща? — ето какво ми казва Той: „когато тѣ извършатъ всичко, азъ ще ги благословя“. — „Тѣ ще извършатъ, вие ще възприемете, а Азъ ще ги благословя“. И всичко ще тръгне. Това е Словото.

Бесѣда, държана на 11.VI. 1922 г. на Витоша.

Ако прѣбждете въ мене . . .

„Ако прѣбждете въ мене и думитѣ ми прѣбждватъ въ васъ, каквото искате, ще просите, и ще ви бжде“.¹⁾

Често се пита: защо трѣбва да се вземе стихъ отъ Писанието, за да се говори. То е безразлично: вземете нѣкой политически ораторъ или говорителъ, и той ще вземе нѣкой стихъ за благо на народа. За примѣръ, може да говори върху намалението на данъцитѣ. Или нѣкой другъ говорителъ, може да вземе стихъ върху народното просвѣщение. Или нѣкой лѣкарь, ще вземе стихъ или нѣкое изречение върху нѣкая болестъ, какъ се изслѣдватъ. Нѣкой техникъ ще вземе нѣкой принципъ за прилагане. Тѣй щото всички хора все взематъ по нѣщо, върху което трѣбва да говорятъ. Не мислете, че стиха съдържа туй, което говорителътъ говори. Не, то не се съдържа вжтрѣ въ стиха. Азъ ще ви попитамъ: когато нѣкая жена изпреде всички нижки отъ една ока вълна, тия нижки вжтрѣ въ вълната ли сж? Принципно — да, но тази жена може да изпреде по-вече или по-малко нижки, подебели или по тънки, зависи отъ нейното изкуство, какъ ще опреме вълната. Понеже тия нижки тя може да ги направи както си иска, червенички, жълтички, питамъ: тия краски вжтрѣ въ вълната ли сж? То сж нѣща, които може послѣ да се придадатъ. Сега нѣкой иска да ни опонира, че всичко, което говоримъ отъ Писанието, трѣбва да се съдържа само въ Писанието. Нѣкой казва: отъ Библията да се говори. Какъ се прави попара? Баща ти я прави по единъ начинъ, а майката сж-

¹⁾ Ев. Иоана — 15; 7.

щата попара я прави по другъ начинъ: ще се надоби хлѣбъ, ще се тури солъ, ще се полѣе съ топла вода — единъ катъ хлѣбъ, единъ катъ сирене, хлѣбъ, сирене и т. н. Дойде баща ти, по сжщия начинъ ще направи попарата, дойде майката, пакъ по сжщия начинъ, дѣдото — и той по сжщия начинъ я прави. Но хлѣбътъ по сжщия начинъ ли трѣбва да се прави? Когато дойде да разискваме върху великата истина, която съгражда човѣшкия животъ, методитѣ, по които можемъ да се изкажемъ, сж безбройни. Даже като дойдемъ до религиознитѣ отношения, много съврѣмenni религии човѣчеството вече ги е надрасло, тѣ сж несъвмѣстими съ развитието на човѣшката душа, не отговарятъ на изискванията, въ които човѣшкиятъ умъ и сърце се намиратъ сега. Но сегашнитѣ религиозни хора мислятъ и искатъ да ни убѣдятъ, че формитѣ на религията не търпятъ никакви измѣненія. Но това не е вѣрно: неизмѣняемъ въ свѣта е само единъ Богъ, а всичко друго се мѣни. Тѣй седи великата истина. И който казва противното, той не разбира основниятъ законъ на битието. Да говоримъ истината. Разбирамъ, когато нѣкой казва, че не трѣбва да се измѣнятъ нѣщата. Но кога? Щомъ си бѣденъ, ти не можешъ да измѣнишъ колибата си: не ти стига ума, не ти иде отржки, не знаешъ какъ да я направишъ, казвашъ: „не може да се живѣе въ тази колиба“. Защо? Защото си глупакъ, не ти стига ума. Но щомъ ти станешъ силенъ, почнешъ да печелишъ, ще направишъ голѣма кжща, ще туришъ по-здрави греди, по голѣми прозорци, ще реформиращъ старата колиба. Почне ли умътъ ти да расте, душата ти да се разширява, сърцето ти да се облагородява, и колибата казва: „господарътъ ми се е реформиралъ отъ вжтрѣ, затова и ние ще се реформираме отвнѣ“. Отъ двѣ хиляди години съврѣмennата църква въ какво се е реформирала? За примѣръ, въ вѣрующо: „вѣрвамъ, казва, въ Единнаго Бога“. Въ кой Единенъ Богъ? Какво трѣбва да разбираме подъ Единенъ Богъ? — вѣрвамъ въ

Единния Богъ, който гледа на всичкитѣ същества еднакво, безъ никаква разлика, както на мухата, така и на човѣка. Ще каже нѣкой сега, че има противорѣчие. Да, противорѣчия съществуватъ само за ония индивиди, които не могатъ да мислятъ, а ония, които мислятъ, могатъ да примирятъ тия противорѣчия. Между единъ жълждъ въ сѣмка и самия жълждъ има голѣма разлика. Ако азъ почна да ви доказвамъ, че този жълждъ е равенъ на голѣмия джбъ, ще кажете: „да, равенъ е той, но само дайте му необходимитѣ условия, той съдържа въ себе си всичкитѣ възможности на развитие“. И наистина, всичко е вжтрѣ въ жължда. Но помислете сега: ако ние дойдемъ до философията, за смисъла на живота и запитае, защо Богъ е създалъ растителното царство, ще ни отговорятъ нѣкои: „за да поддържа живота на млѣкопитаещитѣ животни“. Донѣкъждѣ тѣ сж прави. А защо е създалъ твърдата почва? — „за да поддържа живота на растенията“. А защо е създалъ растенията? — „за да поддържа живота на човѣка“. Е, тогава, по аналогия: защо е създалъ цѣлия космосъ? — за да поддържа живота на хората. Права ли е тази философия? Сега тѣ сж отвлѣчени въпроси за философитѣ, а хората на обикновената философия ги разрѣшаватъ малко по-другояче. Гѣ казватъ тъй: „да видимъ защо Господъ е създалъ живота сега; туй каквото съмъ азъ, туй тѣло, което имамъ, този умъ, ще останатъ хиляди и милиони години; годинитѣ, които сж минали, ние не знаемъ, но туй, което сега носимъ; ние не се интересуваме за бждещето, понеже и него не знаемъ, то е за малцината, за поетитѣ, мистицитѣ, ясновидцитѣ, които виждатъ напрѣдъ работитѣ, ние колкото виждаме, толкова и разсждаваме; ние седимъ и разглеждаме какъ Господъ е създалъ свѣта, и знаемъ какъ го е създалъ“. Цѣли теории има, какъвъ ще бжде живота въ бждеще, поетитѣ го описватъ какъвъ трѣбва да бжде. Поетитѣ знаятъ какъ Господъ създаде живота и какъвъ ще бжде, но при все това нашиятъ животъ е аномаленъ.

Тогава защо да не изучимъ сегашния нашъ животъ какъвъ трѣбва да бжде? Вие били ли сте на гости у нѣкои българи, когато правятъ баница, тъй хубава баница съ сиренце, та послѣ полята съ прѣварено млѣко, та турена малко въ пещьта и зачервена съ прѣсно, хубаво масълце? Отъ тази баница слѣдъ като си похапнешъ едно кжсче, второ, трето, четвърто, хапнешъ си и стане ти тежко на корема, казвашъ: „прѣядохъ“. Питамъ, защо си прѣялъ? Прѣялъ си отъ обичъ къмъ хазяйна на кжщата, за неговия хатжръ си прѣялъ. Е, разбира се, ако азъ бихъ ви далъ сега едно угощение отъ такива баници, слѣдъ като свършила своята бесѣда, всички ще бждете весели, устата ви ще почнатъ да мляскать съ вашата арфа, съ струнитѣ ѝ, и отъ всичко туй ще се чува една музика въ яденето, че даже онзи, комуто не се яде или стомаха му е разваленъ, като гледа, поправя му се стомаха — при хора, които ядатъ. Сегашнитѣ лѣкари, за примѣръ, казватъ: туй да не яде, онова да не яде. Казвамъ: всѣки, който има разваленъ стомахъ, прати го при десетъ души съ здрави стомаси, и той като слуша тази музика, ще оздравѣе. Турете болния да яде при здравия. Такъвъ е законътъ.

Христосъ казва: „ако думитѣ ми прѣбждватъ въ васъ...“. Кои сж тия думи? — Разумното въ свѣта. Кое е това разумно? Разумно е туй, което може всѣкога да измѣни нашитѣ състояния. Туй разумното, което може да измѣни едно твое състояние въ даденъ моментъ, да разшири ума ти, да роди една нова идея, да даде потикъ на сърцето ти и на волята ти, туй, разумното, ние наричаме *Слово*. Туй опрѣдѣление е хубаво. Но ние, свърѣменнитѣ хора, имаме такива стари възгледи, отживѣли, и не искаме да се опростимъ съ тяхъ. И мислимъ че човѣкъ е вѣнецъ на създанието, че той е подобие на Бога. Всички мислимъ, че сме подобие на Бога. Направете вие единъ човѣкъ владика, и той ще мисли, че е като Господа. Нѣкои хора не се издаватъ. И свѣтътъ страда отъ това, че

всички си мислят, че сж като Господа, ама не сж като Господа. Ние имаме отживѣли възгледи. Разправятъ за знаменития генералъ Вашингтонъ: единъ день като прѣглеждалъ тамъ, дѣто работѣли неговитѣ войници, вижда единъ капралъ, какъ заповѣдва на 10 души войници да вдигнатъ една греда сами. Той вдига пръчицата и командува, ругае, вика наоколо: „вие трѣбва да я вдигнете!“ Обаче, тѣ не могатъ да я вдигнатъ. Дохожда генералътъ, съблича дрехите си и облича прости дрехи, подлага си рамото и вдигатъ гредата. Тогава попиталъ капрала: „защо ви не помогнахте?“ — „Азъ съмъ капралъ, не ми е позволено да вдигамъ“. — „А пъкъ азъ съмъ генералъ Вашингтонъ!“ И сегашнитѣ вѣрваши, владици, попове, проповѣдници — да ме простятъ — все сж капрали, командуватъ навсѣкждѣ: „този кривъ, оня кривъ, а само азъ съмъ правъ“. За какво е кривъ? Кривъ е за това ли, че гредата не се вдига? Или защото съмъ дошълъ да туря рамото си и да вдигна гредата? Трѣбва да туримъ рамото си, за да се вдигне тази греда, която спѣва съврѣменното човѣчество и нашия животъ, да се махне тази живеница, то е първото нѣщо. И какъ мислите, като дойде Христосъ, какво ще направи? *Христосъ навсѣкждѣ сега туря своето рамо и вдига тия греди на човѣеството.* Тия греди не сж отъ материаленъ характеръ. Има нѣщо, което тежи на човѣшкия умъ, има нѣщо, което тежи на човѣшкото сърце, има нѣщо, което тежи на човѣшката душа. Всѣки единъ отъ васъ разбира тази горчива истина, защо да говоримъ за глупави работи? Но какъ ще се спаси човѣеството? — Като се вдигне умствената греда на човѣка, като се вдигне неговата сърдечна греда, като се вдигне гредата на неговата душа и се постави на мѣстото ѝ. Сега нѣкои отъ васъ ще ми кажете: по-ясно да се говори. Но слушали ли сте вие нѣкой фонографъ като се завърти, отначало прави едно зъскане, че слѣдъ врѣме, като го слушашъ, гласътъ почва да става по-ясенъ и по-ясенъ. Нѣщата могатъ да станатъ ясни само отблизо, а не отдалечъ. За гово-

ренето: ако азъ ви говоря отъ единъ или нѣколко километра разстояние, нѣма да се разбираме, но ако азъ дойда на единъ, два или три метра разстояние до васъ, можемъ да се разберемъ. Най-първо, ние трѣбва да бждемъ близки, за да се разберемъ. Но ако стои единъ на 10 километра разстояние, и каже: „защо не ми говоришъ ясно“, какъ ще говоря? Азъ трѣбва да имамъ тржба, за да мога отдалечъ да говоря, и пакъ нѣма да се разберемъ. И сега питатъ: „ти какво си?“ Какво съмъ, не важи. Когато ученикътъ постъпи въ училището, учителятъ нѣма да го пита: „какъвъ си“, а — „разбирашъ ли прѣдмета, върху който говоря?“ Той може да е княжески синъ, даже може да е синъ на единъ царъ, но ако въ този синъ нѣма разбиране, за учителя много малко важи неговото произхождение. За учителя важи неговото вътрѣшно разбиране. И, слѣдователно, ние сега седимъ и мислимъ отъ какво произхождение сме въ свѣта. Не, за насъ важи какъ разбираме, какъ учимъ. Произхождението е много добро, но ако азъ дойда да говоря върху произхождението, не всички дѣца, които се раждатъ отъ царска кръвъ, сж царе или князе. Не всички дѣца, които се раждатъ отъ княжеска кръвъ, сж князе, не всички дѣца, които се раждатъ отъ благородна кръвъ, сж благородни. Не, не, има други закони, други условия, които опрѣдѣлятъ това. Какъ тогава ще примирите тѣзи два факта: въ едно благородно сѣмейство по нѣкой пжтъ се раждатъ отлични вагабонти. Ако тази кръвъ е благородна, отъ дѣ е попаднало това сѣмейство? И много пжти въ най-бѣднитѣ сѣмейства се раждатъ гении. То сж — ние ги наричаме — „случайности“, и се очудваме. Не това е великиятъ вътрѣшенъ законъ, който опрѣдѣля математически нѣщата. И ние като не разбираме този законъ, като не разбираме Божието Слово, казваме, тия нѣща сж тѣй или инакъ. Обаче, за съврѣменнитѣ интелигентни хора, които сж отраснали, дошло е врѣме да го разбератъ. Ние не искаме да влизаме въ стълкновение, да се боримъ. да изваждаме но-

жове, защото ако се боримъ, нищо нѣма да разрѣшимъ. Ако хората отъ едно общество сж по-силни отъ ония на друго нѣкое общество и ги набиятъ, счупятъ имъ главитѣ и краката, мислите ли, че ще напакостватъ на умоветѣ на другитѣ? Не, умоветѣ имъ ще останатъ сжщитѣ. Но има други по-силни и отъ тѣхъ, и тѣ дойдатъ и ще има пакъ счупване на рѣцѣ, глави и крака.

И при това, когато съврѣменнитѣ хора проповѣдватъ и говорятъ, но най-първо, всѣки единъ говорителъ, отъ каквато и категория да е, дали говори върху религиозенъ или общественъ въпросъ, цѣльта му трѣбва да е абсолютно безкористна, да нѣма никаква цѣль и да изкаже великата истина тѣй, както я разбира, за благо на своитѣ ближни. А сега, онѣзи, които питатъ, и онѣзи, които говорятъ, всички сж заинтересовани. Е, тогава, ако ние сме заинтересовани, какъ ще проповѣдаме истината? Сега нѣкои искатъ да ни обвинятъ, че това учение, което се проповѣдва, разваляло народа. Не, не, да говоримъ истината: онова, което разваля единъ народъ, не произтича отъ самитѣ говорители: тѣ сж изразъ на своя народъ. Какъвто е народътъ, такива сж и неговите говорители. Какъвто е народътъ такива сж и неговитѣ духовници. Единъ народъ създава своитѣ хора, споредъ степенъта на своето развитие. Той ги създава тѣй, както въ единъ кошеръ се създаватъ пчелитѣ, работници и царици. Тѣй и народътъ създава своитѣ хора, споредъ както той иска.

Сега Христосъ казва: „ако Словото ми прѣбже въ васъ“. В свѣта има и други фактори. Не е само българскиятъ народъ единъ факторъ, не е само английскиятъ народъ единъ факторъ, не е само френскиятъ, американскиятъ народъ единъ факторъ. не сж само тѣ фактори, такива е имало и въ миналото: египетскиятъ народъ, напр., и много други народи — и тѣ сж били фактори. Единъ народъ — това е единъ магнитъ, материаленъ магнитъ. Но когато магнитътъ привлича иглитѣ къмъ себе си, питамъ, силата въ него ли е? Не,

въ туй желѣзо текать други токове. Единъ народъ е силенъ, докато тази божествена сила тече въ неговата кръвъ. И днешнитѣ италиянци сж отъ произхождението на римлянитѣ, но дѣ е тѣхния характеръ? Друго течеше въ кръвта на тогавашнитѣ римляни и друго сега. Тогавашнитѣ бѣха герои, а тѣзи италиянци сж само сѣнки на геройството на римлянитѣ. Друга една сила има, която тече вжтрѣ въ кръвта на единъ народъ. И докато тази сила тече, всѣки трѣбва да използва туй течение. Азъ го наричамъ приливъ. Въ всѣки единъ народъ има приливъ и отливъ, тъй както въ природата прѣзъ мартъ, събуждатъ се известни токове, има такива, които вървятъ подъ земята и почватъ всички растения да растатъ, но само до 22-и тек. мѣсецъ юни и нѣколко деня понагатъкъ, слѣдъ което растежътъ почва да спира. Спре ли се туй течение, спира се и всѣко растение и всѣно развитие. Сега, когато е врѣме за култура и ние носимъ едно течение, има приливъ, и днешнитѣ свещеници, напримѣръ въ България, — българското духовенство, вмѣсто да работи разумно, да използва туй благословение, което небето изпраща, иска да тури въ изпълнение разни планове, задани спъне. Трѣбва да разбератъ, че съ това сами себе си ще спънатъ. Туй течение може да се отбие, и тогава тѣ ще останатъ на праздно. Кждѣ ще отиде? Отъ България може да иде въ Чехия, може да иде въ Сърбия, може да иде въ Русия и другадѣ. Туй течение може да се отбие, не мислете, че не може. Ако вие не го използвате, други ще го използватъ. Защото Писанието казва така: „Словото ми нѣма да се върне при менъ отъ да не принесе плода“. Той е, който Богъ праща въ свѣта. Сега нѣкои се усъмнятъ и казватъ: „ние сме единъ избранъ народъ, Господъ ни благословилъ“. Да, Господъ е рѣшилъ да те благослови, ако си заслужилъ, но когато ти не искашъ да използвашъ туй благословение, то ще те отмине. И знаете случая съ двамата синове на Исака: Исавъ и Яковъ, че първородниятъ

трѣбваше да приеме благословението, обаче вториятъ го прие, защото бѣше по-хитъръ. Защо Исавъ не прие благословението? Защото ходеше да се занимава съ ловджийство, да бие животни, а Яковъ какъвъ бѣше?

Съврѣменнитѣ религиозни, духовни хора трѣбва да почнатъ да мислятъ. Азъ нѣмамъ нищо противъ тия форми, които съществуватъ. Тѣ сж изгубили онова вътрѣшно значение. Тия форми сега трѣбва да се изчистятъ и да се създадатъ нови форми въ свѣта. За примѣръ, каква трѣбва да бѣде нашата форма за милосърдието? Вие минавате покрай пѣтя, виждате елинь бѣденъ, сакавъ, слабъ човѣкъ. Той ви се моли, вие вмѣсто да му дадете едно петаче, разсжждавате, философствувате: „великъ е Господъ, колко е чудна природата!“ А утрѣ, като ви се счупи крака, питате, защо се счупилъ. Когато си счупятъ другитѣ краката, то е въ реда на нѣщата, а ако се счупятъ съ хиляди крака за отечеството, хора измрѣха, питамъ: тия, измрѣлитѣ, като мъченици, потикнаха ли този народъ? Азъ не казвамъ, че не сж го потикнали никакъ, но често даваме жертви не на мѣсто. И ние, съврѣменнитѣ хора, не сме се оправили още. Войнитѣ това е жертва. Ние сме хора, които върваме въ една култура на жертви отъ хора. Вземете послѣдната война: европейскитѣ народи принесоха въ жертва по-вече отъ 25 милиона хора. Имаше ли Господъ нужда отъ тия жертви? Нѣмаше. И ние казваме, че едно врѣме евреитѣ принасяха само говеда, овце и гълъбчета, а съврѣменнитѣ хора показаха, че тѣ принасятъ въ жертва на Бога и хора. Е, питамъ сега: при такъва култура, дѣто се принасятъ хората въ жертва, може ли да се говори за любовъ? Нѣмамъ нищо ако тази жертва бѣ дадена съзнателно, ако всички тия 25 милиона бѣха умрѣли съзнателно за човѣчеството, какво щѣха да направятъ? Тѣ биха тикнали човѣчеството четири хиляди години напрѣдъ, и ние щѣхме да имаме една възвишена култура на земята. Ако тия 25 милиона биха се пожертвували съзнателно, биха

пожертвували имота си, живота си, всичко за тая цѣль, можеше да има смисълъ. Но всичкитѣ тѣ умирѣха безъ да потикнатъ човѣчеството много напрѣдъ. Тѣ едва го потикнаха само на 100 години напрѣдъ. Ето единъ методъ който е краенъ! Такава грамадна енергия на 25 милиона хора да се иждиви за нищо и никакво! И сега тия хора, вмѣсто да съзнатъ своитѣ погрѣшки, търсятъ кой е виновенъ. Азъ казвамъ, тия хора се жертвуваха безъ да се постигне онази велика цѣль, която се изисква. И Христосъ, който иде на земята, казва: „не е този пътътъ, по който може да се угоди на Бога“, а всѣки човѣкъ съзнателно, безъ насилие, трѣбва самъ да принесе живота си въ жертва благоугодна Богу, безъ да го заставятъ на сила. Това не е жертва. Прочее, азъ не съмъ противъ жертвата, азъ съмъ за жертвата, но нека всѣки самъ себе си доброволно да се принесе въ жертва.

И казва Христосъ: „ако думитѣ ми прѣбждватъ въ васъ и вие прѣбждвате въ мене“. Какво ще стане? Ще се изяви тогава любовта, т. е. първото качество на Духа. А въ какво седи тази любовъ? Сега всички говоримъ за любовта, нали? Въ човѣшката и Божията Любовь има двѣ качества различни. И тѣ сж слѣднитѣ: по човѣшки: този, който те обича, ще ти даде, най-първо, единъ хубавъ обѣдъ, ще те облѣче съ много хубави дрехи, ще ти даде и най-хубавото вино, но вториятъ пътъ, третиятъ, четвъртиятъ и колкото по вече минава, той ще почне да намалява, до като най-послѣ дойде обикновеното. Тази е любовта: ще започне на день съ по стотина цѣлувки, а слѣдъ 10 години нѣма да има никакви цѣлувки. Ще започне съ хубави думи и излияния, поетически изречения, ще цитира еди-кой-си философъ или поетъ, а слѣдъ 10 години, обаче, тия изречения ще изчезнатъ. И намѣсто цѣлувки, тогава ще има най-груби думи, които азъ сега не искамъ да цитирамъ. Обаче, въ Божествената Любовь процесътъ е обратенъ. Тамъ започватъ съ най-малкото. Какъ? Ще намѣришъ единъ бѣденъ човѣкъ, а ти си работилъ.

цѣлиятъ день, спечелилъ си 5 лв., и ще му кажешъ: „братко, седни, заповѣдай, както знаешъ, този хлѣбецъ съмъ намѣрилъ, его и солчица, двама сладко ще ядемъ; ще ме извинишъ, толкова сега имамъ, а въ бждеще, Господъ е добъръ, по-вече ще спечеля и повече ще има“. Ще седнете и сладко ще си говорите. само съ солчица и хлѣбецъ. Пуйки нѣма, б годишно винце нѣма, а може би, само топла водица. У този човѣкъ има любовъ. Но той забогатѣва по-вече, спечелва по-вече, въ него сърцето се разтваря. неговата трапеза става по-богата и, най-послѣ, ще ви даде единъ царски обѣдъ. Сегнѣ: въ Божията Любовь нѣма такива промѣни, както въ човѣшката.

Въ човѣшката любовъ всѣкога ще наблюдавате разлика между двама души. Ти обичашъ нѣкого, а той ще те гледа, правишъ ли ти разлика. Е, хубаво, като седнете на моята трапеза, азъ мога да ви сипя супа по една отмѣрена лъжица въ паницата. Но онзи човѣкъ е голѣмъ, може да изяде двѣ лъжици, ти пъкъ си малъкъ, една ти стига. Ако ти сѣдишъ по това за моята любовъ и кажешъ: „той не ме обича, защото ми сипа само една лъжица, а на онзи - двѣ“, това е грѣшка. Ако азъ бихъ ти сипалъ двѣ лъжици, можешъ ли да ги изядешъ? Не можешъ. И защо ти сѣ тогава, като не можешъ? Слѣдователно, това не е въ реда на нѣщата. А любовта се състои въ това, което въ даденъ моментъ ти можешъ да възприемешъ, да асимилирашъ и приложишъ.

Сега Христосъ казва: „ако думитѣ ми прѣбждватъ въ васъ и вие прѣбждвате въ мене, каквото попросите, ще ви бжде“. Е, кой отъ васъ не се е молилъ и не е просилъ, колко хиляди молитви вие сте изпратили досега на Господа въ църквитѣ, и всѣки день правите сжщото, като казвате: „Господи, искамъ, искамъ!“ И Давидовитѣ псалми досега милиони, милиони пжти сте прочели. Не е лошо, добро е всичко това, но еднообразнитѣ нѣща хипнотизирватъ, а разнообразнитѣ нѣща оживяватъ, каратъ хората да мислятъ. Съ-

врѣмениятъ религиозенъ животъ е еднообразенъ. Животътъ на чиновниците е еднообразенъ. Вземете всички чиновници, които сж заставени да работятъ. Чиновникътъ е уморенъ, като излѣзе, иска да си почине отъ еднообразиия животъ. Туй еднообразие е убило умоветъ на хората, тѣ за нищо не сж способни. И, слѣдователно, най-първо, ние трѣбва да се освободимъ отъ еднообразието въ живота. И въ дома, и тамъ, мжжътъ е еднообразенъ, синътъ е еднообразенъ: „е, Марийке, какво ще сготвишъ днесъ?“ — „е, бобъ, ще сготвя“. А утрѣ? „Леща, супа, това ще готвя цѣла седмица“. Десетъ, петнадесетъ яденета въ цѣлата година и 10 години като му готви все тѣй еднообразно, вече Марийка не е сжщата. Тя е била най-голѣмата красавица, но въ тази кухня какво е научила? Изгубила си красотата. Тя казва: „азъ зная да готвя бобъ“. Послѣ гледамъ, че плаче. „Защо плачешъ?“ „Е, моятъ възлюбленъ“, пакъ плаче — „наготвихъ му бобъ“. Нейниятъ възлюбленъ я кара да плаче, но и възлюблената и тя, като дѣте, плаче. Гледашъ я, текатъ четири реда сълзи. Тя плаче, но и той плаче: „ахъ, тя иска за Великъ-день костюмъ, какво да се прави, пѣкъ шапка, трѣбватъ 2—3 хиляди лева, отгукъ, оттамъ трѣбва да се вземе“. — „Ехъ — казва тя — да се върне той въ кѣщи и костюмъ да нѣма“... И тогава ние мислимъ, че сме хора християни. Азъ не говоря за езичниците, говоря за туй, което става въ България. Сжщото става и въ Англия, туй сж факти, навсѣкждѣ ставатъ. И сега седимъ ние, при този животъ, и казваме: какъ ще се поправи свѣта? Какъ ли? Първиятъ день ще готви мжжътъ, а вториятъ ще готви жената, третиятъ день ще готви синътъ, четвъртиятъ день — дъщерята. Послѣ пакъ ще се редуваатъ: жената, мжжътъ и т. н. т. Тѣй. Трѣбва да се освободимъ отъ еднообразието. Послѣ вземете турците: защо тѣ не могатъ да мислятъ? Защото обичатъ еднообразието: турчинътъ три пѣти ще вземе да си измие рѣцѣтъ хубаво. То е отлично. Мохамедъ е училъ така, той обичаше

чистотата: петъ пжти на день турчинътъ трѣбва да се мие. Е, туй е еднообразие, измиешъ се веднажъ, дважъ и четешъ сжщитѣ молитви. И турчинътъ като му стане това единъ навикъ, хипнотизира се и казва: „моята кжща е 7 ката нагорѣ и 7 ката на долу, да става каквото ще“. Сега да дойдемъ и до най-виднитѣ културни хора, до политицитѣ, и тѣ говорятъ за „любимия“ народъ, за „брашнения човаль“. Оплакватъ народа си, защото билъ обѣднялъ. Но азъ казвамъ: ако тия български министри биха отишли да оратъ земята — всѣки единъ български министъръ да оре на нивата по два часа на день или да копае на лозето по два часа и тогава да иде въ министерството да разглежда дѣлата, не щѣше ли да бжде по-добрѣ? И единъ владика, прѣди да разгледа едно дѣло за разводъ, най-първо да иде да покопае. Всички трѣбва да копаятъ, и азъ ще копая. Туй трѣбва да ни бжде едно правило. Когато ние почнемъ да копаемъ и да работимъ, тѣй както Господъ е създалъ свѣта, ние ще поумнѣемъ, защото ще влѣземъ въ връзка съ земята и ще почувствуваме страданията, които сме причинили на хиляди сжщества въ нея. А сега нашитѣ крака сж обути съ обуца, и казваме: „лицето му почернѣло, той е дяволъ, очитѣ му сж хлътнали, побѣляла му главата, а онзи е благороденъ човѣкъ, защото е бѣличккъ, очитѣ му весели“. Но азъ те питамъ: ако ти си една жена, ще се смѣешъ ли, когато раждашъ? Не! Разбира се, ще отпадне твоето лице и очитѣ ти ще хлътнатъ. И ако азъ питамъ тази жена, защо отпадна, ще каже: „ти раждалъ ли си.“ И сега ние ублажаваме тия хора, които не раждатъ. Хубаво, и противъ това нѣмамъ, но ще дойде врѣме и тѣ да раждатъ. Бѣлиятъ цвѣтъ трѣбва да се измѣни, да даде плодъ въ природата. Има законъ, че може да цвѣтятъ тия дървета, пчелитѣ може да бератъ медъ, но ако тия цвѣта не завържатъ, какво ни ползува това? Питамъ, ако туй Божествено Слово, което иде сега отъ толкова хиляди години въ свѣта — отъ двѣ

хиляди години — не се възприеме, какво ще спечелите? И вие, българитѣ, отъ колко години сте християни? Азъ изчислявамъ по закона на вѣроятноститѣ и намирамъ, че 100 милиарда пжти тѣ сж споменали името Христово, отъ както сж приели християнството. Споредъ моето изчисление, толкозъ излиза. И какво сж спечелили българитѣ отъ Христа? Ще кажатъ: „Христосъ ни даде малко земица“. Да, Христосъ можеше да ви даде нѣщо повече: да се помене Христовото име 100 милиарда пжти и да има такъвъ малъкъ резултатъ! Това е една крива метода на изговаряне това име. И тогава питатъ: „кой е Христосъ?“ Азъ нѣмамъ нищо противъ, повикайте, който и да е български владика да произнесе името Христово, и да видимъ резултата. Да го произнесе както и да е за менъ е безразлично, стига това да произведе резултатъ. Всѣко едно име има сила, смисълъ въ себе си, има и резултатъ. *Туй име, което трѣбва да се произнесе, е любовъ.* Ще бжде безполезно въ бждеще да лъжемъ когото и да е, трѣбва да слѣземъ отъ троноветѣ си и да отидемъ съ една мотичка да копаямъ на лозето, да вземемъ ралото и коня и да отидемъ да оремъ на нивата. Това значи да слѣземъ до положението на бѣднитѣ хора и да покажемъ какъ трѣбва да се работи. — Тѣй, както бащата и майката постѣпватъ, а не като дѣцата. Тѣй трѣбва да постѣпятъ разумнитѣ хора. Бащата и майката не каратъ най-първо дѣцата да работятъ, но тѣ започватъ. По законъ нѣма да любимъ. Нѣма законъ за любовта. Азъ не ви критикувамъ и не ви казвамъ какъ да се любите: ако имате любовъ, то е заради васъ. Ако ме запитате тѣй: „моята любовъ права ли е“, азъ не мога да ви кажа, но въ даденъ моментъ, азъ зная дали любя или не. Но нѣма моментъ въ моя животъ, когато да не зная, права ли е постѣпката ми или не. Или за едно разположение, което имамъ, право ли е или не. Абсолютно зная: обичамъ ли или не, и въ каква степенъ и какви резултати ще даде тази любовъ. Съзнанието ми показва каква е любовта ми. Зная

го това, за себе си го зная. И ако вие ме попитате, каква е моята любовъ, ще кажа: братко, да идемъ тогава и двама при любовъта, да влѣземъ въ нейната пещъ и ако и двама еднакво издържимъ, тогава еднакво любимъ, а ако ти като се нагорещишъ, излѣзешъ изъ пещъта, значи, любовъта ти е малка. Вземете нѣкой съврѣмененъ човѣкъ, като му говорите за Христовото учение, той казва, че то е малко прѣкалено, ние имаме жена, дѣца, той, религиозниятъ животъ, е за стари години, а сега ние да си поживѣемъ. Но любовъта не говори така. Безъ тази любовъ, ако вие трѣбва да раждате, дѣца, синове и дъщери, какъ ще ги родите? Ако ги родите безъ любовъ, ще бждатъ едни, а ако ги родите съ любовъ, ще бждатъ други синове. Любовъта е, която ще опрѣдѣли качеството, стремежитъ, благородството на вашитъ синове. Мъдростъта е, която ще даде формитъ имъ, ще развие тѣхнитъ способности, а истината е, която ще даде методитъ, какъ да работятъ. Сега религиознитъ хора казватъ, че една майка ражда по любовъ. Е, по любовъ като ражда, тя нѣма да се мъчи три дена, а ще ражда безъ мъки: съ мъки раждатъ само грѣшнитъ хора. Имашъ едно лошо желание, искашъ да си отмъстишъ, редъ години го носишъ въ сърцето си, лицето ти ще стане черно, защото зло носишъ въ себе си, но единъ день все ще извършишъ туй прѣстѣпление: ти си родилъ туй желание, ти си родилъ едно дѣте, то е една форма, която живѣе въ невидимия свѣтъ, единъ прѣстѣпникъ. създаденъ въ духовния свѣтъ, и този прѣстѣпникъ ще се роди на земята.

И казва Христосъ: „ако вие прѣбждвате въ менъ и думитъ ми прѣбждате въ васъ, каквото искате, ще ви бжде“. Кое ще бжде? — Ние ще знаемъ какъ да прѣобразимъ сегашния нашъ животъ. Азъ трѣбва да прѣобразя своя вжтрѣшенъ животъ, това е заради мене. И забѣлѣзвамъ едно нѣщо, като ходя между хората, че въ тѣхъ всѣки е съсредоточилъ ума си въ другитъ. Гледа, че този е богатъ, а той нѣма нищо. Не, всѣки отъ насъ трѣбва да обърне ума

си на своето лозе, всѣки трѣбва да копае своето лозе. И „ако думитѣ ми — казва Христосъ — прѣбждватъ въ васъ“, този законъ на любовта ние можемъ да го приложимъ на опитъ. Сега какъ ще го приложимъ? За любовта има закони въ физическия свѣтъ, ще я приложимъ тѣй, както прилагаме свѣтлината. Има стѣкла и прѣзъ тѣхъ знаятъ, какъ да прашатъ свѣтлината, да я прокараватъ. И въ бждеще майкитѣ ще знаятъ какъ да прокараватъ лжчитѣ на любовта. Тия лжчи излизатъ отъ човѣшкитѣ очи. Ти трѣбва да видишъ, какви сж лжчитѣ, които излизатъ отъ очитѣ на оня човѣкъ, който те люби. Нѣкой пжтъ отъ човѣшкитѣ очи излизатъ червени лжчи, нѣкой пжтъ излизатъ портокалени, зелени, сини, жълти лжчи, нѣкой пжтъ излизатъ бѣли лжчи и даже черни. Тия лжчи, които излизатъ изъ човѣшкитѣ очи на вѣнъ, изъ човѣшката душа, упражняватъ разни влияния. Сега вие мислите, че приближава обѣдъ и отъ всинца ви излизатъ отъ очитѣ ви лжчи. А тия лжчи сж отвѣнъ, отъ други сжщества около васъ, тѣ ви ги прашатъ, но вие не ги виждате. Вие се влияете, и като се върнете въ дома си, нѣкои ще бждатъ разположени, а други не. Нѣкой ще каже: „азъ много добрѣ разбрахъ бесѣдата“, а другъ ще каже: „имаше единъ господинъ, той ми прѣпятствуваше съ своитѣ влияния“. Е, какво е неговото влияние? Неговото влияние е, че този човѣкъ не е разбралъ любовта. Сега, въ тази бесѣда, азъ ни най-малко не искамъ да се нахвърлямъ върху свещеницитѣ, но казвамъ една велика истина, че въ съврѣмненната еволюция е настаналъ единъ периодъ, въ който човѣшкитѣ умове и човѣшкитѣ тѣла ще почнатъ да се разслабватъ. Тази неврастения, която сжествува въ цѣла Европа, е едно разслабване на бѣлата раса. И тѣ трѣбва да взематъ мѣрки, въ какво? Тѣхниятъ егоизъмъ е станалъ толкова силенъ, че разслабва нервната система, всѣки единъ е тѣй погълнатъ съ разни материалистични мисли — нашитѣ умове сж пълни само съ мисли за кжщи и пари. Въ насъ нѣма нищо благородно. И свещени —

цитѣ служатъ само за пари, а не за името Христово. Азъ ще ви приведа единъ примѣръ, но ще ме извините, то е за добро. Дойде при менъ една госпожа и ми казва: „азъ съмъ възмутена!“ — „Отъ какво?“ — Искамъ да ти кажа, изнеси го нѣкой пжтъ. Отивамъ на църква съ всичкото желание да се моля на Бога. Разбира се, свещеникътъ ми поднася дискоса, изваждамъ една златна монета, турямъ я, но се отдалечавамъ и се моля; гледамъ прѣдъ свещеника, натрупали се много пари, — туй бѣ прѣди войната, при започването на войната. По едно врѣме свещеникътъ отдѣля петолевкитѣ и двулевкитѣ, поглежда и ги туря въ джоба си, а грошчетата и еднолевчетата ги оставя и ги занася на своя другаръ: туй стана въ една отъ софийскитѣ църкви“. Е, питамъ: какъ ще служи този свещеникъ на Бога? Не го обвинявамъ: той за пари служи на Бога. Ама въ това врѣме, ако тоя свещеникъ промърми една молитва, той не мисли за Бога, а колко пари ще му дадатъ. Утрѣ единъ свещеникъ погребва, той мисли само колко пари ще му дадатъ. Всичко е за пари, и свещеницитѣ говорятъ, че имали моралъ. Дѣ е тукъ моралътъ? Дѣ е тукъ православието, дѣ е благочестието? Ама „на тия свещеници трѣбватъ пари, трѣбва да живѣятъ“. Щомъ е така, свещеникътъ трѣбва да остави онзи, който се вѣнчава, да даде колкото обича, да му каже: „колкото обичашъ — дай“. Туй е благородство! Не е въ мой интересъ азъ да имъ казвамъ, за менъ е по-добрѣ да ги оставя да си чупятъ главитѣ, а не да ги поправамъ, защото, като ги поправамъ, тѣ ще се коригиратъ, ще се покажатъ праведни и ще скриятъ грѣховетѣ си. Не, не, ние искаме грѣхътъ съвършено да се изличи. Азъ искамъ, когато срѣщна българския свещеникъ, да е безкористенъ и да свѣти лицето му. И владиката да бжде такъвъ, и само тогава азъ бихъ му подалъ ржката си. Сега казватъ: „съ коя властъ говоря“. Азъ имъ говоря истината и тази истина единъ день ще дойде да заговори, нѣма да се мине много врѣме. И казва

Христосъ: „ако азъ млъкна да говоря,тия камъни ще проговорятъ“. Ако азъ млъкна — цѣлиятъ български народъ ще проговори, и най-заспалитѣ българи ще проговорятъ, не само българскиятъ народъ ще проговори, но и говедата имъ ще проговорятъ, всичкитѣ имъ говеда ще проговорятъ. Вие, които ме слушате, ще схванете тази велика истина, тя ще проникне въ васъ. Ние сме хора разумни и трѣбва да отворимъ сърцата си и умоветѣ си, да говоримъ истината. Срамота е за насъ да лъжемъ. Въ очитѣ ме лъжатъ, говорятъ нѣща, които ме отвращаватъ. И такъво безобразие отъ лъжи азъ не съмъ виждалъ. Ще дойде нѣкой ученъ българинъ, нѣкой политиканъ, да ме изпитва. Е, господине, казвамъ, кажи истината на явѣ, нѣма какво да ме изпитвашъ. Ако е за изпитване, азъ зная твоето минало и какво искашъ, зная, и онѣзи, които сж те проводили и тѣхъ зная, и какво мислятъ зная. Азъ искамъ да говоримъ истината направо. Ако виждате нѣщо лошо въ менъ, ако туй, което е въ моята стая, ти мислишъ, че то е много зарадъ менъ, половината може да го раздѣля съ тебе. И цѣлата си стая мога да ти я отстъпя. Всички трѣбва да говоримъ истината, разбирате ли? И нѣма по-отвратително нѣщо отъ това, единъ религиозенъ, духовенъ човѣкъ да говори лъжа, и послѣ да се извинява, че билъ нервозенъ човѣкъ. На ония, който дойдатъ при мене, казвамъ: кажи какво искашъ, но ако мислишъ, че единъ день азъ ще използвамъ туй, не ми го казвай. Каква нужда имамъ да нося твоитѣ грѣхове? Д-же азъ правя очитѣ си слѣпи, защо да гледамъ погрѣшкитѣ на другитѣ и какво ще ме ползува, че нѣкой владика или попъ кралъ, или е прѣсѣжпилъ нѣкъдѣ, какво ще ме ползува? Не, менъ ще ме ползуватъ само твоитѣ добродѣтели, менъ ще ме ползува само любовта, която е въ тѣхъ. Ни най-малко не любопитствувамъ да зная погрѣшкитѣ имъ, нито злорадствувамъ, а само съжалявамъ въ душата си, че тия български владци отъ 20 години не можаха да разбератъ Христа. Не менъ да разбе-

ратъ, не, не, а Христа въ себе си да разберѣтъ — да не лъжатъ. Ще каже нѣкой владика: „азъ съмъ го разбралъ, но не мога да копая“. Не, да идемъ да покопаямъ на лозето, и двамата да вземемъ оралата, да впрѣгнемъ воловетъ и да изоремъ нивата. Че ти владика ли се роди, та да можешъ да проповѣдвашъ, а да не можешъ да копаяшъ? Ти попъ ли се роди, за да можешъ да служишъ въ църква, а да не можешъ да орешъ и да копаяшъ? Въ свѣта има само единъ владика, самоѣдинъ попъ, и само него азъ признавамъ — той е Господь. По нѣкога нѣкой ми казватъ: „ти си свѣтъ човѣкъ“. Казвамъ: свѣтъ въ какво? Свѣтъ е само онзи, който люби, не люби ли, никаква свѣтостъ нѣма. Какъвъ свѣтъ човѣкъ или „отче святи“? Ако ти не можешъ да любишъ брата си, никаква свѣтлина нѣма у тебе, ти си свѣтъ безъ да можешъ да дадешъ свѣтлина на хората. Да жертвувашъ себе си, разбирамъ, а да си свѣтъ и не-обикновенъ човѣкъ, не. Необикновенъ е само Богъ, а ние всички сме обикновени хора. Въ тази форма, въ която сме турени, ние сме обикновени, и отъ насъ се изисква дълго врѣме, за да се измѣнимъ. И Христосъ минаваше за Синъ Божи, но като го набиha, носеше си кръста и Господь казва: „я сега като си Мой Синъ, който всичко може и изцѣрѣва, носи си кръста“. Можеше ли той да го отмахне? Можеше. Е, какъ мислите вие, Христосъ носилъ ли е кръста? Двѣ теории има: едни казватъ, че го е носилъ, а други казватъ, че не го е носилъ. Какъ мислите вие?

Главното сега е, да останатъ тия мисли у васъ. необходимо е, истината да се загнѣзди въ сърцата ви. Да любимъ истината съ всичкото си сърце, съ всичкия си умъ, съ всичката си душа и съ всичката си сила. Това е първото нѣщо, което е необходимо за българитѣ, безъ разлика, отъ най-голѣмия до най-малкия. Второто нѣщо: българинътъ трѣбва да обича свѣтлината, абсолютната свѣтлина за ума и да я желае съ всичката си душа и съ всичката си сила. Послѣ третото нѣщо: българинътъ трѣбва да обича чи-

стотата на сърцето си, и да я желае съ всичкото си сърце, съ всичката си душа, съ всичкия си умъ и съ всичката си сила. Ако можемъ да приложимъ тия три нѣща въ България, вжтрѣ въ една година ще има една съвършено нова култура — въ една година българитѣ ще отидатъ хиляда години напредъ. И не само това, но въ 10 години черепътъ на българина ще се измѣни. И неговото лице нѣма да бжде като сега, ще придобие много правиленъ профилъ, правиленъ носъ, ушитѣ му ще се измѣнятъ, цѣлото му лице ще се измѣни, цѣлото му тѣло, и европейцитѣ ще дойдатъ да видятъ новия типъ на българина, който само при истината, свѣтлината и чистотата може да има. А при сегашното разбиране на българина, ще имаме сегашния типъ, за който европейцитѣ се произнасятъ, както знаете.

„Ако думитѣ ми, казва Христосъ, прѣбждватъ въ васъ“ . . . Но кой Христосъ? Не думитѣ на Христа прѣди двѣ хиляди години, а на Христа, който сега ви говори. Мислите ли, че ако бѣше се изправилъ сега Христосъ прѣдъ васъ, друго-яче щѣше да говори? Той е казалъ: „думитѣ, които азъ ви говоря, не сж мои“. И азъ ви казвамъ сжщото. Тогава каква разлика има? И казвамъ: думитѣ, които азъ ви говоря, не сж мои, тѣ идатъ отъ единъ великъ източникъ и азъ ви ги казвамъ. Ако ги приемете, ще ги опитате, че тѣзи думи сж вѣрни и истинни. Не сж мои, не грѣшете душата си. Не мислете, че съмъ нѣкой „голѣмъ“ човѣкъ. Не, не, едно нѣщо азъ мисля: азъ зная че Богъ е Любовь; азъ зная, че Богъ е Мждрость, и тази Мждрость не е такъва, каквато ученитѣ мислятъ; азъ зная, че Богъ е Истина, и тази Истина е малко друго-яче, отколкото хората я знаятъ; азъ зная, че Богъ е Правда, и тази Правда е друга; азъ зная, че Богъ е Добродѣтель, и тази Добродѣтель е друга.

И сега моитѣ думи какво ще произведатъ въ васъ? Вие ще седнете и ще кажете тъй: „какво иска да ни каже нашиятъ учителъ?“ Азъ искамъ

да ви кажа: трѣбва коренно да се измѣните и да станете нови хора, хора на истината, безъ лъжа, безъ никаква лъжа! Не да казвате: „малко бѣла лъжа“, не! Безъ никаква лъжа! Че може да лъжете, то е другъ въпросъ, то е една слабостъ. Азъ го считамъ слабостъ, но на здравия човѣкъ не се позволява да лъже. Азъ вземамъ тъй: на болнитѣ хора се позволява да правятъ нѣща незаконни, но на здравия човѣкъ не се позволява, той трѣбва да разсждава правилно. И сега ние сме се събрали тукъ, въ името на Божията Любовь, събрали сме се въ тази любовь, и какво мога азъ да направя за васъ, какво можете вие да направите заради мене? Вие заради мене много можете да направите. У българитѣ въобще, когато нѣкого цѣнятъ, всички носятъ ризи подарѣкъ. Ако азъ изцѣля 100 души и ми донесатъ 100 ризи, дѣ ще имамъ време да ги нося? И у българитѣ има законъ: като изцѣришъ нѣкого, той ще ти даде нѣщо и трѣбва да го приемешъ. Прѣдставете си, че излѣкувамъ хиляди души и ми дадатъ хиляди ризи, ще видите цѣль сънджкъ ризи и ще кажете: „този човѣкъ трѣбва да е много богатъ, само толкова ризи!“ А пъкъ азъ ще кажа: ще лѣкувамъ, а вие ще давате тия ризи на бѣднитѣ, моитѣ братя, които нѣматъ, и считайте, че тѣ за менъ ще ги носятъ. А сега като излѣкувамъ нѣкого, най-напрѣдъ ще ме повикатъ на гости и всички, най-първо, ще научатъ, съ какво се храни учителътъ. Тиквички държени не употребявамъ, сирене не употребявамъ и такива деликатеси, плодове, не, не, на вашия учителъ малко рѣпа стѣргана съ малко оцетъ и зехтинъ, малко хлѣбъ, и нищо по вече. И ще се свърши въпросътъ. Не е въпросътъ до ядене, а до любовта. И най-пищната храна можете да имате, но ако нѣмате любовь, нищо не се ползвате. Когато седнемъ и имаме любовь, ще ядемъ сладко, ще се разбираме, макаръ да е и само бобецъ. Съ любовь ли е, то е най-красивото, нѣмаме ли любовь, това ядене е ненужно за мене. Сега азъ изисквамъ отъ васъ, които ме слушате, едно нѣщо.

Знаете ли какво искамъ? Много малко искамъ. То е като онзи български лихваринъ: на одного далъ пари на заемъ и му казва: „нѣма да плащашъ лихва, а само на гроша по една пара всѣки день“. И онзи, като незнаелъ да смѣта, казалъ: „хубаво, по една пара“. И азъ ще ви кажа като онзи: по една пара на день.

Спрете се като се върнете дома и си кажете тъй: „ние употребили ли сме досега любовта?“ Прѣгледайте вашия животъ: служили ли сте единъ день на Бога тъй, че да сте извършили волята Божия, както той иска? Прѣтърсете и намѣрете единъ красивъ день въ живота си, да сте го употребили тъй, както Той иска. Прѣдъ васъ, прѣдъ себе си изповѣдайте се чистосърдечно и искрено, повдигнете си мислитѣ и кажете: има ли единъ красивъ день въ моя животъ, въ който азъ съмъ служилъ тъй както Божията Любовь изисква? Какъвъ важенъ въпросъ е този! Туй искамъ отъ васъ. Можете ли да го направите? Като се върнете всинца, които ме слушате, още тази вечеръ го направете, не утрѣ, а тази вечеръ. И азъ мисля самъ да го направя. И туй прѣглеждане ще ми бжде най-приятното, защото ще знаа, че вие разглеждате единъ отъ най-важнитѣ въпроси. Пъкъ и азъ съ васъ ще застана и ще кажа: въ моя животъ има ли единъ красивъ день, въ който съмъ постъпилъ тъй както Божията Любовь изисква? И азъ ще постъпя съ себе си съ онази строга мѣрка на тази велика Божия Любовь. Служилъ ли съмъ азъ тъй безкорисно съ всичкото си сърце, съ всичкия си умъ, съ всичката си душа и съ всичката си сила тъй, както този великъ Господъ изисква?

Нека тази вечеръ ние да отправимъ умоветѣ си, сърцата си и душитѣ си къмъ Бога, да произведемъ една велика вълна въ свѣта, да почувствува Господъ, че ние искрено го търсимъ. И когато почувствува това, Той ще ни отговори. И тогава ще чуете онзи, тихия, гласъ, и като го чуете, ще имате единъ отъ най-приятнитѣ моменти, който нѣкога сте прѣживѣли!

Бесѣда, държана на 18.VI. 1922 год. въ София.

Гладуватъ и жадуватъ.

„Блажени, които гладуватъ и жадуватъ за правдата, защото тѣ ще се наситятъ“. 1)

Силни думи въ стиха сж: „коиго жадуватъ и гладуватъ“. Това сж силни думи, които изразяватъ силно желание. Защото само оня, който е гладенъ или жаденъ, разбира какво нѣщо е гладъ и жажда. Слѣдователно, Христосъ употребява тия двѣ думи, които иматъ смисълъ, а не сж двусмислени. Значи, за да разбере човѣкъ правдата, трѣбва да гладува и жадува, трѣбва да е гладенъ и жаденъ, тѣй като хлѣбътъ може да се оцѣни само отъ гладния и водата отъ жадния. Да се оцѣни, т. е да се използва. Сега може да се направятъ много разсуждения, да се отвличае какво нѣщо е правда, какво нѣщо е гладъ, обаче, ние ще вземемъ въ прѣмъ смисълъ, тѣй като гладътъ го чувствуваме всѣки день.

„Блажени, казва Христосъ, които гладуватъ и жадуватъ“, за какво? — за правдата Виджали ли сте вие тия лястовички, които цѣлъ день слизатъ и се качватъ, какво хубаво упражнение правятъ изъ въздуха? И всичко туй е обосновано на онзи вжтрѣшенъ гладъ. Този гладъ прави всички тия извивания. Кажете: какво кара онази птичка да се разхожда? То е гладътъ, който я застава да се разхожда, това е една необходимостъ. Мнозина културни хора иматъ едно криво понятие за развиването на човѣшката душа. Всички хора търсятъ лесния пжтъ. Даже прѣди войната бѣха дошли до мисълта, че единъ день химията ще измисли такива малки пилюпчета, та безъ много работа, безъ ора-

1) Ев. Матей — 5:6

не, да се хранят хората. Такива пилюлчета нѣма и не може да има. Може, но кога? Когато хората достигнат състоянието на ангелитѣ. Изисква се за това една възвишена култура, а не при сегашната култура.

Сега Христосъ засѣга единъ основенъ въпросъ — за правдата. Той е въпросъ на човѣшката интелигентностъ. Правда може да съществува само тамъ, дѣто има възвишена интелигентностъ, като вземемъ думата „интелигентностъ“ въ много широкъ смисълъ — дѣто има мъдростъ и истинско знание. Ние не трѣбва да се заблуждаваме, че имаме знания. Ще оставимъ и ония афекции, които се зараждатъ въ ума ни, че защо трѣбвало да бждемъ интелигентни въ даденъ случай сме много интелигентни, а въ другъ случай не. Азъ говоря за онази интелигентностъ, която владѣе всичкитѣ човѣшки емоции, и при каквито условия и да е човѣкъ, той всѣкога пази равновѣсие. Туй е по отношение на цѣлокупния животъ, както се проявява. „Блажени“, кои? Блаженъ е само онзи, който е уменъ. Само умниятъ човѣкъ може да бжде блаженъ, който може да се наслаждава отъ музика, който има музикаленъ духъ; който може да се наслаждава отъ художество, отъ изкуство — онзи, който има тия чувства. Сега твърдятъ, че всички хора иматъ еднакви дарби, но нѣматъ еднакво обработени дарби. И когато говоримъ за любовта, вие еднакво не схващате любовта, понеже чувствата на любовта у всинца ви не сж еднакво развити.

Едно врѣме огънятъ се влюбилъ въ леда и казалъ: „понеже много ми е жежко, искамъ по нѣкой път да ме разхлаждашъ“. Обаче, единъ день когато огънятъ стопилъ леда, той изгасналъ. И казалъ: „азъ искамъ да ме разхлаждашъ, а ти ме изгаси“. Сега по нѣкой път и вие искате, като огъня, разтуха и разхлада въ живота, но като се стопи вашия ледъ и загаси огъня, какво ще стане? Прѣдставете си, че душата е реално същество. Вие сте интелигентенъ, уменъ човѣкъ, основавате живота си върху ледъ, и съграждате една кж-

ща на леда. Ето колко здравъ, якъ е този ледъ. Вие съграждате единъ отличенъ палатъ. Обаче, иде слънцето, разтопява леда, разрушава вашата основа и цѣлиятъ палатъ се прѣвръща на вода. И вие виждате, че иде цѣлъ катаклизъмъ, но какъ да се избегнете отъ нещастieto? Направяте си лодка и казвате: „слава Богу“, избавихме се отъ катастрофата на леда, въ водата може да живѣемъ. Но прѣдставете си, че водата се изпарява и вие оставате пакъ безъ основа. Питате: „какво трѣбва да правимъ?“ Но щомъ стане тази вода на пара, трѣбва да си направите крила. Слѣдователно, всѣки единъ отъ васъ трѣбва да се научи да минава отъ едно състояние въ друго: отъ състоянието на леда въ онова на водата и да влѣзе въ състоянието на парата, за да може и въ нея еднакво да функционира. А туй е, което съвременнитѣ хора наричатъ: „да се приспособишъ къмъ условията на живота“.

„Блажени, които гладуватъ и жадуватъ.“ Ние гладътъ и жаждата не можемъ да унищожимъ: тѣ сж една необходимостъ, единъ потикъ вжтрѣшенъ, абсолютно правиленъ. Човѣкъ, който иска да знае, дали е здравъ или не, ще познае отъ това: докато чувствава гладъ и жажда въ себе си, той всѣкога е здравъ. Изгуби ли глада и жаждата, туй състояние е болезнено. Докато въ човѣка има гладъ и жажда за правда, това е едно нормално състояние на душата, това показва, че е здравъ. Стане ли човѣкъ индиферентенъ, каже ли: „безразлично е за мене“, това е едно болезнено състояние. Другото положение: дотогава, докато сжествува тази жажда, да се интересувате за душитъ на хората, да се запознаете съ тѣхъ, въ васъ има истинско разбиране на живота, има животъ. А когато кажете: „менъ много малко ме интересуватъ хората“, питамъ тогава: щомъ много малко ви интересуватъ хората, тогава за какво ще се интересувате?

Сжщото е и въ окултизма. Ако кажете: „мене много малко ме интересува цѣлия човѣкъ, щомъ прѣстанатъ да живѣятъ всичкитѣ отдѣлни части на

тѣлото му? Е, хубаво, ако всичкитѣ отдѣлни части прѣстанатъ да живѣятъ, кждѣ е тогава животътъ? Помислете, че малкото прѣстче каже: „менъ не ме интересуватъ другитѣ нѣща“. Не, не, ще го интересуватъ. Философията на живота е да знаете да се интересувате отъ хората, да знаете тѣхнитѣ отъношения къмъ васъ какви сж, и вашитѣ отношения къмъ тѣхъ какви сж.

Сега казва Христосъ: „блажени, които гладуватъ и жадуватъ за правдата.“ Върху тия стихове има написани цѣли томове, томове съ богословски тълкувания, и азъ ублажавамъ ония хора, които сж писали, защото има какво да четатъ хората за блаженствата на гладуващитѣ и жадуващитѣ за правдата. И всѣки единъ вѣстникъ все за правда пише: „правда!“ „правда!“ — но въ съврѣменнитѣ хора още нѣма гладъ и жадъ за тази правда. Да гладувашъ и жадувашъ за нея, това значи, да я приложишъ въ себе си. Сѣдали ли сте вие нѣкой път да си дадете единъ отчетъ да помислите, какво прѣдставлявате вие като човѣкъ? Вие се оглеждате въ огледалото, очитѣ ви сж сини, казвате: „ясни ми сж очитѣ, сини.“ Хубаво, вѣждитѣ черни, косата, до като сте младъ, черна, ще мислите, че сте нѣщо, нали? Туй като младъ, но на 45 години, на зрѣла възраст, имате една промѣна, а на 90 год. имате друга промѣна. Тогава вече тѣлото ви не е онова стройно тѣло, но е станало като една въпросителна, и се чудите защо грѣбнакътъ на човѣка се измѣня. Но вънка вие, като една интелигентностъ, като една душа, какво прѣдставяте самъ по себе си? Може ли вие да си съставите една ясна прѣдстава, можете ли да живѣете вънка отъ тѣлото. Прѣдставете си, че сте излѣзли отъ тѣлото си. Имали ли сте туй положение? Говорите сега, че има единъ невидимъ свѣтъ, това онова, не да оставимъ далечнитѣ работи. Кой отъ васъ е ималъ тази малка опитностъ, да излѣзе изъ тѣлото си? Ние, като излѣзе единъ човѣкъ отъ тѣлото, казваме, че е умрѣлъ, а като влѣзе нѣкой въ тѣлото, казваме, че е оживѣлъ. Това е

изопачение: излизането наричаме смърт, а влизането — живот. Но ще ви се види чудно ако кажа, че излизането е живот, а влизането — смърт. Защото като излѣзешъ отъ кжщата, отивашъ да работишъ, да припечелишъ нѣщо, а като влѣзешъ въ нея, отивашъ да ядешъ. И съврѣменнитѣ хора казватъ, щомъ влѣзе човѣкъ въ кжщи: „дайте кокошка, хлѣбъ“. Той всичко унищожава, причинява навсѣкждѣ смъртъ. Неправилното излизане отъ тѣлото причинява смъртъ, и неправилното влизане въ тѣлото пакъ причинява смъртъ. Правилното излизане отъ тѣлото причинява животъ и правилното влизане въ тѣлото причинява животъ. Тѣй седи въпросътъ. Ако сега вие, съврѣменнитѣ хора, тѣй както сте, бихме ви извадили душитѣ, да влѣзете въ духовния свѣтъ, т. е. да извадимъ вашата душа или астралното тѣло или духовното тѣло, за да влѣзете въ духовния свѣтъ, вие щѣхте да забѣлѣжите отъ цѣлото пространство проточени нижки. Това сж милиони нижки. И ще видите, че цѣлото пространство е прѣкръстосано само съ тия нижки, ще намѣрите една обвита мрѣжа и всичкото изкуство на науката седи да знаешъ, какъ да функционирашъ изъ тия нижки, да се отплетешъ отъ тѣхъ. И ако не си уменъ, тия нижки се заплитатъ една съ друга и нѣкой пжтъ трѣбватъ 10—20 год., докато се оправятъ. И хората казватъ: „оплели му се работитѣ“. А ние казваме: заплели му се нижкитѣ. Нѣкоя вечеръ излѣзе, заплете му се нѣкоя нижка и щомъ се завърне, на втория день търси този г-нъ да се разправи съ него, нѣкой пжтъ по приятелски начинъ, а нѣкой пжтъ да се кара. Все дири какъ да се отплете, било по добъръ, било по лошъ начинъ. И въ сегашния животъ хората трѣбва да заспятъ, за да се поправятъ. И, дѣйствително, трѣбва да дойде Христосъ на земята, да приспи хората, да каже тѣй: „всички да заспятъ“, както при една хирургическа операция. Той иде сега да разплете всичкитѣ нижки, въ които сж се заплели и ученици, и свещеници, и владици, сждии, учители, бащи и майки, на всичкитѣ нижкитѣ имъ сж

така заплетени, че ние не знаемъ кой пжтъ да хванемъ.

И казва Христосъ: „блажени, които гладуватъ и жадуватъ за тази божествена правда“, която трѣбва да дойде, да разпетлае тия нижки. Сега какъ сж заплетени нижките? Онѣзи отъ учениците, които започватъ да учатъ по музика, учителя казва да турятъ само кордитѣ. А ученикътъ, който не разбира кордитѣ, вземе, че ги размѣсти, тънката корда турне на мѣстото на басовата корда, размѣсти ги и не върви. И той ги гласи, но не може. Казвамъ: всѣка корда трѣбва да се постави на нейното мѣсто. А за да се намѣсти тамъ, ще повикашъ единъ учителъ да ти каже, коя корда на кое мѣсто трѣбва да се тури. И тия цигулки си иматъ мѣрки, единъ инструментъ, дѣто всѣка една жица се туря споредъ мѣрката. И споредъ мѣрката, постепенно ще бждатъ наредени по дебелината имъ. Щомъ се нагласи цигулката, тя може да свири правилно.

Сега, за да разберете тия Христови думи, вие трѣбва да нагласите своя мозъкъ, т. е. най първо, своята глава, и на всичко, какво то има въ главата, трѣбва да направимъ единъ силенъ ремонтъ. На всички съврѣмenni хора трѣбва ремонтъ отъ първа степенъ. Нѣкой казва: да си ремонтирамъ кжщата. Казвамъ: най-напрѣдъ главата си трѣбва да ремонтирашъ. Второ, ще ремонтирашъ сърцето. Защо? Понеже грѣхътъ е достигналъ и до човѣшкото сърце. Грѣхътъ е проникналъ и въ човѣшкия умъ, и въ човѣшкото сърце. Въ душата още не е проникналъ, и въ духътъ не е проникналъ. Всичката поквара сжществува само въ сърцата и умоветѣ. Има нѣщо чуждо, което е проникнало въ сърцето, има нѣщо чуждо, което е проникнало и въ умоветѣ ни. И, слѣдователно, тия чужди елементи сж, които развращаватъ умоветѣ ни и сърцата ни. И какъ ще си обясните едно положение, единъ фактъ: обикналь си нѣкого — това е единъ простъ психологически фактъ — а слѣдъ малко го намразявашъ. Защо? Защо си го обикналь и защо ще

го мразишъ? Ще кажешъ: „той ми направи едно добро, обикнахъ го; направи ми едно зло, намразихъ го“. Но ти увѣренъ ли си, че той ти е направилъ едно добро, и затова го обикна? Имашъ ли единъ фактъ, че ти е направилъ добро? И послѣ, ти увѣренъ ли си, че той ти е направилъ едно зло, фактъ имашъ ли? Да констатираме факта, а не само привидно нѣщата да бждатъ добри или лоши. Туй, което той е направилъ, добро ли е и въ какво седи доброто? Сега поне ние трѣбва философски, разумно да разпрѣдѣлимъ Има радостъ физическа, има радостъ духовна; има скръбъ физическа, има скръбъ духовна. Стимулитѣ, причинитѣ не сж едни и сжи. Подаряватъ ти една кжща, ти се радвашъ, скачашъ, имашъ единъ физически стимулъ, гледашъ кжщата. Но утрѣ нѣкой ти запали кжщата, дойде ти скръбъ. Ти казвашъ: „голѣма е скръбъта ми!“ Скръбъта ти не е много голѣма: щомъ ти направятъ нова кжща, — скръбъ нѣма. Обаче, има радостъ, която е причинена отъ съвсѣмъ другъ стимулъ. Затварятъ те въ затвора, скърбишъ, пушатъ те вънъ, радвашъ се. Но допуснете сега слѣдното: човѣкъ иска да бжде въ полза на своитѣ ближни, но единъ день хващатъ го, обвиняватъ го, турятъ го въ затвора, обаче, той се радва. вижда условия, че може да работи за Бога, да проповѣдва въ затвора — той изгубва честъта си, но той се радва — и може въ 2—3 години да реформира цѣлия затворъ. Пускатъ го отъ затвора, той върви и скърби. Какъ ще си обясните тия противоположности! Едни хора, когато влизатъ въ живота, се радватъ, а когато излизатъ отъ живота, отъ затвора, скърбятъ. „Блажени, които гладувагъ и жадуватъ, казва Христосъ, за правдата, защото тѣ ще се наситятъ“. Ще се наситятъ, на какво? Само правдата ще отвори онзи пжтъ, да се наситятъ, отъ какво? — Отъ Божествената Любовь. Насита може да донесе само Любовьта, да ви задоволи, но не както ние се задоволяваме, а да създаде онова ново състояние, при което ние можемъ да работимъ. Сега, най-първото

нѣщо, трѣбва да се създаде този гладъ, истински гладъ и жажда трѣбва да се създадатъ вжтрѣ въ душата. Онѣзи, които искатъ да минатъ въ пѣтя, трѣбва да разбиратъ живота малко по-дълбоко, тѣ трѣбва да пристѣпятъ къмъ първия опитъ. Сега азъ говоря послѣдователно, а нѣкои ще кажатъ: „имаме опитъ“. Разбирайте ме, опитъ въ слѣдното: когато онзи ученикъ е почналъ да взема уроци по музика, той взема първия урокъ, втори, трети, пети, шести, послѣ почва да изучава позициитѣ — първа втора, трета, четвърта, пета, шеста, седма, осма, девета позиция, той не трѣбва да се спре на първия опитъ или на половина, а да довърши всичкитѣ опити, които сж необходими, и слѣдъ като стане виртуозъ, той ще има друго управление, той ще приложи съдържанието на своята техника. Сега съврѣменнитѣ вѣрващи, слѣдъ като направятъ единъ малкъ опитъ, прѣставатъ. Нѣкой казва: азъ искамъ да ида въ онзи свѣтъ, да видя“. Е, хубаво, допуснете, че азъ ви завеждамъ въ онзи свѣтъ. Ето да ви разправа онзи свѣтъ какъвъ е: ще влѣзете въ единъ градъ добръ устроенъ, на който всичкитѣ улици сж послани съ диаманти, вмѣсто съ блокове. Кѣшитѣ на тия сжщества сж отъ най-прозрачно стъкло. Маситѣ имъ сж направени отъ злато, чашитѣ имъ, всичкитѣ съсѣди сж отъ най-фино злато. Водата е отъ най-чистъ нектаръ, тя е като нашата, но като пиешъ, ще кажешъ: „нима туй е вода?“ Въздухътъ е толкова чистъ и приятенъ, а пѣкъ птичкитѣ съ по-пѣстри отъ нашитѣ и толкова приятно пѣятъ! Славейтѣ, гургулицитѣ, гълъбчетата сж по-красиви отъ нашитѣ. Тамъ си иматъ особени начини за съобщение. Желѣзници нѣматъ и димъ нѣматъ като насъ, и фабрики нѣматъ. Като влѣзешъ въ духовния свѣтъ индустрия нѣма. Ще кажете: „какъ да нѣма индустрия?“ — Индустрия има безъ кадежъ. Тамъ ще намѣрите училища отлични, музики, изкуства до висша степенъ развити. И мъже и жени има тамъ, и дѣца има, но съ красота, каквато вие не сте виждали. Тамъ ще ви приематъ, ще ви нагостятъ, а като ви

върнатъ въ този свѣтъ, ще ви потопятъ въ една такъва течность, че да забравите всичко отъ тѣхния свѣтъ. И като отива нѣкой отъ този свѣтъ тамъ, тѣ пакъ ще го потопятъ, за да забрави всичко и да не внесе нѣкоя развратна мисль, съ която да опетни онзи свѣтъ. Тѣй щото и когато отивашъ и когато се връщашъ, тѣ сж толкова умни, че ще тѣ потопятъ, та нищо нѣма да помнишъ и отъ онзи и отъ този свѣтъ. Не ще знаешъ нищо нито за тоя, нито за оня свѣтъ. Нито ще занесешъ, нито ще донесешъ нѣщо. Тази е причината, дѣто мнозина отъ васъ всѣка вечеръ ходите все въ другия свѣтъ, но все ви приспиватъ. Сега нѣкой отъ васъ ще кажете: „това мяза на 1001 ношъ“. Въ сжщность не е тѣй както азъ ви го описвамъ. То е нѣщо много по-хубаво, азъ ви начертахъ само едно скица, то е хиляди пжти по хубаво, отколкото азъ мога да го опиша.

Та трѣбва да се създаде въ насъ този гладъ и тази жажда за онзи възвишенъ животъ, дѣто правдата сжществува. Само въ единъ възвишенъ животъ проникнатъ отъ онази божествена интелигентность, само тамъ можемъ да разберемъ красивото и хубавото въ живота, само тамъ е мѣстото на любовта. Сега, за примѣръ, като ви говоря, ако вие можете да забравите вашия животъ, щѣхте да ме разберете друго-яче, а сега нѣкои отъ васъ си имате грижи и казвате, дали туй, което говоря, е вѣрно, „дали не ще ни измами“ и т. н. Но прѣдставете си, чѣ вие имате очи като мене, вземамъ едно цвѣте и двамата го гледаме еднакво, тогава въ какво можете да се съмнявате? Казвамъ, това е едно цвѣте, червено, вие какво казвате? — Червено цвѣте. И двама виждаме червено. Какво има да се споримъ? Или синйо, жълто, отгѣнъцитѣ еднакво виждаме. Обаче, щомъ дойдемъ да съпоставимъ, може ти да си видѣлъ синйо, а азъ червено. И се споримъ, ти казвашъ: цвѣтето е синйо, а азъ казвамъ: цвѣтето е червено. Но ние гледаме двѣ различни цвѣта: моето цвѣте е червено, а твоето — синйо. И ти си правъ,

и азъ съмъ правъ. Прѣдставете си, че ние двама сме на една сфера и тази сфера е праздна. Азъ съмъ отгорѣ, ти си вжтрѣ. Казвамъ: тази сфера е корубеста, а ти казвашъ: „не, тя е вглжбната“. Какъ може да е вглжбната, не виждашъ ли? „Ами че азъ не виждамъ ли?“ И започваме да се споримъ. Математически мога да ти докажа. — „И азъ математически мога да ти докажа“. И двамата математически имаме право. Това сж двѣ състояния на битието. Отъ една страна битието е корубесто, а отъ другата страна е валчесто. Питамъ сега: ако вжтрѣшното съдържание на тази сфера се напълни и този господинъ не може да живѣе въ сферата и излѣзе навънъ, какво ще каже? Че животътъ е само корубестъ отвънъ. Е, допуснете друго състояние: всичко отъ вънъ се загледи и остане само вглжбнатата страна. Тия противорѣчия постоянно изпжкватъ въ живота, дали се намираме отвънъ или отвжтрѣ. Сега какво е физическиятъ животъ и какво е духовниятъ? Физическиятъ животъ е външниятъ животъ, а духовниятъ — вжтрѣшниятъ. Но тия два живота съставляватъ двѣ положения на човѣшката душа или двѣ положения на човѣшкото съзнание.

„Блажени, които гладуватъ“... Гладува, кой? — стомахътъ. Жадува, кой? — пакъ спомахътъ. Но въ сжщностъ не жадува стомахътъ, а тукъ въ слѣпоочнитѣ кости има единъ центъръ, въ който се заражда и гладътъ, и жаждата. Слѣдователно, отъ мозъка се прѣдава туй състояние на стомаха и стомахътъ изисква. Онзи, който не разбира, казва: „коремътъ иска“. Но ако унищожимъ този центъръ, никакъвъ гладъ нѣма да има, а хората щѣха да ядатъ автоматически. Прѣдставете си друго положение: ние можемъ да ядемъ, безъ да усѣщаме нѣкаква приятностъ, какво щѣхме да научимъ? Сега ние правимъ разлика между месце, кебапчета съ солчица и черенъ пиперъ, като ви замирише на носа, казвате: „това струва“. Прѣдставете си сега, че нѣмате никакъвъ вкусъ, тогава, ако ядешъ, каква полза ще ти принесе яденето? Слѣ-

дователно, яденето е единъ начинъ за придобиване на знание. Чръзъ яденето влиза живота въ насъ. Сега да обясня моята мисль. Прѣдставете си, че влизате въ една текстилна фабрика, дѣто се приготвяватъ бои: червени, сини, жълти и т. н., опаковатъ ги, могатъ да ги турятъ въ шишета, или могатъ да ги опаковатъ въ видъ на прахъ, въ пакетъ като ги стриватъ. Да кажемъ, вие изучавате тия бои какъ се образуватъ въ фабриката, знаете тѣхния съставъ, какъ се опаковатъ и спирате тамъ вашето знание. Питамъ: какво сте научили отъ тѣзи бои? Но нѣкой художникъ като знае тия бои, ще създаде единъ отличенъ образъ, или нѣкой пейзажъ отъ природата. Той е почналъ чръзъ тия бои да използва идеитъ на своето платно. Сега, и стомяхтъ е една фабрика, дѣто се приготвяватъ онѣзи материали, въ които духътъ може да прояви своята интелигентность и да вложи нѣщо разумно въ хората. То има смисълъ само така. Отъ тия материали духътъ може да създаде нѣщо възвишено. И какво трѣбва да създаде духътъ? Духътъ трѣбва да създаде, на първо мѣсто, формитъ на любовта. Е какъ ще изразите една форма на любовта? Азъ сега бихъ ви попиталъ: каква е първата форма на любовта? Не ви искамъ отговоръ, но като се върнете въ дома си, помислете, коя е първата форма на любовта, съ която вие сте започнали. Помните ли въ дѣтинството си първата дума, когато се появи у васъ съзнанието, когато вие сте почувствували, че обичате? Помните ли — на първата, втората, третата, четвъртата година? Азъ слушахъ единъ американски професоръ, четохъ единъ философъ, когато е станалъ на 21 година. Единъ день за пръвъ пѣтъ той е съзналъ, че има умъ. И то е било единъ славенъ моментъ. И като е съзналъ, че има умъ, може да го употреби, то е било за него единъ день на радостъ. Значи, туй съзнание има извѣстна форма, която може да се употреби. Вие, навѣрно, всички имате такъва опитность. Нѣма нито единъ отъ васъ, който да нѣма такъва опитность. Нѣкой може да е ималъ

на 5 години, на 6, 7, 8, нѣкои къмъ 14 година, но въ всѣкиго отъ васъ, и мъже и жени, ще се явятъ тия форми. Мнозина не сж се спирали, коя е първата форма, и вие не сте я запазили. Първата форма — това е първиятъ слънчевъ лжчъ, които е излѣзълъ отъ слънцето и е влѣзълъ въ вашитѣ очи. Този лжчъ може да влѣзе въ очитѣ ви по отражение на нѣкое огледало, но тогава той не иде направо отъ слънцето. Слѣлователно, *първата форма подразбирамъ онази, която иде направо отъ Духа*. А формата може да е минала въ другъ нѣкой умъ и, по отражение отъ него, да е влѣзла въ вашия умъ. Нѣкой човѣкъ люби и вие се заразявате, и вие любите, то е чрѣзъ отражение. Тази свѣтлина, тази любовъ, ако изгасне въ онзи, и въ васъ ще изгасне. Така има цѣли общества, които любятъ, защото единъ люби, но когато любовта угасне въ този единия, въ всички любовта угасва по сжщия начинъ. Има сѣмейства въ свѣта, създадени по сжщия начинъ: когато умре нѣкой отъ това сѣмейство, цѣлото сѣмейство измира, и единъ като се роди, всички живѣятъ. Споредъ този законъ, ето какъ не трѣбва да обичашъ: на земята, въ физическия свѣтъ не трѣбва да обичашъ никое сжщество или прѣдметъ съ всичкия си умъ, съ всичкото си сърце, съ всичката си душа и съ всичката си сила, защото този, когото обичашъ така, ако умре, и ти ще умрешъ. И затуй на физическото поле трѣбва да има постоянна дисхармония, за да живѣятъ хората. И дѣто физическия свѣтъ може да сжществува, то е именно затова. Благодарение, че има дисхармония, та вие живѣте. При сегашнитѣ условия, ако вие турите хармония на физическото поле, всички хора ще измратъ. Е, какъ ще си обясните това противорѣчие? Всички вие искате да турите въ физическия свѣтъ хармония. Но въ тази хармония вие ще се задушите. Казва Писанието: „плътъ и кръвъ не могатъ да наслѣдятъ Царството Божие“.

Значи, Христосъ казва: „блажени, които гладуватъ и жадуватъ“ — не на физическото

поле, не за кжщи, не за ниви и не за пари, но онѣзи, които гладуватъ за великия принципъ на правдата, ще се наситятъ. Искатъ да се наситятъ, гладни сж всички ония хора, които сж недоволни, ония, на които животътъ е станалъ безсмисленъ.

Христосъ дава едно правило: само който гладува и жадува за правдата, той ще се насити, той ще бжде доволенъ. Ако сте жена и сте недоволна, намѣрете правдата, за да се наситите. Ако сте мжжъ, свещеникъ, учителъ, законътъ е вѣренъ, въ каквото и положение и да сте: намѣрете тая правда, приложете я чрѣзъ глада и жаждата, и вие ще се наситите. И тогава вие нѣма да се спрете при туй блаженство, а всички блаженства ще се изредятъ. Христосъ е далъ форми и начини, за да може човѣкъ да изправи живота си. Сега четатъ този стихъ: „блажени нищитѣ духомъ, защото е тѣхно царството небесно“; „блажени нажаленитѣ, защото тѣ ще се утѣшатъ“; „блажени кроткитѣ, защото тѣ ще наслѣдятъ земята“; „блажени, които гладуватъ и жадуватъ“ Хубаво, но Христосъ е далъ начини, чрѣзъ които ние можемъ да изправимъ живота си. Срѣщнали ли сте досега нѣкой богословъ, който да е разтълкувалъ, да е далъ нѣщо? Не че богословцитѣ не искатъ да намѣрятъ смисълътъ, но иска се учение, учение, интелигентностъ се иска. Дотогава, докогато насъ ни сломява най-малкото прѣпятствие въ живота, докато ни измжчватъ загубенитѣ 1,000 лева, докато ни смуцава една изгорѣла кжща; докато ни смуцава единъ умрѣлъ нашъ приятелъ; докато ни смуцава една опечена кокошка, едно 6 годишно вино, и какви ли не други нѣща, съ които ние се смуцаваме, — казваме: „блажени, блажени, блажени“. И седатъ нѣкои, че описватъ блаженството на светиитѣ. Какъ ще опишатъ туй блаженство на светиитѣ? Какъ може да описвашъ туй, което не си опиталъ? Седи нѣкой, че описва любовта. Ама какъ ще я опишешъ, когато ти още не си я опиталъ? Опитътъ трѣбва да продължава. Ние трѣбва да вър-

вимъ по сжщия естественъ начинъ. Не мислете, че азъ отричамъ вашата опитность, не, но ви казвамъ: не се спирайте, тамъ, дѣто сте достигнали, вие сте още въ началото. Допуснете, че ако посѣтите въ природата едно сѣменце, вие трѣбва да го присадите 5—6 пжти. Такива присаждания има въ природата. И въ психическо отношение има не само едно присаждане, а 5—6 пжти трѣбва да се присади едно дрѣвче, за да имашъ резултатъ. Да допуснемъ, че вие правите една присадка, оставатъ още 5, слѣдъ една година ще направите втора, трета, четвърта и само на петата присадка ще имате плодъ. Ами знаете ли колко присадки трѣбва да направите отъ любовта, за да имате плодъ? Присадете любовта най-напрѣдъ на физическото поле, въ тѣлото си, слѣдъ туй въ сърцето трѣбва да я посадите, послѣ трѣбва да я посадите въ ума си — той е разсадникъ — слѣдъ туй да я внесете въ душата си и въ духа, за да имате плодъ. Сега каква ще бжде любовта, проявена въ вашето сърце? Вие ще хванете човѣка, ще го стискате отъ едната страна, отъ лѣво, отъ дѣсно, ще го цѣлувате насамъ, натамъ, ще кажете „обичамъ ви“. И ще замязате на онзи руски князь, който се оженилъ за една бѣдна, но красива руския и постоянно ѝ казвалъ: „Ну, поцѣлуемъ ся“. Първиятъ день ѝ далъ 1000 цѣлувки. Но тя огладнѣла и трѣбаало малко хлѣбъ да се яде. „Ну, поцѣлуемъ ся“. Обаче, любовта на земята не може да устои срѣщу глада. И на земята гладътъ и жаждата сж по-силни отъ любовта. Ако вие имате една жена, която казва, че ви обича, и че е готова да умре заради васъ, дръжте я три деня гладна, и любовта въ нея ще изчезне, и ще каже тѣй: „азъ се оженихъ за единъ мжжъ да ме храни, а не да ме държи гладна“. Казватъ: „нѣма нищо въ свѣта като любовта“. А пъкъ азъ казвамъ: гладътъ е по-силенъ отъ любовта. Какво ще кажете на туй? Сетнѣ казвамъ: жаждата е по-силна отъ любовта. Слѣдователно, ние трѣбва да опитаме любовта, докато тя дойде въ тази форма, да наддѣлѣе на

гледа и жаждата — значи, да намѣримъ тоя законъ. Може ли тя ги замѣни, тогава ние имаме истинската любовъ. Може ли любовта да ги замѣсти, т. е. да намѣримъ този законъ на гледа и жаждата, ние сме дошли до основитѣ на духовната любовъ. Но ако сж по силни гладътъ и жаждата отъ любовта, да си не правимъ илюзии, че можемъ да любимъ и да основемъ домъ или да управляваме държава. Ако любовта е по-слаба, този общественъ строй ще се управлява само отъ гладъ и жажда. И всичката съврѣменна култура е обоснована само на гладъ и жажда. И право казватъ комуниститѣ: „папо, папо, папо“. И прави сж духовнитѣ, защото и тѣ казватъ: само съ хлѣбъ човѣкъ живѣе. Тѣ сж прави, отъ горѣ сж тѣ, на тази коруба тѣ сж прави и ние сме прави, които сме отъ вжтрѣ, на другата страна.

„Блажени сте, които гладувате и жадувате“. Сега, схващайте правилно, не отричамъ вашата опитностъ, но продължавайте съ припадкитѣ на вашитѣ чувства. Ако едно ваше чувство или една ваша мисль не може да издържи на гледа и жаждата, тази мисль или това чувство сж слаби. Може да ви обича този човѣкъ, който е гладувалъ три дѣня и дойде на трапезата ви и въ любовта си забрави и гледа и жаждата си и почне да ви служи, той ви обича, а щомъ като този, който ви обича, иска да се понаяде и тогава да прояви своята любовъ къмъ васъ — любовъ не може да има, то е едно физическо състояние. Не трѣбва да се лъжемъ съ такива думи, че ние имаме любовъ. Не! И казватъ, че любовта заглажда много погрѣшки. Ако нашата любовъ въ даденъ случай не може да заличи погрѣшкитѣ ни, тази любовъ е чисто физическа. Сега нали азъ говоря принципиално? Вие искате да поправите живота си. Нѣкой ще каже: да подобримъ живота си. Ако имате гладъ, трѣбва да знаете какъ да го употребите. Не отричамъ хлѣба, не отричамъ и водата, но стомахътъ ви, най първо, трѣбва да бжде здравъ — не само стомахътъ ви трѣбва да бжде здравъ, но

и вашият мозък трѣбва да бѣде здравъ, за да използва тази енергия на ума, защото въ туй тѣло ще живѣе духътъ. Трѣбва да знаете какъ да градите. Не да казвате: „то ще се нареди“. Нѣма да се нареди, а ние ще го наредимъ. Ние трѣбва да градимъ както зидаритѣ. Тѣ казватъ ли: „Господь ще нареди тухлитѣ“? Не, онзи майсторъ пусне своя правомѣръ, и по него гради, а ние, духовнитѣ хора, казваме: „Господь ще оправи тази работа“. Ще опънешъ своя конецъ отъ единия край, ще спуснешъ своя перпендикуляръ, ще размѣрвашъ точно и ще туряшъ правилно по една тухла на мѣстото. И когато говоришъ, кажи една дума, но да е казана на мѣсто. А сега ние бѣбримъ, тѣй туряме тукъ-тамъ тухлитѣ, на лѣво, на дѣсно, и слѣдъ туй като дойде комисията и каже: „направилъ си погрѣшка“. — Защо съмъ направилъ погрѣшка? — „не градишъ добръ“. Правото говорене е градежъ въ живота, туй е изкуството. Ти говори право и малко. Всѣка дума да поставяме на нейното мѣсто.

„Блажени, които гладуватъ“. Ние още гладъ и жажда за правда нѣмаме. Като казвамъ нѣмаме, азъ сѣдя отъ резултатитѣ. Азъ измѣрвамъ, а вие казвате, че нѣкои отъ васъ нѣмате инструментъ. Дойда при него много обикновено, казва ми: „колко голѣмъ огънь имамъ“. Прѣмѣрвамъ: 100 градуса. Казвамъ: това е огънятъ, на който едва олово може да се стопи. Голѣмъ е огънятъ, който има 10,000, 15,000 до 20,000 градуса. Това разбирамъ огънь. И каквото туришъ върху него, всичко се топи. Послѣ ние казваме: „нашитѣ скърби сж много голѣми“. Но измѣрвамъ градуситѣ, и намирамъ, че това даже не е скърбъ. На нѣкой му влѣзе едно малко трънче, „болка ималъ“, но гледамъ, извадишъ малкото трънче, минава болката. А на другиго влѣзло едно голѣмо желѣзо въ крака, той даже не чувствува голѣма болка.

И тѣй, „блажени, които гладуватъ и жадуватъ“. Слѣдователно, гладътъ и жаждата сж стимулъ само на висока интелигентностъ. Само човѣкъ,

който е високо интелигентенъ, той може да усѣща гладъ и жажда. И степенъта на вашия гладъ и жажда показва какъ се развива и расте умътъ ви. И за туй, въ природата всѣки день ние трѣбва да се молимъ. И всѣка сутринъ трѣбва да усѣщаме гладъ, и на обѣдъ и вечеръ, за да се подбужда нашия умъ. Нѣкой казва: защо трѣбва да ядемъ. Този гладъ трѣбва да бжде единъ стимулъ, да расте умътъ. Сега, обаче, умътъ не расте, а стомахътъ расте. Намѣсто главати да се сформирова, ние виждаме хора, на които изпжкватъ такива благоутробия. И българитъ сж забѣлжителни по слѣдното: нѣкой българинъ сухъ като кука, стомахътъ му хлътналъ, направятъ го кметъ и той стане чорбаджия въ селото, не се минатъ двѣ години и той пусне благоутробието, че едва да се движи. Казватъ за него „чорбаджията“. Да, но неговата умствена дѣйность е спрѣла. Слѣдователно, дѣйностьта трѣбва да върви на грѣ, а не надолу. Главата ни трѣбва да се развива. И тогава ние ще замязаме на онѣзи двама германци, двама приятели, — азъ съчъ привеждалъ този примѣръ и другъ пжтъ, станали богати, пѣкъ имъ се развили голѣми шкембета, около половинъ метъръ, дали си рандеву, бѣдни били, студенти, и сега въ охолностьта си искали да изкажатъ какъ сж прѣкарвали своето студенчество, и като се срѣщнали, искали да се цѣлунатъ, но немогли и казватъ: — „нешастие“! И сега ние, съврѣменнитъ хора, сме изопачили живота си съ своя стомахъ.

„Блажени“ Значи, този гладъ и тази жажда не трѣбва да бждатъ въ стомаха, а трѣбва да бждатъ въ нашата глава. Да имаме жажда, за какво? За божествената правда. Ако единъ народъ, едно общество, единъ домъ, единъ човѣкъ усѣща този гладъ и тази жажда за правдата Божия, ето кждѣ е спасението. Трѣбва да усѣщаме този гладъ и тази жажда за тази правда и тогава ще можемъ да се справимъ. И сега ние усѣщаме гладъ и жажда, ама мислимъ съ стомаха си.

„Блажени“, казва Христосъ. Блаженъ е умниятъ човѣкъ. Блаженъ може да бжде само интелигентниятъ човѣкъ. Блаженъ може да бжде човѣкътъ, на когото всичкитѣ чувства и мисли сж хармонизирани и той може да работи. И за туй именно Богъ е създалъ цѣлиятъ свѣтъ само за умнитѣ хора — за умнитѣ хора, въ широкъ смисълъ. И ние трѣбва да проучимъ природата отъ гледището на глада и жаждата, всѣка една течеща вода трѣбва да ни напомня за жаждата. Този стимулъ е на ума, т. е. че ние трѣбва да се развиваме. И всѣки единъ плодъ на дървото трѣбва да ни напомня за глада. Тия, красивитѣ форми трѣбва да ни припомнятъ всичко. И Богъ казва: „нашитѣ умове трѣбва да се развиватъ“. И повече интелигентностъ се изисква, повече интелигентностъ! Нѣкои казатъ: „не трѣбва много умъ, по малко умъ, по вече пари“. Не! Интелигентностъ трѣбва, а въ тази интелигентностъ ние ще можемъ да внесемъ тази божествена правда. Ако ние я внесемъ, тя ще оправи живота ни. И сега, ако Христосъ е малко закъснѣлъ да дойде на земята, то е, защото правдата още не е турила свѣтитѣ основи. И Христосъ иде на земята само за интелигентнитѣ хора, за хората на правдата. На тѣхъ той ще се изяви, на тѣхъ ще говори, тѣхъ ще учи. Когато дойде въ нѣкой градъ единъ музикантъ, на кого иде да свири, на глухитѣ ли? Не, а на онѣзи, които чуватъ. Когато нѣкой художникъ рисува, за слѣпитѣ ли рисува? Не, а за хора, които иматъ очи, и чрѣзъ тия очи прозира тѣхната интелигентностъ. И когато музикантътъ свири, той свири за хора, които иматъ уши и които иматъ интелигентни уши да слушатъ, т. е. да разбиратъ. А хората казватъ: „Христосъ ще дойде за всички“. „Всички“, подразбира, онѣзи, у които тази интелигентностъ е развита.

„Блажени, които гладуватъ и жадуватъ“. Сега пакъ ще ви попитамъ азъ: вие имате ли истински гладъ и истинска жажда? Трѣбва да сте имали тази опитностъ. Като се връщате отъ нѣкоя екскурзия и срѣщнете нѣкой, даде ви сухи корици,

безъ вода, и като ядете малко, ще разправяте съ години за тѣхъ: „едно овчарче ми даде, но много сладко ядохъ, нѣма да го забравя“. Само гладътъ и жаждата могатъ да ни дадатъ истинско понятие за великигѣ нѣща въ свѣта. Сега допуснете, че Христосъ дойде като единъ великъ Учителъ въ свѣта, какъ ще го познаете? Ще кажете: „какъ нѣма да го познаемъ, той ще носи цигулка и по нея ще го познаемъ“. Всѣки може да носи цигулка, но тя не е още доказателство. Важното е, че ще свири тѣй, както никой другъ не може да свири. Неговото свирене се отличава по това, че никой не може да го подражава. Той ще носи любовта и по нея щъ се отличава. Всички ще бждатъ подобни на Христа, но по сжщество никой нѣма да бжде подобенъ на него. Значи, ако Христосъ дойде сега и проповѣдва съ символи, тогава учени и попове какъ ще разбератъ тия негови символи? Ако ви кажа така: обърни водата въ ледъ, за да се спасите, обърнете парата въ вода, за да оправите работитѣ си, какъ ще ме разберете? Ако вие имате огънь, на който скоро ще дойдатъ разбойници да опекатъ нѣкой човѣкъ, прѣвърнете този огънь въ ледъ. Ако имате тамъ едно езеро съ вода, въ което слѣдъ нѣколко часа ще дойдатъ да удавятъ нѣколко души хора, прѣвърнете туй езеро въ ледъ. Ако вашиятъ котелъ е толкова пълненъ съ пара, че ще се пукне и ще избие стотина души, казвамъ: прѣвърнете тази пара въ вода. Това сж символи.

„Блажени, които гладуватъ и жадуватъ“. И ние трѣбва да прѣвърнемъ съврѣменното знание, за да спасимъ човѣчеството. Ние изучаваме вълцитѣ въ зоологията. Защо ги изучаваме? Ако бихъ попиталъ единъ съврѣмененъ зоологъ и той ще ми опише формата му, козината му. Но защо ни е този вълкъ да го изучаваме? Трѣбва да има една поука. Или изучаваме единъ паякъ. Защо трѣбва да изучаваме паяцитѣ, защо трѣбва да изучаваме вълцитѣ? Въ съврѣменната зоология можемъ да използваме моментитѣ, има такива моменти:

има пороци, които не могат да се лѣкуватъ, освѣнъ чрѣзъ закона на втрѣсването, да туришъ прѣсита. Такъвъ случай е пьянството, у което ще се яви обратно дѣйствиe. Слѣдователно, имашъ едни дѣца, които сж толкова лоши, че никой методъ не може да имъ подѣйствува. Ако туй дѣте изучава вѣлка, въ него ще се яви едно прѣсищане, и туй дѣте ще се прѣвърне на овца. Психологически разбирамъ, така да изучаваме зоологията. А сега обратното: когато учителятъ описва вѣлка, дѣтето намѣсто да стане овца, става вѣлкѣ. Питамъ: знанието на мѣсто ли е? Затуй казвамъ, съвременнитѣ учени не сж прави въ своитѣ методи. За химията важатъ сжщитѣ закони. Тѣ казватъ: „какъ? Ние трѣбва да изучаваме елементитѣ на врѣмето“. Но защо трѣбва да изучаваме химията? Трѣбва да я обосновемъ разумно. Не че тия нѣща не сж прави, но за всѣко нѣщо въ свѣта си има опрѣдѣлено врѣме. И ние трѣбва да знаемъ това врѣме, кога и какво трѣбва да учимъ. А сега ние учимъ всичко безразборно, и вслѣдствие на това всички резултати сж не върни. Ние говоримъ за спасение, за правда, за любовь, но не на врѣме. Азъ съмъ дошълъ при васъ, говоря ви за любовь, вие сте се наiali съ едно печено прасе. искате да спите, а пъкъ азъ ви говоря за любовь, питамъ: на врѣме ли говоря? — не е на врѣме. Дойде нѣкой, заразенъ съ сифилисъ, азъ отида да му говоря за Христовата любовь и искамъ да го цѣлуна. Питамъ: тази цѣлувка на врѣме ли е? Това не е цѣлувка, това е извращение. „Ама това казва свещената Библия“. Но тази „свещена Библия“—това сж прѣживѣванията на милиони хора. Тия прѣживявания — това сж сѣменца. Ти имашъ ли тия прѣживявания на Давида? Ти ще четешъ 51-я псаломъ и като го започнешъ, отъ едина край до другия, ти мислишъ, че си прѣживѣлъ положението на Давида, който е взелъ жената на Урия и слѣдъ туй се изобличава. Казва: „Блжени.“ Но това не е четене на 51-ия псаломъ. Ще го четешъ, когато направишъ като Давида нѣкое голѣмо прѣстѣпле-

ние, въ която те обвиняватъ, тогава ще го четешъ и, като го четешъ, ще го разберешъ. А сега свещеникътъ тури си одеждитѣ и започва да чете този псаломъ. Така, този псаломъ има обратно дѣйствиe вече. Гладуване и жадуване трѣбва да има въ нашитѣ души. Гладуване и жадуване трѣбва да има и въ науката. Учителътъ, като влѣзе въ класъ, трѣбва да знае, ученицитѣ иматъ ли гладъ и жажда за знание или нѣматъ. Ако нѣматъ, да не прѣдава, а да излѣзатъ вънъ и да се упражняватъ съ физическа работа. Ако забѣлѣжи въ душицитѣ имъ гладъ, да започне прѣдмета си, и тогава и ученици и учители ще се разбиратъ. Нѣкой пжтъ учителътъ говори, а ученицитѣ се прозяватъ. Учителътъ казва: „какво се прозявате, ха на вънъ!“ Проповѣдникътъ проповѣдва на своитѣ слушатели, а тѣ заспиватъ, значи, той проповѣдва не на врѣме.

Гладъ на всинца ви! И ако има иѣкои гладни сега, ще ме разбератъ, а който не е гладенъ и жаденъ, нѣма да ме разбере. И азъ бихъ желалъ да огладнѣете и ожаднѣете. Нашиятъ методъ е: ние ще държимъ болния човѣкъ 3 дeня гладенъ и жаденъ. Казвамъ: първото нѣщо е, да се стараете да създадете въ васъ гладъ и жажда за истината, за знание. Знаете ли вие какво значи, да имате едно прѣживяване, да почувствуващъ Бога въ тежината на живота си, когато си оскърбенъ, да почувствуващъ туй велико сжщество, което е създало цѣлото битие? Знаете ли какъвъ свещенъ трепетъ ще обхване душата ви, само когато той се докосне? Имали ли сте вие такъво прѣживяване? То е едно велико прѣживяване! И тогава, въ такъвъ моментъ, ако сте го изпитвали, да си гладенъ и жаденъ, знаете ли съ каква красота ще се изпълни душата ви? Туй сж изпитвали нѣкои светии и нѣкои велики хора, нѣкои мжченици, тѣ изведнажъ разбиратъ смисъла на цѣлото битие и казватъ: „разбираме какъвъ е смисълътъ на живота“. Такъво прѣживяване могатъ да иматъ и стари и млади. Нѣкои казватъ: „само старитѣ могатъ да го иматъ“. Не, и младитѣ могатъ. Защо

да го нѣма младиятъ? Я онази мома, която е оставена отъ нейния възлюбленъ, отчаяна е и иска да се самоубие, но моли се, моли се, утѣши се, почувствува едно облекчение и каже: „азъ ще посветя живота си на Бога“. Този възлюбленъ е Христосъ, а не онзи. Това е велико прѣживѣване на човѣшката душа, и то толкова реално, че хиляди години могатъ да минатъ и хиляди катаклизми могатъ да станатъ, но нѣма да се отмахне вашата опитностъ. И ние се нуждаемъ отъ едно силно прѣживяване на реалността — отъ допирането на този божественъ прѣстъ на любовта. А сега ще идешъ въ църква, ще запалишъ една свѣщъ или кандилото, но едно такъво живо прѣживяване, едно такъво допиране на този божественъ прѣстъ на любовта, отъ хиляди проповѣди струва по-вече. Азъ бихъ желалъ да слушате всички велики проповѣдници, но слѣдъ като ги слушате, най-послѣ искамъ Господъ да допрѣ съ своя прѣстъ ума и душата имъ, та и тѣхнитѣ мисли да станатъ по-ясни. Та казвамъ, азъ желая на васъ едно добро, единъ лжчъ, и то живъ лжчъ, да докосне вашата душа, че всичко туй, което е заложено въ душата ви, да се оживотвори, да се прѣвърне, животътъ ви да мине отъ едно състояние въ друго или, както Христосъ казва, „ще минатъ отъ смъртъ въ животъ“.

„Блажени, които гладуватъ“. И желая вие да гладувате и жадувате всички, и такъвъ гладъ да имате неутолимъ и неутолима жажда, и като дойде великата Божия Правда, да внесе тази опитностъ, всички да бждете наситени съ Божествена Любовь. И да кажете: знаемъ сега смисъла на глада и жаждата. Създайте въ себе си тия двѣ състояния, тѣ ги има, дайте имъ мѣсто. Прѣживѣйте една малка опитностъ на великото въ свѣта. И тогава ще ви кажа: не сте далечъ отъ Царството Божие, вие ще бждете до вратата на Царството Божие. И като дойде Христосъ и отвори тази врата, тогава въ ума ви знанието отъ хиляди години ще ви се обясни, много нѣщо, и така моментално, ще ви стане прѣсно всичко, и ще започне новия, разумния жи-

вотъ. Приложете правилата за всѣко нѣщо на врѣме. За великото не четете всѣкога, за доброто не говорете всѣкога, а на врѣме. Ще ни цитиратъ насъ: „на врѣме и безъ врѣме“. За доброто ще говоришъ на врѣме и за злото ще говоришъ на врѣме, тъй казвамъ азъ. Павелъ казва: „на врѣме и безъ врѣме“. Азъ казвамъ обратното: говори на врѣме за доброто и говори безъ врѣме за злото. Ама чудни сж нѣкои хора като казватъ: „безъ врѣме“. Прѣдставете си, азъ съмъ чиновникъ, не ми оставатъ нито 5 минути, ако не ида на работа ще ме уволнятъ. Обаче, запалва ми се кжщата, безъ врѣме. Нѣмамъ врѣме, но азъ си създавамъ врѣме да гася кжщата. Туй, значи, „безъ врѣме“ — като ми се запали кжщата, безъ врѣме ще я гася. Пъкъ ако вършишъ една благородна работа, на врѣме ще я вършишъ. Злото е единъ инцидентъ непрѣдвидѣнъ, безъ врѣме. И Павелъ казва много умно: „на врѣме и безъ врѣме“.

„Блажени, които гладутатъ и жадуватъ“. Тия два процеса трѣбва да бждатъ единъ вжтрѣшенъ стимулъ. Всѣкога този законъ може да се приложи. И народъ който има тази жажда да се повдигне, всѣкога Провидението му съдѣйствува. И въ глада, и въ жаждата Господъ говори. И Арабишапка, като сж го затворили въ Русия, 3 дня гладувалъ и като огладнѣлъ, единъ день казалъ: „Господи, хлѣбъ, хлѣбъ!“ Десетъ минути не се минаватъ и единъ неговъ приятель носи единъ голѣмъ хлѣбъ и, като го взелъ, усѣтилъ хубостъта на този сомунъ. Гладъ — нищо по-вече! И когато въ насъ дойде туй знание, този вжтрѣшенъ гладъ, не можете всички да го използвате. Понѣкога азъ като говоря, вие казвате: „какво искаше да каже нашиятъ Учителъ, тамъ въ бесѣдата?“ Казвамъ: вие не сте били гладни. „Ама азъ не мога да го разбера“. — Не сте били жадни. „Ама това е тъмно“ — гладенъ и жаденъ не сте били. Ако имате гладъ и жажда, какъ хубаво ще ме разберете! И тъй, азъ опрѣдѣлямъ: когато нѣкой човѣкъ казва, — „какво искашъ да кажешъ“, азъ

зная, че този човѣкъ не е гладенъ. Като дойде време да огладнѣятъ и ожаднѣятъ, тѣ ще разбератъ.

И тъй, гладъ и жажда ви трѣбватъ на всинца ви. Нѣкои сте гладни. не казвамъ, че не сте гладни.

Блажени, които гладуватъ и жадуватъ за правдата, защото тѣ ще се наситятъ“. И желая на всинца ви, слѣдъ като гладувате и жадувате заради правдата, най-послѣ да се наситите.

Бесѣда, държана на 25. VI. 1922 г. въ София.

И Петъръ го взе на страна.

И Петъръ го взе на страна,
и начна да му запрѣщава и да
казва: „смили се за себе си,
Господи, нѣма да ти бжде
това“.

Въ съврѣмения животъ лежатъ двѣ основни правила: едното правило е положително, а другото — отрицателно. И всичкия съврѣмененъ културенъ свѣтъ живѣе въ отрицателната страна. Че живѣе въ отрицателната страна, резултатитѣ, които имаме въ съврѣмения култура, го изясняватъ. Азъ мога да направя едно малко сравнение. Има двѣ състояния у човѣка: едното ние наричаме здравословно състояние, а другото — нездравословно. Въ здравословното състояние на тѣлото има красота, хармония, изразъ, подвигъ на ума, а въ нездравословното си състояние тѣлото е хилаво, появяватъ се разни бучки тукъ-тамъ, разни циреи, има недъжи въ стомаха, въ дробовѣтъ, въ главата. Самитѣ тѣзи недъжи показватъ, че хората не спазватъ основнитѣ правила, които природата е поставила въ тѣлото. Сега мога да кажа, че даже и съврѣмениятъ християнски свѣтъ живѣе въ хилавата страна на живота — и самитѣ християни сж хилави. Има само единици, които правятъ изключение. Може нѣкой да се обидятъ отъ това, но християнството, като колективна единица, не е приложило напълно Христовото учение. Християнитѣ казватъ, че не му е сега врѣмето. А кога? Въ бж-деще. И прѣди 2000 години църквата казваше, че не му е врѣмето сега. Направиха една малка комуна, почнаха да раздаватъ имането си, ядоха, пиха, и послѣ казаха, че не му е врѣмето сега. Спрѣха, и започнаха да живѣятъ, като вложиха свещения

егоизъмъ, съ надписъ : „любовъ къмъ човѣчеството“, за да се прикрие този егоизъмъ. Въ тия хиляди години мнозина се явявали да говорятъ, прашани сж били отъ Бога да казватъ на хората, че трѣбва да живѣятъ споредъ този естественъ законъ.

И съврѣменнитѣ хора казватъ, че пророци е имало до Христа, а слѣдъ Христа вече нѣмало пророци, и не можело да има. Дъ е казано, че пророци слѣдъ Христа не може да има? А какво има слѣдъ Христа? Че ще има пророци слѣдъ Христа, ясно се говори въ Писанието, дѣто Христосъ казва така : „много нѣща има да ви явя, но сега не можете да носите, а когато този Духъ на Истината дойде, той ще ви научи“. Въ чие име сж говорили пророцитѣ? Не е ли говорилъ този Духъ? Слѣдователно, пророкъ е онзи, който изказва една велика истина — който и да е той. *Когато дойде единъ пророкъ, той нѣма да се съобразява съ официалнитѣ знания на хората, съ официалната църква, но той ще каже нѣщата тѣй, както природата ги е казала. Може тази истина да не е приятна на хората, но тя е необходима.* Нима онзи лѣкаръ, който прави операция на болния, върши нѣщо приятно? Не е приятно, но е необходимо за спасение на болния. Нима когато се разтвори стомаха на нѣкой боленъ, това е приятно, нима това е въ реда на нѣщата? Не е приятно, но е необходимо за спасението му.

Слѣдователно, когато ние искаме да се спаси това общество, нѣма да си поплюемъ на ржцѣтъ, но ще искаме да направимъ тази операция тѣй добръ, че да се спаси това общество. Но когато правимъ тази операция, не искаме да имаме страхливци около себе си, че да бутатъ ржцѣтъ ни и ни прѣчатъ. Всички страхливци трѣбва да бждатъ навънка. Питамъ всички страхливци, какъ ще излѣзе операцията, ако казватъ въ себе си „ако стане“, „може да стане“, и т. н. Може, и нищо повече! Онзи, който има знания, онзи, който има любовъ, който има мждростъ, онзи, у когото има истина, всѣкога може да направи една операция безъ погрѣшка; а онзи, у когото нѣма любовъ,

мъдростъ и истина, всѣкога операцията му ще излѣзе несполучлива.

Сега, на съврѣмненното общество липсва единъ великъ импулсъ, липсва основно начало. И туй велико начало е любовта въ нейнитѣ нови прояви. Азъ съмъ говорилъ и другъ пжтъ за любовта, но не за любовта, която се проявява и прѣстава, не за любовта, която увеличава страданията. Казватъ нѣкои, че любовта носи съ себе си страдания. Да, физическата любовъ носи страдания. Кога? Ето какъ носи страдания: онази майка, която се влюбила въ своето дѣте, ще страда, ако взематъ дѣтето ѝ. Слѣдователно, когато любовта остане безъ формата, въ майчиното сърце ще се създаде страдание. Двама души може да се любятъ, но затворятъ ли ги, раздѣлятъ ли ги, тѣ страдатъ. Всѣко нѣщо, което ние обичаме, може да ни го взематъ или да го развратятъ, и това ще ни причини страдания. За туй казваме, че любовта произвежда страдания. Но любовта произвежда страдания при ония условия, при които ние живѣемъ и не може да се прояви. Онова дѣте, което сте любили, ако се изврати, поквари — ще ви причини страдания. Туй е любовта, която се проявява на физическото поле. И защо така? — Защото ние, съврѣмненнитѣ хора, нѣмаме понятие за Бога. Ние и до сега все още споримъ за Бога, кждѣ е Той, на кое мѣсто, на небето или на земята, въ църквата ли е или не, единиченъ, двуличенъ или троеличенъ е той? Църквата съ хиляди години и тя спори, и като дойдете до Христа, ще ви пита: „какво мислите за Христа, Синъ Божи ли е?“ Хората разрѣшаватъ нѣкои въпроси прѣди да рѣшатъ единъ основенъ въпросъ. Азъ питамъ: ти Христа като любовъ позналъ ли си го? Неговото разположение, туй, благородното разположение да се пожертвува за самото човѣчество, да въздигне всичко, ти позналъ ли си го? Туй е важниятъ въпросъ. Че е Синъ Божи, какво отъ това? То е второстепененъ въпросъ. Ако той е дошълъ на земята, а не ни е далъ нищо, какво ни интересува, че билъ Синъ

Божи? Ако азъ съмъ единъ царски синъ и ви раз-
 правямъ за богатството на баща си, а вие сте
 гладни, болни, и нищо не ви дамъ, какво ви ин-
 тересува това? Но ако този царски синъ дойде, свали
 своята корона, помогне на своитѣ братя, жертвува
 всичкото си благо, азъ го наричамъ *царски синъ на*
жертвата и на любовта, който е дошълъ да въз-
 дигне своитѣ братя.

И сега въ съврѣменната църква има и другъ
 въпросъ: коя църква е по-права, дали православ-
 ната, католишката или евангелската. Че въ какво
 се състои правотата на църквитѣ? Еди-кое си
 общество е било по-право, но въ какво седи пра-
 вотата му? Онзи народъ, онова общество, онази
 църква, онзи домъ или човѣкъ, въ сърцето на ко-
 гото блика любовъ, мъдростъ и истина, за да може
 да пом.га на другитѣ, този народъ, това общество
 или тази църква — тѣ сж истинскитѣ. Тѣй седи
 въпроса! Тѣй го знаемъ ние, тѣй е училъ Хрис-
 тосъ. И ако дойде пакъ на земята, както го очак-
 вате, това ще ви проповѣдва. Той ще ви пропо-
 вѣдва не както въ старо врѣме, защото сега между
 християнитѣ се повдига въпросъ за възкресение,
 че всички хора ще възкрѣснатъ. И питатъ: „какъ
 ще възкрѣснатъ хората — съ тѣзи си тѣла или съ
 други тѣла?“ Тѣ не разбиратъ въпроса. *Възкресе-*
нието е въпросъ само на душата. То е пробуждане
 на съзнанието. Не се ли пробуди у тебе съзна-
 нието, възкресение нѣма. И сега може да се прѣ-
 роди въ тебе съзнанието. Това тѣло, въ което сега
 седишъ, е единъ гробъ. Слѣдователно, ако ти,
 като една пжпка се разпукнешъ, ще цѣвнешъ и
 ще завържешъ, ще образувашъ новия плодъ. Нима
 съ онѣзи тѣла, съ които сме заровени, съ тѣхъ
 ще възкрѣснемъ? Нима съ тия хилави тѣла, за
 които сме изхарчили 50—60,000 лв. да ги лѣкуваме,
 съ тѣхъ ще възкрѣснемъ? Не, друго нѣщо се
 подразбира. Съ други тѣла ще възкрѣснемъ. Ние
 подразбираме он я тѣла, за които се говори, че
 сж храмъ на Бога живаго.

Сега въ свѣта все отрицателната страна се проповѣдва. И Петъръ взелъ Христа на страна и започва да му говори какво не трѣбва да прави. И ние започваме съ това, което не трѣбва да правимъ. Казваме въ обществото: „не трѣбва да правимъ това, не трѣбва да крадешъ, не трѣбва да лъжешъ, да убивашъ“. Идешъ при лѣкарь, и той ти казва: „бобъ не трѣбва да ядешъ, леща, кисело зеле нѣма да ядешъ, баница — сжщо“. И най-послѣ. на края ти казва: „само прѣпеченъ сухъ хлѣбъ ще ядешъ“. Питамъ сега: защо само сухъ прѣпеченъ хлѣбъ ще ядешъ? Ама тъй казалъ лѣкарьтъ! Вие правили ли сте опитъ, да видите дали този сухъ хлѣбъ дава всички елементи, необходими за здравето? А пъкъ азъ, като дойде при мене нѣкой, ще му кажа изведнажъ: „не яжъ 4 дни нищо! Нищо по-вече! Четири дни гладъ, на общо основание! Защото, слѣдъ като лѣкарьтъ му нареди всички тѣзи форми — бобъ, леща, баница и др., болниятъ като седне, започва да ги прѣповтаря въ ума си, и тѣ произвеждатъ отрицателни резултати. На дѣтето, което лъже майка си, тя му казва: „ти нѣма да лъжешъ, нѣма да крадешъ“. Тогава дѣтето казва: „я чакай да опитамъ, да видя какво нѣщо е кражбата“. А по-рано то може да не е крало и да не е лъгало. Майката казва: „да не лъжешъ“. Тогава дѣтето казва: „да опитамъ какво нѣщо е лъжата“. Настанало е врѣме, когато трѣбва да говоримъ за положителнитѣ нѣща въ живота. Трѣбва да говоримъ за любовта, за това, което трѣбва да се прави. Когато отидешъ при лѣкаря, той трѣбва да ти каже какво да ядешъ, а не какво да не ядешъ. Той трѣбва да ти каже: „ще ядешъ варено жито, ще пиешъ житната вода, ще ядешъ печенъ празъ, лукъ, печени ябълки или круши, ще ядешъ варени череши съ малко хлѣбецъ, нѣма да прѣяждашъ, по малко ще ядешъ“.

И всички трѣбва да започнемъ съ този великъ методъ. Ние сега, като се срѣщнемъ, казваме, че любовъ въ свѣта не сжществува, че съ любовъ не се живѣе. Всички сме петровци. Господъ

живѣе вжтрѣ въ насъ, а ние го взимаме на страна и казваме: „смили се за себе си, Господи, нѣма да ти бжде това“. Като се събуди у насъ нѣкое благородно чувство, взимаме Господа на страна и казваме: „знаешъ ли, Господи, ти трѣбва да се съобразявашъ съ условията, знаешъ ли какъвъ е свѣтътъ, знаешъ ли приятелитѣ, за сега поотложи тѣзи си намѣрения, чакай по-благоприятни условия. Сега за страдания не говори, за самоотричане не говори.“ А какво казалъ Христосъ? — „махни се, сатано!“ И като каза „махни се, сатано“, знаете ли какво стана? Върху този човѣкъ, който се отрекълъ да изпълни онзи великъ законъ на истината и любовта, дойдоха всички страдания въ свѣта. И ако вие ме питате защо страдате, ще ви кажа: „отрекли сте се да изпълните онзи великъ законъ на истината и любовта“. Ако не вървате на моитѣ думи, опитайте това и вижте резултатитѣ. Когато откажете на една благородна мисль у васъ, когато се подвоумите, вижте какво ще дойде. Направете си единъ поменикъ за това.

Петъръ го взелъ на страна, и почналъ да му дава съвѣти да бжде съобразенъ. Този Петъръ е основа, но и образъ на съврѣменнитѣ християни. И ние като него казваме: „не му е врѣмето сега“. Азъ навсѣкждѣ слушамъ това, но казвамъ: „не, сега му е врѣмето!“ Защо сега не му е врѣмето? Понеже тѣ казватъ, че ако ние приложимъ туй учение, ще страдаме, ще ни отлжчатъ отъ обществото, ще изгубимъ. Питамъ: туй общество, което може да ни отлжчи, какво е спечелило? Какво ще спечелятъ единъ день хората на туй общество, като ни отлжчатъ? Единъ день тѣ ще измратъ. Именно ние се лъжемъ, че имаме животъ въ себе си. Азъ казвамъ: животътъ произтича отъ любовта, и за да придобиемъ любовта, трѣбва да се въдвори хармонията и да излѣкуваме всички недъзи. Най-първо у насъ ще се въдвори туй чувство на любовъ и тогава ще се яви такъвъ великъ подеъмъ, че нѣма да бждемъ страхливи, а всички ще бждемъ герои, мъже и жени. И когато искаме да напра-

вимъ, добро, нѣма да се поколебаемъ, какво ще стане утрѣ съ насъ. Когато онзи герой, който е билъ на бойното поле, е почитанъ отъ народа си, знаете ли защо го почита? — Защото той е жертвувалъ всичко и не е мислилъ какво ще стане утрѣ. Азъ често говоря за невидимия свѣтъ, въ който хората не вѣрватъ, даже и не го познаватъ. Но ние го познаваме. Ние не говоримъ за този свѣтъ, дали има или не. Нѣкои го доказватъ, а ние не аргументираме ни най малко за истината. Нѣкои го аргументиратъ. Ние казваме: „ела и вижъ!“ Ще ни възразите: „който повѣрва“. Вѣрата е законъ на интелигентностъ. Може да вѣрватъ само интелигентнитѣ хѣра, а проститѣ хора не могатъ да вѣрватъ. Вѣрата трѣбва да се прѣдшествава отъ тази висша интелигентностъ. Ние казваме: ела и опитай 1, 2, 3, 4, 99 и повече пжти и слѣдъ туй ще те питаме: вѣрвашъ ли? Ако и тогава кажешъ, че не вѣрвашъ, ще ти кажа, че ти си единъ първокласенъ глупакъ, нѣма какво да споримъ. Най-послѣ, защо ни е този животъ на земята? — Да накараме всички да живѣятъ. Вие какъ живѣете, какъвъ е вашиятъ стремежъ? По три пжти на день ядете, пиете, кжщи имате, отъ които слѣдъ 60 години нищо нѣма да остане. Какъвъ е тогава смисълътъ на вашия животъ? Смыслътъ на всѣки животъ е да пробудите въ себе си туй възвишено и благородно чувство, чрѣзъ което ще дойде живота. Животътъ ще внесе знанието; знанието ще внесе истината, а истината ще направи човѣка свободенъ, безсмъртенъ, ще му даде просторъ да се развива, да разбере защо е създаденъ цѣлиятъ космосъ, какво е прѣдназначението на човѣка. Да не мисли, че той е тъй дребнавъ; всѣки човѣкъ има една велика мисия. Може да не я знаете. Или ще кажете: „какво ни интересува?“ Трѣбва да ви интересува! Онзи царски синъ, който се родилъ въ палатъ, може да не знае, че ще бжде царски синъ; той може да плаче, да го носятъ бабички, но единъ день ще му кажатъ: „слушай, ти си наслѣдникъ на тази държава!“ Така и вие може да не знаете ни-

ицо. На насъ ни казватъ, че ние сме нищо, проповѣдватъ ни, че сме родени въ грѣхъ, че сме грѣшници. Що отъ това? Родени въ грѣхъ, но кога? Първоначално ли?—Не. Първоначално когато излѣзохме отъ божията уста, когато Той ни издѣхна, ние всички бѣхме чисти. На всинца първоначално души тѣ сж били чисти, но при второто положение не разбрахме божествения законъ и всички се опетнихме. Защо? — защото не искаме да говоримъ истината. Азъ прѣди нѣколко години имахъ работа съ единъ доста виденъ проповѣдникъ отъ евангелската църква въ южна България, и слѣдъ като разговаряхме по извѣстни въпроси, той се съгласи съ мене и каза: „туй, правъ си“. Обаче, не се мина единъ день, той дойде въ съприкосновение съ съмишленици отъ църквата си, и почна да се отказва, почна да спори съ менъ. Казвамъ: „нѣма какво да споришъ“. Не било съобразно съ мнѣнието на неговитѣ съмишленици. Казвамъ: туй, което поддържахъ, истина ли е? — Истина. Казвамъ: тази истина трѣбва да бжде достъпна за всички. Нѣма защо да се обусловя отъ никакви църкви. Щомъ е истина, нѣма защо да се отказва. У насъ се заражда туй, което азъ наричамъ свещень егоизъмъ. Нѣкой пжтъ насъ истината не ни ползува. Питамъ ви сега: Христосъ, който бѣше толкова уменъ, Синъ Божи го наричаха, какъ го приеха правовѣрнитѣ въ негово врѣме? Нѣкои казватъ, че туй, което азъ говоря, не е вѣрно, Е хубаво, туй, което Христосъ на врѣмето си казваше, вѣрно ли бѣше? Църквата и тогава не го прие. Правото не е въ слѣдното: ако азъ отъ васъ искамъ самоотричане и сампожертвование и нищо не ви давамъ. Но ви казвамъ: ако азъ измѣня вашия старъ животъ, ако отъ вашитѣ жили извадя онази лоша кръвь и туря чиста, това е правото, въ това има смисълъ. Ние казваме: „опитайте това учение, безъ да отхвърляте сегашнатаъ животъ. Вземете новото учение, тѣзи нови принципи, приложете ги“. Ако това учение ви даде свобода, ако това учение донесе разширение на вашия умъ, ако подобри вашия жи-

вотъ, ако подобри общественото ви положение, приемоте го. Не внесе ли тия условия, отхвърлете го.

Сега ние подлагаме туй учение на опитъ. Дошло е време за единъ свещенъ опитъ, и всѣки отъ васъ трѣбва да се убѣди, има ли другъ свѣтъ или не, има ли по-напрѣднали сжщества отъ хората или не. Нѣкои казватъ, че нѣма по-напрѣднали сжщества отъ хората. Не сж прави. Има по-напрѣднали сжщества отъ хората, които пакъ живѣятъ на земята, но за нѣкои сж видими, а за други не. Като казвамъ, че за нѣкои сж видими, а за други — не, за обяснение вземете положението на мухата. Тя подозира ли, че до нея близо има човѣкъ или не? Ако се движите съ цѣлото си тѣло къмъ нея, тя и не подозира, но ако ѝ посочите само малкия си прѣстъ, тя ще избѣга, ще хвъркне. Слѣдователно, като ѝ покажете единъ прѣстъ, тя има по-вече понятие отъ него, отколкото отъ цѣлото ви тѣло. Има ли тя понятие за този човѣкъ на земята, който има тия амбиции, които го ржководятъ? Не, тя и не подозира това. Въ нейния умъ малкиятъ ви прѣстъ по вече важи, отколкото вашето колективно сжщество. И ако питате мухитѣ, тѣ ще ви кажатъ: „другъ свѣтъ, освѣнъ нашия, на мухитѣ, не сжществува“. Не, сжществува, но се изисква пробуждане на други чувства и способности, за да се домогнемъ до тѣхъ. И първото нѣщо въ всѣко учение е, да се пробудятъ тѣзи чувства. Когато Христосъ дойде на земята, той имаше за цѣлъ да пробуди човѣшката душа и да я освободи отъ всички тия лоши условия, които я спѣваха въ туй пробуждане.

Сега, у насъ религията не е само едно забавление. И учението ни не е за насъ едно забавление. Онова, което ние учимъ, то е една необходимостъ. Когато азъ говоря за любовта, нѣкои питатъ: защо трѣбва да любимъ? — защото е необходимо да се люби. Любовта носи животъ. Всѣки, който иска да живѣе, първо трѣбва да положи любовта като основа. Имате ли любовъ, вие вече имате почва, условия, при които може да жи-

вѣете. Въ този смисълъ любовта ще роди живота, животътъ ще даде знания, знанията ще донесатъ мъдростта, слѣдъ нея ще дойде истината. Но самата мъдростъ, самата истина вѣнъ отъ любовта нѣматъ никакви съотношения. Дѣ може да се яви знанието? Вие сте боленъ, да кажемъ, и отидете при нѣкой лѣкаръ да ви лѣкува — значи, знанието може да се яви у лѣкаря. Или може да се яви у нѣкой астрономъ или художникъ или цигуларъ. Знанието е положителна страна. Когато говоримъ за ясновидство, когато почнемъ да изучаваме Божията мъдростъ, вие питате: защо нашия умъ трѣбва да се занимава съ такива далечни, отвлѣчени работи. Тѣ не сж отвлѣчени работи. Въ прочетения стихъ Петъръ се обръща къмъ Христа и му казва, че има много да пострада въ свѣта. Той му казва: „Господи, ти разбирашъ законитѣ, приложи ги, отмахни това, което иже за тебе, имашъ сила, стани царъ, завладѣй свѣта, тури редъ и порядъкъ, а тѣй да оставишъ да те разпжватъ послѣ, да ти се смѣятъ и толкова хиляди хора да измратъ, да отидатъ съ тебе, не прави тия работи“. Както българитѣ казваха, че силата всичко прави. И германцитѣ толкова години, цѣли 45 години, се подготвяха, все на силата се уповаваха и казваха: „като се подготвимъ, силенъ, великъ народъ ще станемъ“. Църквата сжщо на силата се надѣваше. Всички на силата се уповаваха. *Бждете увтрени, че въ свѣта има само една сила — любовта!* Тя е, която ще повдигне свѣта. *Всичко друго е суета!* Цѣлата материя на земята показва, че има една култура на насилие, а насилието насилие ражда. И всички ония, у които се зародило туй съзнание, да познавате Бога като любовъ и искате да живѣете, трѣбва да приемете тази нова култура. Тя ще създаде другъ родъ църкви — не други форми, но ще даде друга насока на съврѣменнитѣ хора, да живѣятъ разумно и да използватъ благата които сега има. Нима ако сега любовта би влѣзла и всички я възпрнематъ, тя не ще уреди свѣта? Какъ мислите, какъвъ щѣше да бжде свѣта, ако

всички проповѣдници въ свѣта, които проповѣдватъ, че Христосъ е Синъ Божи, бѣха приложили туй учение? Ако половината отъ проповѣдниците, които сж въ Америка около 80,000 и въ България около 4—5,000, биха приложили туй учение, другъ щѣше да бжде свѣта. Но сега вече отъ майкитѣ, отъ женитѣ се изисква това. Азъ казвамъ често, че женитѣ ще спасятъ свѣта. Това не е въ ущърбъ на мъжетѣ. Вземамъ жената като емблема на любовта. Сегашнитѣ жени не сж жени, а сж развалени мъже, защото у тѣхъ има амбиция да бждатъ като мъже: пушатъ пури, сѣдатъ на маситѣ, роклитѣ си правятъ тѣсни — искатъ да станатъ мъже, но не сж мъже. Не, жената трѣбва да стане, най-напрѣдъ, любовъ, и когато стане любовъ, тя ще намѣри истинския пѣтъ за повдигане на свѣта и ще си създаде каквато форма иска. А мъжетѣ, обратно, отвращаватъ се отъ женитѣ, не искатъ да станатъ жени. Казватъ: „а, жена да си!“ Тѣ плюятъ на жената. Значи, всички мъже плюятъ на любовта. И съврѣменнитѣ мъже сж безъ сърце, безъ души. Че е тѣй, азъ бихъ казалъ: колко мъже има, които живѣятъ по любовъ съ женитѣ си? Я ми кажете! Има една статистика, споредъ която въ града Лондонъ, който брои 7 милиона жители, имало само 250 фамилии, които живѣятъ по любовъ, около 3,000, които живѣятъ срѣдно и останалитѣ Господъ да имъ е на помощъ! Това култура ли е? И то въ единъ християнски народъ, като англичанитѣ, които минаватъ за културни хора, които управляватъ цѣлъ свѣтъ. Е тогава, въ България, която има около 5 милиона жители, има 175 фамилии, които живѣятъ щастливъ животъ, 2146 фамилии — срѣденъ, а останалитѣ — Господъ да имъ е на помощъ. И ние мислимъ, че живѣемъ и казваме: „хайде да народимъ дѣца!“ Защо? — за да мратъ. И послѣ цѣли поменици има тамъ, на гробищата, всѣки своя оплаква: „синко Иване, Иване, тѣй ли трѣбваше, защо ли, майка, ти умре, затова ли. майка, се роди?“ Дойде по па три пѣти на день да чете, че послѣ го питатъ: „какво

прави нашъ Иванъ, на кое мѣсто е?“ Нищо не прави! Това сж редъ заблуждения въ свѣта! И послѣ казваме, че Господь тѣй създаде свѣта. Богъ не е създалъ тѣй свѣта. Този свѣтъ е нашъ, този животъ е нашъ. *А божествениятъ свѣтъ е отличенъ свѣтъ, той е свѣтъ на любовта!* Дѣ е сега този свѣтъ? И всички вие имате едно прѣдчувствие, и млади и стари, въздъхнете си и казвате: „онзи, онзи, великия животъ на любовта“. Въздъхнете си, но послѣ казвате: „не си струва, не му е сега врѣмето.“ Вашиятъ Петъръ ви взема на страна и ви казва: „не си струва, Господи, ти слушай, внимавай малко, не му е врѣмето сега“. Ще му кажешъ: „махни се, сатано, понеже си ми съблазънь, мислишъ туй, което не е божествено, а е човѣшко“. Тогава какво учатъ старитѣ жени? Взематъ младитѣ моми и имъ казватъ: „слушайте, вие не разбирате живота, ние го разбираме. Едно врѣме и ние любехме, но като се оженихме, видѣхме, че животътъ не е въ това, като насъ пакъ ще остарѣете.“ А какъ? — „Ще бждете умни като насъ“. Е, въ какво седи живота на старитѣ, въ какво седи тѣхната мъдрость? Азъ ги наричамъ тѣхъ: стари фалирали търговци. Тѣ нѣматъ петъ пари въ касата си, а казватъ: „азъ имамъ да вземамъ пари.“ Тѣ сж изгубили любовта си, а сега викатъ младитѣ, у които заговорва, блика любовта, и имъ казватъ: „едно врѣме ние живѣхме като васъ, а сега вие живѣйте като насъ“. Не, тѣ трѣбва да кажатъ на младитѣ така: „ние ви молимъ да не живѣете като насъ, вложете любовта не се продавайте никому, за пари не се женете, не се осигурявайте, не раждайте дѣца, които ще умиратъ, а родете едно дѣте, но да не боледува, да не умира, родете едно дѣте, но да е умно“. Сега майката казва: „да оженимъ дъщеря си“. „Защо?“ — „да се освободимъ отъ нея“. И мъжътъ единъ день ще иска да се освободи отъ жена си. И жената единъ день ще иска да се освободи отъ мъжа си. Искатъ всички да се освободятъ, но все неосвободени оставатъ, и все не се оправя свѣта!

И питате: „какъ да се подобри живота?“ Вложете любовта като една велика сила, любете другитѣ тъй, както любите себе си и не използвайте никого! И този Господъ, който живѣе въ васъ, е Господъ на любовта. Азъ мога да направя единъ опитъ съ когото и да е, билъ той простъ или ученъ, стига да е искренъ, и да му покажа извѣстни правила. Тѣзи правила не сж много сложни, може да ги опитате, но да не злоупотрѣбите съ тѣхъ. Да не мислите, че новото учение носи нещастие. Не, то носи свѣтлина за васъ, разрѣшение на всички обществени задачи; то носи такъво разрѣшение, каквото свѣтътъ не е видѣлъ! Да не мислите, че азъ разрѣшавамъ въпроситѣ. Не, самото учение носи тази сила, тази свѣтлина въ себе си, тъй както слънцето носи силата да развива цвѣтята, и тѣ да растатъ споредъ нея: едни прави сини, други бѣли, трети червени, едни дребнички, други високи и пр. Споредъ туй разположение на свѣтлината, тъй растатъ и растенията. Слѣдователно, и любовта, която иде сега въ свѣта, тя носи тази възможность и тя ще даде на всѣко растение, на всѣки човѣкъ това, отъ което той се нуждае. Сега ние оставяме този въпросъ, коя църква е права. Да не мислите, че азъ искамъ да обидя нѣкого. Не, ние туряме кръстъ на всичко минало. Споредъ нашитѣ схващания, въ свѣта сжществуватъ живи, разумни души, които искатъ да живѣятъ съзнателно. За насъ е безразлично. За насъ всички души сж живи, разумни, стига на всѣка душа да се дадатъ условия да се повдигне и да се пробуди. Едни по-рано, други по-късно. И ние отиваме по-далечъ, казваме, че не само хората, но и животнитѣ иматъ туй съзнание — да се повдигнатъ. Онзи вълкъ или мечка, и тѣ единъ день, при тази нова култура, ще измѣнятъ своя животъ. Нима мислите, че въ съврѣменното общество нѣма много мечки и вълци между насъ? Тамъ е опасността, че въ обществото има двукраки мечки и вълци. Вълцитѣ изъ горитѣ и балканитѣ изчезнаха, но дойдоха и се вселиха между хората. Е, какво ще

правимъ съ тѣхъ? — „Ще имъ създадемъ затвори“. Да, но затворитѣ нѣма да ги спасятъ. На всинца ви прѣпоръчвамъ този великъ законъ на любовта, разумниятъ законъ. И той е вжтрѣ въ васъ. Това, което ви проповѣдвамъ, не е нѣщо странно, вие го знаете и желаете. Ние не искаме да създадемъ новъ домъ, но искаме до основитѣ да съборимъ туй здание и да почнемъ да градимъ нѣщо ново. Тѣй правятъ и съврѣменнитѣ архитекти. Дойде архитектътъ и казва: „тази кѣща не е здрава, но има здрави основи“ — събарятъ всичко до основитѣ и градятъ отдолу нагорѣ.

Сега, този Петъръ е у насъ. Ние казваме: „туй учение е много право, ние, старитѣ, сега не можемъ да го приложимъ, не му е врѣмето, но нашитѣ дѣщери и синове, тѣ ще го приложатъ. Тѣхнитѣ синове и дѣщери се оженатъ, но и тѣ казватъ: „нашитѣ дѣщери и синове ще го приложатъ“. И до сега туй учение не е още приложено. И до сега българскиятъ свещеникъ не е приложилъ туй, което проповѣдва въ църквата. Единъ български свещеникъ проповѣдвалъ въ църквата, че който има двѣ ризи, едната трѣбва да даде на нѣкой бѣденъ, който нѣма нито една. Жена му чула това нѣщо въ църквата, и дохожда единъ бѣденъ човѣкъ при нея да ѝ иска нѣщо. Тя, като го видѣла тѣй бѣденъ, веднага му дава едната отъ мжжовитѣ си ризи. Дошълъ попътъ отъ църквата, иска отъ жена си ризата, но тя му казва, че я дала на единъ бѣденъ човѣкъ. „А, това учение е за хората, не е за насъ“, казва попътъ. Ако азъ ви проповѣдвамъ едно учение, което е заради васъ, а не и за мене, то не е право. Азъ казвамъ: „туй учение, което ви проповѣдвамъ, е първо за мене, а послѣ за другитѣ“. И всѣки единъ трѣбва да си каже: „туй учение е първо за мене, а послѣ за васъ“.

Друга една мжнотия се заражда въ съврѣменното общество: вие бързате. Вече 8000 години какъ хората сж правили погрѣшки, и искате, когато се проповѣдва едно учение, тѣй, съ единъ

замахъ, въ една седмица да се поправите. Тъй не може. Може, но за героитѣ, а всичкитѣ хора не сж герои. Има два пѣтя, по които туй учение може да се реализира. Единиятъ начинъ е пѣтьтъ чрѣзъ възпитанието въ училището, а другиятъ пѣтъ чрѣзъ майкитѣ. Тѣ трѣбва да знаятъ онзи великъ законъ, по който дѣцата имъ въ бждеще трѣбва да се раждатъ. Тѣ трѣбва да знаятъ новитѣ условия, както градинаритѣ, земледѣлцитѣ изучаватъ условията, при които ще сѣятъ. Вземете какъ постѣпватъ съврѣменнитѣ учители: имагъ ученици, едни отъ които сж слаби по математика, други по рисуване, трети — по музика. Учителътъ се нахвърля: „ти си невежа, това-онова“. Ученикътъ обича музиката, но коя е причината за тази слабостъ? Тази слабостъ се крие въ неговата глава: когато той се раждалъ, майка му не е била музикално настроена. Нѣкой ученикъ не е религиозно настроенъ. Учителътъ казва: „ти си безбожникъ“. Кждѣ е причината? — Майката, когато го раждала, е нѣмала религиозно настроение. Ученикътъ е слабъ по математика, нѣма математически способности. Защо? — Когато се раждалъ, майката не притежавала развити математически способности. Слѣдователно, всички отрицателни качества на майката сж станали отрицателни качества и въ дѣтето. И ние съ статистика можемъ да докажемъ, че положителнитѣ качества на майката ставатъ положителни качества и въ дѣтето, и положителнитѣ качества на бащата се прѣдаватъ като положителни качества въ дѣтето.

Та именно ние трѣбва да живѣемъ положително. Майката сама трѣбва да бжде религиозно настроена, за да изискваме това и отъ дѣтето. Какъ разбирате това „религиозно настроена“? Религиозно настроена разбирамъ, когато въ душата на майката блика такъва любовъ, че тя е готова да обгърне въ тази любовъ не само своето дѣте, но и цѣлия свѣтъ и да се жертвува за другитѣ. Туй е религиозно настроение: да блика любовъ, не само да спасишъ себе си, а да се жертвашъ за

всички. Да бждешъ свързанъ съ Бога, значи да имашъ качества на Бога, който е създалъ цѣлия свѣтъ, да схващашъ неговото битие. Цѣлото растително и животинско царства, които е създалъ Богъ, сж единъ импулсъ на божествения животъ, който върви огорѣ надолу. Слѣдователно, когато кажемъ, че сме религиозни, трѣбва да имаме този стремежъ на Бога. Не сме ли религиозно настроени, нѣмаме ли този стрѣмежъ, тогава ние дѣйствуваме отрицателно.

„И Петъръ го взе на страна и казва му: не ти трѣбва, смили се за себе си, Господи нѣма да ти бжде това“. А Христосъ, който разбираше закона, му казва: „махчи се отъ мене, сатано; съблазнь ми си, защото не мислишъ за това, което е Божие, но за това, което е човѣшко. Азъ съмъ дошълъ да сторя волята на Бога. И безъ Петровци може да се извърши, и безъ тѣхъ може да съмне: българитѣ казватъ: „и безъ пѣтелъ съмва“. Сега, нѣкои ще ми кажатъ: „е и другъ може да говори тѣй“. Да, може да говори, но не е въпросътъ за говорене, а за правене. Всѣки може да лѣкува, но дали туй лѣкарство е ефикасно? Има единъ романъ отъ епохата на срѣднитѣ вѣкове, дѣто се разправя за единъ лѣкаръ, който, като изучавалъ медицината, намѣрилъ едно ефикасно лѣкарство — топла вода и пущане на кръвъ. Къмъ всички свои пациенти той прилагалъ първо туй срѣдство — топла вода и пущане на кръвъ. Тѣй лѣкувалъ около 20 години и никого не успѣвалъ да излѣкува, всички умирали. Казвалъ си: „чудна работа!“ Но скоро се утѣшавалъ: „е, нима другитѣ лѣкари успѣватъ съ своитѣ лѣкарства?“ Така и ние сега: проповѣдватъ ни, проповѣдватъ ни, всички измираме. На стари и млади се проповѣдва, но всички боледуватъ и послѣ умиратъ. Най-послѣ се примиряваме съ това и казваме: „тѣй е отредено, веднажъ човѣкъ трѣбва да се роди, и послѣ трѣбва да умре“. Да, така е за сега, но дали тази програма е дѣйствителна? Не, не трѣбва да умираме.

И Христосъ на друго мѣсто казва: „това е животъ вѣченъ, да познаятъ тебе единнаго, истиннаго Бога“. Кого? — Бога на любовта и. Христа, изявената любовъ. Той казва: „когато тази изявена любовъ дойде, когато туй разумно слово дойде у васъ и вие прѣбждвате въ неговата любовъ, азъ и Отецъ ми ще дойдемъ и ще направимъ жилище въ васъ, и тогава ще ви се изявя“. Ще дойде тази любовъ, която ще даде безсмъртие. Въ Писанието се казва: „азъ ще обърша всѣка една сълза“. Въ вѣчния животъ, въ любовта нѣма да има нито една сълза, нѣма да има умирање, а ще има заминаване. И когато поживѣя 100, 200 и 500 години, ще кажа на приятелитѣ си: „сега ще отида да посѣтя другъ свѣтъ, други мѣста и сбогомъ ще ви кажа“. Слѣдъ врѣме пакъ ще се върна. Тамъ дѣто бжда, нѣма да има умирање, плачъ, погребения. Отъ тамъ ще ви пращамъ своитѣ писма“. А сега като умре нѣкой, цѣла процесия се вдига. Облѣкатъ се съ черни облѣкла, плачъ, надгробни рѣчи, доказване дали човѣкъ сжществува слѣдъ смъртта или не, и най послѣ казватъ: „религиозно трѣбва да бжде човѣкъ настроенъ“. Какъ може да бжде човѣкъ религиозно настроенъ при болни хора? Чудна работа! Да си религиозно настроенъ при умрѣлитѣ хора! Значи, да сме добръ разположени при болни хора, да отидемъ въ болницата и да сме радостни при болнитѣ. Не, здравиятъ човѣкъ трѣбва да бжде радостенъ при здравитѣ. И сетнѣ питатъ: „ами вие като умрете, кой ще ви погребва?—Ние не мислимъ да умираме, нѣма защо кой да ни погребва, нито единъ попъ не искаме. Ние нѣма да умремъ. Отъ старото учение всѣки ще умре, а отъ новото — никой. Отъ учението на любовта никой нѣма да умре, а всички ще бждатъ живи. „Ами кой ще плати за твоео погребение? Кой ще ти купи ковчегъ? — Насъ не ни трѣбва погребение, не ни трѣбва ковчегъ. Нашия ковчегъ струва 10,000 лв., но много е хубавъ. Трѣбватъ ни 4—5 попа, пѣкъ и колесница“. Говоримъ все за умрѣли работи! Не само туй, но

почнемъ да разправяме: „е, едно врѣме, като се оженихъ, като бѣхъ млада булка, каква хубава рокля имахъ! Какъ ме обичаше мъжа ми!“ Ами сега дѣ е той? — Той е на кръчмата. Все за умрѣли работи говоримъ! А ние, отъ новото учение, говоримъ за положителни работи, за положителната любовъ, която може всѣки да я опита. Ние за миналото не говоримъ, а казваме: „елате и вижте!“ Може да се съмнѣва нѣкой въ това. Ние направихме своя първъ опитъ: качихме се на Мусала 104 души мъже и жени отъ различна възраст, като започнете отъ 15 годишна възраст до 70 годишна. Какъ ще го обясните вие това? Ние го обясняваме. Минахме прѣзъ южната страна и послѣ се върнахме отъ сѣверната страна на Мусала. Ние правимъ първия опитъ съ новото учение, да видимъ какво може да внесе то вътрѣ въ човѣшката душа. Ще кажете, че то е заблуждение. Не, не е заблуждение. Има повелики работи. Ако човѣкъ може да прѣодолѣе Мусала, да се качи на този върхъ, ще прѣодолѣе и много други мъчности, въ неговата душа трѣбва да има вѣра. Азъ не казвамъ да имате вѣра въ мене, но опитайте моитѣ думи 99 пѣти и тогава кажете: вѣрвате или не. Ние не искаме да поддържаеме слѣпата вѣра, ние искаме да вѣрваме въ любовта. Въ тази жива природа, въ която живѣемъ, има вложени всички тия живи сили. И този Господъ, когото търсимъ, *той е вънъ и вътрѣ въ насъ*, и ако спазимъ Неговитѣ закони, той е въ сила да ни подмлади, да ни даде всички условия, които търсимъ, за да живѣемъ. За Него е безразлично, дали ти си българинъ, евреинъ или какъвъ и да е. Изпълнишъ ли Неговия законъ на любовта, той ще ти даде всички благоприятни условия. Не изпълнишъ ли този законъ, той ще те напусне.

И тъй, ние трѣбва да приложимъ тази велика любовъ! Туй велико чувство като се събуди у насъ, то ще ни подигне, ще ни донесе миръ, радостъ и подемъ на духа. И най-първо, ако имаме болести, ще изчезнатъ всички болести: ревматизмъ, всички

болки на главата и др. Човѣкъ ще се подмлади и ще почне да мисли тъй, както мисли едно здраво дѣте.

Сега този свети Петъръ живѣе въ васъ. Срѣща ме веднажъ единъ и ми казва: „Азъ съмъ православенъ“. Той е свети Петъръ, който казва това. Другъ казва: „Азъ съмъ евангелистъ“. Той е свети Петъръ. „Азъ вѣрвамъ въ кръщението“, и ми цитира: „Повѣрвай въ Бога, ще бждешъ спасенъ ти и дома ти“. А азъ му казвамъ: „ти повѣрвалъ ли си въ това учение на любовта? Ако си повѣрвалъ, ще спасишъ дома си и себе си. — „Туй не може да се докаже“. — Може, може, на опитъ може да се докаже. Христосъ е казалъ: „И по-голѣми чудеса ще правите отъ тѣзи“. Кой ще прави тия чудеса? — Който вѣрва въ тази любовъ. Всѣки единъ отъ васъ може да прави тѣзи чудеса. Какви? — Може да възкрѣсавате и мъртви. Кога? — Когато тази божествена любовъ заговори, заживѣе у васъ. Но трѣбва да придобиете тази любовъ. И ще дойде нѣкой да ви каже, че тази любовъ не е за васъ. Азъ ви казвамъ: тя е за всинца ви. Слънцето грѣе за всички живи същества, и всѣко същество ще вземе толкова, колкото му е потрѣбно. И тази любовъ ще дойде въ свѣта, и всѣки ще вземе отъ нея толкова, колкото му е потрѣбно. Не казвамъ, че трѣбва да напусните живота си и да отидите въ горитѣ, но животътъ ви трѣбва да се промѣни: здрава храна, никакви напитки или сиропи, а само чиста вода, начинъ за обличане — здравословни дрехи, жилища съ голѣми прозорци, обилна свѣтлина, голѣми дворове и всѣки трѣбва да работи най-малко по 2 ч. на день, физически трудъ. Съвръщеннитѣ кухни трѣбва да ги реформираме. И тия масла тамъ, ни поменъ отъ тѣхъ! Една жена да готви 4—5 ч. въ кухнята, то е грѣхъ! Това ли е култура? Азъ казвамъ: то е култура на тиганя! Единъ часъ врѣме е достатъчно за приготвяне на храна. Единъ папиновъ котелъ въ 1 ч. врѣме приготвя храната, а всичкото останало врѣме вѣнъ отъ огнището, за работа: четене, музика, художес-

тво и всичко, което може да повдигне сърцето ни, душата ни, всичко, което е благородно, което може да ни даде потикъ! За да се приложи всичко туй, трѣбва всички и мъже и жени, да работимъ. Туй е наука. Можемъ да ви покажемъ начинъ какъ да приложимъ туй нѣщо, отдѣ да черпимъ. Отъ живата природа. Но трѣбва много мъже и жени, много работници трѣбва да подемаатъ това, трѣбва съ опити да покажемъ на свѣта първия образецъ за обновяване на съврѣменното общество. Ние не искаме слѣпа вѣра. Нѣма да кажемъ: „елате при насъ да станете послѣдователи“. Ние искаме да покажемъ единъ образецъ, споредъ който всички да работятъ, и да бждатъ вѣрни на закона на любовта.

Сега, тази енергия, която съществува въ домоветъ ви, трѣбва да се използва добръ. Въ всинца ви има копнежъ, всички търсите щастие, всички искате да сте щастливи. А туй щастие азъ обяснявамъ на български тѣй: думата щастие се пише — штастие. Буквата ш има три ржчки на горѣ. Буквата Т има три ржчки, но срѣдната е по-голяма. Като обърнемъ двѣтѣ ржчки на горѣ, а срѣдната си остане въ същото положение, ще се образува човѣшката ржка. Значи, онзи, който иска да бжде щастливъ, трѣбва да има една ржка, трѣбва да има разумна воля. Буквата А, това е човѣшкиятъ носъ. Значи, онзи човѣкъ, който иска да работи за щастieto, трѣбва да бжде многоуменъ и да разбира законитѣ. Като знае да работи, умно да работи. Буквата С, това е законътъ на месечината, която се пълни. Като обърнете буквата хоризонтално, образува се една лодка. Послѣ имате буквата Т, която, като турите надъ тази лодка означава всичкото ви богатство. Умно ще гребете, защото при едно малко неравновѣие, всичкото ви богатство ще потъне. Всѣки човѣкъ трѣбва да има воля интеллигентностъ, въ него трѣбва да има едно сърце, което да не се вълнува, но да е устойчиво. Слѣдователно, ако имате въ себе си тѣзи три елемента, всѣкога ще имате щастие, за-

Щото ние съвременнитѣ хора постоянно се вълнуваме. Този свѣтъ, въ който сме родени, тѣй е направенъ, че ако вѣрваме въ закона на любовта, всичко ще върви хармонично, и казано е: ако Богъ е въ тебе, всички ще те обичатъ, ако не е въ тебе никой нѣма да те обича. И силата на закона е въ туй: имашъ ли любовъ, всичко ще имашъ; нѣмашъ ли закона на любовта, всичко ще изгубишъ. Тѣй е и съ млади и съ стари. Ще трѣбва да започнемъ съ закона на любовта! Богъ е, който е създалъ свѣта, Той е, който е вложилъ тѣзи закони, и ако сме вѣрни на този законъ на любовта, той ще внесе новитѣ импулси въ живота, той ще внесе туй благо въ свѣта. Ние се съмняваме въ тази любовъ. Ние казваме: „Нѣма я любовта въ свѣта“. Момата казва: „Азъ ще се прѣдставя, че обичамъ момъка.“ И момъкътъ казва: „Азъ ще се прѣдставя, че обичамъ момата.“ И двамата се прѣдставятъ, че се обичатъ, почватъ да се лъжатъ, и всичко е свършено. И сега всички се лъжатъ, прѣдставятъ че се обичатъ, но нѣма любовъ. Не считамъ какъ води мъжътъ жена си вънъ прѣдъ свѣта, прѣдъ хората, не вънъ, когато ви гледатъ хората, но какъ е въ къщи съ нея, какъ се отнася тамъ, какъ е въ интимния си животъ. Въ интимния си животъ любовъ, любовъ нѣматъ. И ние самитѣ, вжтрѣ въ себе си, имаме ли тази любовъ? Нѣкой пжтъ азъ ви говоря много религиозно, но работата е, когато се отдѣля вжтрѣ въ стаята си, когато съмъ самъ, тогава да се види какво е туй дълбоко интимно схващане за любовта. Туй ще покаже колко е любовта ми. Ако слѣдъ като ви напусна, кажа: „Тѣ сж простаци, нищо не разбиратъ“, туй не е любовъ. Ако слѣдъ като се отдалеча, слѣдъ бесѣдата си отъ васъ, ви изпратя една свещена мисль отъ любовъ, че ви обичамъ, това е всичко. Сега може да е егоистично това, но казвамъ: ако приемете любовта, ще бъдете щастливи. Туй е зарадъ васъ. Казвамъ ви: излѣзте отъ туй положение, идете въ живата природа. Днесъ този Господъ е започналъ

да говори на хората по негативен начинъ, чрезъ страданията и ще ги застави на сила да излѣзатъ изъ затворитѣ. Казано е въ стария завѣтъ, че Господъ ще счупи затворитѣ ви. Какъ ще ги счупи? Днесъ и въ Америка, и въ Англия, и въ Германия младото поколение бѣга отъ църквитѣ и отива въ горитѣ. Защо? — Защото нѣма тамъ любовъ. Казватъ: „Какво да правимъ съ младото поколѣние, отиватъ изъ горитѣ?“ Нека бѣгатъ, тамъ поне има въздухъ и чиста вода. Господъ изпѣжда младитѣ изъ църквитѣ и казва: „Да бѣгатъ отъ църквитѣ, дѣто нѣма любовъ, тамъ младото поколѣние не трѣбва да живѣе“. Пъкъ и старитѣ хора да бѣгатъ отъ църквитѣ. Защо ви сж тия църкви, въ които нѣма любовъ? Защо ви е такъво общество, въ което има умраза, въ което царува насилие? Защо ви е общество, държава, въ които нѣма любовъ? Общество, въ което те мамятъ и насилватъ, общество на лъжитѣ, защо ви е? Всички сме се скапали въ него. Ние казваме: всичко трѣбва коренно да се промѣни. Какъ? — Въ името на любовта. И трѣбва да се започне най-първо отъ духовенството. Ако тѣ не се съгласятъ, тогава ние ще повикаме старитѣ, ще имъ кажемъ: „Елате!“ Ако кажатъ: „Ние сме стари“, ще повикаме младитѣ моми и момци, младото поколѣние, и ще му кажемъ: Господъ ви вика. Тукъ, между насъ, има една наша стара 72 годишна, ние я поканихме на Мусала, и тя каза, че ще дойде, защото се счита млада, и като млада се учи. И затуй ние ще повикаме най-напредъ старитѣ като нея, ако повѣрватъ, ще се подмладягъ. Ако не повѣрватъ и се откажатъ, тогава ще повикаме младитѣ. Тѣй казва Христось: „Понеже званитѣ бѣха недостойни, тогава повикайте изъ улицата хроми, слѣпи, клосни, нека дойдатъ на трапезата“. Та сега за всички мъже и жени на новото учение прѣдстои едно велико бждеще. И Любовта ви кани! Готови ли сте да я послушате да работите заради нея и всѣки единъ да трѣгне съ нея?

И казва Христосъ на Петра: „Понеже не мислишъ туй, което е божествено, махни се. сатано, отъ мене, съблазнь ми си“.

Азъ бихъ желалъ сега всички вие да мислите тъй както Христосъ е мислилъ. А Христосъ, прѣди 2000 години, е билъ човѣкъ на любовта. Навсѣкждѣ въ свѣта трѣбва на хората любовъ! Тя липсва. Единственото нѣщо, което не достига на хората, не е знанието — знание иматъ — а свещената любовъ. Като липсва тя, идва смъртта. Това статистиката го показва. Колкото по-вече се увеличава любовта, толкова по-вече смъртността се намалява, а колкото любовта се намалява, толкова смъртността се увеличава. Всѣки единъ отъ васъ може да провѣри този законъ. Ако една майка въ дома си има силна, непоколебима любовъ къмъ Бога, дѣцата ѝ нѣма да умиратъ. *Любовта е по-силна отъ смъртта!* Ако любовта не може да хване смъртта за гушата, каква любовъ е тя? Ако любовта на майката е силна, нейнитѣ дѣца нѣма да умиратъ. Тя ще каже на смъртта: „нѣма да ти дамъ туй дѣте, то ще седи при мене, докато искамъ“. Онази майка, у която нѣма любовъ, смъртта ще вземе дѣтето ѝ. Може да опитате туй. Отъ силата на любовта у майката и бащата ще зависи какво ще бѣде смъртността вътрѣ въ домоветѣ. Има домове, въ които не мратъ хората. На една майка дѣтето ѝ бѣше на смърть. Тя казваше: „Господи, не си давамъ дѣтето“. И оживя туй дѣте. Тя се бори съ смъртта и казваше: „Не, това дѣте е на любовта, и нѣма да го дамъ“. Друга една майка знае, на която дѣтето бѣше болно, слабичко, и тя казваше: „Слабо е дѣтето ми, нѣма да издържи, хайде халалъ да е!“ Да, любовта ѝ бѣше слаба, затуй Господъ ѝ каза: „щомъ любовта ти е слаба, азъ ще ти взема дѣтето, да се научишъ другъ пжтъ да имашъ по-голяма любовъ“. Сега разбирайте ме не въ буквална смисълъ. Силата на любовта опрѣдѣля качеството на нашия животъ! Защо! Казва се въ писанието: въ който день ядешъ отъ забранения плодъ, ще умрешъ“. Ако ядешъ отъ лю-

бовѣта, ще бждешъ щастливъ, вѣченъ животъ ще имашъ. Туй е волята Божия. Щотъ грѣшимъ ще умрѣмъ.

И тъй, на всинца ви проповѣдвамъ: ако искате да ви любятъ, любете! Като дойде Господъ на любовѣта у васъ, всички ще ви любятъ. Жена нѣкоя, не я обича мъжа ѝ. Повикай Господа на любовѣта въ сърцето си, и Той ще те обикне. „Приятелитѣ не ме обичатъ“ — Повикай Господа на любовѣта въ сърцето си, и тѣ ще те обикнатъ. Повикайте Господа навсѣкждѣ, и той ще поправи полжението. Ето разрѣшението на въпроса. Ще разрѣшите този въпросъ, той е много простъ, но ще го разрѣшишъ самъ.

И тъй, на вашия свети Петъръ ще му кажете: „отстранете се малко отъ мене, понеже не мислишъ тъй, както е отъ Бога. Азъ ще извърша волята Божия, ще възприема Божата Любовь, и ще живѣя не по твоя съвѣтъ, а по съвѣта на Онзи Великия мой Баща, който ме е изпратилъ. Азъ зная, че Неговата воля трѣбва да изпълня“.

Азъ бихъ желалъ всички да изпълните волята на вашия Баща на любовѣта, който ви е изпратилъ, и ще бждете щастливи и сега, и всѣкога, и прѣзъ всичкото врѣме.

Бесѣда, държана на 30 юли 1922 год. въ Чамъ-Кория, горското училище.

